

Sammanträdesprotokoll Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum	2024-12-16
Plats och tid	Sessionssalen kl. 13:00-18:10
Beslutande	Se sida 2
Övriga deltagare	Se sida 2
Sekreterare	Maria Öman

Protokolljustering

Följande parter justerar detta protokoll genom digital signering.

Justeringens plats och tid	Digitalt 2024-12-19 kl. 08:00
Paragrafer	§§274-305
Ordförande	Cristian Bergvall (S)
Justerande	Peter Eriksson (S)
Justerande	Stina Carlsson (V)

Tillkännagivande

Protokollet är justerat. Justeringen tillkännages på kommunens digitala anslagstavla.

Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Sammanträdesdatum	2024-12-16
Publiceras	2024-12-19
Avpubliceras	2025-01-10
Protokollets förvaringsplats	Kommunledningsförvaltningen
Tillkännages av	Maria Öman

Närvarande på sammanträdet

Beslutande

Cristian Bergvall (S), ordförande

Marika Berglund (C), förste vice ordförande

Daniel Bergman (M) andre vice ordförande

Patric Lundström (S)

Claes Danell (S)

Sara Lagesen Aronsson (S)

Richard Westerberg (S)

Marita Björkman Forsman (S)

Sven-Gösta Pettersson (S)

Agnetha Eriksson (S)

Carola Bergman (S)

Ulf Sjödin (S)

Magnus Nyström (S) §§274-296

Gerd Sävenstedt (S)

Ruth Rahkola (S)

Ella Vikström (S)

Louise Mörk (S)

Elisabeth Lindberg (S)

Ola Edeblom (S)

Peter Eriksson (S)

Anton Li Nilsson (C)

Johannes Granström (C)

Håkan Johansson (M)

Malin Stenvall Viksten (M)

Gunilla Wallstén (M)

Ellinor Sandlund (M)

Karl-Erik Jonsson (M)

Jan-Eric Sandberg (M)

Anders Nordin (SLP) §§274-293

Lars Larsson (SLP)

Helén Lindbäck (KD)

Daniel Bylund (KD) §§274-303

Mats Dahlberg (MP)

Johnny Åström (SJV)

Magnus Häggblad (SD)

Lage Hortlund (SD)

Anne-Christine Esberg (SD)

Marlene Källström (SD)

Stina Carlsson (V)

Brith Fäldt (V)

Mikael Borgh (V)

Annika Lahti (V)

Benny Söderberg (V)

Hans Öhlund (C) §§274-293 ersätter Majvor Sjölund (C)

Peter Roslund (S) ersätter Kata Nilsson (S)

Anders Lundkvist (S) ersätter Urban Vikström (S)

Maria Truedsson (S) ersätter Adrian Johansson (S)

Maj-Britt Lindström (S) ersätter Emmeli Persson (S)

Torgny Långström (C) ersätter Henrik Viklund (C)

Krister Larsson (M) ersätter Åsa Nordmark (M)

Eva Nordlund (SLP) §§294-305 ersätter Anders Nordin (SLP)

Övriga deltagare

Yvette Axelsson (Kommunchef) §§274-293

Åsa Öberg (Ekonomichef) §§274-282

Margareta Johansson (Kommunsekreterare) §§274-292

Maria Öman (Kommunsekreterare)

Innehållsförteckning	sid
§ 274 Finanspolicy - revidering	5
§ 275 Riktlinjer för God ekonomisk hushållning	7
§ 276 Primärt samverkansavtal gällande planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning	8
§ 277 Reglemente för styrelsen och nämnder	11
§ 278 Vindbruksplan - revidering	13
§ 278 Votering: Vindbruksplan - revidering	16
§ 279 Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar - revidering	18
§ 280 Taxa för industrispår Munksund - Haraholmen	20
§ 281 Avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering	22
§ 282 Ajournering för utdelning av Solanderstipendiet och Piteåmedaljen	25
§ 283 Bolagsordning AB Furunäsets Fastigheter	26
§ 284 Bolagsordning Hedfastigheter i Piteå AB	27
§ 285 Bolagsordning Nevatko AB	28
§ 286 Bolagsordning Mallita i Piteå AB	29
§ 287 Bolagsordning Norrfab i Piteå AB	30
§ 288 Bolagsordning Nordbostäder i Piteå AB	31
§ 289 Bolagsordning Nordfastigheter i Piteå AB	33
§ 290 Bolagsordning PiteEnergi Handel AB	35
§ 291 Bolagsordning PiteEnergi Elnät AB	36
§ 292 Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas	37
§ 293 Motion (SLP) (SJV) - Översyn av antalet anställda i Piteå kommun	39
§ 293 Votering: Motion (SLP) (SJV) - Översyn av antalet anställda i Piteå kommun	42
§ 294 Motion (KD) - Äldreomsorgen behöver fler medarbetare	44
§ 295 Motion (M) - Ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18	46
§ 296 Motion (KD) – Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet	48

§ 296	Votering: Motion (KD) – Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet	52
§ 297	Motion (MP) - Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor	54
§ 298	Motion (SLP) - Mätning av förekomst av narkotika i avloppsslam	57
§ 299	Interpellation (V) - Stödinsatser för sjuka i ALS	59
§ 300	Redovisning av obesvarade motioner, medborgarförslag och piteförslag samt beslutade medborgarförslag och piteförslag	62
§ 301	Fyllnadsval av ordförande och vice ordförande - Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå och Luleå kommuner 2023-2026	64
§ 302	Val av ledamot och ersättare - Gemensam Hjälpmedelsnämnd	66
§ 303	Val av ombud och ersättare - Årsstämma för Piteå kommunföretag AB PIKAB 2025	68
§ 304	Redovisning av anmälda handlingar	70
§ 305	Motion (MP) - Förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte	71

§ 274 Finanspolicy - revidering

Diariernr 24KS739

Beslut

Kommunfullmäktige antar reviderad Finanspolicy till och med 31 december 2028.

Reservation

Magnus Häggblad (SD), Lage Hortlund (SD), Johnny Åström (SJV), Daniel Bylund (KD) och Anders Nordin (SLP) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Kommunens finansverksamhet ska bedrivas på ett säkert och effektivt sätt. Kommunens Finanspolicy syftar till att klargöra hur den finansiella verksamheten ska bedrivas och hur finansiella risker hanteras av kommunen och de kommunala bolagen. Policyn preciserar de föreskrifter för kommunens medelsförvaltning som Kommunfullmäktige enligt 8 kap 3 § kommunallagen ska meddela.

Inom ramen för kommunallagens bestämmelser och föreslagen Finanspolicy ska på lång sikt kommunkoncernens upplåning ske till så låg kostnad och så låg risk som möjligt och de egna medlen placeras så att god avkastning erhålls till så låg risk som möjligt.

Finansverksamheten ska medverka till att kapitalanskaffning och kapitalanvändning i kommunen och dess företag blir effektiv.

För att hantera koncernens ekonomi effektivt, ska kommunen på det sätt och inom de ramar som Kommunfullmäktige beslutar, koordinera de finansiella frågorna för de bolag som ingår i kommunkoncernen.

Samordningen mellan kommunen och de kommunala bolagen regleras i Finanspolicyn, Kommunstyrelsens Finansriktlinjer samt i avtal och ägardirektiv.

Den gällande Finanspolicyn är till vissa delar inaktuell, varför ett revideringsarbete nu är genomfört med förslag på ny Finanspolicy med tillhörande Finansriktlinjer.

Kommunfullmäktige föreslås besluta om ny Finanspolicy enligt bilaga, där målsättningen och syftet för hur kommunen skall hantera tillgångs- och skuldförvaltning regleras.

Kommunstyrelsen föreslås, med utgångspunkt från ny Finanspolicy, besluta om detaljerade regler för kommunens finansförvaltning och det formuleras i Finansriktlinjerna.

Yrkanden

Patric Lundström (S), Stina Carlsson (V) och Mats Dahlberg (MP): bifall till Kommunstyrelsens förslag med ändring under rubrik, 9 Borgen att andra stycken ändras till: När ett bolag försäljer fastighet eller tomträtt där Piteå kommun gått i borgen för lån eller annan förpliktelse eller försäljer aktier eller andelar i bolag som äger sådan fastighet eller tomträtt, åligger det bolaget tillse att sådan kommunal borgen upphör om lånet är kopplat direkt till fastigheten eller bolaget.

Magnus Häggblad (SD): bifall till Kommunstyrelsens förslag men ändring under p 10 att inhemsk vapen produktion ska vara undantagen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunfullmäktige beslutar enligt Kommunstyrelsens förslag.

Beslutsunderlag

- Reviderad Finanspolicy
- Nu gällande Finanspolicy

§ 275 Riktlinjer för God ekonomisk hushållning

Diariernr 24KS633

Beslut

Kommunfullmäktige förlänger giltighetstiden för gällande Riktlinjer för God ekonomisk hushållning till och med 31 december 2025.

Ärendebeskrivning

I kommunallagen och i lag om kommunal bokföring och redovisning finns regler för hur kommuner och regioner ska sköta sin ekonomiska förvaltning. Där regleras att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av att mål har uppnåtts och att riktlinjer för god ekonomisk hushållning har följts. I kommunens budget ska de finansiella och verksamhetsmässiga mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges. Det är fullmäktiges uppgift att besluta om riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning för kommunkoncernen. Om kommunen har en resultatutjämningsreserv och/eller resultatreserv ska riktlinjerna även hantera detta.

Kommunledningsförvaltningen har reviderat och anpassat kommunens Riktlinjer för God ekonomisk hushållning. Utgångspunkten är de senast beslutade ändringarna i Kommunallagen, kommunfullmäktiges beslut om Vision 2050 samt Piteå kommun styr- och ledningssystem.

Yrkanden

Patric Lundström (S): avslag till förslaget och istället förlänga nu gällande riktlinjer till 31 december 2025, för att under denna tid se över och revidera riktlinjerna.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Nu gällande Riktlinjer för god ekonomisk hushållning, resultatutjämningsreserv och reservfond
- Reviderade Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

§ 276 Primärt samverkansavtal gällande planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning

Diari nr 24KS736

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att ingå primärt samverkansavtal gällande planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning med Boden, Luleå och Älvsbyns kommuner.

Ärendebeskrivning

Från och med den 1 juli 2023 ställer skollagen krav på att kommuner ska ingå primärt samverkansavtal avseende planering, dimensionering och erbjudande av vissa utbildningar i gymnasieskolan med minst två andra kommuner. Lagändringarna tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025.

Ändringarna i skollagen syftar till att

- * öka det tillgängliga utbudet av utbildning på gymnasial nivå
- * underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden och
- * förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv.

Av förarbetena framgår att ändringarna även syftar till att undvika att samma utbildning erbjuds på flera platser inom samma elevpendlingsområde, trots små elevvolymmer.

SKR har tagit fram en ”Vägledning vid utformning av primära samverkansavtal gällande planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning.” I vägledningen konstateras bland annat att omfattningen av avtalet ”bör beskrivas så tydligt som möjligt för att det inte ska råda något tvivel om vilka utbildningar som ska erbjudas och var de ska

lokaliseras samt vilka samverkansuppgifter i övrigt som omfattas av avtalet”. På sin hemsida uttrycker SKR därutöver att planering även kan handla om ”hur många kommuner som ska erbjuda de vanligaste utbildningarna och var utbildningar med färre platser strategiskt ska placeras.”

Av lagformuleringen är det inte helt tydligt vad det primära samverkansavtalet ska reglera. Frågan om det i avtalet behöver anges mer specifikt t.ex. vilka utbildningar som ska erbjudas var och i vilken omfattning, har inte prövats.

Av förslaget till primärt samverkansavtal framgår inte specifikt vilka utbildningar samverkan omfattar, eller vad parterna är överens om gällande faktisk dimensionering av utbildningar.

Av förslaget till primärt samverkansavtal anges att samverkan omfattar utbildning inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola som anordnas mellan parterna. När det gäller dimensionering av utbildningsutbudet anges att ”förändringar i utbildningsutbudet ansvarar och beslutar den enskilde kommunen”. I förslaget beskrivs dock en process för samverkan inför respektive huvudmans beslut om sitt eget utbildningsutbud.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Kommunledningsförvaltningen rekommenderar att Kommunfullmäktige beslutar att ingå Primärt samverkansavtal avseende planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning, i enlighet med förslag. För utbildningar som påbörjas efter 1 januari 2025 finns lagkrav på samverkan genom primärt samverkansavtal med minst två andra kommuner och det primära samverkansavtalet behöver finnas på plats till dess. Det primära samverkansavtalet kommer att innebära att elever inom samverkansområdet erbjuds ett större utbildningsutbud än tidigare, vilket är ett av huvudsyftena. Det primära samverkansavtalet anger även att parterna ska samverka inför beslut om utbildningsutbud och en process för det, vilket är bra.

Utifrån SKR:s vägledning och syftet med regleringen finns dock skäl att utgå från att tanken varit att parterna i det primära samverkansavtalet även ska komma överens om faktisk dimensionering av utbildningsplatser på olika utbildningar, och i viss mån även vilka utbildningar som ska förläggas var. Kommunledningsförvaltningen konstaterar att det kan finnas skäl att inför eventuell översyn av avtalet se över om det primära samverkansavtalet även bör ange vilka specifika utbildningar som omfattas av samverkansområdet och om det bör omfatta överenskommelse mellan parterna om faktisk dimensionering och lokalisering av utbildningar.

Yrkanden

Anton Li Nilsson (C): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Samverkansavtal om gymnasieutbildning För Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner från och med 2025-01-01
- § 80 BUN Revidering av Samverkansavtal om gymnasieutbildning för Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner

§ 277 Reglemente för styrelsen och nämnder

Diariernr 24KS742

Beslut

Kommunfullmäktige antar reviderat Reglemente för styrelsen och nämnder till och med 31 december 2028.

Reservation

Mats Dahlberg (MP), Lars Larsson (SLP), Håkan Johansson (M), Ellinor Sandlund (M), Malin Stenvall Viksten (M), Jan-Eric Sandberg (M) och Karl-Erik Jonsson (M) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar reviderat Reglemente för styrelsen och nämnder till och med 31 december 2028.

I Reglementet för styrelsen och nämnder fastställer kommunfullmäktige nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållande. Reglementet för styrelsen och nämnder revideras löpande utifrån förändringar i lagstiftning och övriga förhållanden.

Förslaget till revidering omfattar förtydligande av vad kommunstyrelsens strategiskt övergripande uppgifter innebär samt att nämnd kan besluta om insynsplats i utskottet.

Förslaget till revideringen omfattar även ett tillägg om att styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för hållbar lönebildning. Det innehåller även tillägg att styrelsen har ett ansvar för det civila försvaret, ansvar för kommunens uppgifter enligt lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap samt att kommunstyrelsen har rätt att sända ut VMA (viktigt meddelande till allmänheten) inom sitt verksamhetsområde.

I de områden där kommunstyrelsen ger stöd till andra nämnder har det angetts att stödet även omfattar service för att tydliggöra att det handlar om stöd inom den mottagande nämndens myndighetsinterna processer.

Under Samhällsbyggnadsnämndens reglemente har ordet övergripande strukits på ett antal uppgifter för att tydliggöra att nämnden har det fulla ansvaret för uppgifterna.

Därutöver redaktionella förändringar för ökad tydlighet.

Yrkanden

Patric Lundström (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Mats Dahlberg (MP) och Johnny Åström (SJV): bifall till Kommunstyrelsens förslag med ändring att, insynsplatser ska möjliggöras i andra sammanhang än utskott samt att insynsplatser ska arvoderas med mötesarvode och ersättning för förlorad arbetsförtjänst, i likhet med andra uppdrag för förtroendevalda.

Brith Fäldt (V): avslag till Mats Dahlbergs (MP) förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunfullmäktige beslutar enligt Kommunstyrelsens förslag.

Beslutsunderlag

- Reglemente för styrelsen och nämnder

§ 278 Vindbruksplan - revidering

Diariernr 24KS709

Beslut

Kommunfullmäktige antar reviderad Vindbruksplan, Kartsida Vindplan, Planeringsförutsättningar och Miljökonsekvensbeskrivning till och med 2028-12-31.

Reservation

Helén Lindbäck (KD), Mats Dahlberg (MP), Magnus Häggblad (SD), Johnny Åström (SJV), Lage Hortlund (SD), Anne-Christine Esberg (SD), Lars Larsson (SLP), Anders Nordin (SLP), Daniel Bylund (KD) och Marlene Källström (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Piteå kommun har påbörjat arbetet med tematiskt tillägg till översiktsplanen, Vindbruksplan. Vindbruksplanen från 2014, KF beslut 2014-03-17 § 56 har reviderats för att svara upp till kommunens behov att hänvisa till lämpliga områden för eventuella tillkommande moderna och höga vindkraftverk.

Syftet med en vindbruksplanen är att bidra till en hållbar och långsiktig mark- och vattenanvändning i kommunen samt redovisa var vindkraft lämpligen lokaliseras baserat på de kunskaper som kommunen erhållit under en längre period sedan omfattande etableringar av vindkraft genomförts.

Dialoger har genomförts under hösten och vintern 2021 för att nå medborgare och aktörer. Under perioden 12 oktober 2021 - 22 december 2021, har samråd skett enligt PBL i syfte att ge medborgare, föreningar och olika parter möjlighet att yttra sig om planförslaget. Efter samrådet har planen ändrats och justerats med anledning av de inkomna yttrandena i de fall det har bedömts lämpligt och möjligt.

Det omarbetade förslaget har varit ute på granskning under perioden 22 juni 2024 – 16 oktober 2024 och de då inkomna yttrandena har besvarats, beaktats och inarbetats. Planhandlingen har reviderats och föreslås nu godkännas enligt Plan- och bygglagen, PBL.

Kommunstyrelsens beslut 2024-11-26 § 305

Kommunstyrelsen godkänner Granskningsutlåtande för tematiskt tillägg till översiktsplan, revidering av Vindbruksplan.

Yrkanden

Patric Lundström (S), Johannes Granström (C), Anders Lundkvist (S), Brith Fäldt (V) och Peter Roslund (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Helén Lindbäck (KD), Håkan Johansson (M), Johnny Åström (SJV) och Lars Larsson (SLP) och Mats Dahlberg (MP): återremiss för att inväta Skellefteå kommuns beslut om sin vindbruksplan, avvakta Riksdagens beslut om fastighetsskatt, Transportstyrelsens beslut om nya regler för hinderljusmarkering har trätt i kraft eller att planen anpassas efter de föreslagna reglerna.

Magnus Häggblad (SD) och Lage Hortlund (SD): avslag till revideringen av Vindbruksplanen.

Propositionsordning

Ordföranden meddelar att han först avser att ställa proposition på yrkandet om återremiss, om Kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde kommer därefter proposition ställas på övriga yrkanden.

Ordföranden ställer proposition på yrkandet om återremiss och finner att Kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde.

Omröstning begärs och Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst, ärendet avgörs vid dagens sammanträde.

Nej-röst, ärendet återremitteras enligt yrkande.

Omröstning verkställs digitalt.

Omröstningsresultat

Ja: 36

Nej: 14

Avstår: 0

Frånvarande: 1

De röstande och de avlämnade rösterna framgår av till denna paragraf bifogad förteckning.

Ordföranden finner att Kommunfullmäktige beslutar att avgöra ärendet idag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två kvarvarande förslagen och finner att Kommunfullmäktige beslutar enligt Kommunstyrelsens förslag.

Beslutsunderlag

- Vindbruksplan
- Kartsida Vindplan
- Vindbruksplan - Planeringsförutsättningar
- Vindbruksplan - Miljökonsekvensbeskrivning
- Granskningsutlåtande

§ 278 Votering: Vindbruksplan - revidering

JA: Avgörs vid dagens sammanträde NEJ: Återremitteras enligt yrkande

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Patric Lundström (S), ledamot	X		
Claes Danell (S), ledamot	X		
Sara Lagesen Aronsson (S), ledamot	X		
Richard Westerberg (S), ledamot	X		
Marita Björkman Forsman (S), ledamot	X		
Sven-Gösta Pettersson (S), ledamot	X		
Agnetha Eriksson (S), ledamot	X		
Carola Bergman (S), ledamot	X		
Ulf Sjödin (S), ledamot	X		
Magnus Nyström (S), ledamot	X		
Gerd Sävenstedt (S), ledamot	X		
Ruth Rahkola (S), ledamot	X		
Ella Vikström (S), ledamot	X		
Louise Mörk (S), ledamot	X		
Elisabeth Lindberg (S), ledamot	X		
Ola Edeblom (S), ledamot	X		
Peter Eriksson (S), ledamot	X		
Anton Li Nilsson (C), ledamot	X		
Johannes Granström (C), ledamot	X		
Håkan Johansson (M), ledamot		X	
Malin Stenvall Viksten (M), ledamot		X	
Gunilla Wallstén (M), ledamot		X	
Ellinor Sandlund (M), ledamot		X	
Karl-Erik Jonsson (M), ledamot		X	
Jan-Eric Sandberg (M), ledamot		X	
Anders Nordin (SLP), ledamot		X	
Lars Larsson (SLP), ledamot		X	
Helén Lindbäck (KD), ledamot		X	
Daniel Bylund (KD), ledamot		X	
Mats Dahlberg (MP), ledamot		X	
Johnny Åström (SJV), ledamot		X	
Magnus Häggblad (SD), ledamot	X		
Lage Hortlund (SD), ledamot	X		
Anne-Christine Esberg (SD), ledamot	X		
Marlene Källström (SD), ledamot	X		
Stina Carlsson (V), ledamot	X		
Brith Fäldt (V), ledamot	X		
Mikael Borgh (V), ledamot	X		
Annika Lahti (V), ledamot	X		
Benny Söderberg (V), ledamot	X		
Hans Öhlund (C), ersättare	X		
Peter Roslund (S), ledamot	X		

Anders Lundkvist (S), ledamot	X		
Maria Truedsson (S), ledamot	X		
Maj-Britt Lindström (S), ledamot	X		
Torgny Långström (C), ledamot	X		
Krister Larsson (M), ledamot		X	
Cristian Bervall (S), ordförande	X		
Marika Berglund (C), vice ordförande	X		
Daniel Bergman (M), 2:e vice ordförande		X	
Resultat	36	14	0

§ 279 Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar - revidering

Diarienum 24KS732

Beslut

Kommunfullmäktige antar reviderad Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar att gälla för perioden 1 januari 2025-31 december 2028.

Reservation

Magnus Häggblad (SD), Lage Hortlund (SD) och Anne-Christine Esberg (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade den 30 oktober 2023 om en taxa för tillsyn enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot föroreningar från fartyg. Taxan trädde i kraft den 23 november 2023.

Revideringen innebär att

- texten i 1 § ändras till ”För prövning av frågor om att godkänna avfallshanteringsplaner när det gäller verksamhet på platser som ankommer på kommunen enligt 3 kap. 9 § lagen om förorening från fartyg, tar kommunen ut en avgift för nedlagd handläggningstid med 1 285 kr per timme”.
- texten i 2 § ändras till ” För tillsyn enligt 6 kap. 5 a § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg tar kommunen ut avgift för nedlagd handläggningstid med 1 285 kr per timme”.
- texten i 4 § ändras till ”Avgift enligt denna taxa tas inte ut för
  1. Tillsyn som föranleds av klagomål som är befogat, och inte kräver utredning.
  2. Handläggning som föranleds av överklagande av nämndens eller en överinstans beslut.
  3. Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.”

Ärendet hinner inte handläggas i den ordinarie ärendebereidningen för nämndsbeslut. Därför tas beslutet med stöd av delegation för brådskande ärenden.

Beslut enligt Miljö- och tillsynsnämndens delegationsbestämmelser punkt A.1. Besluta

i ärenden som är så brådskande att ett avgörande inte kan vänta till nämndens nästa sammanträde, samt enligt 6 kap. 39 § kommunallag (2017:725):

Miljö- och tillsynsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. anta redovisat förslag till Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar att gälla från och med den 1 januari 2025.
2. handläggningskostnaden per timme (timtaxan) fastställs till 1 285 kronor.
3. Miljö- och tillsynsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timtaxa) med den procentsats enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som är publicerad på Sverige kommuner och Regioners webbplats för oktober månad före avgiftsåret.

Yrkanden

Ulf Sjödin (S) och Johannes Granström (C): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Magnus Häggblad (SD): avslag till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunfullmäktige beslutar enligt Kommunstyrelsens förslag.

Beslutsunderlag

- Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar
- §306 KS Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar - revidering

§ 280 Taxa för industrispår Munksund - Haraholmen

Diariernr 24KS731

Beslut

Kommunfullmäktige antar reviderad Taxa för industrispår Munksund – Haraholmen till och med 31 december 2028.

Kommunfullmäktige beslutar Samhällsbyggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med den procentsats för KPI som är publicerad på Statistiska centralbyråns webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Ärendebeskrivning

Avgift för nyttjande av kommunens industrispår Munksund – Haraholmen är en kommunal föreskrift. En kommunal föreskrift är en föreskrift som delegerats till kommunen enligt 8 kap. 9 och 10 §§ regeringsformen.

Kommunfullmäktige beslutade 13 december 2004, § 229, om avgift för nyttjande av kommunens industrispår Munksund – Haraholmen. Kommunfullmäktige fastställde avgiften till 2 kr/ton.

Avgiften har inte höjts något sedan dess eftersom det inte funnits behov av detta tidigare.

När avgiften fastställdes 2004 nyttjades spåret dagtid av 3 - 4 tåg per vecka. Trafiken på industrispåret sker numera dygnet runt. Ansökningar om kapacitetstilldelning för 2025 är på 28 tåg per vecka.

Den ökade spårtrafiken innebär större behov av underhåll och snöröjning. I dagsläget täcker inte avgifterna dessa kostnader. Trots höjning med 1 kr/ton täcker avgifterna ändå inte kostnaderna för underhåll och snöröjning.

Tågföretagen rapporterar i början av varje månad in föregående månads vagnsantal. Stickprovskontroller på hur många vagnar som lastas och lossas sker regelbundet.

Snittvikten är 45 ton/vagn. En jämförelse mellan Piteå kommun och andra kommuners avgifter visar följande skillnader:

- Piteå: 90 kr/vagn

- Skellefteå: 160 kr/vagn (från och med 1 juli 2024)
- Luleå: 285 kr/vagn
- Uddevalla: 376 kr/vagn
- Falkenberg: 376 kr/vagn (en kommun med jämförbart invånarantal).

Med en höjning på 1 kr/ton, till 3 kr/ton, blir avgiften i Piteå 135 kr/vagn.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att avgiften höjs med 1,5 kr/ton utifrån yrkande.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-10-23, § 119

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige antar det styrande dokumentet "Avgift för nyttjande av kommunens industrispår Munksund – Haraholmen".
2. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att Samhällsbyggnadsnämnden årligen får indexuppräknas avgiften enligt konsumentprisindex (KPI), med oktober 2024 som basmånad.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Kommunledningsförvaltningen stödjer Samhällsbyggnadsnämndens förslag. För att kommunens styrande dokument ska få en enhetlig rubricering föreslås ny rubrik, Taxa för industrispår Munksund – Haraholmen. Avgifter för tjänster som kommunen frivilligt tagit på sig att erbjuda är inte kommunala föreskrifter i den mening som avses i kommunallagen. Uppgift om att denna taxa utgör en kommunal föreskrift, föreslås därför tas bort.

Yrkanden

Magnus Nyström (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Taxa för nyttjande av kommunens industrispår Munksund – Haraholmen

§ 281 Avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering

Diariernr 24KS245

Beslut

Kommunfullmäktige upphäver Avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering.

Kommunfullmäktige antar Taxa inom offentlig plats och parkering till och med 31 december 2028.

Reservation

Håkan Johansson (M), Malin Stenvall Viksten (M), Ellinor Sandlund (M), Daniel Bergman (M), Lars Larsson (SLP), Anders Nordin (SLP), Magnus Häggblad (SD) och Marlene Källström (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har 27 maj 2024, § 106, återremitterat ärendet ”Avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering” till Samhällsbyggnadsnämnden för att utreda om och hur lång tid man kan ha gratis parkering på gatuparkeringar i centrum. Fullmäktiges beslut finns som bilaga.

Parkering är ett av flera viktiga styrmedel som en kommun kan använda för att skapa en attraktiv och hållbar stadskärna. Varje resa börjar och slutar på en parkeringsplats. Tillgången till, och kostnaden för, parkering påverkar därmed individens färdmedelsval. En genomtänkt parkeringspolitik kan därför indirekt bidra till förbättrad folkhälsa genom att underlätta så att fler väljer att gå, cykla eller åka kollektivt.

Att erbjuda avgiftsfri parkering är möjligt men det medföljer konsekvenser och ibland stora konsekvenser. Konsekvensens storlek beror naturligtvis på hur lång den avgiftsfria parkeringstiden är. Konsekvenser som Samhällsbyggnad ser beskrivs i bilaga ”Konsekvenser av avgiftsfri parkering”. Om en stad ska ha tillgängliga attraktiva parkeringsplatser bör alltid avgift från första timmen tas ut. När en parkering har avgift styrs trafiken på bästa sätt och ruljangsen blir tillfredställande. Detta är särskilt viktigt för just gatumarksparkeringar som oftast ligger nära en entré eller annan viktig och attraktiv målpunkt.

Experter inom parkeringsbranschen menar att billig gatumarksparkering missgynnar

privata parkeringar. Parkeringsnormen kräver ett visst antal parkeringar vilket såklart medför kostnader för fastighetsägaren. Om då kommunen erbjuder avgiftsfria eller billiga gatumarksparkeringar kommer detta att påverka hur en fastighetsägare kan få sina platser uthyrda. Detta snedvrider parkeringsansvaret och innebär totalt sett ökande kostnader för kommunen men även för fastighetsägaren.

Att en parkering har avgift innebär bättre ruljangs och fler lediga attraktiva parkeringsplatser vilket i sig gynnar de som bor på landsbygden eftersom det blir lättare att hitta en parkering för de som behöver ta bilen till centrum.

Piteå kommun erbjuder redan idag avgiftsfri bilparkering på gatumark enligt följande.

- 2 timmars avgiftsfri bilparkering:
  - Trädgårdsgatan vid Badhusparken
  - Lillbrogatan mellan Sundsgatan och Nygatan
  - Kyrkparkeringen
  - Långa fordonsparkeringen utanför ICA Kvantum på Hamnplan
- 30 minuters avgiftsfri parkering:
  - Sundsgatan utanför Thai garden
  - Djupviksgatan
  - Prästgårdsgatan 13
- 10 minuters avgiftsfri parkering:
  - Djupviksgatan utanför Djupviksgatan 22 - 24
  - Olof Palmes gata utanför Stadshotellet.

Dessutom erbjuder Piteå kommun avgiftsfri parkering på samtliga parkeringsplatser som är avsedda för personer med rörelsehinder. Samtliga tomtmarksparkeringar i centrum erbjuder två timmar avgiftsfri parkering per dag.

Totalt sett erbjuder Piteå kommun väldigt många avgiftsfria nära belägna allmänna parkeringsplatser i centrum. De gatumarksparkeringar som idag har avgift från första timmen behöver även i fortsättningen regleras med avgift för att uppnå handelns önskan på en god ruljangs. För att säkerställa en god och tillfredsställande kollektivtrafik bör alltid grundtanken vara att det ska vara billigare att åka kollektivt än att ta sin egen bil.

Samhällsbyggnad föreslår att Kommunfullmäktige anser ärendet färdigbehandlat och antar förslaget till nya taxor enligt det styrande dokumentet "Avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering".

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-10-23, § 120:

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige anser ärendet färdigbehandlat och antar nya taxor enligt det styrande dokumentet ”Avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering”.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Kommunledningsförvaltningen har tagit del av Samhällsbyggnadsnämndens svar på återremiss och stödjer Samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut. För att kommunens styrande dokument ska få en enhetlig rubricering föreslås ny rubrik, Taxa inom offentlig plats och parkering.

Yrkanden

Magnus Nyström (S), Helén Lindbäck (KD), Mats Dahlberg (MP) och Patric Lundström (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Anders Nordin (SLP): bifall till Kommunstyrelsens förslag med ändring att parkering i hela centala Piteå ska vara gratis.

Lage Hortlund (SD): avslag till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunfullmäktige beslutar enligt Kommunstyrelsens förslag.

Ordförande ställer proposition på ändringsförslaget och finner att Kommunfullmäktige ändringen avslås.

Beslutsunderlag

- Taxa inom offentlig plats och parkering
- Konsekvenser av förslagen i minoritetsåterremissen - Avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering - Minoritetsåterremiss

§ 282 Ajournering för utdelning av Solanderstipendiet och Piteåmedaljen

Diarienum 23KS66

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige ajournerar sammanträdet 15:00-15:45, för utdelning av Solanderstipendiet och Piteåmedaljen.

§ 283 Bolagsordning AB Furunäsets Fastigheter

Diariernr 24KS721

Beslut

Kommunfullmäktige besluta att fastställa reviderad bolagsordning för AB Furunäsets Fastigheter.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (vari Piteå Näringsfastigheter AB ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar. Förslag på bolagsordning har därför tagits fram för Piteå Näringsfastigheter ABs dotterbolag AB Furunäsets Fastigheter (enligt bilaga). Bolagsordningen speglar i huvudsak Piteå Näringsfastigheter ABs bolagsordning.

Yrkanden

Cristian Bergvall (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning för AB Furunäsets fastigheter

§ 284 Bolagsordning Hedfastigheter i Piteå AB

Diariernr 24KS720

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa reviderad bolagsordning för Hedfastigheter i Piteå AB.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (vari Piteå Näringsfastigheter AB ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar. Förslag på bolagsordning har därför tagits fram för Piteå Näringsfastigheter ABs dotterbolag Hedfastigheter i Piteå AB (enligt bilaga). Bolagsordningen speglar i huvudsak Piteå Näringsfastigheter ABs bolagsordning.

Yrkanden

Cristian Bergvall (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning för Hedfastigheter i Piteå AB

§ 285 Bolagsordning Nevatko AB

Diariernr 24KS718

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa reviderad bolagsordning för Nevatko AB.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (vari Piteå Näringsfastigheter AB ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar. Förslag på bolagsordning har därför tagits fram för Piteå Näringsfastigheter ABs dotterbolag Nevatko AB (enligt bilaga). Bolagsordningen speglar i huvudsak Piteå Näringsfastigheter ABs bolagsordning.

Yrkanden

Cristian Bergvall (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning för Nevatko AB

§ 286 Bolagsordning Mallita i Piteå AB

Diariernr 24KS719

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa reviderad bolagsordning för Mallita i Piteå AB.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (vari Piteå Näringsfastigheter AB ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar. Förslag på bolagsordning har därför tagits fram för Piteå Näringsfastigheter ABs dotterbolag Mallita i Piteå AB (enligt bilaga). Bolagsordningen speglar i huvudsak Piteå Näringsfastigheter ABs bolagsordning.

Yrkanden

Cristian Bergvall (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning för Mallita i Piteå AB

§ 287 Bolagsordning Norrfab i Piteå AB

Diariernr 24KS717

Beslut

Kommunfullmäktige fastställer reviderad bolagsordning för Norrfab i Piteå AB.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (vari Piteå Näringsfastigheter AB ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar. Förslag på bolagsordning har därför tagits fram för Piteå Näringsfastigheter ABs dotterbolag Norrfab i Piteå AB (enligt bilaga). Bolagsordningen speglar i huvudsak Piteå Näringsfastigheter ABs bolagsordning.

Yrkanden

Cristian Bergvall (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning för Norrfab i Piteå AB

§ 288 Bolagsordning Nordbostäder i Piteå AB

Diariernr 24KS725

Beslut

Kommunfullmäktige fastställer reviderad bolagsordning för Nordbostäder Piteå AB.

Ärendebeskrivning

AB PiteBos styrelse har tidigare beslutat att förbereda för framtida möjlig försäljning av fastigheter. För att kunna genomföra det på ett för bolaget fördelaktigt sätt, krävs bildande av ett dotterbolag samt ett dotterdotterbolag till AB PiteBo, vari de avsedda fastigheterna försäljes/regleras in.

Frågan om bildandet av dotterbolag och dotterdotterbolag till AB PiteBo har behandlats i Kommunfullmäktige 2022-09-26 i § 104 och § 105, där Kommunfullmäktige beslutade om bildande av dotterbolaget Nordfastigheter i Piteå AB samt dotterdotterbolaget Nordbostäder i Piteå AB. Samtidigt beslutade Kommunfullmäktige om bolagsordningar för dessa bolag.

Kort därefter steg inflation och räntor och AB PiteBo beslutade sig därför att avvakta med bildandet av ovanstående bolag och försäljning av fastigheter, då efterfrågan på fastigheter minskade och priserna på fastigheter sjönk. Nu är räntorna på väg ned och försäljning av fastigheter är aktuellt igen.

Kommunledningsförvaltningen har därefter i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (varvid AB PiteBo ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterdotterbolags bolagsordning.

Förslag på reviderad bolagsordning har därför även tagits fram för AB PiteBos ännu

inte bildade och kommande dotterdotterbolag Nordbostäder i Piteå AB (enligt bilaga).
Denna bolagsordning speglar i huvudsak AB PiteBos bolagsordning.

Yrkanden

Cristian Bergvall (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning Nordbostäder i Piteå AB till KF

§ 289 Bolagsordning Nordfastigheter i Piteå AB (Nordbo)

Diariennr 24KS724

Beslut

Kommunfullmäktige fastställer reviderad bolagsordning för Nordbo Piteå AB.

Ärendebeskrivning

AB PiteBos styrelse har tidigare beslutat att förbereda för framtida möjlig försäljning av fastigheter. För att kunna genomföra det på ett för bolaget fördelaktigt sätt, krävs bildande av ett dotterbolag samt ett dotterdotterbolag till AB PiteBo, vari de avsedda fastigheterna försäljes/regleras in.

Frågan om bildandet av dotterbolag och dotterdotterbolag till AB PiteBo har behandlats i Kommunfullmäktige 2022-09-26 i § 104 och § 105, där Kommunfullmäktige beslutade om bildande av dotterbolaget Nordfastigheter i Piteå AB samt dotterdotterbolaget Nordbostäder i Piteå AB. Samtidigt beslutade Kommunfullmäktige om bolagsordningar för dessa bolag.

Kort därefter steg inflation och räntor och AB PiteBo beslutade sig därför att avvakta med bildandet av ovanstående bolag och försäljning av fastigheter, då efterfrågan på fastigheter minskade och priserna på fastigheter sjönk. Nu är räntorna på väg ned och försäljning av fastigheter är aktuellt igen.

Kommunledningsförvaltningen har därefter i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (varvid AB PiteBo ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar.

Förslag på reviderad bolagsordning har därför även tagits fram för AB PiteBos ännu inte bildade och kommande dotterbolag Nordfastigheter i Piteå AB (enligt bilaga).

Denna bolagsordning speglar i huvudsak AB PiteBos bolagsordning.

Då detta bolag ännu inte är bildat har ett namnhinder hos Bolagsverket uppstått för bolagsnamnet Nordfastigheter i Piteå AB, varvid nytt förslag på bolagsnamn är Nordbo i Piteå AB, vilket namnges i bolagsordningen.

Yrkanden

Cristian Bergvall (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning Nordbo i Piteå AB till KF

§ 290 Bolagsordning PiteEnergi Handel AB

Diariernr 24KS722

Beslut

Kommunfullmäktige fastställer reviderad bolagsordning för PiteEnergi Handel AB.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (varvid AB PiteEnergi ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar. Förslag på bolagsordning har därför tagits fram för AB PiteEnergis dotterbolag PiteEnergi Handel AB (enligt bilaga). Bolagsordningen speglar i huvudsak AB PiteEnergis bolagsordning.

Yrkanden

Cristian Bergvall (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning PiteEnergi Handel AB

§ 291 Bolagsordning PiteEnergi Elnät AB

Diariernr 24KS723

Beslut

Kommunfullmäktige fastställer reviderad bolagsordning för PiteEnergi Elnät AB.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i samverkan med de kommunala bolagen gått igenom bolagens bolagsordningar och ägardirektiv till bolagen. Syftet med genomgången har varit att undersöka om det finns behov av uppdateringar och att göra bolagsordningar och ägardirektiv så tydliga och korrekta som möjligt. Bland annat har undersökts om verksamhetsföremålet och ändamålet med bolagets verksamhet beskrivs på ett sätt som stämmer överens med kommunens avsikt, den kommunala kompetensen och den verksamhet som faktiskt bedrivs.

De reviderade bolagsordningarna för Piteå Kommunföretag ABs helägda dotterbolag (varvid AB PiteEnergi ingår), har presenterats för styrelsen i Piteå Kommunföretag AB 2024-02-22 och fastställts av Kommunfullmäktige 2024-03-18. Detta har i sin tur föranlett en revidering av Piteå Kommunföretag ABs dotterdotterbolags bolagsordningar. Förslag på bolagsordning har därför tagits fram för AB PiteEnergis dotterbolag PiteEnergi Elnät AB (enligt bilaga). Bolagsordningen speglar i huvudsak AB PiteEnergis bolagsordning.

Yrkanden

Cristian Bergvall (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Bolagsordning PiteEnergi Elnät AB

§ 292 Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas

Diariernr 23KS783

Beslut

Kommunfullmäktige tar del av Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas.

Ärendebeskrivning

Ett Piteförlslag om ungdomsgård i Piteå inkom till Piteå kommun under 2022.

Enligt beslut från Kommunfullmäktige 2023-03-20 § 88 bifölls Piteförlslaget och Kommunfullmäktige gav Kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas.

Utredningen skulle återredovisas till Kommunfullmäktige under 2023.

En återrapport från Kultur- och fritidsnämnden lämnades i januari 2024.

Kommunstyrelsen beslutade 2024-03-04 att återremittera ärendet till Kultur- och fritidsnämnden för att:

- Redogöra för erfarenheter från den av ideella krafter startade ungdomsgården Malmgatan 5
- Redogöra för perspektiv från andra delar av kommunens verksamheter exempelvis fältassisterna och kommunens samordnare för brottsförebyggande arbete.
- Redogöra för förslag på hur kommunala lokaler, exempelvis uppehållsrum, skulle gå att använda som ungdomsgård och uppskatta insatser och kostnader för detta.
- Redogöra för om Malmgatan 5 skulle vara ett alternativ för kommunal ungdomsgård genom sammanslagning med exempelvis fältassistenter och musik- och dansskolan.
- Redogöra för möjliga samlingsplatser för motorburen ungdom.

Kommunfullmäktige beviljade Piteförlslaget och gav Kultur- och fritidsnämnden i samband med detta i uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas. Kommunstyrelsen 2024-03-04 Återremitterar ärendet till Kultur- och fritidsnämnden. Föreliggande ärende utgör redogörelse av återrapporteringen.

Kultur- och fritidsnämndens beslut 2024-10-08 § 53, godkänner förslag till

återrapportering och skickar den vidare till Kommunstyrelsen.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

I bilaga ”Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas” besvarar Kultur- och fritidsnämnden de frågor som ställdes vid återremissen från Kommunstyrelsen. Dessa svar är att se som ett komplement till återrapporteringen av uppdraget som redovisas i bilaga ”Rapport - Ung 2.0, 2023” och ”Projektbeskrivning skolidrottsförbundet”.

Sedan rapporten färdigställts kan även tilläggas att Kommunfullmäktige den 24 juni 2024 genom beslut om fastställande av Strategisk plan 2025-2027 och Budget 2025, beslutat om ett engångsanslag på 1 mkr per år för åren 2025-2027. Medel avsätts i Kommunstyrelsen centrala pott för ändamålet ”mötesplatser för unga”.

Yrkanden

Elisabeth Lindberg (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas
- Rapport - Ung 2.0, 2023
- Projektbeskrivning skolidrottsförbundet
- §53 KFN Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas

§ 293 Motion (SLP) (SJV) - Översyn av antalet anställda i Piteå kommun

Diariennr 24KS297

Beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen om översyn av antalet anställda i Piteå kommun.

Reservation

Ellinor Sandlund (M), Anders Nordin (SLP), Karl-Erik Jonsson (M), Lars Larsson (SLP), Jan-Eric Sandberg (M), Johnny Åström (SJV), Lage Hortlund (SD), Anne-Christine Esberg (SD), Gunilla Wallstén (M), Malin Stenvall Viksten(M), Magnus Häggblad (SD), Christer Larsson (M), Daniel Bylund (KD), Håkan Johansson (M), Helén Lindbäck (KD) och Marlene Källström (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamöter Anders Nordin (SLP) och Johnny Åström (SJV) har lämnat in en motion om översyn av antalet anställda i Piteå kommun och yrkar:

- att en genomgripande översyn av kommunens verksamhet görs för att särskilja lagstadgade kommunala uppgifter från sådana som inte är lagstadgade utifrån den allmänna text som beskrivs i motionen

- att en extern konsult anlitas

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-05-27, § 131 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Kommunledningsförvaltningen delar motionärernas oro för kommunens framtida hållbarhet och vikten av en effektiv kommunal organisation. Däremot vill förvaltningen betona att ökningen av antalet anställda i Piteå kommun inte är ett resultat av ineffektivitet, utan snarare en direkt konsekvens av växande behov.

Kompetensförsörjningen för Piteå kommun, liksom för alla andra kommuner, regioner och företag, är den största utmaningen vi står inför. Det handlar både om att på kort och lång sikt säkerställa att verksamheten har tillgång till medarbetare med rätt

kompetens. Grunden till denna problematik ligger i den demografiska utvecklingen, där diskrepansen mellan inflödet på arbetsmarknaden och de som utträder har ökat kraftigt. Det finns helt enkelt för få människor i arbetsför ålder att anställa.

Det är därför inte korrekt att påstå att Piteå kommun har problem med rekryteringsprocessen eller anställer individer med felaktig kompetens. Problemet ligger i stället i att det saknas tillräckligt många människor i arbetsför ålder för att täcka behoven. Sambandet mellan antalet medborgare och antalet anställda är inte en enkel proportion, utan anpassas efter de växande behoven i kommunen. Enligt en jämförelse mellan 2020 (den tidigaste tillgängliga statistiken) och 2023 är nettoökningen av medarbetare 70 personer, den största ökningen procentuellt är inom fastighet- och serviceförvaltningen (ökning med ca 6 %) vilket kan förklaras med det avtal som finns avseende leverans av mat till Luleå kommun.

Utbildningsförvaltningen har ökat andelen medarbetare med ca 4 % vilket framförallt är kopplat till ökade behov inom grundskolan (8,6 % ökning) och förskolan (6,9 % ökning), några av förklaringarna till detta är att de har fler barn med särskilda behov vilket genererar fler anställda, haft tillfälliga statsbidrag pga. Covid, fler medarbetare som valt att ej arbeta heltid (det blir fler "huvuden").

Att minska personalstyrkan skulle riskera att försämra kvaliteten på viktiga tjänster, särskilt inom områden där efterfrågan stadigt ökar. Kommunens uppdrag är att säkerställa att invånarna får den vård, omsorg och service de har rätt till, och detta kräver anpassning efter verkliga behov.

Vidare anser vi att en långsiktig lösning för Piteå kommun handlar om att attrahera fler invånare genom att vara en trygg och attraktiv plats att bo och leva på. Detta inkluderar inte bara samhällsservice av hög kvalitet utan också att skapa levande miljöer där människor trivs och vill stanna kvar – "livet mellan husen."

Sammanfattningsvis avråder vi därför från förslaget att genomföra en extern översyn av kommunens personalstyrka i detta läge, då vi ser att behoven snarare kommer att öka än minska. Fokus bör ligga på att säkerställa rätt kompetens och på att skapa en stark, attraktiv kommun där både befintliga och nya invånare kan leva tryggt och med hög livskvalitet.

Yrkanden

Elisabeth Lindberg (S) och Patric Lundström (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Helén Lindbäck (KD): bifall till motionens första att-sats, att en genomgripande översyn av kommunens verksamhet görs för att särskilja lagstadgade kommunala

uppgifter från sådana som inte är lagstadgade utifrån den allmänna text som beskrivs i motionen. Avslag till andra att-satsen.

Anders Nordin (SLP), Johnny Åström (SJV), Håkan Johansson (M), Magnus Häggblad (SD) och Lage Hortlund (SD): bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande utser Kommunstyrelsens förslag till huvudförslag.

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen från Helén Lindbäck (KD) och Anders Nordin (SLP) mot varandra och finner att Kommunfullmäktige utser Anders Nordins (SLP) förslag till motförslag till huvudförslaget.

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunfullmäktige beslutar enligt Kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärs och Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst, Kommunstyrelsens förslag

Nej-röst, Anders Nordins (SLP) förslag.

Omröstning verkställs digitalt.

Omröstningsresultat

Ja: 32

Nej: 17

Avstår: 1

Frånvarande: 1

De röstande och de avlämnade rösterna framgår av till denna paragraf bifogad förteckning.

Ordföranden finner att Kommunfullmäktige beslutar enligt Kommunstyrelsens förslag.

Beslutsunderlag

- Motion (SLP) - Översyn av antalet anställda i Piteå Kommun
- Politiskt anförande
- §319 KS Motion (SLP) (SJV) - Översyn av antalet anställda i Piteå kommun

§ 293 Votering: Motion (SLP) (SJV) - Översyn av antalet anställda i Piteå kommun

- JA: Kommunstyrelsens förslag NEJ: Anders Nordins (SLP) förslag

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Patric Lundström (S), ledamot	X		
Claes Danell (S), ledamot	X		
Sara Lagesen Aronsson (S), ledamot	X		
Richard Westerberg (S), ledamot	X		
Marita Björkman Forsman (S), ledamot	X		
Sven-Gösta Pettersson (S), ledamot	X		
Agnetha Eriksson (S), ledamot	X		
Carola Bergman (S), ledamot	X		
Ulf Sjödin (S), ledamot	X		
Magnus Nyström (S), ledamot	X		
Gerd Sävenstedt (S), ledamot	X		
Ruth Rahkola (S), ledamot	X		
Ella Vikström (S), ledamot	X		
Louise Mörk (S), ledamot	X		
Elisabeth Lindberg (S), ledamot	X		
Ola Edeblom (S), ledamot	X		
Peter Eriksson (S), ledamot	X		
Anton Li Nilsson (C), ledamot	X		
Johannes Granström (C), ledamot	X		
Håkan Johansson (M), ledamot		X	
Malin Stenvall Viksten (M), ledamot		X	
Gunilla Wallstén (M), ledamot		X	
Ellinor Sandlund (M), ledamot		X	
Karl-Erik Jonsson (M), ledamot		X	
Jan-Eric Sandberg (M), ledamot		X	
Anders Nordin (SLP), ledamot		X	
Lars Larsson (SLP), ledamot		X	
Helén Lindbäck (KD), ledamot		X	
Daniel Bylund (KD), ledamot		X	
Mats Dahlberg (MP), ledamot			X
Johnny Åström (SJV), ledamot		X	
Magnus Häggblad (SD), ledamot		X	
Lage Hortlund (SD), ledamot		X	
Anne-Christine Esberg (SD), ledamot		X	
Marlene Källström (SD), ledamot		X	
Stina Carlsson (V), ledamot	X		
Brith Fäldt (V), ledamot	X		
Mikael Borgh (V), ledamot	X		
Annika Lahti (V), ledamot	X		

Benny Söderberg (V), ledamot	X		
Hans Öhlund (C), ersättare	X		
Peter Roslund (S), ledamot	X		
Anders Lundkvist (S), ledamot	X		
Maria Truedsson (S), ledamot	X		
Maj-Britt Lindström (S), ledamot	X		
Torgny Långström (C), ledamot	X		
Krister Larsson (M), ledamot		X	
Cristian Bervall (S), ordförande	X		
Marika Berglund (C), vice ordförande	X		
Daniel Bergman (M), 2:e vice ordförande		X	
Resultat	32	17	1

§ 294 Motion (KD) - Äldreomsorgen behöver fler medarbetare

Diariernr 23KS720

Beslut

Kommunfullmäktige bifaller motionen Äldreomsorgen behöver fler medarbetare.

Kommunfullmäktige ger Socialnämnden i uppdrag att genomföra utredningen om möjligheten att låta högstadiel elever under handledning provjobba inom vård och omsorg under lovdagar. Uppdraget återredovisas till Kommunfullmäktige under 2025.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Helen Lindbäck (KD) har lämnat in en motion om att Äldreomsorgen behöver fler medarbetare och yrkar att:

Det görs en utredning om det är möjligt att låta högstadiel elever under handledning provjobba inom vård och omsorg under lovdagar.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2023-11-27 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Att erbjuda Piteås ungdomar möjlighet att under handledning provjobba inom vård och omsorg under lovdagar är en viktig del av kompetensförsörjningen. Att visa upp Piteå kommuns verksamheter och skapa intresse hos ungdomar att dels söka sig till gymnasieutbildningar inom områdena men även som tänkbar framtida arbetsplats. Socialförvaltningen ställer sig positiva till motionens intentioner att erbjuda möjlighet för högstadiel elever att under handledning provjobba inom vård och omsorg under lovdagar.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att Kommunfullmäktige bifaller motionen.

Yrkanden

Sven-Gösta Pettersson (S), Helén Lindbäck (KD) och Stina Carlsson (V): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Motion (KD) - Äldreomsorgen behöver fler medarbetare
- Politiskt anförande om motion, Äldreomsorgen behöver fler medarbetare

§ 295 Motion (M) - Ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18

Diariernr 24KS379

Beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18.

Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheter till annan hantering för utbetalning av omställningsstöd enligt OPF-KL18. Uppdraget återredovisas till Kommunfullmäktige under 2025.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Håkan Johansson (M) har lämnat in en motion om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18 och yrkar att:

- Piteå kommuns fullmäktige snarast beslutar om att utbetalningar av omställningsstöd till förtroendevalda som avslutar sin tjänstgöring, eller annan utbetalning enligt OPF-KL18, inte ska belasta enskild nämnd.

- Återbetalning till drabbade nämnder sker från gemensam pott i Kommunstyrelsen eller annan finansiering, retroaktivt från 2022.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-05-27, § 134 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Bestämmelserna av omställningsstöd enligt OPF-KL 18 gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare.

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Det kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Kommunens ekonomiska redovisning är av intresse för många aktörer i samhället och kommunen är en stor lämnare av statistikuppgifter. Dessutom ska kommunens räkenskaper vara rättvisande. Enligt kommunala redovisningsprinciper så ska intäkter och kostnader bokföras inom den verksamhet där de uppstår.

Kostnader som har samband med förtroendevalda och det politiska uppdraget bokförs enligt den rådande redovisningsprincipen inom respektive politisk nämnd.

Yrkanden

Patric Lundström (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Motion (M) - Ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18
- Politiskt anförande Motion (M) om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18
- §322 KS Motion (M) om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18

§ 296 Motion (KD) – Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet

Diarienum 24KS111

Beslut

Kommunfullmäktige återremitterar motionen om bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet, för att utreda juridiska förutsättningar att kunna ge bidrag till körkortsutbildning som andra kommuner gjort.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamoten Helén Lindbäck (KD) har lämnat in en motion om bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet och yrkar

att det görs en utredning om det är möjligt att låta elever på vård- och omsorgsprogrammet få bidrag och kunna ta körkort som en del av utbildningen.

För motion, se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-02-12 § 22 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

I motionen anføres sammanfattningsvis följande. Idag är det alldeles för få unga som väljer att läsa vård- och omsorgsprogrammet. Olika åtgärder behöver prövas för att öka antalet utbildade undersköterskor som är beredda att arbeta i Piteå kommun. Behovet av körkort inom hemtjänst och hemsjukvård är självklart och undersköterskor behöver vara mobila och flexibla för att tillgodose medborgarnas behov av vård- och omsorg. Om nytexaminerade undersköterskor har körkort möjliggör det att de kan ta alla jobb som är lediga, även på landsbygden. För att skapa så goda förutsättningar som möjligt för elever att börja arbeta direkt efter studenten föreslås att det möjliggörs att elever på vård- och omsorgsprogrammet kan ta B-körkort som en del av utbildningen. Kriterier för att få körkortet delvis betalt och som en del av utbildningen föreslås till exempel vara; godkänt körkortsprov, fullständig yrkesexamen, förbinda sig att arbeta inom yrket ett visst antal år åt Piteå kommun.

Av körkortsförordningen framgår att övningskörning i gymnasieskolan endast får ske i utbildning på nationellt program. Skolverket och Transportstyrelsen har i sitt

myndighetsövergripande stödmaterial rörande Förarutbildning inom gymnasieutbildning och kommunal vuxenutbildning konstaterat följande.

Körkortsutbildning är inte det primära uppdraget för gymnasieskolan. Endast elever som har ett tydligt behov av traktorkort eller körkort och yrkeskompetensbevis för sin framtida yrkesroll har möjlighet att tillgodogöra sig dessa kunskaper och färdigheter inom gymnasieskolan. Vidare anger Skolverket och Transportstyrelsen följande:

”Inom följande tre nationella program får förarutbildning erbjudas:

- fordons- och transportprogrammet, inriktning transport,
- bygg- och anläggningsprogrammet, inriktning anläggningsfordon (endast körkortsbehörighet B), och
- naturbruksprogrammet (endast traktorkort).

...Det är endast inom ovan angivna nationella program och endast inom angivna utbildningar som förarutbildning får erbjudas. Lokala (egna) kurser i trafikkunskap eller liknande inom gymnasieskolans nationella program är inte tillåtet.”

Det är således inte möjligt för kommunen att låta elever på vård- och omsorgsprogrammet ta körkort som en del av utbildningen.

Det noteras att det finns ett antal kommuner som idag erbjuder elever på vård- och omsorgsprogrammet stöd i form av bidrag till körkortskostnaden. I något exempel har kommunen villkorat bidraget på så sätt att bidrag endast ges till den som tar examen från en vårdutbildning och börjar arbeta för kommunen, men i flera fall ges bidraget utan krav på att eleven efter slutförd utbildning ska börja arbeta hos kommunen. Någon kommun har valt att ge bidrag till körkortskostnaden i form av ”stipendier” till alla elever som väljer att gå vård- och omsorgsprogrammet.

Om kommunen skulle ge ett bidrag till körkortskostnaderna till elever på vård- och omsorgsprogrammet, skulle det innebära att ett enskilt understöd ges till eleverna i denna grupp. Som grundläggande kommunalrättslig princip (kommunallagen 2 kap 1 §) gäller att kommuner inte får ge understöd till enskilda om det inte finns stöd i lag för det, eftersom det inte anses vara ett allmänt intresse att ge stöd till en enskild.

I praxis har dock den allmänna kompetensregeln i 2 kap 1 § kommunallagen ansetts omfatta en rätt för kommuner i egenskap av arbetsgivare att ge sin tjänstemän särskilda förmåner, exempelvis ekonomiska bidrag, om det behövs för att underlätta att anställa och bibehålla lämpliga befattningshavare. Detta eftersom det är ett allmänt intresse för kommunen att de kommunala verksamheterna bemannas av lämpliga befattningshavare.

När det gäller stipendier har det i vissa fall godtagits att kommunen lämnar sådana till elever inom ramen för den allmänna kompetensen. För att det ska vara fråga om stipendier krävs dock att stipendiet ”syftat till att uppmuntra eleverna till bildning och att kriterierna är kopplade till detta ändamål”. Om kommunen skulle ge bidrag till körkort till alla som går på vård- och omsorgsprogrammet skulle det svårligen kunna betraktas som ett stipendium, och skulle istället anses vara ett enskilt understöd till eleverna i denna grupp.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Det är inte möjligt för kommunen att låta elever på vård- och omsorgsprogrammet ta körkort som en del av utbildningen. Att gå vidare med vidare utredning i den del som avser att låta elever på vård- och omsorgsprogrammet ta körkortet under utbildningen är således inte relevant.

När det gäller stöd i form av bidrag till körkortskostnaderna, är det ett enskilt understöd som enligt huvudregeln kräver stöd i lag för att få lämnas. Kommunen har dock en i praxis erkänd kompetens att vidta åtgärder som behövs för att underlätta att anställa och bibehålla lämpliga befattningshavare. Om bidrag till körkortskostnad ges till elever på ett visst program utan samband med att denne sedan börjar arbeta hos kommunen, skulle det dock vara svårt att kunna påstå att stödet behövs för att underlätta att anställa och bibehålla lämpliga befattningshavare. Samtidigt kan det inte anses oproblemiskt om kommunen skulle ställa krav på eleverna att de ska börja på kommunen efter avslutad utbildning. I vissa fall är det kanske kommunen som väljer att inte anställa en viss elev. Vidare är det inte säkert att ett stöd till elever på vård- och omsorgsprogrammet men inte till elever på andra program skulle vara förenligt med likställighetsprincipen.

Sammantaget anser kommunledningsförvaltningen att ett bidrag till körkortskostnader till elever på vård- och omsorgsprogrammet bara för att de är elever på det programmet är problematiskt ur ett juridiskt perspektiv.

Kommunledningsförvaltningen föreslår därför att vidare utredning av bland annat de ekonomiska konsekvenserna av vad ett sådant stöd skulle innebära, inte ska genomföras. Kommunledningsförvaltningen föreslår att motionen avslås.

Yrkanden

Anton Li Nilsson (C): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Ellinor Sandlund (M): bifall till motionen.

Mats Dahlberg (MP) och Helén Lindbäck (KD): återremiss för att utreda juridiska förutsättningar för att kunna ge bidrag till körkortsutbildning som andra kommuner gjort.

Propositionsordning

Ordföranden meddelar att han först avser att ställa proposition på yrkandet om återremiss, om Kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde kommer därefter proposition ställas på övriga yrkanden.

Ordföranden ställer proposition på yrkandet om återremiss och finner att Kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde.

Omröstning begärs och Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst, ärendet avgörs vid dagens sammanträde.

Nej-röst, ärendet återremitteras enligt yrkande.

Omröstning verkställs digitalt.

Omröstningsresultat

Ja: 29

Nej: 20

Avstår: 0

Frånvarande: 2

De röstande och de avlämnade rösterna framgår av till denna paragraf bifogad förteckning.

Ordföranden finner att Kommunfullmäktige beslutar minoritetsåterremittera ärendet enligt yrkande.

Beslutsunderlag

- Motion (KD) - bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på Vård- och omsorgsprogrammet
- Politiskt anförande om motion, Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på Vård- och omsorgsprogrammet
- §323 KS Motion (KD) – Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet

§ 296 Votering: Motion (KD) – Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet

- JA: Avgörs vid dagens sammanträde NEJ: Återremitteras enligt yrkande

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Patric Lundström (S), ledamot	X		
Claes Danell (S), ledamot	X		
Sara Lagesen Aronsson (S), ledamot	X		
Richard Westerberg (S), ledamot	X		
Marita Björkman Forsman (S), ledamot	X		
Sven-Gösta Pettersson (S), ledamot	X		
Agnetha Eriksson (S), ledamot	X		
Carola Bergman (S), ledamot	X		
Ulf Sjödin (S), ledamot	X		
Magnus Nyström (S), ledamot	X		
Gerd Sävenstedt (S), ledamot	X		
Ruth Rahkola (S), ledamot	X		
Ella Vikström (S), ledamot	X		
Louise Mörk (S), ledamot	X		
Elisabeth Lindberg (S), ledamot	X		
Ola Edeblom (S), ledamot	X		
Peter Eriksson (S), ledamot	X		
Anton Li Nilsson (C), ledamot	X		
Johannes Granström (C), ledamot	X		
Håkan Johansson (M), ledamot		X	
Malin Stenvall Viksten (M), ledamot		X	
Gunilla Wallstén (M), ledamot		X	
Ellinor Sandlund (M), ledamot		X	
Karl-Erik Jonsson (M), ledamot		X	
Jan-Eric Sandberg (M), ledamot		X	
Lars Larsson (SLP), ledamot		X	
Helén Lindbäck (KD), ledamot		X	
Daniel Bylund (KD), ledamot		X	
Mats Dahlberg (MP), ledamot		X	
Johnny Åström (SJV), ledamot		X	
Magnus Häggblad (SD), ledamot	X		
Lage Hortlund (SD), ledamot	X		
Anne-Christine Esberg (SD), ledamot	X		
Marlene Källström (SD), ledamot		X	
Stina Carlsson (V), ledamot		X	
Brith Fäldt (V), ledamot		X	
Mikael Borgh (V), ledamot		X	
Annika Lahti (V), ledamot		X	

Benny Söderberg (V), ledamot		X	
Peter Roslund (S), ledamot	X		
Anders Lundkvist (S), ledamot	X		
Maria Truedsson (S), ledamot	X		
Maj-Britt Lindström (S), ledamot	X		
Torgny Långström (C), ledamot	X		
Krister Larsson (M), ledamot		X	
Eva Nordlund (SLP), ledamot		X	
Cristian Bervall (S), ordförande	X		
Marika Berglund (C), vice ordförande	X		
Daniel Bergman (M), 2:e vice ordförande		X	
Resultat	29	20	0

§ 297 Motion (MP) - Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor

Diariernr 24KS414

Beslut

Kommunfullmäktige anser motionen Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor, färdigbehandlad.

Kommunfullmäktige ger Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda vilka förskolor som idag inte har 30 kilometer i timmen och om det är möjligt att införa 30 kilometer i timmen på dessa platser. Uppdraget ska utredas och genomföras under 2025.

Reservation

Lars Larsson (SLP), Malin Stenvall Viksten (M), Mats Dahlberg (MP), Ellinor Sandlund (M), Eva Nordlund (SLP), Håkan Johansson (M), Daniel Bylund (KD) och Anne-Christine Esberg (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Mats Dahlberg (MP) har lämnat in en motion om sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor och yrkar att:

- Införa en hastighetsgräns på 30 km/tim vid alla förskolor i kommunen som är belägna vid vägar där Piteå kommun är väghållare.
- Ge uppdraget för genomförandet av detta förslag till Samhällsbyggnadsnämnden att snarast införa de nya hastighetsgränserna vid samtliga berörda förskolor.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-05-27, § 132 att remittera motionen till Samhällsbyggnadsnämnden för beredning.

En ändring av en hastighet som avviker från de generella hastighetsgränserna som finns inom och utanför tätbebyggt område ska alltid motiveras utifrån trafiksäkerhet, framkomlighet och miljö, för att klara en eventuell överklagan till Transportstyrelsen. Att generellt säga att en hastighetsgräns kan sänkas eller höjas är inte möjligt eftersom beslutet måste ta hänsyn till olika bedömningar för att hastighetsgränsen ska efterlevas och hålla vid en eventuell överklagan. Ibland behöver vägen anpassas till den hastighet som önskas vilket ofta innebär att vägen behöver byggas om. En hastighetsgräns ska även följa kommunens hastighetsplan i den mån det är möjligt.

Skolhastigheten 30 kilometer i timmen ska användas i den mån det är möjligt även vid förskolor. Däremot kan det finnas platser där det inte är lämpligt med 30 kilometer i timmen. Exempelvis om en skola eller förskola ligger intill en större trafikled eller likande kan man naturligtvis inte räkna med att hastigheten 30 kilometer i timmen kan användas. Här behöver man troligen hitta andra trafiksäkerhetshöjande åtgärder så som säker avlämning på förskoleområdet eller säkra gång- och cykelvägar till och från förskolan.

Skillnaden mellan en skola och en förskola är att till en förskola har man alltid en vuxen som följer barnet, medan man till en skola förespråkar att barnet ska ta sig själv till och från skolan. I Piteå är det åtminstone två förskolor som idag inte har hastigheten 30 kilometer i timmen. Den ena är Pilens förskola på Strömnäs och den andra är Strömnäsbackens förskola.

Kommunens hastighetsplan medger 30 kilometer i timmen vid skolor och förskolor där det är motiverat utifrån framkomlighet, trafiksäkerhet och miljö. I övrigt endast i särskilda skäl. Utifrån att kommunens hastighetsplan medger 30 kilometer i timmen vid förskolor bör Samhällsbyggnadsnämnden ge Samhällsbyggnad i uppdrag att utreda vilka förskolor som inte har 30 kilometer och utreda om det finns möjlighet att sänka hastigheten till 30 kilometer i timmen där det idag är högre hastighet.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-10-23, § 121:

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige bifaller motionen för de platser vid förskolor där det är möjligt att sänka hastigheten till 30 kilometer i timmen.

2. Samhällsbyggnadsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda vilka förskolor som idag inte har 30 kilometer i timmen och om det är möjligt att införa 30 kilometer i timmen på dessa platser.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Kommunledningsförvaltningen stödjer Samhällsbyggnadsnämndens förslag att bifalla motionen och utreda vilka förskolor som skulle kunna inför hastighetsgränserna 30 kilometer i timmen.

Yrkanden

Patric Lundström (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Mats Dahlberg (MP) och Helén Lindbäck (KD): bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunfullmäktige beslutar enligt Kommunstyrelsens förslag.

Beslutsunderlag

- Motion (MP) - Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor
- Politiskt anförande Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor
- §324 KS Motion (MP) - Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor

§ 298 Motion (SLP) - Mätning av förekomst av narkotika i avloppsslam

Diariernr 24KS394

Beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen om mätning av förekomst av narkotika i avloppsslam.

Reservation

Lars Larsson (SLP) och Anne-Christine Esberg (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamoten Anders Nordin (SLP) har inkommit med ovan rubricerade motion och yrkar följande:

Att man genomför en mätning i avloppsreningsverket Sandholmen, 35 000 personer anslutna, avseende förekomsten av narkotika. Övriga 16 avloppsreningsverk kan man, utifrån bedömning av behov, också göra analyser på. Analyserna kommer vara polisen behjälplig i att bekämpa narkotikahandeln.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-06-05 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Med anledning av inkommen motion angående mätning av förekomst av narkotika vid avloppsreningsverket Sandholmen, har kommunledningsförvaltningen kontaktat berörda aktörer, såväl inom kommunen som externt.

Om provtagning skulle ske, är samtliga eniga om svårigheten med att - utifrån inkomna provsvar - dra rätt slutsatser som sedan också kan omsättas i praktisk handling. I synnerhet om de kommuner som själva väljer att mäta, gör det på olika

sätt. Att genomföra relevanta mätningar vid rätt tidpunkter, och att utifrån dessa dra rätt slutsatser, för att därefter sätta in eventuella åtgärder, är en mycket komplicerad process. Motionen föreslås därför att avslås.

Noterbart är dock att staten inom kort troligen kommer att ge Länsstyrelsen i Norrbotten i uppdrag att genomföra enhetliga och likvärdiga mätningar i samtliga kommuner i Norrbotten. Piteå kommun kommer att delta i det arbetet. De tester som då genomförs kommer att ske på ett likartat sätt över hela länet. Slutsatser, uppföljning och eventuella åtgärder kommer i ett sådant arbete att ske på ett mer enhetligt och evidensbaserat sätt.

Yrkanden

Carola Bergman (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Eva Nordlund (SLP): bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunfullmäktige beslutar enligt Kommunstyrelsens förslag.

Beslutsunderlag

- Motion (SLP) - Mätning avloppsslam avseende förekomst av narkotika
- Politiskt anförande om motion, Mätning av avloppsslam avseende förekomst av narkotika

§ 299 Interpellation (V) - Stödinsatser för sjuka i ALS

Diariernr 24KS690

Beslut

Kommunfullmäktige anser interpellation om Stödinsatser för sjuka i ALS, besvarad.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Stina Carlsson (V) har lämnat in en interpellation om Stödinsatser för sjuka i ALS, ställd till Sven-Gösta Pettersson ordförande i Socialnämnden.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-11-25 § 271 att interpellationen om Stödinsatser för sjuka i ALS får ställas till Sven-Gösta Pettersson, ordförande i Socialnämnden.

Ordförande besvarar, om möjligt interpellationen vid nästkommande fullmäktigesammanträde.

Stödinsatser för sjuka i ALS ALS (amytrofisk lateral skleros) är en allvarlig progressiv sjukdom som medför att den drabbade gradvis förlorar kontrollen över sina muskler och efter en tid blir förlamad för att sedan avlida. Sjukdomens förlopp är ofta ganska snabbt och patienterna överlever i snitt bara mellan två och fyra år efter diagnos, men det finns en stor variation mellan enskilda patienter. ALS blir allt vanligare i Sverige. Tidigare insjuknade ca 250 personer per år, nu är det ca 440 personer som insjuknar varje år.

Ny forskning visar att sjukdomen är upp till 50 % vanligare i norra Sverige och att cirka 6 personer per 100 000 invånare insjuknar per år i Norrbotten. Det innebär att 2-3 pitebor – statistiskt sett – insjuknar varje år och att vi vid ett givet tillfälle har mellan 5 och 10 ALS-sjuka i Piteå. Sjukdomen har ofta ett snabbt förlopp vilket innebär att den som ansöker om assistans ofta har försämrats avsevärt innan beslut om assistans fattas.

Piteå-Tidningen har nyligen skrivit om ALS-sjuka Louise i Älvsbyn som drabbats på ett olyckligt sätt av kommunens handläggningstider för hennes bistånd. I nationell media har flera fall uppmärksammats där personer har hunnit avlida innan beslut fattats. Försäkringskassan har av denna anledning ändrat sina riktlinjer så att ALS-

patienter inte ska få vänta mer än 45 dagar från ansökan till beslut. För kommuner finns inga sådana generella riktlinjer.

Med hänvisning till ovanstående önskas svar på följande frågor:

- Hur ser handläggningen ut på socialförvaltningen för patienter med ALS och andra sjukdomar med snabbt förlopp? Finns rutiner/riktlinjer för att förkorta handläggningstiderna?
- Har socialförvaltningen rutiner som tar hänsyn till sjukdomens snabba förlopp som innebär att den enskildes hälsotillstånd vid ansökan sannolikt inte är detsamma som månaden efter ansökan?
- Om sådana rutiner saknas, finns det ett behov av sådana rutiner?

Svar från Sven-Gösta Pettersson, ordförande i Socialnämnden:

1. Hur ser handläggningen ut på socialförvaltningen för patienter med ALS och andra sjukdomar med snabbt förlopp?

Socialnämnden handlägger och beslutar både om insatser via Socialtjänstlagen samt insatser via LSS. LSS är en rättighetslagstiftning där man behöver ingå i någon av de tre personkretsarna för att ha rätt till insatser via lagstiftningen. Insatser via socialtjänstlagen är möjliga att söka för alla oavsett diagnos eller behov.

Försäkringskassan utreder enbart rätten till LSS insatser.

Vad gäller frågan hur handläggningen ser ut för patienter med ALS och andra sjukdomar med snabbt förlopp samt om det finns rutiner och riktlinjer för att korta handläggningstiderna så beror svaret på vilket lagrum insatserna är sökta inom. Är insatser sökta i form av SoL insatser så går handläggningen fort utifrån att man då inte behöver läkarintyg, ADL bedömning eller liknande för att tillstyrka personkrets tillhörighet. Det innebär att insatser som söks inom ramen för Socialtjänstlagen handläggs snabbt och kan vanligtvis verkställas snabbt.

Om insatserna söks via LSS tar handläggningen längre tid då man behöver styrka personkretstillhörighet genom läkarintyg och ADL bedömning som Regionen ansvarar för att tillhandahålla. Om detta finns i ansökan när den görs prioriteras snabb handläggning av ärendet hos våra handläggare, framför allt för personer som har en progressiv sjukdomsbild. Saknas detta behöver ansökan kompletteras med detta vilket ofta innebär att handläggningstiden blir längre då det är regionen som behöver tillhandahålla detta. Vad gäller LSS-lagstiftningen delar vi dessa utmaningar med

behov av läkarintyg och ADL-bedömningar då detta regleras i lagstiftningen med Försäkringskassan och är därför inte något vi kan förändra med rutiner eller riktlinjer. Däremot har vi som socialförvaltningen möjlighet att erbjuda SoL insatser utan detta.

2. Har förvaltningen rutiner som tar hänsyn till sjukdomens snabba förlopp som innebär att den enskildes hälsotillstånd vid ansökan sannolikt inte är detsamma som månaden efter ansökan?

På frågan om socialförvaltningen har rutiner som tar hänsyn till sjukdomens snabba förlopp vid en ansökan så blir svaret likt ovanstående. Ges insatserna inom ramen för SoL så anpassas insatserna efter den enskildes behov i tid och omfattning. Ges insatserna inom ramen för LSS styrs det av de uppgifter som framkommit i läkarintyg och underlag men gäller det personlig assistans finns det möjlighet att kunna ansöka om utökning av tid.

All handläggning av ansökningar sker i enlighet med Förvaltningslagen (2017:900) och handläggarna prioriterar ärenden utifrån den enskildes individuella behov och situation. Det finns inga särskilda rutiner för handläggning av personer med specifika diagnoser. Enheten har som mål att alltid hålla utredningstiderna så korta som möjligt för den enskilde utan att riskera rättssäkerheten, detta enligt Förvaltningslag (2017:900) 9 § men har under utredningsprocessen kontinuerlig dialog med den enskilde som ansöker om insatser för att hålla sig uppdaterade om tillståndet skulle förändras under utredningsprocessen. När det dröjer med underlag, har handläggarna som vana att påminna och efterfråga underlagen så att handläggningsprocessen inte ska bli allt för lång.

3. Om sådana rutiner saknas, finns det ett behov av sådana rutiner?

Förvaltningen gör bedömningen att det inte finns behov av sådana rutiner

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Svar på Interpellation - Stödinsatser för sjuka i ALS

§ 300 Redovisning av obesvarade motioner, medborgarförslag och piteförslag samt beslutade medborgarförslag och piteförslag

Diariernr 24KS587

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag.

Kommunfullmäktige godkänner redovisning av medborgarförslag beslutade i nämnd.

Kommunfullmäktige godkänner redovisning av Piteförslag.

Ärendebeskrivning

Enligt Kommunfullmäktiges arbetsordning 32-33 §§, ska motioner och medborgarförslag som inte beretts färdigt redovisas för Kommunfullmäktige två gånger per år.

Kommunledningsförvaltningen har upprättat förteckning över obesvarade motioner och medborgarförslag.

Kommunfullmäktige kan överlåta till Kommunstyrelsen eller annan nämnd att besluta om ett medborgarförslag. En nämnd som handlägger och beslutar sådant medborgarförslag ska minst en gång om året återrapportera till Kommunfullmäktige om de beslut som fattats i ärendena.

Kommunledningsförvaltningen har upprättat förteckning över beslutade medborgarförslag i Kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Piteförslag

Kommunstyrelsen och övriga nämnder ska två gånger per år redovisa till Kommunfullmäktige alla publicerade Piteförslag som ej gått till beslut samt en gång per år redovisa alla beslutade ärenden.

Yrkanden

Cristian Bergvall (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Redovisning obesvarade medborgarförslag och medborgarförslag beslutade i nämnd
- Redovisning obesvarade motioner
- Redovisning Piteförslag

§ 301 Fyllnadsval av ordförande och vice ordförande - Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå och Luleå kommuner 2023-2026

Diariernr 22KS418

Beslut

Kommunfullmäktige utser Bodil Wennerbrandt Sevastik (S) Luleå kommun, till ordförande och Ulf Hartman (C) Piteå kommun, till vice ordförandeför Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå – Luleå år 2025.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen 6 kap 21§ ska fullmäktige välja en ordförande och en eller två vice ordförande bland nämndens ledamöter. I en gemensam nämnd utses ordförande och vice ordförande av fullmäktige i värdkommunen.

I Kost- och servicenämndens reglemente, antaget av fullmäktige i Piteå 2020-06-22 §126, anges i §8 att samverkanskommunerna är överens om att posterna som ordförande respektive vice ordförande bör rotera varje år mellan de deltagande kommunernas företrädare i nämnden och att posterna bör vara fördelade så att en kommun innehar ordförandeposten och den andra kommunen innehar vice ordförandeposten varje år.

Piteå kommun och Luleå kommun är överens om att fullmäktige i Piteå kommun bör utse ordförande respektive vice ordförande i Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå – Luleå under år 2025 i enlighet med förslag till beslut.

Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå – Luleå föreslår att Kommunfullmäktige utser ordförande för Socialnämnden i Luleå kommun, Bodil Wennerbrandt Sevastik (S), till ordförande för Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå – Luleå år 2025.

Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå – Luleå föreslår att Kommunfullmäktige utser ordförande för Fastighets- och servicenämnden i Piteå kommun, Ulf Hartman (C), till vice ordförande för Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå - Luleå år 2025.

Yrkanden

Cristian Bergvall (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

§ 302 Val av ledamot och ersättare - Gemensam Hjälpmedelsnämnd

Diariennr 24KS575

Beslut

Kommunfullmäktige utser Agnetha Eriksson (S) till ledamot och Britta Lysholm (C) till ersättare i Gemensam hjälpmedelsnämnd för perioden 1 januari 2025-31 december 2026.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2024-11-25 § 251 att inrätta Gemensam Hjälpmedelsnämnd. Kommunfullmäktige ska därför utse en ledamot och en ersättare till nämnden.

Enligt reglemente för Gemensam hjälpmedelsnämnd består nämnden av 17 ledamöter och 17 ersättare varav fullmäktige i Region Norrbotten utser tre ledamöter och tre ersättare och fullmäktige i respektive kommun en ledamot och en ersättare vardera. Ordförande och vice ordförande i nämnden utses av värdkommunen, vilket är Region Norrbotten.

Enligt Arbetsordning för Kommunfullmäktige ska Valberedningen lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium, valberedning och fyllnadsval.

Yrkanden

Marita Björkman Forsman (S) och Patric Lundström (S): bifall till Kommunfullmäktiges valberednings förslag.

Helén Lindbäck (KD) och Mats Dahlberg (MP): nominerar Håkan Johansson (M) till ersättare.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på förslag till ledamot och finner att det endast föreligger ett förslag, Kommunfullmäktige utser Agnetha Eriksson (S).

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen om ersättare och finner att Kommunfullmäktige beslutar enligt Kommunfullmäktiges valberednings förslag.

Omröstning begärs och verkställs digitalt genom sluten omröstning eftersom det avser personval.

Omröstning

Antalet avgivna röster är 48, 0 är ogiltiga.

Britta Lysholm (C): 30 röster

Håkan Johansson (M): 18 röster

Frånvarande: 3 ledamöter

Ordföranden finner att Kommunfullmäktige utser Britta Lysholm (C) till ersättare.

§ 303 Val av ombud och ersättare - Årsstämma för Piteå kommunföretag AB PIKAB 2025

Diariennr 24KS716

Beslut

Kommunfullmäktige utser Magnus Nyström (S) till ombud och Emelie Persson (S) till ersättare vid årsstämma för Piteå kommunföretag AB (PIKAB) för 2025.

Reservation

Daniel Bylund (KD), Lars Larsson (SLP), Karl-Erik Jonsson (M), Helén Lindbäck (KD), Ellinor Sandlund (M), Håkan Johansson (M), Gunilla Wallstén (M), Anne-Christine Esberg (SD) och Jan-Eric Sandberg (M) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Enligt Bolagspolicy för Piteå kommun ska Kommunfullmäktige utse årsstämмоombud för Piteå Kommunföretag AB. Beslut ska tas för ett år.

Kommunfullmäktiges Valberedningen lägger fram förslag i valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium, valberedning och fyllnadsval.

Yrkanden

Marita Björkman Forsman (S): bifall till Kommunfullmäktiges valberednings förslag.

Helén Lindbäck (KD): nominerar Lars Larsson (SLP) till ersättare.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på förslag till ombud och finner att det endast föreligger ett förslag, Kommunfullmäktige utser Magnus Nyström (S).

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen om ersättare och finner att Kommunfullmäktige beslutar enligt Kommunfullmäktiges valberednings förslag.

Omröstning begärs och verkställs digitalt genom sluten omröstning eftersom det avser personval.

Omröstning

Antalet avgivna röster är 48, 0 är ogiltiga.

Emelie Persson (S): 30 röster

Lars Larsson (SLP): 18 röster

Frånvarande: 3 ledamöter

Ordföranden finner att Kommunfullmäktige utser Emelie Persson (S) till ersättare.

§ 304 Redovisning av anmälda handlingar

Beslut

Kommunfullmäktige tar del av anmälda handlingar.

Ärendebeskrivning

Handlingar som inkommit till Kommunledningsförvaltningen för kännedom till Kommunfullmäktige.

Yrkanden

Cristian Bergvall (S): bifall till förslaget.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Anmälda handlingar

- Beslut ny ersättare (S) - från Länsstyrelsen(*dnr 22KS396-62*)
- Beslut från Länsstyrelsen - Ny ledamot och ersättare (V)(*dnr 22KS396-64*)
- Länsstyrelsen - Beslut om kommunal år 2025 till kommuner i Norrbottens län(*dnr 24KS756-3*)
- Länsstyrelsen - Beslut om revidering av 2024 års kommunal Norrbotten(*dnr 24KS756-2*)
- Delegationsbeslut indexuppräkningsavgifter inom offentlig plats(*dnr 24KS768-1*)
- Energiöversikt Piteå kommun 2024(*dnr 24KS1-21*)
- Protokoll - Pite Älv Ekonomisk Förening Extra årsstämma 2024-10-31(*dnr 24KS751-1*)
- Protokoll Barn- och utbildningsnämnden 2024-11-27(*dnr 24KS16-8*)

§ 305 Motion (MP) - Förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte

Diariernr 24KS781

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar motionen om Förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte till Kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Mats Dahlberg (MP) har lämnat in en motion om Förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte. Se bilaga.

Följande formkrav för motioner ställs upp i Kommunfullmäktiges arbetsordning, vilken utgår från Kommunallagen.

- ska vara skriftlig och undertecknad av en eller flera ledamöter.
- får inte ta upp ämnen av olika slag.
- bör innehålla ett tydligt förslag till beslutsmening.

Kommunledningsförvaltningens bedömning är att motionen följer formkraven. Förvaltningens förslag är därför att Kommunfullmäktige remitterar motionen till nämnd/Kommunstyrelsen för beredning.

Yrkanden

Cristian Bergvall (S): bifall till förslaget.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Motion (MP) - Förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte

Finanspolicy - revidering
§274
24KS739

...

Finanspolicy

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Finanspolicy	Policy	2024-12-16 § 274	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	3	24KS739	2028-12-31
Dokumentinformation	Dokumentet Finanspolicy utgör tillsammans med Finansriktlinjer ramverket för hur den finansiella verksamheten inom kommunkoncernen ska bedrivas.		
Dokumentet gäller för	Piteå kommunkoncern		

1. Inledning

Kommunfullmäktige beslutar målsättning och syfte för Piteå kommunkoncernens tillgångs- och skuldförvaltning vilket är formulerat i detta dokument. Den finansiella samordningen mellan kommunen och de kommunala bolagen regleras i denna policy, kommunstyrelsens finansriktlinjer samt i avtal och/eller ägardirektiv.

2. Omfattning

Finanspolicyn gäller för Piteå kommunkoncern, vilket omfattar Piteå kommun, Piteå Kommunföretag AB samt de dotter- och dotterdotterbolag, etc som är majoritetsägda. Policyn anger övergripande regler och inriktning samt mål för finansverksamheten. Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och finansiering.

Följande styrdokument reglerar finansverksamheten:

- Finanspolicy innefattar övergripande regler för finansverksamheten. Beslutas av kommunfullmäktige
- Finansriktlinjer, ett komplement till Finanspolicy. Beslutas av kommunstyrelsen
- Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

3. Syfte och innehåll

Finanspolicyn syftar till att klargöra hur finansiell verksamhet ska bedrivas och hur finansiella risker hanteras av kommunen och de majoritetsägda kommunala bolagen. Policydokumentet innehåller mål och riktlinjer inom följande områden:

- Målsättning för finansverksamheten
- Organisations- och ansvarsfördelning
- Rapportering
- Medelsförvaltning
- Skuldförvaltning
- Borgen
- Ansvarsfull finansförvaltning - etik och hållbarhet (ESG)

Policyn preciserar de föreskrifter för kommunens medelsförvaltning som kommunfullmäktige enligt Kommunallagen ska meddela.

4. Målsättning för finansverksamheten

Finansverksamhetens mål är att säkerställa:

- Kommunkoncernens finansieringsbehov av investeringar till låg kostnad givet en acceptabel risknivå
- Kommunkoncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt till låg kostnad givet en acceptabel risknivå
- Att finansverksamheten bedrivs med god intern kontroll genom att identifiera, mäta,

hantera och följa upp risker i skuldportföljen

5. Organisations- och ansvarsfördelning

Nedan framgår fördelningen av ansvar mellan kommunfullmäktige och kommunstyrelse. Delegering av beslutsrätt från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen framgår av reglemente för styrelse och nämnder. Delegering av beslutsrätt från kommunstyrelsen till delegat framgår av kommunstyrelsens delegationsbestämmelser.

Ansvar och befogenheter

För den kommunala koncernen skall följande fördelning av ansvar och befogenheter gälla inom den finansiella verksamheten.

Kommunfullmäktige

- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs i överrensstämmelse med kommunallagen
- Fastställa finanspolicy för Piteå kommunkoncern
- Fastställa låneramar för Piteå kommun
- Fastställa kreditlimit för koncernvalutakonton gentemot banker
- Fastställa Piteå Kommuns kreditlimit för leasing
- Fastställa borgensram för bolag inom Piteå kommuns bolagskoncern samt vid särskilda behov borgen till extern part utanför kommunkoncernen
- Besluta om avsättning till pensionsmedelsförvaltning

Kommunstyrelsen

- Ansvara för kommunens finansförvaltning i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd finanspolicy
- Fastställa finansriktlinjer för den operativa finansverksamheten som säkerställer en god intern kontroll och att reglerna i kommunkoncernens finanspolicy efterlevs
- Samordnar och fördelar kreditlimit för koncernvalutakonton för moderbolag Piteå Kommunföretag AB och dess dotterbolag
- Fastställa räntenivåer inom koncernvalutakonton
- Godkänna leasing inom beslutad kreditlimit
- Besluta om villkor för borgen för kommunala bolag samt bevilja borgen för lån inom fastställda borgensramar

Piteå Kommunföretag AB:s styrelse

- Ansvara för att finansverksamheten inom Piteå Kommunföretag AB koncernen bedrivs enligt denna finanspolicy
- Tillhandahålla information till kommunstyrelsen för att uppnå en effektiv finansiell samordning inom kommunkoncernen
- Löpande uppföljning av bolagskoncernens finansiella verksamhet genom finansiell rapportering och intern kontroll

Bolagsstyrelser inom bolagskoncernen

- Ansvara för att finansverksamheten bedrivs enligt denna finanspolicy
- Ansvara för bolagets kapitalförsörjning

- Ansvara för eventuell fördelning av tilldelad kreditlimit till eventuella dotterbolag, dotterdotterbolag etc
- Löpande uppföljning av den finansiella verksamheten genom finansiell rapportering och intern kontroll
- Fastställa delegationsordning och attesträtt för finansverksamheten
- Tillhandahålla information till moderbolaget Piteå kommunföretag AB samt kommunstyrelsen för att uppnå en effektiv finansiell samordning inom Piteå kommunkoncern

6. Rapportering

För att ge kommunens ledning kontinuerlig information som rör medelsförvaltningens utveckling, skall ett väl fungerande rapportsystem finnas. Kommunstyrelsen ska minst två gånger per år, vid delårs- och årsbokslut, lämna en rapport till kommunfullmäktige avseende kommunens finansverksamhet. Rapporten ska innehålla följande uppgifter:

- Medelsförvaltning
  - Likviditet
  - Medelsförvaltningens fördelning samt avkastning
- Skuldportföljens volym
- Skuldportföljens kapitalbindning och räntebindning
- Kommunens borgensåtaganden fördelade på respektive motpart
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats för innevarande år
- Eventuella avsteg från finanspolicyn

7. Medelsförvaltning

Kommunens förvaltade medel delas in i fyra kategorier utifrån ändamål och förvaltas utifrån dess syfte:

- Likviditetsförvaltning
- Buffertförvaltning
- Pensionsmedelsförvaltning
- Donationsmedelsförvaltning

7.1 Likviditetsförvaltning

Målsättningen med likviditetsförvaltningen är att kommunkoncernens likviditet alltid ska vara så stor att en god betalningsberedskap om minst 30 dagar inklusive checkräkningskredit kan hållas. God likviditet är överordnat krav om avkastning. Inom koncernkontosystemet tillämpas interna kontolimiters med syfte att optimera likvidförvaltningen.

Tillgängliga likvida medel definieras som:

- Kassa och bank
- Ej utnyttjade koncernkontokrediter
- Fasträntekonto, bindningstid max 12 månader (ej bolag)

För att nå en effektiv likviditetsplanering ska en koncernsamordnad likviditetsplanering ske. Likviditetsplaneringen skall ligga till grund för bedömning av betalningsberedskapen på kort sikt (upp till 30 bankdagar) och lång sikt, samt vara underlag för beslut om placering av likvida medel och upplåning.

7.2 Buffertförvaltning

Används för att möjliggöra viss avkastning på medel som inte bedöms behövas i den löpande verksamheten. Målsättningen är att skapa viss avkastning med en klart begränsad risk.

Förvaltningen ska bedrivas med låg risk och placering ske i omsättningsbara tillgångar som möjliggör en dynamisk balans mellan likvid- och buffertförvaltning.

7.3 Pensionsmedelsförvaltningen (*reservfond*)

Ska säkerställa en god avkastning på medel reserverade för framtida pensionsutbetalningar. Placeringshorisonten bedöms löpande utifrån prognoser om framtida kassaflöden kopplade till pensionsåtaganden och är som grund långsiktig. Målsättningen för förvaltningen är en över tid årlig snittavkastning som står i proportion till tagen risk. Förvaltningen hanteras genom egen och/eller extern förvaltning.

7.4 Donationsmedelsförvaltningen

Donationer som kommunen åtagit sig att förvalta ska så långt det är möjligt följa intentioner i stadgar, stiftelseurkund eller liknande dokument. Kommunens finanspolicy ska följas i tillämpliga delar, exempelvis avseende risk, etik och hållbarhet. Donationsmedelsförvaltningen utförs med målsättning att uppnå en god långsiktig avkastning.

8. Skuldförvaltning

Kommunfullmäktige fastställer övergripande ram avseende långfristig upplåning för kommunkoncernen. En aktiv skuldförvaltning syftar till att minimera risk i förhållande till kostnader för kommunkoncernens finansiering. Där så är lämpligt ska hållbar finansiering användas i extern kapitalupplåning som ett led i att stärka och tydliggöra hållbarhetsfrågorna kopplat till ägande av fastigheter och andra tillgångar.

9. Borgen

Restriktivitet råder avseende borgensåtagande och som huvudprincip ges borgen endast till helägda bolag eller där kommunen har ett bestämmande ägarinflytande/ägaransvar. Nya borgensramar beslutas av Kommunfullmäktige i varje enskilt fall.

Innan ett bolag försäljer fastighet eller tomträtt där Piteå kommun gått i borgen för lån eller annan förpliktelse eller försäljer aktier eller andelar i bolag som äger sådan fastighet eller tomträtt, åligger det bolaget tillse att sådan kommunal borgen upphör om lånet är kopplat direkt till fastigheten eller bolaget.

10. Ansvarsfulla Investeringar - Etiska riktlinjer

Förvaltning av Piteå kommunkoncerns tillgångar samt dess anknutna stiftelser ska präglas av etiskt ansvarstagande. Kommunen ska därför undvika så långt som möjligt att placera medel direkt i företag som systematiskt bedriver sin verksamhet i strid mot väletablerade internationella normer, framför allt OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s Global

Compact samt de internationella konventioner som Sverige har ratificerat. Uppdagat att någon investering inte är lämplig ur ett etiskt och hållbarhetsmässigt perspektiv ska den avyttras så snart som möjligt.

Sammanfattning av de viktigaste internationella normerna: OECD:s gemensamma riktlinjer för multinationella företag innehåller i korthet:

- Respektera mänskliga rättigheter, bidra till en hållbar utveckling och anställdas fortbildning.
- Ge god information om sin verksamhet och sina produkter och tjänster.
- Respektera de anställdas fackliga rättigheter, samarbeta med de anställdas representanter och motarbeta barnarbete. Informera om och lindra negativa konsekvenserna av nedläggningar.
- Skydda miljö, hälsa och säkerhet. Utveckla och tillhandahålla produkter och tjänster utan olämplig miljöpåverkan.
- Inte ge mutor, främja öppenhet och de anställdas medvetenhet om företagets policy mot mutor.
- Ge information om produkter till konsumenter och etablera rutiner för att lösa konsumenttvister.
- Sträva efter att överföra teknik och kunskap till värdlandet.
- Inte samarbeta med konkurrenter så att konkurrensen begränsas.

FN:s ramverk för företag och mänskliga rättigheter

Företag kan inte tillskrivas samma ansvar som stater i skyddet och främjandet av de mänskliga rättigheterna, dock har företag ett ansvar att respektera dessa och att verka för att de inte medverkar till att de mänskliga rättigheterna kränks. De tio principerna i FN:s Global Compact uttalar ett tydligt företagsansvar inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och korruption.

Direkta placeringar ska undvikas så långt som möjligt i värdepapper utgivna av företag med väsentlig del av omsättningen (5 % och mer) från tillverkning eller försäljning av pornografi, kommersiell spelverksamhet, eller från tillverkning av alkohol- eller tobaksprodukter. Vidare ska kommunkoncernen inte placera i bolag som är involverade i kontroversiella vapen såsom personminor, klustervapen, biologiska vapen, kemiska vapen samt kärnvapen.

Avseende fossila bränslen ska placeringar inte ske i bolag med omsättning från utvinning av fossila bränslen överstigande fem procent, eller i bolag som ägnar sig åt kontroversiell utvinning, till exempel oljesand eller skiffergas. Placeringar får heller inte ske i bolag som bedriver energiproduktion vilken till stor del baseras på fossila bränslen, investeringar får dock ske i sådana bolag om de har en plan för omställning i linje med FN:s Parisavtal.

Riktlinjer för God
ekonomisk hushållning

§275

24KS633

...

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning, resultatutjämningsreserv och reservfond

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Riktlinjer för god ekonomisk hushållning, resultatutjämningsreserv och reservfond	Riktlinjer	2024-12-16 § 275	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	5	24KS633	2025-12-31
Dokumentinformation	Riktlinjer enligt kommunallagens bestämmelser		
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder		

I Syfte och mål

Kommunallagen stadgar dels att kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer och dels att kommunen ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller landstinget. Om kommunen har inrättat en resultatutjämningsreserv ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

I.1 Överordnade syften

Piteå kommuns verksamheter och ekonomi ska vara i ”gott skick”. Det förutsätter ett långsiktigt tänkande. För att säkerställa det krävs att varje generation står för de kostnader de ger upphov till. I annat fall kommer morgondagens medborgare att få betala inte bara för den verksamhet de själva konsumerar utan även för den som tidigare generationer konsumerat.

En annan viktig hörnpelare för att uppnå en verksamhet och ekonomi i ”gott skick” är att kommunen som ansvarig för förvaltningen av medborgarnas skattepengar alltid strävar efter att dessa används på effektivast möjligaste sätt. Öppenhet och lättillgänglighet ska känneteckna kommunens rapportering.

Dessa riktlinjer avser i huvudsak den kommunalt skattefinansierade verksamheten. För den verksamhet som drivs i företagsform sker styrningen i huvudsak genom kommunens företagspolicy, bolagsordningar, ägardirektiv och årliga beslut om budget och avkastningskrav. Utgångspunkten för dessa styrdokument är också långsiktigt god ekonomisk hushållning.

I.2 Mål och måluppfyllelse

Piteås kommuns uppfattning är att den snabba samhällsutvecklingen samt jämförelser med andra har skapat ett behov av ”rörliga mål”. Piteå kommuns mål är därför uttryckta som kvalitativa mål i stället för mål med kvantitativa mått. Gemensam mall och arbetssätt med målbedömning skapar goda dialoger mellan politiker och tjänstemän. Dialog om verksamhetens kvalitet utgör grund för målbedömning, verksamhetsutveckling och medborgardialog.

Grad av måluppfyllelse bedöms enligt följande skala:

— Ej bedömt   ■ 1 Målet ej uppfyllt   ◆ 2 Målet delvis uppfyllt   ▲ 3 Målet uppfyllt i hög grad   ● 4 Målet helt uppfyllt

Analys

Analys sker utifrån de i verksamhetsplanen årligen fastställda målen. Grunden i analysen utgår från redovisade resultat och dialog kring måluppfyllelse.

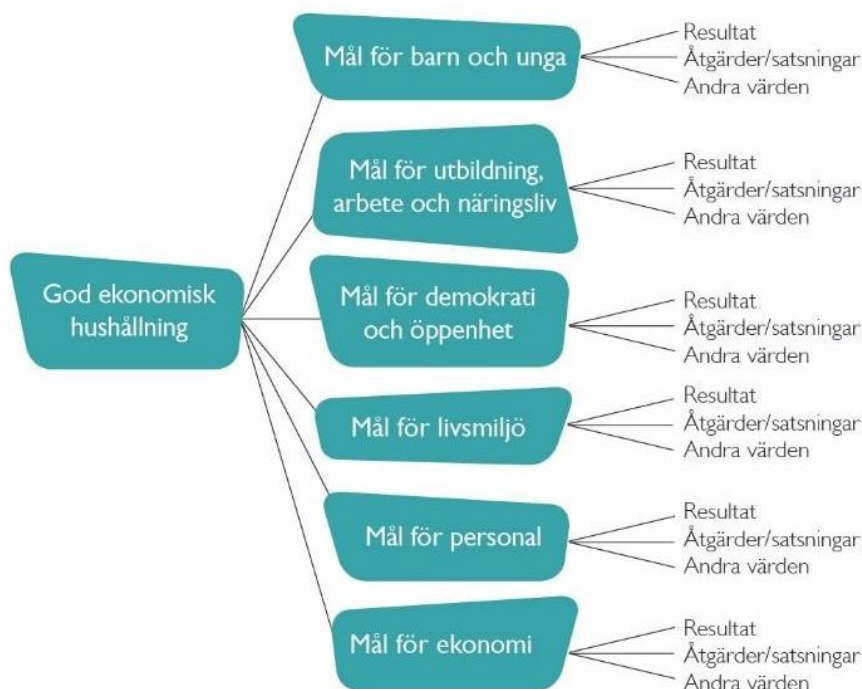
Nyckeltalens roll är att stödja en kvalitativ bedömning, men kan aldrig utgöra det enda underlaget för bedömning av måluppfyllelse. Jämförelser med andra kommuner ger möjligheter att förhålla sig till de egna resultaten. Analysen ska handla om helheten för målet, eller det strategiska området, och inte om detaljer.

Analysen av måluppfyllelse grundar sig på följande delar:

- De i verksamhetsplanen årligen fastställda målen.
- Resultat i form av nyckeltal och/eller undersökningar.
- Åtgärder, planerade och/eller genomförda, i syfte att förbättra måluppfyllelsen.
- Satsningar i verksamhetsplan och koncernbudget.
- ”Andra värden” – ej mätbara.

Bilden nedan visar hur analysen byggs upp utifrån nyckeltal, resultat från undersökningar, genomförda åtgärder och satsningar samt andra värden kopplade till mål. Mål kopplade till varje strategiskt område och slutligen analys och bedömning om God ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning bedöms genom en samlad bedömning av måluppfyllelse inom de fyra strategiska områdena samt personal och ekonomi.

Avstämningen av god ekonomisk hushållning görs av kommunfullmäktige i samband med behandlingen av verksamhetsplan, delårsrapport och årsredovisning.

2 Ekonomiska mål

God ekonomisk hushållning skapar utrymme för verksamhetsutveckling och investeringar. En god ekonomi är en förutsättning för goda resultat och hög måluppfyllelse.

Kommunfullmäktige fastställer årligen i Verksamhetsplanen (VEP) vilka ekonomiska mål och nyckeltal som ska gälla för perioden. Långsiktighet och finansiell stabilitet ska särskilt beaktas vid utformning av mål och nyckeltal.

3 Resultatutjämningsreserv – RUR

Resultatutjämningsreserven (RUR) gör det möjligt att avsätta en del av ett överskott i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskott som kan uppstå till följd av konjunkturförsämring. Genom reserven kan det balansmässiga resultatet justeras/utjämnas mellan olika år. Syftet är att kunna möta konjunkturvariationer för att nå stabila förutsättningar för kommunens verksamheter. Kommunfullmäktige beslutar om inrättande av RUR och fastställer riktlinjer för hanteringen av den. Kommunfullmäktige beslutar också om reservering till och disposition ur denna reserv.

3.1 Reservering till resultatutjämningsreserv

Reservering kan göras år då resultatet så medger enligt Kommunallagens regler dvs. den del av årets resultat, efter balanskravsutredning, som överstiger 1 % av skatteintäkter och statsbidrag, får avsättas till resultatutjämningsreserven. Om kommunen har ett negativt eget kapital får det resultat som överstiger 2 % avsättas.

Vid uträkning av avsättningen utgör balanskravsresultatet, som det definieras i Lag om kommunal bokföring och redovisning, grund för beräkningen.

3.2 Disposition från resultatutjämningsreserv

Kommunallagen stadgar att medel från en resultatutjämningsreserv får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Någon närmare precisering än så görs inte i lagen. Resultatutjämningsreserven ska i första hand användas för att reglera underskott som uppkommit till följd av konjunkturrella variationer, exempelvis försämrad eller negativ skatteunderlagstillväxt.

Piteå kommuns lokala tillämpning innebär att:

- Resultatutjämningsreserven ska kunna användas om det uppstår svårigheter att uppfylla balanskravet på ett ansvarsfullt sätt. Därmed ges möjlighet att utjämna förändringar i de ekonomiska förutsättningarna mellan olika år.
- Disposition från reserven får göras under flera efter varandra följande år.
- Maximalt 70 % av resultatutjämningsreserven får nyttjas ett enskilt år. Understiger resultatutjämningsreserven 0,2 % av skatter och generella statsbidrag för aktuellt år får hela beloppet nyttjas ett enskilt år.
- Disposition får inte göras för att möjliggöra en sänkning av skattesatsen.

4 Reservfond

Som en viktig del i en långsiktig stabil finansiell situation eftersträvas i kommunen en ekonomisk buffert i form av öronmärkta medel i balansräkningen. Denna buffert benämns i Piteå kommun *Reservfond*. Medel ur Reservfonden får nyttjas till pensionsutbetalningar och strategiskt viktiga investeringar. Pensionsutbetalningar kan exempelvis vara premiebetalningar till pensionsförsäkringar eller pensionsavsättningar och utbetalningar till nuvarande och tidigare anställda. Insättningar i Reservfonden kan ske löpande men bör åtminstone övervägas en gång årligen i samband med beslut om årsredovisning. Beslut om insättningar och uttag ur fonden tas av kommunfullmäktige.

Reservfonden förvaltas i enlighet med gällande finanspolicy och finansriktlinjer. Avkastning från förvaltningen återinvesteras i fonden, om inget annat beslutas.

Primärt samverkansavtal
gällande planering,
dimensionering och
erbjudande av gymnasial
utbildning
§276
24KS736

...

FYRKANTENS GYMNASIESAMVERKAN

Boden | Luleå | Piteå | Älvsbyn

Samverkansavtal om gymnasieutbildning för Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner från och med 2025-01-01

Innehåll

	Sida:
Avtalsparter	3
Inledning	3
§ 1 Syfte	3
§ 2 Avtalets status	3
§ 3 Ekonomiska förutsättningar.....	3
§ 4 Omfattning	4
§ 5 Samverkansorganisation.....	4
§ 6 Samråd	4
§ 7 Dimensionering - utbildningsutbud	4
§ 8 Kommunernas ansvar	4
8.1 Gemensamt ansvar	4
8.2 Mottagande kommuns ansvar	4
8.3 Hemkommunens ansvar	4
§ 9 Uppföljning och utvärdering	5
§ 10 Force Majeur	5
§ 11 Tvist.....	5
§ 12 Avtalstid och uppsägning av avtal	5
§ 13 Ny avtalspart	5
Parternas underskrifter	5
BILAGOR.....	6 - 16

Avtalsparter

Parter i detta avtal är följande kommuner: Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyn.

Inledning

Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyn har kommit överens om att samverka kring gymnasieutbildning så att elever från kommunerna fritt kan söka gymnasieutbildning i de samverkande kommunerna. Utgångspunkten är att det ska vara så likvärdigt som möjligt för alla elever att kunna gå sin gymnasieutbildning.

Detta avtal ersätter avtal: Samverkansavtal om gymnasieutbildning för Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner från och med 2023-01-01.

1) § Syfte

- att genom samarbete och samordning erbjuda fyrkantens elever ett brett och kvalitativt utbud av utbildningar som i möjligaste mån ska erbjudas i hemkommunen, med hänsyn till kvalitet, resurser och ekonomi
- att i möjligaste mån tillgodose elevernas förstahandsval, vid val av utbildning
- att vid gemensam planering och dimensionering av utbildningsutbudet ta hänsyn till regionens kompetensförsörjningsbehov
- att samverkan ska bidra till att öka elevernas måloppfyllelse
- att samverkan bidrar till gemensamt arbete med kompetensförsörjning och kompetensutveckling för personalen

2) § Avtalets status

Genom samverkansavtalet bildar parterna ett samverkansområde för de utbildningar som omfattas av avtalet med stöd av 15 kap. 30§ skollagen med tillhörande förordningar.

Kommunala samverkansavtalet undertecknas av respektive kommun.

Till avtalet finns bilagor som är förvaltningspecifika frågor och beslutas av respektive barn- och utbildningsnämnd eller motsvarande.

3) § Ekonomiska förutsättningar

Finansiering av samverkan

Budget för samverkan fastställs av utbildningsgruppen senast oktober året före budgetåret.

- Kansliet fakturerar respektive kommun efter fastställd budget per december respektive kalenderår.
- Kostnaden för samverkan per kommun baseras på en procentuell fördelning¹ i relation till elevantalet. Elevantalet baseras på senaste tillgängliga SCB-statistik.
- Uppföljningar under pågående budgetår; kansliet följer de budgetprinciper och den styrmodell som gäller i den kommun där kansliet för samverkan fysiskt är placerat, dvs. Luleå Kommun.
- Utfall av årets faktiska kostnader redovisas av kansliet vid bokslut. Respektive kommun ska senast den 10 januari efter avslutat budgetår erhålla information om avvikelser. Information delges utbildningsgrupp och ekonomiansvariga.
- Reglering av underskott eller överskott sker enligt överenskommelsen i avtalet dvs. procentuellt efter elevantalet²

¹ Enligt avtal; Varje kommuns del av såväl investeringar som årlig driftbudget beräknas utifrån procentuell del av totala elevunderlaget för 4-kanten.

² Elevantal enligt fördelning av budgeterade kostnader

4) § Omfattning

Samverkansavtalet omfattar utbildning inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola som anordnas av parterna.

5) § Samverkansorganisation

Ledningsgruppen, bestående av ordförande i den kommunala nämnd eller utskott med ansvar för gymnasieskola, beslutar i frågor gällande avtalet.

Utbildningsgruppen, bestående av skolchefer och gymnasiechefer från respektive kommun samt utvecklingsledare för samverkan, bereder och verkställer i frågor gällande avtalet. Utbildningsgruppen har till sitt förfogande ett gemensamt kansli med placering i Luleå kommun AUF, varifrån samordning och utveckling för 4-kanten administreras.

Gymnasieantagningen administreras via *Gymnasieantagning Nord huvudman Luleå kommun AUF*. Separata avtal skrivs för Gymnasieantagning Nord.

6) § Samråd

De lokala initiativen ligger till grund för det samlade gymnasieutbudet i 4-kanten. Samverkan sker genom samråd och möten på politiker- och/eller tjänstemannanivå.

Gemensam programplanering sker årligen i ett kort- och långsiktigt perspektiv. Genom samverkan ska även möjlighet ges att påbörja arbete med gemensam kursplanering för att underlätta elevernas möjligheter till övergång mellan skolorna.

7) § Dimensionering – utbildningsutbud

Avseende förändringar av utbildningsutbudet ansvarar och beslutar den enskilda kommunen. Respektive kommun beslutar i enlighet med skollagen och i samråd med parterna om förläggning och dimensionering av de utbildningar som man är huvudman för. Processen regleras i bilaga 7.

8) § Kommunernas ansvar

8.1 Gemensamt ansvar

Kommunerna har ett gemensamt ansvar för information till elever och vårdnadshavare om de utbildningar som erbjuds inom samverkansområdet. Hemkommunen svarar för att mottagande skola får nödvändig pedagogisk information om de elever som ska börja på gymnasieskolan. Mottagande skola ansvarar för att rutiner upprättas för hur en sådan överföring av information ska ske och vad den ska innehålla. Gemensam prislista upprättas varje år av kommunerna.

8.2 Mottagande kommuns ansvar

Mottagande kommun ska i god tid informera elevens hemkommun inför betydande förändringar av studieplanen. Hemkommunen informeras skyndsamt vid hög frånvaro och studieavbrott.

8.3 Hemkommunens ansvar

Hemkommunen ansvarar för sådana kostnader som regleras i skollag med tillhörande förordningar. Hemkommunen ska i juni varje år redovisa elevernas slutbetyg från grundskolan till Gymnasieantagning Nord.

9) § Uppföljning och utvärdering

Ledningsgruppen för samverkan uppdrar vid behov till Utbildningsgruppen att utvärdera avtalet i sin helhet eller om behov uppstår göra uppföljningar av delar av avtalet.

10) § Force Majeur

Om fullgörande av åtagande från mottagande kommuns sida förhindras av omständigheter som kommunen inte kan råda över, såsom arbetskonflikt, eldsvåda, krig med mera är den inte ansvarig för skada eller förlust som därigenom kan uppkomma för motparten. Informationsskyldighet kvarstår från mottagande kommuns sida.

11) § Tvist

Tvist i anledning av detta avtal löses av respektive kommun utsedda företrädare.

12) § Avtalstid och uppsägning av avtal

Samverkansavtalet gäller från 2025-01-01 och tills vidare. Avtalet kan sägas upp av någon av avtalsparterna per den 31 december varje år. Uppsägningstiden är ett år och uppsägningen gäller från och med den 1 januari ett år senare. Uppsägning ska göras skriftligen till övriga avtalsparter.

13) § Ny avtalspart

Kommun som vill inträda i samverkan ska ansöka om inträde senast 1 januari året innan avtalet ska börja gälla.

Parternas beslut gällande Kommunala samverkansavtalet om gymnasieutbildning i Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner:

Boden: Datum:

Luleå: Datum:

Piteå: Datum:

Älvsbyn: Datum:

BILAGA 1

Interkommunal ersättning

Gemensam fakturering interkommunala ersättningar

1) Kansliet tar fram/läser av underlag för interkommunala ersättningar månadsvis. Underlaget omfattar alla elever från kommuner utanför fyrkantensområdet som studerar vid skolor inom fyrkantensområdet med kommunen som huvudman, och alla interkommunala elever från och till respektive kommun som studerar vid skolor inom fyrkantensområdet med kommunen som huvudman.

2) Ovanstående underlag kontrolleras av respektive kommun i systemet löpande så att underlagen är korrekta inför fakturering den 15:e varje månad. Respektive kommun meddelar kansliet via systemet eller i direkt kontakt med kansliet om ev. ändringar i underlaget. Kansliet står som kontakt utåt till andra kommuner och gör ev. rättelser i systemet.

3) Faktureringsunderlag/filer skickas senast den 15:e varje månad till resp. kommuns ekonomisystem för utskick.

Beräkning av interkommunal ersättning (IKE) avseende kommunala samverkansavtalet

Gemensam prislista för:

- Nationella program och inriktningar
- Anpassad gymnasieskola
- Programinriktat val och Yrkesintroduktion.
Om elevrörlighet uppkommer på Språkintröduktion och Individuellt alternativ ska ersättning förhandlas fram mellan berörda kommuner i varje enskilt fall.
- Särskilda varianter beräknas enligt Skolverkets anvisningar.

En gemensam prislista för kommunerna i 4-kanten fastställs inför varje nytt kalenderår. Prislistan tillämpas på interkommunal ersättning i samverkansområdet för; Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommun. Prislistan sammanställs i december inför kommande år. Ekonomiansvariga i respektive kommuns förvaltning, eller motsvarande; är gemensamt ansvariga för att räkna fram och föreslå den gemensamma prislistan. Kansliets controller är sammankallande.

- Prislistan baseras på budgetmodell vilket innebär att självkostnadspris tas fram i alla samverkande kommuner.
- Varje kommun rapporterar den egna självkostnaden per utbildningsprogram samt på inriktningsnivå **på de program där även Riksprislistan beräknar på inriktningsnivå.**
- Prislistan sammanställs därefter av den sammankallande kommunen. Prislistan baseras på rapporterad självkostnad/program och ev. inriktning (se ovan ang. Riksprislistan) från kommunerna. Genomsnittligt pris framräknas på samtliga program som bedrivs i samverkansområdet.
  - Om programmet/inriktningen finns i samtliga kommuner räknas ett **genomsnitt** av kommuns självkostnad för aktuellt program/inriktning.
  - Om programmet/inriktningen enbart finns i två eller tre kommuner blir aktuellt pris ett **genomsnittligt värde** av dessa.
  - Om program/inriktning bara finns i en kommun räknas ett **genomsnitt** av kommuns självkostnad för aktuellt program/inriktning och angivet pris för aktuellt program/ inriktning i Riksprislistan.
- För elever som läser Nationell idrottsutbildning (NIU), tillämpas i samverkansområdet SKR:s rekommendationer om extra ersättning för lagidrott och för enskild idrott per helår.

BILAGA 2

Stöd till inackordering - elever i gymnasieskolan med offentlig huvudman

Allmänt

Enligt 15 kap 32 § skollagen skall hemkommunen lämna ekonomiskt stöd till elever i en gymnasieskola med offentlig huvudman som behöver inackordering på grund av skolgången. Syftet med stödet är att minska merkostnaden för familjer där ungdomar måste inackordera sig på utbildningsorten. Stödet ska avse en del av kostnader för boende, fördyrat uppehälle och resor till och från hemmet (folkbokföringsadressen). Stödet kan beviljas till och med första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år.

Stöd till inackordering

För att kunna få stöd till inackordering ska den sökande

- vara inskriven i gymnasieskola
- vara folkbokförd hos vårdnadshavare i kommunen
- inte vara äldre än 20 år
- studera på heltid
- ha ett reseavstånd mellan hemmet och skolan på mer än 50 km eller vid kortare resväg åberopa särskilda skäl

Storlek på stödet

Det är utbildningsnämnderna som fattar beslut om nivåerna på stödet. Storleken på stödet beror på hur långt avståndet är mellan hemmet och skolan. Lägsta beloppet uppgår till 1/30 av prisbasbeloppet avrundat neråt till närmaste 10-tal kronor.

Ett tilläggsbelopp betalas ut till elever vars studieort ligger mer än 500 km från hemorten.

Tilläggsbeloppet är 1/130 av prisbasbeloppet.

Undantag

Elev som väljer att vara inackorderad trots att avståndet är kortare än 50 km kan erhålla kontant ersättning, under förutsättning att inackordering kan styrkas, samt att det inte uppstår någon merkostnad för kommunen. Ersättningen motsvarar den faktiska busskortskostnaden dock högst 1/30 av ett basbelopp.

Var lämnas ansökan?

Inför varje läsår lämnas ansökan till hemkommunen. Det är hemkommunen som ansvarar för inackorderingstillägget för elever som studerar i en gymnasieskola som drivs av kommun eller region.

Elever som studerar på en fristående skola eller folkhögskolan får ansöka om stöd till inackordering hos CSN.

Ansökningstider

Stödet ansöks läsårsvis och utbetalas med högst en månad retroaktivitet från den månad då ansökan inkommer till kommunen. Prisbasbeloppet räknas upp varje kalenderår och stödet höjs utifrån den nya beräkningen.

Ändrade förhållanden och anmälningsskyldighet

Den som felaktigt tar emot stöd för inackordering är skyldig att genast återbetala beloppet. Beslut om stöd till inackordering grundar sig på de uppgifter som har lämnats i ansökan. Stödet betalas endast ut om studierna bedrivs på heltid och den studerande är berättigad till studiehjälp. För att undvika återkrav är det därför viktigt att anmälan görs till skolan enligt nedan om man:

- avbryter studierna - minskar studieomfattning från hel- till deltid - flyttar hem - ändrar folkbokföringskommun

Vem får pengarna?

Stöd till inackordering betalas ut till vårdnadshavaren om eleven är omyndig eller till den person vårdnadshavaren utser till betalningsmottagare. I övrigt direkt till elev. *Pengarna sätts in på ett konto i valfri bank under förutsättning att kontot är anslutet till SUS (Sparbankens Utbetalnings System).*

Utbetalning

Stödet betalas ut i högst nio månader per läsår, uppdelat på fem gånger under våren och fyra gånger under hösten. Betalningen sker i efterskott (i slutet av varje månad).

BILAGA 3

Gymnasieelevers dagliga resor mellan bostaden och skolan, elevresor

Bakgrund

Kommunen är skyldig att ansvara för elevernas dagliga resor mellan bostaden och skolan. Ansvaret gäller elever som är studiehjälpberättigade och som har en färdväg på minst sex kilometer. (Lag om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor, SFS 1991:1110, ändrad 1993:801; 1999:1403). Det gäller t o m vårterminen det år eleven fyller 20 år.

Regler – färdbevis-busskort

För att eleven ska vara berättigad till fritt färdbevis gäller följande:

- inte vara äldre än 20 år
- studera på heltid
- reseavståndet mellan bostad och skolan är minst 6 kilometer (med bostad menas den adress där eleven är folkbokförd.)

Eleven som uppfyller ovanstående regler kan tilldelas ett busskort av hemkommunen. Busskortets giltighet varierar mellan kommunerna. Avgift för en utökad giltighet kan förekomma. Ytterligare information om detta lämnas av hemkommunen.

Kontant ersättning/anslutningsresor

Elev som uppfyller ovanstående regler kan ansöka om kontant ersättning av hemkommunen om något av nedanstående alternativ uppfylls:

- färdvägen till närmsta hållplats är minst 6 kilometer
- bussförbindelse saknas helt
- medicinska skäl, ansökan kompletteras med läkarintyg
- särskilda skäl, ansökan kompletteras med intyg

Reseavstånd (avser enkel väg), belopp för kontant ersättning/anslutningsresor Färdväg i km minst	6	10	20	30
Resetillägg i % av prisbasbelopp	0,75 %	1,00 %	1,75 %	2,25 %

Prisbasbeloppet räknas upp varje kalenderår och tillägget höjs utifrån den nya beräkningen.

BILAGA 4

Stöd till inackordering - elever i anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman
Skolskjuts – elever i anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman

Stöd till inackordering anpassad gymnasieskola

Enligt 18 kap 32 § skollagen skall hemkommunen lämna ekonomiskt stöd till elever i anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman som behöver inackordering på grund av skolgången. Syftet med stödet är att minska merkostnaden för familjer där ungdomar måste inackordera sig på utbildningsorten. Stödet ska avse en del av kostnader för boende, fördyrat uppehälle och resor till och från hemmet (folkbokföringsadressen). Stödet kan beviljas till och med första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år.

Ansökan görs till hemkommunen. Kontakta Studie- och yrkesvägledare för anpassad gymnasieskola i din kommun för vidare information och ansökan.

Skolskjuts anpassad gymnasieskola

Enligt 18 kap 30–31 §§ skollagen gäller följande beträffande rätt till skolskjuts:

Elever anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts inom hemkommunen från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet. För elever som går i en annan kommuns anpassad gymnasieskola ska hemkommunen anordna skolskjuts i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter. Elevens hemkommun eller den region som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt första stycket. *Lag (2012:109).*

En elev som med stöd av 19 kap. 35 - 37 §§ (första hands mottagen och riksrekryterande utbildning) går i anpassad gymnasieskola i en annan kommun än sin hemkommun och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen, har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen.

Den kommun som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt första stycket. Kommunens kostnader för detta ska ersättas av elevens hemkommun. *Lag (2012:109).*

Ansökan görs till hemkommunen. Kontakta Studie- och yrkesvägledare för anpassad gymnasieskola i din kommun för vidare information och ansökan.

BILAGA 5

Måltidsersättning i samband med APL

Gemensam modell för 4-kanten gällande måltidsersättning för gymnasieskolornas elever vid APL. Eleverna rör sig mellan orterna och bör därför också ha lika måltidsersättning på samma sätt som man har lika inackorderingsersättning och reseersättning.

1. Eleverna ska i första hand äta vid närliggande skola.
2. Om det inte är möjligt att äta vid närliggande skola ska mentor/handledare intyga om att det inte är möjligt för eleven. Eleven föreslås då få ett måltidsbidrag på 45kr/lunch (2023) och med en årlig indexuppräknings av beloppet enligt skolindex. Framtida indexuppräknings sker i dialog mellan controllers i 4-kanten i samband när den gemensamma prislistan för 4-kanten uppdateras och samordnas då av controller för kansliet. Skolkommunen står för måltidsbidraget.
3. När elever som studerar i annan fyrkantkommun gör APL på hemorten eller i annan 4-kantskommun och har möjlighet att äta sin lunch i skolmatsal, ska ingen ersättning mellan kommunerna tas ut.

BILAGA 6

Reseersättning i samband med APL

Generellt gäller att eleverna ska ta sig till skolan/APL-platsen på ett säkert sätt och att bilkörning till och från bör undvikas. Ifall det endast är möjligt att genomföra utbildning med arbetstider som ligger då inte allmänna kommunikationer kan nyttjas, bör utbildningens berättigande ifrågasättas på grund av säkerhetsaspekterna. Denna modell som innehåller möjlighet att ge milersättning skall därför användas restriktivt och beslutas av rektor för programmet och som också ansvarar för rutiner kring redovisning.

1. Förläggning av APL på studie/hemorten gäller i första hand och under tider som allmänna kommunikationsmedel kan nyttjas och ersättning utgår enligt billigaste färd sätt.
2. Milersättning 25,00 kr utgår om allmänna kommunikationsmedel ej finns eller om tiderna inte fungerar. Samåkning i bil ska eftersträvas. Rektor beslutar, ska användas restriktivt. Kommunen betalar maximalt för 1560km under hela APL perioden. APL period definieras av rektor.
3. Elever som är på annan ort veckovis kan få ersättning motsvarande inackorderingsersättning. Då utgår inte annan ersättning.

För att resebidrag ska kunna erhållas i enlighet med ovanstående punkter, måste avståndet mellan hem och APL-plats överstiga sex kilometer.

Resebidraget ska uppräknas av resp. kommun enligt Skatteverkets rekommendationer för skattefri reseersättning som för närvarande uppgår till 25.00kr/mil. (2024)

BILAGA 7

Gemensam process för planering och dimensionering av gymnasieutbildning

Sammanfattning

Den 1 juli 2023 skedde ändringar i Skollagen (2010:800). Ändringarna ställer krav på kommuner att utveckla en process för utbud och dimensionering av gymnasieutbildning i samverkan. Detta dokument beskriver hur en sådan process för utbud och dimensionering av gymnasieutbildning skulle kunna se ut och skall ingå som en bilaga och komplettering till nuvarande samverkansavtal för 4-kantens gymnasieskolor.

Utifrån uppdrag till den politiska ledningsgruppen för Gymnasiesamverkan, samt ändringar i skollagen (2010:800), har förslag tagits fram för hur process för utbud och dimensionering av gymnasieutbildning skulle kunna se ut inom befintligt samverkansområde.

Detta dokument presenterar ett förslag för hur en process för planering och dimensionering av gymnasieutbildning kan pågå på regional nivå. Det regionala planeringsunderlaget föreslås att diskuteras på ett dokumenterat politiskt samråd på regional nivå. Resultatet av samrådet kan fungera som bilaga till beslutsunderlag på kommunal nivå.

Förslaget är framtaget av utbildningsgruppen för Gymnasiesamverkan i 4-kanten samt förankrat med den politiska ledningsgruppen för Gymnasiesamverkan.

I detta dokument tolkar vi begreppet "region" som vårt samverkansområde fram till att något annat framkommer från Skolverket.

Bakgrund

4-kantens Gymnasiesamverkan har sedan 2007 en etablerad samverkan med tillhörande samverkansavtal mellan kommunerna: Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyn. I samverkansorganisationen finns en etablerad politisk ledningsgrupp och utbildningsgrupp bestående av gymnasie- och skolchefer.

I februari 2023 tog Ledningsgruppen för 4-kantens Gymnasiesamverkan vid ett gemensamt möte med Utbildningsgruppen, beslut om att arbetet med att ta fram en modell på hur utbud och dimensionering av gymnasieutbildningar på regional nivå skulle arbetas fram av Utbildningsgruppen. Ledningsgruppen förordade också ett samarbete med VUX Södra Norrbotten, Fristående gymnasieskolor, Regionen samt näringsliv/arbetsliv. Dessa parter skall inte ingå i vårt samverkansavtal utan samarbetet med nämnda aktörer skall ske utifrån olika konstellationer som redan idag är etablerade.

När det gäller VUX Södra Norrbotten avser 4-kantens Gymnasiesamverkan att särskilt bjuda in dem till gemensamma möten-samarbete, eftersom man finner dem nära i vårt gemensamma arbete kring utbud- och dimensionering av gymnasieutbildningar.

Arbetet grundar sig i att ta fram ett förslag på process för en gemensam planering av hur rätt utbud och rätt kapacitet på rätt plats ska uppnås.

Syftet med en gemensam process för utbud och dimensionering

Syftet med ett gemensamt utbud och dimensionering av gymnasieutbildning är att utveckla en process som motsvarar skollagens krav och intentioner när det gäller samverkan mellan kommuner; minskar kostnader för gymnasieutbildning i samverkansområdet och ökar kvalitet. Vidare kommer en gemensam process leda till ökad kunskap om demografiska processer i närområdet och därmed öka möjligheter att anpassa verksamhet utifrån dessa förändringar på ett effektivt sätt – planera för utökning av gymnasieplatser för att uppnå rätt kapacitet på rätt plats.

Uppdrag enligt kommunallag och skollag

Enligt kommunallagen sköter kommuner och regioner på demokratins och den kommunala självstyrelsens grund de kommunala angelägenheter som är av allmänt intresse och som har anknytning till kommunens område eller deras medlemmar. Kommuner får inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, en region eller någon annan ska ha hand om.

Förändring av skollagen innebär att arbetsmarknadens behov ska vägas in vid planering och dimensionering av vissa utbildningar på gymnasial nivå. Mer konkret innebär det att när en kommun, region eller enskild huvudman lägger fram vilka gymnasieutbildningar som ska erbjudas och hur många platser utbildningarna ska ha, ska det tas hänsyn till både ungdomarnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov.

Kommunerna ska genom avtal med minst två andra kommuner även samverka om planering, dimensionering och erbjudande av utbildning i ett primärt samverkansområde.

Vidare ska det vara tydligt för den sökande vilken inriktning utbildningen har och vad utbildningen kan leda till. Lagändringarna börjar gälla den 1 juli 2023 och tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025.

Samverkansområde – region

Det primära samverkansområdet omfattar alla kommuner i 4-kantsområdet: Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyn

I enlighet med skollagen avser samverkan följande program:

- Alla nationella program
- Introduktionsprogrammet programinriktat val
- Yrkesintroduktion utformad för en grupp elever
- Anpassad gymnasieskola

En kommun i det primära samverkansområdet ska erbjuda all sådan utbildning som anordnas av någon av kommunerna i samverkansområdet.

För att få en helhetsbild angående utbud och dimensionering av gymnasieutbildning diskuteras underlag på regional nivå. Dialogen ska hjälpa till att identifiera specifika utbildningar med få sökande som inte kan erbjudas i varje kommun.

Kommuner inom samverkansområdet kan teckna sekundära samverkansavtal avseende andra utbildningar som inte regleras här eller med kommuner utanför primärt samverkansområdet.

Funktioner och ansvar

Samordningsfunktionen utgår från utbildningsgruppen inom 4-kantens gymnasiesamverkan. Utbildningsgruppen har ansvar för beredning av ärende angående underlag för utbud och dimensionering samt är sammankallande för tjänstepersoner på regional nivå. Utbildningsgruppen är också ansvarig att bjuda in fristående huvudmän, VUX Södra Norrbotten samt näringsliv/arbetsliv till dialog på regional nivå utifrån behov.

Varje kommun har ansvar att delta på möten på regional nivå samt vara behjälpliga i framtagande av underlag. Varje kommun som är huvudman för gymnasieskola ansvarar för beslut angående utbud och dimensionering utifrån gällande delegationsordning.

Vidare ansvarar varje kommun som är huvudman för gymnasieskola att säkerställa att deras utbud och dimensionering av gymnasieutbildning utgår från gemensam process för planering och dimensionering med andra kommuner i primärt samverkansområdet. Alla kommuner i samverkansområdet har ansvar att bidra till att det finns rätt utbildning, på rätt plats i rätt kapacitet.

Informationskedja inför beslut med regional och lokal förankring

1. Regional tjänstepersonnivå (Utbildningsgruppen 4-kanten) i samråd med politisk styrning inom regionen (Ledningsgruppen för 4-kanten) tar fram regionens utbuds- och dimensioneringsförslag:
  - formulering av behov i regionen
  - tar fram beslutsunderlag med konsekvensanalys
2. Dokumenterat samråd äger rum på regionalpolitisk nivå (Ledningsgruppen 4-kanten) utifrån underlaget för utbud och dimensionering från regional tjänstepersonnivå (Utbildningsgruppen 4-kanten)
3. Resultatet av samrådet skickas till tjänstepersoner regionalt samt kan vid behov fungera som bilaga till beslutsunderlag på kommunal nivå
4. Beslut angående utbud för gymnasieutbildning fattas i respektive kommunal nämnd

Årshjul – dialoger

Skolverkets dialog varje tredje år

Anordnare: Skolverket

Fokus: övergripande, kick-off för vidare diskussion

Målgrupp: skolhuvudmän, Regionen, branschorganisationer, Arbetsförmedlingen

Syfte: Få gemensam bild, börja dialogen

Samverkans dialog 1. Årligen november-december

Anordnare: Ledningsgruppen 4-kantens Gymnasiesamverkan

Fokus: Första diskussion inom samverkansområdet med analys av gångna antagningsperioden samt preliminär plan angående utbud och dimensionering från alla kommuner i kommande antagning med koppling till Skolverkets underlag. *Diskussion handlar om justering för nästa läsår samt planering för 1,5 år framåt*

Målgrupp: Lednings- och Utbildningsgrupp 4-kantens Gymnasiesamverkan

Syfte: Identifiera övergripande behov av förändring i utbud för kommande år med hjälp av utfallet av senaste antagning och andra underlag

Regional dialog 1a med tjänstepersoner. Årligen november-december

Anordnare: Utbildningsgruppen 4-kantens Gymnasiesamverkan

Fokus: Följa upp diskussion efter Skolverkets presentation, hur behöver utbud anpassas i sin helhet i regionen. Konsekvensanalyser av förändringar i utbud

Målgrupp: Gymnasiechefer samverkanskommunerna samt inbjudan till VUX-chefer Södra Norrbotten

Underlag: Skolverkets underlag

Syfte: Identifiera hur utbud behöver förändras på regional nivå och hur man ska nå dit – hur ska vi åstadkomma förändring? Vilken förändring är möjlig utifrån perspektiv kommunalt självstyre?

Var tredje år är det en större process med planering för tre år framåt. Efter Skolverkets dialog.

Regional dialog 1b med en politisk konstellation. Årligen december-januari kommande år

Anordnare: Ledningsgruppen 4-kantens Gymnasiesamverkan

Fokus: Politiskt dokumenterat samråd om utbud för 1,5 år framåt.

Målgrupp: Ledningsgruppen och Utbildningsgruppen 4-kantens Gymnasiesamverkan samt inbjudan till politiker och tjänstepersoner VUX Södra Norrbotten.

Underlag: Planerat utbud för 1,5 år framåt som tagits fram av utbildningsgruppen för 4-kantens Gymnasiesamverkan samt av VUX Södra Norrbottens tjänstepersoner.

Syfte: Samråda om utbud och behov i regionen inför utbud för 1,5 år framåt för att kunna omsätta i planering under kommande år. Vart tredje år större process med planering för 3 år.

Samverkans dialog 2. Årligen mars-april

Anordnare: Ledningsgruppen 4-kantens Gymnasiesamverkan

Fokus: Återkoppling från diskussion i kommuner internt utifrån regional politiskt samråd.

Målgrupp: Utbildningsgrupp 4-kanten, Ledningsgrupp 4-kanten

Syfte: Att komma överens om slutgiltigt utbud avseende 1,5 år framåt för samverkansområdet

Regional dialog 2. Årligen maj-juni

Anordnare: Utbildningsgruppen 4-kantens Gymnasiesamverkan

Fokus: Diskussion om samlat regionalt utbud för 1,5 år framåt

Målgrupp: Gymnasiechefer i 4-kanten samt inbjudan till chefer VUX Södra Norrbotten.

Syfte: Att få en helhetsbild av regionalutbud

Beslut om gymnasieutbildning fattas i varje kommun. Årligen juni

Varje kommun fattar beslut utifrån underlaget.

Uppföljning av utbud-och dimensioneringsprocess. Årligen oktober

§ 80 Revidering av Samverkansavtal om gymnasieutbildning för Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner

Diariernr 24BUN207

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att godkänna bifogat samverkansavtal om gymnasieutbildning för Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner från och med 2025-01-01.

Barn- och utbildningsnämnden antar avtalets förvaltningspecifika bilagor.

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att betala elevpeng för Piteåelever på Grans motsvarande skolans självkostnadspris per elev.

Ärendebeskrivning

Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyn har kommit överens om att samverka kring gymnasieutbildning så att elever från kommunerna fritt kan söka gymnasieutbildning i de samverkande kommunerna. Denna samverkan har pågått sedan 2007. Utgångspunkten är att det ska vara så likvärdigt som möjligt för alla elever att kunna gå sin gymnasieutbildning inom samverkansområdet.

Detta avtal ersätter avtal: Samverkansavtal om gymnasieutbildning för Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner från och med 2023-01-01. Genom samverkansavtalet bildar parterna ett samverkansområde för de utbildningar som omfattas av avtalet med stöd av 15 kap. 30§ skollagen med tillhörande förordningar.

Kommunala samverkansavtalet undertecknas av respektive kommun. Till avtalet finns bilagor som är förvaltningspecifika frågor och beslutas av respektive (arbetsmarknads)-barn- och utbildningsnämnd eller motsvarande i varje kommun.

Förändringar från föregående avtal att besluta om:

4 § Omfattning - Samverkansavtalet omfattar utbildning inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola som anordnas av parterna.

(Inbegriper nu även Grans Naturbruksgymnasium Piteå Kommun.)

Bilaga 1 Interkommunal ersättning- under beräkning av IKE-

Om program/inriktning bara finns i en kommun räknas ett genomsnitt av kommunens självkostnad för aktuellt program/inriktning och angivet pris för aktuellt program/ inriktning i Riksprislistan.

(Föregående skrivning : Vid enbart aktuellt program/inriktning i en kommun ska Riksprislistan användas.)

Bilaga 6 Reseersättning i samband med APL

Resebidraget ska uppräknas av resp. kommun enligt Skatteverkets rekommendationer för skattefri reseersättning som för närvarande uppgår till 25.00 kr/mil. (2024)

Dialog:

De fyra samverkande kommunerna har fört dialog kring avtalets utformning och syfte:

- att genom samarbete och samordning erbjuda fyrkantens elever ett brett och kvalitativt utbud av utbildningar som i möjligaste mån ska erbjudas i hemkommunen, med hänsyn till kvalité, resurser och ekonomi
- att i möjligaste mån tillgodose elevernas förstahandsval, vid val av utbildning
- att vid gemensam planering och dimensionering av utbildningsutbudet ta hänsyn till regionens kompetensförsörjningsbehov
- att samverkan ska bidra till att öka elevernas måluppfyllelse
- att samverkan bidrar till gemensamt arbete med kompetensförsörjning och kompetensutveckling för personalen

Samverkansavtalets utgångspunkt är att det för eleverna i samverkansområdet ska vara så likvärdigt som möjligt att kunna välja och gå sin gymnasieutbildning.

Samverkansavtalet ska ge förutsättningar för gemensam planering och dimensionering av utbildningsutbudet kopplat till regionens kompetensförsörjningsbehov.

Eftersom Grans Naturbruksgymnasium är organiserat som en ekonomisk resultatenhet i Piteå kommun, som ej erhåller budget från Barn- och Utbildningsnämnden, ersätter Utbildningsförvaltningen Grans via elevpeng (liknande interkommunal ersättning). Då det gäller studieplatser för

kommunens egna elever föreslår Utbildningsförvaltningen att elevpengen till Grans grundar sig på självkostnadspriset istället för IKE utifrån samverkansavtalet.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Barn- och utbildningsnämndens beslut.

Beslutsunderlag

- Samverkansavtal om gymnasieutbildning För Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner från och med 2025-01-01

Paragrafen är justerad

Reglemente för styrelsen
och nämnder

§277

24KS742

...

Piteå kommun

Reglemente för styrelsen och nämnder

Kommunstyrelse
Barn- och utbildningsnämnd
Fastighets- och servicenämnd
Kultur- och fritidsnämnd
Miljö- och tillsynsnämnd
Samhällsbyggnadsnämnd
Socialnämnd
Valnämnd

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Reglemente för styrelsen och nämnder	Reglemente	2024-12-16 § 277	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	10	24KS742	2028-12-31
Dokumentinformation	Gemensamt reglemente för styrelsen och nämnder		

Dokumentet gäller för

Alla nämnder

Innehåll

Reglemente för styrelsen och nämnder	1
1 Allmänna bestämmelser	3
Fullmäktiges uppgifter	3
Nämnder och antal ledamöter	4
Fasta utskott och antal ledamöter	4
Kommunalsråd	4
2 Gemensamma bestämmelser	5
Ansvar och organisation	5
Uppdrag och verksamhet	5
Organisation inom verksamhetsområdet	5
Personalansvar	5
Kommunchefens roll	5
Behandling av personuppgifter	5
Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige	6
Information och samråd	6
Medborgarförslag som överlåtits till nämnden för beslut	6
Övrigt ansvar	6
Arbetsformer	7
Tidpunkt för sammanträden	7
Kallelse	7
Offentliga sammanträden	8
Sammanträde på distans	8
Närvarorätt	8
Sammansättning	8
Ordföranden	8
Presidium	9
Ersättare för ordföranden	9
Förhinder	9
Ersättarnas tjänstgöring	9
Jäv, avbruten tjänstgöring	10
Yrkanden	10
Deltagande i beslut	10

Reservation.....	10
Justering av protokoll.....	10
Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.....	10
Delgivningsmottagare	11
Undertecknade av handlingar	11
Utskott	11
3 Kommunstyrelsens uppgifter	13
Styrning och ledning	13
Styrnings- och ledningsfunktionen.....	13
Kommunövergripande uppgifter	14
Ekonomisk förvaltning.....	15
Personalpolitiken.....	15
Företag och stiftelser	16
Kommunalförbund	16
Uppföljningsfunktionen	16
Särskilda uppgifter	17
Krisberedskap, civilt försvar och krig.....	17
Arkivmyndighet	17
Anslagstavla och webbplats	17
Författningssamling.....	17
Budget- och skuldrådgivning och konsumentvägledning	17
Processbehörighet.....	18
Övriga uppgifter	18
Delegering från kommunfullmäktige	19
Övrigt om nämndens förvaltningsorganisation	19
4 Barn- och utbildningsnämndens uppgifter	20
Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde	20
Delegering från kommunfullmäktige	20
5 Fastighets- och servicesnämndens uppgifter.....	21
Fastighets- och servicenämndens verksamhetsområden	21
Delegering från kommunfullmäktige	21
6 Kultur och fritidsnämndens uppgifter	22
7 Miljö- och tillsynsnämndens uppgifter	24
8 Samhällsbyggnadsnämndens uppgifter	25
9 Socialnämndens uppgifter	29

10 Valnämndens uppgifter 30

I Allmänna bestämmelser

Detta reglemente reglerar kommunens egna nämnder. Reglementet omfattar inte gemensamma nämnder, samordningsinstanser, brukarråd, samverkansråd eller verksamhetsreglementen. Dessa regleras i separata reglementen.

Kapitel 1 behandlar allmänna förutsättningar och sammansättning av nämnderna. Kapitel 2 behandlar gemensamma bestämmelser för samtliga egna nämnder i kommunen. Kapitel 3–10 behandlar de specifika nämndernas uppgifter och verksamhetsområden.

Fullmäktiges uppgifter

1 § Kommunallagen ger de grundläggande reglerna för ansvar och beslutanderätt i en kommun. Vissa uppgifter handhas av kommunfullmäktige, styrelsen och nämnderna enligt annan lag, författning eller myndighetsbeslut.

2 § Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen i enlighet med 5 kap. 1 § KL. Fullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i KL eller andra författningar.

Detta innebär att fullmäktige bl.a. ska besluta i ärenden om:

1. planer och föreskrifter, som kommunen kan meddela enligt författning,
2. taxor och avgifter om inte annat särskilt angivits,
3. ramar för kommunens upplåning,
4. kommunövergripande kvalitetskrav på den kommunala verksamheten,
5. hur mål, riktlinjer, verksamhet och kvalitetskrav ska följas upp,
6. mottagande av donationer,
7. mellankommunala avtal av kommunövergripande karaktär och bildande av kommunalförbund och gemensam nämnd,
8. expropriation,
9. program avseende privata utförare enligt 5 kap. 3 § KL,
10. kommunal verksamhet ska bedrivas i kommunalt företag,
11. konkurrensprogram och företagspolicy m.m.

Fullmäktige beslutar också om kommunalråden, deras ansvarsområden och deras benämning.

Nämnder och antal ledamöter

3 § Piteå kommun har följande egna nämnder:

Nämnd	Antal ledamöter	Antal Ersättare
Kommunstyrelse	15	15
Barn- och utbildningsnämnd	13	8
Fastighets och Servicenämnd	9	6
Kultur- och fritidsnämnd	13	8
Miljö- och tillsynsnämnd	11	7
Samhällsbyggnadsnämnd	13	8
Socialnämnd	13	8
Valnämnd	9	5

Ledamöter och ersättare i en nämnd väljs för fyra år, räknat från och med 1 januari året efter det år då val av kommunfullmäktige har ägt rum.

Fasta utskott och antal ledamöter

4 § Följande utskott ska alltid inrättas.

Nämnd	Utskott	Antal ledamöter	Antal Ersättare
Kommunstyrelse	Arbets- och personalutskott	7	7
Barn- och utbildningsnämnd	Arbetsutskott	5	5
Samhällsbyggnadsnämnd	Arbetsutskott	5	5
Socialnämnd	Arbetsutskott	5	5

Kommunalråd

5 § Sedan val av kommunstyrelse skett utser fullmäktige två kommunalråd.

Den som har ett förtroendeuppdrag som ensamt omfattar heltid eller betydande del av heltid och som inte har utsetts till kommunalråd ska benämnas med beteckningen för det som uppdraget avser (t.ex. Ordförande för Socialnämnden).

2 Gemensamma bestämmelser

Följande gemensamma bestämmelser gäller för både styrelsen och nämnder. Beteckningen nämnd används för åtaganden som gäller både nämnd och styrelse. När beteckningen styrelsen används är det exklusiva bestämmelser för styrelsen.

I vissa fall anges att styrelsen har ett "strategiskt övergripande ansvar" för en uppgift. I dessa fall ansvarar respektive nämnd för uppgiften inom sitt verksamhetsområde, medan styrelsen har det strategiska ansvaret över hela kommunen. Av 3 kap 1 § framgår att styrelsen får besluta om riktlinjer och anvisningar som binder alla nämnder, inom verksamhetsområden där man har ett strategiskt övergripande ansvar i kommunen.

Ansvar och organisation

Uppdrag och verksamhet

1 § Nämnderna ska inom sina respektive verksamhetsområden följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska följa det fullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna ställningstaganden.

Organisation inom verksamhetsområdet

2 § Nämnden ansvarar för att dess förvaltningsorganisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. I det fall förvaltningsorganisationen stadigvarande utför uppgifter åt annan nämnd ska samråd ske med denna innan större förändringar i förvaltningsorganisationen.

Personalansvar

3 § Nämnden är anställningsmyndighet för personal vid dess förvaltning med undantag för förvaltningschef som anställs av styrelsen. Nämnderna har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sina respektive verksamhetsområden med undantag av de frågor som styrelsen ansvarar för enligt 5 § 3 kap Kommunstyrelsens uppgifter.

Nämnden ansvarar för lönesättning av anställda i nämndens verksamhet, i enlighet med Riktlinjer för hållbar lönebildning.

Kommunchefens roll

4 § Förvaltningschefer anställs av Piteå kommun med placering på respektive förvaltning. Förvaltningschefen är därmed underställd kommunchefen, förutom i nämndspecifika verksamhetsfrågor och myndighetsutövning, där förvaltningschef lyder under politiskt utsedd nämnd.

Behandling av personuppgifter

5 § Nämnden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet. Styrelsen är utöver det personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela kommunen, enligt vad som angivits i styrelsens registerförteckning

enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen. Styrelsen är också personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i fullmäktige samt hos fullmäktigeberedningar. Varje nämnd ska utse Dataskyddsombud.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

6 § Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Nämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat dem

- i reglemente,
- genom finansbemyndiganden

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till den fullgjorts.

Redovisning till fullmäktige ska ske vid fullmäktiges sammanträde i samband med delårsrapport och årsredovisning. Redovisningen lämnas till styrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar.

Nämnderna ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts dem enligt speciallag. Särskilda bestämmelser om styrelsens underrättelseskyldighet finns i kap 3 § 1 §.

Information och samråd

7 § Nämnderna och kommunalråd ska i möjligaste mån från nämnd erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnderna ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör annan nämnds verksamhet. Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

Medborgarförslag som överlåtit till nämnden för beslut

8 § Medborgarförslag som fullmäktige överlåtit till nämnden för beslut ska om möjligt handläggas så att ärendet kan avgöras inom ett år från det att det väcktes i fullmäktige. Nämnden ska fortlöpande informera fullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag

Nämnden ska två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte beretts färdigt för beslut i fullmäktige inom ett år från det att förslagen väcktes i fullmäktige. Fullmäktige ska informeras om anledningen till att ärendena inte avgjorts och när beslut kan förväntas fattas. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden en gång på våren och en gång på hösten.

Nämnden får besluta att den eller de som har väckt ett ärende genom medborgarförslag får närvara när nämnden behandlar ärendet och delta i överläggningarna men inte när beslut fattas.

Övrigt ansvar

9 § Nämnden ansvarar därutöver för följande uppgifter:

- information till allmänheten om den egna verksamheten.
- reformeringen av nämndens regelbestånd.
- vården av sitt arkiv
- beakta det offentliga ansvaret att respektera, skydda och främja de mänskliga rättigheterna.
- Försäljning och utlån av lös egendom, som inte är byggnad, lägenhet eller lokal, inom nämndens verksamhetsområde.

Arbetsformer

Tidpunkt för sammanträden

10 § Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer. Sammanträde ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet.

Ordföranden ska, om möjligt, samråda med vice ordförandena om tiden för extra sammanträde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

Kallelse

11 § Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i nämnden längst tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Kallelsen ska på ett lämpligt sätt skickas till varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fem dagar före sammanträdesdagen. Kallelse får ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordföranden bestämmer formen för kallelse.

I undantagsfall får kallelse ske inom annan tid och/eller på annat sätt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. Ordföranden ska i kallelsen ange om utelämnande av handlingar har skett.

Offentliga sammanträden

12 § Nämnden får besluta om offentliga sammanträden. Offentliga sammanträden får inte hållas i ärenden som avser myndighetsutövning eller i vilka det förekommer uppgifter som omfattas av sekretess.

Sammanträde på distans

13 § Nämnden och dess utskott får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast fem dagar i förväg anmäla detta till nämndens kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden och dess utskott.

Närvarorätt

14 § Kommunalförbundsstyrelsen och styrelsens ordförande har rätt att närvara vid nämndernas sammanträden och delta i överläggningarna. Nämnd får därutöver medge ledamot av styrelsen eller gruppleddare denna rätt. Den förtroendevalde har i den utsträckning nämnden beslutar rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Härutöver får nämnden medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar.

Även anställd i kommunen och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Sammansättning

15 § Nämnden består av det antal ledamöter och ersättare som fullmäktige beslutat. (Kap 1 §3)

Ordföranden

16 § Det åligger ordföranden

- att leda nämndens arbete och sammanträden,
- kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente,
- kalla ersättare,
- inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i nämnden vid behov är beredda,
- se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i nämnden,
- bevaka att nämndens beslut verkställs.

Härutöver åligger det styrelsens ordförande att under styrelsen

1. ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning,
2. med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor,
3. främja samverkan mellan styrelsen, kommunens övriga nämnder och fullmäktige samt
4. representera styrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte styrelsen bestämt annat i ett särskilt fall.

Presidium

17 § Nämndens presidium ska bestå av ordförande och vice ordföranden samt i förekommande fall andre vice ordförande.

Viceordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

Ersättare för ordföranden

18 § Om varken ordföranden eller annan i presidiet kan delta i ett helt sammanträde eller en del av ett sammanträde, får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i nämnden längst tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller annan i presidiet inte kan fullgöra sitt uppdrag under en längre tid.

Ersättaren ska fullgöra samtliga ordförandens/övriga presidiets uppgifter.

Förhinder

19 § En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare. Sekreteraren ska underrätta den ersättare som står i tur om att denne ska tjänstgöra.

Ersättarnas tjänstgöring

20 § Om en ledamot är förhindrad att delta eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. Den ersättare ska kallas in som står i tur att tjänstgöra och som inte redan har kallats in. En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Ersättarna ska, om dessa inte valts proportionellt, tjänstgöra enligt den ordning som fullmäktige har bestämt. Om ingen ordning är bestämd, kallas ersättarna i den ordning de tagits upp i fullmäktiges protokoll från valet.

Ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna och få sin mening antecknad till protokollet.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har företräde oberoende av turordningen. Om det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna påverkats genom ersättarens tjänstgöring, får dock en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i turordningen.

Därutöver kallas två ersättare till nämndens sammanträde som adjungerade ersättare efter ett rullande schema.

Jäv, avbruten tjänstgöring

21 § En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får tjänstgöra igen sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som en gång har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om inplacerad tjänstgörande ersättare tillhör annat parti.

Yrkanden

22 § När nämnden förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte nämnden enhälligt beslutar att medge det.

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

Deltagande i beslut

23 § En ledamot som, där detta är möjligt, avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden innan beslut fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om nämnden fattar det med acklamation.

Reservation

24 § Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast dagen efter sammanträdet. Ska ärendet omedelbart justeras ska motiveringen lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen.

Justering av protokoll

25 § Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt vid sammanträdet och justeras av ordföranden och en ledamot.

Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.

26 § Nämnden ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

Nämnden ska underrätta styrelsen om ändringen och dess innehåll så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

Delgivningsmottagare

27 § Delgivning med nämnden sker med ordföranden, förvaltningschefen eller annan anställd som nämnden beslutar.

Undertecknade av handlingar

28 § Skrivelser, avtal och andra handlingar från nämnd ska undertecknas av ordföranden. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som nämnden utser.

När ett utskott fattat beslut med stöd av delegation ska beslutet och de handlingar som behöver skrivas under med anledning av detta, på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden för utskottet. Vid förfall för ordföranden ska handlingen undertecknas av vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som nämnden utser.

När en tjänsteperson fattat beslut med stöd av delegation ska beslutet och de handlingar som behöver skrivas under med anledning av detta, undertecknas på nämndens vägnar av den tjänsteperson som fattat beslutet.

Nämnden får ge särskilt uppdrag åt förtroendevald eller tjänsteperson att underteckna handlingar på nämndens vägnar. Sådant uppdrag får lämnas för enskild handling eller ärende eller för grupp av ärenden.

I de fall handling enligt nämndens beslut ska kontrasigneras, ska handlingen kontrasigneras av den som nämnden utser.

Utskott

29 § Nämnden har vid behov rätt att inrätta ett eller flera utskott. Av § 4 Allmänna bestämmelser, framgår vilka utskott som alltid ska finnas.

Ledamöter och ersättare samt ordförande och vice ordförande i ett utskott väljs av nämnden bland dess ledamöter för den tid nämnden bestämmer.

Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra sitt uppdrag för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

Ersättare ska som huvudregel närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av nämnden vid valet bestämda ordningen.

Nämnd får medge egen nämnds ledamot eller ersättare, samt gruppleddare för kommunfullmäktige-grupp, rätt att närvara vid eget utskottssammanträde, "insynsplats". Medgivande får lämnas för visst sammanträde eller för viss tid och som längst till mandatperiodens slut. Förtroendevald med insynsplats har inte rätt till ersättning, yttranderätt eller beslutsrätt.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

Utskott sammanträder på dag och tid som utskottet bestämmer. Sammanträde ska också hållas när ordföranden anser att det behövs eller när minst hälften av utskottets ledamöter begär det. Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet samt uppgift om de ärenden som ska behandlas.

Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Vid utskottssammanträde ska protokoll föras och justeras på samma sätt som nämndens protokoll.

De ärenden som ska avgöras av styrelsen/nämnden i dess helhet bör beredas av utskottet om beredning behövs. Ordföranden, kommundirektören eller förvaltningschefen överlämnar sådana ärenden till utskottet.

När ärendet beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

3 Kommunstyrelsens uppgifter

Styrning och ledning

1 § Styrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.

Styrelsen ska leda, utveckla och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnder och eventuella gemensamma nämnders verksamheter. (*ledningsfunktion*). Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.

Styrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (*styrfunktion*).

Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige (*uppföljningsfunktion*).

Styrelsen ansvarar för i detta reglemente angivna uppgifter jämte sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd (*särskilda uppgifter*).

Kommunstyrelsen får fatta följande beslut rörande övriga nämnders verksamhet:

1. Beslut om anställningsstopp.
2. Beslut om strategiska personalfrågor inklusive frågor rörande kommunens visselblåsarfunktion.
3. Beslut om stopp för ytterligare investeringar.
4. Beslut om etiska riktlinjer i kommunen.
5. Beslut om riktlinjer och anvisningar inom verksamhetsområden där man har ett strategiskt övergripande ansvar i kommunen.
6. Beslut om kommungemensam klassificeringsstruktur samt informationshanteringsplan för kommunövergripande processer.
7. Slutligt beslut när två nämnder är oense.
8. Beslut om tilldelning av avtal efter upphandling över direktupphandlingsgränsen oavsett vilken nämnds verksamhet upphandlingen rör samt beslut om tilldelning efter kommunövergripande upphandling (upphandling som rör fler än en nämnd).

Kommunstyrelsen ska hålla fullmäktige underrättad om de beslut som har fattats med stöd av första stycket.

Härutöver ansvarar styrelsen för de uppgifter som framgår av kommunallagen (2017:725) och annan lagstiftning.

Styrnings- och ledningsfunktionen

2 § Styrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna, gränsdragning mellan nämndernas kompetens.

Styrelsen ansvarar för att kommunens organisation är effektiv och ändamålsenlig.

Kommunövergripande uppgifter

3 § Styrelsen ska:

1. leda och samordna arbetet med kommunövergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten samt göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållen annan nämnd
2. utöva uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders beslut
3. tillse att uppföljning sker till fullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret
4. ha uppsikt över sådan avtalsamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § KL eller enligt annan lag eller författning
5. ha ett strategiskt övergripande ansvar för interna säkerhetsfrågor i kommunen
6. ha ett strategiskt övergripande ansvar för att säkerhetsskyddslagen (2018:585) följs
7. anställa direktör samt besluta om instruktion för denne
8. anställa förvaltningschefer
9. hos fullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som behövs
10. kontinuerligt följa verksamheten i övriga nämnder
11. ansvara för utformning och utveckling av kommunens system för intern kontroll i enlighet med vad fullmäktige särskilt beslutar
12. ansvara för samordningsträffar med nämndpresidierna och förvaltningscheferna
13. upprätta förslag till program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare
14. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige.
15. verkställa fullmäktiges beslut, om fullmäktige inte beslutat annat.
16. leda arbete rörande kommunövergripande statistik och samhällsanalys
17. leda utveckling av den kommunala demokratin, brukarinflytande och medborgardialog
18. ha ett strategiskt övergripande ansvar för en sammanhållen och likvärdig ärendeprocess i kommunen, inklusive processen kopplad till begäran om allmän handling.
19. ansvara för samhällsbyggnadsarbete, samhällsplanering och landsbygdsutveckling av strategisk natur.
20. tillvarata kommunens intressen i de kommunala bolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i. Detta gäller främst ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen
21. samordna kommunens arbete inom bostadsförsörjning och markberedskap
22. leda arbetet med att allmänt främja näringslivet och tillväxt i kommunen-
23. Leda arbetet med att stärka kommunens varumärke och attraktivitet.

Om fullmäktige inte har beslutat något annat, avgör styrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska handlägga ska beredas.

Styrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

Ekonomisk förvaltning

4 § Styrelsen ansvarar för kommunens medelsförvaltning och ska följa av fullmäktige meddelade ställningstaganden för denna.

Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar.

Styrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att:

1. underhålla och förvalta kommunens fasta och lösa egendom där underhåll och förvaltning inte uppdragits åt annan nämnd,
2. se till att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett
3. handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden
4. upprätta förslag till budget i enlighet med KL,
5. upprätta årsredovisning och delårsrapport samt se till att bokföring och redovisning sker i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning,
6. i enlighet med fullmäktiges särskilda ställningstaganden förvalta medel som avsatts till pensionsförpliktelser.
7. se till att värdehandlingar som styrelsen omhänderhar för kommunens räkning förvaras på betryggande sätt

5 § Kommunstyrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för kommunens upphandlings- och inköpsprocess. Kommunstyrelsen ansvarar för upphandling över direktupphandlingsgränsen oavsett vilken nämnds verksamhetsområde upphandlingen rör, samt för upphandling under direktupphandlingsgränsen inom sitt verksamhetsområde och vid kommunövergripande avtal (avtal som rör fler än en förvaltning).

Personalpolitiken

6 § Styrelsen ansvarar för frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid att

1. med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
2. förhandla på kommunens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11-14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden
3. avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
4. besluta om stridsåtgärd
5. själv eller genom ombud föra kommunens talan i frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
6. lämna uppdrag som avses i lagen om vissa kommunala befogenheter 6 kap, 3 § (kommunal delegation)

Styrelsen är pensionsmyndighet med uppdrag att tolka och tillämpa gällande bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda.

Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för:

- arbetsmiljöarbetet
- kompetensförsörjningsfrågor och utveckling inom personalområde
- hållbar lönebildning
- frågor som rör jämställd arbetsgivarpolitik,
- företagshälsovård och friskvård,
- rehabilitering och anpassningsärenden

Styrelsen ger stöd, råd och service i personalfrågor till övriga nämnder.

Styrelsen ansvarar för att ta fram kommungemensam statistik för personalområdet.

Respektive nämnd ansvarar för personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde utöver vad som anges ovan.

Företag och stiftelser

7 § Styrelsen ska:

1. ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag och stiftelser som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen
2. ansvara för att beslut om ägardirektiv till företagen fattas och kontinuerligt hålls uppdaterade
3. ansvara för regelbundna möten mellan styrelsen och företagsledningarna / stiftelseledningarna
4. löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap. 2-6 §§ KL är uppfyllda beträffande de företag och stiftelser kommunen äger eller har intresse i
5. årligen, besluta i samband med årsredovisning pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet ska delges fullmäktige snarast. Finner styrelsen att brister föreligger, ska den samtidigt lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder
6. svara för att tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de bolag och organisationer som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.

Kommunalförbund

8 § Styrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Uppföljningsfunktionen

9 § Styrelsen ska:

1. övervaka att av fullmäktige fastställda kvalitetskrav, mål, ställningstagande och program för verksamheten samt ekonomi följs upp i nämnderna

2. övervaka att kommunens löpande förvaltning i övrigt sköts lagligt och ekonomiskt
3. följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna
4. två gånger per år rapportera till fullmäktige hur samtliga kommunens verksamheter utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret
5. en gång årligen till fullmäktige rapportera om kommunens avtalssamverkan enligt 9 kap. 37 § KL eller enligt annan lag eller författning
6. inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv
7. senast den 1 april varje år lämna fullmäktige en redovisning över beredningen av motioner som väckts i fullmäktige och som inte slutligt handlagts av fullmäktige

Särskilda uppgifter

Krisberedskap, civilt försvar och krig

10 § Styrelsen ansvarar för kommunens uppgifter enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap ("LEH") och ansvarar för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva. Styrelsen ansvarar även för kommunens uppgifter enligt Lag (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap. Ansvar i dessa delar är även strategiskt övergripande.

Kommunstyrelsen har rätt att begära sändning av Viktigt Meddelande till Allmänheten, VMA, inom ramen för sitt ansvarsområde.

Krisledningsnämndens verksamhet regleras i särskilt reglemente.

Arkivmyndighet

11 § Styrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i arkivlag och reglemente för arkiv.

Anslagstavla och webbplats

12 § Styrelsen ansvarar för kommunens anslagstavla.

Styrelsen samordnar innehållet i och ansvarar för kommunens externa och interna webbplats.

Författningssamling

13 § Styrelsen ansvarar för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form.

Budget- och skuldrådgivning och konsumentvägledning

14 § Styrelsen fullgör kommunens uppgifter i form av råd och anvisningar till skuldsatta personer enligt skuldsaneringslagen.

15§ Styrelsen ansvarar för konsumentvägledning.

Processbehörighet

16 § Kommunstyrelsen får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning eller beslut av fullmäktige. Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut, om inte fullmäktige beslutar att själv föra talan i målet.

Övriga uppgifter

17 § Styrelsen ansvarar för en kommunövergripande intern rapporteringskanal enligt Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

18 § Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för informationsförvaltning och informationssäkerhet.

19 § Styrelsen ansvarar för att samordna arbetet med att digitalisera kommunens service och tjänster.

20 § Styrelsen ansvarar för att förvalta och utveckla kommunens samlade IT infrastruktur, IT-säkerhet och IT-system.

21 § Styrelsen ansvarar för att förvalta och utveckla kommunens personaladministrativa system, ekonomisystem, dokument- och ärendesystem, e-postsystem, kommunikationssystem, skaderapporteringssystem, passersystem och förtroendemannaregister samt e-tjänster.

22 § Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för kommunens kommunikation. Styrelsen bistår därutöver nämnderna med stöd och service gällande förvaltningsspecifik kommunikation.

23 § Inom styrelsen utgör enheten för ekonomistyrning en särskild verksamhet som avser framställning av statistik enligt bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen 24 kap. 8 § (2009:400).

24 § Styrelsen beslutar om stöd från budgetposterna klimatpott, landsbygdsmedel och pott för arbete mot droger.

25 § givande av sponsring samt strategiskt övergripande frågor rörande mottagande av gåva/sponsring.

26 § Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för regionalt, nationellt och internationellt arbete, inklusive vänortarbete och internationella projekt.

27 § Styrelsen ansvarar för de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd.

28§ Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för drönarverksamhet i kommunen.

29 § Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för kommunens brottsförebyggande arbete enligt lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

30 § Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för kommunens arbete när det gäller demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter.

31 § Styrelsen har ett strategiskt övergripande ansvar för att utveckla och koordinera kommunens samverkan med andra kommuner och externa parter.

Delegering från kommunfullmäktige

31 § Styrelsen ska besluta i följande grupper av ärenden:

1. Vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de styrande dokument som fullmäktige fastställt
2. På begäran av en nämnd omfördela medel som anslagits till nämnden inom den budgeterade verksamhetsvolymen och av fullmäktige fastställd beloppsram och andra ställningstaganden
3. I mål och ärenden, där styrelsen för kommunens talan, med för kommunen bindande verkan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal
4. Avge yttrande som ankommer på kommunen och som inte har delegerats till annan nämnd om inte yttrandet är av principiell betydelse eller annars av större vikt. Styrelsen får också besluta i sistnämnda slag av yttranden om remisstiden inte medger att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde med fullmäktige.
5. Beslut om markanvisning som ej följer gällande översiktsplan eller som kräver ändring av gällande detaljplan
6. Tillstånd att använda kommunens heraldiska vapen

Övrigt om nämndens förvaltningsorganisation

Medarbetare inom samhällsbyggnadsnämnden deltar i beredning av ärenden inför, samt verkställer kommunstyrelsens beslut av följande ärenden: markanvisningar (32 §), landsbygdsmedel (24 §), klimatpott (24 §), översiktsplanarbete (3 §), mark- och bostadspolitiken (3 §) och samhällsbyggnadsarbete och samhällsbyggnadsprojekt av strategisk natur (3 §).

Medarbetare inom socialtjänsten deltar i beredningen inför, samt verkställer kommunstyrelsens beslut i följande ärenden: pott för arbete mot droger-och alkoholpott (24 §).

4 Barn- och utbildningsnämndens uppgifter

Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde

1 § Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Nämndens uppgifter omfattar förskoleklass, grundskola och gymnasieskola inklusive anpassade skolan (anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan) och Grans naturbruksgymnasium.

Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom förskoleverksamhet och fritidshemsverksamhet.

Delegering från kommunfullmäktige

2 § Barn- och utbildningsnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden:

- själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde

5 Fastighets- och servicesnämndens uppgifter

Fastighets- och servicenämndens verksamhetsområden

1 § Fastighets- och servicenämnden ansvarar för underhåll och förvaltning av Piteå kommuns ägda bebyggda fastigheter där underhåll och förvaltning inte uppdragits åt annan nämnd. Fastighets- och servicenämnden ansvarar för att verkställa beslut om uppförande av byggnad som behövs för kommunens egna verksamheter, där uppdrag inte ålagts annan nämnd.

Fastighets- och servicenämnden är ansvarig för uthyrning av lokaler och lägenheter som tillhör kommunen.

Fastighets- och servicenämnden är ansvarig för kommunens kostverksamhet förutom den kostverksamhet som Gemensam kost- och servicenämnd ansvarar för.

2 § Fastighets- och servicenämnden ansvarar även för:

- beredning av fullmäktiges beslut om taxa avseende Kost- och servicenämndens tjänster
- kommunens centrala städverksamhet
- kommunens vaktmästeriverksamhet
- kontorsservice med tillhandahållande av kontorsmaterial och trycksaker

Delegering från kommunfullmäktige

3 § Fastighets- och servicenämnden ska besluta i följande grupper av ärenden:

- köp och försäljning av bebyggd fastighet eller fastighetsdel och byggnad som är lös egendom, inom nämndens ansvarsområde, där köpeskillingen – eller vid byte – värdet inte överstiger 60 prisbasbeloppupplåtelse av nyttjanderätt till bebyggd fastighet
- rivning av byggnad, eller byggnadsdel, inom nämndens ansvarsområde
- själv, eller genom ombud, föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde

6 Kultur och fritidsnämndens uppgifter

Kultur och fritidsnämndens verksamhetsområde

1 § Kultur- och fritidsnämnden har till uppgift att stödja och främja kultur-, idrott- och fritidslivet i kommunen i ett nära samarbete med föreningar och organisationer.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att främja frivillig bildningsverksamhet genom föreningar och studieförbund.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för grönområden som i detaljplan angetts som park. Ansvaret omfattar inte kommunens uppgifter som markägare. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar dock för upplåtelse av parkområde för evenemang.

Kultur- och fritidsnämnden fullgör kommunens ansvar avseende renhållning enligt lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning inom grönområden som i detaljplan angetts som park.

Kultur- och fritidsnämnden samordnar utvecklingen av skärgården och ansvarar för att tillgängliggöra skärgården för kultur- och fritidsändamål.

2 § Kultur och fritidsnämnden ansvarar även för

- att bedriva folkbiblioteksverksamhet i kommunen
- att bedriva kommunal kulturskola
- att främja tillgång av anläggningar och lokaler för idrott-, kultur- och fritidsverksamhet
- att förvalta kommunens egna anläggningar samlingslokaler och lokaler för idrott-, kultur- och fritidsverksamhet, samt verkställa beslut om uppförande av byggnader inom nämndens verksamhetsområde.
- att ta del i utformning och utsmyckning av offentliga platser och byggnader
- att anskaffa, förvalta konstverk för kommunens räkning samt bedriva utställningsverksamhet
- ekonomiskt och konsultativt stöd till föreningar, studieförbund och andra med verksamhet inom kultur- och fritidsområdet
- att främja utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter
- registrering, tillståndsgivning och kontroll enligt lotterilagen
- att fullgöra kommunens uppgifter enligt avtal för den regionala dansverksamheten i Norrbotten
- att förvalta kommunens föreningsregister

Delegering från kommunfullmäktige

3 § Kultur och fritidsnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden:

- själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde

Piteå kommun

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Medarbetare från kultur- park- och fritidsförvaltningen utför uppgifter inom drift, underhåll och förvaltning av kommunens skogsbestånd efter uppdrag från samhällsbyggnadsnämnden.

Medarbetare från kultur- park- och fritidsförvaltningen utför uppgifter inom simundervisning i samverkan med utbildningsförvaltningen.

7 Miljö- och tillsynsnämndens uppgifter

Miljö- och tillsynsnämndens verksamhetsområden

1 § Miljö- och tillsynsnämnden svarar för prövning, tillsyn och miljöövervakning enligt miljöbalken, livsmedelslagen och angränsade lagar, förordningar och föreskrifter inklusive den lokala hälsoskyddsföreskriften. Nämnden svarar vidare för de övriga uppgifter som enligt svensk lag eller Europaunionens bestämmelser ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

2 § Miljö- och tillsynsnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt:

- alkohollagen (2010:1622)
- tobakslagen (1993:581)
- lag om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730)
- lag om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare (2017:425)
- lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter
- lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter
- strålskyddslagen (2018:396)
- lag om sprängämnesprekursorer (2014:799)
- lag (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa
- lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg

Övriga uppgifter

Miljö- och tillsynsnämnden ska genom miljöövervakning följa och informera om luft, mark, vatten och buller samt miljöns inverkan på människors hälsa i kommunen.

Delegering från kommunfullmäktige

Miljö- och tillsynsnämnden får själv, eller genom ombud, föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Miljö- och tillsynsnämndens beslut bereds och verkställs av medarbetare inom Samhällsbyggnadsnämndens förvaltning, inklusive ärenden rörande tillsyn av Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet.

Miljö och tillsynsnämnden ansvarar likväl för arbetsmiljön inom sitt verksamhetsområde.

8 Samhällsbyggnadsnämndens uppgifter

Samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområden Syssestättungsfrågor och kompetensförsörjning

1 § Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för kommunens övergripande arbete med syssestättungsfrågor och kompetensförsörjning.

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för vuxna. Nämndens uppgifter omfattar kommunal vuxenutbildning inklusive särskild utbildning för vuxna (sär vux), utbildning i svenska för invandrare (SFI) och övriga frågor kopplade till eftergymnasial utbildning.

Inom ramen för kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för vuxna får samhällsbyggnadsnämnden bedriva uppdragsutbildning enligt lagen (1991:1109) om uppdragsutbildning i vissa fall samt förordning (1992:395) om uppdragsutbildning inom det offentliga skolväsendet. Samhällsbyggnadsnämnden får bedriva utbildningsverksamhet enligt första och andra stycket också i annan kommun.

Arbetsmarknadsfrågor

2 § Samhällsbyggnadsnämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd enligt lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd.

Samhällsbyggnadsnämnden har kommunalt aktivitetsansvar för ungdomar enligt 29 kap 9 § Skollagen.

Flyktingmottagning och invandring

3 § Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för boende till de nyanlända som anvisats till kommunen genom Migrationsverket enligt Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning och vid behov praktisk hjälp i samband med sådan bosättning.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för att erbjuda samhällsorientering till nyanlända.

Trafikuppgifter

4 § Samhällsbyggnadsnämnden har ansvar för trafikpolitiken och ska verka för en tillfredsställande trafikförsörjning.

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör de uppgifter som avses i 1 § lagen (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor.

Samhällsbyggnadsnämnden är huvudman för den kommunala parkeringsövervakningen enligt lag 1987:24 om kommunal parkeringsövervakning m.m. samt förordning 1987:26 om parkeringsvakter i kommuner.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar i ärenden angående gatukostnader m.m. enligt 6 kap plan- och bygglagen (2010:800).

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för anläggning, drift och underhåll av kommunens gator och vägar samt industrijärnvägar. Nämnden ansvarar även för bidrag till och andra ärenden angående enskilda vägar.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för kollektivtrafik förutom skolskjuts.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för frågor om offentlig belysning där kommunen är väghållare.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar om flyttning av fordon enligt lag (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall.

Samhällsbyggnad och planverksamhet

Av kommunstyrelsens reglemente framgår att kommunstyrelsen ansvarar för samhällsbyggnadsarbete och samhällsplanering av strategisk karaktär.

5 § Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för samhällsbyggnadsarbete och samhällsbyggnadsprojekt av operativ karaktär.

Samhällsbyggnadsnämnden är ansvarig för landsbygdsutvecklingsfrågor som inte kommunstyrelsen ansvarar för.

Samhällsbyggnadsnämnden har ansvar för geografisk information och geografiska data.

Samhällsbyggnadsnämnden har ansvar för byggnadsverksamheten enligt plan- och bygglagen och de övriga uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom fysisk planering och byggande.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för detaljplanering av användningen av mark och vatten samt övrig fysisk planering, som inte är av strategisk natur

Samhällsbyggnadsnämnden har vidare ansvaret för skyddsrumskbesked enligt civilförsvarlagen samt gatunamn och adresser, inklusive fastighets- och lägenhetsregister.

Naturvård och kulturmiljövård

6 § Samhällsbyggnadsnämnden har ansvar för naturvårdsfrågor i planering, naturskydd och skötsel. Nämnden ansvarar för naturskyddade områden på kommunens mark samt planerar, organiserar och genomför skötsel övriga reservat där kommunen har ett skötselansvar.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för fiskefrågor inom naturvård.

Samhällsbyggnadsnämnden har ansvar för kulturmiljön i kommunen och frågor angående kulturmiljövård i planering och byggande.

Fastighetsförvaltning

7 § Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för drift, underhåll och förvaltning av kommunens skogsbestånd samt övriga ej bebyggda fastigheter som tillhör kommunen.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för utarrendering, uthyrning och annan upplåtelse av ej bebyggd fastighet som tillhör kommunen, och som ej omfattas av annan nämnds ansvar.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för markanvisning för etablering på kommunens mark i överensstämmelse med Översiktsplanen eller i enlighet med gällande detaljplan.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för köp och försäljning av ej bebyggd fastighet eller fastighetsdel där köpeskillingen – eller vid byte – värdet inte överstiger 60 prisbasbelopp.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för upplåtelse av tomträtt i fastighet som tillhör kommunen på av kommunfullmäktige fastställda villkor i beslut 2018-03-26 § 38.

Samhällsbyggnadsnämnden ska bevaka kommunens intressen i ärenden angående fastighetsbildning, fastighetsbestämning, planläggning och byggnadsverksamhet, gemensamhetsanläggningar och enskilda vägar samt i andra ärenden, som är jämförliga med dessa.

Övriga uppgifter

8 § Samhällsbyggnadsnämnden ansvara även för följande uppgifter:

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för miljö-, klimat - och energiplanering, med särskild uppmärksamhet mot utveckling för ett hållbart samhälle.

Samhällsbyggnadsnämnden har ett särskilt ansvar att samverka inom sina verksamhetsområden för att ge näringslivet goda förutsättningar.

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning inom alla områden förutom avseende renhållning av sådana områden som i detaljplan angetts som park.

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör inte uppgifter som innebär myndighetsutövning mot samhällsbyggnadsnämndens egna verksamheter.

Delegering från kommunfullmäktige

9 § Samhällsbyggnadsnämnden ska besluta i följande ärenden:

- yttrande enligt kameraövervakningslagen
- yttrande vad gäller fördelning av vattenkraftsintrångsersättning, bygdemedel o dyl.
- detaljplaner som upprättats med standardförfarande enligt bestämmelserna i plan- och bygglagen
- markanvisning i överensstämmelse med översiktsplan och detaljplan
- exploateringsavtal i enlighet med fullmäktiges ställningstagande
- själv, eller genom ombud, föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde.

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Medarbetare inom kultur- och fritidsnämndens förvaltning verkställer samhällsbyggnadsnämndens beslut om drift, underhåll och förvaltning av kommunens skogsbestånd.

Medarbetare inom samhällsbyggnadsnämndens förvaltning deltar i beredning av ärenden inför samt verkställer kommunstyrelsens beslut av följande ärenden enligt kommunstyrelsens reglemente (kap 3): markanvisningar (16 §), landsbygdsmedel (15§), klimat-och alkoholpott (15§), översiktsplanarbete (3§), mark- och bostadspolitik (3§) och samhällsbyggnadsarbete och samhällsbyggnadsprojekt av strategisk natur (3§).

Samhällsbyggnadsnämndens förvaltning kan i mån av plats anordna hem för vård eller boende för ensamkommande barn enligt beslut av socialnämnden.

Samhällsbyggnadsnämnden får genomföra personalutbildning efter beställning från annan nämnd.

Kommunens uppgifter enligt lagen (1997:736) om färdtjänst och lagen om riksfärdtjänst (1997:735) har överlåtits till Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten genom avtal. Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för uppföljning och samordning av samt betalning i enlighet med avtalet.

9 Socialnämndens uppgifter

Socialnämndens verksamhetsområde

1 § Socialnämndens ansvarar för att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade ansvarsområde för att stärka och trygga den enskilde att leva ett självständigt liv. Socialnämnden arbetar förebyggande för att främja jämlika levnadsvillkor. Ansvaret omfattar att:

- ge stöd, omsorg och skydd till barn, unga och vuxna
- ge stöd och service till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning
- ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av försörjningsstöd
- tillhandahålla familjerådgivning samt tillgodose behov av råd, stöd samt handläggning av familjerättsliga frågor
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och ordinärt boende samt under vistelsetid på daglig verksamhet

2 § Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt:

- Socialtjänstlagen (2001:453) (SOL) och vad som i lag sägs om socialnämnd.
- Föräldrabalken (1949:381).
- Lagar och förordningar gällande mottagande av ensamkommande flyktingbarn, bland annat Lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl, till den del som inte har anförtrots annan nämnd.
- Lag om särskilt stöd till vissa funktionshindrade (LSS)
- Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) (HSL)
- Patientsäkerhetslagen (2010:659) (PSL)
- Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)
- Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
- Lag (1992:1 574) om bostadsanpassningsbidrag mm
- Ärvdabalkens (1958:637) bestämmelser om dödsboanmälan
- Begravningslags (1990:1144) bestämmelser om anordnande av gravsättning
- Lag (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården

Socialnämnden ansvarar för de uppgifter i övrigt som enligt lag ankommer på socialnämnd och som inte särskilt anförtrots annan nämnd i kommunen

Delegering från kommunfullmäktige

- 3 § Socialnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden
- själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde
  - Yttrande över ansökan till hemvärnet

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Socialnämnden ansvarar för samordning och administration av Piteå kommuns pensionärsråd, tillgänglighetsråd och förebygganderådet.

I 0 Valnämndens uppgifter

Valnämndens verksamhetsområde

1 § Valnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt vallagen samt de uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av valnämnd. Det innebär att nämnden bl.a. ansvarar för genomförande av allmänna val, val till EU-parlamentet samt ev. förekommande folkomröstningar.

Delegering från kommunfullmäktige

2 § Valnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden

- själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Valnämndens administration sköts av Kommunledningsförvaltningen.

Antagen av KF 2018-12-17 § 275
Reviderad av KF 2019-12-16 § 299
Reviderad av KF 2020-06-22 § 128
Revidering av KF 2020-12-14 § 279
Redaktionell ändring av KLF 2021-10-25
Reviderad av KF 2022-12-12 § 171
Redaktionell ändring av KLF 2023-01-03
Reviderad av KF 2023-10-30 § 241
Reviderad av KF 2024-06-24 § 154
Reviderad av KF 2024-12-16 § 277

Vindbruksplan -
revidering
§278
24KS709

...

Piteå kommun

Vindbruksplan

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Vindbruksplan	Plan	2024-12-16, § 277	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Samhällsbyggnad	2	24KS709	2028-12-30
Dokumentinformation	Vindbruksplan		
Dokumentet gäller för	Medborgare och verksamheter inom Piteå kommun		

I VINDBRUKSPLANEN

Piteå kommun har sedan 2014 en vindbruksplan, Kommunfullmäktiges beslut 2014-03-17 § 56. Sedan dess har en omfattande etablering av vindkraftverk skett vilket ligger i linje med Piteå kommuns vilja att bidra till Sveriges miljöambition om 100 % förnyelsebar elproduktion, samtidigt som kommunen tar ansvar för både mark- och vattenanvändningen inom kommunen. Utvecklingen inom vindkraftbranschen går mot allt högre verk. Vindbruksplanen från år 2014 fokuserade på höjden 200 meter, mätt vid spetsen på det blad som står rakt upp. Det är sannolikt att kommande etableringar innebär ännu högre verk, upp till 300 meter och i framtiden högre än så. Förutom att de blir högre förbättras även effektiviteten. År 2010 var effekten ca 2–3 MW, år 2020 ca 4 MW för landbaserad vindkraft och 10 MW för havsbaserad vindkraft, år 2030 förväntas ca 10 MW för landbaserad och ca 20 MW för havsbaserad, år 2040 förväntas ca 20 MW för landbaserad och ca 30 MW för havsbaserad.

Under ett antal år har flera etableringar av vindkraft i kommunen skett och etableringsarbetet pågår fortfarande.

Det finns i kommunen tillstånd att bygga i storleksordningen 1200 vindkraftverk varav 1101 i Markbygden. Nu år 2024 finns cirka 500 stycken vindkraftverk uppförda.

Vindkraftsutbyggnaden i Markbygden är ännu inte fullständigt genomförd men en erfarenhet av det pågående arbetet är att utbyggnaden har inneburit konsekvenser för boende i Markbygden samt kommunen i stort. Under dessa år har både positiva och negativa kommentarer gällande vindkraftsetableringarna kommit till kommunens kännedom.

Positiva synpunkter som har framkommit:

- Arbetstillfällena lokalt inom bland annat markentreprenader.
- Lokala företag som har fått uppdrag har gynnats av utbyggnaden.
- Förnyelsebar elproduktion.

Negativa synpunkter som har framkommit:

- Förändrad landskapsbild i områden som karaktäriserats av naturens former och där det tidigare varit relativt låg grad av bebyggelse eller höga byggnader.
- Förändringar genom ljus och hindersbelysning i områden där det tidigare saknats ljuskällor.
- Upplevelser av industriellt ljud/brus på platser där det tidigare inte funnits.
- Ökad trafikbelastning på vägar och vägskador.
- Förutsättningar för natur- och vildmarksupplevelser har förändrats.
- Oro kring vindkraftverkens stabilitet (skador och händelser gällande vingar, torn).

Nu har vindbruksplanen reviderats eftersom kommunen vill ta tillvara de erfarenheter som byggts på under ett antal år.

Revideringen av vindbruksplanen säkerställer att planen förhåller sig väl till vindkraftverkens utvecklade teknik och högre byggnadshöjd samt avgränsar var i kommunen etablering av vindkraftsverk som är högre än 150 meter är möjlig. Den reviderade planen är tänkt att användas under de närmsta åren i väntan på resultaten från pågående nationella utredningar.

Fortsatt redovisas lämpliga och olämpliga områden för etablering av vindkraft. Därutöver tillkommer områden med maxhöjd 150 meter för vindkraftverk. Orsaken till detta är dels nuvarande bestämmelser gällande hindermarkering samt inriktningen till allt högre vindkraftsverk både som byggnad samt hur de påverkar landskapsbilden i kommunen. Markanvändningskartan tar hänsyn till detta.

Denna plan visar kommunens syn på vindkraften i den kommunala planeringen och ska ge stöd vid handläggning och bedömning av vindkraftsärenden. Genom analys och avvägning mellan olika förekommande resurser och utvecklingsmöjligheter ska vindkraften anpassas till en socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling. Detta dokument är vägledande för efterkommande planering.

Planen omfattar hela kommunytan, men ställningstaganden och riktlinjer är avgränsade till temat vindbruk. Till planen hör även en miljökonsekvensbeskrivning. Revideringen av vindbruksplanen baseras på tidigare framtagen vindbruksplan från 2014. (Vindbruksplan, Planeringsförutsättningar och Miljökonsekvensbeskrivning).

Underlagsanalyser

Vindbruksplanen bygger på särskilt framtagna underlag och utredningar som landskapsanalys, örninventering, fiskeutredning och demokratiutredning. Dessa är, tillsammans med tidigare utredningar och planer, analyserade i dokumentet "Del 2 Planeringsförutsättningar". Del 2 utgör förarbete till vindbruksplanen och beskriver och analyserar faktaunderlag utförligt.

Avvägningar mellan resurser i landskapet och i planen

Alla verksamheter kräver plats i fysiskt begränsade rum - i detta fall Piteå kommun betraktad som yta. Landskapet är det fysiska rum, den gemensamma resurs där såväl existerande som tillkommande värden och markanvändningar ska rymmas. Landskapet kan nyttjas funktionsspecialiserat men kan då utesluta andra värden och intressen. I ett mångbruk kan olika värden och markanvändningar försöka samsas.

Vindkraft är en förhållandevis ny typ av verksamhet och markanvändning inom kommunen som tar stora arealer i anspråk och som förändrar och dominerar landskapet. Stora och okänsligt utförda vindkraftsparker kan föröda grundläggande kvaliteter i natur- och kulturlandskapet. Vindkraft kan också inrymmas i ett mångbruk och samspara med och stärka andra resurser.

Den Europeiska Landskapskonventionen anger som mål att åstadkomma kvalitativa landskap.

Det betyder att naturens och kulturlandskapets innehåll och värden ska respekteras. Resursutnyttjanden som vindkraft ska inordnas i landskapliga strukturer; dalgångar, höjdsträckningar och trakter som kan identifieras i förhållande till byar, kända landmärken, namngivna områden etc.

Vindbruksplanen redovisar avvägningar mellan olika värden och resurser inom kommunens yta i konventionens anda. Landskapet är en gemensam tillgång och ett gemensamt ansvar.

Demokrati

Där förändringar sker ska människor aktivt kunna delta i värdering och förvaltning av landskapet.

2 METOD FÖR AVGRÄNSNING AV VINDKRAFTSOMRÅDEN

Nedan beskrivs de ställningstaganden som har legat till grund för den geografiska indelningen i lämplighetsklasser för storskalig vindkraftsexploatering. Kriterierna för avgränsning beskrivs närmare i ”Del 2 Vindkraft i Piteå kommun, Planeringsförutsättningar”.

Det kan ske genom ett aktivt deltagande i samråd och granskning om denna plan eller i samband med samråd inför prövning enligt miljöbalken.

Utgångspunkt har varit goda vindförhållanden, riksintressen samt andra viktiga resurser. Där områden med goda vindförhållanden överlappat områden med andra för kommunen viktiga resurser har avvägningar gjorts.

I samband med revideringen av den antagna vindbruksplanen har ett fokusområde varit att ta tillvara var i kommunen höga vindkraftsverk lämpligen ska placeras.

Vindförhållanden

Vindförhållanden har avgörande betydelse för vindkraftens effektivitet och lönsamhet. Energimyndighetens vindkartering från 2011 ger en indikation om var i kommunen vindförhållandena är bäst och har utgjort utgångspunkt för den föreslagna områdesindelningen. Nya mer detaljerade vindkarteringar genomförs efterhand av Energimyndigheten.

Vindberäkningarna är gjorda för höjder mellan 80 och 140 meter över marknivån. I denna plan används beräknade vindstyrkor 100 meter ovan mark, vilket är samma höjd som Energimyndigheten använt vid utpekande av riksintresseområden för vindbruk.

Riksintressen

Riksintressena naturmiljö, kulturmiljö, friluftsliv, infrastruktur och kommunikationer, försvarsintressen samt rennäring har ingått i avvägningarna.

Vid avvägningar mellan intressena har bedömning gjorts om etablering av vindkraft skulle påverka själva motivet, kärnvärdet, för riksintresset. Där så är fallet har stor del av dessa områden bedömts vara olämpliga för vindkraftetablering. I de fall vindkraftetablering ändå ansetts kunna komma ifråga motiveras detta i beskrivningen av respektive område.

Landskap

I kommunen har sex olika landskapskaraktärer identifierats.

- Skogsbygden
- Kustnära skogslandskapet
- Mellanbygden
- Odlingsbygden
- Skärgården
- Tätortslandskapet.

Skogsbygden och Kustnära skogslandskapet bedöms ha relativt hög visuell tåligghet gentemot förändringar och tillskott av nya element som exempelvis vindkraftverk.

Landskapskaraktärerna beskrivs och analyseras i underlagsmaterialet ’Landskapsanalys Piteå kommun’ samt översiktligt i Del 2 Planeringsförutsättningar.

Natur, kultur, friluftsliv

Höga naturvärden, höga kulturmiljövärden samt för pitebor och turister viktiga besöksmål och rekreativmiljöer har ingått i avvägningarna.

Kustnära skogslandskapets tålighet för förändringar och den visuella tåligheten har ansetts vara relativt hög, särskilt inom områden som är starkt påverkade av människan. Strandområden anses däremot känsliga, sett både utifrån upplevelsevärden och deras låga visuella tålighet.

Bebyggelse

Bebyggelsen i kommunen är i hög grad koncentrerad till stadsbygden, till de större byarna samt till kustlinjen. Etablering av vindkraft inom dessa områden får här generellt större påverkan på bebyggelsen och på bostadsmiljöerna. Den glesa bebyggelsen i de inre delarna av kommunen innebär större utrymme för areellt utbredda verksamheter såsom vindkraft.

Näringsliv och arbetsmarknad

I områden med få arbetstillfällen och långa pendlingsavstånd till arbete kan vindkraften tillföra stora värden. I miljöer där andra värden finns, t ex för turism och det är acceptabelt nära till arbetstillfällen, kan påverkan på näringsliv och arbetsmarknad vara mindre gynnsam. Detta gäller exempelvis betydande delar av kusten och skärgården.

3 OMRÅDESKLASSNING FÖR STORSKALIG VINDKRAFT

Vindbruksplanen pekar ut områden med goda förutsättningar för vindkraft med få konkurrerande intressen, samtidigt som områden där vindkraft inte går eller är svår att kombinera med andra intressen tydliggörs.

Områdesklassningens utgångspunkt är etablering av storskalig vindkraft.

Med storskalig vindkraft avses vindkraftetableringar som har en sådan omfattning att de är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt Miljöbalken och dess tillhörande förordningar.

Den geografiska analysen som har lett fram till områdesindelningen beskrivs i 'Del 2 Planeringsförutsättningar'. Analysen grundar sig på verk med en totalhöjd av 150-200 meter. Det råder mycket stor sannolikhet att högre verk än så kan komma att etableras.

Områdesklasser

Fyra klasser som avser etablering av vindkraft inom kommunen har avgränsats. Områdena benämns:

- Områden med tillstånd för vindkraft
- Lämpliga områden för vindkraft (klass L)
- Lämpliga områden med maxhöjd 150 m (klass LH)
- Olämpliga områden för vindkraft (klass O)

Områdesklassningen visas på markanvändningskarta. I en kommuntäckande vindbruksplan blir områdesindelningen översiktlig. Områdesavgränsningarna får inte ses som skarpa gränser.

I samband med prövning av vindkraftsetableringar tas fördjupad kunskap fram. Det innebär att delar av områden kan komma att omprövas i samband med fördjupade studier i exempelvis ett tillståndsförfarande. Detta gäller alla typer av områden.

Områdesbeskrivningar

Samtliga 'Lämpliga områden' och 'Villkorad tillåtlighet för Markbygden Vind AB' är redovisade i 'Del 2 Planeringsförutsättningar'. Det som särskilt ska beaktas i samband med vindkraftsetablering är beskrivet.

'Olämpliga områden' beskrivs med de särskilda skäl som gör att områdena bedöms olämpliga för etablering av vindkraft.

Lämpliga områden, L och LH

Lämpliga områden (L) för etablering av vindkraft redovisas, det har sedan revideringen tillkommit en kategori kallad Lämpliga områden (LH) med en maxhöjd av 150 meter för verken. Lämpliga områden är områden där vindkraft i första hand bör etableras. Konflikter med andra kända intressen inom dessa områden är förhållandevis få. Inom Lämpliga områden prioriteras vindkraft framför andra intressen. Det medför konsekvenser för landskapsbilden och friluftslivet. Etablering av fritidshus försvåras.

Lämpliga områden för vindkraftsetablering är områden med goda vindförhållanden. De har i huvudsak medelvindar på mer än 7,0 meter per sekund på 100 meters höjd.

Lämpliga områden finns inom landskapskaraktärerna Skogsbygden och Kustnära skogslandskapet där den visuella tåligheten bedömts som hög. Landskapets nyttjande i dessa områden utgörs idag av skogsbruk, rennäring och friluftsliv.

Lämpliga områden har avgränsats så att bebodda fastigheter eller fritidsfastigheter inte finns inom de utpekade områdena. Jordbruksfastigheter som används som fritidshus och andra ospecificerade byggnader kan finnas inom områdena.

Områden med tillstånd för vindkraft

Sedan en längre tid finns ett antal lämnade miljöbalkstillstånd för vindkraftsetableringar.

Olämpliga områden

Vindkraftsetablering inom Olämpliga områden bedöms stå i strid med god resurshushållning. I dessa områden finns starka motstående intressen såsom riksintressen eller kommunala intressen. Det kan vara höga natur- och kulturmiljövärden eller värden för friluftslivet, försvarsintressen eller rennäring. Det kan också vara områden som bedöms ha låg visuell tålighet för vindkraftsetableringar eller närhet till tätbefolkade områden.

4 RIKTLINJER FÖR STORSKALIG VINDKRAFTSETABLERING

Dessa riktlinjer ska beaktas för att effekterna av vindkraftutbyggnaden i kommunen ska vara acceptabla för boende och landskap.

Generella riktlinjer

Dessa riktlinjer gäller för vindkraftsetablering som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöbalken, det vill säga ett eller fler vindkraftverk högre än 50 meter.

Varje kommunal prövning av vindkraftsintresset ska värderas mot kravet på en god boende- och livsmiljö.

Det allmänna intresset av tätortsutbyggnad, utbyggnad av annan sammanhållen bebyggelse och hänsyn till befintlig bostadsbebyggelse innebär i vissa fall krav på detaljplan, se avsnitt detaljpanelläggning.

Oavsett prövning ska den samlade påverkan tydligt framgå.

Vindkraftsutbyggnad ska planeras så att god hushållning med vindenergiressursen uppnås.

Lokal utveckling

Sökanden ska möjliggöra för lokalbefolkning och allmänhet att köpa andelar eller på annat sätt bli delaktig i den elproduktion som planeras.

Vindkraftsetableringar ska kombineras med ett starkt engagemang i näromgivningens utveckling.

Landskap

Analys av landskapspåverkan ska ingå i prövning och påverkan ska redovisas genom adekvat och tillgänglig teknik, exempelvis genom fotomontage och siktfältsanalyser. Fotomontage från viktiga utblickspunkter ska redovisas. Olika årstider samt förhållande dag och natt ska beskrivas. Strukturer och gränser kan ges av höjdsträckningar, dalgångar, vattendrag, vägar och järnvägar, ägo- och brukningsstrukturer osv. Särskild vikt ska läggas på anpassning till naturgivna landskapssrum och karaktärsgivande landmärken.

Vindkraftverk ska placeras i landskapet så att identifierbara grupper uppstår. Placeringen ska respektera landskapets långsiktiga läsbarhet och hållbarhet.

Rotation ska vara likriktad

Färgsättning av vindkraftverk bör ske med försiktighet. Svagt gråtonade kulörer bedöms idag vara att föredra. Senast tillgängliga forskningsresultat ska användas vid vindkraftsverkens placering, färgsättning etc.

Geologi m m

I ett tidigt skede skall de geotekniska förhållandena redovisas och vilka konsekvenser dessa ger för grundläggning av vindkraftverk.

Geologiska värden ska klargöras i ansökan samt vilken hänsyn som tas till dessa värden.

Påverkan på vattnets rörelse i mark och våtmarker ska alltid minimeras. Dikning, grumling samt ras och erosion ska undvikas i samband med anläggandet av vägar. Anläggningsarbeten bedrivs under mindre känsliga tider på året och våtmarker bör undvikas för dessa typer av arbeten.

Exploatering och schaktarbeten i områden med sulfidjordar ska särskilt beaktas då det ställer särskilda krav på massornas hantering.

I ansökan måste visas hur det säkerställs att miljökvalitetsnormer för vatten inte påverkas negativt.

Allemansrättslig tillgänglighet

Påverkan på allemansrättslig tillgänglighet till mark och vatten liksom till publika leder och vägar ska klargöras, samt om och på vilket sätt jakt och fiske kan bedrivs inom vindkraftsområdet.

Information om projektet och eventuella varningar eller restriktioner för allmänheten ska uppsättas på lämpligt avstånd och vid tillfartsvägarna till anläggningen.

Natur, kultur och friluftsliv

Platser med höga friluftsvärden, kulturmiljövärden och naturvärden ska undvikas vid etablering av vindkraft. Fördjupade utredningar krävs för hantering av eventuella intressekonflikter.

Vid naturskyddade områden ska skyddsavstånd vara av sådan omfattning att besökarens naturupplevelse inte påverkas negativt med tanke på bland annat buller. I naturområden med områdesskydd som inte redan är bullerpåverkade på grund av exempelvis närhet till allmänna vägar är ljudkvaliteten att betrakta som särskilt värdefull. Därmed ska Naturvårdsverkets riktvärden för områden med lågt bakgrundsljud följas i sådana områden.

Arkeologiska utredningar kan bli aktuellt innan nytt mark- eller vattenområde tas i anspråk även inom områden inom tillåtligheten. Detta eftersom även icke kända lämningar är lagskyddade och en arkeologisk utredning enligt Kulturminneslagen ska svara på frågan om vilka hänsyn som krävs vad gäller arkeologiska värden. Beslut om huruvida arkeologiska utredningar krävs fattas av Länsstyrelsen innan en planerad verksamhet.

Beträffande utredningsområdena ute till havs ingår även fartygsvrak, vilka faller under fornlämningsbegreppet. Här kan Länsstyrelsen komma att ställa krav på en arkeologisk utredning.

Skyddsavstånd kring utpekade natur- och kulturmiljöer, flora, fauna och fornlämningar ska vara tillräckligt stora så att vindkraften inte omöjliggör deras fortlevnad. Rimligt skyddsavstånd utreds och avgörs i det enskilda fallet.

Fisk

Viktiga lek och uppväxtområden för fisk ned till 6 m djup undantas vindkraftsetablering.

Bebyggelse

Adekvata skyddsavstånd kring bostäder och fritidsbebyggelse ska alltid läggas ut med hänsyn till realiteten och upplevelsen av att ha ett eller flera stora vindkraftverk nära. Härvid kan buller, utsikter, solinfall under attraktiva tider etc ha stor betydelse. Eventuella störningar från hinderbelysning ska beaktas.

Ljud, skuggor m m

Samlad bedömning av påverkan av ljud, ljus och skugga ska göras. Naturvårdsverkets riktvärden för ljud från vindkraft och Boverkets rekommenderade riktvärden för skuggor och reflexer ska följas.

Hinderbelysning

Hinderbelysning på vindkraftverken anordnas och utformas med senaste teknik för att minimera ljusspridningen i nedåtgående riktning samt på ett sådant sätt att störningar minimeras med hänsyn till gällande lagstiftning.

Infrastruktur

Vid vindkraftsetablering måste samråd hållas med Trafikverket för projekt i anslutning till allmän väg eller järnväg; med Försvarmakten i samtliga planeringsskeden från översiktlig planering till tillståndsgivning; med ansvariga för radio- och telenätet samt med Luftfartsintressen, dvs den eller de flygplatser som berörs samt med Sjöfartsverket gällande etablering i havet.

Miljöpåverkan av nya transportvägar ska minimeras. I stora exploateringar hålls regelbundna samråd mellan exploatören, Trafikverket och kommunen.

Möjlighet att ansluta till elnät bör prövas. Det är en fördel om vindkraftaggregatets transformatorstation är placerad inne i turbin- eller tornhuset och inte som fristående enhet.

Anslutning till elnät utförs så att påverkan på skyddsvärda naturområden minimeras.

Nya luftledningar ska undvikas. Kablar bör grävas ner i marken för att inte utgöra hinder och barriärer för fåglar samt för att öka leveranssäkerheten.

Vid placering av vindkraftverk i närheten av Svenska

Kraftnäts anläggningar ska Vattenfall Eldistribution AB:s riktlinjer för säkerhetsavstånd följas

Rennäring

Samråd med berörd sameby, se Del 2 Planeringsförutsättningar, och Sametinget hålls tidigt i processen.

Materialhushållning

En materialhushållningsplan för varje etablering ska upprättas. Uppkomna överskottmassor, sprängsten mm ska nyttiggöras inom projektet eller omhändertas på ett sådant sätt att de inte blir synliga i naturen eller i vägkanterna.

Uppföljning och kontroll

För vindkraftsetableringar som är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt miljöbalken ska kontrollprogram tas fram, vilket ska säkerställa att verksamhetens villkor följs.

Avveckling

I miljötillstånd eller bygglov ska finnas villkor om hur och när vindkraftverken ska nedmonteras och marken efterbehandlas samt hur finansieringen av efterbehandlingen ska garanteras.

Tillståndspliktiga verk enligt miljöbalken

Tillståndsplikt gäller för de fall där en etablering planeras ske där de olika punkter som finns redovisade i Miljöbalken och dess tillhörande förordningar pekar ut tillståndsplikt. Det gäller också vindkraft i havet.

Anmälningspliktiga verk enligt miljöbalken (C-anmälan)

Vindkraftetableringar är anmälningspliktiga enligt miljöbalken i vissa fall.

Utöver anmälan enligt miljöbalken kan eventuellt bygglov fordras. Handläggning av C-anmälan och bygglov ska samordnas.

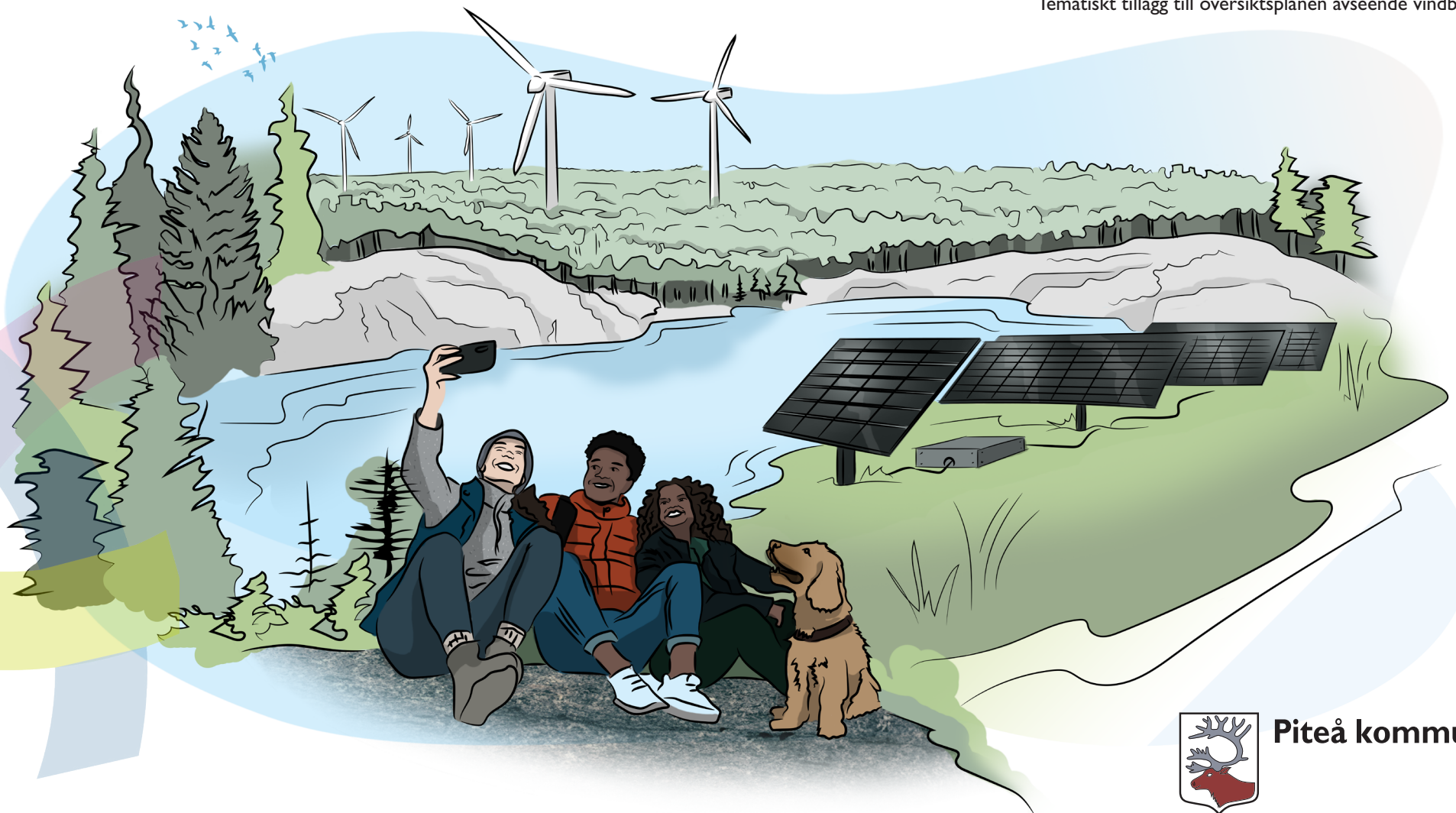
Till denna vindbruksplan hör följande bilagor:

- Markanvändningskarta – vindbruksplan
- Del 2 Planeringsförutsättningar
- Del 3 Miljökonsekvensbeskrivning

VINDBRUKSPLAN DEL 2

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Tematiskt tillägg till översiktsplanen avseende vindbruk

Piteå kommun

INNEHÅLL

1.	Inledning	3	4.6	Vindkraften som tillväxtfaktor	49	9.2	Riktlinjer för mindre vindkraftetableringar	88
1.1	Bakgrund	3	5.	Vindkraftens påverkan på landskapet och dess resurser	50	10.	Handläggningsfrågor	88
1.2	Översiktsplanering i Piteå	4	5.1	Förnybar elproduktion	50	10.1	Översiktsplanens roll	88
2.	Landskapet - en gemensam resurs	6	5.2	Kontinuerlig påverkan	50	10.2	Prövning och tillstånd	88
2.1	Skala och komplexitet	6	5.3	Direkt och indirekt arealpåverkan	50	10.3	Bygglov och bygganmälan	89
2.2	Landskapskaraktärernas tålighet för exploatering	6	5.4	Människors upplevelse av vindkraft	51	10.4	Detaljplaner	89
3.	Befintlig mark- och vattenanvändning i kommunen	14	5.5	Hälsa och säkerhet	52	10.5	Tillsyn och kontroll	89
3.1	Naturmiljö	14	6.	Metod för avgränsning av vindkraftområden	54	10.6	Mellankommunala frågor	89
3.2	Flora och fauna	17	6.1	Utgångspunkter	54	10.7	Uppföljning	90
3.3	Kulturmiljö	22	6.2	Områdesindelning	54			
3.4	Friluftsliv och rekreation	25	6.3	Kriterier och steg i analysen	54			
3.5	Rennäring	28	6.4	Analysresultat	61			
3.6	Befolkning och bebyggelse	31	6.5	Från analys till områdesindelning	61			
3.7	Näringsliv – arbetsmarknad	33	6.6	Områdesklasser	61			
3.8	Besöksnäring	34	7.	Områdesbeskrivningar	63			
3.9	Infrastruktur för transporter, energi och telekommunikation	38	7.1	Villkorad tillåtlighet för Markbygden Vind AB	63			
3.10	Totalförsvår	40	7.2	Lämpliga områden (klass L)	65			
3.11	Energi	42	7.3	Olämpliga områden (klass O)	70			
3.12	Miljö kvalitetsnormer		8.	Planens förhållande till nationella och regionala intressen	84			
4.	Vindkraftens förutsättningar i Piteå	46	8.1	Riksintressen	84			
4.1	Vindresursen nationellt och i Piteå	46	8.2	Miljö kvalitetsnormer	85			
4.2	Allmänt om vindkraft	46	9.	Riktlinjer för vindkraftutbyggnad	85			
4.3	Behov av infrastruktur	48	9.1	Generella riktlinjer	85			
4.4	Storlek och prövningsförfarande	49						
4.5	Vindkraft i Piteå	49						

I INLEDNING

I.1 Bakgrund

Det område som idag är Piteå kommun har skapats och utvecklats genom ett samspel mellan natur- och kulturgivna faktorer. Landskapets olika värden – ekologiska, kulturella, sociala, estetiska och ekonomiska – är resurser för utveckling. De är gemensamma tillgångar och ett gemensamt ansvar. Piteå kommun har goda förutsättningar för vindkraft, som ska vägas mot andra markanvändningar och värden.

Sverige har som en av Europarådets medlemsstater ratificerat Landskapskonventionen (2011) och bekräftar därmed att landskapet är en viktig del av människornas livskvalitet. Enligt den europeiska landskapskonventionen förväntas de länder som ratificerat landskapskonventionen att ”i lag erkänna landskapet som en väsentlig beståndsdel i människornas omgivning, ett uttryck för mångfalden i deras gemensamma kultur- och naturarv samt en grund för deras identitet.” Konventionen medför att stor vikt ska läggas vid hänsynstaganden till landskapet och dess upplevelse då landskapet har en betydelsefull inverkan på människans identitet. Detta ska beaktas även om inte Sverige fullt ut har inarbetat landskapets värde i svensk lagstiftning.

Mot bakgrund av detta har den landskapsanalys som togs fram 2012 som ett underlag i arbetet med vindbruksplanen, beaktats i högre grad i den nya analysen i nu gällande revidering. Detta har medfört en viss omvärdering av områden nära bebyggelse och i den kustnära delen av kommunen, där det bor fler människor som berörs av vindkraft.

Landskapstyperna öster om skogslandskapet är plattare och har större känslighet för vindkraft. En tolkning är att skogslandskapet är mer tåligt för vindkraft och verken kan där vara högre medan landskapstyperna öster därom inte klarar högre verk än max 150 meter med tanke på både visuella intryck och störningar från hinderbelysning för boende. Redan idag sker en indirekt påverkan på exempelvis Infjärden från Markbygden trots att vindkraften inte ännu är fullt utbyggd i Markbygden och att Infjärden ligger öster om skogslandskapet.

Tillämpningen av landskapsanalysen har medfört en ganska stor förändring av utpekandet av lämpliga områden för vindkraft i kommunens östra delar.

Även om skogslandskapet kan tolkas som mer tåligt för vindkraft kommer en höjning av vindkraftverken från 200 m till eventuellt mer än 300 m sannolikt att ge en större och mer vidsträckt land-

skapspåverkan i områden utpekade som lämpliga.

De hindermarkeringsbestämmelser som gäller anger att ett vindkraftverk som har en höjd av 45–150 meter över mark- eller vattenytan ska vara försett med medelintensivt rött blinkande ljus på nacellen (generatorm). Ett vindkraftverk som har en höjd över 150 meter över mark- eller vattenytan ska, dagtid samt i gryning och skymning, vara försett med högintensivt vitt blinkande ljus på nacellen.

För mer utförlig information om hindermarkering se gällande författningssamling hos Transportstyrelsen.

Aktualisering av analysresultatet från vindbruksplanen 2012

Utöver tillämpningen av landskapsanalysen har även analysresultatet från vindbruksplanen 2012 aktualiserats. I analysen ingick underlag som riksintressen och andra markanvändningsintressen än vindkraft. Förändringar i dessa underlag har i den nya analysen beaktats.

Underlag som använts i analysen är följande:

- **Riksintressen**
- **Försvarsintressen**
- **Rennäringsintressen**
- **Boende – permanentboende**
- **Friluftslivsintressen**
- **Naturmiljöintressen**

Av de underlag som ingick i analysen är det främst ny kunskap om förekommande örnrevir och bostäder som har resulterat i en förändrad klassning för ett mindre antal små områden. Då det gäller bostäder har det visat sig att det underlagsdata som användes för analys till vindbruksplan 2012 har brister. Den tidigare analysen innehöll enbart permanenta bostäder, dvs bostäder där någon är folkbokförd enligt Skatteverkets uppgifter. Analysen har därför kompletterats och tar även med bostäder som har adressats, dvs nyttjas som bostad men inte permanentbostad. Den tidigare analysen fick konsekvenser då det i området finns många exempel på bostäder (bostadsbyggnader på gamla jord- och skogsbruksfastigheter) som idag nyttjas för deltidsboende/fritidsboende.

Områden som redan är tillståndsgivna eller har regeringens tillåtlighet påverkas inte av resultatet av den nya analysen. Det finns delar av tillståndsgivna områden som enligt analysen bedöms som olämpliga men tillståndet gäller fortsatt.

Detta dokument sammanfattar bakgrundsmaterial som utgör underlag för arbetet med att ta fram ett tematiskt tillägg avseende vindkraft till översiktsplanen för Piteå kommun. Plantillägget omfattar kommunens hela yta men behandlar primärt temat vindkraft.

Denna kunskapssammanställning och de tillhörande analyserna undersöker vilket utrymme som finns för vindkraft i kommunen och pekar ut områden med olika förutsättningar för vindkraft. Med kunskapsunderlag som grund kan riktlinjer ges för hur vindkraften ska planeras och lokaliseras.

Piteå kommuns övergripande mål är långsiktig hållbarhet och attraktivitet för medborgarna. Syftet är att arbetet med vindbruksplanen ska utgöra tillräckligt underlag för beslut om en långsiktigt hållbar markanvändning.

1.2 Översiktsplanering i Piteå

En översiktsplan visar kommunens viljeinriktning avseende mark- och vattenanvändning och ska ge vägledning i beslut om hur mark, vatten och bebyggd miljö ska utvecklas, bevaras och användas.

2 LANDSKAPET - EN GEMENSAM RESURS

I kommunen finns stora resurser som i ett långsiktigt tidsperspektiv lägger grunden för utvecklingsmöjligheter. De mest värdefulla naturområdena är skyddade enligt lag och är en viktig resurs för utveckling av upplevelse och naturturism, friluftsliv och pedagogisk verksamhet.

Landskapet är varierande med skog och hav, berg och skärgård, dalgångar, sjöar och myrar. Landskapet kan grovt delas in i kustlandet, dalgångarna, skärgården och inlandet. Inom dessa områden finns starka gemensamma nämnare men också stora variationer.

Under 2010 har kommunen genomfört en landskapsanalys, som definierat sex landskapskaraktärer i kommunen, se Figur 2:1. Landskapskaraktärerna beskriver landskapets grunddrag, den struktur och det innehåll som kännetecknar ett visst landskapsavsnitt och vad som skiljer det från andra angränsande områden.

Gränsen mellan olika karaktärsområden är ibland skarp, ibland relativt flytande. Indelningen av landskapet i karaktärsområden är översiktlig och sedd från ett "fågelperspektiv". Karaktärerna är relativt bestående men förändras ändå med tiden.

2.1 Skala och komplexitet

Landskapets skala har stor betydelse för upplevelsen av landskapet, liksom för hur mycket och vilken form av nya inslag ett landskapsavsnitt kan tåla innan karaktären förändras. Med skala avses här främst graden av öppenhet (sikt) och med komplexitet menas hur rikt landskapet är på olika element som nivåskillnader, skog, sjöar, vattendrag, brukade marker, bebyggelse, konstgjorda föremål (artefakter) etc.

Vid kusten är landskapet i huvudsak småskaligt med hög komplexitet, särskilt kring byarna. De stora, kustnära skogsområdena är däremot storskaliga med låg komplexitet. Även de större, öppna åkermarkerna exempelvis mellan Norrfjärden och Sjulsmark har en lägre komplexitet, men upplevs trots detta som en del av ett relativt småskaligt odlingslandskap.

Kuperat, småskaligt landskap med hög komplexitet finns i Rosfors och Sikfors, som båda är gamla kulturmiljöer med höga kulturvärden. Kuperat landskap med låg komplexitet finner man vid kommungränsen till Älvsbyn och Arvidsjaur. I Gråträsk är bergkullsterrängen något mer kuperad eller starkt böljande jämfört med övriga delar av Markbygden.

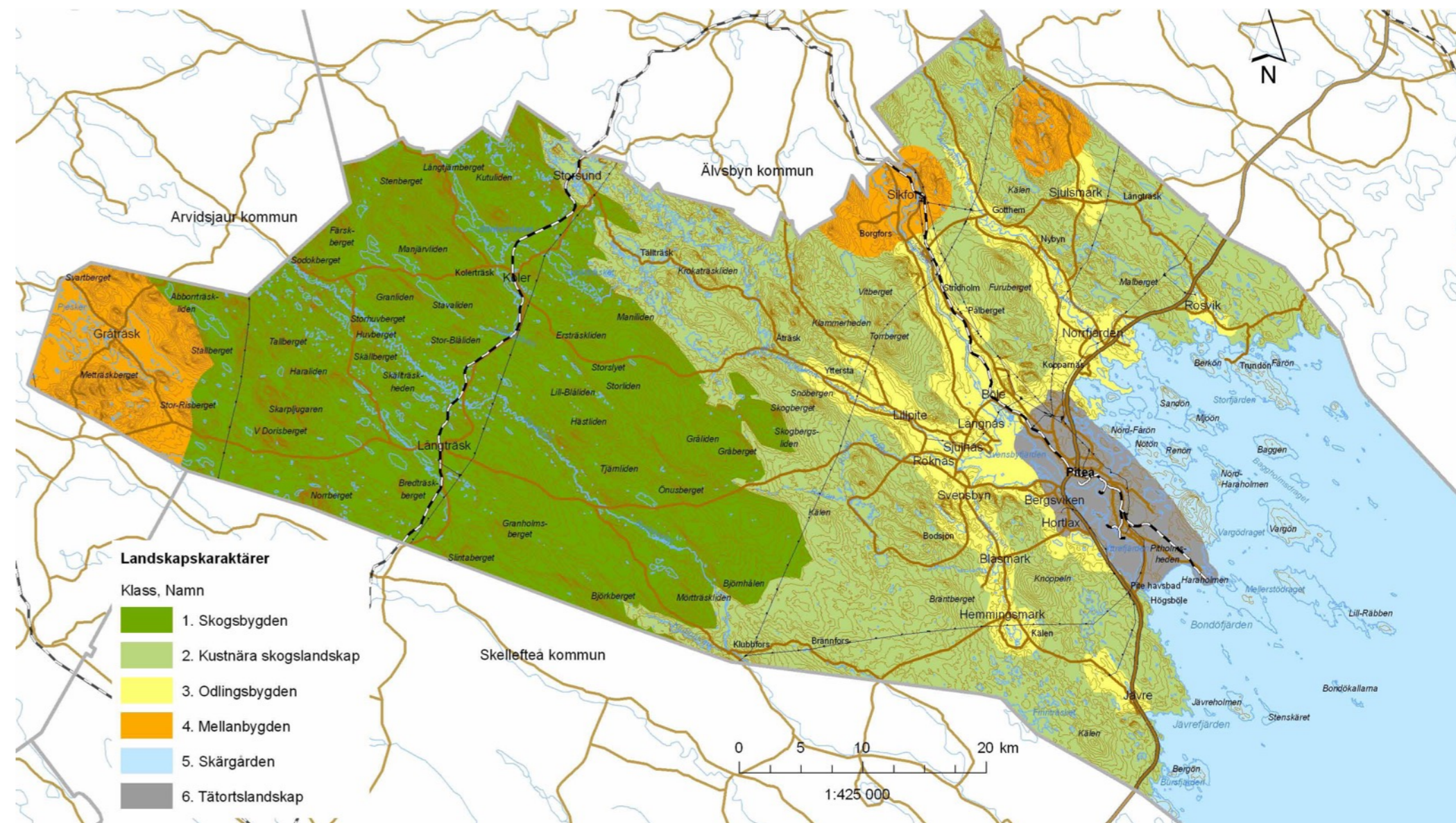
2.2 Landskapskaraktärernas tålighet för exploatering

Skogsbygden - Inlandets skogslandskap med inslag av sjöar och myrar

Skogsbygden karaktäriseras av ett storskaligt, böljande skogslandskap med få landskapslement. Det är den vanligast förekommande landskapskaraktären i kommunen och finns i området ovanför högsta kustlinjen.

Tre större byar finns i detta skogslandskap – Långträsk, Koler och Storsund – med samlad bebyggelse, service och verksamheter. Dessa byar är exempel på enheter med högre komplexitet i landskapet. Området mellan och kring byarna är rikt på sjöar och myrar, vilket skapar en avvikande landskapsbild med öppna, flacka landskapsrum som ger långa utblickar i det för övrigt slutna skogslandskapet.

Utblickarna är långa uppe på höjdryggar. Nere i sänkor och dalar är utblickarna begränsade. När man närmar sig kommungränsen till Älvsbyn respektive Arvidsjaur, där terrängen blir mera kuperad och kantig, förstärks upplevelsen av vildmark.

Figur 2:1 Landskapskaraktärer enligt landskapsanalys (källa: Piteå kommun).

Visuell tålighet

Detta böljande storskaliga landskap har relativt hög visuell tålighet, men samtidigt blir nya större föremål också väl synliga. Inga oväntade perspektiv uppstår på grund av de relativt långa siktlinjerna till skillnad från i ett backigt landskap med korta utblickar.

Med en genomtänkt placering av nya föremål kan den böljande terrängen samtidigt skapa möjligheter. De korta utblickarna när besökaren befinner sig i en dalgång eller svacka i landskapet gör att besökaren stundvis kan "glömma bort" de mänskligt producerade objekten. På avstånd och där utblick ges blir nya mänskliga objekt möjliga att identifiera. Deras omfattning kan överblickas. Nya objekt i större mängd innebär dock stor förändring av ostördheten – natur och vildmarkskänslan påverkas starkt. Karaktär och upplevelsevärden ändras.

Kustnära skogslandskap

Kustnära skogslandskap kännetecknas av flack eller svagt böljande terräng och storskaligt skogslandskap med låg komplexitet och inslag av odlingsmark, bebyggelse och milslånga sandstränder. Skogsmarken sträcker sig ända ut till strandlinjen vid kusten. Stranden karaktäriseras av ett landskapsrum som på ena sidan begränsas av skogen och på andra sidan öppnar sig ut mot havet och

skärgården, och som hålls öppen av havets vågor och av människans påverkan.

Tät skogvegetation gör att utblickarna är korta inne i skogen. I det öppna landskapsrummet på stranden är däremot utblickarna långa. I landskapet finns stora trafikstråk som E4. Norrbotniabanan kommer att dras genom det kustnära skogslandskapet. Sulfidjordar finns i det kustnära landskapet då det ligger under högsta kustlinjen.

Visuell tålighet

Den flacka eller svagt böljande terrängen med den täta skogvegetationen gör att utblickarna är relativt korta. Olika objekt syns inte så väl. I öppna områden som byar, vägkorridorer och det öppna landskapsrummet på stranden är utblickarna däremot alltid långa ut mot havet och skärgården.

Kustnära skogslandskapets tålighet för förändringar och den visuella tåligheten är relativt hög, särskilt inom områden som är starkt påverkade av människan. Strandområdet är däremot ett känsligt område, både utifrån dess upplevelsevärden och den låga visuella tåligheten.

Mellanbygden

Mellanbygden kännetecknas av småskalig, småbruten, kuperad eller starkt böljande terräng med hög komplexitet. Landskapkaraktären finner man i Rosfors och Sikfors samt vid kommungränsen till

Arvidsjaur, kring Gråträsk och Pjäsker. De välskötta små åkerfälten och de inhägnade beteshagarna varvas med åkerholmar, mangårdsbyggnader, ladugårdar, lador och skogsdungar. Enstaka herrgårdsbyggnader och andra kulturhistoriskt intressanta byggnader ger sin prägel åt landskapet.

Bebyggelsen ligger samlad antingen i närheten av ett vattendrag som ringlar i en dalgång genom området eller kring en sjö. I det kuperade, småskaliga landskapet är utblickarna korta i sänkor och dalar men långa när man befinner sig på höjdryggar.

De öppna landskapsrummen omgärdas av skog och bergkullar. Växtligheten är förhållandevis frodig och består av barr- och blandskog. Inslaget av lövträd är störst kring bebyggelse och odlingsmarker.

Skogsbygden. Utblick från Norr-Dubbla mot liderna i västra Piteå kommun (foto: Elina Söderström).

Kustnära skogslandskap. Vy från Kalahatten mot Piteå tätort. (foto: Elina Söderström).

Visuell tålighet

Det kuperade landskapet i Mellanbygden har en relativt låg visuell tålighet på grund av terrängens form och den höga mängden landskapselement som skär av siktlinjen.

Tillskott av byggda objekt blir svåra att överblicka och blir snabbt dominanta i de relativt småskaliga landskapen.

Odlingsbygden

Landskapskaraktären i odlingsbygden kännetecknas av ett flackt eller svagt böljande landskap. Odlingslandskapet är välskött med hög komplexitet. Bebyggelsen ligger i huvudsak längs byavägen och odlingsmarkerna ligger samlade. Denna landskapskaraktär är en småskalig kulturmiljö där åkerfälten och beteshagar varvas med åkerholmar, enstaka gårdar, ladugårdar, lador och villor. Detta skapar ett gemytligt landskap där utblickarna är korta på grund av den höga komplexiteten i landskapet. Inom en del områden, som t.ex. i Sjulsmark och Långnäs, är dock åkerfälten med norrbottniska mått relativt långssträckta. Landskapsrummen är öppna med långa utblickar.

I horisonten omgärdas det öppna landskapsrummet av bergkullar och skog. Vegetationen består främst av lövträd och buskar, samt prydnadsväxter. Fältskiktet består främst av jordbruksgrödor och ängsblommor.

Landskapskaraktären finns i Lillpitedalen, Piteåldalen, Alterälvdaalen, Sjulsmark, kring Infjärden, i Öjebyn, Norrfjärden och kring Rosvik.

Även i Odlingsbygden finns sulfidjordar då de ligger under högsta kustlinjen.

Visuell tålighet

De öppna odlingsfälten erbjuder stundvis långa utblickar men den höga komplexiteten och småskaligheten som dominerar i odlingsbygden gör samtidigt att siktlinjer ofta bryts. Med tanke på detta och de höga kulturmiljö och upplevelsevärden bedöms landskapets visuella tålighet som låg.

Skärgården

Skärgården i Piteå delas upp i inre skärgården och yttre skärgården. Den inre delen av skärgården karaktäriseras av närheten till fastlandet, kusten och älvmyningarna. Landskapet upplevs inte lika storskaligt och öarna närmare fastlandet ligger mer skyddade i jämförelse med den yttre delen av skärgården där öarna är kraftigt påverkade av havet och vinden. Skärgårdsöarna ligger i huvudsak i nordvästsydostlig riktning, vilket är den dominerande riktningen i landskapet för övrigt.

Landhöjningen, som är ca 1 cm varje år, förändrar tillsammans med sedimenten från älvarna ständigt landskapsbilden i skärgården.

Den norrbottniska skärgården kallas för den "Låga kusten" på grund av öarnas låga höjd. Det storskaliga landskapet med den låga och vida horisontlinjen skapar en speciell känsla av rymd. Öarnas storlek i skärgården varierar. De största öarna – Vargön, Mellerstön, Jävreholmen, Jävre-Sandön och Baggen – är bevuxna med barrskog, medan de mindre öarna, särskilt i den yttre skärgården, t ex Stor-Räbben, har en karg natur. På en del öar finns stora hållmarkspartier, t ex på Kluntarna. En del är rena klippöar, vilket är mera ovanligt i Norrbotten.

Gamla pittoreska fiskelägen finns på flera av öarna, även på de yttersta. Det finns dock inget åretruntboende, utan man vistas på öarna i huvudsak under sommarhalvåret. Dessa småskaliga, charmiga miljöer i utsatta lägen ute i skärgården har en speciell atmosfär, som drar till sig många besökare.

Visuell tålighet

Nya föremål syns tydligt i detta storskaliga och öppna landskapsrum. Den långa, fria horisontlinjen erbjuder upplevelser som är oersättliga. Havets karaktär är tidlöshet och ständig föränderlighet på en och samma gång.

Den visuella tåligheten är låg. Horisontlinjen bryts av i det horisontella och öppna landskapet då mänskliga objekt placeras in. Landskapsrummet delas sönder och splittras upp, upplevelsen likaså.

Yttre skärgård. Utblick från Stor-Räbben. (foto: Peder Ljungqvist).

Inre skärgård (foto: Piteå kommun)

Vy över Gräträsk (foto: Piteå kommun).

Mellanbygden. Vy över det kuperade och småskaliga landskapet i Rosfors (foto: Elina Söderström).

Odlingsbygd i Sjulsmark (foto: Elina Söderström).

Tätortslandskap

Denna landskapskaraktär finns i huvudsak i de centrala delarna av Piteå och kännetecknas av tät bebyggelse med hög komplexitet och hårdgjorda, relativt plana ytor vilka omfattar byggnader för bostäder, verksamheter och industri samt trafikytor, parker och torg med mera.

Skalan i tätorten är småskalig med hög komplexitet. Även stadsdelarna i Piteå är småskaliga med hög komplexitet och består i tätortens yttre delar i huvudsak av villor och centralt främst av flerfamiljshus.

Industri- och verksamhetsområden är däremot storskaliga, med stora byggnader och ytor. Industriområdena innehåller ofta många olika element och kan upplevas som röriga.

Trafikytor ingår som en del av tätortslandskapet. Gaturummen i centrum är småskaliga och har hög komplexitet jämfört med huvudgator och vägar utanför egentliga centrum som är storskaliga och har låg komplexitet.

Visuell tålighet

Den höga komplexiteten och småskaligheten gör att nya objekt kan placeras så att de ingår i sammanhang med andra befintliga mänskliga objekt. Det krävs alltid noggranna överväganden vid placering.

Tätortslandskap. Flygbild över Öjebyn (foto: Piteås fotoarkiv).

Sammanfattning

Olika landskap har olika skala och grader av komplexitet, beroende på såväl naturgivna som kulturskapade egenskaper.

I Piteå har 6 övergripande landskapskaraktärer identifierats. 'Skogsbygden' och 'Kustnära skogslandskapet' bedöms ha relativt hög visuell tålighet gentemot förändringar och tillskott av nya element. Antalet olika element är få och nya kan lätt iden-

tifieras och dess omfattning kan avläsas.

Stora nya inslag kommer att förändra karaktär av orördhet och vildmark främst i 'Skogsbygden'.

En attraktiv landskapsupplevelse är en grundläggande resurs för att locka fler fritids- och fastboende till kommunen. Landskapet är en resurs för utveckling av lokal upplevelseturism och besöksnäring.

3 BEFINTLIG MARK- OCH VATTENANVÄNDNING I KOMMUNEN

3.1 Naturmiljö

I kommunen finns många naturområden med natur-, frilufts- och upplevelsevärden av olika karaktär. Den örrika skärgården med sina landhöjningsstränder bildar tillsammans med lادريكet, slättbygden, skogslandet och nationalälven Piteälven delar av innehållet i Piteås varierade natur.

Många naturområden har stora upplevelsevärden och gör dem intressanta för friluftslivet och besöksnäringen. I naturreservaten finns ofta eldplatser med ved, vindskydd, markerade stigar och informationstavlor. Anordningarna underlättar vistelsen och ökar tillgängligheten till reservatens sevärdheter och möjligheter till naturupplevelser.

Fria stränder är en naturresurs som har attraktionskraft och ger utvecklingsmöjligheter för bebyggelse, rekreation och turism. Strandskyddet ska trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv och bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet. Strandskyddet gäller längs hela Piteås kust och dess öar, samt för sjöar, älvar och vattendrag.

Landskap, naturtyper och arter

– allt hänger ihop

Landskapets förutsättningar lägger grunden till variationen av naturtyper och livsmiljöer som gör att olika växt- och djurarter finns i Piteås natur. Arterna samspelar med varandra i olika processer i ett ekologiskt system. Vi drar nytta av dessa processer i form av ekosystemtjänster för produktion av syre, rent vatten, energi, mat, pollinering, rekreation mm. För att Piteå ska nå målet om en ekologiskt uthållig kommun krävs att våra växt- och djurarter och de ekosystem de ingår i kan fortleva.

Bottenviken

Bottenvikens skärgård är unik då det är ett intakt brackvattenhav med stor landhöjning. Landhöjningen skapar ständigt nya landarealer, produktiva uppgrundningsområden och grunda havsvikar. De orörda men successivt föränderliga landhöjnings-skogarna och de flacka oexploaterade stränderna tillhör de mest unika naturmiljöer som Sverige har.

Bottenviken är ett näringsfattigt hav med låg salthalt och, till skillnad från Östersjön i stort, relativt snabb vattenomsättning. Det beror på det stora inflödet av sötvatten från vattendragen runt Bottenviken.

Bottenvikens havsområden är naturligt artfattiga och några få arter dominerar ekosystemen. Detta gör Bottenvikens ekosystem känsligt för störningar. Strömmingen, siken och havsöringen är karaktäristiska arter. Den speciella siklöjan, vikaresälen och ishavsgråsuggan är exempel på glacialrelikter som också finns i Bottenviken.

I havet utanför öarna ligger utsjöbankarna, grunda områden som stiger ur havet med landhöjningens hjälp. Skär och små kobbar växer och blir till öar. Vår nya ytterskärgård föds. En orörd naturresurs med ursprungliga värden. En resurs för framtida generationer.

Havets vågor skiljer skärgårdens land från vattnet, men är också det som förenar och binder samman öar och vatten i ett sammanhängande nätverk – en arkipelag. Den omväxlande blandningen av vatten och land ger mycket goda förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv. Speciella skärgårds- och havsarter som havsörn, tordmule, tobisgrissla, skräntärna, roskarl och svärta finns i skärgården och vid grynnor och skär i det öppna havet. Bland växterna finns specifika havsväxter som saltarv, och havsnajas. De endemiska växterna bottnisk malört, strandögontröst och gultåtel finns bara på

stränderna i Bottenviken och inte någon annanstans i världen.

De största obrutna, orörda naturområdena i Piteå finns i ytterskärgården och i öppet hav. Det är också i dessa delar av kommunen vi har de högsta naturvärdena.

Fastlandet

På fastlandet är naturlandskapet mera påverkat och uppsplittrat av areella näringar. Värdefull natur påträffas som öar eller rester från ett ursprungligt naturlandskap. Väglösa områden, höjdlägen, bergstoppar, orörda myrområden och vissa vattendrag är exempel på detta. I delar av Markbygden och vid Rosfors finns ansamlingar av naturområden med sådana naturvärden och relativt låg påverkansgrad.

Dessa ofta otillgängliga områden med känsla av vildmark, ostördhet och tystnad uppskattas av rovdjur, örnar, utter och andra störningskänsliga djur.

Skyddad natur

Skyddade naturområden i landskapet bildar ett nätverk, en grön infrastruktur, som är tillgänglig för alla och ger stora chanser till rika naturupplevelser. De olika skyddsformerna ska långsiktigt skydda olika naturmiljöer, arter och bevara biologisk mångfald. De största sammanhängande områdena med skyddad natur ligger i skärgården.

Stor-Räbbens naturreservat i Bottenvikens skärgård (foto: Piteå kommun)

Syftet med naturreservat och biotopskydd är att bevara biologisk mångfald genom att bevara och vårda naturmiljöer. I flera naturreservat är också behovet av att tillgodose friluftslivet med områden ett av syftena. Naturreservaten i Piteå kommun sammanfaller ofta med Natura 2000-områden.

Natura 2000-områden är ett nätverk av områden som är utvalda enligt EU:s fågeldirektiv samt art- och habitatdirektivet. Syftet med Natura 2000-områdena är att områdena ska skyddas mot yttre påverkan som bebyggelse eller annan exploatering. Piteå älv och Åby älv, med biflöden, samt stora

områden av Piteå kommuns skärgård, är Natura 2000-områden.

Områden av riksintresse för naturvård representerar huvuddragen i svensk natur, visar mångfalden i naturen ur ett nationellt perspektiv och ska skyddas från påtaglig skada. Riksintresseområdena sammanfaller med Natura 2000-områdena längs Piteå älv och ute i skärgården.

Strandskyddet är till för att allmänheten ska ha tillgång till stränder för sitt friluftsliv samt att bevara goda livsvillkor för djur och växter i strandnära områden. Skyddet omfattar land- och vattenområden

inom 100 meter från strandlinjen vid hav, sjöar och vattendrag i hela kommunen. Fria stränder är en naturresurs som har attraktionskraft och ger utvecklingsmöjligheter för bebyggelse, rekreation och turism.

Piteå rymmer många fina natur- och friluftsområden med upplevelsevärden och olika karaktär.

I de naturskyddade områdena finns oftast anläggningar, exempelvis eldplatser med ved, naturstigar och informationstavlor, som underlättar att vara i området och ökar tillgängligheten till sevärdheter och upplevelsevärden.

Piteälvens delta är ett Natura 2000-område (foto: Piteå kommun).

Långfärdsskridskor i skärgårdens naturreservat (foto: Siv Edholm).

3.2 Flora och fauna

Rödlistade arter är växter och djur som på ett eller annat sätt löper risk att dö ut. Artdatabanken har klassat 4 127 av Sveriges ca 48 000 arter som rödlistade. Dessa arter riskerar att försvinna på grund av markanvändning som skadar eller förstör arternas livsmiljöer. Överfiske och rationellt jord- och skogsbruk är några problemområden.

I Piteå finns ännu en del intakta naturområden med förekomster av rödlistade arter. Vanligen ligger fyndplatserna i ostörda områden med låg påverkan. Havet, skärgården, naturskogar på bergstoppar och stora våtmarker är exempel på ostörda naturområden. Några rödlistade arter i Piteå är havsörn, utter, mindre hackspett, ävjepilört, myrstart och norna.

EU:s art- och habitatdirektiv anger att vi ska särskilt uppmärksamma och bevara arter och naturtyper som är unika för EU. Några exempel är guckusko, lappranunkel, bottnisk malört samt flodpärlmussla, utter och vikaresäl. Flertalet av dessa arter har viktiga och livskraftiga populationer i Piteå kommun.

Flora

Piteå är intressant ur florasynpunkt av flera skäl. Den stora variationen av naturtyper med landhöjningsstränder, skärgård, sjöar och vattendrag, aktivt odlingslandskap på bördiga marker och blandade

skogstyper gör att det finns goda förutsättningar för olika växtarter och därför också en artrik flora.

Den nya landskapsfloran för Norrbotten visar att 1 654 olika växter har hittats i landskapet. 606 växter är nya för Norrbotten. 27 växter är nya för Sverige och tre är inte tidigare kända från Europa.

Vanliga träd i Piteå är tall, gran, björk, asp, gråal, hägg, rönn och sälg. Norrbottens landskapsblomma är det utsökta åkerbäret som bara finns i övre Norrland.

Många växter och deras utbredning är dåligt kända i kommunen. Inte minst gäller det våra vattenlevande växter, lavar, mossor och svampar. Bland matsvampar är stenmurklan, Karl-Johan och trattkantareller vanliga i Piteå.

På flera håll i kommunen finns det en särskilt rik flora, bland annat i skärgården. På Tetberget och Skarpljugaren samt i Lustgården och vid Torrbergstjärn kan intressanta exkursioner genomföras bland orkidéer och spännande växter.

I Piteå finns även en randflora där vissa arters utbredningsgräns slutar i våra trakter. Blåsippan, till exempel, har sin nordligaste kända växtplats i landet just i Piteå kommun. Fler växtarter i Piteå med en mer sydlig karaktär och spridning är örnbräken, klibbal, fyrflikig jordstjärna och underviol. I Piteå finns även röd trolldruva som bara finns längre norrut och därför har sin sydgräns i Piteå. Finn-

myrten är ett exempel på en östlig art som är vanlig i Finland och Ryssland. Denna finns i Piteå men inte längre västerut.

Piteå är även platsen för några endemiska växter som har en mycket begränsad utbredning i världen. Bottnisk malört, strandögontröst och gultåtel är endemiska växter som bara finns längs sandstränder i Bottenviken och ingen annanstans i världen.

Nornan är en orkidé som har sitt huvudutbredningsområde i världen inom Norr och Västerbotten. Nornan är en av våra ansvarsarter och vi har ett särskilt ansvar för dess växtplatser i Piteå.

Fauna

Piteås djurliv omfattar vanliga djur som älg, ren, räv, skogshare och ekorre. Mindre synliga djur är utter, mård, björn, lo och järv. Utter och björn har ökat på senare år. De vanligaste marina däggdjuren vid kusten är gråsäl och vikare. Tumlaren är rödlistad och numera sällsynt i Östersjön men kan ibland ses i norrbottniska vatten.

Piteås fauna omfattar även ett rikt fågelliv som uppmärksammats internationellt. Vid Stor-Räbben och Mellerstön finns ett fågelrikt område som är upptaget på den internationella CWlistan (Convention of Wetlands). I Sverige finns 51 sådana unika områden varav ett i Piteå.

Bottenvikens säregna miljö med landhöjning och bräckt vatten ger speciella förutsättningar för djurlivet. Den låga salthalten beror på sött vatten från älvarna och låg avdunstning. I Bottenviken finns ändå havsdjur som vikaresäl, gråsäl och strömming tillsammans med sötvattensarter som gädda, sik och abborre. Den speciella siklöjan med den dyrbara rommen finns också i Bottenviken.

Piteås skärgård och havsmiljöer har även stor betydelse för existensen av ovanliga och sällsynta fåglar som havsörnen, tordmulen, tobisgrisslan och fiskgjusen.

Förutom de vanliga arterna och de rödlistade eller endemiska arterna finns det i Bottenviken också ishavsrelikter. En ishavsrelikt är ett djur som förekommer isolerad i främst sjöar utanför det arktiska området men har sin huvudsakliga utbredning i arktiska hav. I Bottenviken finns ishavsrelikterna vikare, nors- och hornsimpa samt ett antal kräftdjur, av vilka skorv (ishavsgråsugga) och vitmärla är de mest kända.

Störningskänsliga djurarter söker sig till lågexploaterade och ostörda områden. För kungsörnar, havsörnar, utter, lo och andra rovdjur är områdena i skärgården, till havs och svårtillgängliga delar av markbygden som höjdlägen och bergstoppar viktiga för den långsiktiga överlevnaden. Rosfors är ett vildmarkspräglat större naturskogsområde på fastlandet med flera naturreservat och ekopark.

Blåsippa - en del av Piteås flora (foto: Lennart Lindelöf).

Björnen föredrar ostörda marker (foto: Jörgen Wiklund).

Fiskbestånd

Livskraftiga fiskbestånd är en förutsättning för kommunens yrkesfiske, husbehovs- och sportfiske. Särskilt viktiga är lek- och uppväxtområden då rom och yngel har specifika krav på sin omgivning för att överleva och utvecklas till vuxna fiskar.

2009–2010 gjordes en intervjustudie med yrkes- och fritidsfiskare i kommunen. Syftet var att sammanställa befintlig kunskap om lek- och uppväxtområden för bland annat sik och strömming. Fiskeriverkets intervjustudie med ostkustfiskare och länsfiskekonsulenter från 2003 har också använts i undersökningen.

De insamlade uppgifterna överensstämmer relativt väl med litteraturuppgifter över de olika arternas val av lekmiljöer.

Längs kusten förekommer strömming, siklöja, abborre, gädda, kust och älvlekande sik, havslekande harr, lake, lax, havsöring, samt olika karpfiskar. Ansamlingen av vuxen fisk i lekområden eller på vissa platser vid lekvandringen har alltid inneburit att fisket efter många arter varit särskilt intensivt just på dessa platser.

Vattenområden av särskild betydelse för yrkesfisket anges av Fiskeriverket som riksintresse för yrkesfisket. Dessa områden ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra näringens bedrivande.

Fåglar

Havsörn och kungsörn

Vid tidigare örninventeringar lokaliserades överraskande många havs- och kungsörnsrevir i eller strax utanför kommunen.

Totalt observerades två bon av havsörn i Piteå skärgård och minst en unge vardera sågs i dessa bon. I Luleå, Kalix och Haparanda konstaterades ytterligare sex revir och det finns nu häckande havsörn i hela Norrbottens skärgård.

Kungsörns häckningsplatser är knutna till områden med höga naturvärden. Ett liknande mönster gäller även för havsörn. Kungsörns häckningsplatser ligger på höjder över 300 meter över havet med vindrika förhållanden, ofta i naturskog. Ostördhet och goda jaktmarker är andra viktiga faktorer som attraherar kungsörn. Det är också möjligt att ett viktigt flyttfågelsträck för örn går genom Markbygden.

Skärgårdens häckfåglar

Länsstyrelsen har under 2007–2008 inventerat hela kustfågelbeståndet i Norrbottens län. Vissa arter som kräver särskild hänsyn och har en viktig förekomst i Piteå skärgård är tobisgrissla, dvärgmå, ros Karl, silltrut, gråtrut, svärta, vitkindad gås, ejder, storspov, stjärtand, bergand, skratmå, stor-skarv, havsörn, fiskgiuse och brun kärnhök.

Smålom är en annan viktig art som födosöker i skärgården men häckar i småsjöar nära kusten. De viktigaste fågelkolonierna i Piteå kommun skyddas i naturreservat och fågelskyddsområden.

Känsliga områden

Områden som kräver särskild hänsyn är:

- viktiga flyttfågelsträck eller rastplatser.
- viktiga häckningsplatser för känsliga eller rödlistade arter; inklusive en rimlig skyddszon.

Områden i kommunen som har olika känslighet:

1. I skärgård och hav med dess öar och skär samt i kustens skogs- och odlingslandskap har fågellivet mycket hög känslighet. Många rödlistade arter häckar här. Området är också ett viktigt flyttstråk för ett stort antal fågelarter.
2. I delar av skogslandet, särskilt partier med ostördhet, naturskogar, klippor, höga berg och vidsträckt våtmarker har fågellivet hög känslighet. Dalgångarna är ofta viktiga flyttstråk för rovfåglar. I skogslandet häckar bland annat kungsörn, fiskgiuse, lappuggla, storlom och tjäder.
3. I övriga delar av kommunen bedöms fågellivet ha normal eller låg känslighet. Det innebär ändå att det finns risk för störning av enskilda häckningar eller att mer vanliga arter riskerar att drabbas.

Sammanfattning Naturmiljö

I Piteå kommun finns de högsta naturvärdena och de största orörda områdena i ytterskärgården och i öppet hav. I skärgården finns även de största sammanhängande områdena med skyddad natur och riksintressen. Piteå skärgård är som brackvattnenhav med stor landhöjning unikt men ekosystemet är känsligt för störningar. Grundområden och utsjöbankar är viktiga lekområden för fisk.

I delar av skogslandet, särskilt partier med ostördhet, naturskogar, klippor, höga berg och vidsträckta våtmarker finns också områden med hög känslighet. Det är också här, i skogslandets orörda områden - samt i skärgården - som det finns flest skyddsvärda växter och djur.

En artrik och varierad natur är en tillgång för kommunen, både när det gäller livskvalitet, friluftsliv och ekonomisk nytta. Ekoturism och naturbaserade

upplevelser och lärande är allt populärare för turistnäringen. Internet och ökade resmöjligheter underlättar för naturintresserade att lära känna och nå olika målområden.

Ekoturism är en av de snabbast växande branscherna inom internationell turism. Lokalt ger exempelvis djur- och fågelskådning i skyddade naturområden intäkter.

Sikfångst i skärgården (foto: Lennart Lindelöf).

Havsörnen ökar i Piteås skärgård (foto: Jörgen Wiklund).

Figur 3:1 Naturvärdesresurser i Piteå kommun (källa: Piteå kommun, Länsstyrelsen).

3.3 Kulturmiljö

I Piteå kommun finns rika kulturmiljöer som vid sidan av sitt kunskapsvärde på olika sätt är en upp-levelseresurs för både befolkning och turistnäring. Kulturlandskapet i Piteå kommun visar spåren av människans samspel med naturmiljön. Alla landskap har en mer eller mindre tydlig historisk dimension, såväl i fråga om mänsklig påverkan som naturliga förändringar.

Kulturmiljön är en del av vårt kulturarv som ger oss en nödvändig bakgrund till dagens och morgondagens utveckling och förståelse för sambandet med tidigare epoker.

Avsnittet redogör för kända och utpekade kulturmiljövärden. Beskrivning av kulturmiljövärden i Skogsbygden och Kustnära skogslandskapet, de aktuella områdena för vindkraftsetablering, saknas. För Markbygden har Piteå Museums i sin förstudie "Markbygden – från skogslandskap till industrilandskap" beskrivit Markbygdens kulturhistoria.

Riksintresse för kulturmiljövärden

(3 kap 6§ MB)

Riksantikvarieämbetet, som ansvarar för områden av riksintresse för kulturmiljövärden, har uttryckt som mål, att samhällsförändringar ska ske utan att upplevelsen och läsbarheten av den historiska dimensionen i landskapet påverkas negativt, samt att dokumentvärdet hos kulturlämningar på land och till havs bibehålls.

Följande objekt är utpekade som riksintresse för kulturmiljövärden:

- Lillpitedalen, väl hävdad odlingslandskap med kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsemiljöer.
- Hortlax kyrka och kyrkstad, från 1900-talets början.
- Piteå, stadsmiljö med småskalig trästadskarakter och landets bäst bevarade 1600-talstorg med slutna hörn kring ett kvadratisk rum.
- Öjebyn, kyrka och kyrkstad på platsen för den första stadsbildningen 1621. Kyrka och bebyggelsestruktur med medeltida anor. Levande kyrkstadssed med rötter i 1600-talet.
- Norrfjärden, modernistisk kyrka och kyrkstad från 1900-talets början.
- Rosfors, bruksmiljö i närheten av Riskälsgruvan, från 1830-talet.
- Sjulsmark, väl hävdad odlingslandskap med kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsemiljöer.
- Kyrkbyn, lämningar efter medeltida handelsplats, centralort i pitebygden och sannolikt platsen för Piteå sockens första kyrka.
- Rosvik, fäbodmiljö med kontinuitet sedan 1600-talet.
- Jävve, fornlämningsmiljö med gravfält av sydskandinavisk typ och dateringar till brons och järnålder.

- Stor-Räbben och Svarthällan, säsongsfiske-lägen som nyttjats sedan förhistorisk tid och fram till våra dagar. Fornlämningar och fiskar bebyggelsemiljöer.

Bevarandeprogram för odlingslandskapet

Ett flertal områden (26) ingår i länsstyrelsens bevarandeprogram för odlingslandskapet, vårt hävdade Norrbotten vars syfte är att bevara natur- och kulturhistoriska värden.

Fornlämningar

(Kulturminneslagen 1988:950)

I inlandet och längs älvdalarna finns lämningar efter bland annat boplatser, rennärning, jordbruk, verksamhet knutna till skogsbruket i form av kolbottnar och tjärdalar och industriverksamhet.

I kustområdet har de flesta registrerade fornlämningarna anknytning till jakt och fiske och består av rester efter hamnar, fiskelägen, säljägerläger och sjömärken. I havet utanför kusten finns även ett antal marinarkeologiska fornlämningar (vrak). Fornlämningar skyddas av 2 kap KML.

Krav på arkeologiska utredningar kan aktualiseras före det att nya mark- eller vattenområden tas i anspråk. Även okända lämningar är lagskyddade och en arkeologisk utredning enligt § 11, 2 kap, KML ska svara på frågan om det finns fornlämningar inom området eller inte.

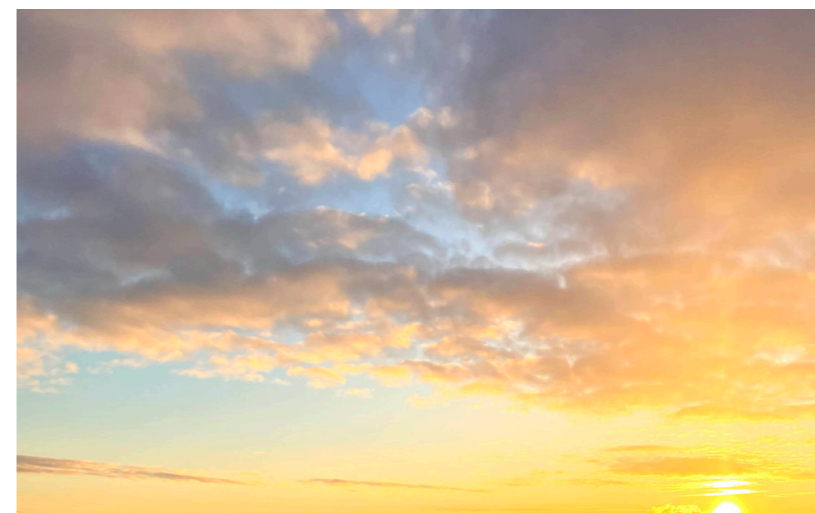
Sammanfattning Kulturmiljö

Utpekade kulturmiljöer har stor utvecklingspotential, både för besöksnäringen och som attraktiva miljöer för boende och rekreation.

Arkeologistigen i Jävve och Eliasleden i Svensbyn är exempel på välbesökta vandringsleder av historisk karaktär.

Labyrint på Stenskär (foto: Peder Ljungqvist).

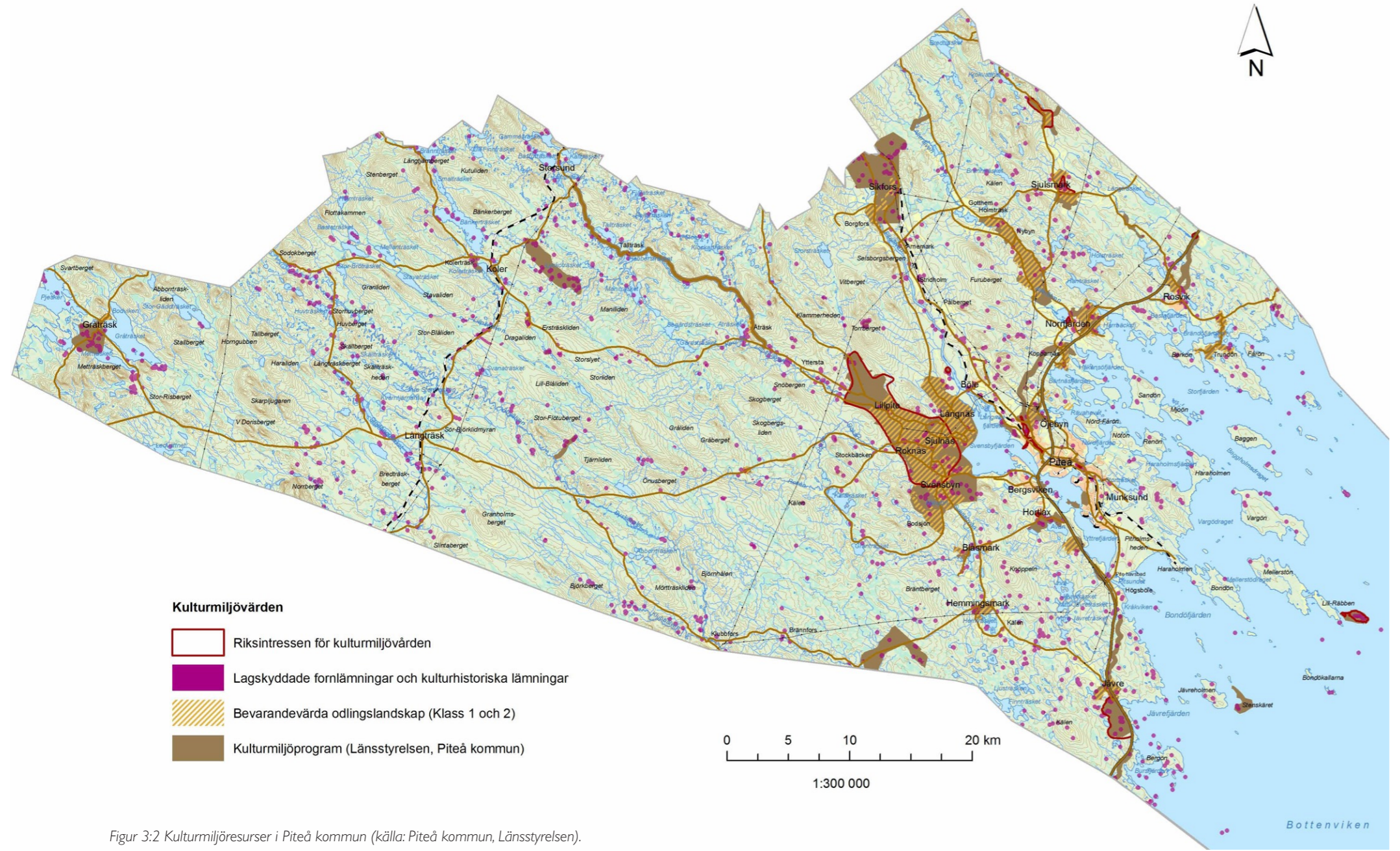

Himlen i Piteå (foto: Maria Fäldt).

Odlingslandskap i Lillpite (foto: Eva Andersson).

Figur 3:2 Kulturmiljöresurser i Piteå kommun (källa: Piteå kommun, Länsstyrelsen).

3.4 Friluftsliv och rekreation

Friluftslivet är en del av det svenska kulturarvet och har betydelse för människors hälsa och välbefinnande. Friluftsliv bygger på vistelser i naturen på ett sådant sätt att det ger naturupplevelser, rekreation, motion och stimulerar miljömedvetenhet. Det uthålliga friluftslivet sker i samklang med naturen och andra människor och skänker livskvalitet, livsglädje och gemenskap till utövaren.

Friluftskvaliteter och friluftsmiljöer

Friluftslivets arena är främst naturen men även kulturmiljöer i kommunen har betydelse. En förutsättning för friluftsliv är allemansrätten och lång siktigt god tillgång till friluftsmiljöer. Samhällsplanering och verksamheter påverkar friluftslivets förutsättningar.

Viktiga friluftskvaliteter är närhet, tillgänglighet, framkomlighet, utsikt, ostördhet, frihet och frånvaro av buller. Naturupplevelsen är inte hela, men en viktig del av friluftsupplevelsen. För närrekreation är friluftsmiljöerna i och nära Piteå och mindre orter särskilt betydelsefulla. Här kan vardagens behov av friluftsliv och natur tillgodoses.

Friluftsliv ska även kunna tillgodose utmaningar och äventyr som ger tillvaron dramatik. Då är friluftsområden av större format viktiga. Piteås skärgård, sjöar, älvar, trolska skogar, utsiktsberg och öppna landskap är sådana friluftsmiljöer. Skärgården

är en fascinerande och attraktiv friluftsmiljö med speciella växter och djur. Vida vyer med horisontutsikt, stillhet, tystnad, salta bad i ett skiftande hav är kvaliteter i skärgården.

Stränderna är en väsentlig kvalitet för friluftslivet och sportfisket och måste vara tillgängliga. Möjligheten till tystnad är viktig när man är på stränder och vid vatten.

Skogen är den till ytan mest omfattande friluftsmiljön och rymmer stora möjligheter till vandring, jakt, bär- och svampplockning. Odlingsbygden är tilltalande genom landskapets öppenhet, dess artrikedom och kulturspår.

Samhällsplanering för friluftsliv handlar i huvudsak om att behålla eller skapa förutsättningar. Den viktigaste förutsättningen är att det finns natur tillgänglig och tillräckligt nära, men också att den har kvaliteter som gör den attraktiv för människor att vara i. Friluftsmiljöer är en ändlig resurs som kräver aktiv planering i viktiga friluftsområden.

Friluftslivet och rekreationsområden

Friluftsmiljöernas betydelse växlar över årtiderna beroende på vilka aktiviteter som är möjliga. Fina strövområden eller skogar med god tillgång på bär och svamp är mer intressanta under sensommaren och hösten än på vintern.

Kust- och skärgårdsområdet är en särskild tillgång då det är av riksintresse för friluftslivet och erbjuder

upplevelser och friluftsmöjligheter under alla årstider. Vår, sommar och höst bedrivs båtliv och utflykter i olika former, vandring på öar, sol och bad, vindsurfing, fiske, jakt, bär- och svampplockning. På vintern inbjuder de isbelagda fjärdarna till långfärdsskridskor, skidor, skoter och utflykter till isbergsformationer i ytterskärgården och på utsjöbankarna. Fritidsboende vid havet tiltalar många människor under stora delar av året.

I Piteå skärgård finns 550 öar och tio naturreservat med anordningar för friluftslivet. På öarna finns spår av inlandsisen och landhöjningen skapar fortfarande nya skär, stränder och landområden. Kusten och öarna är låga och har fått ett eget begrepp: "Låga kusten". Skärgårdens unika kulturmiljöer och det rika djur och fågellivet lockar besökare från när och fjärran.

För seglare är vinden på det öppna havet av stort värde. För fritidsbåtsägare finns gästbryggor på Stenskär, Stor-Räbben, Mellerstön, Vargön och Baggen. Sjösättningsplatser för båtar finns i Jävre, Pitsund, Bondön, Trundön och Rosvik. Bastu och stugor kan hyras på flera av öarna. Om man inte har egen båt är turbatén en möjlighet att ta sig ut i skärgården. Vill man paddla finns 18 organiserade kajakleder i Piteå skärgård. På vintern anläggs en isbana och skidspår runt Färön.

Sjulsmark, Norrfjärden, Öjebyn, Lillpite, Svansbyn, Hemmingsmark, Koler och Långträsk är andra

viktiga rekreationsområden i Pitetrakten där det finns insjöar med inplanterad fisk, eldplatser, vindskydd mm. Lillpiteälven, Åbyälven och Piteälven är rinnande vatten av stort intresse för sportfiskare. Sportfiskebaserad turism ökar i landet och Piteå har goda förutsättningar för fortsatt utveckling av sportfiske. Fina platser för sportfiske finns även i fler älvar och i de flesta insjöar samt i skärgården.

I naturskyddade områden finns möjligheter till naturupplevelser, vandringar, eldplatser osv.

Fina bär- och svampskogar och jaktmarker finns det gott om i kommunen.

Cykel, vandrings, rid och skoterleder hittar man spritt i kommunen. Bland cykelleder är Markbygdsleden, Infjärden runt och Älvdalsleden omtyckta. Eliasleden och Arkeologistigen är vältrampade vandringsleder på sommaren medan Nasaleden är en av de populära vinterlederna för skoter och skidor. Ett flertal ridstigar ligger i anslutning till ridanläggningar.

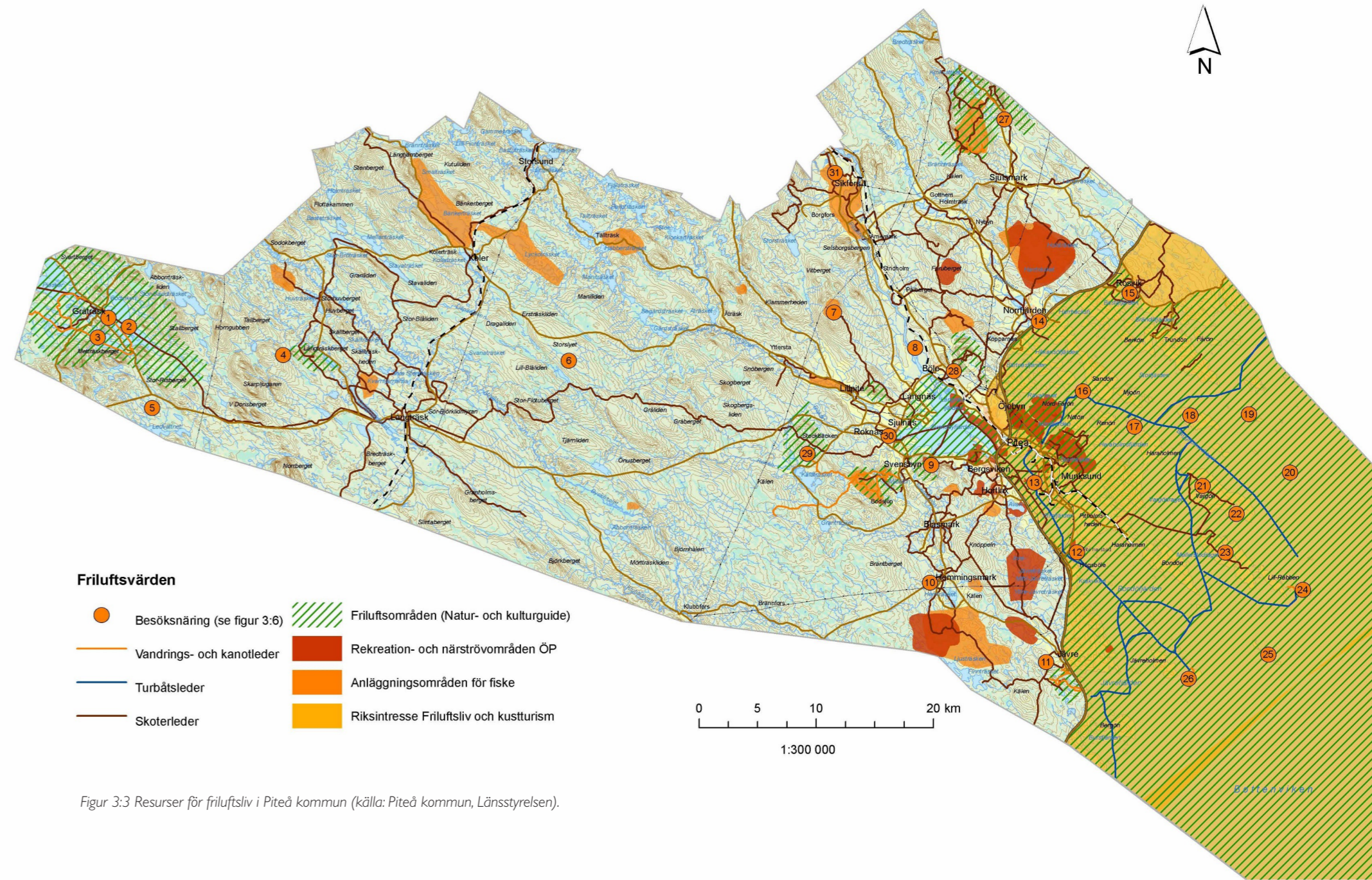
Hästhage i Norrfjärden (foto: Elina Söderström).

Pimpeltävlingen Fäbodanppet hålls varje år i Blåsmark. Bild från 2007. (foto: Tore Sundström)

Seglare gillar öppet hav (foto: Peder Ljungqvist).

Figur 3:3 Resurser för friluftsliv i Piteå kommun (källa: Piteå kommun, Länsstyrelsen).

Riksintressen för friluftslivet

(3 kap 6§ och 4 kap 2§ MB)

Hela kustområdet öster om E4 är av riksintresse för friluftslivet och kustturism, se figur 3:3. Där finns naturskyddade områden, värdefulla kulturmiljöer och attraktiva besöksmål. Området ska skyddas mot åtgärder eller exploateringsföretag som påtagligt kan skada dess värden.

Beslutet om riksintresse för friluftslivet är från slutet på 1980-talet. Troligen kommer en översyn av riksintresset att göras under de kommande åren. Det kan finnas skäl att undanta exempelvis industriområden och tätbebyggda områden från riksintresset för friluftsliv men också att utöka riksintresset i områden av mer oexploaterad karaktär.

När beslut om riksintresse för friluftsliv togs sträckte sig planeringskartorna inte längre österut än till strax utanför öarna. Vindkraftsintressen på utsjöbankar och grundområden har medfört att planeringkartan förlängts till territorialvatten gränsen.

Den tolkning som använts i denna plan är att riksintresset för friluftsliv sträcker sig ut till territorialgränsen. Även det öppna havet har betydelse för friluftsliv, turism och upplevelser. Havsområdet nyttjas för bland annat båt färder, segling och fiske, och har en indirekt betydelse genom möjligheten till vyer och långa utblickar över havet mot horisonten vid vistelser längre in.

Sammanfattning Friluftsliv

Friluftsliv har betydelse för människors hälsa och välbefinnande men förutsätter god tillgång till friluftsmiljöer med kvaliteter som tillgänglighet, ostördhet, utsikt, naturvärden och frihet.

Det starka skyddet för friluftslivet i Piteå skärgård ger goda grunder till att utveckla turism och friluftsliv i detta område.

Friluftsmiljöer är en ändlig resurs som kräver aktiv planering.

3.5 Rennäring

Rennäringen är en arealkrävande uråldrig näring i Sverige som omfattar ca 40 % av landets yta. Den betraktas av tradition som en basnäring även om dess ekonomiska omfattning inte kan jämföras med t ex de stora basnäringarna jord- och skogsbruk.

Rätten till renskötsel är enligt rennäringslagen (1971:437) förbehållen det samiska folket. Möjligheten att utöva renskötsel ges via medlemskap i sameby och regleras genom rennäringslagen och rennäringsförordningen (1993:984). Rätten grundar sig på sedvanerätt enligt en dom i Högsta domstolen 2011, utgör en bruksrätt till fast egendom och innebär bland annat en rätt för medlem i sameby till renbete, jakt och fiske.

Riksintresse för rennäringen (3 kap 5 § MB)

Riksintresseområden för rennäringen är mark- och vattenområden av betydelse för rennäringen och ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra rennäringsens bedrivande. Områdena karaktäriseras som flyttvägar, svåra passager, kalvningsområden och rastbeten.

Årscykel

Under olika tider av året nyttjar samebyarna olika delar av landskapet för sin renskötsel. Renskötselåret kan beskrivas utifrån de åtta årstiderna som finns i det samiska språket.

Under vårvintern (mars–april) sker flyttning från vinterbetesområdet till vår och kalvningslandet i fjällregionen. Skogssamerna flyttar till skogslandet. Tidpunkten för flyttningen varierar beroende på snö- och betesförhållanden.

Under våren (april–maj) föder vajorna (renkorna) sina kalvar. En vaja föder normalt en kalv per år. Under kalvningstiden är vajan störningskänslig och kan lämna sin nyfödda kalv om det är för mycket störningar.

Försommaren (juni) är en lugnare period för både renskötare och renen. Renen får beta i lugn och ro fram till den tid då mygg och insekter infinner sig. Ett bra försommarbete innebär att de vuxna renarna snabbt kan återhämta vad de tappat i vikt under vintern.

Under sommaren (juni–juli) drar renarna upp mot högfjället eller ut på vidder där värme och insekter är mindre besvärande. I slutet av juni börjar renskötarna samla ihop renarna till kalvmärkning. Arbetet med samlingar kan ta flera dagar då renarna ofta är spridda över stora områden.

Slutet av juli till september är en viktig uppbyggnadsperiod då det är viktigt att renarna får betesro och kan bygga upp muskelmassan och det fettlager som är nödvändigt för att klara vintern. I augusti betar renarna i björkskogen och på myrarna.

Under hösten (september–oktober) finns renarna

i huvudsak i lågfjällregionen. I senare delen av september är sarvslakten avslutad.

Under förvinter (november–december) söker sig renarna till betesmarker med kvarvarande grönska, gräs- och lavrika skogsområden och myrar. Nu börjar renarnas vandring mot vinterbeteslandet. Därför samlas renarna för skiljning till vintergrupper och för slakt. Huvuddelen av höstslakten sker i november–december.

Under vintern (december–mars) har renarna nu delats upp i mindre vintergrupper som hålls åtskilda och flyttar mellan olika betesmarker under vintern. Nere på vinterlandet betar de olika vintergrupperna främst i barrskogsområdet men även i kustom rådet och på öar ute till havs.

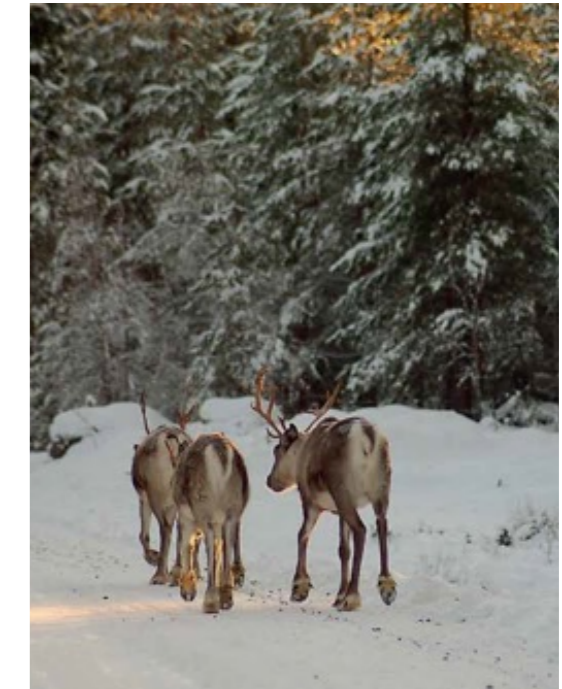
Tillgången på vinterbete beror inte bara på arealens storlek och lavförekomst utan i första hand på betets tillgänglighet. Vinterbetet är en flaskhals för rennäringen. De stora problemen är nedisning av betesmarkerna eller hård skare. Snöförhållandena försämras på grund av stora kalhyggen med ogynnsam snökonsistens och förstört och skadat lavtäck.

När markbetet blir oåtkomligt sker stödotfodring eller i sämsta fall helutfodring för att förhindra en omfattande rendöd. Vinterbetsmarkerna är oftast inte sammanhängande, utan sönderstyckade genom kalhyggen, vägar, järnvägar, flygfält, militär-

anläggningar, samhällsbyggen mm. Vintergrupperna måste därför flytta mellan olika betesmarker.

Rennäringsens markanvändning i Piteå kommun

Rennäringen i Piteå kommun bedrivs av samebyarna Västra Kikkejaur, Östra Kikkejaur, Ståkke, Semisjaur-Njarg, Lokta-Mavas, Sirges, Jåhkågasska, Tuorpon och Udtja. Fastställda gränser, riksintresseområden och strategiskt viktiga områden framgår av figur 3:4.

Renar i vinterlandskap (foto: Piteå kommun)

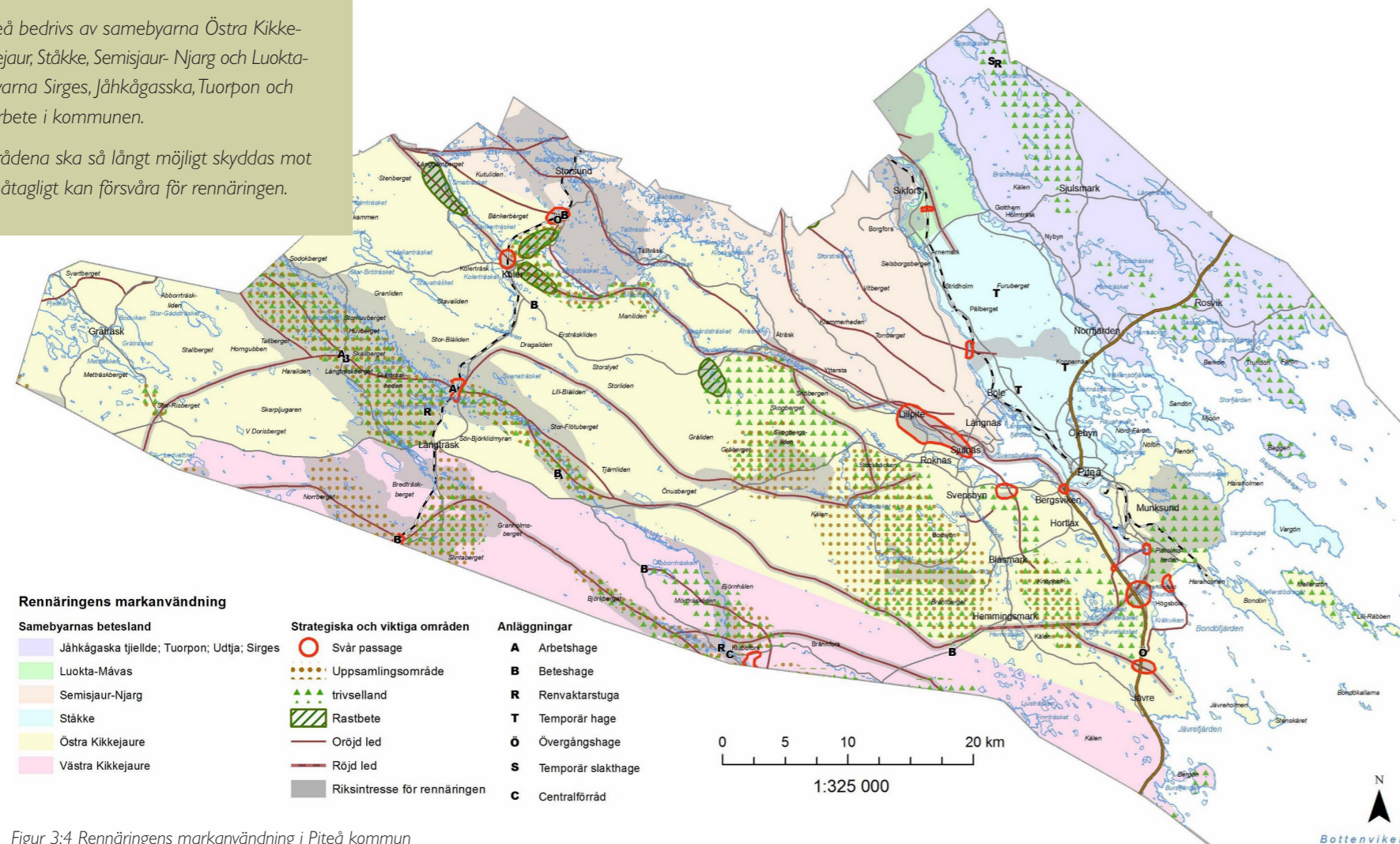
Sammanfattning Rennäring

Rennäringen har ett starkt lagstadgat skydd och därmed ett stort bevarandevärde. En uthållig kommun förutsätter en rennäring som är livskraftig.

Rennäringen är en uråldrig näring som omfattar ca 40 % av Sveriges yta.

Rennäring i Piteå bedrivs av samebyarna Östra Kikkejaur, Västra Kikkejaur, Ståkke, Semisjaur-Njarg och Luokta-Mavas. Samebyarna Sirges, Jåhkågasska, Tuorpon och Udtja har vinterbete i kommunen.

Riksintresseområdena ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra för rennäringen.

Figur 3:4 Rennäringens markanvändning i Piteå kommun

3.6 Befolkning och bebyggelse

Centrala Piteå består av Piteå, Öjebyn, Framnäs, Bergsviken, Munksund, Hortlax och Pitholmen. Trots att största delen av befolkning och service är koncentrerad till centrala Piteå, har landsbygden fortfarande en stark position inom kommunen. Av kommunens invånare bor 32 % inom landsbygden och det finns över fyrtio byar av olika storlekar.

Bebyggelsen är som framgår av Figur 3:5 till största delen lokaliserad i närhet till hav, sjöar och vattendrag.

Längs kusten ligger fritidshusbebyggelse som ett pärlband. De boende har utblickar mot öar och de öppna havet. Bebyggelsen representerar både äldre och modernare byggnadstradition. Det finns en stark trend att fritidsboende vid havet omvandlas till åretruntboende. Det finns också en vilja i kommunen att möjliggöra detta.

De inre delarna av kommunen (landsbygdsområdet Markbygden och de västligaste delarna av Infjärden) är glest bebyggda. Befolkningen i Markbygden har minskat med cirka 30 procent under det senaste decenniet.

I takt med att utrymmet för fritidshus vid kusten minskar ökar intresset för fritidsbebyggelse i inlandet. Möjligheten att kombinera jakt- och fiskeintressen med fritidsboende utgör en attraktionskraft.

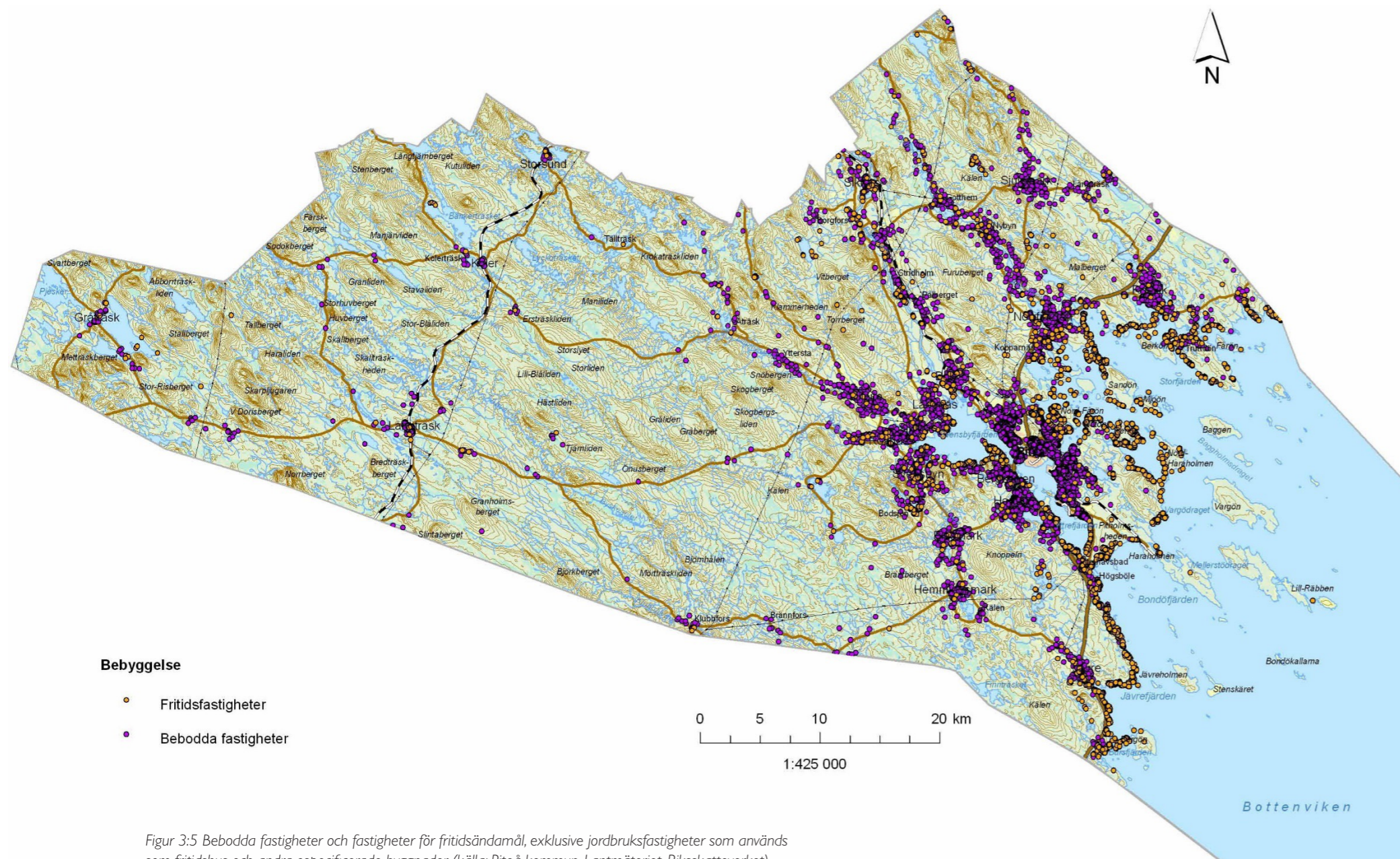
Näringslivsprogram

Piteå kommun antog 2020 ett Näringslivsprogram. Målet är att Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande och vara den ledande kommunen i länet för företag och företagare.

Översiktsplanen

I de fördjupade översiktsplanerna är visionen att Piteå kommun ska erbjuda ett attraktivt och varierat utbud av bostäder oavsett det rör sig om permanentbostäder eller fritidsboende. Kommunen ska i översiktsplanen också skapa möjlighet till att nya områden i strandnära lägen får byggas.

Kostnaderna för allmänheten att äga, hyra eller nyttja en stuga i skärgården ska hållas så låga som möjligt. Utbudet av tomter och stugor skall därför ökas och tillgängligheten förbättras i området. Kommunen ska aktivt verka för en levande landsbygd.

Figur 3:5 Bebodda fastigheter och fastigheter för fritidsändamål, exklusive jordbruksfastigheter som används som fritidshus och andra ospecificerade byggnader (källa: Piteå kommun, Lantmäteriet, Riksskatteverket).

3.7 Näringsliv – arbetsmarknad

Piteå är känt för sin attraktiva kust och skärgård. Pite Havsbad har en miljon besökare varje år. Upplevelse- och besöksnäringen är ett område som har ökat stadigt under de senaste åren, liksom handeln.

Kommunens landyta är till stor del täckt av skog och Piteå är en av landets viktigaste skogskommuner med skogsindustri, främst pappersindustri, som en viktig näringsgren.

Industrin har en stark roll i samhället och förutom basindustri finns även livsmedels-, metall-, bygg- och byggmaterialindustri i kommunen. För framtiden finns förhoppningar om fler arbetstillfällen inom sektorerna förnyelsebar energi (bioenergi och vindkraft), forskning, multimedia och musik.

Kommunen har stora områden med högklassig jordbruksmark. Ett aktivt jordbruk ger en attraktiv landsbygd genom att landskapet hålls öppet och byarna levande. Jordbruk har ett stort kulturellt värde och strävan är att bibehålla ett levande jordbruk. Vid konflikter i samband med andra exploateringsintressen ges jordbruket företräde i kommunens översiktsplan. Fiske och rennäring är andra areella näringar som utövas i kommunen.

Landsbygden

Näringslivet i Piteås landsbygdsområde har en traditionell bas i jord och skogsbruket, sågverk och

transportföretag. Strukturrationaliseringen inom jord och skogsbruket har slagit hårt mot landsbygden och då särskilt i de inre delarna av kommunen. Antalet arbetstillfällen har här stadigt minskat. Det finns dock livskraftiga småföretag. Kommunen bedömer att det finns goda förutsättningar för företagande på landsbygden, dels inom besöksnäringen men även inom annan näring. Företag med inriktning mot häst är starkt ökande. Många av byarna ligger nära E4 med god tillgänglighet till huvudorten Piteå. Luleå, Boden och Älvsbyn ligger inom rimligt avstånd. Kommunen arbetar för en bred utveckling av energisektorn, vilket kommer att öka antalet arbetstillfällen på landsbygden.

Trots det stora antalet småföretag är arbetspendling till centralorter av stor betydelse för boende i Piteås landsbygd. Företag som vill etablera sig i Piteå väljer oftast en central placering, nära andra liknande företag. Pendlingsavstånden är långa för de inre delarna av landsbygdsområdet. Långträsk, som är den största byn i Markbygden, har ca 60 km både till Piteå och till Arvidsjaur och ca 110 km till både Luleå och Skellefteå.

Skärgården

Piteås skärgård domineras av areella näringar och besöksnäring. Piteå kust och skärgård erbjuder ett givande fiske, både för yrkes- och sportfiskare, med livskraftiga bestånd av naturligt förekommande fiskarter. Sportfisketurismen ökar och ger arbets-

tillfällen under åtminstone sommarhalvåret. I skärgården bedrivs konventionellt skogsbruk.

Gågatan i Piteå centrum (Foto: Maria Fäldt)

Näringsliv och arbetsmarknad

Näringslivet i Piteå har sin bas i jord- och skogsbruket, sågverk och transportföretag. Förutom basindustri finns livsmedels-, metall-, bygg- och byggmaterialindustri i kommunen.

Piteå är känt för sin attraktiva kust och skärgård där skogsbruk, besöksnäring och fiske är de viktiga näringsgrenarna.

För framtiden finns förhoppningar om fler arbetstillfällen inom sektorerna forskning, multimedia, musik och förnyelsebar energi.

3.8 Besöksnäring

Turismen är en starkt växande näring då efterfrågan på natur- och kulturupplevelser i världen ökar. Antalet turister som söker vildmarksupplevelser och tystnad förväntas öka i Norrbotten och turismberoende branscher förväntas sysselsätta allt fler i framtiden.

Piteå är en evenemangstad med regelbundet förekommande mässor och festivaler såsom Nolia, Piteå-Summargames och Piteå dansar och ler. Dessa är arrangemang kopplade till centrala staden.

Piteå har många turistiskt intressanta områden:

- Stadsbygden med kulturhistoriska miljöer, stadsliv, handel och anläggningar;
- Skärgården med vackra och lugna naturmiljöer och intressanta kulturmiljöer;
- Landsbygden med både kulturhistoriskt intressanta platser och byggnader och värdefulla naturområden med stor potential att utveckla upplevelser i form av kultur, natur, lärande, avkoppling och rekreation.

Skyddade områden med natur- och kulturvärden förväntas spela allt större roll i framtiden i samverkan med aktiviteter och evenemang.

KML ska svara på frågan om det finns fornlämningar inom området eller inte.

Områden som är intressanta för besöksnäringen

och som rekreationsområden sammanfaller ofta med värdefulla natur- och kulturmiljöer. Det som är unikt, vackert eller intressant lockar besökare.

Regeringen har en vision om att skapa matupplevelser; en levande landsbygd och sysselsättning genom att utveckla Sverige till att bli ett nytt matland i Europa. Mat är en stor del av en turistisk upplevelse och med lokalproducerade råvaror och inhemska maträtter är mat-turism en potentiell utvecklingsbransch i kommunen.

I regeringens vision Skogsriket finns en vision att skapa förutsättningar för nya arbetstillfällen med anknytning till skog och därigenom bidra till ekonomisk utveckling på landsbygden och i småortssverige. Dess fyra inriktningar är *Hållbart brukande, Förädling och innovation, Upplevelser och rekreation* samt *Sverige i världen*.

Skärgården

Skärgården i Piteå är det landskap som upplevs vara mest värdefullt ur besöksnäringens synpunkt. Detta världsunika landskap har starka värden och är ett viktigt friluftslivs- och rekreationsområde.

De flesta av kvarvarande områden med orörd natur i Piteå finner man i den yttre skärgården. Tystnad, ostörd närhet till naturen, orördhet, det speciella ljuset med midnattsol, middagsmånsken, den världsunika bräckvattenmiljön samt det rika växt- och djurlivet är speciella egenskaper och viktiga faktorer för utveckling av upplevelseturism i Piteå.

I maj 2008 genomfördes samråd kring en skärgårdsstrategi för Norrbottenskusten (kustkommunerna och länsstyrelsen) där förslaget till vision lade stor tyngdpunkt just på turismutveckling:

”Visionen är att gemensamt öka attraktionskraften för Bottenvikens skärgård med tonvikt på kvalitet, tillgänglighet och service. Att med ett ökande antal boende längs kusten och på några utvalda öar, bättre kommunikationer, fler företag och kraftigt ökad turism inom området bli ledande inom regionalutveckling och en stor tillgång för hela regionen. Detta görs med särskild hänsyn till och bevarande av skärgårdens kultur- och naturvärden, miljö och landskapsbild.”

*- Bottenvikens Skärgård - en del av Swedish Lapland
En strategi för åren 2008 - 2013*

Sedan 10-talet är pågår ett antal delprojekt för att beskriva och utveckla Bottenvikens skärgård. Fem kommuner, från Haparanda i norr till Skellefteå i söder, samarbetar för att utveckla skärgården och göra den mera tillgänglig. Resultatet visar den stora potential som skärgården har.

Piteå havsbad (foto: Elina Söderström).

Landsbygden

Nedan redovisas några exempel på områden som kan vara intressanta för utveckling av naturbaserad turism i olika former:

- Rosfors – tre naturreservat och en ekopark. Rosforherrgård med möjligheter till inkvartering och mat. Rosfors är därutöver ett viltrikt område med en ovanligt stor älgstam.
- Pite älv – Nationalälv och Natura 2000. Pite älvs ekonomiska förening arbetar med att förbättra fisket och att skapa förutsättningar för fisketurism i älven.
- Åby älv – Natura 2000 och en av våra större skogsälvar. Relativt opåverkad och orörd med höga naturvärden. Sedan 1996 finns en fungerande fiskvandringssväg i älvens enda vatten kraftverk, Hednäs, i Västerbotten.
- Lillpite älv – en vacker och spännande skogsälv med höga värden vilken i sin helhet ligger inom kommunen. Området har stor potential för utveckling inom natur- och sportfisketurism. Älven är ett komplement till Piteälven som lekrområde för havsöring och lax men det förutsätter att det skapas fiskvandringssvägar förbi de två minikraftverken i Lillpite och Råbäcken.
- Långträsk – Sjöar och vattendrag som ingår i Natura 2000-området för Byskeälven. Förutsättningar för naturbaserad turism finns.

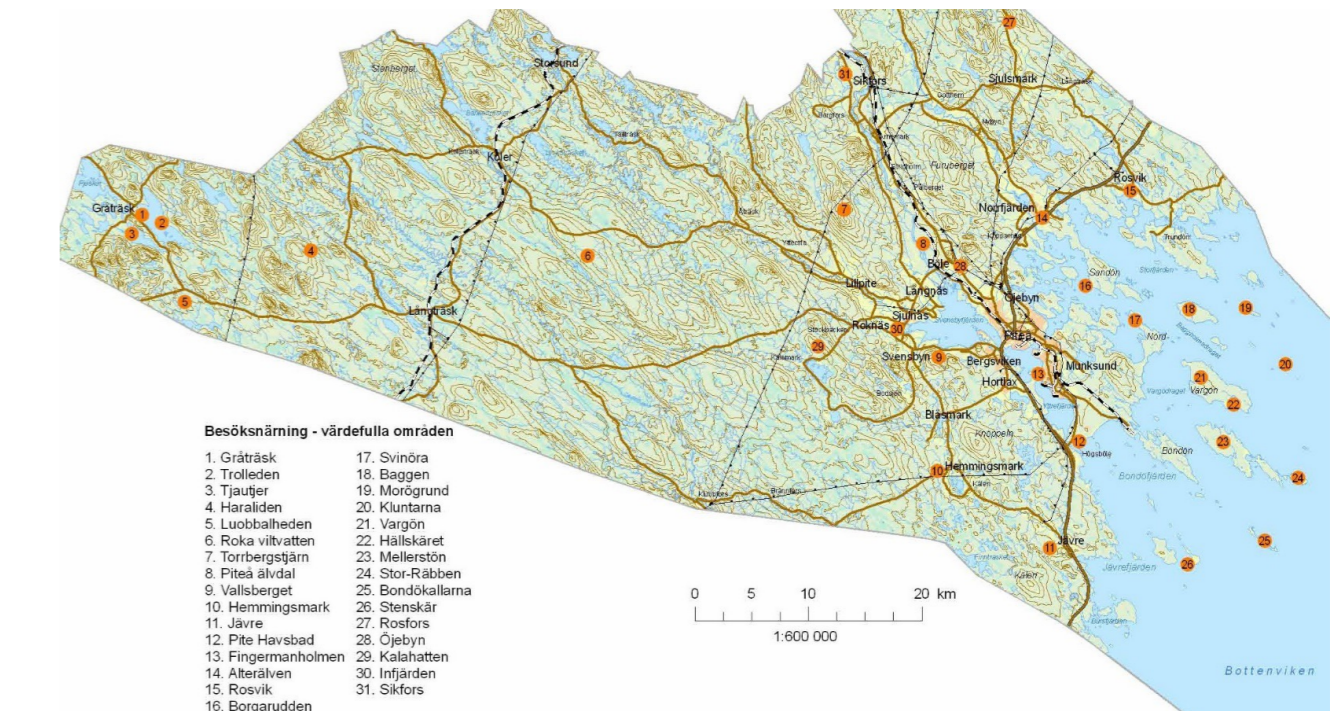
Utvecklingsintressen

I kommunen finns en strävan att än bättre ta till vara de fördelar man har av sitt läge vid havet.

Människor har alltid attraherats av den havsnära miljön. Närheten till havet har oftast varit en förutsättning för en orts tillväxtpotentialer. Kommunens målsättning är att skapa mer liv och aktivitet i skärgården. Översiktsplanen skall, så långt möjligt, underlätta för lokalisering av nya etableringar och anläggningar; stimulera utvecklingen av besöksnäringen i kommunen och stödja en positiv utveckling av det rörliga friluftslivets möjligheter att nyttja området.

I skärgården finns områden med mycket höga natur och kulturvärden att lyfta fram, ge erforderligt skydd och göras tillgängliga för allmänheten. Piteå skall erbjuda ett bra företagsklimat för små och stora turistentreprenörer. Verksamheter knutna till skärgården skall i framtiden bli en allt viktigare del av turistnäringen.

Piteå kust och skärgård ska erbjuda ett givande fiske, både för yrkes- och sportfiskare, med livskraftiga bestånd av naturligt förekommande fiskarter. Sportfisketurismen ökar och ger arbetstillfällen under åtminstone sommarhalvåret.

Figur 3:6 Värdefulla områden för besöksnäringen (källa: Piteå kommun - Landskapsanalys)

Arrangemang är en viktig del av turistnäringen med fortsatt stark utveckling främst knutna till Piteå stad.

Technical visits erbjuder besök för den nyfikne och grupper som vill ha fördjupning och höja upplevelsen under besöket. I Piteå kan det t ex gälla de energisatsningar som görs i kommunen inom bioenergi och vindkraft.

Turism och vindkraft i landskapet

Anledningarna till att människor besöker ett visst resmål kan kopplas till platsens attraktionskraft. Attraktionskraften hos en plats hänger samman med natur och klimat, kulturell miljö, aktiviteter, evenemang, stödjande turistiska materiella strukturer och byggnader samt personliga och professionella band.

Beroende på vilka aktiviteter som utövas uppfattas vindkraftverk på olika sätt. Vid exempelvis utförsåkning uppfattas vindkraftverk mer positivt än vid fiske, vandring och turskidåkning. I områden där människor förväntar sig ostörd landskapsbild och naturmiljö samt låga bullemnivåer störs en större andel av besökarna av vindkraftsetableringar.

Forskning om vindkraft och turism visar att ett områdes attraktionskraft kan komma att minska genom vindkraftens utbyggnad. Risken för konflikter är mer framträdande i landskapstyper med höga natur- och kulturvärden. Risken för konflikter är mindre i områden där turistnäringen är kommersiellt svag.¹

¹ Länsstyrelsen Dalarnas län, Vindkraft kring Siljan - en landskapsbedömning.

Visionen om turismutveckling i Skärgården är svår att kombinera med storskalig vindkraftutbyggnad, beroende på mållkonflikter avseende bevarandet av landskapsbilden och orördheten.

I områden med bristande underlag för hotell och restaurangnäring, kan vindkraftsetablering innebära ett kompletterande underlag.

Sammanfattning Besöksnäring

Piteås turistiskt intressanta områden:

- *stadsbygden med kulturhistoriska miljöer, evenemang, handel och anläggningar som Pite Havsbad*
- *skärgården med vackra och lugna naturmiljöer och intressanta kulturmiljöer samt*
- *landsbygden med både kulturhistoriskt intressanta platser och byggnader och värdefulla naturområden.*

Minnessten järnvägen i Koler (Foto Piteå kommun)

3.9 Infrastruktur för transporter, energi och telekommunikation

Vägar

Följande vägar är riksintresseklassade i kommunen:

- Väg E4 Skellefteå – Piteå – Luleå
- Väg 506 och 505, Pitsund – Pitholmsheden – Haraholmen

E4 längs kusten har de största trafikflödena i kommunen och sammanbinder de större orterna längs kusten med Piteå kommuncentrum, samt Piteå tätort med andra kommuncentra längs Norrlandskusten. Vägnätets koppling till hamnen är mycket god i Piteå.

Väg 373 förbinder kustlandet med inlandet och är en mycket viktig transportled, dock ej av riksintresse. Trafikverket har upprättat en förstudie i syfte att förbättra vägstandard och trafiksäkerhet på sträckan E4 – Svensbyn.

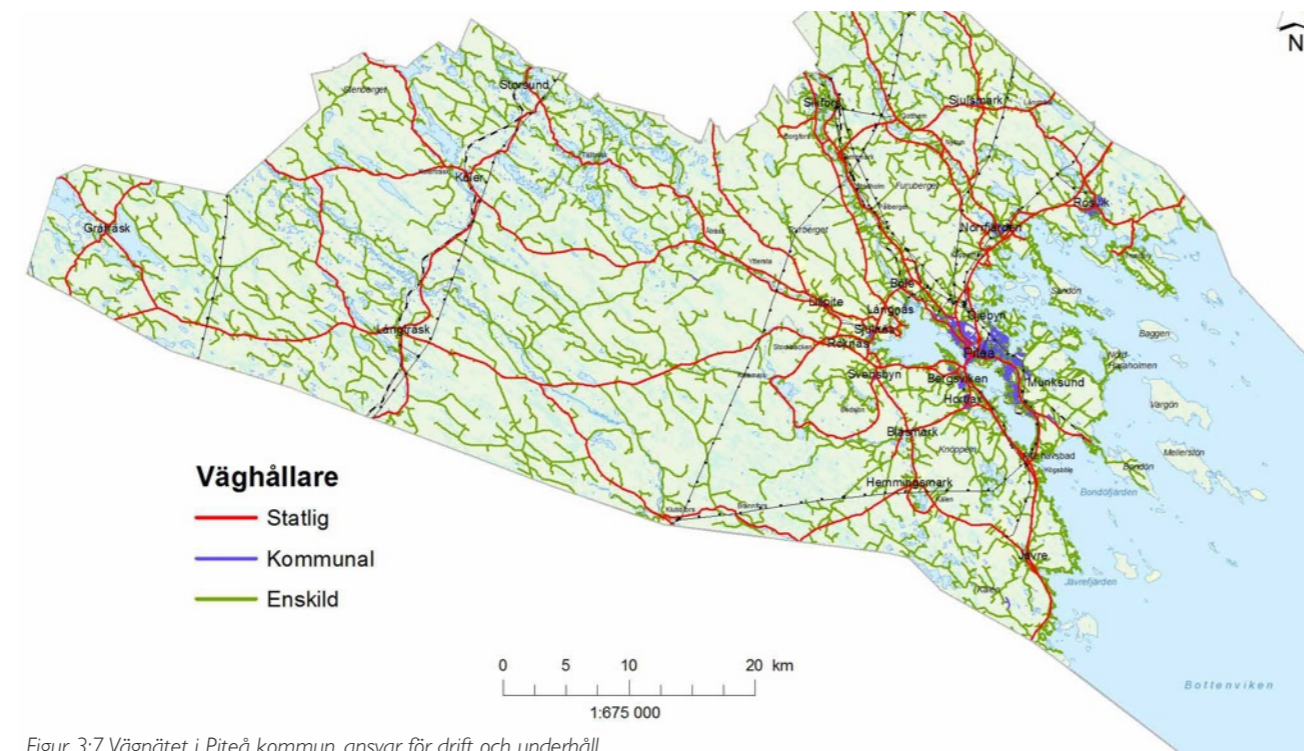
Ansvarig väghållare kan antingen vara Trafikverket (statlig väg), Piteå kommun eller enskilda (figur 3:7). Generellt är vägar inom tätorterna kommunala, medan genomfartsleder och vägar som förbinder de olika tätorterna är statliga.

För många lågtrafikerade vägar är den enskilda väghållaren ansvarig. Det kan exempelvis vara en vägförening eller fastighetsägare längs med vägen.

På grund av det omfattande skogsbruket inom kommunen är en stor del av de enskilda vägarna skogsbilvägar som förvaltas av skogsbolagen.

Vägnätet inom kommunen har relativt god bärighet för huvudstråken.

Data för bärighetsstandard för det enskilda vägnätet saknas i princip inom hela kommunen. Det är därför svårt att säga något generellt, men standarden är i vissa fall låg.

Figur 3:7 Vägnätet i Piteå kommun, ansvar för drift och underhåll.

Järnväg

Följande järnvägar är av riksintresse:

- Stambanan genom Övre Norrland
- Banan mellan Älvsbyn och Piteå
- Norrbottenbanans korridor

Områden som är av riksintresse för järnvägsanläggningar ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra nyttjandet av anläggningen eller tillkomst av ny anläggning.

Järnvägsutredningarna för Norrbottenbanan genom Piteå kommun är klara. Järnvägsplanerna (järnvägsplan påbörjas under år 2024) innebär att järnvägen kommer att få stor betydelse i den kommunala planeringen.

Sjöfart

Piteå hamn är Bottenvikens ledande skogsprodukthamn och är av riksintresse för sjöfarten.

De vattenområden som sjöfarten använder benämns farleder och det finns farleder i fyra klasser. Viktigast är stomfarleder och Helcomfarleder. Stomfarleder tillhör ett sammanhängande transporthuvudstråk för de stora godsflödena. Helcomfarleder är ett internationellt farledssätt i Östersjön. Sjöfartsverket har som komplement till dessa märkt ut säkra sjövägar. De utgör de sträckningar och korridorer som är av störst vikt för sjöfarten och som Sjöfartsverket prioriterar.

Förutom de större farlederna som leder in till de kommersiella hamnarna finns två andra typer av farleder; de gamla inomskärsfarlederna och båt-sportleder. Inomskärsfarlederna är till stora delar avrustade, underhålls inte och antalet flytande sjömärken är få.

Flyg

Flyget är en mycket viktig förutsättning för att stora delar av den offentliga och privata sektorn i Norrbotten skall kunna fungera. Luleå Airport är belägen på Kallaxheden, strax söder om Luleå centralort och är även militär flygplats.

Arvidsjaurs flygplats ligger cirka 78 km väster om Koler och är Markbygdens närmaste flygplats för reguljär linjetrafik.

Nordväst om Piteå och öster om Markbygden ligger Långnäs flygfält med Piteå Flygklubb och flyg för små plan med affärs- och skolflyg.

Vidsels flygplats 45 km NNV om Koler är en militär övningsflygplats, se 3.10 Totalförsvaret.

För varje flygplats, som har instrumentflygprocedurer publicerade, finns en eller flera Minimum Sector Altitude uträknad, MSA. Om MSA-ytorna skulle genomträngas medför detta en påverkan på instrumentflygprocedurena.

Energiinfrastruktur

Fyra 400kV-stamledningarna går genom kommunen i nord-sydlig riktning, samtliga av riksintresse.

Radio- och telenät

Mobiltelefoninätet har genomgått en omfattande utbyggnad, men det finns fortfarande områden i Piteå kommun som inte har täckning för GSM-telefoni, främst större skogspartier i kommunens västra delar, samt på större öar i skärgården. Mobil datatrafik har idag ungefär samma täckning som mobiltelefoninätet.

Andra radiosystem som finns i kommunen är:

- Teracom sändare och radiolänkar avseende rundradio och radiolänkstråk avseende TV-sändningar,
- totalförsvarets kommunikationssystem,
- radiosystem kopplade till järnvägs och vägtrafiken
- flygtrafikens radiosändare och radiofyror
- sjötrafikens radiokommunikation.

3.10 Totalförsvaret

Riksintresse för totalförsvaret (MB 3 kap 9§)

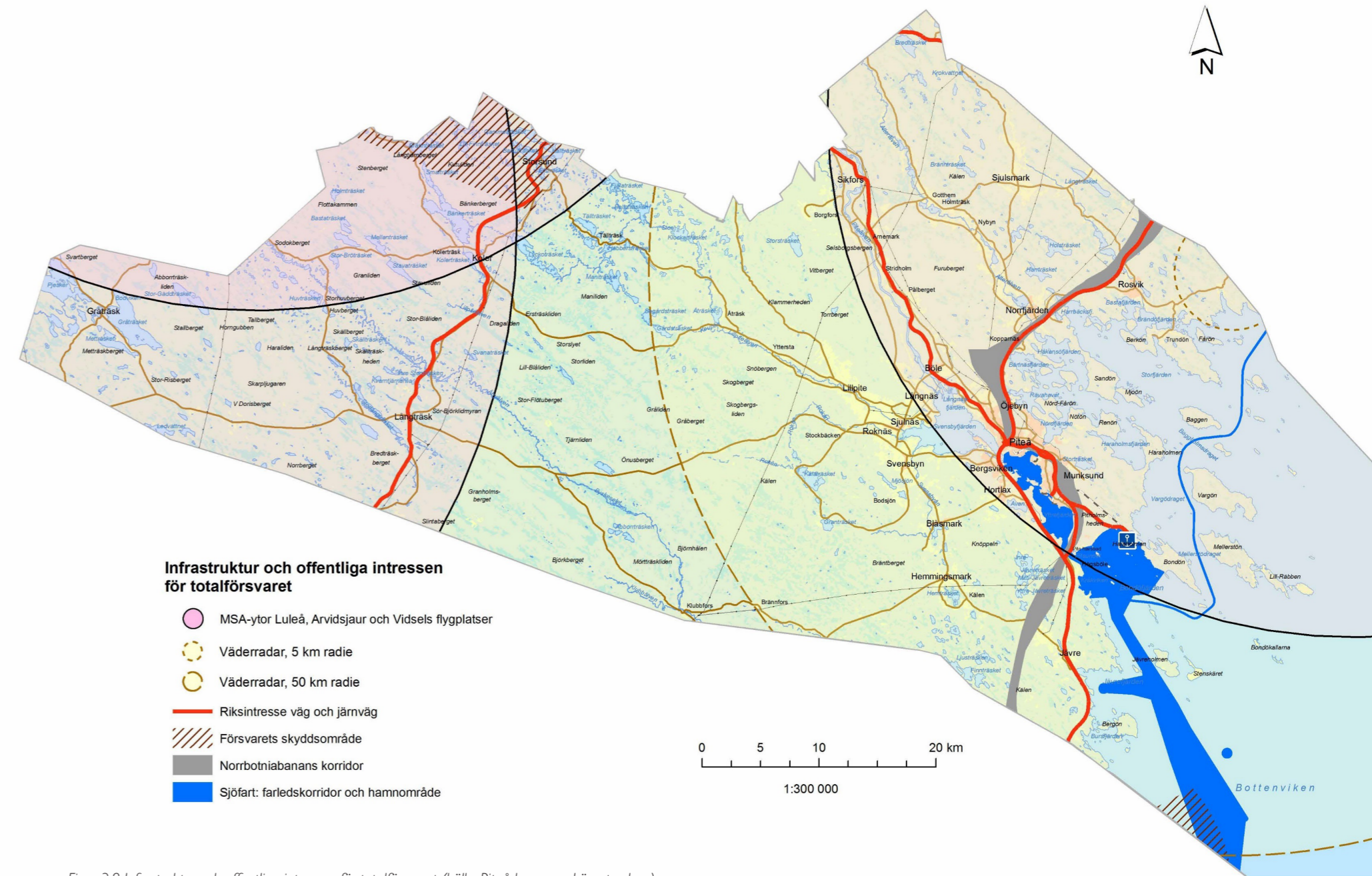
Mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen.

Totalförsvarets intressen är av två typer, dels sådana som kan redovisas öppet, exempelvis övnings- och skjutfält och flygflottiljer, dels områden som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet. De sekretessbelagda områdena har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. De öppet redovisade intressena finns redovisade i Figur 3:8.

Vid Luleå/Kallax flottilflygplats 40 km nordost om Piteå bedrivs verksamheten av stridsflygdivisioner och helikopterbataljon. Huvudmålsättningen med flygverksamheten är att öva och utbilda insatsförbanden inför såväl nationella som internationella insatser.

Vidsel övningsflygplats 85 km nordväst om Piteå nyttjas främst i samband med test och utprovningens verksamhet, detta med såväl svenska som utländska luftfarkoster. Övningsflygplatsen utnyttjas även av Forsvarsmaktens stridsflyg-, transport- och helikopterförband i samband med nationella och internationella flygövningar.

I Luleå kommun finns också en väderradar. Normalt sett görs en analys av eventuella störningar vid uppförande av vindkraftverk upp till 20 km från väderradarn. Utredningen "VINDRAD" som blev klar 2011 har dock visat att vindkraftverk kan störa väderradarinformationen ända ut till 50 km från väderradarn.

Figur 3:8 Infrastruktur och offentliga intressen för totalförsvaret (källa: Piteå kommun, Länsstyrelsen).

3.11 Energi

Piteå kommun arbetar med att ligga i framkant nationellt och i Europa vad gäller förnybar energi, avseende biobränsle och vindkraft.

Piteå är en stor nettoexportör av förnyelsebar energi genom den vindkraftetablering som redan genomförts i kommunen och de tillstånd som finns för ytterligare vindkraft.

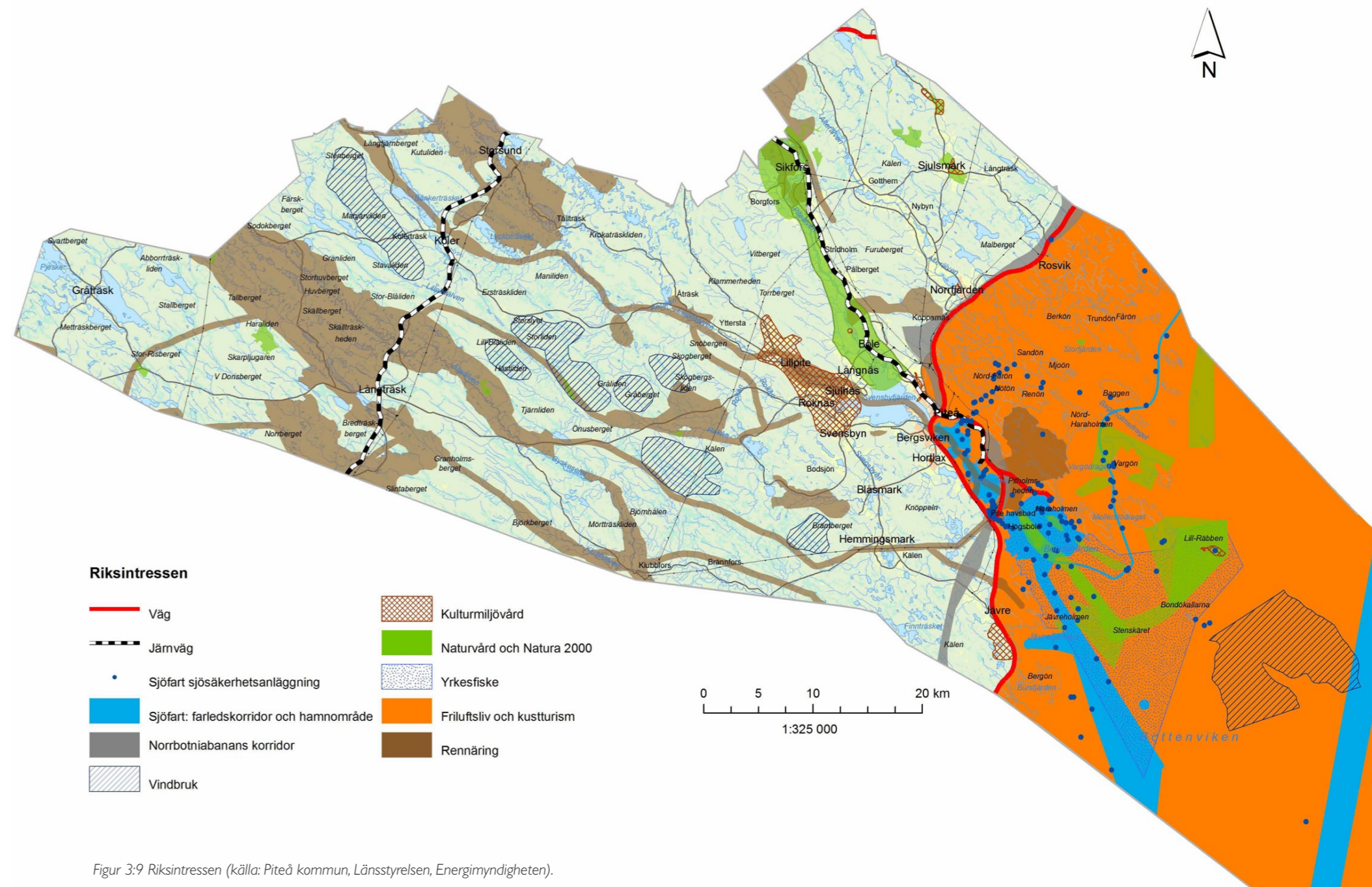
Smurfit Kappa (foto: Elina Söderström).

3.12 Miljö kvalitetsnormer

I Sverige finns fastställda miljö kvalitetsnormer (MKN) för utomhusluft och för vatten. Normerna ska nås vid en viss tidpunkt eller upprätthållas framöver. Om en miljö kvalitetsnorm överträds måste kommunen upprätta åtgärdsprogram för hur normen ska uppnås.

MKN Utomhusluft

I förordningen om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft finns miljö kvalitetsnormer för en rad luftföroreningar fastställda. Normer finns för kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, bly och partiklar.

Figur 3:9 Riksintressen (källa: Piteå kommun, Länsstyrelsen, Energimyndigheten).

I enlighet med vattendirektivet (förordning 2004:660) fastställer Sveriges fem vattenmyndigheter ekologisk- och kemiskstatus för landets sjöar och vattendrag i sina förvaltningsplaner. Samtidigt fastställs också vilken miljö kvalitetsnorm (MKN) som ska uppnås i våra vatten. Generellt skall Miljö kvalitetsnormen god status uppnås i kommunens alla inlands- och kustvatten där inte normen uppnås idag. Det gäller både ekologisk- och ytvattenkemisk status. I vatten som uppnår MKN får vattenkvaliteten inte försämrats.

I figur 3:10 visar ekologisk status i kommunens vatten. De flesta av våra vatten uppnår idag inte MKN och orsaken är i de flesta fall förhöjda halter av näringsämnen. För de vatten som idag inte når normen måste åtgärder vidtas för att minska belastningen av näringsämnen.

Figur 3:10. Tillståndet i Piteås vattendrag, sjöar och kustvatten.

Ekologisk status

- Hög status
- God status
- Måttlig status
- Otillfredsställande status
- Dålig status

Vad gäller ytvattenkemisk status så uppnår inga av våra vatten idag MKN. Det beror på förhöjda halter av bland annat kvicksilver och TBDE. Det finns då undantag från MKN och undantagen kan bestå i tidsfrist eller mindre stränga krav. Tidsfrist ges om det möjligt att nå normen men det tar längre tid och mindre stränga krav sätts om bakgrunds- eller naturligahalt överstiger EU:s krav. Förutom dessa ämnen så uppnår de flesta av kommunens vatten MKN.

Burstfjärden, Haraholmsfjärden, Davids stenar

Undantag:

- Tidsfrist till 2027 för ekologisk status
- Tidsfrist till 2027 för dioxiner och dioxinlika föreningar
- Mindre stränga krav för bromerade difenyleter (TBDE) och kvicksilver (Hg) och dess föreningar

Inrefjärden

Undantag:

- Tidsfrist till 2027 för ekologisk status
- Tidsfrist till 2027 för dioxiner och dioxinlika föreningar
- Tidsfrist till 2027 för antracen
- Mindre stränga krav för bromerade difenyleter (TBDE) och kvicksilver (Hg) och dess föreningar

Mjoöfjärden, Bärtnäsfjärden, Harrbäcksfjärden, Storfjärden

Undantag:

- Tidsfrist till 2027 för dioxiner och dioxinlika föreningar
- Mindre stränga krav för bromerade difenyleter (TBDE) och kvicksilver (Hg) och dess föreningar

Nördfjärden, Rävahavet, Håkansöfjärden, Brändöfjärden, Bastafjärden

Undantag:

- Tidsfrist till 2039 för ekologisk status
- Tidsfrist till 2027 för dioxiner och dioxinlika föreningar
- Mindre stränga krav för bromerade difenyleter (TBDE) och kvicksilver (Hg) och dess föreningar

Förutom vattendirektivet så omfattas våra vatten av ytterligare krav som är gemensamma för EU:s medlemsstater. Havsmiljödirektivet som införlivades hösten 2010 omfattar alla marina vatten inom EU. Havsmiljödirektivet innebär att medlemsländerna ska definiera och bedöma miljöstatusen i sina marina vatten och sedan utveckla program för övervakning och eventuella åtgärder. I kustzonen överlappar vattendirektivet och havsmiljödirektivet varandra.

4. VINDKRAFTENS FÖRUTSÄTTNINGAR I PITEÅ

4.1 Vindresursen nationellt och i Piteå

Utbyggnadsmål

Riksdagen har beslutat om en planeringsram för vindkraft. Det innebär att samhällsplaneringen, exempelvis i kommunernas översiktsplaner, ska skapa förutsättningar för en utbyggnad av vindkraft.

Vindförhållanden

Energimyndigheten genomförde 2011 en vindkartläggning av Sverige. Delar av den redovisas i figur 6:1-2. Det blåser generellt bäst på havet, i fjällvärlden och längs kusten. Vindhastigheterna är högre över Götaland och Svealand än i Norrlands inland. De sämsta vindenergierna finns i skogslandets dalgångar. Årsmedelvindar redovisas vid en höjd av 100 meter ovan mark.

Vindkartläggning finns också för högre höjder och generellt kan sägas att ju högre upp man kommer desto mer blåser det.

Piteå kommun har valt att utgå ifrån 100 m ovan mark, dels för att Energimyndigheten baserar sina utpekanden av riksintresse för vindbruk på 100 meter ovan mark, dels för att många andra kommuner, t.ex. Skellefteå kommun, använder sig av samma höjd. I samband med revideringen som

nu genomförs kan konstateras att mycket högre vindkraftverk efterfrågas. Därför möjliggör revideringen etablering av storskalig högre vindkraftverk västerom skogslandskapet.

Vindförhållanden i Piteå

Vindförhållandena i Piteå framgår av figur 6:2. Som framgår av figuren finns det goda vindförhållanden i delar av skogslandet i Piteå kommun.

I Piteå kommun finns sju områden av riksintresse för vindbruk inom skogslandskapet och ett område i havet.

Projektörer av vindkraft i kommunen har genomfört vindmätningar, främst i markbygdenområdet. Inledningsvis har mätningarna skett i befintliga master, men de senaste åren har mätningar också gjorts i särskilda master som är upp till 150 meter höga. Därtill kan vindförhållandena vid befintliga vindkraftverk ge ytterligare information om vindförhållande.

4.2 Allmänt om vindkraft

Teknik

Vind är en energikälla som människan har använt under lång tid. Längs Norrlandskusten var väder-

kvarnarna få, men handeln med segelfartyg var omfattande. Idag är vindkraften en energikälla på tillväxt i hela världen.

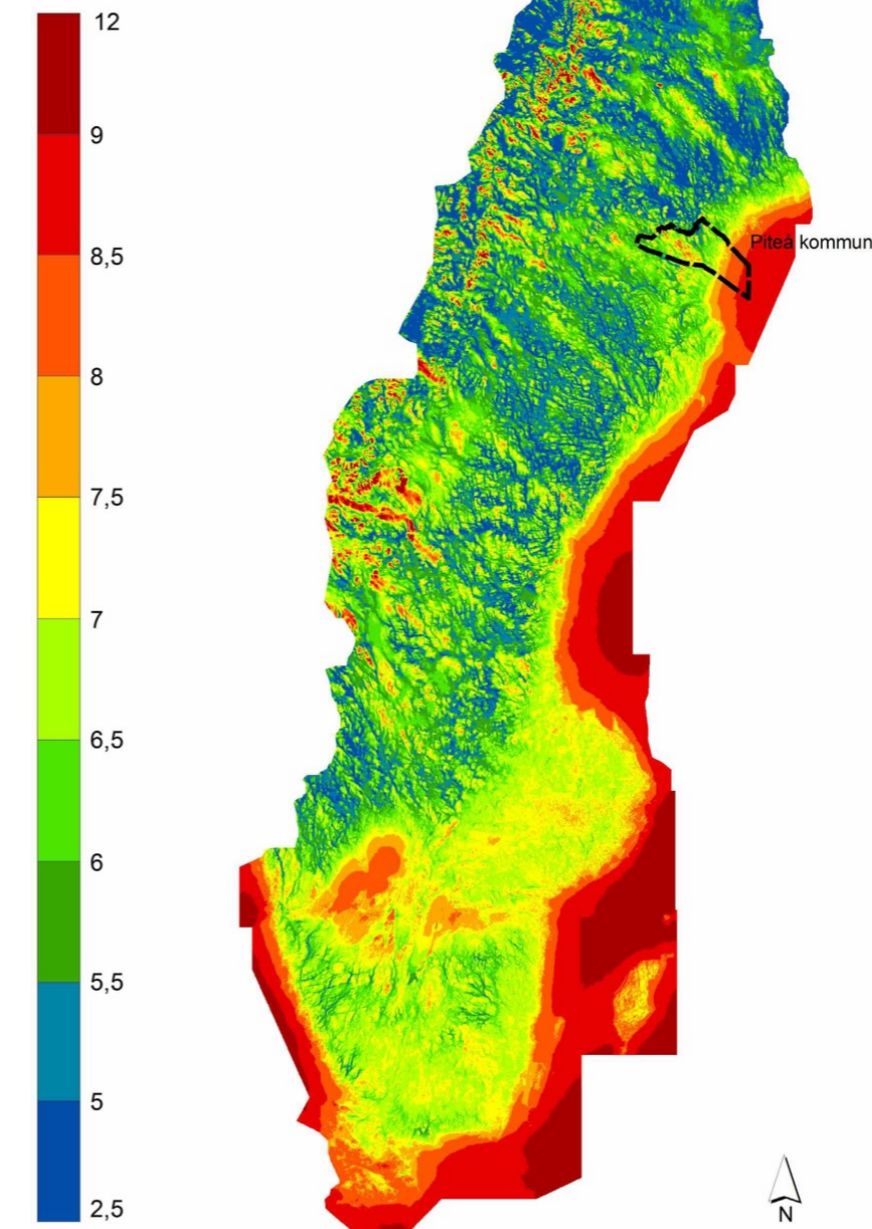
Vindenergin varierar med vindens hastighet, varaktighet och lufttemperatur. Jordytans skrovlighet, vegetation och byggnader bromsar vinden. Generellt blåser det mer och jämnare högre upp från marken. Utvecklingen av vindkraftverk går mot allt högre verk.

De vindkraftverk som byggs idag är så kallade horisontalaxlade verk, som består av ett torn, rotor med rotorblad och en generator. Tornet är av stål eller betong, medan vingarna normalt tillverkas av lätt kompositmaterial. Fundamentet, där tornet är för ankrat, är gjutet i betong.

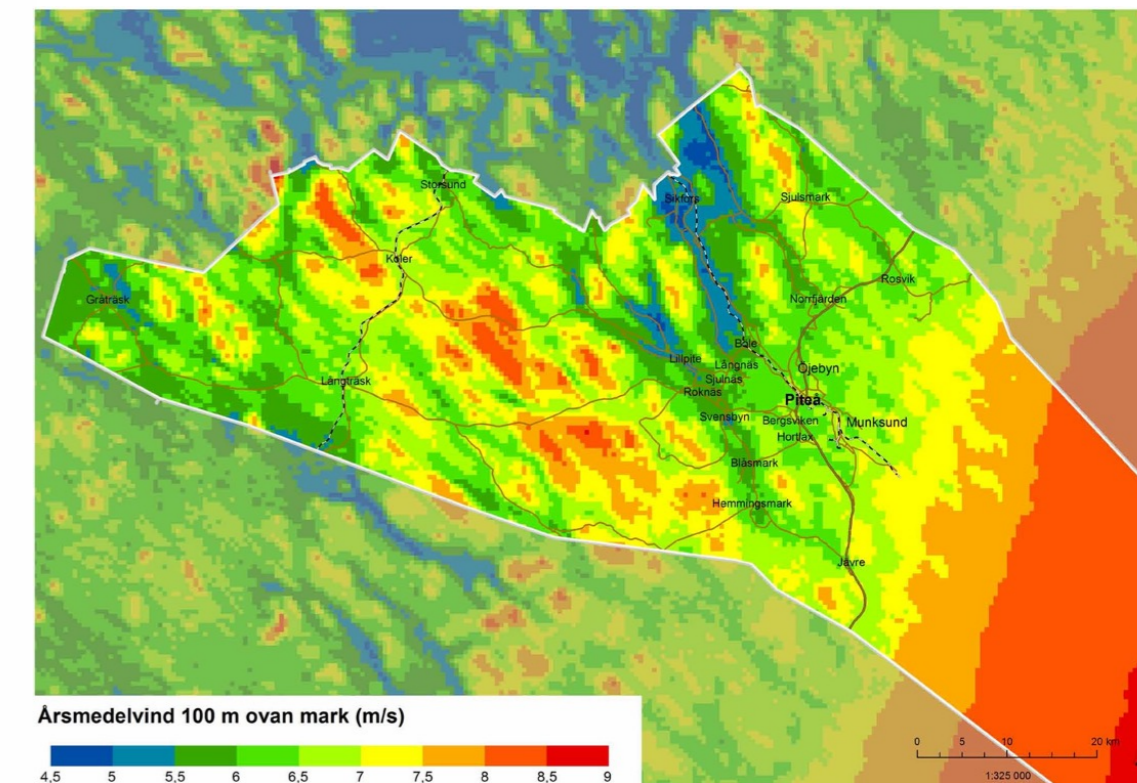
Med höjd över marken avses den högsta höjd som anordningen uppnår, inklusive mast eller torn. Diametern på vindturbinen beräknas på den största cirkel som turbinen beskriver runt sin axel. Navhöjd är höjden från marken till rotorns axel.

Vindenergin förs över från vindkraftverkets rotorblad via en axel till en generator där den omvandlas till elektricitet, som efter transformering till rätt spänning och frekvens levereras ut via nätet.

Årsmedelvind 100 meter ovan mark (m/s)

Figur 4:1 Beräknad årsmedelvind 100 meter ovan mark för hela Sverige.

Figur 4:2 Beräknad årsmedelvind 100 meter ovan mark

4.3 Behov av infrastruktur

Elanslutning

Kostnaderna för elanslutning och eldistribution är viktiga delar av en vindkraftanläggnings totalekonomi, särskilt i norra Sverige där nätet är glest och det är långt till slutkunder. Nätanslutningsfrågorna är av stor betydelse vid vindbruksplanering.

Vindkraftsintressenter behöver i ett tidigt skede utreda möjligheten att ansluta till det lokala nätet via den som har nätkoncessionen i området, alternativt att ansluta till det regionala nätet via den som har linjekoncessionen.

Distributionsledningar anläggs i luften eller grävs ner i marken.

Förstärkning av stamnätet

Med en kraftfull utbyggnad av vindkraft i norra Norden ökar kraven på de svenska stamnäten. Begränsad överföringskapacitet ställer också krav på ökad samkörning mellan olika produktionsslag.

Transporter på väg

Till varje vindkraftverk behövs en väganslutning som klarar de transporter som behövs för vindkraftverkets uppförande, drift och underhåll.

Ökning av tunga transporter förväntas, i synnerhet under uppbyggnadsskedet, vilket ställer högre krav på det allmänna vägnätet. De massor och vindkraftverksdelar som krävs för att uppföra ett

enskilt vindkraftverk kan i dagsläget kräva upp till 300 tunga transporter. Av dessa utgörs cirka en tredjedel av vindkraftverksdelar, och två tredjedelar av massor. Det innebär att en maximal utbyggnad av landbaserad vindkraft enligt vindbruksplanen teoretiskt kan alstra sammanlagt över 400 000 transporter.

I de tillstånd som hittills prövats i kommunen transporteras vindkraftverksdelar främst via båt, vilket innebär att dessa transporter utgår från Piteå hamn. Massor bryts oftare relativt nära etableringsområdet. Transport av massor kan således utgöra relativt mindre belastning på det allmänna vägnätet samt få mindre konsekvenser för de tätbebyggda områdena närmare kusten.

Förutom underhållsåtgärder på grund av avsevärt ökat slitage på vägar kommer förstärkningsåtgärder och breddning av broar att krävas. Åtgärder för att höja trafiksäkerheten genom byar och vid byggelse kommer vara av mycket stor vikt.

Det är angeläget att samråd och samverkan etableras mellan exploatör, Trafikverket och kommunen och trafikmätningar bör ske före och under utbyggnad.

Skogsbruket i kommunen innebär att det finns ett omfattande skogsbilvägsnät. Detta vägnät består av enskilda vägar som till största delen ägs och förvaltas av SCA och Sveaskog. Skogsbilvägnätet

förmodas kunna nyttjas även för vindkraften. Befintliga skogsvägar behöver vanligtvis förstärkas samt breddas och rätas, och vägnätet behöver normalt kompletteras med storleksordningen 500 meter ny väg per vindkraftverk.

Transporter på järnväg

Järnvägen passerar inom tillåtlighetsområdet och transport av vissa delar till vindkraftverk via järnväg skulle kunna ske. Transport via järnväg försvåras av att alla delar inte ryms inom lastprofilen. Om järnvägen ska kunna användas för transport av vissa delar till vindkraftverk krävs en utbyggnad av bangården i Långträsk eller Koler. Transport med lastbil kommer då att ske i nära anslutning till bostäder.

Sjöfart

Transporter av delar till vindkraftverken sker med båt till Piteå hamn. Det finns ett konstaterat behov av investeringar i hamnen, och Piteå Hamn planerar i dagsläget en utökning av bl.a. lagringsytor och kajens kapacitet.

Täkter

För vindkraftverkens fundament, uppställningsplatser och anslutande vägnät finns behov av grus och sand av olika kvaliteter. Särskilt för stora etableringar är detta angeläget att ta med i planeringen. Massorna bör tas ut så nära etableringsområden som möjligt för att minska belastningen på det

allmänna vägnätet och klimatpåverkan. Vissa av de massor som används vid uppställningsplatserna kan återanvändas, vilket bör ske i så stor utsträckning som möjligt.

4.4 Storlek och prövningsförfarande

Vilka krav som ställs i samband med byggande av vindkraftverk beror på verkens storlek och antal.

Se gällande lagstiftning i Miljöbalken och dess författningssamling för information om vilka lagar och processer som reglerar prövning och tillstånd för etablering av vindkraftsverk.

4.5 Vindkraft i Piteå

I dagsläget år 2023 finns ca 500 vindkraftverk i Piteå kommun.

4.6 Vindkraften som tillväxtfaktor

Vindkraftens ekonomiska påverkan på människor och näringsliv ser olika ut i olika områden. I områden med låga förvärvsfrekvenser och långa pendlingsavstånd till arbete kan vindkraften tillföra ett värde. I andra typer av miljöer där värden för turistnäringen är stora och det är acceptabelt nära till arbetstillfällen, kan påverkan på näringsliv och arbetsmarknad av vindkraftsetablering vara negativ. Detta gäller exempelvis betydande delar av kusten och skärgården.

Transport av rotorblad på väg. Foto: Alexi Kostibas, "Windmill Blade on I-35"

5. VINDKRAFTENS PÅVERKAN PÅ LANDSKAPET OCH DESS RESURSER

5.1 Förnybar elproduktion

Vindkraften kan, genom att ersätta annan elproduktion, begränsa ekologisk påverkan på den lokala och globala miljön. Den största miljönyttan uppnås när vindkraften ersätter energi från fossilbaserade bränslen, men vindkraften innebär också miljö nyttor jämfört med vattenkraft (betydligt mindre yta påverkas) och kärnkraft (inget bränsle behöver utvinna, transporteras eller förvaras). Spåren i landskapet till kommande generationer efter avslutad vindkraft är förhållandevis små.

5.2 Kontinuerlig påverkan

Vindkraftsutbyggnad i stor skala utgör en ständig påverkan på landskapet. Kraftverkens rörelser skiftar över tid och påverkar landskapet på olika sätt men de finns alltid där och utgör en påverkan på landskapet.

5.3 Direkt och indirekt arealpåverkan

Direkt arealbehov av vindkraftverk och följdverksamheter

Vindkraftens direkta påverkan på landskapet sker genom den fysiska etableringen med fundament, vägar och kraftledning. Ett modernt vindkraftverk

tar i anspråk en yta på minst 300 kvadratmeter för vindkraftverket och dess fundament, en uppställningsplats på ca 3000-6000 kvadratmeter och storleksordningen 500 meter ny anslutningsväg.

Placeras vindkraftverket i skogsterräng behövs också avverkning runt verket på ytterligare ca en halv till en hektar. Det innebär att vindkraften påverkar drygt en hektar mark per vindkraftverk. Därtill kommer anslutande kraftledningar, som inom vindkraftanläggningen normalt förläggs i mark, men för den vidare distributionen normalt går som luftledning, vilket innebär nya eller bredade kraftledningsgator. Längden och bredden på dessa kraftledningsgator beror på var närmaste lämplig anslutningspunkt finns, och spänningsnivå.

Vindkraftens direkta markanspråk inklusive följdverksamheter är i storleksordningen någon hektar. Vindkraftens direkta markpåverkan är också möjligt att relativt enkelt återställa till tidigare markanvändning när vindkraften tjänat ut, med endast små spår i terrängen.

Vindkraftens indirekta arealbehov

Vindkraftens indirekta arealbehov är svårare att definiera och beror helt av vilken alternativ mark- eller vattenanvändning som vindkraften relateras till.

Vindkraftverk kan påverka radio och telekommunikationer. Möjlighet till samordning av telemaster och vindkraftetablering kan ha flera fördelar. Genom att montera vindmätningstrustning på befintliga master kan noggrannare vindmätningar göras i området, vilket ger bättre information för mer detaljerade produktionskalkyler och val av vindkraftverk. Arealpåverkan kan minska om t ex tillfartsvägar kan samordnas.

För allmänna vägar och järnvägar innebär vindkraft ett skyddsavstånd motsvarande verkets total höjd, vilket för ett 200 meter högt vindkraftverk blir 12 hektar.

Vindkraftverk kan genom att de tar vind från varandra inte placeras nära varandra, utan kräver ett minimiavstånd om 3-5 rotordiameter.

Inkluderas all yta där vindkraftverket eller någon följdverksamhet är synlig blir den påverkade ytan mycket stor. Påverkan på landskapsbilden behandlas i nästa avsnitt.

5.4 Människors upplevelse av vindkraft

Människors uppfattning av vindkraftverk

Landskapets karaktär förändras med vindkraftetableringar vilket påverkar den som betraktar landskapet. Vindkraftverk kan uppfattas mycket olika av olika människor. En del uppfattar vindkraftverk som främmande ingrepp i landskapsbilden och ser dem som störande, fula och onaturliga. Människors nyttjande av naturen inskränks då naturlandskap förändras till industrilandskap. Några uppfattar vindkraftverken som anläggningar som tillför landskapet en ny dimension och ser dem som miljövänliga, nödvändiga och effektiva. Vissa kopplar vindkraftverken till den nytta de gör, för miljön och ekonomiskt för bygden, och accepterar därmed påverkan på landskapsbilden.

Oavsett inställning utgör vindkraftverk starkt dominerande inslag i landskapsbilden på grund av kraftverkens storlek, bladens rörlighet och varningsbelysning.

Vindkraftens landskapspåverkan dagtid

Teknikutvecklingen inom vindkraftbranschen går mot allt större och högre vindkraftverk. De verk som planeras i Piteå kommun har idag vanligtvis en totalhöjd på över 200 meter. Vindkraftverk kom mer därför att kunna ses på stora avstånd från öppna platser i det omgivande landskapet. Stora verk innebär dock ofta en fördel då antalet

verk kan reduceras samt att rotationshastigheten blir lägre och därmed kan ge ett mera harmoniskt intryck. Enligt transportstyrelsens föreskrifter behöver vindkraftverk med totalhöjd över 45 m markeras med vit färg för att synas under dagtid.

Hur vindkraften påverkar landskapsbilden beror på verkens storlek, antal, utformning, konstruktion, synbarhet och betraktelsesavstånd.

De flesta vindkraftverk har idag en likartad konstruktion med horisontell axel och trebladig rotor, men avvikelser förekommer och teknikutveckling pågår bland annat avseende vertikalaxlade verk, som ger ett helt annat intryck.

Fler vindkraftverk ger större landskapspåverkan än färre, men inte i proportion till antalet. Sett från en utblickspunkt är det närmast synliga verket det mest dominerande och verk som tillkommer i bakgrunden ger betydligt mindre påverkan.

Den visuella landskapspåverkan beror på hur väl anläggningen harmoniserar med landskapet. Begreppen dominans, kontrast och samverkan kan användas för att förstå samspelet med landskapet.

Vindkraftverkens inbördes positioner har betydelse för hur vindkraftsparken påverkar landskapet. En vindkraftanläggning som följer såväl naturgivna som kulturskapade stråk i landskapet kan upplevas som mer harmonisk.

Vindkraftsparken som begränsas till väl definierade terrängformationer ger tydlighet för betraktaren och uppfattas som ett mindre intrång än vindkraftsparken som helt överordnas naturgivna formationer, naturliga gränser och namngivna landskap.

Vindkraftverk som syns på nära håll i ett småbrutet jordbruks eller skogslandskap kommer att **dominera** landskapsbilden, medan vindkraftverk på längre avstånd i ett stort obrutet landskap kan uppfattas som mindre dominerande. För en enskild utblickspunkt påverkas vindkraftverkens dominans av vilka andra objekt som finns i närheten. Byggnader, enskilda stora träd och en trafikerad väg är exempel på sådant som kan göra vindkraftverken mindre synbara. Vindkraftverkens dominans påverkas också av avståndet.

Kontrast handlar om anläggningens förmåga att smälta in i landskapet. I ett ålderdomligt landskap, t.ex opåverkade skogs- och kulturmiljöer, blir kontrasten med vindkraftverken stor jämfört med områden med stor sentida påverkan, som E4-stråket eller Smurfit Kappa-fabriken i Piteå. Kontrasten upplevs också något mindre med ett storskaligt skogsbruk än med opåverkade skogsmiljöer.

Samverkan kan uppstå om det finns samband mellan särskilda anläggningar, som genom sin karaktär kan sägas samverka med en vindkraftetablering. Exempel är nyetableringar av vindkraftverk i närheten av befintliga vindkraftverk och i

närheten av industriområden. Samverkan kan även upplevas mellan gårdsvindkraftverk och ett aktivt jordbruk.

Nedanstående avståndsgränser är ungefärliga och baseras på vindkraftverk med en totalhöjd av 150 m.

- Inom närzonen (på upp till ca 4 km avstånd) uppfattas synliga vindkraftverk som dominerande element i landskapet.
- I mellanzonen (ca 4 - 8 km) varierar synligheten beroende på landskapets karaktär. Över öppna partier blir verken väl synliga, men det är svårt att uppfatta deras storlek.
- I fjärrzonen, 8 - 15 km, kommer vindkraftverken att bli väl synliga från öppna partier, men landskapsformerna minskar dominansen.
- På avstånd längre än 15 km uppfattas vindkraftverken som små företeelser vid horisonten.
- På ca 40 km avstånd kommer ett 150 m högt verk att ligga helt bakom horisontlinjen, men kan ändå bli synligt om man har kikare och en fri vy från en högt belägen utblickspunkt.

Vissa utblicksriktningar upplevs känsligare än andra. Vindkraftverk i synfältet mot vackra utsikter och mot söderväster upplevs mera negativt än vindkraftverk bakom skog och i nordlig riktning. Ett stort avstånd till kusten är viktigt från visuell synpunkt, särskilt med tanke på riksintresset för

det rörliga friluftslivet. Ett stort avstånd till kusten betyder att omfattande grunda kustnära områden behöver undantas från vindkraft. Samtidigt kan natur- och friluftsupplevelsen i kustområdet värnas.

Synligheten beror på faktorer som verkens storlek, antal verk, parkens utformning, betraktarens höjd över havet, väderförhållanden etc. Andra viktiga aspekter är hur stor del av horisonten som påverkas av anläggningen, om det finns flera anläggningar i synfältet samt att vissa kustlandskap kräver särskilt stor hänsyn. När det gäller utblickar mot havet har olika kommuner och myndigheter angivit olika riktvärden för när landskapspåverkan blir påtaglig. I Skåne anges att vindkraftsparker normalt inte bör uppföras närmare kusten än 8 km, samma avstånd har också använts i vindbruksplanen för Karlskrona. I Riksantikvarieämbetets studie från 2003 anges 15 km som skyddavstånd från värdekärnor.

När det gäller vindkraftens synbarhet på stora avstånd bör också beaktas att möjligheten att se vindkraftverk och deras rörelse är beroende av siktavståndet och av kontrasten mellan vindkraftverken och himlen bakom.

Se kapitel 2 *Landskapet - en gemensam resurs*.

Vindkraftens landskapspåverkan nattetid

På natten påverkar vindkraften landskapsbilden genom de varningslampor som krävs för flygsäkerheten. Enligt gällande hindermarkeringsbestäm-

melser behöver höga vindkraftverk utmärkas med belysning för att synas vid gryning, skymning och nattetid för luftfarten. Lampan ska sitta på vindkraftstornets högsta punkt, vilket vanligtvis är ovanpå generatorhuset.

5.5 Hälsa och säkerhet

Nedslaning och risk för iskast är en påtaglig risk i kallt klimat och regleras vanligtvis i tillståndsprocessen.

Säkerhetsfrågorna uppmärksammas i samband med föreskriven egenkontroll enligt miljöbalken och följs upp i tillsynen.

Det är verksamhetsutövarens ansvar att se till att allmänheten inte utsätts för risker. Det kan ske genom att verk automatiskt stängs av och genom skyltning.

Vindkraftverk över Roknäs, Sjulnäs och Infjärden. Bild Maria Fäldt.

6. METOD FÖR AVGRÄNSNING AV VINDKRAFTOMRÅDEN

6.1 Utgångspunkter

Syftet med vindbruksplanen är att peka ut områden med goda förutsättningar för vindkraft där andra utvecklingsintressen är få, samtidigt som områden där vindkraft inte går eller är svår att förena med andra intressen ska tydliggöras.

Områdesanalysen bygger på en tankemodell enligt figur 8:1 där kommunens yta ses som en gemensam resurs, vilken kan användas på olika sätt, med funktionsspecialisering eller mångbruk, med aktivt, utvecklande nyttjande av landskapet eller ett passivt, förvaltande nyttjande av landskapet. Ett mångbruk eftersträvas, men en funktionsspecialisering kan i vissa fall motiveras för att uppnå rationella verksamheter eller för att kunna utveckla och stärka olika verksamheter i olika områden. Vindkraften kommer under sin drifttid att innebära ett aktivt nyttjande av landskapet som både förändrar och dominerar landskapet, medan vissa välbevarade kultur- eller naturlandskap befinner sig på andra änden av axeln, med förvaltande och landskapsorienterat nyttjande, ofta med mångbruk.

6.2 Områdesindelning

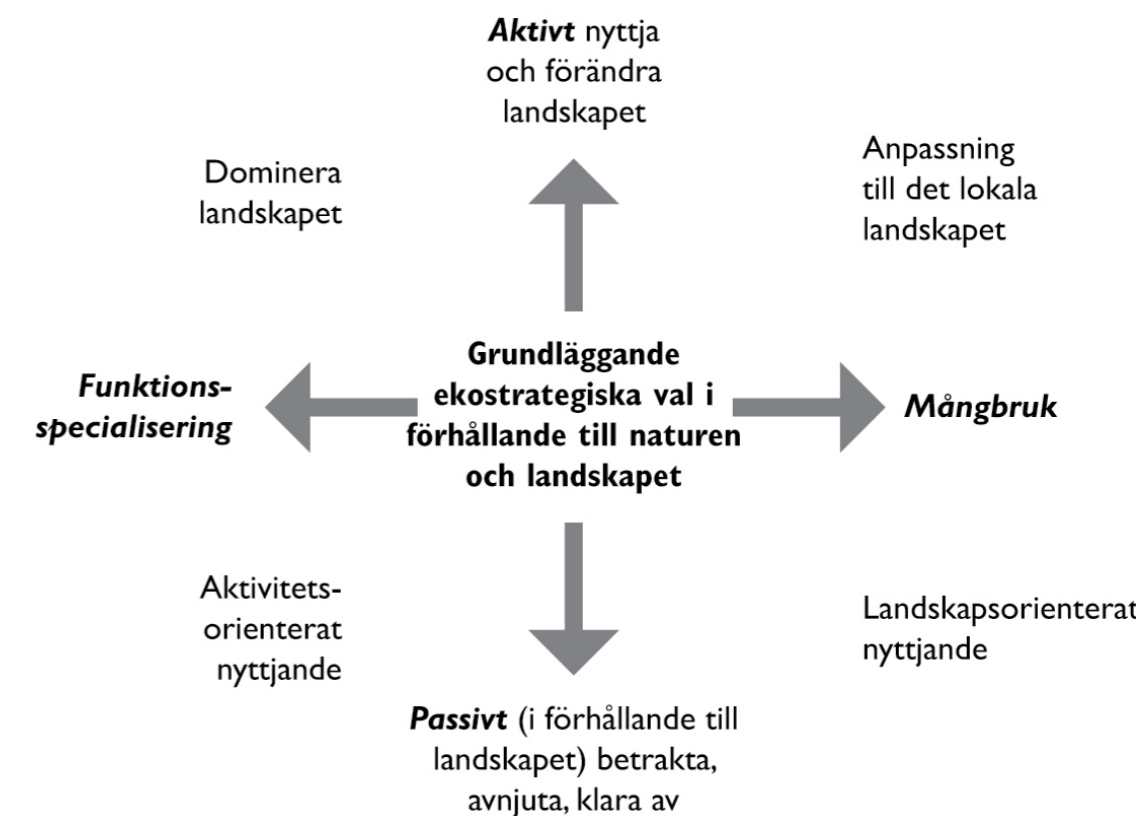
Med detta tankesätt som grund har en geografisk analys genomförts i syfte att dela in kommunens yta i lämpliga och olämpliga områden avseende etablering av storskalig vindkraft.

Med storskalig vindkraft menas etableringar som har en sådan omfattning att de är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt bilagan till Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899), dvs ett eller fler vindkraftverk högre än 50 meter.

Områdena är översiktligt avgränsade för användning i översiktlig planering. Inom lämpliga och möjliga områden finns mindre eller större ytor där vindkraft inte kan komma i fråga med hänsyn till restriktioner som rör totalförsvarets intressen, när miljö och säkerhet eller starka kultur- eller naturmiljöintressen. Inom olämpliga områden kan också finnas enstaka platser där en mindre etablering, vindkraftverk med en totalhöjd av max 50 meter, kan vara acceptabel med hänsyn till den lokala närmiljön.

6.3 Kriterier och steg i analysen

Den geografiska analysen har genomförts i flera steg utifrån kända och tillgängliga data. Kriterierna som använts i analysen redovisas under respektive analyssteg.

Figur 6:1 Den ekostrategiska begreppsramen som legat till grund för områdesbedömningarna. (Bengt Schibbye 2010 efter Kent Sandell, 2000)

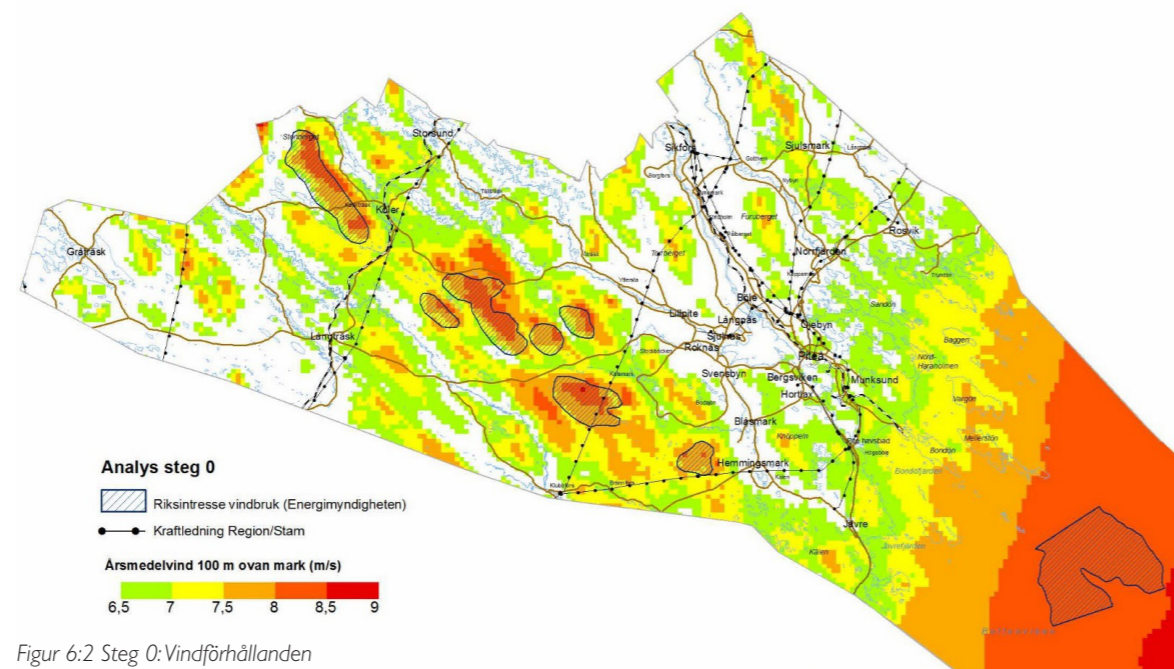

Steg 0 - Vindförhållanden

Utgångspunkten är Energimyndighetens vindkartering från 2011 (100 m ovan mark) samt Energi-myndighetens utpekade områden av riksintresse för vindkraft.

- Medelvind vid 100 meters höjd (Beräknade värden från Energimyndigheten).
- Områden av riksintresse för vindbruk (Ej värderade av länsstyrelsen).

Ingen detaljhänsyn till höjdläget och höjdkurvor har tagits vid utpekande av lämpliga områden. De taljerade utredningar av vindförhållanden måste alltid utföras.

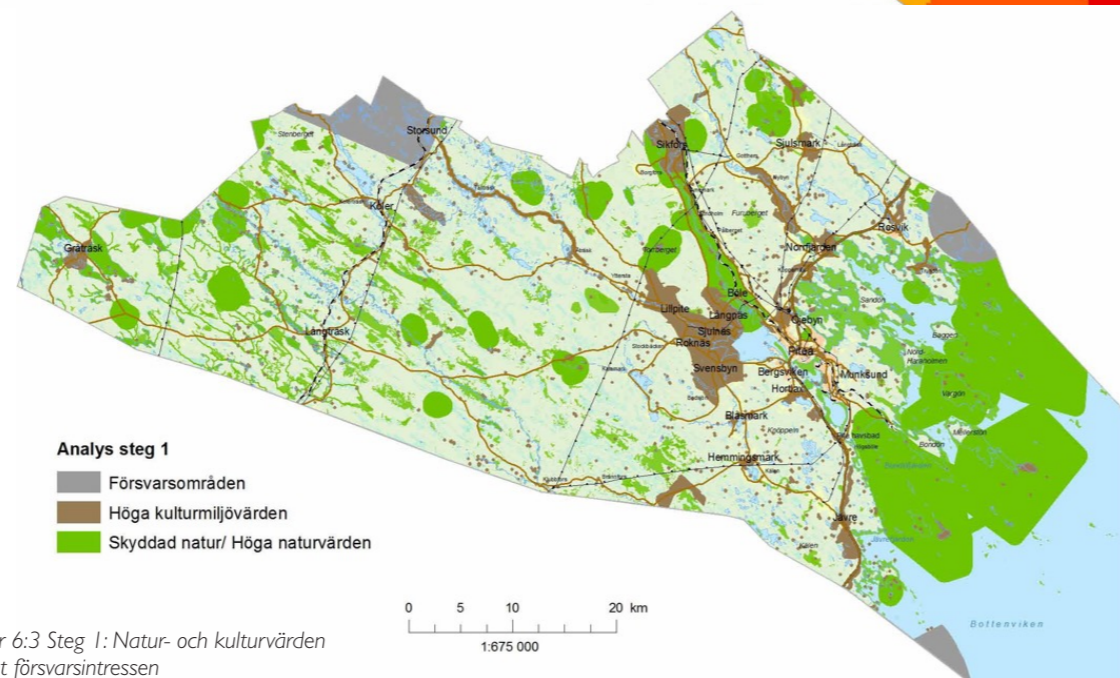
Figur 6:2 Steg 0: Vindförhållanden

Steg 1 - Natur- och kulturvärden samt försvarsintressen

Områden som undantas från storskalig vindkrafts-exploatering utgörs av områden med höga natur- och kulturvärden samt försvarsintressen enligt nedan:

Skyddad natur

- Naturresevat med skyddsavstånd 1000 m.
- Pågående reservatsbildning med skyddsavstånd 1000 m.
- Djurskyddsområden.
- Biotopskydd.
- Områden med naturvårdsavtal.
- Områden i VMI föreslagna att skyddas - ingår i myrskyddsplan.

Figur 6:3 Steg 1: Natur- och kulturvärden samt försvarsintressen

Riksintressen/Natura 2000

- Riksintresse natur
- Riksintresse natura 2000
- Natura 2000 inkl Åbyälven, Byskeälven, Piteälven

Övriga områden med höga naturvärden

- Utdrag ur kommunens naturdatabas för naturvärden klass 1-3
- Viktiga områden för fiskreproduktion
- Örnrevir med konstaterad häckning
- Våtmarksinventeringen VMI klass 1 och 2
- Områden av reservatsklass enligt Länsstyrelsen
- Nyckelbiotoper
- Sumpskogar klass 1 och 2
- Större sjöar och vattendrag med skyddsavstånd på 100 meter

Kulturmiljövärden

- Riksintresse för kulturmiljövärden
- Bevarandevärda odlingslandskap enligt läns styrelsen klass 1 och 2
- Områden utpekade i Länsstyrelsens kulturmiljöprogram
- Områden utpekade i Piteå kommuns kulturmiljöprogram
- Kulturhistoriska lämningar och fornlämningar
- Värdefulla vägmiljöer

Kända försvarsintressen

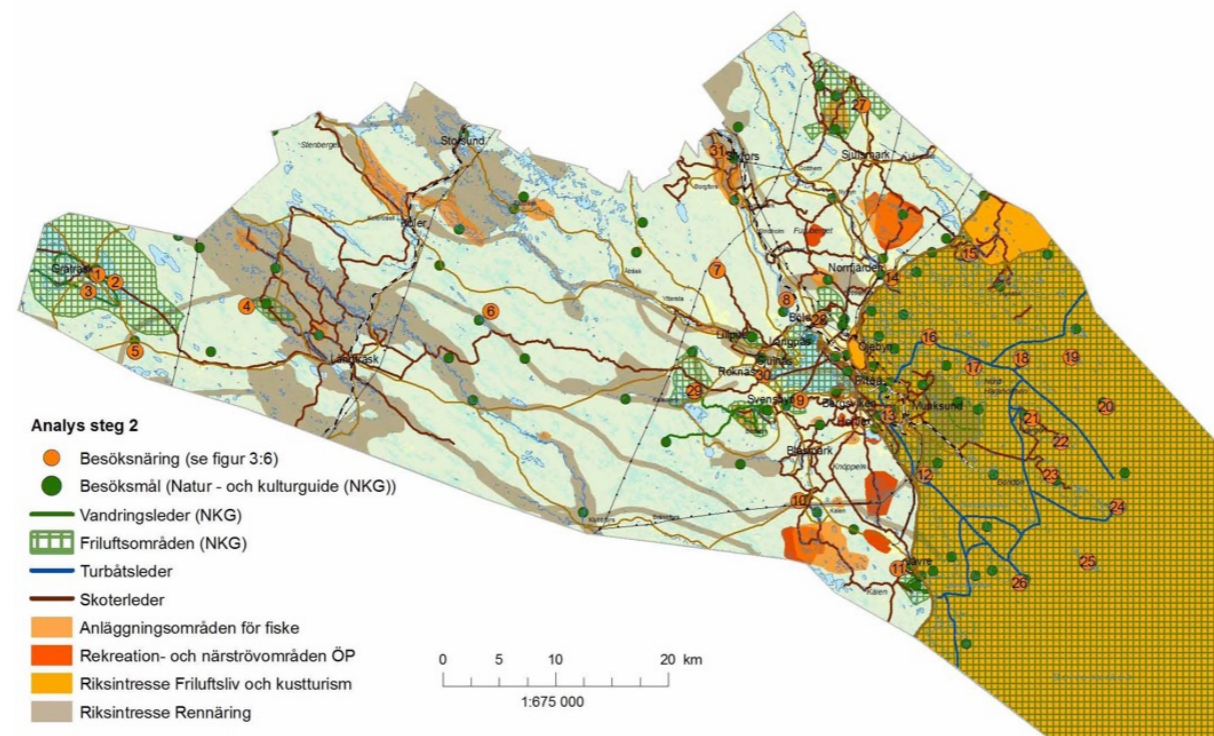
Varje etablering måste samrådas med försvaret.

- Radarzoner
- Skjutfältszoner
- Flygzoner

Steg 2 - Friluftsliv och rennärning

Följande områden har undantagits från storskalig exploatering för vindkraft:

- Riksintressen för friluftsliv och kustturism samt rennärning. I redovisningen ingår förslag till ny tolkning av riksintresse för friluftsliv.
- Besöksmål beskrivna i Piteå kommuns Natur- och kulturguide (NKG).
- Friluftsområden - Särskilt värdefulla områden för friluftslivet utifrån NKG.
- Urval av områden för anläggningsfiske.
- Turbåtsfarleder.
- Vandringsleder från NKG.
- Områden utpekade i översiktsplan stadsbygd och landsbygd för rekreation/närströv.
- Områden utpekade för besöksnäring (numrerade) i enkätstudie till landskapsanalys.

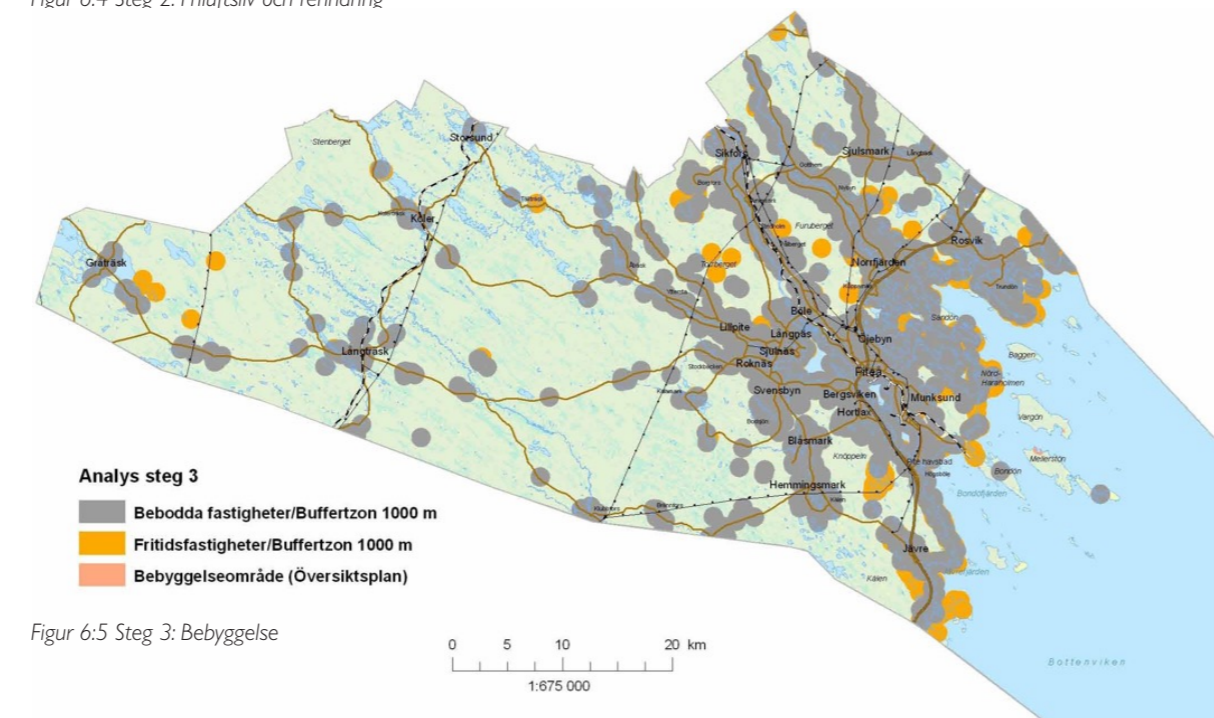

Figur 6:4 Steg 2: Friluftsliv och rennärning

Steg 3 - Bebyggelse

Följande har undantagits från storskalig vindkraftsetablering:

- Bebodda fastigheter utifrån fastighetsregistret (FIR) samt folkbokföringsregistret (KIR) dvs fastighet, där person är skriven + skyddsavstånd på 1000 meter
- Fritidsfastigheter (Typkod 221 från FIR) + skyddsavstånd 1000 meter.
- Bebyggelseområden från översiktsplan.
- Observera att arrendetomter och fritidsbostäder där fastigheten är klassad som jordbruksfastighet inte kommer med i denna redovisning.

Figur 6:5 Steg 3: Bebyggelse

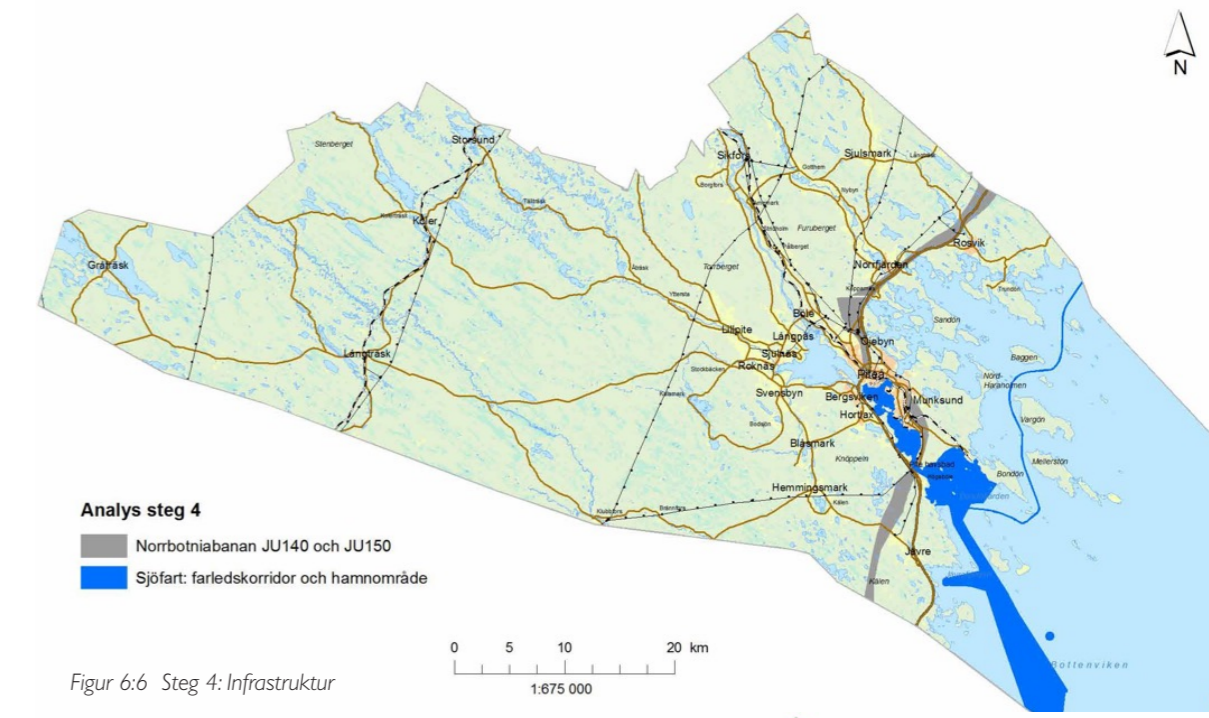
Steg 4 - Infrastruktur

Riksintresse för sjöfart, farleder och farledskorridorer samt hamnområden har undantagits för storskalig vindkraftsetablering.

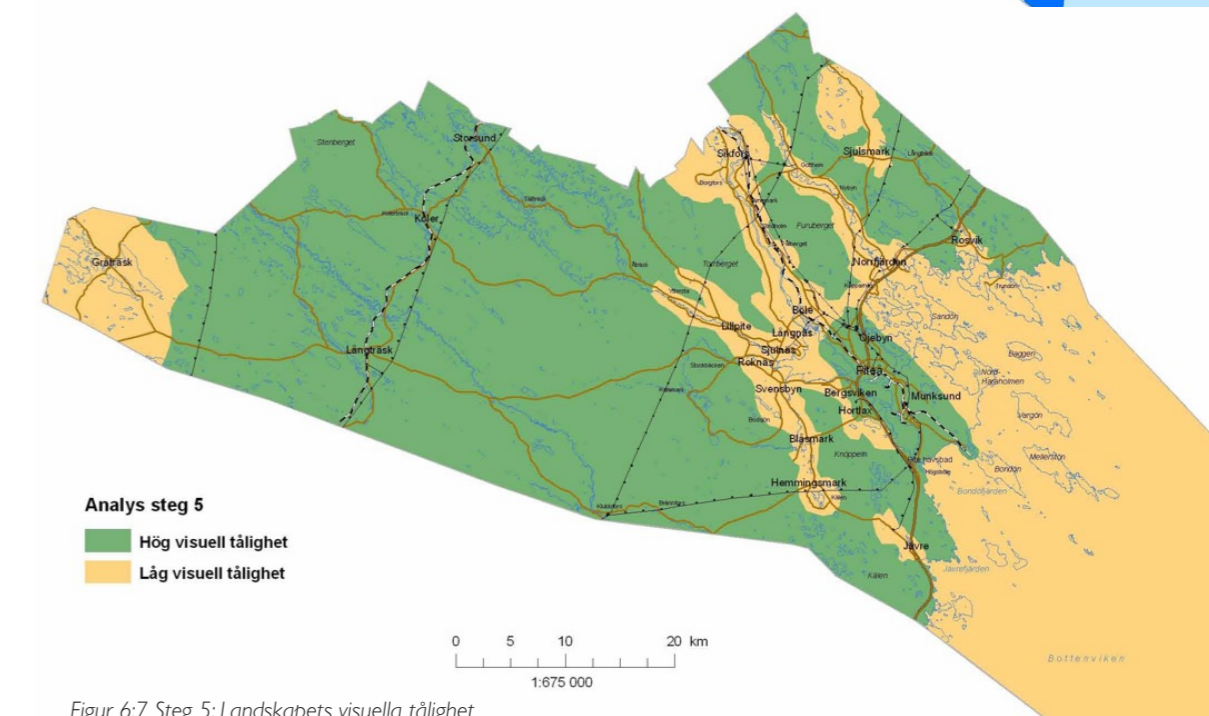
Vindkraft är inte heller möjligt i omedelbar närhet till övriga riksintressen för infrastruktur som väg, järnväg och kraftledningar men kan vara möjligt i anslutning till dessa. Motiveringen till det är att områdena redan är ianspråktaga.

Steg 5 - Landskapets visuella tålighet

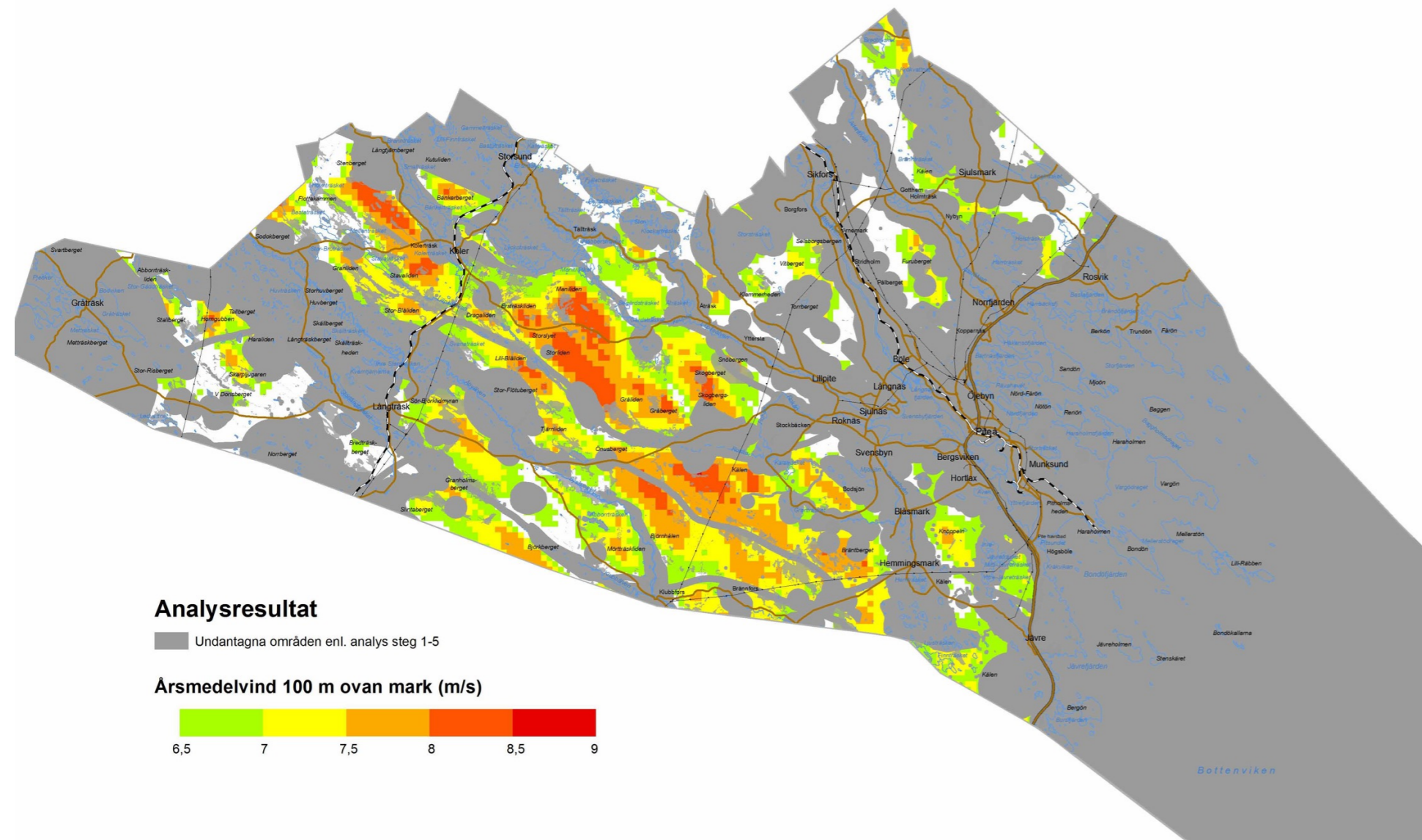
Landskapets visuella tålighet för vindkraft är indelad i två klasser utifrån Landskapsanalysen. Den visuella tåligheten är hög i skogsbygden och det kustnära skogslandskapet. Övriga områden är inte lämpliga för storskalig vindkraftsetablering.

Figur 6:6 Steg 4: Infrastruktur

Figur 6:7 Steg 5: Landskapets visuella tålighet

Figur 6:8 Analysresultat

6.4 Analysresultat

Resultatet av den geografiska analysen redovisas i figur 8:8. De områden som undantagits genom analysens olika steg redovisas i mörkt grå. Relevanta områden att pröva för etablering av vindkraft visas genom de beräknade vindförhållandena enligt Energimyndighetens vindkartering.

De största ytorna som enligt analysen är lämpliga för prövning av vindkraft finns i skogsbygden och det kustnära skogslandskapets södra delar. Dessa landskap innehåller områden med goda vindförhållanden, hög visuell tålighet och få motstående intressen. De utgörs av höjdsträckningarna som går från Blåsmark och Hemmingsmark i sydost och sträcker sig genom kommunen i nordvästlig riktning upp mot gränserna till Arvidsjaur och Älvsbyns kommuner. Motstående intressen överlagras varandra framför allt i dalgångarna. Åbyälvens, Rokåns och Lillpiteälvens dalgångar löper genom landskapet och delar upp de mera sammanhängande höjdplatåerna lämpade för prövning av vindkraft.

Resterande delar av det kustnära skogslandskapet, odlingsbygden och skärgården har bedömts vara mindre lämpliga att pröva för vindkraft, företrädesvis på grund av högre befolkningstäthet och de intressen som följer därav. Dessa landskap har också generellt låg visuell tålighet och högre natur- och kulturvärden. I det kustnära skogslandskapet

återfinns dock ett antal mindre områden av olika storlek vilka bedöms möjliga för prövning av vindkraft.

6.5 Från analys till områdsindelning

Den geografiska analysen har efter bearbetning och generalisering resulterat i en områdesindelning. Indelningen baseras på analysresultatet sammanvägt med mer detaljerad lokal kunskap om naturgeografiska förhållanden. Varje område har klassats som antingen lämpligt eller olämpligt för vindkraftetablering. Områdenas indelning och klassning är gjorda utifrån ett markanvändningsperspektiv kopplat till de värden som finns i de konkreta geografiska områdena.

Därefter har följande aspekter, utan koppling till platsen eller området i sig, vägts in i bedömningen:

- Piteå kommuns framställan till regeringen om tillåtlighetsprövning för vindkraft i Markbygden.
- Piteå kommuns tillstyrkan till att tillåtlighet meddelas.
- Piteå kommuns antagande av planprogram för vindkraft på Tärnas grund och Klockgrundet.
- Samhällsekonomiska aspekter.
- Förmodad minskad klimatpåverkan.

Läs mer om dessa aspekter i Del 1 Vindbruksplan, kapitel 1.

6.6 Områdesklasser

Fyra klasser som avser etablering av vindkraft inom kommunen har därmed kunnat avgränsas. Områdena benämns:

- Områden med tillstånd för vindkraft
- Lämpliga områden för vindkraft (klass L)
- Lämpliga områden med maxhöjd 150 m (klass LH)
- Olämpliga områden för vindkraft (klass O).

I en kommuntäckande vindbruksplan blir områdesindelningen översiktlig. Områdesavgränsningarna får inte ses som skarpa gränser. I samband med prövning av vindkraftsetableringar tas fördjupad kunskap fram. Det kan innebära nya ställningstaganden i förhållande till den kunskap som ligger till grund för denna plan. Inom utpekade områden kan finnas delområden som är olämpliga för vindkraft. På samma sätt kan det inom olämpliga områden finnas mindre delområden där bedömning om etablering av vindkraft är möjlig och där omprövning kan göras som följd av fördjupade kunskaper om områdena.

Områdesindelningen redovisas i figur 6:9. Områdesklasserna och samtliga områden beskrivs närmare i kapitel 7.

Lämpliga områden

L1 – Stavaliden nordost
L2 – Stor-Bläliden
L3 – Dragaliden
L4 - Manliden (del av), se även O30
L10- Granholm (Räliden)

Områden med maxhöjd 150 meter

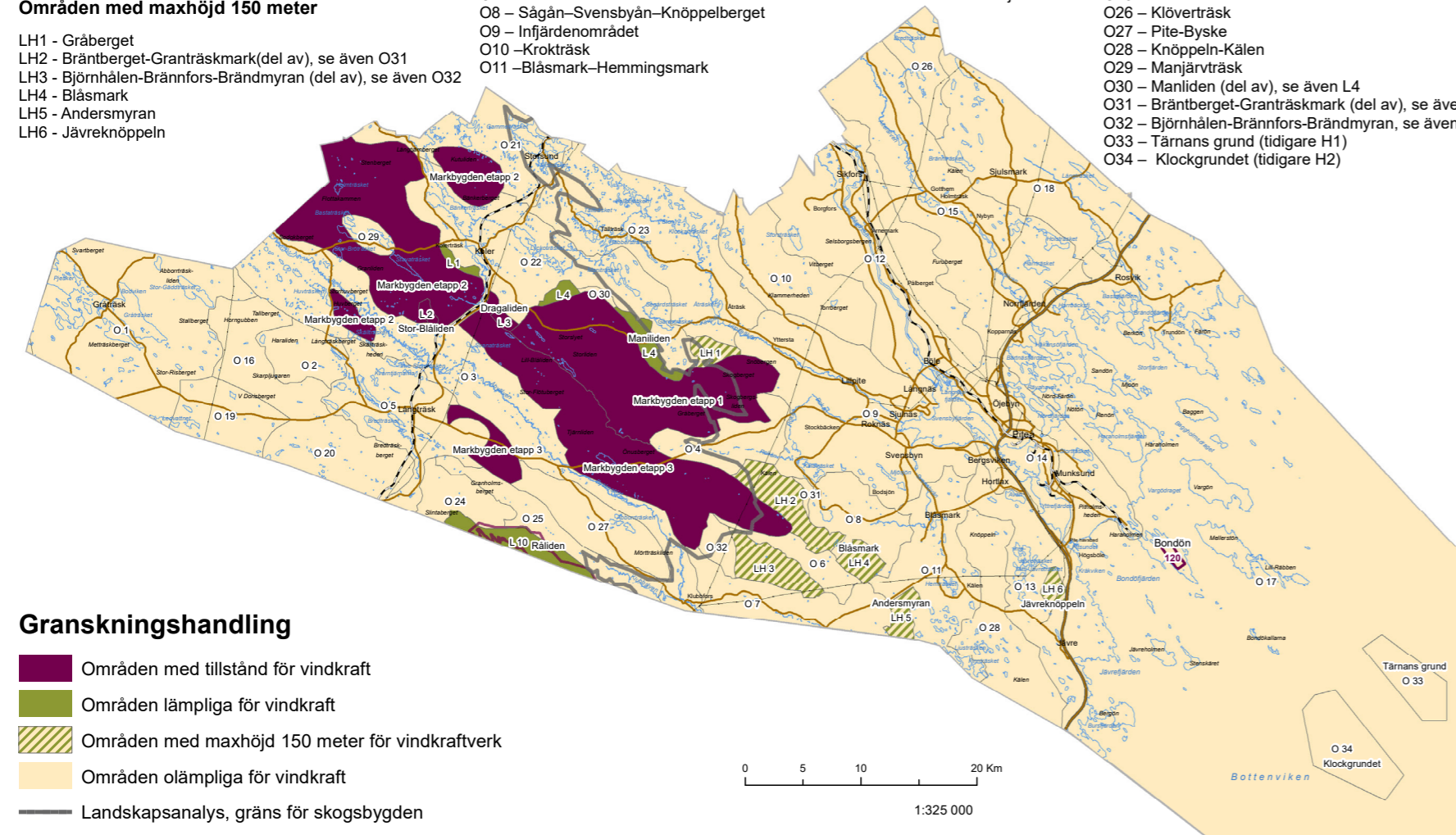
LH1 - Gråberget
LH2 - Bräntberget-Granträskmark (del av), se även O31
LH3 - Björnhålen-Brännfors-Brändmyran (del av), se även O32
LH4 - Blåsmark
LH5 - Andersmyran
LH6 - Jävrekknöppeln

Olämpliga områden

O1 – Gråträsk
O2 – Haraliden
O3 – Åbyälven-Färskberget
O4 – Fagerheden-Rokliden
O5 – Långträsk-Storgranliden
O6 – Flyttleden
O7 – Holmfors-Mellanboda-Klubbfors-Brännfors
O8 – Sägån-Svensbyån-Knöppelberget
O9 – Infjärdenområdet
O10 –Krokträsk
O11 –Blåsmark-Hemmingsmark

O12 – Piteälvens dalgång
O13 – Södra kusten
O14 – Tårtortsområdet
O15 – Alterdalen
O16 – Homgubben-Skarpljugaren
O17 – Kust- och skärgårdsområdet
O18 – Norra Rosvik-Sjulsmark

O19 – Risnabben
O20 – Norrberget
O21 – Försvar-Storsund
O22 – Koler
O23 – Tällträsk
O24 – Granholm
O25 – Klubbälven
O26 – Klöverträsk
O27 – Pite-Byske
O28 – Knöppeln-Kälen
O29 – Manjärvträsk
O30 – Manliden (del av), se även L4
O31 – Bräntberget-Granträskmark (del av), se även LH2
O32 – Björnhålen-Brännfors-Brändmyran, se även LH3
O33 – Tårnans grund (tidigare H1)
O34 – Klockgrundet (tidigare H2)

Granskningshandling

- Områden med tillstånd för vindkraft
- Områden lämpliga för vindkraft
- Områden med maxhöjd 150 meter för vindkraftverk
- Områden olämpliga för vindkraft
- Landskapsanalys, gräns för skogsbygden

Figur 6:9 Områdesindelning

7. Områdesbeskrivningar

Detta kapitel beskriver områdesklasserna från kartan på vidstående sida. Varje nummererat delområde beskrivs också kortfattat. Under rubriken 'Särskilt att beakta' beskrivs vad som särskilt behöver beaktas för respektive område.

Samtliga 'Olämpliga områden' beskrivs kortfattat med de särskilda skäl som gör att området bedömts som olämpligt för storskalig vindkraftsetablering.

För att samtliga aspekter ska bli beaktade i områdesbeskrivningarna har följande checklista använts: Vindförhållanden, Riksintressen, Försvarsintressen, Natur- och kulturvärden, Rennäring, Friluftsliv, Andra näringar, Bebyggelse, Landskap, Visuell påverkan, och Speciellt beaktansvärt.

Områdesklassningens utgångspunkt är, som tidigare nämnts, etablering av storskalig vindkraft.

Inom området finns delområden som utgör riksintresse för vindbruk som är lämpliga för vindkraftsetablering. Området innehåller också delområden med till vindkraft motstående intressen. Dessa områden kräver förstärkt hänsyn. Se Figur 9.1.

Området ligger i huvudsak inom det område som pekades ut som utredningsområde för vindbruk i Översiktsplan Landsbygden 2007. Området ligger inom Skogsbygden. Byskeälven, Lillpiteälvens, Piteälvens och Åbyälvens dalgångar passerar genom området, varav Byskeälven, Piteälven och Åbyälven

utgör Natura 2000-områden. Inom området finns flera naturreservat, större obrutna skogsområden, våtmarksområden av högsta värde samt försvarsintressen. Hela Etapp 2 och delar av Etapp 3 ligger inom MSA-ytan för Arvidsjaur flygplats.

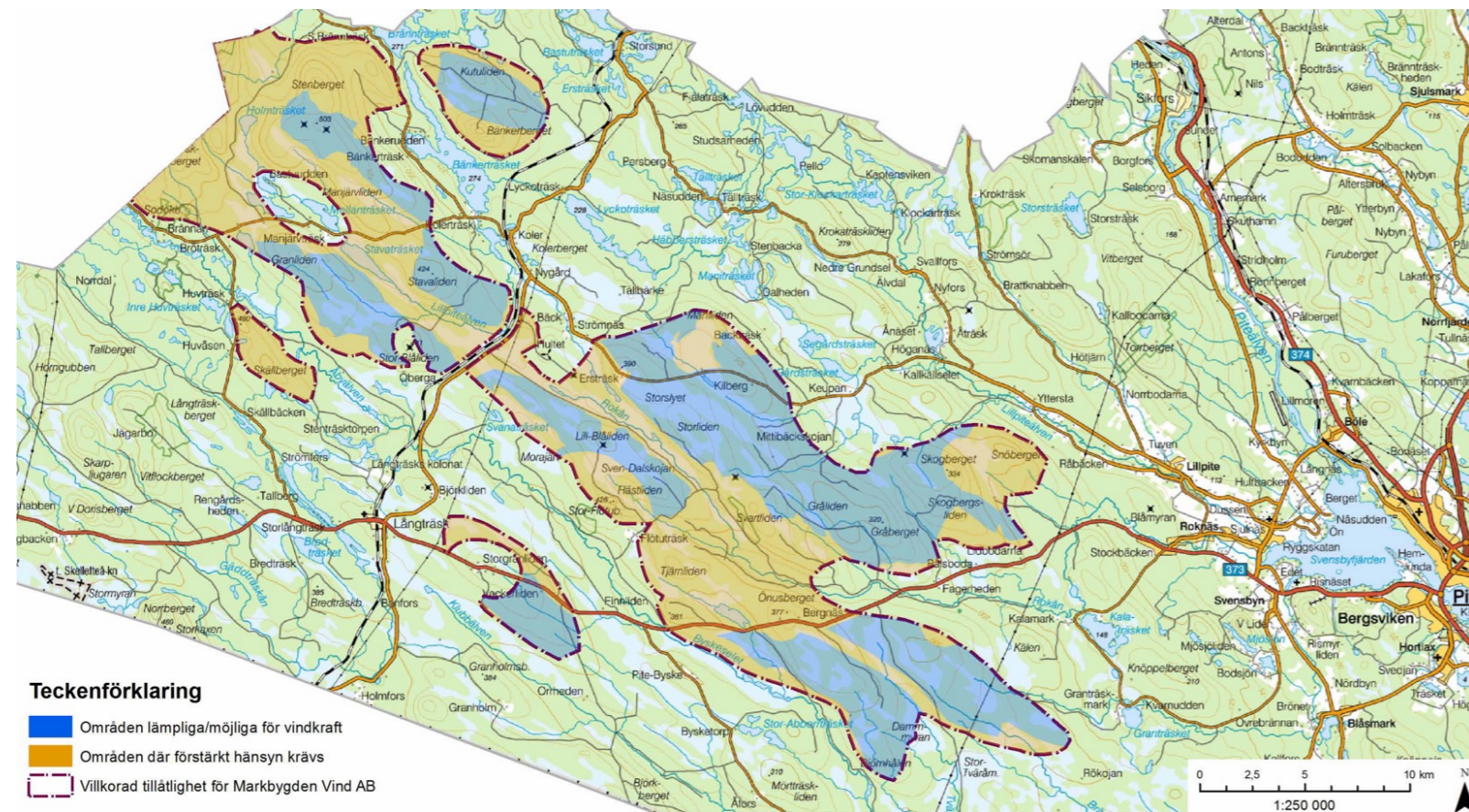
Särskilt att beakta för delområden lämpliga för vindkraft:

- Hänsyn till bebyggelse i Långträsk, Stor-Granliden, Finnsliden, Önusberg och Kalamark.
- Hänsyn till konstaterade örnrevir samt indikationer.
- Riksintresse för totalförsvaret. Tidigt samråd med Försvarsmakten krävs pga närheten till väderradar.
- Hänsyn till riksintresse för rennäring.
- Hänsyn till delområden med biotopskydd och naturvärden.
- Hänsyn till sammanvägt landskapsbildsmässigt intrång och behov av stråk av genomsläpplighet i nord-sydlig riktning.
- Hänsyn till värdefull kulturmiljö i Fagerheden.
- Hänsyn till Natura 2000-områdena Byskeälven, Piteälven och Åbyälven.
- Samråd med Arvidsjaur kommun krävs.
- Samråd med Arvidsjaur Flygplats krävs.

7.1 Villkorad tillåtlighet för Markbygden Vind AB

Regeringen lämnade 2010 Markbygden Vind AB tillåtlighet inom området, 45 000 ha, för uppförande av upp till 1101 vindkraftverk.

Tillstånd enligt miljöbalken, en mer detaljerad prövning, har lämnats för ett flertal vindkraftsetableringar i Markbygden.

Figur 7:1 Detaljstudie av Villkorad tillåtlighet Markbygden Vind AB - lämpliga/möjliga områden och områden där förstärkt hänsyn krävs.

Särskilt att beakta för delområden med förstärkt hänsyn

- Hänsyn till bebyggelse i Storgranliden och Bänkerudden som inte bör få vindkraft i alla riktningar.
- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus i Bastaudden, Bergbacka, Brännan, Bröträsk, Bänkerträsk, Fagerheden, Långträsk, Koler, Kolerträsk, Manjär, Manjärträsk, Manträsk, Palsboda/Lidbodarna, Strömnäs, Södra Brännträsk, Yttersta, Önusberg.
- Hänsyn till konstaterade örnrevir samt indikationer.
- Hänsyn till Natura 2000-områdena Piteälven och Åbyälven.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Huvåsen, Nasaleden, Roka viltvatten, Svartlidenkojan, Åbyälven samt naturreservaten.
- Hänsyn till naturreservaten Dubblabergen, Lillflötuberget, Rokliden, Sodokberget och Svartliden.
- Hänsyn till värdefulla kulturmiljöer i Björkheden, Fagerheden, Ersträsk, Ersträsk gammeltomter, lämningar efter Kristinavägen, väg och bymiljö i och kring Flötuträsk, Lyckoträsket, Strömnäs by samt Lillpitedalens riksintresse för kulturmiljövården.
- Riksintresse för totalförsvaret.
- Hänsyn till riksintresse för rennäring.

- Samråd med Arvidsjaur kommun krävs.
- Hänsyn till karaktärsbergen Bänkerberget, Dubblabergen, Lillflötuberget, Långtjärnberget, Skällberget och Snöbergen.
- Hänsyn till Natura 2000-områdena Byskeälven, Piteälven och Åbyälven.
- Hänsyn till reproducerande bestånd av flodpärlmussla i Lillpiteälven.
- Hänsyn till värdefulla naturområden med naturskogar, opåverkade våtmarker, fågelsjöar samt rödlistade/ovanliga växt- och djurarter.
- Hänsyn till goda jakt- och fiskemöjligheter.
- Hänsyn till upplevelse- och besöksvärden knutna till de naturreservat och skyddade naturskogar samt till de delar av Dubblabergens ekopark som ligger i Arvidsjaur kommun i anslutning till området Villkorad tillåtlighet för Markbygdens Vind AB.
- Hänsyn till Stor-Huvbergets övervintringsplatser för kräldjur.
- Samråd med Arvidsjaur Flygplats krävs.

7.2 Lämpliga områden (klass L)

'Lämpliga områden' är områden där vindkraft i första hand bör etableras. Konflikter med andra kända intressen inom dessa områden är förhållandevis få. Inom 'Lämpliga områden' prioriteras vindkraft framför andra intressen. Det medför

konsekvenser för landskapsbild och friluftslivet och att etablering av fritidshus försvåras.

'Lämpliga områden' för vindkraftsetablering är områden med goda vindförhållanden. De har i huvudsak medelvindar på mer än 7,0 meter per sekund på 100 meters höjd.

'Lämpliga områden' finns inom landskapskaraktäerna Skogsbygden och Kustnära skogslandskapet där den visuella tåligheten bedömts som hög. Landskapets nyttjande i dessa områden utgörs idag av skogsbruk, rennäring och friluftsliv.

'Lämpliga områden' har avgränsats så att bebodda fastigheter eller fritidsfastigheter inte finns inom de utpekade områdena. Jordbruksfastigheter som används som fritidshus och andra ospecificerade byggnader kan finnas inom områdena.

Elva 'Lämpliga områden' har pekats ut med en sammanlagd yta av 13 400 ha.

L 1 – Stavaliden nordost

Areal: 2,6 km²

Årsmedelvind: 6,5–8,0 m/s på 100 m höjd

Området beläget inom Skogsbygden och gränsar i söder till utredningsområde för vindkraft (ÖP 2007) samt tillåtligheten. Området ligger ca 1 km söder/sydväst om bebyggelseområden Koler, Kolerträsk och Björkheden. Inom området finns några våtmarksområden med VMI-klass 3. Området ligger inom MSA-ytan för Arvidsjaur Flygplats.

Särskilt att beakta:

- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus i Strömnäs, Kolerträsk och Koler.
- Hänsyn till rörliga friluftslivet och värdefull kulturmiljö i Strömnäs och Lyckoträsket.
- Hänsyn till värdefulla kulturmiljöer i Koler, Björkheden och Strömnäs.
- Samråd med Arvidsjaur Flygplats krävs.

L 2 – Stor-Blåtiden

Areal: 2 km²

Årsmedelvind: 6,6–7,7 m/s på 100 m höjd

Området, beläget inom Skogsbygden, ligger inom ett av de större sammanhängande orörda / ostörda områdena som finns på fastlandet i kommunen. Området ligger inom ÖP 2007. Områdets södra och östra del berörs av ett naturskogsområde samt ett våtmarksområde med VMI-klass 3. Området ligger inom MSA-ytan för Arvidsjaur Flygplats. Tillstånd för en vindkraftspark omfattande 8 vindkraftverk finns inom området.

Särskilt att beakta

- Hänsyn till riksintresse rennäring.
- Hänsyn till ospecificerade byggnader i söder.
- Hänsyn till naturvärden i naturskog och våtmark.
- Samråd med Arvidsjaur Flygplats krävs.

L 3 – Dragaliden

Areal: 2,3 km²

Årsmedelvind: 6,7–7,8 m/s på 100 m höjd

Området, beläget inom Skogsbygden, ligger innanför utredningsområde för vindkraft i ÖP Landsbygden 2007. Befintlig park på 12 verk inom området.

Våtmarker med VMI-klass I finns i området.

Särskilt att beakta

- Hänsyn tas till bebodda fastigheter/fritidshus Strömnäs by, norr om området.
- Hänsyn tas till höga kulturmiljövärden och besökspunkt för rörliga friluftslivet, Strömnäs by.
- Hänsyn till riksintresse för rennäringen söder om området.

L 4 – Maniliden – Lövberget, se även O30

Areal: 15 km²

Årsmedelvind: 6,3–8,3 m/s på 100 m höjd

Området är beläget inom Skogsbygden och delvis inom utredningsområde för vindkraft. I söder gränsar området till tillåtligheten.

I samband med revideringen har delar av området konstaterats olämpligt för vindkraft. Därav hänvisning till O30.

Keupan ligger ca 1,5 km öster om området. Området i och omkring Keupan är av riksintresse för rennäringen.

Strömnäs by ligger cirka 2 km väster om området, med flera bebodda fastigheter och höga kulturmiljövärden.

Eventuell vindkraftsetablering i delar av området kolliderar med totalförsvarets intressen. Våtmarker med VMI-klass 3 och 4 finns i området.

Fornlämningsområdet kring sjön Lyckoträsk (kommunens kulturmiljöprogram) ligger cirka 500 meter norr om området.

Särskilt att beakta

- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus och kulturmiljövärden i Strömnäs.
- Hänsyn till bebyggelsen och boende i Keupan.
- Hänsyn till riksintresse för rennäring norr om området.
- Hänsyn till totalförsvarets intressen i delar av området. Tidigt samråd med Försvarsmakten krävs pga. närheten till väderradar.

LH 1 Områden max 150 m – Gråberget

Areal: 7 km²

Årsmedelvind: 6,5–7,6 m/s på 100 m höjd

Området är beläget inom Skogsbygden. Mindre delar ligger inom riksintresse för vindbruk och har medelvindar över 7 m/s.

Landskapet öster om skogslandskapet (kustnära skogslandskapet och odlingsbygden) har en större

känslighet för vindkraft med tanke på både visuella intryck och störningar från hindersbelysning för boende.

Området sträcker sig i öster nära intill och omger delvis Skogberget och Snöbergen. Dessa har höga landskaps-, natur- och friluftsvärden och är karaktäristiska landmärken från bl a Lillpite, Yttersta men också på längre avstånd där Skogberget är ett av bergen man blickar in mot från kusten, t ex över Svensbyfjärden och från delar av Bölebyn.

Den närliggande Kalahatten är ett annat av dessa karaktärsberg och också ett kalottberg samt ett välbesökt utflyktsmål/friluftsområde. Roklidens naturreservat ligger söder om området. Flera nyckelbiotoper och mindre naturskogsobjekt med höga naturvärden finns spritt i området. Den visuella påverkan på Infjärden blir påtaglig/ kraftig om området exploateras.

Särskilt att beakta

- Hänsyn till visuell påverkan på Infjärdenområdet.
- Hänsyn till Snöbergens naturområde norr om området.
- Hänsyn till Kalahattens friluftsområde öster om området.
- Hänsyn till riksintresse för kulturmiljövärden – Lillpitedalen.
- Hänsyn till riksintresse för rennäring öster och söder om området.

- Indikation på örnrevir.
- Tidigt samråd med Försvarsmakten krävs pga. närheten till väderradar.

LH3 Områden max 150 m – Björnhålen – Brännfors – Brändmyran. Se även O32

Areal: 36 km²

Årsmedelvind: 6,2–7,8 m/s på 100 m höjd

Området ligger cirka 1 respektive 2 km norr om byarna Brännfors och Klubbfors. Dryga 2 km öster om området ligger Mellanbodas kolonat område. Området gränsar i väster mot tillåtligheten.

I samband med revideringen har delar av området konstaterats olämpligt för vindkraft. Därav hänvisning till O32

Landskapet öster om skogslandskapet (kustnära skogslandskapet och odlingsbygden) har en större känslighet för vindkraft med tanke på både visuella intryck och störningar från hindersbelysning för boende.

Många vattendrag och dalgångar skär igenom landskapet. Vattendragen och tjärnarna i området ingår i Natura 2000-området Åbyälven. Området berörs av flera stora våtmarksområden med VMI-klass 3 och 4 samt i liten del klass 2. Nyckelbiotoper och naturskogspartier finns spritt i området.

Särskilt att beakta

- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus i

Mellanboda, Klubbfors och Brännfors.

- Hänsyn till behov av stråk av genomsläpplighet i nord-sydlig riktning.
- Hänsyn till riksintresse rennäring.
- Hänsyn till nyckelbiotoper och naturskogspartier med naturvärden. Hänsyn till ett biotopskydd och Natura 2000 – Åbyälven.
- Tidigt samråd med Försvarsmakten krävs pga. närheten till väderradar.

LH2 Områden max 150 m – Granträskmark. Se även O31

Areal: 28 km²

Årsmedelvind: 6,4–8,4 m/s på 100 m höjd

Området, beläget inom Skogsbygden och Kustnära skogslandskapet ligger rakt i sydväst från och nära Kalahatten. Området utgör närområde till byarna Kalamark och Granträskmark. Området berörs av ett flertal våtmarksområden med VMI-klass 3 och 4. Nyckelbiotoper och naturskogspartier finns spritt i området.

I samband med revideringen har delar av området konstaterats olämpligt för vindkraft. Därav hänvisning till O31.

Landskapet öster om skogslandskapet (kustnära skogslandskapet och odlingsbygden) har en större

känslighet för vindkraft med tanke på både visuella intryck och störningar från hindersbelysning för boende.

Område med riksintresse för vindbruk finns inom området.

Särskilt att beakta:

- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus i Fagerheden, Kalamark och Granträskmark.
- Hänsyn till behov av tillgängliga stråk och uppdelning av genomsläpplighet i nord-sydlig riktning.
- Hänsyn till sammanvägt landskapsbildsmässigt intrång p g a mycket stor areal.
- Hänsyn till rörliga friluftslivet vid Kalahatten, Nötmyrbodarna och Eliasleden.
- Hänsyn till riksintresse rennäring.
- Hänsyn till nyckelbiotoper och områden med naturvärden.
- Hänsyn till värdefull kulturmiljö, Fagerheden, norr om området.
- Hänsyn till totalförsvarets intressen i delar av området. Tidigt samråd med Forsvarsmakten krävs pga närheten till väderradar.
- Samråd med Östra Kikkejaure sameby.

LH 4 Område max 150m – Blåsmark

Areal: 9 km²

Årsmedelvind: 6,2–7,9 m/s på 100 m höjd

Området, beläget inom Kustnära skogslandskapet, ligger söder om Bräntberget, nära byarna Hemmingsmark och Blåsmark. Området bildar fond i sydväst för byn Blåsmark. Området berörs av ett par våtmarksområden med VMI-klass 2 som delvis sträcker sig in i området. Ett par nyckelbiotoper finns i den östra delen.

Landskapet öster om skogslandskapet (kustnära skogslandskapet och odlingsbygden) har en större känslighet för vindkraft med tanke på både visuella intryck och störningar från hindersbelysning för boende.

Område med riksintresse för vindbruk finns inom området. Området ligger delvis innanför och delvis utanför utredningsområde för vindkraft i ÖP Landsbygden 2007.

Särskilt att beakta

- Hänsyn till bebyggelsen i Hemmingsmark och Blåsmark.
- Hänsyn till kulturmiljö vid Bodhällorna.
- Hänsyn till värdefulla kulturlandskap och -miljöer i Blåsmark, Hemmingsmark och Mellanboda.
- Hänsyn till riksintresse för rennäring söder och sydost om området.
- Hänsyn till flera små naturvärdesobjekt och våtmarker inom området.

- Hänsyn till totalförsvarets intressen i delar av området. Tidigt samråd med Forsvarsmakten krävs pga närheten till väderradar.

*Vy mot området från Hemmingsmark
(Foto: Piteå kommun)*

LH 5 Område max 150 m – Andersmyran

Areal: 8 km²

Årsmedelvind: 6,9–7,6 m/s på 100 m höjd

Området, beläget inom kustnära skogslandskapet, ligger innanför utredningsområde för vindkraft. Ett våtmarksområde med VMI-klass 4 sträcker sig in i området. Några högklassiga nyckelbiotoper finns spridda i området.

Landskapet öster om skogslandskapet (kustnära skogslandskapet och odlingsbygden) har en större känslighet för vindkraft med tanke på både visuella intryck och störningar från hindersbelysning för boende.

Området gränsar mot Skellefteå kommun och sammanfaller med ett område inom Skellefteå kommun som pekats ut som lämpligt för vindkraft.

Särskilt att beakta:

- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus i Mellanboda och Holmfors samt till Hemmingsmark med omnejd.
- Hänsyn till ospecificerade byggnader i områdets närhet.
- Hänsyn till värdefulla kulturlandskap och -miljöer i Hemmingsmark och Mellanboda.
- Hänsyn till område för rekreation och närströvsområde enligt ÖP Landsbygden 2007 i öster.
- Hänsyn till rennäringen norr och väster om

området, Mellanboda kolonat område.

- Samråd med Skellefteå kommun krävs.
- Hänsyn till delområden med naturvärden inom området.
- Hänsyn till totalförsvarets intressen i delar av området. Tidigt samråd med Forsvarsmakten krävs pga närheten till väderradar.

L 10 – Granholm

Areal: 20 km²

Årsmedelvind: 6,3–7,8 m/s på 100 m höjd

Området beläget inom Skogsbygden. Ett aktivt kungsörnsrevir sträcker sig in i området och indikationer på ytterligare ett revir finns. Mindre vattendrag tillhörande Natura 2000 för Åbyälven passerar igenom området. Ett större naturskogsområde med höga naturvärden finns direkt norr om området. Naturskogsområdet har klassats av Länsstyrelsen som utredningsobjekt reservatsbildning.

Området gränsar mot Skellefteå kommun och sammanfaller delvis med ett område inom Skellefteå kommun som pekats ut som lämpligt för vindkraft.

Särskilt att beakta:

- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus i Holmfors och Granholm.
- Hänsyn till rennäringens intresset i väster.

- Hänsyn till aktivt örnrevir och indikationer.
- Hänsyn till höga naturvärden, Stor-Slaintamyran, VMI, klass 2.
- Hänsyn till Natura 2000 områden för Åbyälven
- Hänsyn till totalförsvarets intressen i delar av området.
- Samråd med Skellefteå kommun krävs.

LH6 Område max 150m – Jävrekneppeln

Areal: 4,5 km²

Årsmedelvind: 6,6–7,0 m/s på 100 m höjd

Området ligger kust och skärgårdsnära inom Kustnära skogslandskapet, strax väster om E4:an ca 2 km norr om Jävre. Avståndet till bebyggelse kring Jävretträsket och Högsböle är cirka 1,7 respektive 1,2 km.

Landskapet öster om skogslandskapet (kustnära skogslandskapet och odlingsbygden) har en större känslighet för vindkraft med tanke på både visuella intryck och störningar från hindersbelysning för boende.

Välbesökta, stora skärgårds-/naturreservat strax öster om området. Dessa reservat omfattar även riksintresse natur och riksintresse Natura 2000. Området gränsar i öster mot riksintresse friluftsliv. Områdets västra del ligger inom Norrbotniabanans korridor (JU 140). Etablering inom korridoren kan ej komma till innan järnvägens exakta dragning är fastställd.

Särskilt att beakta

- Hänsyn till bebodda fastigheter/fritidshus i Jävre, kring Jävretträsket samt ut över kust och skärgård. Påverkan på bebyggelsen bör särskilt utredas.
- Hänsyn till riksintresse för rennäring söder och nordväst om området.
- Hänsyn till riksintresse infrastruktur, E4 och Norrbotnianbanans korridor.
- Hänsyn till värdefulla kulturlandskap i Jävre.
- Viss risk för skada på riksintresse för totalförsvaret. Tidigt samråd med Försvarsmakten krävs.

7.3 Olämpliga områden (klass O)

Vindkraftsetablering inom Olämpliga områden bedöms stå i strid med god resurshushållning. I dessa områden finns starka motstående intressen såsom riksintressen eller kommunala intressen. Det kan vara höga natur och kulturmiljövärden eller värden för friluftslivet, försvarsintressen eller rennäring. Det kan också vara områden som bedöms ha låg visuell tålighet för vindkraftsetableringar.

Följande områden bedöms som olämpliga för storskalig vindkraftetablering.

O 1 – Gråträsk

Området ligger inom Mellanbygden som kännetecknas av småskaligt, småbrutet, kuperat eller

starkt böljande terräng med hög komplexitet.

Landskapskaraktären har låg visuell tålighet gentemot nya landskapselement.

Särskilda skäl

- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-områdena Byskeälven och Åbyälven.
- Naturreseptaten Luobbalheden, Trollberget, Norrdal och Vinterberget ligger i området. Flera av dessa är Natura 2000-områden och av riksintresse. I reservaten finns naturstigar, eldplatser mm.
- Betydelsefull knutpunkt när silvermalmen från Nasafjället skulle ner till kusten. Vandringsled med skyltning om kulturlämningar i området kring Tjautjer.
- Nasaleden. Luobbalhedens naturreseptat med stigar och eldstad. Vandringsled med skyltning om kulturlämningar i området kring Tjautjer.
- Två konstaterade örnrevir.
- Många större värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter ur natur- eller kultursynpunkt eller för rörliga friluftslivet, bl a Trollleden, Norrdal, Trolltjärnen, Luobbalheden och Gråträsk by.
- Låg visuell tålighet för vindkraft

O 2 – Haraliden

Området ligger inom Skogsbygden och inom ett sammanhängande orört område.

Särskilda skäl

- Inom området finns ett sammanhängande orört område.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Byskeälven.
- Naturreseptatet Haraliden som även är Natura 2000-område och av riksintresse ligger här. I reservatet finns naturstigar, eldplatser mm.
- Närhet till Haralidens naturreseptat med vissa anordningar för friluftslivet.
- Skarpljugaren utreds för eventuell reservatsbildning
- Besökspunkt/-område för rörliga friluftslivet, Långträskberget och Vitflocksberget. Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur- eller friluftsliv, bl a Skarpljugaren som är botaniskt intressant och det närliggande Haralidens naturreseptat.
- Riksintresse för rennäringen.
- Indikation på örnrevir.

O 3 – Åbyälven

Området beläget inom Skogsbygden. Området ligger inom ett sammanhängande orört område

som i väster gränsar mot Dubblabergens ekopark.

Inom området finns Lill-Huvberget och Sodokbergets naturreseptat.

Särskilda skäl

- Åbyälvens dalgång passerar genom området. Sjöarna och vattendragen ingår i Natura 2000-området Åbyälven och Byskeälven.
- Naturreseptatet Lill-Flötuberg som även är Natura 2000-områden och av riksintresse ligger i området. I reservatet finns naturstigar, eldplatser mm.
- Tre konstaterade örnrevir.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Huvåsen, Åbyälven, Lill-Flötubergets naturreseptat och de nya reservaten Lill-Huvberget och Sodokberget.
- Besökspunkt för rörliga friluftslivet.
- Delar av området inom sammanhängande orört område.
- Bebyggelse i Finnleden (som inte bör få industriell vindkraft i alla riktningar?).
- Riksintresse för rennäringen.

O 4 – Fagerheden-Rokliden

Området är beläget inom Kustnära skogslandskapet.

Särskilda skäl

- Rokåns dalgång passerar genom området.
- Roklidens naturreseptat är även Natura 2000-områden. I reservatet finns naturstigar, eldplatser mm.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar, rinnande vattendrag, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Nasaleden och Roklidens naturreseptat.
- Områden med riksintresse för rennäringen.
- Bebodda fastigheter/fritidshus i Fagerheden.

O 5 – Långträsk

Området är beläget inom Skogsbygden. Genom Stor-Långträsket sträcker sig en intressant åsformation med höga geovetenskapliga värden.

Särskilda skäl

- Vattendragen och sjöarna i området tillhör Natura 2000-områdena Åbyälven och Byskeälven.
- Konstaterat örnrevir.
- Flera större värdefulla naturområden med

opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.

- Bebyggelsen i Långträsk och Storgranliden med omnejd som inte bör få industriell vindkraft i alla riktningar.
- Riksintresse för rennäringen.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Stor-Långträsket.

O 6 – Flyttleden

Området är beläget inom Skogsbygden och Skogsnära kustlandskapet. Mindre del av området utgör riksintresse för vindbruk.

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäringen, flyttled.
- Bebyggda fastigheter/fritidshus i Mellanboda.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Åbyälven. Några värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.

O 7 – Holmfors-Mellanboda

Området är beläget inom Kustnära skogslandskapet.

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäringen.
- Bebyggelse i Klubbfors, Brännfors, Holmfors och Mellanboda.

- Område med höga kulturmiljövärden, Mellanboda kolonat område, och gammalt kulturlandskap Åbyälvens dalgång.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Åbyälven.
- Några värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Hänsyn till rörliga friluftslivet, Kvarnholmen.

Lillpiteälven vid Stavaliden (Foto: Piteå kommun)

○ 8 – Sägån – Svensbyn

Området är beläget inom Kustnära skogslandskapet och delvis inom utredningsområde för vindkraft i ÖP Landsbygden 2007.

Flera nyckelbiotoper och mindre naturskogsobjekt finns spridda i området. Bebodda fastigheter och fritidshusområden öster, väster och söder om området. Om området pekas ut får de bebodda fastigheterna och fritidshusen i söder vindkraft i alla riktningar. Den visuella påverkan på Infjärdenområdet skulle bli påtaglig/kraftig.

Området har närhet till värdefullt utflyktsmål och utblickspunkt samt 64 vid Mjösjöleden/Eliasgrottan och 67 söder om området. Området har flera populära vandringsleder

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäringen
- Bebyggelse i Granträskmark, Kalamark, Stockbäcken, Bodsjön, Svensbyn och Blåsmark.
- Besökspunkt för rörliga friluftslivet, Källbodarna.
- Påtaglig visuell påverkan på Infjärdenområdet.
- Några värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.

○ 9 – Infjärdenområdet

Området är beläget inom Odlingenslandskapet. Landskapskaraktären kännetecknas av ett flackt eller svagt böljande landskap. Infjärden följer Lillpite älvens dalgång och är ett välskött odlingslandskap med hög komplexitet där bebyggelsen i huvudsak är placerad längs byavägen och odlingsmarkerna ligger samlade. Den utgör en småskalig kulturmiljö där åkerfälten och beteshagar varvas med åkerholmar och enstaka gårdar, ekonomibyggnader och villor. Detta skapar ett gemytligt landskap där utblickarna är korta på grund av den höga komplexiteten i landskapet. Odlingenslandskapet har låg visuell tålighet gentemot nya landskapselement. Infjärden kantas av karaktäristiska kalottberg som Snöberget, Skogberget och Kalahatten. Dessa utgör markör mellan olika landskapstyper och är landmärken och orienteringspunkter synliga från stora delar av kommunen. Kalottbergen har höga geologiska värden där topparna är utflyktsmål och utkikspunkter med storslagen utsikt över odlingslandskapet och ner till kusten.

Särskilda skäl

- Riksintresse för kulturmiljövården, Lillpitedalen.
- Större delen av området ingår i länsstyrelsens bevarandeplan för odlingslandskap.
- Riksintresse för rennäringen.
- Koncentration av bebyggelse, byarna Svensbyn,

Roknäs, Sjulnäs, Långnäs, Lillpite och Yttersta.

- Många viktiga friluftsområden.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Kalahatten, Gölaberget, Bröstfallen, Snöberget, Vallsberget, Svensbyleden, Svensbyfjärden och Eliasleden.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar och odlingsmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter. Flera viktiga landmärken. Låg visuell tålighet.

○ 10 – Krokträsk

Området är beläget inom Kustnära skogslandskapet.

Särskilda skäl

- Inom orört område.
- Naturreservaten Torrbergstjärn och Ludenhatten ligger i området. I reservaten finns naturstigar, eldplatser, fiskemöjligheter mm.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Piteälven.
- Ett konstaterat örnrevir.
- Flera större värdefulla naturområden i en värdestrakt med naturskog, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.

- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Torrbergstjärns och Ludenhattens naturreservat.
- Bebyggelse i Krokträsk m fl byar.
- Gränisar i norr mot Älvsbyns kommun och byn Granträsk.

○ 11 – Blåsmark-Hemmingsmark

Området är beläget inom landskapskaraktären Odlingslandskapet. Läs mer om det karakteristiska för Odlingsbygden under Infjärdenområdet.

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäring, flyttled.
- Koncentration av bebyggelse, Blåsmark och Hemmingsmark.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Många fiskesjöar med anläggningar i området.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a många fiskesjöar, Igeltjärnsberget, Hemträsket.
- Låg visuell tålighet för vindkraft.

○ 12 – Piteälvens dalgång

Området har landskapskaraktärerna Odlingslandskapet i södra delen och Mellanbygden i norra delen. Piteälven och dess biflöden tillhör Natura 2000- området Piteälven. Piteälven är en av fyra nationalälvar i landet.

Särskilda skäl

- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Piteälven som är en av landets fyra nationalälvar och av riksintresse för naturvård.
- Floxen och naturreservatet Forstjärnberget är också Natura 2000-områden av riksintresse. I naturreservatet finns naturstigar, eldplatser mm.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Riksintresse för rennäringen
- Riksintresse infrastruktur, järnväg.
- Koncentration av bebyggelse, Böle, Stridholm, Arnemark, Selsborg, Borgfors och Sikfors.
- Många fiskesjöar och rinnande vatten med anläggningar i området.
- Mycket goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Sikfors, Stryckholmen och Floxen.

- Höga kulturmiljövärden med bl a byggnadsminnen.
- Låg visuell tålighet för vindkraft.

○ 13 – Södra kusten

Området har landskapskaraktären Odlingsbygden i Jävre med omnejd och i övrigt kustnära skogslandskapet.

Arkeologistigen är ett välbesökt område med flera stigar, anordningar och utsiktspunkter.

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäring, flyttled.
- Riksintresse för kulturmiljövärden, Arkeologistigen, Jävre.
- Riksintresse för infrastruktur, väg, järnväg.
- Koncentration av bebyggelse, Jävre och delar av Hortlax och Bergsviken.
- Stor visuell påverkan ut mot kust och skärgård.
- Flera värdefulla besökspunkter tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Arkeologistigen, Jävre.
- Låg visuell tålighet för vindkraft.
- Några värdefulla naturområden med naturskog och rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.

○ 14 – Tätortsområdet

Landskapskaraktären för området har benämnts Tätortslandskap. Den visuella tåligheten mot nya

landskapselement kan vara hög men koncentrationen av bebyggelse gör att lokalisering av storskalig vindkraft i området är olämpligt.

Särskilda skäl

- Flera områden med riksintresse för kulturmiljövärden.
- Riksintresse friluftsliv.
- Riksintresse kustturism.
- Koncentration av bebyggelse, Piteå centralort, Bergsviken, Hortlax, Munksund och Öjebyn.
- Nedre delen av Piteälven som är nationalälv och riksintresse för naturvård berörs till viss del.
- Sandängesstrandens naturreservat ligger i området.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, fågelrika sjöar, våtmarker och odlingsmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiskemöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Lomtjärn, Fingermanholmen, Furunäset, Öjeby kyrkstad, Pite havsbad, Sandängesstrandens naturreservat .

○ 15 – Alterdalen

Området är beläget inom landskapskaraktären Odlingslandskapet. Läs mer om det karakteristiska

för Odlingsbygden under Infjärdenområdet. Den visuella tåligheten för vindkraftverk är låg.

Området domineras i hela sin sträckning av Alterälven och dess dalgång. I dalgången finns flera områden som är identifierade i värdeklass 3 och 5. Området har flera vatten som nyttjas för sportfiske. Mindre orört område, Furuberget, finns inom området.

Särskilda skäl

- Alterälvens dalgång passerar genom området.
- Koncentration av bebyggelse, Norrfjärden, Lakafor, Nybyn, och Holmträsk.
- Flera värdefulla kulturmiljöer, Kopparnäs, Håkansön & Sandlabygden och Alterdalen.
- Floxen och naturreservatet Forstjärnberget är Natura 2000-områden av riksintresse. I naturreservatet finns naturstigar, eldplatser mm.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar och fjärdar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Flera fiskesjöar och rinnande vatten med anläggningar i området.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter för friluftslivet/besöksnäringen, Alterälven, Altersbruk, Ottergården, Råbergen, Sladan, Malberget, Tetberget, Furuberget m fl.

- Låg visuell tålighet för vindkraft.
- Riksintresse rennäring.

O 16 – Horngubben – Skarpljugaren

Området beläget inom Skogsbygden och delvis innanför utredningsområde för vindkraft i ÖP Landsbygden 2007.

Inom området finns ett sammanhängande ostört område och närhet till konstaterat örnrevir samt indikationer på ytterligare örnrevir berör området. Skarpljugaren innehåller kalkberggrund och har extremt artrik flora med många orkidéer. Området är väldigt kuperat och är lämpligt för friluftsliv, flera utflyktsmål inom området.

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäring.
- Konstaterat örnrevir.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Byskeälven.
- Närhet till Haralidens naturreservat där det finns anordningar för friluftslivet.
- Skarpljugaren har klassats av Länsstyrelsen som utredningsobjekt för reservatsbildning
- Flera värdefulla naturområden med naturskog, artrika våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bland annat Skarpljugaren som är botaniskt intressant och det närliggande Haralidens naturreservat.

- Hög koncentration av forn- och kulturhistoriska lämningar.

O 17 – Kust- och skärgårdsområdet

Landskapskaraktären benämns Skärgården. Skärgården med sin låga komplexitet har låg visuell tålighet för vindkraft.

I havet finns ett område med riksintresse för vindbruk. Området har medelvindar på mer än 7,0 m/s och inåt land över 6,5 m/s .

I skärgården finns ostördheten, den obrutna horisonten och havets skiftningar. Värden som grundlägger upplevelsen av öppenhet, frihet, rymd och tidlöshet. Det nordliga läget ger oss ljusa sommarnätter och vintrar med isbelagda fjärdar och isbergsformationer i ytterskärgården och på utsjöbankarna. Detta gör Bottenviken till en exklusiv del av norra Europa.

Skärgården och Bottenviken är Piteås stolthet och det varumärke som ligger till grund för Piteås attraktionskraft för boende, besökare och besöksnäring såsom t ex Pite havsbad. Skärgården och havet är en avgörande resurs för friluftslivet, livskvalitet och utveckling av nya grenar inom besöksnäringen. Friluftslivets aktiviteter är av många slag: fritids fiske, båtutflykter, paddling, segling, vindsurfing, skidor, skoter, långfärdsskridskor mm.

En stor del av kommunens besöksmål med natur- och kulturupplevelser ligger i kust och skärgårdsområdet. Upplevelserna bygger på långa utblickar över öppet hav mot horisonten samt möjligheten att fritt kunna färdas på havet eller isen.

Bottenviken är världens enda intakta brackvatten hav och -skärgård. Landhöjningen skapar ständigt nya orörda landområden och stränder. Utanför öarna ligger utsjöbankarna vars grund stiger ur havet med landhöjningens hjälp och blir till vår nya skärgård. I havet och skärgården finns några av Sveriges mest unika naturmiljöer med ett rikt växt- och djurliv med speciella skärgårds- och havsarter. Några arter finns bara i Bottenviken och ingen annanstans i världen.

På Pitholm finns två olika vindkraftsetableringar, en med två mindre vindkraftverk nära Piteå Hamn och en park ute på Bondön. Dessa etableringar tillkom redan innan Piteå kommun tog fram sin första vindbruksplan. Vid en eventuell repowering eller förändring av dessa kommer frågan att beredas och beslutas politiskt och ställningstagande göras. Utifrån denna reviderade vindbruksplan kommer inte en eventuell repowering eller förändring kunna medföra att vindkraftsverken i sådana fall blir högre än 150 meter.

Särskilda skäl

- Riksintresse friluftsliv.
- Riksintresse kustturism.
- Riksintresse infrastruktur, hamn och farled.
- Riksintresse fiske.
- Riksintresse naturvård.
- Riksintresse Natura 2000.
- Riksintresse kulturmiljö.
- Riksintresse rennäring.
- Bebodda fastigheter och fritidshus längs hela kusten och på öarna.
- Skärgården och Bottenviken är Piteås stolthet och det varumärke som ligger till grund för Piteås attraktionskraft för boende, besökare och besöksnäring.
- Låg visuell tålighet för vindkraft.
- Ur kulturmiljösynpunkt finns både värdefulla helhetsmiljöer och enskilda objekt.
- Viktiga områden för fiskreproduktion - strömming, sik, siklöja, harr mm.
- Det viktigaste friluftsområdet i Piteå kommun.
- Många värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur och friluftsliv, bl a Stenskär, Stor-Räbben, Koskär, Baggen, Svinöra, Sandängesstranden, Trundön, Pite havsbad, Olsvenskallarna, Bondökallarna, Nörd-Mörön.

- Anläggningar för friluftslivet är många, inte minst i naturreservaten. Eldplatser, ved, vindskydd, markerade stigar och informationstavlor ökar tillgängligheten till sevärdheter och upplevelser.
- Mycket bra fiske- och jaktmöjligheter.
- Piteå kommuns hela population av havsörn finns inom området.
- 9 olika Natura 2000-områden, samtliga av riksintresse Natura 2000.
- 8 naturreservat samt 3 pågående reservatsbildningar
- De högsta naturvärdena i Piteå kommun ligger här med många stora värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar, fjärdar, stränder, skär och öar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Bottenviken är ekologiskt känslig för störningar.
- Skärgårdens och det öppna havets värden och resurser är oförenliga med vindkraft.

○ 18 – Norra Rosvik–Sjulsmark

Landskapskaraktären utgörs av Kustnära skogslandskapet, Odlingsbygden och Mellanbygden. Den visuella tåligheten för vindkraft är låg i Odlingsbygden och Mellanbygden. Området mellan Rosvik och kommungränsen mot Luleå har förhållandevis få skogsbilvägar och utgörs till stora delar av en mosaik av våtmarker, skog och små sjöar.

Rosforsområdet är av vildmarkskaraktär med gamla skogar i ett kuperat landskap med karaktäristiska berg och sjöar. Rosån och Brännträskbäcken är två rinnande vattendrag. Flera välbesökta naturreservat av hög klass finns. Rosforsområdets värdefulla naturskogar och det rika växt- och djurlivet har resulterat i att naturreservaten och även Rosfors ekopark avsatts för naturvård och friluftsliv.

Indikationer på häckande kungsörn finns. Värdefullt odlingslandskap finns i Rosfors, Sjulsmark och Hälleström. Sammanhängande orört område finns inom området.

Skoterledsnätet gör delar av området lättillgängligt under vintern. Lappviksberget är en fin utsiktspunkt.

Särskilda skäl

- Riksintresse för friluftslivet, miljöbalken 4 kap § 3.
- Riksintresse kustturism.
- Riksintresse naturvård och kulturmiljö – Sjulsmark och Rosfors bruk och herrgård med

kringliggande odlingslandskap, Ristjälsgruvan.

- Koncentration av bebyggelse, Rosvik.
- Rosåns dalgång passerar genom området.
- Värdefull kulturmiljö Långvik.
- Nationella myrskyddsplanen pekar ut ett stort våtmarksområde av nationellt bevarandeintresse där reservatsbildning utreds.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar och fjärdar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bland annat Långvik, Lappviksberget och Rosviksodarna.
- Lustgården, Hällträskskogen och Backen är Natura 2000-områden och även riksintresse Natura 2000.
- Naturreservaten Lustgården och Rosfors bruk är välbesökta. Anordningar för rörligt friluftsliv i reservaten är väl utbyggda. Hällträskskogen är länets första kommunala naturreservat.
- Rosfors ekopark med attraktiva fiskesjöar och friluftsanläggningar finns i området.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar och fjärdar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.

- Besöksnäring vid Rosfors herrgård beroende av andra värden i landskapet.
- Andra värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv är t ex Nävertjärn, Lill-Brännträsk, Aggnäsberget, Rosfors ekopark och Hällträskskogen.
- Flera fiskesjöar och rinnande vatten med anläggningar i området.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Låg visuell tålighet för vindkraft

○ 19 – Risnabben

Området är beläget inom Skogsbygden mellan byarna Risnabben och Högbacken med omnejd.

Särskilda skäl

- Bebodda fastigheter/fritidshus i Högbacken och Risnabben.
- Riksintresse för rennäringen.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Byskeälven.
- Flera större värdefulla naturområden med rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Konstaterade örnrevir.

○ 20 – Norrberget

Området är beläget inom Skogsbygden.

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäringen.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Byskeälven.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Konstaterat örnrevir i området.

○ 21 – Storsund-Försvaret

Området är beläget inom Skogsbygden.

Särskilda skäl

- Riksintresse för försvaret.
- Bebodda fastigheter/fritidshus i Storsund.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Piteälven.
- Flera värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Konstaterat örnrevir.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.

○ 22 – Koler

Området är beläget inom Skogsbygden.

Särskilda skäl

- Lillpiteälvens dalgång passerar genom området.
- Bebodda fastigheter/fritidshus i Koler och Strömnäs.
- Riksintresse för rennäring.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Piteälven.
- Flera större värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Flera fiskesjöar och rinnande vatten med anläggningar i området.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Konstaterat örnrevir.
- Värdefulla kulturmiljöer, Lyckoträsket och Strömnäs by.

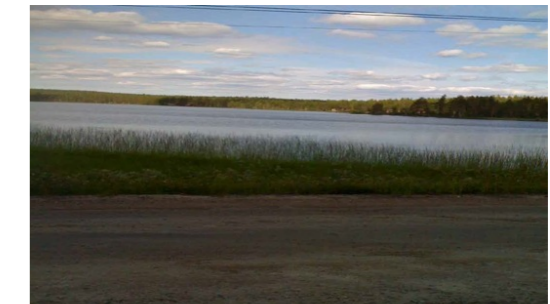
○ 23 – Tällträsk

Beläget är inom Kustnära skogslandskapet.

Särskilda skäl

- Bebodda fastigheter/fritidshus i Grundsel, Klockarträsk, Kaptensviken, Svallfors m fl byar.
- Lillpiteälvens dalgång passerar genom området.

- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Piteälven.
- Pågående reservatsbildning vid Stor-Klockarträsket.
- Flera värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Flera fiskesjöar och rinnande vatten med anläggningar i området.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Konstaterat örnrevir och indikation på ytterligare revir.
- Värdefulla kulturmiljöer, Åträsk.
- Värdefulla besöksmål för rörliga friluftslivet, Tällträsk, Kvambäcken, Stortjärn och Pithorsträsket.
- Kulturhistoriskt värdefull vägmiljö, väg 546, Åträsk - Storsund.
- Riksintresse för rennäringen.

Vy från vägen vid Tällträsk (Foto.Piteå kommun)

○ 24 – Granholm

Området är beläget inom Skogsbygden.

Särskilda skäl

- Bebodda fastigheter/fritidshus i Holmfors och Granholm.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Åbyälven och Byskeälven.
- Pågående reservatsbildning vid Getingmyran.
- Konstaterat örnrevir och indikationer på ytterligare ett örnrevir.
- Några värdefulla naturområden med naturskog, våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda jaktmöjligheter.
- Hänsyn till rörliga friluftslivet och utsiktspunkt Slintaberget.
- Riksintresse för rennäringen.

○ 25 – Klubbälven

Området är beläget inom Kustnära skogslandskapet.

Särskilda skäl

- Riksintresse för rennäring.
- Bebodda fastigheter/fritidshus i bl a Klubbfors och Åfors.
- Indikation på örnrevir.
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Åbyälven.

- Flera värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.

- Goda fiske- och jaktmöjligheter.

○ 26 – Klöverträsk

Området är beläget inom Kustnära skogslandskapet.

Området är ett vildmarksområde med indikationer på örnrevir och förekomst av andra störningskänsliga rovfåglar och djur. Gränsar mot Hällträskskogens och Lustgårdens naturreservat samt ekopark Rosfors. Flera större och mindre naturskogsområden med höga naturvärden och artrika växtplatser finns spridda i området.

Särskilda skäl

- Närhet till koncentration av bebyggelse.
- Gränsar mot Älvsbyns och Luleå kommuner.
- Indikation på örnrevir.
- Närhet till Lustgårdens och Hällträskskogens naturreservat.
- Flera värdefulla naturområden med naturskog, opåverkade våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.

○ 27 – Pite-Byske

Området är beläget inom Skogsbygden.

Särskilda skäl

- Bebodda fastigheter/fritidshus i Åfors och Klubbfors
- Sjöarna och vattendragen i området ingår i Natura 2000-området Åbyälven.
- Pågående reservatsbildning Flakaliden.
- Indikation på örnrevir.
- Några värdefulla naturområden med naturskog, våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter samt geovetenskapliga värden i ett gammalt deltaområde.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.

○ 28 – Kälen-Knöppeln

Området är beläget inom Kustnära skogslandskapet. Området ligger mellan Hemmingsmark, Blåsmark, Hortlax och Jävre.

Yttrekälen och den närliggande Arkeologistigen med utsikt från bl a Högberget är några fina utflyktsmål. Högberget är en av utsiktplatserna med utblick över bl a Kälen. Kälen är fågelrikt och ett stort antal rödlistade fågelarter finns i området som dessutom anmälts som ett IBA-område (Important Bird Areas – IBAs). Flera nyckelbiotoper, tjäderspelplatser, skoterleder och fiskesjöar finns inom området.

Särskilda skäl

- Bebodda fastigheter/fritidshus i Kälen/Hemmingsmark, Blåsmark, Hortlax och Jävre.
- Många större värdefulla naturområden med naturskog, fågelrika sjöar, skogar och våtmarker, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Indikation på örnrevir.
- Flera fiskesjöar och rinnande vatten med anläggningar i området.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Värdefulla besökspunkter med tanke på natur, kultur eller friluftsliv, bl a Arkeologistigen och Yttrekälen.
- Rörliga friluftslivet, fiskesjöar, skoterleder samt besökspunkter, Yttrekälen, Jävreån.
- Rekreation- och närströvsområde ÖP.
- Riksintresse för rennäring.

○ 29 – Manjärvträsk

Området är beläget inom Skogsbygden och utgörs av Lillpiteälvens dalgång, med två höjdpplatåer som löper i nordvästsydostlig riktning norr och söder om området. Området omges i alla väderstreck av tillåtligheten (Markbygden etapp 2). I området finns en småskalig bystruktur med bebodda fastigheter/fritidshus.

Området ligger inom ett sammanhängande orört område

Särskilda skäl

- Lillpiteälvens dalgång passerar genom området.
- Flera värdefulla naturområden med värdefulla naturskogar och opåverkade våtmarker; (klass I). Även fågelrika sjöar, rinnande vattendrag, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter finns i området.
- Goda fiske- och jaktmöjligheter.
- Områden med riksintresse för rennäringen.
- Bebodda fastigheter/fritidshus i Manjärvträsk, Manträsk, Bastaudden och Bergbacka.

○ 30 Manliden (del av). Se även L4

Större hänsynstagande till bebyggelse än i vindbruksplan från 2012. Här tas även hänsyn till bostäder som används för fritidsboende.

I samband med revideringen har delar av området konstaterats olämpligt för vindkraft. Därav hänvisning till L4

○ 31 Bräntberget – Granträskmark (del av).

Se även LH2

Större hänsynstagande till bebyggelse än i vindbruksplan från 2012. Här tas även hänsyn till bostäder som används för fritidsboende

I samband med revideringen har delar av området konstaterats olämpligt för vindkraft. Därav hänvisning till LH2

○ 32 Björnhålen- Brännfors – Brändmyran

Se även LH3

Större hänsynstagande till bebyggelse än i vindbruksplan från 2012. Här tas även hänsyn till bostäder som används för fritidsboende

I samband med revideringen har delar av området konstaterats olämpligt för vindkraft. Därav hänvisning till LH3

○ 33 – Tärnans grund och

○ 34 – Klockgrundet.

(Tidigare H1 respektive H2 Utredningsområde)

I samband med revideringen beslutade regeringen om nya havsplaner; detta tillsammans med inkomna synpunkter i genomförda samråd tas utredningsområdena bort (H1 respektive H2) från vindbruksplanen och klassas istället som olämpliga (O33 respektive O34).

Tärnans grund och Klockgrundet är belägna inom landskapskaraktären Skärgården som har låg visuell tålighet för vindkraft och känslighet för störningar från hindersbelysning.

I nära anslutning finns de i kommunen största skyddade områdena ur natur och friluftslivsperspektiv (naturreservat, riksintresse och Natura 2000).

Tärnans grund och Klockgrundet är belägna inom riksintresseområde för vindbruk.

Flera av kommunens viktigaste besöks- och ut flyktsmål med natur- och kulturupplevelser, bl a Stenskär och Stor-Räbben, ligger nära intill Tärnans grund och Klockgrundet. Förväntningar hos besökaren om vackra och öppna landskap, ostörd och sevärd natur i kombination med spännande kultur samverkar och bidrar till besöksmålens stora attraktionskraft. Besökarens upplevelser bygger även på långa utblickar över öppet hav mot horisonten samt möjligheten att fritt kunna färdas på havet eller isen.

Tärnans grund och Klockgrundet ingår i en unik helhet genom att Bottenviken är världens enda intakta brackvattenhav och -skärgård. Här finns några av Sveriges mest unika naturmiljöer med ett rikt växt- och djurliv och speciella skärgårds- och havsarter. Några arter finns bara i Bottenviken och ingen annanstans i världen. Genom landhöjningen skapas ständigt nya orörda landområden och stränder. Utanför öarna ligger utsjöbankarna som vanligen är viktiga lekplatser för fiskproduktion. Tärnans grund är ett av dessa grund som stiger ur havet och blir till nya öar i vår framtida ytterskärgård.

Eventuell etablering av vindkraft på Tärnans grund eller Klockgrundet skulle innebära konsekvenser för skärgårdens attraktivitet för fritidsboende, som besöks- och utflyktsmål, för naturturism, besöksnäring, friluftsliv mm.

Försvarmakten motsätter sig vindkraft i dessa områden.

Särskilda skäl

- Stor risk för skada på riksintresset för totalförsvarets militära del. Samråd med försvaret krävs.
- Samråd med Sjöfartsverket krävs.
- Samråd med Luleå kommun krävs.
- Hänsyn till riksintresse friluftsliv.
- Hänsyn till riksintresse kustturism.
- Hänsyn till riksintresse infrastruktur, hamn och farled.
- Hänsyn till riksintresse fiske.
- Riksintresse naturvård och riksintresse Natura 2000 och naturreservaten Stor-Räbben och Bondöfjärden (Stenskär).
- Riksintresse kulturmiljö.
- Känsligt landskap med låg visuell tålighet för vindkraft.
- Flera närliggande, välbesökta naturreservat och Natura 2000-områden med stora hamnanläggningar och anordningar för friluftslivet. Eldplatser, ved, vindskydd, vandringsstigar och informationstavlor ökar tillgängligheten till sevärdheter och upplevelser.
- Bebodda fastigheter och fritidshus längs kusten och på öarna.
- Skärgården och Bottenviken är Piteås stolthet och det varumärke som ligger till grund för Piteås attraktionskraft för boende, besökare och besöksnäring.

- Ur kulturmiljösynpunkt finns både värdefulla helhetsmiljöer och enskilda objekt.
- Viktiga områden för fiskreproduktion - strömming, sik, siklöja, harr mm.
- Fiskeområde för yrkesfisket.
- Närliggande viktiga besöksmål och friluftsområden med tanke på natur, kultur och friluftsliv, bland annat Stenskär, Stor-Räbben, Koskär, Baggen, Olsvenska-kallarna, Bondökallarna, Kluntarna, Trundön, Pite havsbad, Nörd-Mörön.
- Piteå kommuns hela population av havsörn finns inom området.
- De högsta naturvärdena i Piteå kommun ligger här med många stora värdefulla naturområden med naturskog, rinnande vattendrag, opåverkade våtmarker, fågelrika sjöar, fjärdar, stränder, skär och öar, rödlistade och ovanliga växt- och djurarter.
- Bottenviken är ekologiskt känslig för störningar.
- Skärgårdens och det öppna havets värden och resurser är svårt att förena med vindkraft.

8. Planens förhållande till nationella och regionala intressen

Kapitlet beskriver hur Vindbruksplanen förhåller sig till nationella och regionala intressen. Riksintressena beskrivs närmare i kap 3

8.1 Riksintressen

Sammantaget bedöms planförslaget inte innebära påtagliga skada för något utpekade riksintresse i kommunen.

Riksintresse för kulturmiljövården (MB 3 kap, 6§)

Samtliga områden av riksintresse för kulturmiljö värden har i planförslaget undantagits från utpekande för vindbruk. Säkerställande av riksintresset sker genom att områdena på plankartan utpekade som olämpliga för vindbruk.

Riksintresse för naturvården samt Natura 2000-områden

(MB 3 kap, 6§ samt 7 kap, 27-29§§)

De flesta områden av riksintresse för naturvården liksom de flesta områden inom nätverket Natura 2000 undantas från utpekande för vindbruk. För Natura 2000 områden gäller att områden intill dessa bör undantas från exploatering. Säkerställande av riksintresset sker genom att områdena på plankartan utpekade som olämpliga för vindbruk.

Riksintresse för friluftslivet

(MB 3 kap 6§ samt MB 4 kap 1-2§)

Inga lämpliga områden för vindbruk utpekade inom riksintresse för friluftsliv. Däremot ligger utredningsområdena i havet inom riksintresse för friluftsliv. Dessa områden är områden av riskintresse för vindbruk. Säkerställande av riksintresset sker genom att områdena på plankartan utpekade som olämpliga för vindbruk.

Riksintresse för rennäringen eller yrkesfisket

(MB 3 kap 6§ samt MB 4 kap 5§)

Områdena av riksintresse för rennäringen har undantagits från utpekande som lämpliga för vindbruk. Med hänsyn till den sammanvägda bedömning som kommun, länsstyrelse och regering gjort avseende Markbygden bedöms det dock som möjligt med vindkraft och rennäring i samma område. Bondöfjärden är utpekad som riksintresse för yrkesfisket och här finns inga utpekanden av områden för havsbaserad vindkraft.

Riksintresse för totalförsvaret

(MB 3 kap 9§)

Mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen. Detta har i planförslaget skett genom att de offentligt redovisade skyddszonerna kring flygbaserna i Kallax och Vidsel/Jokkmokk liksom 5 km-

zonen kring väderradarstationen i Långviken markerats som olämpliga för vindkraft på plankartan. I övrigt säkerställs totalförsvarets intressen genom de samrådskrav som föreligger vid tillstånds- och bygglovansökningar.

Riksintresse för vindbruk

De områden som energimyndigheten pekat ut som riksintresse för vindkraft på land ligger näst intill i sin helhet inom de i vindbruksplanen utpekade områdena för vindkraft(ca 130km² av 134km²).

Vad gäller havsbaserad vindkraft är riksintresseområdena klassade som olämpliga för vindkraft, pga starka motstående intressen.

Nationella miljömål

All planering bör sträva efter att uppfylla dessa mål. Nedan beskrivs kortfattat hur berörda miljömål påverkas.

Miljömålen "Begränsad klimatpåverkan", "Frisk luft", "Bara naturlig försurning" och "Ingen övergödning" är alla förbundna med luftutsläpp i samband med energiproduktion, vilken bör övergå från fossilbränsle till uthålliga alternativ. Nyproducerad vindkraft kan ersätta elenergi från kol och oljeeldade kraftverk och medverkar därigenom till minskad växthuseffekt, liksom minskade försurande och övergödande nedfall. Vindkraften kan därmed bidra till att uppfylla de fyra miljömål, som är relaterade till luftutsläpp.

Miljömålet "Levande sjöar och vattendrag" innebär bland annat att särskilt värdefulla sjöar och vattendrag behöver ett långsiktigt skydd. Genom en restriktiv hållning till utbyggnad av vindkraft i skärgården, längs kusterna och de större vattendragen medverkar planförslaget till att detta mål uppfylls. I efterföljande prövning får vandringsvägar för fisk säkerställas.

Miljömålen "Myllrande våtmarker", "Levande skogar", "Ett rikt odlingslandskap" och "Ett rikt växt- och djurliv" påverkas negativt av anläggningarnas fysiska intrång med effekter på biologisk mångfald och produktion samt på kulturlandskapets kontinuitet. Stor vikt bör, i samband med tillståndsansökan, läggas vid att minimera riskerna med detta och bör kunna hållas till att endast med föra en begränsad påverkan.

Miljömålen "Skyddande ozonskikt", "Giftfri miljö", "Storslagen fjällmiljö" och "Säker strålmiljö" påverkas inte av planförslaget.

8.2 Miljökvalitetsnormer

MKN Utomhusluft

I Piteå överskrids inte någon norm för utomhusluft. Halterna av kvävedioxid i centrala Piteå är så pass höga att mätningar måste ske. En vindkraftsutbyggnad enligt planen har gynnsam inverkan på MKN utomhusluft om vindkraften ersätter för bränning av biobränsle eller fossila bränslen.

MKN Fisk- och musselvatten

Åby och Byske älvar utgör laxvatten. Vid en utbyggnad enligt planen finns risk för att MKN Fisk och musselvatten kan påverkas. Detta gäller vid utbyggnad av Markbygden Etapp I och II samt områdena L6 och L10. Särskild uppmärksamhet måste finnas kring dikning och grumling i samband med anläggandet av vägar. Erosion och ras måste undvikas. Se också kap 11 Riktlinjer för vindkraftutbyggnad.

MKN Sjöar, vattendrag och kustvatten

Utbyggnad i enlighet med planen medför risk för negativ påverkan på vattendrag i de utpekade områdena samt i områdenas närhet. Särskild uppmärksamhet måste finnas kring dikning och grumling i samband med anläggandet av vägar. Erosion och ras måste undvikas. Se också kap 11 Riktlinjer för vindkraftutbyggnad. Regionala mål och strategier

RUS Norrbotten

En utbyggnad i enligt Vindbruksplanen bidrar till den regionala utvecklingsstrategin på så sätt att den stimulerar till investeringar och etableringar i länet i enlighet med prioriterade åtgärder inom området Livsmiljö.

Strategiska utbildningar inom vindkraft har redan startat i Piteå och planen medverkar till att åtgär-

den om utbildningssystem av hög kvalitet inom strategiska yrkesområden kommer till stånd.

Planens stora utpekande av områden möjliggör också satsningar av innovativ karaktär såsom Vindkraftcentrum i Piteå vars uppgift är att stödja innovation och förnyelse.

Regionala miljömål

Norrbottens regionala miljömål håller på att omarbetas med den inriktningen att en handlingsplan för hur nationella miljömål och delmål ska nås är under upprättande (våren 2013).

Dessa riktlinjer ska beaktas för att effekterna av vindkraftutbyggnaden i kommunen ska vara acceptabla för boende och landskap.

9. Riktlinjer för vindkraftutbyggnad

9.1 Generella riktlinjer

Dessa riktlinjer gäller för vindkraftsetablering som är tillstånds eller anmälningspliktig enligt miljöbalken, dvs. ett eller fler vindkraftverk högre än 50 meter.

Varje kommunal prövning av vindkraftsintresset ska värderas mot kravet på en god boende och livsmiljö.

Det allmänna intresset av tätortsutbyggnad, utbyggnad av annan sammanhållen bebyggelse och hänsyn till befintlig bostadsbebyggelse innebär

i vissa fall krav på detaljplan, se avsnitt detaljplane-
läggning. Oavsett prövning ska den samlade påverkan
tydligt framgå.

Vindkraftsutbyggnad ska planeras så att god hushållning
med vindenergiressursen uppnås.

Lokal utveckling

Sökanden ska möjliggöra för lokalbefolkning och all-
mänhet att köpa andelar eller på annat sätt bli delaktig
i den elproduktion som planeras.

Vindkraftsetableringar ska kombineras med ett starkt
engagemang i näromgivningens utveckling.

Landskap

Analys av landskapspåverkan ska ingå i prövning och
påverkan ska redovisas genom adekvat och tillgänglig
teknik exempelvis genom fotomontage från viktiga
utblickpunkter och siktfältsanalyser. Fotomontage från
viktiga utblickpunkter ska redovisas. Olika årstider
samt förhållande dag och natt beskrivs.

Vindkraftverk ska placeras så att de respekterar struk-
turer och gränser i landskapet. Strukturer och gränser
kan ges av höjdräckningar, dalgångar, vattendrag, vägar
och järnvägar, ägo och brukningsstrukturer osv. Särskild
vikt ska läggas på anpassning till naturgivna landskaps-
rum och karaktärgivande landmärken.

Vindkraftverk ska placeras i landskapet så att identi-
fierbara grupper uppstår. Placeringen ska respektera

landskapets långsiktiga läsbarhet och hållbarhet.
Rotation ska vara likriktad.

Färgsättning av vindkraftverk bör ske med försik-
tighet. Svagt gråtonade kulörer bedöms idag vara
att föredra. Senast tillgängliga forskningsresultat
ska används vid vindkraftsverkens placering, färg-
sättning etc.

Geologi m m

I ett tidigt skede skall de geotekniska förhållandena
redovisas och vilka konsekvenser dessa ger för
grundläggning av vindkraftverk.

Geologiska värden ska klargöras i ansökan samt
vilken hänsyn som tas till dessa värden.

Påverkan på vattnets rörelse i mark och våtmarker
ska alltid minimeras. Dikning, grumling samt ras
och erosion ska undvikas i samband med anlägg-
andet av vägar. Anläggningsarbeten bedrivs under
mindre känsliga tider på året och våtmarker bör
undvikas för dessa typer av arbeten.

Exploatering och schaktarbeten i områden med
sulfidjordar ska särskilt beaktas då det ställer sär-
skilda krav på massornas hantering.

I ansökan måste visas hur det säkerställs att miljö-
kvalitetsnormer för vatten inte påverkas negativt.

Allemansrättslig tillgänglighet

Påverkan på allemansrättslig tillgänglighet till mark
och vatten liksom till publika leder och vägar ska
klargöras liksom om och på vilket sätt jakt och
fiske kan bedrivs inom vindkraftsområdet.

Information om projektet och eventuella varningar
eller restriktioner för allmänheten ska uppsättas på
lämpligt avstånd och vid tillfartsvägarna till anlägg-
ningen.

Natur, kultur och friluftsliv

Platser med höga friluftsvärden, kulturmiljövärden
och naturvärden ska undvikas vid etablering av
vindkraft. Fördjupade utredningar krävs för hante-
ring av eventuella intressekonflikter.

Vid naturskyddade områden ska skyddsavstånd
vara av sådan omfattning att besökarens natur-
upplevelse inte påverkas negativt med tanke på
bl a buller. I naturområden med områdesskydd
som inte redan är bullerpåverkade p.g.a. exem-
pelvis närhet till allmänna vägar är ljudkvalitén
att betrakta som särskilt värdefull. Därmed ska
Naturvårdsverkets riktvärden för områden med
lågt bakgrundsljud följas i sådana områden.

Arkeologiska utredningar kan bli aktuellt innan nytt
mark eller vattenområde tas i anspråk även inom
områden inom tillåtligheten. Detta eftersom även
icke kända lämningar är lagskyddade och en arke-

ologisk utredning enl. § 11, 2 kap, KML ska svara på
frågan om vilka hänsyn som krävs vad gäller arke-
ologiska värden. Beslut om huruvida arkeologiska
utredningar krävs fattas av Länsstyrelsen innan en
planerad verksamhet.

Beträffande utredningsområdena ute till havs ingår
även fartygsvrak, vilka faller under fornlämnings-
begreppet. Här kan Länsstyrelsen komma att ställa
krav på att en arkeologisk utredning enligt lagen om
kulturminnen (KML), kap. 2, genomförs såväl i om-
rådena som i planerade ledningsdragningar till dem.

Skyddsavstånd kring utpekade natur- och kultur
miljöer, flora, fauna och fornlämningar ska vara
tillräckligt stora så att vindkraften inte omöjliggör
deras fortlevnad. Rimligt skyddsavstånd utreds och
avgörs i det enskilda fallet.

Fisk

Viktiga lek- och uppväxtområden för fisk ned till 6 m
djup undantas vindkraftsetablering.

Bebyggelse

Adekvata skyddsavstånd kring bostäder och fritids-
bebyggelse ska alltid läggas ut med hänsyn till
realiteten och upplevelsen att ha ett eller flera stora
vindkraftverk nära. Härvid kan buller, utsikter, solinfall
under attraktiva tider etc ha stor betydelse. Eventuella
störningar från hinderbelysning ska beaktas.

Ljud, skuggor m m

Samlad bedömning av påverkan av ljud, ljus och
skugga ska göras. Naturvårdsverkets riktvärden för
ljud från vindkraft och Boverkets rekommenderade
riktvärden för skuggor och reflexer ska följas.

Hinderbelysning

Hinderbelysning på vindkraftverken anordnas och
utformas med senaste teknik för att minimera
ljusspridningen i nedåtgående riktning samt på ett
så dant sätt att störningar minimeras med hänsyn
till gällande lagstiftning.

Infrastruktur

Vid vindkraftetablering måste samråd hållas med
Trafikverket för projekt i anslutning till allmän väg
eller järnväg; med Försvarsmakten i samtliga planer-
ingskedan från översiktlig planering till tillstånds-
givning; med ansvariga för radio och telenätet
samt med Luftfartsintressen, dvs den eller de
flygplatser som berörs samt med Sjöfartsverket
gällande etablering i havet.

Miljöpåverkan av nya transportvägar ska minimeras.
I stora exploateringar hålls regelbundna samråd
mellan exploatör, Trafikverket och kommunen.

Möjlighet att ansluta till elnät bör prövas. Det är
en fördel om vindkraftaggregatets transformator-
station är placerad inne i turbin- eller tornhuset
och inte som fristående enhet.

Anslutning till elnät utförs så att påverkan på
skyddsvärda naturområden minimeras.

Nya luftledning ska undvikas. Kablar bör grävas ner
i marken för att inte utgöra hinder och barriärer
för fåglar samt för att öka leveranssäkerheten.

Vid placering av vindkraftverk i närheten av Svenska
Kraftnäts anläggningar ska Svenska Kraftnäts riktlinjer
för säkerhetsavstånd följas.

Rennäring

Samråd med berörd sameby, se avsnitt 3.5 Del
2 Planeringsförutsättningar, och Sametinget hålls
tidigt i processen.

Materialhushållning

En materialhushållningsplan för varje etablering ska
upprättas. Uppkomna överskottmassor, spräng-
sten mm ska nyttiggöras inom projektet eller om-
händertas på ett sådant sätt att de inte blir synliga
i naturen eller i vägkanterna.

Uppföljning och kontroll

För vindkraftetableringar som är tillstånds- eller
anmälningspliktiga enligt miljöbalken ska kontroll-
program tas fram, vilket ska säkerställa att verk-
samhetens villkor följs.

Avveckling

I miljötillstånd eller bygglov ska finnas villkor om hur och när vindkraftverken ska nedmonteras och marken efterbehandlas samt hur finansieringen av efterbehandlingen ska garanteras.

Tillståndspliktiga verk enligt miljöbalken

I miljöbalken regleras tillståndspliktiga vindkraftverk. Det gäller också vindkraft i havet. Bygglov krävs ej men bygganmälan ska alltid göras senast tre veckor före byggstart.

Anmälningspliktiga verk enligt miljöbalken (C-anmälan)

Vindkraftetableringar är anmälningspliktiga enligt miljöbalken i vissa fall.

Utöver anmälan enligt miljöbalken krävs bygglov. Handläggning av C-anmälan och bygglov ska samordnas. Bygganmälan ska alltid göras senast tre veckor före byggstart.

9.2 Riktlinjer för mindre vindkraftetableringar

Med mindre vindkraftsetableringar menas etablering av ett eller fler vindkraftverk med en totalhöjd av maximalt 50 meter. Dessa prövas från fall till fall och kan prövas inom hela kommunen.

Gårdsverk

Vindkraftverk med en totalhöjd mellan 20 och 50 meter. Bygglov och bygganmälan krävs.

Lokalisering gårdsverk

Bygglovprövning av lämplighet ska ske med hänsyn tagen till lokala förutsättningar och verkets samlade påverkan på omgivningen avseende:

- Landskapsbild

- Riksintressen

- Kulturmiljövärden

- Naturvärden

- Värden för friluftslivet

- Bebyggelse

- Boendemiljö

- Höjd, antireflexbehandling av rotorblad, färgsättning och estetiska faktorer.

10. Handläggningsfrågor

10.1 Översiktsplanens roll

Planeringsförutsättningar utgör faktaunderlag till Vindbruksplanen. Planeringsförutsättningar kan fungera som ett stöd för handläggning av vindkraftsärenden.

Vindbruksplanen är i sin tur ett tematiskt tillägg

avseende vindkraft till kommunens översiktsplan. Vindbruksplanen visar kommunens syn på vindkraften i den kommunala planeringen och syftar till att styra vindkraftsetablering till de för vindkraft mest lämpade områdena i kommunen. Samtidigt pekas olämpliga områden för vindkraftsetablering ut. Syftet med Vindbruksplanen är också att undvika felaktiga etableringar.

10.2 Prövning och tillstånd

I prövningen ska visas hur påverkan på landskapsbild, boendemiljö, riksintressen, natur och kulturmiljö och friluftsliv kan minimeras.

Prövning enligt Miljöbalken

Tillståndspliktiga anläggningar prövas av länsstyrelsen eller Mark- och miljödomstolen.

Samråd med länsstyrelsen och kommunen ska hållas i ett tidigt skede av planeringen. Frågor om lokalisering bör avgöras innan MKB (miljökonsekvensbeskrivning) påbörjas.

Kommunens tillstyrkan av en vindkraftsetablering krävs för att länsstyrelsen ska kunna meddela tillstånd enligt miljöbalken.

Verksamhetsutövaren har skyldighet att samråda med Försvarsmakten, andra statliga myndigheter, kommunet samt den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda.

Samråd ska hållas med andra näringsverksamheter i området. En viktigt del i samrådet är att klargöra om och hur flera intressen kan samexistera i så kallade mångbruk i området. Synnergieffekter med andra näringar bör eftersträvas.

Samråd ska ske med angränsande kommuner vid vindkraftsetableringar närmare kommungränsen än 5 km. För områden av mellankommunal betydelse behöver prövning innefatta dialog. Särskilt viktiga frågor att belysa är landskapsbild, luftfartens intressen och angränsande områden med skyddsvärd natur- och kulturmiljö.

Miljö- och byggnämnden tar emot anmälningar enligt miljöbalken för anmälningspliktiga vindkraftverk på land.

10.3 Bygglov och bygganmälan

En bygglovsansökan prövas enligt PBL 9 kap. 30 eller 31 §, beroende på om platsen där verket avses att lokaliseras omfattas av en detaljplan eller inte. Den sökande kan också begära ett förhandsbesked om bygglov av kommunen, som då gör en så kallad lokaliseringsprövning. Beslutet om lämplig lokalisering kan liksom bygglovet villkoras, t ex gällande färgsättning och omgivningspåverkan och kan överklagas av berörda inom tre veckor. Vid positivt förhandsbesked är sedan kommunen skyldig att bevilja bygglov om förhandsbeskedets

villkor är uppfyllda. Denna skyldighet gäller i två år efter beslutet.

Senast tre veckor före byggstart krävs alltid en bygganmälan till Miljö- och byggnämnden, även om bygglov inte krävs.

10.4 Detaljplaner

Detaljplan krävs generellt inte om prövning sker genom tillståndsansökan enligt miljöbalken. Detaljplan föreslås dock krävas:

- När ett utpekade område redan är detaljplanelagt för annan markanvändning eller om det gränsar till tätorter eller redan detaljplanelagd mark.

- När flera aktörer planerar att etablera vindkraftverk inom ett och samma område. Det är då viktigt att det aktuella projektet utformas så att potentialen i området inte påverkas negativt.

- Om det inom det utpekade området råder stor efterfrågan på mark för bebyggelse. Miljö- och byggnämnden avgör om det krävs detaljplan för ett vindkraftsprojekt.

10.5 Tillsyn och kontroll

Alla som bedriver en verksamhet omfattas av kravet om egenkontroll enligt 26 kap. 19 § miljöbalken. Förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll (FVE) omfattar verksamheter som

är tillstånds eller anmälningspliktiga enligt 9 eller 11-14 kap. miljöbalken.

Den myndighet som utför tillsyn och kontroll enligt Miljöbalken är Miljö- och byggnämnden. Nämnden kontrollerar att de villkor som finns i meddelade tillstånd följs. Det kan exempelvis gälla buller, belysning och annat. Granskning av miljörapporter och egenkontroll är en viktig del av tillsynsarbetet.

För de verksamheter som omfattas av FVE ska en fastställd och dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret för frågor som gäller verksamheten finnas.

Miljö- och byggnämnden kan t ex meddela till synsbeslut med anledning av eventuella störningar från vindkraftverk.

10.6 Mellankommunala frågor

Enligt den föreslagna områdesklassningen finns tre områden belägna närmare än 5 km från angränsande kommuner; två områden har närhet till Skellefteå kommun och ett, Tillåtligheten, har närhet till Arvidsjaur kommun. Samråd med dessa kommuner krävs i samband med prövning enligt miljöbalken.

10.7 Uppföljning

För att översiktsplanen ska kunna fungera som strategisk vägvisare och vara ett användbart beslutsunderlag, är det viktigt att betrakta översiktsplaneringen som en process och inte som ett tillfälligt projekt.

Kunskapsläget gällande vindkraft förändras hela tiden och vindkraften som näring- och planeringsintresse bör utifrån kunskapsläge och utvärdering av genomförda projekt regelbundet utvärderas. Det tematiska tillägget avseende vindkraft revideras regelbundet utifrån genomförda utvärderingar och kommunens erfarenheter av storskalig vindkraftsetablering.

OM VINDBRUKSPLAN

Detta dokument tillhör ett tillägg till kommunens översiktsplan gällande vindbruk. Syftet är att skapa planeringsförutsättningar för etablering av vindkraft på ett hållbart sätt. Vindbruksplanen pekar ut områden som bedömts lämpliga utifrån vindförutsättningar och infrastruktur med hänsyn taget till bl a bebyggelse, natur-, kultur- och friluftsvärden. Även områden som bedöms olämpliga för vindkraft redovisas.

VINDBRUKSPLAN BESTÅR AV FÖLJANDE HANDLINGAR:

Del 1: Plan

Del 2: Planeringsförutsättningar

Del 3: Miljökonsekvensbeskrivning

Samrådsredogörelse

Utlåtande och särskild sammanställning

VART VÄNDER JAG MIG MED FRÅGOR?

Frågor kring Vindbruksplan kan skickas med e-post till samhallsbyggnad@pitea.se

Piteå kommun

VINDBRUKSPLAN DEL 3

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Tematiskt tillägg till översiktsplanen avseende vindbruk

MKB

Piteå kommun

Foto: Maria Fäldt

I. INNEHÅLL

Inledning	4
Inriktning av arbetet med MKB:n	4
Avgränsning av MKB:n	4
Sammanfattning av planförslaget	5
Alternativ	8
Nollalternativ	8
Vindbruksplan	8
Miljökonsekvenser	9
Konsekvenser för riksintressen	9
Konsekvenser för landskapsbilden	9
Konsekvenser för natur, kultur, friluftsliv	11
Konsekvenser för hälsa och säkerhet	12
Konsekvenser för markanvändning och resurshushållning	13
Konsekvenser av vindkraftens följdverksamheter	13
Konsekvenser under byggtid och återställningsarbeten	13
Transporter under byggtiden	13
Övriga konsekvenser	16
Mellankommunala frågor	16
Ekonomiska konsekvenser	16
Sociala konsekvenser	16
Allmänt	17
Miljömål	17
Klimatfaktorer	17
Miljö kvalitetsnormer	17
Samlad bedömning	18
Uppföljning	18

Till vindbruksplan hör följande förslagshandlingar:

- Del 1: Vindbruksplan
- Del 2: Planeringsförutsättningar
- Del 3: Miljökonsekvensbeskrivning (detta dokument)
- Samrådsredogörelse
- Utlåtande och särskild sammanställning

Till den antagna planen biläggs även protokollutdrag från kommunfullmäktiges antagandebeslut.

2. INLEDNING

Vissa delar av Piteå kommun har goda förutsättningar för vindkraft som ska prövas mot andra markanvändningar och värden. I översiktsplanen bedöms olika intressens utvecklingsbehov sett över tid.

Översiktsplaner - och deras fördjupningar och tillägg - hör enligt Miljöbalken till de planer, som alltid antas medföra betydande miljöpåverkan och därför alltid ska åtföljas av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Nedan redovisas vilka åtgärder kommunen avser att vidta för att förhindra betydande miljöpåverkan och hur man avser att följa upp denna.

Resultatet av miljöbedömningen redovisas i dokumentet *Utlåtande och särskild sammanställning*.

2.2. Inriktning av arbetet med MKB:n

Arbetet har inletts med en bedömning av vilka av planförslagets konsekvenser som kan vara av betydande art. Planförslagets konsekvenser jämförs med ett nollalternativ och alternativa utbyggnadsförslag. Kommunen samråder med länsstyrelsen och berörda kommuner om miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning.

Fokus i miljökonsekvensbeskrivningen ligger på de miljöaspekter, som kan leda till betydande miljöpåverkan om planen genomförs.

Den huvudsakliga miljöpåverkan handlar om påverkan på

- energiförsörjning och klimat
- resurshushållning
- landskapsbild
- naturmiljöer
- kulturmiljöer
- boendemiljöer
- rörligt friluftsliv och rekreation
- hälsa och säkerhet
- rennäringen
- besöksnäringen

Det har även gjorts en bedömning av miljöns känslighet för olika verksamheter kopplade till uppförande, drift och avveckling av vindkraftverk enligt planförslaget.

2.3. Avgränsning av MKB:n

Avgränsningen av arbetet har anpassats till aktuell nivå på planen. I en översiktsplan innebär det att man koncentrerar sig på strukturella frågor på översiktlig nivå. Fokus ligger därmed på hur vindkraften - som en av flera utvecklingsresurser i kommunen - kan utvecklas enligt planens intentioner, samtidigt som negativ miljöpåverkan minimeras.

Frågor rörande buller, skuggbildning, elnätsanslutning, anläggning av vägar, fundament och transformatorer mm tas upp i samband med efterföljande tillståndsansökan enligt Miljöbalken eller bygglovansökan och i de fall detaljplanering måste komma till stånd. Resonemang kring dessa frågor finns med i planförslaget och i detta dokument på ett mer generellt sätt och för att redovisa en helhetsbild om vilken påverkan dessa faktorer kan komma att medföra.

Miljökonsekvensbeskrivningen har samrådts med Länsstyrelsen. Vindkraften ger effekter på miljön i ett bredare geografiskt perspektiv, detta beskrivs dels under klimatpåverkan och dels under mellankommunala frågor:

Tillägget till översiktsplanen kommer att gälla så länge som översiktsplanen ses som aktuell. I översiktsplanen används tidsperspektivet 10-20 år och utifrån det har 2030 bedömts vara en relevant tidsmässig avgränsning, även för denna miljökonsekvensbeskrivning. Miljökonsekvensbeskrivningen innehåller planeringsmässigt relevanta resonemang som hanteras nu, men som berör tidsperioden efter 2030. Det gäller bland annat säkerställandet av att vindkraftverken kan monteras ned och att området efterbehandlas efter det att anläggningarna tjänat ut.

3. SAMMANFATTNING AV PLANFÖRSLAGET

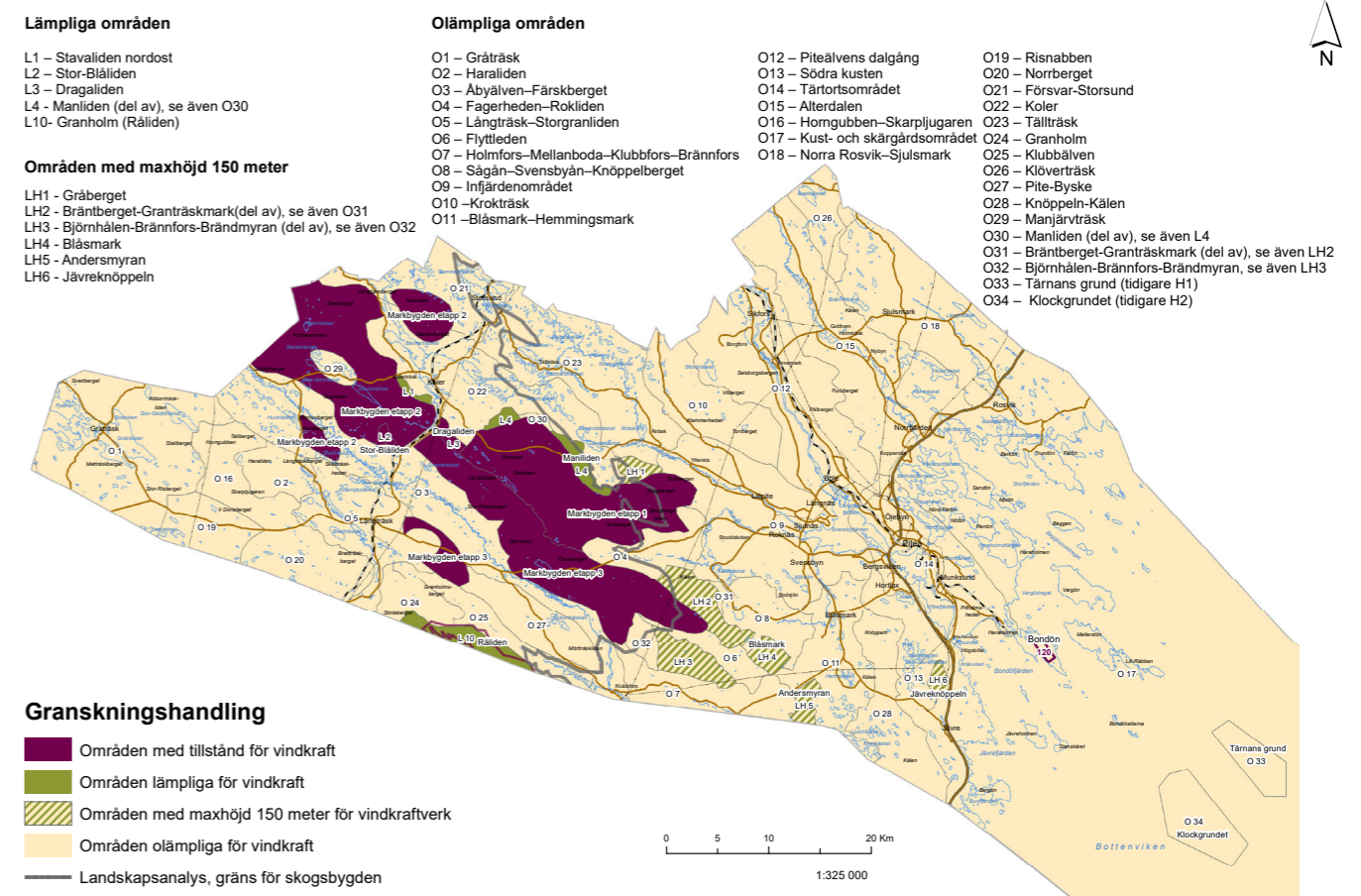
Vindbruksplanen är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen och bygger på en analys och beskrivning av vindkraften i ett sammanhang med övriga utvecklingsresurser i kommunen.

Analysen och ett antal ställningstaganden har resulterat i en indelning av kommunen i olika lämplighetsklasser för vindkraftsetablering. Planen redovisar:

- Områden med tillstånd för vindkraft
- Lämpliga områden för vindkraft (klass L)
- Lämpliga områden med maxhöjd 150 m (klass LH)
- Olämpliga områden för vindkraft (klass O)

Kommunen har tagit fram ett avvägt förslag på områdesindelning enligt kartan nedan.

I planen ingår även generella riktlinjer för olika vindkraftsetableringar i kommunen och riktlinjer för handläggning.

Figur 1: Områdesindelning i vindbruksplan

Oavsett lokalisering utgör stora vindkraftverk ett storskaligt inslag i landskapet som är synligt på långt håll. Olika placeringar har emellertid olika synbarhet och påverkansgrad. I och med att vindkraftverk är beroende av god tillgång på vind placeras de nästan alltid på platser som gör att de tydligt syns i landskapet.

4. ALTERNATIV

4.1. Nollalternativ

Planförslaget har ur miljösynpunkt bedömts i jämförelse med ett nollalternativ. Om planen inte antas förblir gällande översiktsplan styrande för vindkraftutbyggnad.

I gällande översiktsplan finns ett antal områden utpekade som utredningsområde för vindkraft. Dessa områden är valda och avgränsade med betydligt sämre, övergripande kunskap än föreliggande vindbruksplan. I gällande plan beskrivs inte områdena i sig eller deras innehåll annat än som linjer på markanvändningskartan. Någon analys rörande hur urvalet av områden gjorts finns inte beskriven.

Om ingen ytterligare planering vad gäller vindkraftutbyggnad görs kan detta leda till negativa miljökonsekvenser genom exempelvis:

- att vindkraftprojekt måste prövas enskilt utan någon samlad bakgrundkunskap och utan genomarbetade utgångspunkter för hur kommunen ser på vindkraftutbyggnad.
- att då befintlig översiktsplan inte tydliggör om/hur hänsyn tas till konkurrerande intressen och värden inom eller omkring utpekade områden, saknas underlag för en samlad bedömning av situationen utifrån bästa markanvändning.
- att det helt saknas riktlinjer för hur kommunen förhåller sig till exempelvis skyddsavstånd till boende, bullerpåverkan, skuggbildning eller andra störningar.
- att förutsättningarna för vindkraftutbyggnad är otydliga för exploitörer och andra myndigheter, vilket kan leda till en ineffektiv planeringsprocess där osäkerhet för allmänhet och exploitörer skapar längre handläggningstider, fler överklaganden och större motsättningar, samt i förlängningen att samhällets omställning till förnyelsebar energi går långsammare.
- att allmänheten och andra aktörer inte på ett samlat sätt kunnat ta ställning till kommunens syn på vindkraftutbyggnad, vilket innebär risk för demokratiunderskott i planeringen av mark och vatten.

4.2. Vindbruksplan

För att undvika felaktiga etableringar av vindkraft och för att minimera de negativa effekterna av vindkraftsetablering har ett tematiskt tillägg till Översiktsplanen avseende vindbruk tagits fram.

Planen redovisar ett förslag till områdesindelning. De eventuella invändningar och förändringsförslag som framkommer vid utställningen kommer med tillhörande motiv att vägas in i den fortsatta processen och både klasser och områdesgränser kan komma att revideras.

I planförslaget anges vilka områden som är lämpade för etablering av vindkraft och vilka som är olämpliga. Ingen storskalig vindkraftetablering föreslås tillåtas inom de områden som är utpekade som olämpliga.

5. MILJÖKONSEKVENSER

5.1. Konsekvenser för riksintressen

Riksintresse för kulturmiljövården (MB 3 kap, 6§)

Samtliga områden av riksintresse för kulturmiljövården har i planförslaget undantagits från utpekande för vindbruk. Säkerställande av riksintresset sker genom att områdena på plankartan utpekade som olämpliga för vindbruk.

Riksintresse för naturvården samt Natura 2000-områden

(MB 3 kap, 6§ samt 7 kap, 27-29§§)

De flesta områden av riksintresse för naturvården liksom de flesta områden inom nätverket Natura 2000 undantas från utpekande för vindbruk. För Natura 2000 områden gäller även att områden intill dessa bör undantas från exploatering. Säkerställande av riksintresset sker genom att områdena på plankartan utpekade som olämpliga för vindbruk.

Riksintresse för friluftslivet

(MB 3 kap 6§ samt MB 4 kap 1-2§)

Inga lämpliga områden för vindbruk utpekade inom riksintresse för friluftsliv. Säkerställande av riksintresset sker genom att områdena på plankartan utpekade som olämpliga för vindbruk.

Enligt MB 4 kap 1§ ska varje etablering föregås av avvägning mot riksintresset. Dock kan vindkraften bedömas utgöra del av det lokala näringslivet, vilket inte ska hindras i sin utveckling. Detta gör att delar av riksintresset är utpekade som "utredningsområde i havet".

Riksintresse för rennärigen eller yrkesfisket

(MB 3 kap 6§ samt MB 4 kap 5§)

Områdena av riksintresse för rennärigen har undantagits från utpekande som lämpliga för vindbruk. Med hänsyn till den sammanvägda bedömning som kommun, länsstyrelse och regering gjort avseende Markbygden bedöms det dock som möjligt med vindkraft och rennärigen i samma område. Bondöfjärden är utpekad som riksintresse för yrkesfisket och här finns inga utpekade områden för havsbaserad vindkraft.

Riksintresse för totalförsvaret (MB 3 kap 9§)

Mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen. Detta har i planförslaget skett genom att de offentligt redovisade skyddszonerna kring flygbaserna i Kallax och Vidsel/Jokkmokk liksom 5-km zonen kring väderradarstationen i Långviken markerats som olämpliga för vindkraft på

plankartan. I övrigt säkerställs totalförsvarets intressen genom de samrådskrav som föreligger vid tillstånds- och bygglovansökningar.

Riksintresse för vindbruk

Större delen av de områden av riksintresse för vindbruk som Energimyndigheten pekat ut är i vindbruksplanen klassade som områden där etablering av vindkraft kan ske. Mindre områden av riksintresse för vindbruk har bedömts få stå tillbaka till förmån för andra intressen såsom närhet till bebyggelse, områdenas visuella tålighet för vindkraft och naturvård.

Sammantaget bedöms planförslaget inte innebära påtagliga skada för något utpekade riksintresse i kommunen.

5.2. Konsekvenser för landskapsbildningen

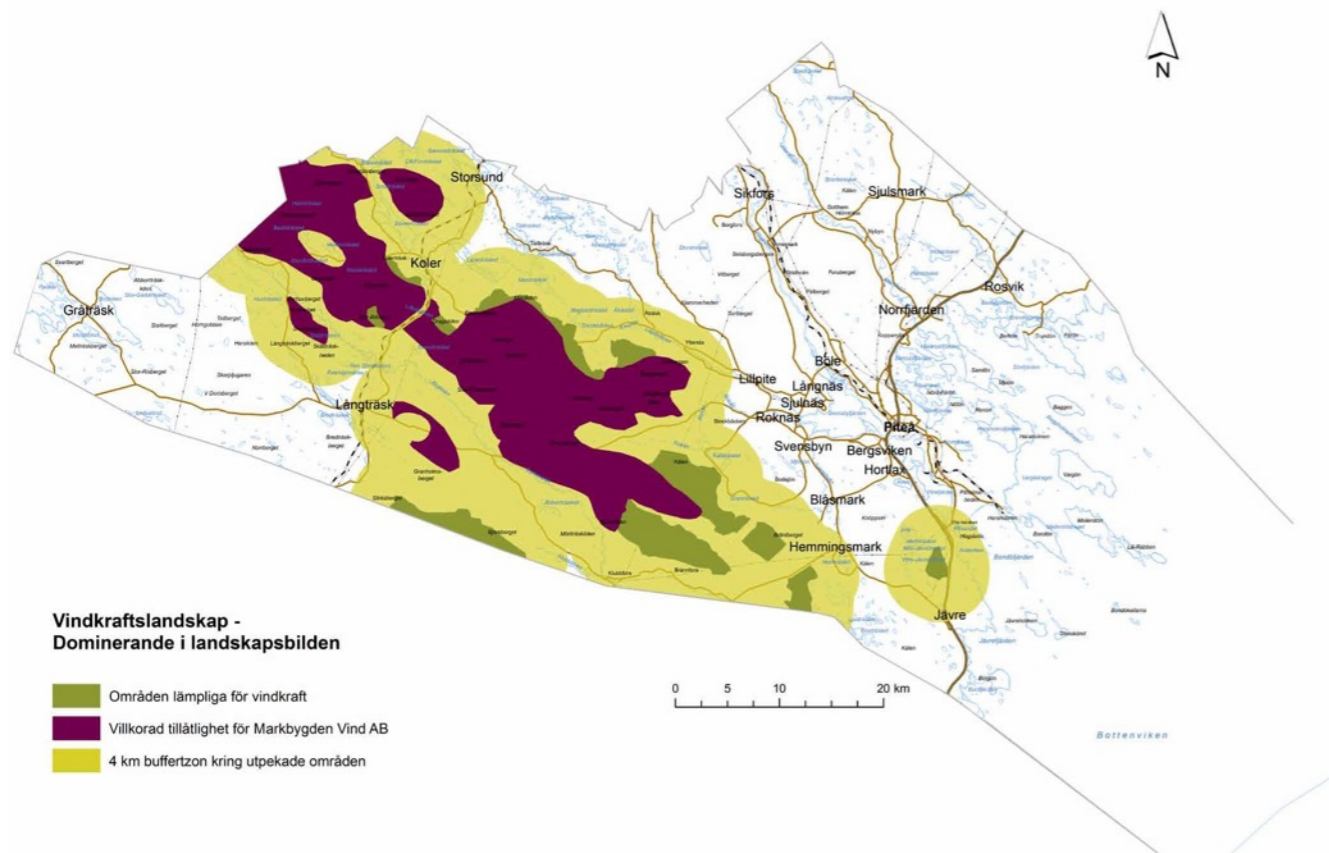
Oavsett lokalisering utgör stora vindkraftverk ett storskaligt inslag i landskapet som är synligt på långt håll. Olika placeringar har emellertid olika synbarhet och påverkansgrad. I och med att vindkraftverk är beroende av god tillgång på vind placeras de nästan alltid på platser som gör att de tydligt syns i landskapet.

Till detta kommer att rotorn är i rörelse 80-90 % av tiden. Antalet verk, liksom om de är placerade i grupp eller enskilt samt hur omgivningen ser ut, påverkar upplevelsen. Ur upplevelse- och landskapsbildsynpunkt gäller att ensartade, storskaliga landskap bättre tål vindkraftverk än småskaliga, varierade miljöer.

I miljöer där vindkraftverken inte går att jämföra med mindre objekt i mänsklig skala, kommer de inte att verka lika stora och dominerande. I områden som domineras av industri, kan vindkraftverk upplevas som ett positivt tillskott. I den landskapsanalys Piteå kommun låtit genomföra 2010 har kommunen indelats i landskapskaraktärer med olika visuell tålighet för storskaliga etableringar av nya föremål i landskapet. Dessa landskapskaraktärer har olika känslighet för etablering av storskalig vindkraft, men även inom områdena finns skillnader i känslighet. Områden med låg visuell tålighet har i de flesta fall bedömts som olämpliga för vindkraft.

Moderna vindkraftverk blir allt högre och ett vindkraftverk med en höjd av 150 m bedöms vara dominerande i landskapsbildningen på ca 4 km avstånd. Många av de vindkraftverk som planeras idag är över 300 meter.

Figur 2: Vindkraftverkens dominans i landskapet

Fig 2 visar hur stor del av Piteå kommun där landskapet skulle domineras av vindkraftverk om hela planens potential skulle tas i anspråk.

Buffertzonen, 4 km, på bilden är utlagd utan hänsyn till höjdförhållanden och vegetation. Det innebär att finns områden innanför zonen där vindkraftverken inte är synliga och därmed inte dominerande.

5.3. Konsekvenser för natur, kultur och friluftsliv

Samtliga naturreservat, Natura 2000 och riksintresseområden undantas från utpekande för vindbruk. Säkerställande av riksintresset för natur- och kulturmiljön sker genom att områdena på plankart utpekade som olämpliga för vindbruk. Områden nära skyddsområden för fågellivet har också undantagits.

Påverkan på riksintresse för friluftsliv har beaktats genom att inte peka ut områden för vindbruk öster om E4 med undantag för de två utredningsområdena i havet.

Mark och växter

Områden för väg- och ledningsdragnin samt verksplacering kommer att avskogas. Markanvändningen förändras från skogsbruk till hårdgjorda ytor. Tillfartsvägar, schaktning, gjutning, lednings- och kabeldragnin är exempel på påverkan på naturmiljön. Efterbehandling av marktäcknet ska utföras med metoder anpassade till naturtypen. Den direkta markyta som påverkas av en etablering är mindre jämfört med andra energikällor och verklokaliseringarna kan anpassas till lokala skyddsvärda biotoper och ekosystem, genom omlokalisering eller genom olika tekniska eller biologiska skyddsåtgärder. Denna fråga hanteras i samband med tillståndsansökan och i de villkor som ges i tillståndet.

Djurliv

Vindkraftens påverkan på djurlivet gäller främst fåglar och fladdermöss. Vid etablering till havs är riskerna störst under anläggningsperioden och fiskarnas reproduktionsområden bör undvikas.

Inventeringar av örnrevir och fiskbestånd har genomförts inom ramen för arbetet med Vindbruksplanen och utgör beslutsunderlag vid kommande tillståndsprövningar.

Fåglar

Vindkraftsutbyggnad kan leda till barriäreffekter, habitatförlust och att vilda fåglar förolyckas genom kollisioner. Rovfåglar är särskilt känsliga för lokalisering intill häckningsplatser och födosökslokaler. Genom noggrann kartering av fågelfaunan inför projektering, kan lokaliseringen finjusteras och eventuella skador minimeras. Kommunen har låtit utföra kommunövergripande örninventering som bidrar till vindbruksplanen.¹

Hänsyn till de känsligaste fågelarterna i områdena längs kusten och i områden med höga naturvärden i inlandet har tagits genom att dessa områden inte pekats ut som lämpliga för vindkraft i vindbruksplanen.

¹ Piteå kommun, 2010

² Ahlén, 2004

Fladdermöss

Att fladdermöss dödas vid vindkraftverk har uppmärksamats i olika studier. Jagande fladdermöss attraheras av de insekter som samlas runt vindkraftverken på grund av värmeutstrålningen. I Norrbotten finns i huvudsak den vanligaste svenska fladdermusarten nordisk fladdermus, vars population bedöms vara på tillväxt².

Arten förekommer i de flesta slags miljöer, såsom jordbrukslandskap, kuster, villaområden och skog. Fladdermöss söker sig till insektsrika miljöer med lövskog, skogsbyn, hålträd och helst i närhet av vatten, dvs i de områden (kustlandet och värdefulla naturområden) som bedöms vara olämpliga för vindkraft i planen.

Fisk

Miljö- och byggkontoret, f.d. genomförde 2010 och 2011 en studie av lek- och uppväxtområden för bl.a. sik, siklöja, strömming och harr. Studien finns redovisad i rapporten Fiskbestånd och vindkraft i Piteå kommun. Rapporten redovisar viktiga lek- och uppväxtområden och ger underlag för riktlinjer som återfinns i vindbruksplan.

Havsbaserade vindkraftetableringar har sin största påverkan under uppbyggnadsfasen, då bl.a. ljud och grumling medför ökade risker för störningar på djurlivet. De långsiktiga konsekvenserna för djurlivet är idag oklara. Dock förändras livsmiljöerna i ett långsiktigt perspektiv, då vissa livsmiljöer förstörs medan andra tillkommer i och med den reveffekt som vindkraftetableringen innebär.

Jakt

Kunskapen om hur jakten påverkas i områden med vindkraftsparkar av den storleksordning som planen medger saknas idag och måste följas upp i samband med provning och tillsyn.

5.4. Konsekvenser för hälsa och säkerhet

Ljud

Vindkraftverk ger upphov till ljud, som kan upplevas störande för den som befinner sig i närheten.

Ljudet från vindkraftverk är av två typer, dels mekaniskt ljud från bland annat växellådan, dels aerodynamiskt ljud från bladen. Det mekaniska är normalt dämpat genom ljudisolering i generatorhuset. Det aerodynamiska ljudet går däremot inte att reducera lika väl. Det upplevs nära verket som ett rytmiskt svichande ljud och på längre avstånd, och tillsammans med andra verk får ljudet en jämnare karaktär. Moderna verk låter trots högre elproduktion inte mycket mer än äldre vindkraftverk.

Det ljud som genereras varierar med vinden och vindkraftverkets effekt. Hur stort område som påverkas av buller beror förstås på vilken typ av kraftverk som byggs, men även på platsbundna faktorer som topografi eller förhärskande vindriktning. Ljudabsorptionen i luften varierar också med frekvens, fuktighet och temperatur på ett komplext sätt. Därför går det inte att ge generella rekommendationer om avstånd mellan bostäder och vindkraftverk för att uppnå en god ljudmiljö, utan detta måste prövas från fall till fall och sker lämpligast i samband med tillståndsprövningen.

I Sverige har studier över ljud från vindkraftverk utförts som visar på en koppling mellan ljudnivå och upplevd störning. Studierna visar även andra effekter som att vår uppfattning om landskapet och om vindkraftverken syns eller inte påverkar upplevd bullerstörning. Det finns också ett samband mellan hur störande de boende tyckte att ljudet var och hur mycket de tyckte att vindkraftverken störde utsikten.

Naturvårdsverkets rekommendationer för buller utomhus anger att 40 dB(A) inte bör överskridas vid bostaden. Inför utpekande av områden för etablering av vindkraft, används i planen ett schablonavstånd på 1000 meter till bostäder. Dock krävs det mer detaljerade studier i det individuella fallet för att klargöra vilken påverkan vindkraftverken ger.

För vissa områden, där ljudmiljön är särskilt viktig – där naturliga ljud dominerar, t ex fjäll och skärgårdar – bör värdet vara lägre än 40 dB(A).

För fritidshusområdet Bänkerudden gäller att ljudnivån inte får överstiga 35 dB(A).

Länsstyrelsen har i uppdrag att inventera, men har ännu inte pekat ut, så kallade "tysta områden" i länet. "Orörda" områden i betydelsen avstånd från väg har inventerats i Landskapsanalys för Piteå kommun. Informationen bör dock fördjupas för att kunna göra särskilda avvägningar avseende "tysta" eller "bullerfria" områden.

En vindkraftutbyggnad enligt Vindbruksplanen innebär att inga bostäder ska få en ljudnivå som överstiger begränsningsvärdet 40 dBA från vindkraftverk. Trots detta kan enskilda boende uppleva sig störda av vindkraftverkens ljud vid vissa väderlekar och i viss topografi.

Elektromagnetiska fält på grund av kabeldragning till vindkraftverk bedöms bli försumbara.

Skuggor och reflexer

Vindkraftverkens rotorblad kan ge upphov till reflexer som boende i närheten kan uppleva som störande. Detta går att undvika genom att använda matta blad, vilket regelmässigt görs idag.

Den växelvisa skugga som uppstår när rotorbladen "klipper" solljuset kan också vara störande. Även detta går att undvika, antingen genom att placera vindkraftverken norr om de som kan tänkas bli störda, eller genom ljus- och siktsensorer som stänger av verken när det finns risk att skuggor kan störa.

De svenska rekommendationerna är utarbetade utifrån erfarenheter från Tyskland. Forskning i Tyskland har visat att försökspersoner, som utsattes för mer än 15 timmars faktisk skuggtid per år kände sig väldigt störda. Boverket anger ett riktvärde på åtta timmars faktisk skuggtid per år på störningskänsliga platser samt vid bostäder. Detta värde har tillämpats vid tillståndsprövning.

Tillämpningen av riktvärdet, samt de goda möjligheterna till skyddsåtgärder gör att konsekvenserna bedöms bli små.

Ljus

Vindkraftverk ska förses med hinderbelysning enligt Transportstyrelsens föreskrifter. Om ljuset är medelintensivt eller högintensivt beror på vindkraftverkets höjd och placering.

Vilka konsekvenser hinderbelysningen får är beroende av vindkraftverkens höjd och placering, hur belysningen utformas och vilka försiktighetsåtgärder som vidtas. Exempelvis kan ljuset dämpas under mörker och/eller skärmars av från marken. Förutsatt att så sker, kan störningen minimeras. Frågorna behandlas i samband med tillståndsansökan eller anmälan enligt miljöbalken.

Säkerhet

I direkt anslutning till vindkraftverk kan olyckor hända till följd av tappade rotorblad-/ delar eller iskast (is som faller från rotorblad) eller om kraftverk, i samband med storm, rasar ihop. Inga kända personskador har rapporterats i Sverige beroende på dessa faktorer.

Eftersom andra faktorer (exempelvis ljud) styr att vindkraftverk inte kommer att placeras nära bebyggelse, bedöms säkerhetsriskerna vara små. Däremot kan det upplevda obehaget av en sådan risk vara mer betydande i friluft- och strövområden.

Genom information till allmänheten vid de platser där människor vistas samt krav på utformning och reglerutrustning, som kan stänga av verken i situationer som kan vara farliga, kan riskerna minimeras.

I tillståndsskedet bör behovet av riskavstånd bedömas och om någon särskild riskanalys behöver göras.

5.5. Konsekvenser för markanvändning och resurshushållning

653 km² (65300 ha) har i Vindbruksplanen pekats ut som områden för vindkraftsetablering.

Ändrad markanvändning

Om potentialen i planen nyttjas maximalt innebär det en nybyggnad av ca 2000 vindkraftverk (räknat på 3 verk per km²). Det i sin tur innebär en ändrad markanvändning från skog till fundament och vägar (räknat på ca 2 ha per verk) för sammanlagt ca 4 000 ha mark (40 km²).

Materialhushållning

Materialhushållning beror på utvecklingen av vindkraftverkens storlek. För att anlägga fundament och vägar behöver massor i form av grus och bergkross tas i anspråk. För fundament behövs ca 1000 m³ massor per verk (för ett 3 MW verk), dvs ca 2 milj m³ massor för fundament. Det behövs i genomsnitt nya vägar motsvarande storleksordningen 500 m väg per vindkraftverk. Ca 5 m³ massor per meter väg medför ett behov vid maximal utbyggnad av grus och bergkross motsvarande ca 5 milj m³. Utöver dessa totalt ca 7 milj m³ massor behövs massor för kranuppställningsplatser. En del av dessa massor kan återanvändas.

För att minimera användningen av massor och antalet nya täkter som kan behöva tas i anspråk ställer planen krav på att det för varje projekt upprättas en materialhushållningsplan.

5.6. Konsekvenser av vindkraftens följdverksamheter

Vindkraftens följdverksamheter handlar i huvudsak om behov av väg- och kraftledningsinfrastruktur. Både vägar och kraftledningar kräver ofta separata tillstånd, men miljökonsekvenserna inkluderas allt oftare i tillståndsanvändningar för vindkraft. Detta är också rimligt med tanke på att den direkta markpåverkan ofta är större från följdverksamheterna än från vindkraften. Till följdverksamheterna hör även de täkter som behövs för vägbyggnationer och betongfundament.

Sammantaget är det direkta arealbehovet för vindkraftverk, vägar och kraftledningar mindre än annan förnyelsebar energi (vattenkraft eller bioenergi).

Förutom den direkta markpåverkan kan vägar och kraft-

ledningarna också splittra sammanhängande naturmiljöer och ekosystem, öka trafikbuller och damning eller försvåra en rationell rennärning. Luftledningarna kan också utgöra en kollisionsrisk för fågellivet.

5.7. Konsekvenser under byggtid och återställningsarbeten

Under byggtiden och när vindkraften monteras ner uppkommer från verksamheten särskilda konsekvenser, exempelvis avseende:

- Ljud från anläggningsarbeten, transporter och täktverksamhet. Ökad tung trafik på anslutande vägar.
- Risker förknippade med anläggnings- och byggarbeten.
- En större mänsklig närvaro i området.

5.8. Transporter under byggtiden

Ökning av tunga transporter förväntas, i synnerhet under uppbyggnadsskedet, vilket ställer högre krav på det allmänna vägnätet. De massor och vindkraftverksdelar som krävs för att uppföra ett enskilt vindkraftverk kan i dagsläget kräva upp till 300 tunga transporter. Av dessa utgörs cirka en tredjedel av vindkraftverksdelar, och två tredjedelar av massor. Det innebär att en maximal utbyggnad av landbaserad vindkraft enligt vindbruksplanen teoretiskt kan alstra sammanlagt över 400 000 transporter.

I det tillstånd som hittills prövats i kommunen transporteras vindkraftverksdelar främst via båt, vilket innebär att dessa transporter utgår från Piteå hamn. Massor bryts oftare relativt nära etableringsområdet. Transport av massor kan således utgöra relativt mindre belastning på det allmänna vägnätet samt få mindre konsekvenser för de tätbebyggda områdena närmare kusten.

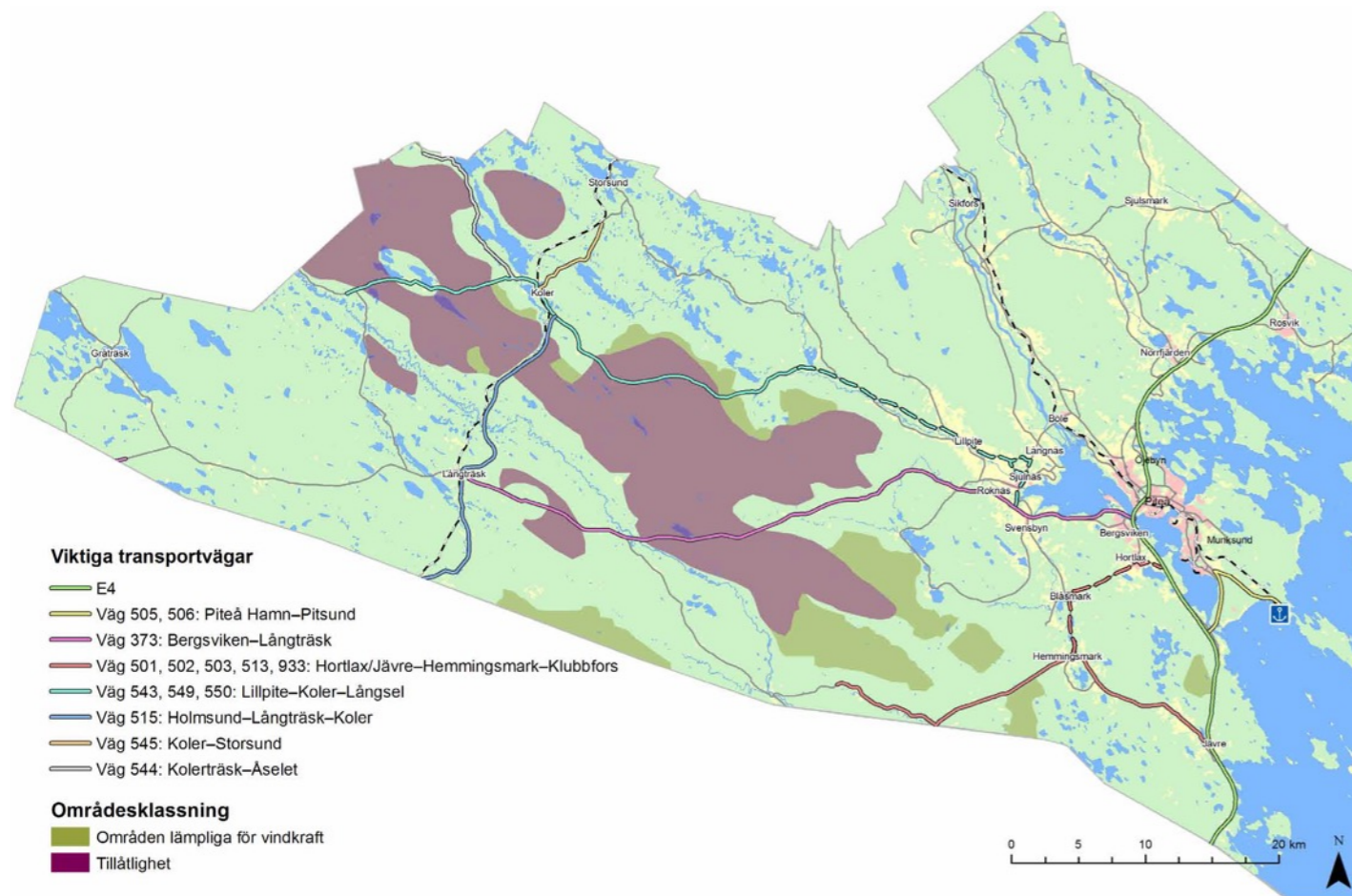
Förutom underhållsåtgärder på grund av avsevärt ökat slitage på vägar kommer förstärkningsåtgärder och breddning av broar att krävas. Åtgärder för att höja trafiksäkerheten genom byar och vid bebyggelse kommer vara av mycket stor vikt.

En utbyggnad av vindkraften enligt Vindbruksplanen innebär att vindbruket koncentreras till kommunens södra och väst-nordvästra delar. Gods som anländer via Piteå hamn kommer att transporteras på de allmänna vägar som leder från Piteå hamn, via Pitsund, västerut genom kommunens södra och centrala delar (se figur 3).

För utbyggnaden av vindkraft i utpekade områden är följande vägar i det allmänna vägnätet särskilt viktiga och förväntas få de största trafikökningarna:

- Väg 505/506: Piteå hamn – Pitsund.
Anslutning mellan E4 och Piteå hamn.
- Väg 373: Bergsviken – Långträsk.
- Väg 543/550: Svensbyn – Lillpite – Koler. Särskilt känslig i Infjärdenområdet pga boendemiljöer. Transporter bör så långt som möjligt undvikas.
- Väg 515/545: Holmsund – Långträsk – Koler – Storsund.
- Väg 544: Kolerträsk – Åselet.
- Väg 501/502/503/513/933: Hortlax / Jävre – Hemmingsmark – Klubbfors. De två alternativa vägarna mellan Hemmingsmark och E4 är känsliga pga boendemiljöer; i synnerhet den via Hortlax – Blåsmark.
- Väg 501 Blåsmark – Svensbyn

Samtliga ovan nämnda vägsträckor tillhör det statliga vägnätet, vilket innebär att Trafikverket ansvarar för skötseln. Det kommunala vägnätet bedöms inte påverkas av de ökade transporterna.

Figur 3: Viktiga transportvägar under byggskedet

6. ÖVRIGA KONSEKVENSER

6.1. Mellankommunala frågor

Samtliga omgivande kommuner kommer att tillskrivas i samrådsrespektive utställningsskedena för att ges möjlighet till påverkan av planförslaget. Synpunkterna kommer därefter att vägas mot övriga intressen. Den påverkan som vindkraftutbyggnad i kommunen kan ha för omgivande kommuner torde bestå av

- påverkan på landskapsbilden
- påverkan på energisystemet
- påverkan på transportsystemet
- påverkan på rennäringsen
- påverkan på olika samhällsfunktioner

6.2. Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna av en vindkraftsutbyggnad hänger främst ihop med de arbetstillfällen som skapas dels i uppbyggnadsskedet för (lokala) anläggningsentreprenörer, dels under driftsskedet för underhåll, service och tillsyn. Nya vägar till vindkraftanläggningar kan underlätta transporterna inom skogsområden och därmed förbättra de ekonomiska förutsättningarna för skogsbruksnäringen.

För markägare och även för berörda grannar till markägare kan ekonomisk ersättning för upplåtande av mark eller närmiljö innebära att inställningen till etableringen blir mer positiv. Ibland erbjuds lokalbefolkningen möjlighet att delta ekonomiskt i vindkraftprojekt.

6.3. Sociala konsekvenser

Om den ekonomiska avkastningen endast kommer markägare till godo, medan störningarna drabbar grannar och annan lokalbefolkning, kan oönskade konflikter kring etableringar uppstå. Ett möjligt sätt att balansera konflikterna är att använda sig av olika fördelningsmodeller; så att de ekonomiska vinsterna kan komma flera/så många som möjligt av de berörda till del.

För att minska påverkan på rekreativvärden är det viktigt att stor omsorg ägnas åt den exakta lokaliseringen och utformningen av etableringarna. Hänsyn till rekreativvärden har tagits vid utpekandet av lämpliga och olämpliga områden för vindkraft.

Hänsyn till friluftslivet har tagits i planen i och med att stora områden undantagits från etablering av vindkraft. Det är oklart hur friluftslivet påverkas i de områden som utpekats.

7. MILJÖMÅL

7.1. Allmänt uthållig

Det övergripande målet vid nyetablering av verksamheter är att en hållbar utveckling ska främjas, så att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö (MB 1 kap 1§).

Vindkraften är en ren, lokal energikälla vars miljöeffekter inte är bestående. Den dag produktionen upphör försvinner även miljöeffekterna (exempelvis avseende ljud och landskapsbild). Verken på land kan rivras och marken efterbehandlas, vilket gör att spåren efter produktionen kan begränsas. Till havs tas verken bort, förutom den del av fundamentet som ligger ca 1 m under havsbotten.

7.2. Miljömål

Riksdagen har antagit 16 mål för miljö kvaliteten i Sverige. Miljömålen ger ledning för att bedöma vad en hållbar utveckling innebär och är därigenom vägledande vid tillämpningen av bestämmelserna i miljöbalken. All planering bör därför sträva efter att uppfylla dessa mål. Nedan beskrivs kortfattat hur berörda miljömål påverkas.

Miljömålen "Begränsad klimatpåverkan", "Frisk luft", "Bara naturlig försurning" och "Ingen övergödning" är alla förbundna med luftutsläpp i samband med energiproduktion, vilken bör övergå från fossilbränsle till uthålliga alternativ. Nyproducerad vindkraft kan ersätta elenergi från kol- och oljeeldade kraftverk och medverkar därigenom till minskad växthuseffekt, liksom minskade försurning och övergödning. Vindkraften kan därmed bidra till att uppfylla de fyra miljömål, som är relaterade till luftutsläpp.

Miljömålet "Levande sjöar och vattendrag" innebär bland annat att särskilt värdefulla sjöar och vattendrag behöver ett långsiktigt skydd. Genom en restriktiv hållning till utbyggnad av vindkraft i skärgården, längs kusterna och de större vattendragen medverkar planförslaget till att detta mål uppfylls. I efterföljande prövning får vandringsvägar för fisk säkerställas.

Miljömålen "Myllrande våtmarker", "Levande skogar", "Ett rikt odlingslandskap" och "Ett rikt växt- och djurliv" påverkas negativt av anläggningarnas fysiska intrång med effekter på biologisk mångfald och produktion samt på kulturlandskapets kontinuitet. Stor vikt bör, i samband med tillståndsansökan, läggas vid att minimera riskerna med detta och bör kunna hållas till att endast medföra en begränsad påverkan.

Miljömålen "Skyddande ozonskikt", "Giftfri miljö", "Storslagen fjällmiljö" och "Säker strålmiljö" påverkas inte av planförslaget.

7.3. Klimatfaktorer

Om el från vindkraft ersätter el producerad i fossileldade anläggningar, kan ett vindkraftverk med en effekt på 2 MW på ett år minska utsläppen av fossil koldioxid med ca 2 000 ton (SOU 1999:75).

I det fall samtliga områden, som pekats ut inför samrådet, skulle exploateras maximalt med vindkraft, innebär det en installerad effekt av uppskattningsvis 4 000 MW (ca 2 000 verk med installerad effekt av 2 MW). Om den producerande elen ersätter el från fossileldade anläggningar medverkar utbyggnaden till en minskning av utsläpp av fossil koldioxid motsvarande ca 4 miljoner ton per år.

Om planen nyttjas fullt ut skulle Piteå kommun bidra med förnyelsebar elproduktion motsvarande över 10 TWh vilket är ca 6-7 gånger elanvändningen i Piteå kommun som är ca 1,5 TWh/år. (Uträkningen är gjord enligt följande: 2,5 vindkraftverk per kvadratkilometer, verk på 2,5 MW och 2 500 fullasttimmar.)

7.4. Miljökvalitetsnormer

MKN Utomhusluft

En vindkraftsutbyggnad enligt planen har gynnsam inverkan på MKN utomhusluft om vindkraften ersätter förbränning av biobränsle eller fossila bränslen.

MKN Fisk- och musselvatten

Åby och Byske älvar utgör laxvatten. Vid en utbyggnad enligt planen finns risk för att MKN Fisk och musselvatten kan påverkas. Detta gäller vid utbyggnad av Markbygden Etapp I och II samt områdena L6 och L10. Särskild uppmärksamhet måste finnas kring dikning och grumling i samband med anläggandet av vägar. Erosion och ras måste undvikas.

MKN Sjöar, vattendrag och kustvatten

Utbyggnad i enlighet med planen medför risk för negativ påverkan på vattendrag i de utpekade områdena samt i områdenas närhet. Särskild uppmärksamhet måste finnas kring dikning och grumling i samband med anläggandet av vägar. Erosion och ras måste undvikas.

8. SAMLAD BEDÖMNING

Det tematiska tillägget till översiktsplanen avseende vindbruk i Piteå kommun är avsett att fungera som ett planeringsinstrument för att styra och anpassa vindkrafts-utbyggnad till förutsättningarna i Piteå kommun.

Planen baseras på ett resurshushållningsperspektiv och pekar ut stora områden för vindkraft.

Planens genomförande innebär en förändrad landskapsbild och konsekvenser för boende, rekreation, friluftsliv och rennäring.

Planens genomförande innebär också en ändrad markanvändning från skogsbruk till väg och anläggningar på ca 4 000 ha (40 km²).

Planens genomförande innebär en materialanvändning av massor motsvarande ca 7 milj m³ samt betydande mängder stål och komposit.

Planens genomförande innebär också ett ökat antal tunga transporter i samband med uppförande av vindkraftverk, totalt ca 400 000 om hela planens potential genomförs.

Vid fortsatt planering ska miljö kvalitetsnormerna beaktas.

9. UPPFÖLJNING

Enligt 6 kap 18 § Miljöbalken måste alla planer och program som miljöbedöms också följas upp. Uppföljningen ska täcka all betydande miljöpåverkan dvs i princip positiva, negativa, förutsedda och oförutsedda konsekvenser.

Syftet med uppföljningen är att kommunen tidigt ska skaffa sig kunskap om den miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet faktiskt medför så att avhjäljande åtgärder kan sättas in.

Kunskapsläget gällande vindkraft förändras hela tiden och vindkraften som näring och planeringsintresse bör utifrån kunskapsläge och utvärdering av genomförda projekt regelbundet utvärderas. Det tematiska tillägget avseende vindkraft revideras regelbundet utifrån genomförda utvärderingar och uppföljningar och förvärvad kunskap används i efterföljande prövningar:

Koler, Markbygden Foto: Maria Fäldt

OM VINDBRUKSPLAN

Detta dokument tillhör ett tillägg till kommunens översiktsplan gällande vindbruk. Syftet är att skapa planeringsförutsättningar för etablering av vindkraft på ett hållbart sätt. Vindbruksplanen pekar ut områden som bedömts lämpliga utifrån vindförutsättningar och infrastruktur med hänsyn taget till bl a bebyggelse, natur-, kultur- och friluftsvärden. Även områden som bedöms olämpliga för vindkraft redovisas.

VINDBRUKSPLAN BESTÅR AV FÖLJANDE HANDLINGAR:

- Del 1: Plan
- Del 2: Planeringsförutsättningar
- Del 3: Miljökonsekvensbeskrivning
  - Samrådsredogörelse
  - Utlåtande och särskild sammanställning

VART VÄNDER JAG MIG MED FRÅGOR?

Frågor kring Vindbruksplan kan skickas med e-post till samhallsbyggnad@pitea.se

Piteå kommun

LÄMPLIGA OMRÅDEN

- L1 – Stavaliden nordost
- L2 – Stor-Blåliden
- L3 – Dragaliden
- L4 – Manliden (del av), se även O30
- L10 – Granholm (Råliden)

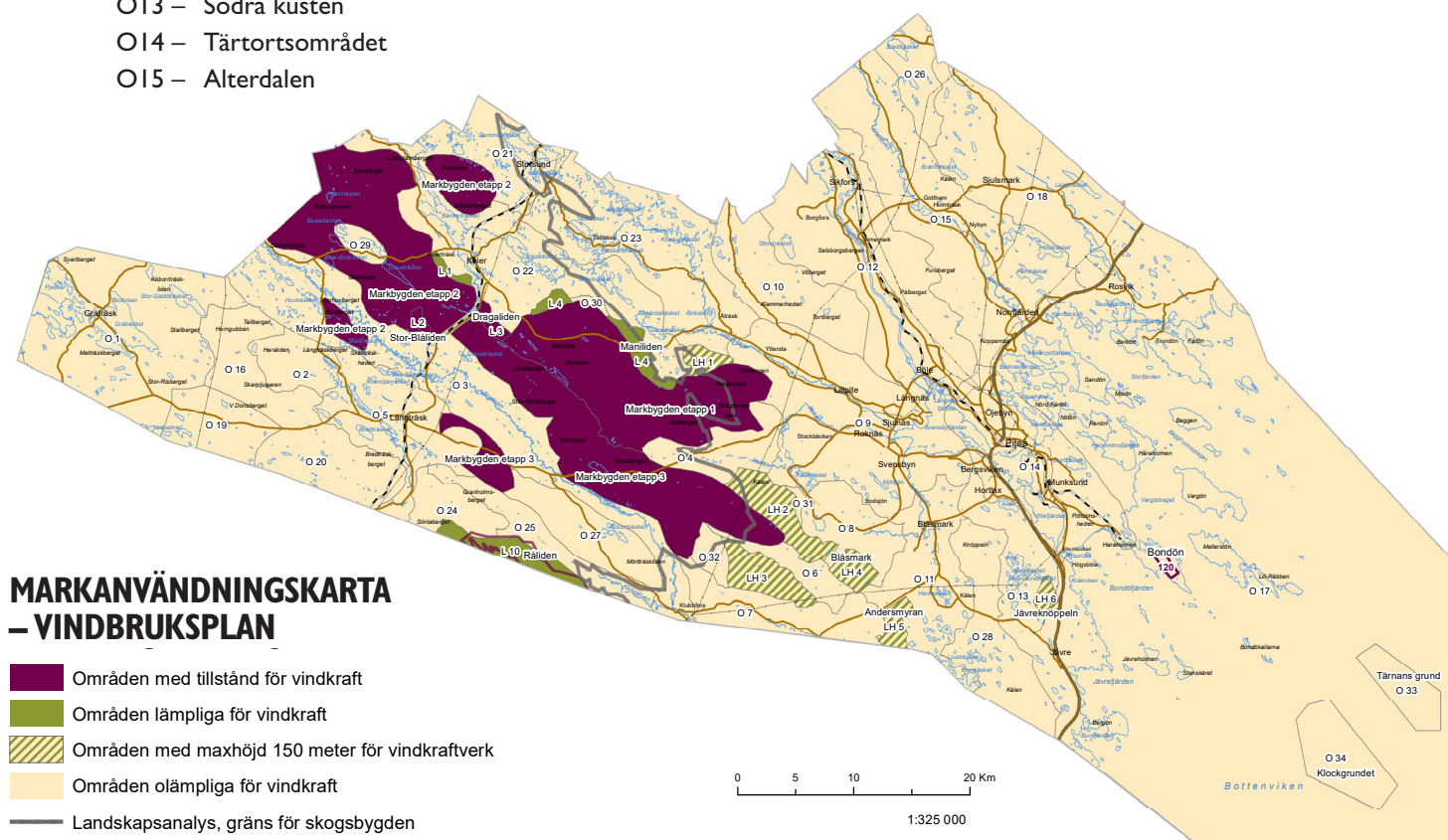
OMRÅDEN MED MAXHÖJD 150 METER

- LH1 – Gråberget
- LH2 – Bräntberget-Granträskmark (del av), se även O31
- LH3 – Björnhålen-Brännfors-Brändmyran (del av), se även O32
- LH4 – Blåsmark
- LH5 – Andersmyran
- LH6 – Jävreknöppeln

OLÄMPLIGA OMRÅDEN

- O1 – Gråträsk
- O2 – Haraliden
- O3 – Åbyälven-Färskberget
- O4 – Fagerheden-Rokliden
- O5 – Långträsk-Storgranliden
- O6 – Flyttleden
- O7 – Holmfors-Mellanboda-Klubbfors-Brännfors
- O8 – Sägån-Svensbyån-Knöppelberget
- O9 – Infjärdenområdet
- O10 – Krokträsk
- O11 – Blåsmark-Hemmingsmark
- O12 – Piteälvens dalgång
- O13 – Södra kusten
- O14 – Tärtortsområdet
- O15 – Alterdalen

- O16 – Horngubben-Skarpljugaren
- O17 – Kust- och skärgårdsområdet
- O18 – Norra Rosvik-Sjulsmark
- O19 – Risnabben
- O20 – Norrberget
- O21 – Försvar-Storsund
- O22 – Koler
- O23 – Tällträsk
- O24 – Granholm
- O25 – Klubbälven
- O26 – Klöverträsk
- O27 – Pite-Byske
- O28 – Knöppeln-Kälen
- O29 – Manjärvträsk
- O30 – Manliden (del av), se även L4
- O31 – Bräntberget-Granträskmark (del av), se även LH2
- O32 – Björnhålen-Brännfors-Brändmyran, se även LH3
- O33 – Tärnans grund (tidigare H1)
- O34 – Klockgrundet (tidigare H2)

Granskningsutlåtande

Vindbruksplan

Datum 24-10-27

Piteå kommun

Innehåll

1	Inledning	2
	Granskningsutlåtande - vad är det?	2
	Hur har granskningen gått till?.....	2
	Vilka har svarat?	3
2	Inkomna synpunkter och kommunens kommentarer	3
2.1	Statliga myndigheter	3
2.1.1	Energimyndigheten	3
2.1.2	Försvarsmakten	3
2.1.3	Havs och vattenmyndigheten	3
2.1.4	Skogsstyrelsen.....	3
2.1.5	Trafikverket.....	3
2.1.6	Svenska kraftnät.....	3
2.1.7	Sveriges geologiska undersökning (SGU)	4
2.1.8	Länsstyrelsen.....	4
2.2	Kommuner	5
2.2.1	Luleå kommun	5
2.2.2	Skellefteå kommun	5
2.3	Kommunala myndigheter.....	5
2.3.1	Samhällsbyggnadsnämnden	5
2.3.2	Miljö- och tillsynsnämnden	5
2.4	Bolag, partier, organisationer och föreningar	6
2.4.1	Vattenfall Eldistribution AB	6
2.4.2	Statkraft	6
2.4.3	Svea Vind Offshore.....	6
2.4.4	FU-GEN	7
2.4.5	Föreningen Svenskt Landskapsskydds (FSL).....	7
2.4.6	SCA Energy AB.....	7
2.5	Inkomna yttranden från privatpersoner	8
2.5.1	Privatperson 1	8

I Inledning

Piteå kommun har sedan 2014 en vindbruksplan, KF beslut 2014-03-17 § 56. Sedan dess har en omfattande etablering av vindkraftverk skett vilket ligger i linje med Piteå kommuns vilja att bidra till Sveriges miljöambition om 100 % förnyelsebar elproduktion, samtidigt som kommunen tar ansvar för både mark- och vattenanvändningen inom kommunen.

Nu har vindbruksplanen reviderats eftersom kommunen vill ta tillvara de erfarenheter som byggt på under ett antal år.

Förslaget till revidering av vindbruksplan var ute på samråd under perioden 12 oktober – 22 december 2021, i syfte att ge medborgare, föreningar och olika parter möjlighet att yttra sig om planförslaget. Under samrådet kom 40 skriftliga yttranden in. Efter samrådet har planen ändrats och justerats med anledning av de inkomna yttrandena i de fall det har bedömts lämpligt och möjligt. Det omarbetade förslaget har varit ute på granskning under perioden 22 juni 2024 – 16 oktober 2024. Till granskningshandlingen av det tematiska tillägget till översiktsplanen hörde planförslag, planeringsförutsättningar, mark- och vattenanvändningskartan, miljökonsekvensbeskrivning samt en samrådsredogörelse som redovisar de yttranden som kommit in under samrådet samt hur kommunen har valt att hantera dessa yttranden. I föreliggande granskningsutlåtande redovisas de yttranden och synpunkter som kommit in under granskningstiden samt hur kommunen valt att hantera dessa samt kommunens bemötande.

Kommunen har efter granskningen inte gjort några större förändringar.

Kommunen har gjort följande revideringar:

- Vissa tekniska justeringar, förtydliganden och tillägg. Även smärre förändringar av redaktionell karaktär är genomförda.
- Förklaring och ställningstagande, kustnära etableringar, exempelvis Bondön.

Utöver synpunkter om saker som bör förändras eller plockas bort ut förslaget har ett par synpunkter inkommit som gör gällande att det är positivt att kommunen valt att hörsamma synpunkter i samrådsskedet och att det sammanlagda förslaget till handling har förbättrats. För dessa synpunkter redogörs inte särskilt.

Granskningsutlåtande - vad är det?

Efter granskningstiden ska kommunen i ett särskilt utlåtande/granskningsutlåtande sammanställa de synpunkter som inkommit under granskningstiden och redovisa de förslag som synpunkterna gett anledning till. Det särskilda utlåtandet med de sammanställda synpunkterna ska sedan bifogas de övriga översiktsplanehandlingarna. Om synpunkter som inkommit under granskningstiden inte kan tillgodoses i planförslaget bör detta särskilt motiveras. Ansvariga politiker och tjänstepersoner har läst och diskuterat alla inkomna yttranden. I detta särskilda utlåtande har synpunkterna sammanfattats i ett antal kategorier.

Hur har granskningen gått till?

Förslaget till reviderad vindbruksplan har varit ute på granskningssamråd under 22 juni 2024 – 16 oktober 2024.

Granskningshandlingen har skickats på remiss till länsstyrelsen, myndigheter, grannkommuner, kommunala förvaltningar, övriga instanser samt andra berörda.

Granskningshandlingen har även funnits tillgänglig på Piteå kommuns webbplats och utställd på följande platser:

- Stadsporten, Västergatan 10
- Stadsbiblioteket, Piteå
- Stadshuset, Svartuddsvägen 1

Granskningen har annonserats i Piteå Tidningen samt på Piteå kommuns Facebook sida. Inkomna synpunkter har kunnat lämnas via webben samt skriftligen, även inkomna synpunkter via mail och telefon har registrerats.

Vilka har svarat?

Under granskningstiden har det sammantaget inkommit 19 skriftliga yttranden. Yttranden har inkommit från myndigheter, bolag, föreningar samt privatpersoner och fördelar sig enligt nedan:

Myndigheter	8
Kommuner	4
Föreningar & bolag	6
Privatpersoner	1

2 Inkomna synpunkter och kommunens kommentarer

För att underlätta läsningen har nedanstående yttranden sammanfattats och redovisas inte alltid i sin helhet, utan är till viss del förkortade. Kommunen har valt att redogöra för de synpunkter som inkommit från respektive remissinstans samt bemöta dem nedan. Alla inkomna yttranden i sin helhet finns registrerade hos Piteå kommun och svaren bemöter yttrandet i sin helhet, inte den till viss del förkortade versionen nedan.

2.1 Statliga myndigheter

2.1.1 Energimyndigheten

Energimyndigheten redovisar handlingsgång i etableringsärende.

Kommunens kommentar

Handläggningsgången beaktas i senare tillståndprocess vid tillståndsansökan.

2.1.2 Försvarsmakten

Försvarsmakten avstår i detta fall att yttra sig.

2.1.3 Havs och vattenmyndigheten

Havs och vattenmyndigheten avstår i detta fall att yttra sig.

2.1.4 Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen avstår i detta fall att yttra sig.

2.1.5 Trafikverket

Trafikverket har inget att erinra med vindbruksplanen. De vill dock lyfta att texten under rubriken Järnväg på s. 39 i Vindbruksplan del 2 med fördel kan uppdateras då det inte längre är oklart när järnvägsplanerna kommer genomföras. Järnvägsplanerna för Norrbotniabanan påbörjas under detta år.

Kommunens kommentar

Piteå kommun kommer att föra in i Vindbruksplan del 2 att järnvägsplanerna kommer att påbörjas under 2024.

2.1.6 Svenska kraftnät

Inga ytterligare synpunkter i ärendet, men anser att kommunen bör korrigera följande:

- 400kW-stamledningar behöver ändras till 400 kV-stamnätsledningar
- I planhandlingarna anges att kraftledningar är av riksintresse. Denna fråga utreds för närvarande och beslut har inte fattats

Kommunens kommentar

Piteå kommun kommer att föra in i Vindbruksplan del 2 rätt nomenklatur enligt yttrandet.

2.1.7 Sveriges geologiska undersökning (SGU)

SGU framför att marklutning, jordart, jorddjup och bergart samt grundvattennivå kan ha betydelse för riskbild vid samhällsplanering och därmed påverka såväl lämplig markanvändning som grundläggning och därmed erforderliga geotekniska lösningar och resulterande byggkostnader.

För att kunna följa Boverkets uppdaterade riktlinjer om kommunal planering i översvämningskänsliga områden (2018) bör en analys av höga vattenflöden för berörda avrinningsområden och hur de kan påverka befintliga och planerade strandnära byggnader samt tillhörande infrastruktur utföras. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) utför kartering och beräkning av översvämningsrisk som visas i Portalen för översvämningsshot.

SGU har lämnat riktlinjer om : hantering av värdefulla ämnen och material, mineralresurser, gruv- och täktverksamhet, MKN, materialförsörjning, berggrund, jordarter, grundvatten

Kommunens kommentar

Kommunen bedömer att det i en översiktlig plan inte är nödvändigt med ytterligare redovisning. Komplettering av kunskapsunderlaget avseende bland annat natur- och kulturvärden, geotekniska förhållanden och risker, dagvattenhantering, dricksvattenförsörjning och avloppsförsörjning, kulturmiljö, rennärning, trafikfrågor kommer att ske i kommande tillståndsprocess.

2.1.8 Länsstyrelsen

De synpunkter Länsstyrelsen framförde i samrådsyttrande har till stor del beaktats i den aktuella granskningshandlingen.

Länsstyrelsen konstaterar att inga nya områden pekas ut som lämpliga för vindkraftverk i föreslagen revidering. I planförslaget har två tidigare utpekade områden lämpliga för vindkraft tagits bort. Inom vissa sedan tidigare utpekade områden lämpliga för vindkraftverk, har satts en begränsning av 150 meters maximal höjd för nya vindkraftverk medan vissa sedan tidigare utpekade områden är lämpliga för eventuella tillkommande moderna och höga vindkraftverk.

Länsstyrelsen har redovisat synpunkter på Rennärning, Kommunikation och Kulturmiljövård, Ras, skred, erosion och översvämnning.

I länsstyrelsens yttrande finns yttrande från Sametinget. Sametinget har redovisat eventuell påverkan där exempelvis sammanhängande betesmarker kan hindras, samt risk att flyttleder skärs av.

Samt att vissa områden är olämpliga utifrån aspekter som uppsamlingsområde, trivselområde.

Vidare redovisar sametinget avsaknad av och hänsynstagande och konsekvensbeskrivning vid tillkommande projekt. Vilka kumulativa, permanenta, tillfälliga, sociala och kulturella effekter blir det på lokal och regional nivå.

För kommande generationer renskötare är det viktigt att verken ska plockas ner efter tillståndstiden och marken återställas. Genom att det i den nya planen tillförs nya områden så anser vi att kommunen ska konsultera berörda samebyar för att kunna utreda markens betydelse tidigare, nu och i framtiden enligt vad vi skrivit ovan, innan det tematiska tillägget kan komma att antas.

Kommunens kommentar

Kommunen bedömer att det i en översiktlig plan inte är nödvändigt med ytterligare redovisning. Komplettering av kunskapsunderlaget avseende bland annat natur- och kulturvärden, geotekniska förhållanden och risker, dagvattenhantering, dricksvattenförsörjning och avloppsförsörjning, kulturmiljö, rennärning, trafikfrågor kommer att ske i kommande tillståndsprocess.

I områden inom eller i närhet av riksintresse för rennärningen ska stor försiktighet råda vid nyetableringar. I det vidare arbetet med respektive bolags tillståndsansökan ska dessa frågor synliggöras.

I den nya planen har inte nya områden tillförts utan antalet har minskats.

2.2 Kommuner

2.2.1 Luleå kommun

Luleå kommun har yttrat sig tidigare i samrådsskedet och har inget att mer att tillägga.

2.2.2 Skellefteå kommun

Skellefteå kommun har meddelat att de inte hunnit med att upprätta ett förslag till yttrande, och därför inte kommer att skicka in något.

2.3 Kommunala myndigheter

2.3.1 Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden lämnar följande synpunkter på granskningshandlingen:

- Många synpunkter från boende och föreningsliv i Markbygden gäller upplevda störningar av vindkraft i form av ljus, ljud, synintryck, påverkan på boendemiljö och rekreativsmöjligheter. Flertalet av dessa yttranden anger att det räcker med den vindkraft som redan etablerats i Markbygden. Synpunkter i samrådsskedet har inte medfört ändringar i granskningshandlingen gällande utpekandet av lämpliga områden i Markbygden. En konsekvens är att boende i landsbygd och glesbygd upplever att de inte känner sig hörda i sammanhanget.
- Plankartan på sidan 9 i vindbruksplanen del 1 – den östra delen av kartan har fallit bort vilket betyder att alla områden inte syns, i en slutversion bör hela kartan tydligt framgå.
- Plankartan innehåller även specialfall där det finns tillståndsgiven vindkraft inom områden som anges olämpligt för vindkraft. Plankartan bör därför kompletteras med förklarande text för områden som omges av lila linje (ex. Bondön, område med tillstånd men inom område som är olämpligt för vindkraft - vindkraft avvecklas på sikt).
- Bondön bör redovisas som ett eget område på plankartan och beskrivas i tabellen som ett eget område.

Kommunens kommentar

Korrekt karta kommer att läggas in i vindbruksplanen

Uppgifter och ställningstaganden om vindkraftverken på Bondön samt de två mindre vindkraftverken som finns på Pitholmen kommer även att redovisas i del 2 planeringsförutsättningar (under stycket om skärgård och kustnära).

2.3.2 Miljö- och tillsynsnämnden

- Översiktskartan bör kompletteras med förklaring till område som omges av lila linje (ex. Bondön, område med tillstånd inom område som är olämpligt för vindkraft).

- Bondön i översiktskartan finns inte omnämnd i tabellen ovanför översiktskartan. I kartan är Bondön även försedd med siffrorna ”120” vilken även saknar förklaring. Förklaring bör finnas eller så bör siffrorna tas bort.
- I översiktskartan, L 10 Råtiden bör redan tillståndsgivet område vara ifyllt lilafärgat i stället för lila linje.
- Översiktskartan på sidan 9 i vindbruksplan del 1 får inte plats vilket betyder att alla områden inte syns, i en slutversion bör hela kartan få plats.

Kommunens kommentar

Korrekt karta kommer att läggas in i vindbruksplanen

Uppgifter och ställningstaganden om vindkraftverken på Bondön samt de två mindre vindkraftverken som finns på Pitholmen kommer även att redovisas i del 2 planeringsförutsättningar (under stycket om skärgård och kustnära).

2.4 Bolag, partier, organisationer och föreningar

2.4.1 Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution AB har inget ytterligare att tillföra än det som framfördes i samrådet.

2.4.2 Statkraft

Statkraft framför i sitt yttrande att:

- högre vindkraftverk än 150 meter bör tillåtas för god hushållning med vindenergiressurser och även i fler områden
- Analysen borde göras på högre verk
- Vindkraft medverkar till fler positiva etableringar i länet än vad som redogörs i vindbruksplanen
- Vikten att fortsätta revidera och uppdatera

Kommunens kommentar

Det är kommunens uppgift att göra en avvägning mellan olika intressen i avseende på användning av mark- och vattenområden. Piteå kommun har tagit ett stort ansvar gällande vindkraftsutbyggnaden i Sverige och har därigenom väl bidragit samt bidrar till uppfyllandet av Sveriges miljömål. Med avseende på de etableringar som skett i kommunen har behovet för kommunen uppkommit att styra etableringen av höga vindkraftverk västerut i skogsbygden. Föreslagen revidering av vindbruksplanen säkerställer att planen förhåller sig väl till vindkraftverkens utvecklade teknik och högre byggnadshöjd samt avgränsar var i kommunen etablering av vindkraftsverk som är högre än 150 meter är lämplig.

Revidering av vindbruksplanen planeras ske enligt gällande bestämmelser.

2.4.3 Svea Vind Offshore

Svea Vind Offshores synpunkter avser de delar av vindbruksplanen som rör havsbaserad vindkraft. Svea Vind konstaterar att behovet av energi kommer att vara fortsatt stort och ha en stor påverkan på eventuellt kommande industrietableringar.

Svea Vind menar att samexistens mellan vindkraft och sjöfart kan ske och att frågan prövas i ett senare tillfälle.

Offshore menar att en genomförd nautisk riskanalys borde vara grund för bedömning av lämplig vattenanvändning i översiktsplanen.

Svea Vind Offshore anser att områdena 033 och 034 bör finnas kvar som utpekade lämpliga områden för vindbruk i översiktsplanen då Bolaget anser sig ha visat att samexistens med Övriga allmänna intressen är fullt möjlig och att påverkan på miljön blir begränsad.

Kommunens kommentar

Kommunens ställningstagande baseras på att en omfattande utbyggnad av vindkraft har genomförts i kommunen. Havs och vattenmyndighetens har fattat beslut om att samexistens av riksintresse sjöfart och riksintresse vindbruk inte är möjlig. Piteå kommun följer Havs och vattenmyndighetens fattade beslut. Frågan om visuell tålighet i Piteås skärgård är även av stor vikt.

2.4.4 FU-GEN

Enligt bolagets uppfattning är det mycket olämpligt att i vindbruksplanen införliva en höjdbegränsning för vindkraftverk inom vissa på förhand angivna områden.

Transportstyrelsen gör just nu översyn av gällande föreskrifter för hindermarkering av höga föremål.

Bolaget noterar vidare i den reviderade vindbruksplanen att en relativt grov gränsdragning är gjord mellan det så kallade skogslandskapet och landskapet öster om detta. Skogslandskapet beskrivs som mer tåligt för vindkraft, samtidigt som området öster därom inte anses kunna tåla vindkraftverk högre än 150 meter utifrån visuella intryck och störningar från hinderbelysning. Gränsen verkar vara både ologisk och felaktigt dragen i relation till hur verkligheten ser ut. LH -områdena 1 — 4 ligger tydligt i skogslandskap. Undantaget är LH5 som är beläget i myrmark. Gränslinjen är dessutom dragen så att den genomkorsar områden i Markbygden som redan erhållit tillstånd för vindkraftverk med 200 meters totalhöjd

Avslutningsvis ser vi det som angeläget att en fortsatt utveckling av vindkraften sker i nära dialog mellan företagen som investerar, kommunen, närboende, övriga invånare och näringslivet. Samt naturligtvis att det sker med nödvändigt hänsynstagande till såväl naturen och tillgängligheten till den, som till biologisk mångfald och möjligheten till friluftsliv, jakt, rennäring mm., allt i enlighet med gällande regelverk.

Kommunens kommentar

Gränsdragning mellan det så kallade skogslandskapet och landskapet öster om detta är gjord, inte helt som en vetenskaplig analys, utan mer som ett ställningstagande utifrån kommunens erfarenheter av vindkraftsetableringar. Nära bebyggelse beaktas i högre grad i revideringen.

2.4.5 Föreningen Svenskt Landskapsskydds (FSL)

Föreningen Svenskt Landskapsskydds (FSL) menar att förslaget är alltför generöst mot vindkraftsbranschen, FSL förordar att inget verk byggs men om det nu ändå blir så kan kommunen skapa egna kriterier mot de som vill etablera vindkraftverk.

Föreningen Svenskt Landskapsskydds (FSL) önskar att kommunen utreder ett antal punkter som i sin helhet redovisas i yttrandet.

Kommunens kommentar

Det är kommunens uppgift att göra en avvägning mellan olika intressen i avseende på användning av mark- och vattenområden. Eventuella utredningar ska genomföras av exploatör vid tillståndsansökan.

2.4.6 SCA Energy AB

SCA Energy AB redovisar synpunkter i två områden:

i vilket det ena (L4-Manliden) anser man att det är positivt att det går att utöka utan höjdbegränsning.

i det andra (LH1-Gråtiden) anser man att det är olyckligt att hela området givits höjdbegränsning då det i princip omöjliggör en etablering.

Kommunens kommentar

Det är kommunens uppgift att göra en avvägning mellan olika intressen i avseende på användning av mark- och vattenområden.

I samband med förändring av områden i Markbygden har större hänsyn tagits till visuell tålighet.

2.5 Inkomna yttranden från privatpersoner

2.5.1 Privatperson 1

Yttrandet tar upp risken för försämrade naturupplevelser och att tillräckligt med etableringar redan har genomförts och framför att inga ytterligare bör tillkomma.

Kommunens kommentar

Det är kommunens uppgift att göra en avvägning mellan olika intressen i avseende på användning av mark- och vattenområden. I den nya planen har inte nya områden tillförts utan antalet har minskats.

Taxa för tillsyn av avfall
från fritidsbåtar -
revidering
§279
24KS732

...

Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar	Taxa	2024-12-16, § 279	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Samhällsbyggnad	2	23MTN28 24KS732	2028-12-31
Dokumentinformation	Taxa för tillsyn av avfallshantering i fritidsbåthamnar, med fler än 25 båtplatser		
Dokumentet gäller för	Miljö- och tillsynsnämnden, verksamhetsutövare till fritidsbåthamnar, båtklubbar, fastighetsägare m.fl.		

Med stöd av 6 kap. 8 § andra stycket lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, föreskriver Piteå kommun följande:

Avgift för prövning av avfallshanteringsplaner

1 §

För prövning av frågor om att godkänna avfallshanteringsplaner när det gäller verksamhet på platser som ankommer på kommunen enligt 3 kap. 9 § lagen om förorening från fartyg, tar kommunen ut en avgift för nedlagd handläggningstid med 1 285 kr per timme.

Avgift vid tillsyn

2 §

För tillsyn enligt 6 kap. 5 a § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg tar kommunen ut avgift för nedlagd handläggningstid med 1 285 kr per timme.

3 §

I de fall avgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid kommunen har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet, såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, besiktningar, provtagningar och kontroller, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av ärendet.

Timavgift tas ut för varje nedlagd halvtimme handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut för tillsyn. För godkännande av plan för mottagning och hantering av avfall tas avgift ut, även om handläggningen understiger en halvtimme.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timtaxan.

4 §

Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

1. Tillsyn som föranleds av klagomål som är befogat, och inte kräver utredning.
2. Handläggning som föranleds av överklagande av nämndens eller en överinstans beslut.
3. Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömmande av vite.”

Avgiftsskyldig

5 §

Avgiftsskyldig är den som bedriver en verksamhet inom kommunens tillsynsansvar enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

Avgiftens erläggande

6 §

Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av Miljö- och tillsynsnämnden. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

Nedsättning av avgift

7 §

Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

Överklagande m.m.

8 §

Bestämmelser om överklagande av Miljö- och tillsynsnämndens beslut enligt denna taxa finns i 9 kap. 2 § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

Indexreglering av taxan

9 §

Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla. Taxan började gälla år 2023.

Miljö- och tillsynsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Miljö- och tillsynsnämnden ska efter beslut om indexuppräknning delge beslutet till Kommunfullmäktige.

Antagen av Kommunfullmäktige 2023-10-30 § 244, dnr 23KS577

Uppräknad av Miljö- och tillsynsnämnden 2023-11-22, § 49, indexuppräknning PKV

Reviderad av Kommunfullmäktige 2024-12-16, § 279

§ 306 Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar - revidering

Diarienum 24KS732

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar reviderad Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar att gälla för perioden 1 januari 2025-31 december 2028.

Reservation

Magnus Häggblad (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade den 30 oktober 2023 om en taxa för tillsyn enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot föroreningar från fartyg. Taxan trädde i kraft den 23 november 2023.

Revideringen innebär att

- texten i 1 § ändras till "För prövning av frågor om att godkänna avfallshanteringsplaner när det gäller verksamhet på platser som ankommer på kommunen enligt 3 kap. 9 § lagen om förorening från fartyg, tar kommunen ut en avgift för nedlagd handläggningstid med 1 285 kr per timme".

- texten i 2 § ändras till " För tillsyn enligt 6 kap. 5 a § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg tar kommunen ut avgift för nedlagd handläggningstid med 1 285 kr per timme".

- texten i 4 § ändras till "Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

1. Tillsyn som föranleds av klagomål som är befogat, och inte kräver utredning.
2. Handläggning som föranleds av överklagande av nämndens eller en överinstans beslut.

3. Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömmande av vite.”

Ärendet hinner inte handläggas i den ordinarie ärendeberedningen för nämndsbeslut. Därför tas beslutet med stöd av delegation för brådskande ärenden.

Beslut enligt Miljö- och tillsynsnämnden delegationsbestämmelser punkt A.1. Besluta i ärenden som är så brådskande att ett avgörande inte kan vänta till nämndens nästa sammanträde, samt enligt 6 kap. 39 § kommunallag (2017:725):

Miljö- och tillsynsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. anta redovisat förslag till Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar att gälla från och med den 1 januari 2025.
2. handläggningskostnaden per timme (timtaxan) fastställs till 1 285 kronor.
3. Miljö- och tillsynsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timtaxa) med den procentsats enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som är publicerad på Sverige kommuner och Regioners webbplats för oktober månad före avgiftsåret.

Yrkanden

Magnus Häggblad (SD): avslag till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Cristian Bergvall (S): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar(23MTN28-9) (0)

Paragrafen är justerad

Taxa för industrispår
Munksund - Haraholmen

§280

24KS731

...

Piteå kommun

Taxa för nyttjande av kommunens industrispår Munksund – Haraholmen

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Taxa för nyttjande av kommunens industrispår Munksund – Haraholmen	Taxa	2024-12-16 § 280	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Samhällsbyggnad, Gatuavdelningen	2	24KS731	2028-12-31
Dokumentinformation	Avser avgift för nyttjande av kommunens industrispår		
Dokumentet gäller för	Samhällsbyggnadsnämnden samt företag som nyttjar kommunens industrispår mellan Munksund och Haraholmen		

Piteå kommun

Sid 1

Inledning

De företag som nyttjar kommunens industrispår mellan Munksund och Haraholmen ska betala en avgift till kommunen. Kommunfullmäktige fastställer avgiften.

Avgift

Avgiften för nyttjandet av kommunens industrispår är 3,50 kronor per ton.

Betalning av avgift

Avgiften betalas till Samhällsbyggnad, Gatuavdelningen. Fakturering baseras på det antal vagnar som tåg företagen månadsvis rapporterar in till Samhällsbyggnad. Betalning ska ske inom den tid som anges i fakturan.

Indexreglering av avgiften

Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Konsumentprisindex (KPI) oktober månad året före det år taxan börjar gälla. Taxan började gälla år 2024.

Samhällsbyggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med den procentsats för KPI som är publicerad på Statistiska centralbyråns webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Samhällsbyggnadsnämnden ska delge Kommunfullmäktige sitt beslut efter indexuppräknning.

Avgifter inom offentlig
plats, dispenser och
parkering

§281

24KS245

...

Taxa inom offentlig plats och parkering

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Taxa inom offentlig plats och parkering	Taxa	2024-12-16 § 281	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Samhällsbyggnad	7	23SBN745 24KS245	2028-12-31
Dokumentinformation	Taxa inom offentlig plats och parkering		
Dokumentet gäller för	Allmänheten		

Innehåll

1.	Inledning	3
2.	Offentlig plats	3
2.1	Allmänna bestämmelser	3
2.2	Zonindelning för arbetsplatsområde och uteservering	3
2.3	Avgiftstabell	6
3.	Dispenser.....	7
3.1	Allmänna bestämmelser	7
3.1.1	Transportdispenser	7
3.1.2	Dispens från lokal trafikföreskrift (LTF)	7
3.1.3	Nyttoparkeringstillstånd	7
4.	Parkering	8
4.1	Allmänna bestämmelser	8
4.2	Avgiftstabell	9
5.	Indexreglering av taxan.....	11

Taxa inom offentlig plats och parkering

1. Inledning

Piteå kommun har rätt att ta ut en avgift för olika tjänster som tillhandahålls med stöd av följande lagstiftning; kommunallagen (2017:725), lag (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, mm, avgiftsförordningen (1992:191) och lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor.

Nedan följer allmänna bestämmelser och avgiftstabeller för offentlig plats, dispenser och parkering fördelat i tre kapitel.

2. Offentlig plats

2.1 Allmänna bestämmelser

Av tabellerna nedan framgår den avgift som Piteå kommun tar ut för respektive ändamål vid upplåtelse av offentlig plats. Avgift erläggs mot faktura. Debitering sker inte till skolklasser, ideella föreningar, humanitära organisationer eller liknande. Samtliga upplåtelseavgifter är momsbefriade.

Avgifterna regleras årligen, den 1 januari, utifrån statistiska centralbyråns konsumentprisindex (KPI). Oktober 2011 utgör basindex.

2.2 Zonindelning för arbetsplatsområde och uteservering

Zonindelningen baseras på Piteå kommuns översiktsplan gällande indelning av centrum, stad, landsbygdscentra och landsbygd, se bild 1 nedan. Områdenas aktuella attraktivitet för ny- och ombyggnad, boendetäthet och kommunens möjlighet till att disponera attraktiv yta för både arbetsplatsområde och uteserveringar stödjer indelning och prissättning.

Piteå kommun

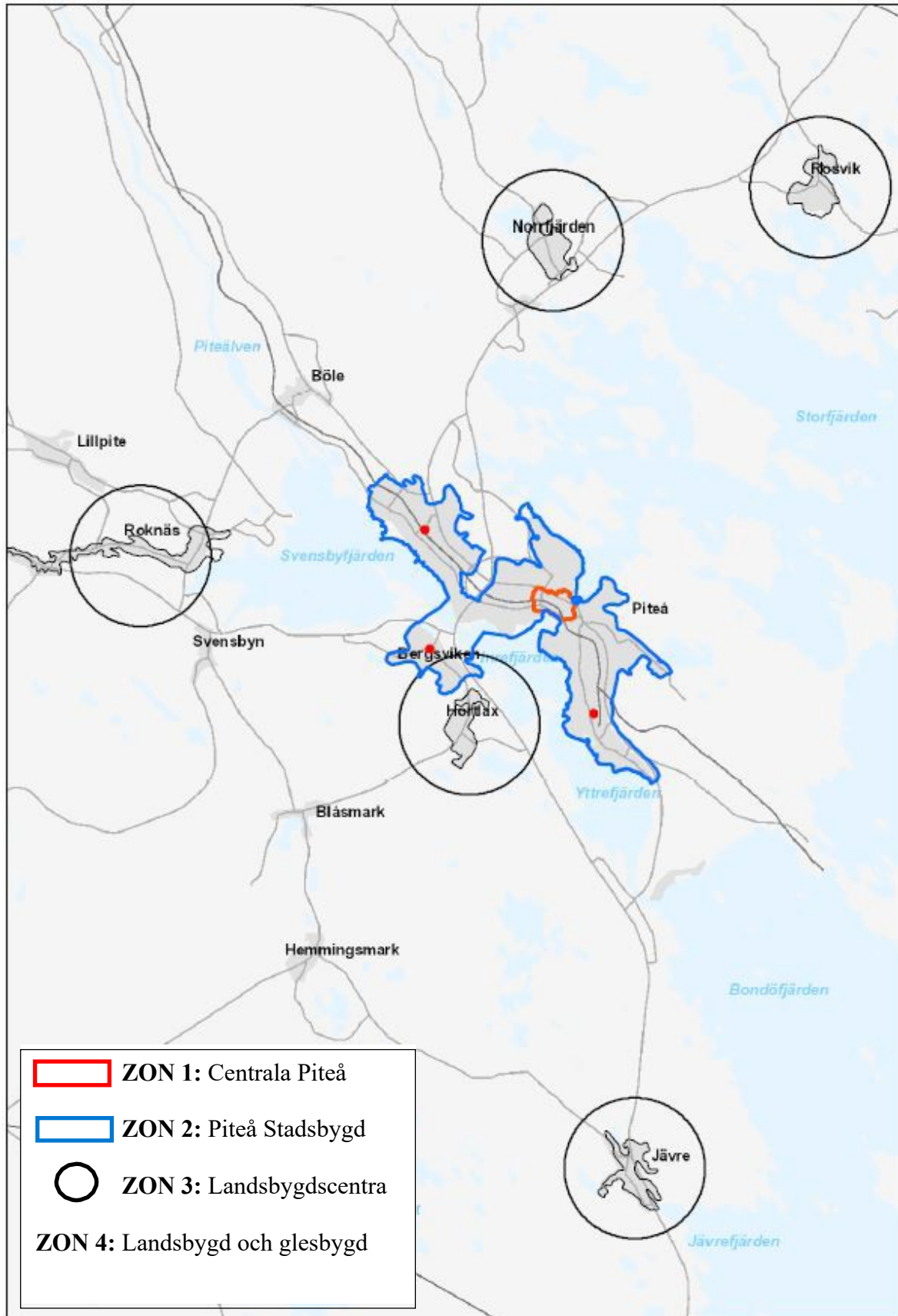

Bild 1: **Zon 1** Centrala Piteå, **Zon 2** Piteå Stadsbygd, **Zon 3** Landsbygdscentra, **Zon 4** Landsbygd och glesbygd

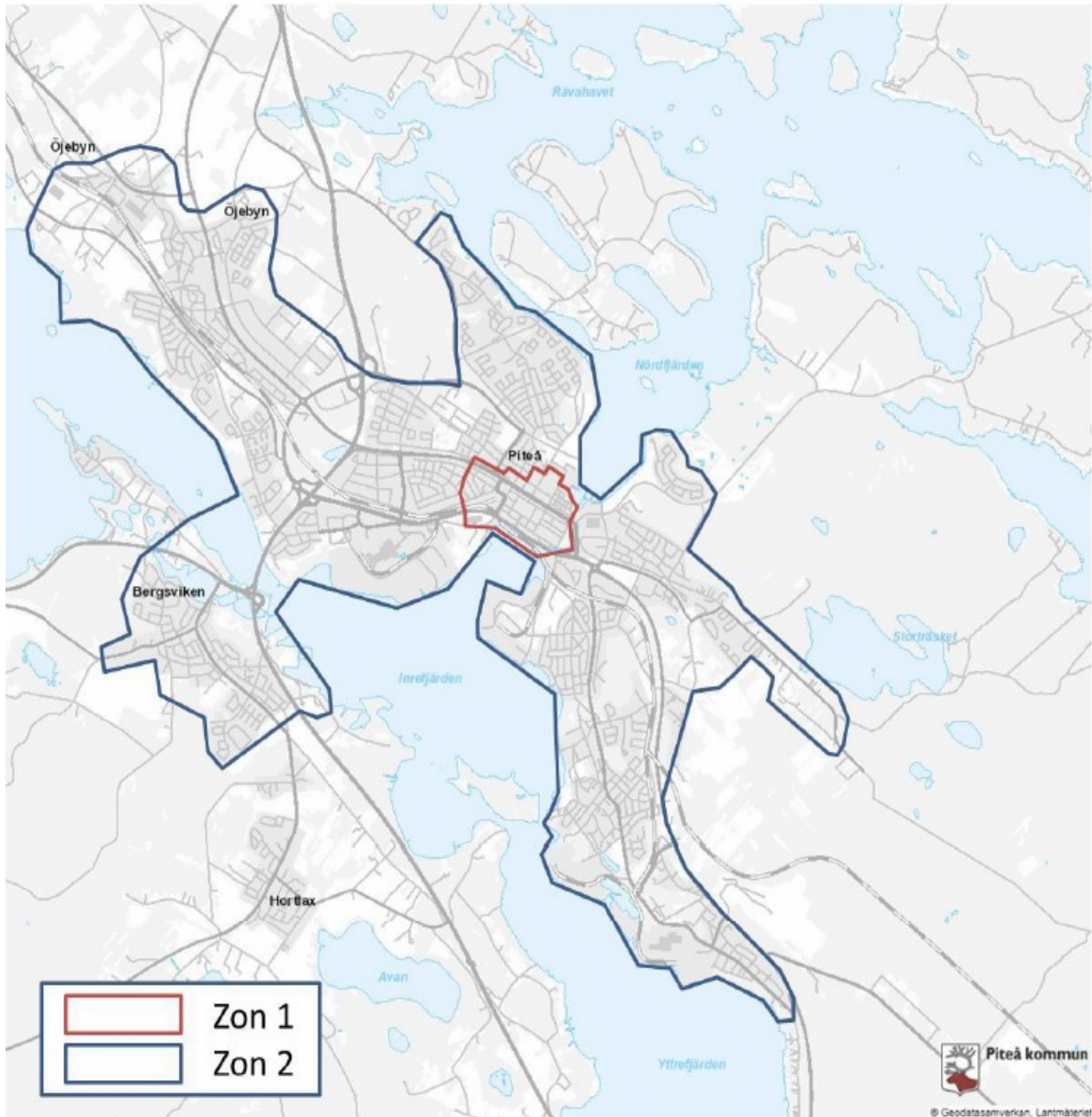

Bild 2: Förtydligande av gränser för zon 1 och 2

2.3 Avgiftstabell

Avgifter enligt nedan kan reduceras om det råder särskilda omständigheter. Undantag från gällande avgifter får då medges av chefer inom Planeringsavdelningen. I de fall en upplåtelse inte faller inom en befintlig kategori får debitering ske med utgångspunkt från närmast likvärdiga kategori.

Elström, vatten eller renhållning ingår inte i respektive upplåtelseform.

Zonindelning	Avgift
Byggplatsområde, byggnadsställningar, tillfälliga upplag och bodar	
Zon 1	45 kr/kvadrat/påbörjad månad*
Zon 2	21 kr/kvadrat/påbörjad månad*
Zon 3	14 kr/kvadrat/påbörjad månad*
Zon 4	14 kr/kvadrat/påbörjad månad*
Uteservering	
Zon 1	59 kr/kvadrat/påbörjad månad*
Zon 2	48 kr/kvadrat/påbörjad månad*
Zon 3	35 kr/kvadrat/påbörjad månad*
Zon 4	35 kr/kvadrat/påbörjad månad*

Offentlig plats (inklusive grönytor)	Avgift
Avgiftsfria upplåtelser	
Körer, orkestrar, dansuppvisning och dylikt som tar offentlig plats i anspråk under en kortare tid, max 3 h/dag $\leq 50 \text{ m}^2$	0 kr/dag eller 290 kr/dag* vid upplåtelse längre än 3 h/dag*
Offentlig information och möten av allmännyttig och icke kommersiell art under en kortare tid, max 3 h/dag $\leq 50 \text{ m}^2$	0 kr/dag eller 290 kr/dag* vid upplåtelse längre än 3 h/dag*
Valbodar inklusive valaffischer	0 kr/dag
Upplåtelser med avgift	
Arrangemang, festivaler, marknader, tävlingar etc. $> 10\,000 \text{ m}^2$	4 236 kr/dag*
Cirkus, tivoli och liknande verksamhet	4 236 kr/dag *
Skyltställ, reklamskyltar $\leq 5 \text{ m}^2$	706 kr/år*
Skyltställ, reklamskyltar $> 5 \text{ m}^2$	1 411 kr/år*
Bord, varuvisning i anslutning till egen butik	706 kr/plats/år*
Tillfällig försäljning, kommersiell aktivitet $\leq 25 \text{ m}^2$	290 kr/dag* eller 2 118 kr/månad*
Torghandelsplats	202 kr/dag*, 2 118 kr/månad*
Tillfällig försäljning/kommersiell aktivitet, restaurang- och öltält $> 25 \text{ m}^2$	1 130 kr/dag* eller 59 kr/kvadrat/månad*
Uppställning/visning av fordon	706 kr/dag*
Banderoller och vepor	290 kr/styck/dag*

*) Avgiften regleras årligen, den 1 januari, med statistiska centralbyråns konsumentprisindex (KPI). Oktober 2011 utgör basindex.

3. Dispenser

3.1 Allmänna bestämmelser

Av tabellen nedan framgår den avgift som Piteå kommun tar ut för respektive dispens. Avgifterna är momsbefriade och erläggs mot faktura.

3.1.1 Transportdispenser

Undantag från fordons vikt- och måttdimensioner får medges under särskilda förutsättningar genom en transportdispens. Det kan avse ett fordon eller fordonståg vars behov är att tillfälligt transportera tyngre, bredare eller längre gods (odelbar last) än vad som är tillåtet i Sverige. Om en transport genomförs inom en kommun är det kommunen som är beslutsinstans. Då en transport genomförs i två eller fler kommuner är Trafikverket beslutsinstans.

3.1.2 Dispens från lokal trafikföreskrift (LTF)

Undantag för den rörliga och stillastående trafiken får medges under särskilda förutsättningar genom en dispens från en lokal trafikföreskrift. Kommunen har därmed möjlighet att i vissa fall utfärda dispens för ett fordon som har behov att trafikera, stanna eller parkera i ett område där lokal trafikföreskrift förbjuder detta.

3.1.3 Nyttoparkeringstillstånd

Undantag från lokala trafikföreskrifter om parkering i en kommun får enbart medges för näringsidkare eller andra med särskilda behov av att parkera i sitt arbete genom ett nyttoparkeringstillstånd. Debitering sker beroende på vilken kategori nyttoparkeringstillståndet omfattas av. Kategori A omfattas av yrkesgrupper inom hemtjänst, rehabilitering, sjukvård och hjälpmedelsleveranser eller liknande. Kategori B omfattas av övriga yrkesgrupper.

3.2 Avgiftstabell

Dispenser	Avgift
Transportdispenser	
Längd ≤ 35m	600 kr
Längd > 35m	800 kr
Bredd ≤ 4,5m	600 kr
Bredd > 4,5m	1 100 kr
Vikt	1 100 kr
Skyndsam handläggning påslag på ordinarie taxa < 24 h	1 000 kr
Övrigt	
Dispens från lokal trafikföreskrift	300 kr/påbörjad månad
Nyttoparkeringstillstånd kategori A	300 kr/månad, 1 000 kr/år
Nyttoparkeringstillstånd kategori B	300 kr/månad, 3 000 kr/år

4. Parkering

4.1 Allmänna bestämmelser

Av tabellerna nedan framgår den avgift som Piteå kommun tar ut i samband med parkering. Avgifterna är momsbefriade, om inget annat anges. För gällande zonindelning, se bild 3.

- Brun zon: två timmar gratis parkeringstid per dygn med möjlighet att betala för att parkera längre på samtliga parkeringar på tomt- och gatumark, enligt Taxa 2.
- Röd zon: markerade gatuparkeringar som har betalning från första timmen, enligt Taxa 1.

Avgift och registrering av parkering gäller vardagar mellan klockan 8 - 18 samt vardag före sön- och helgdag 9 - 15. Registrering ska alltid ske elektroniskt via mobilapp, sms eller liknande. Undantag från registrering gäller endast skyltade korttidsparkeringar med en maximal parkeringstid på 30 minuter.

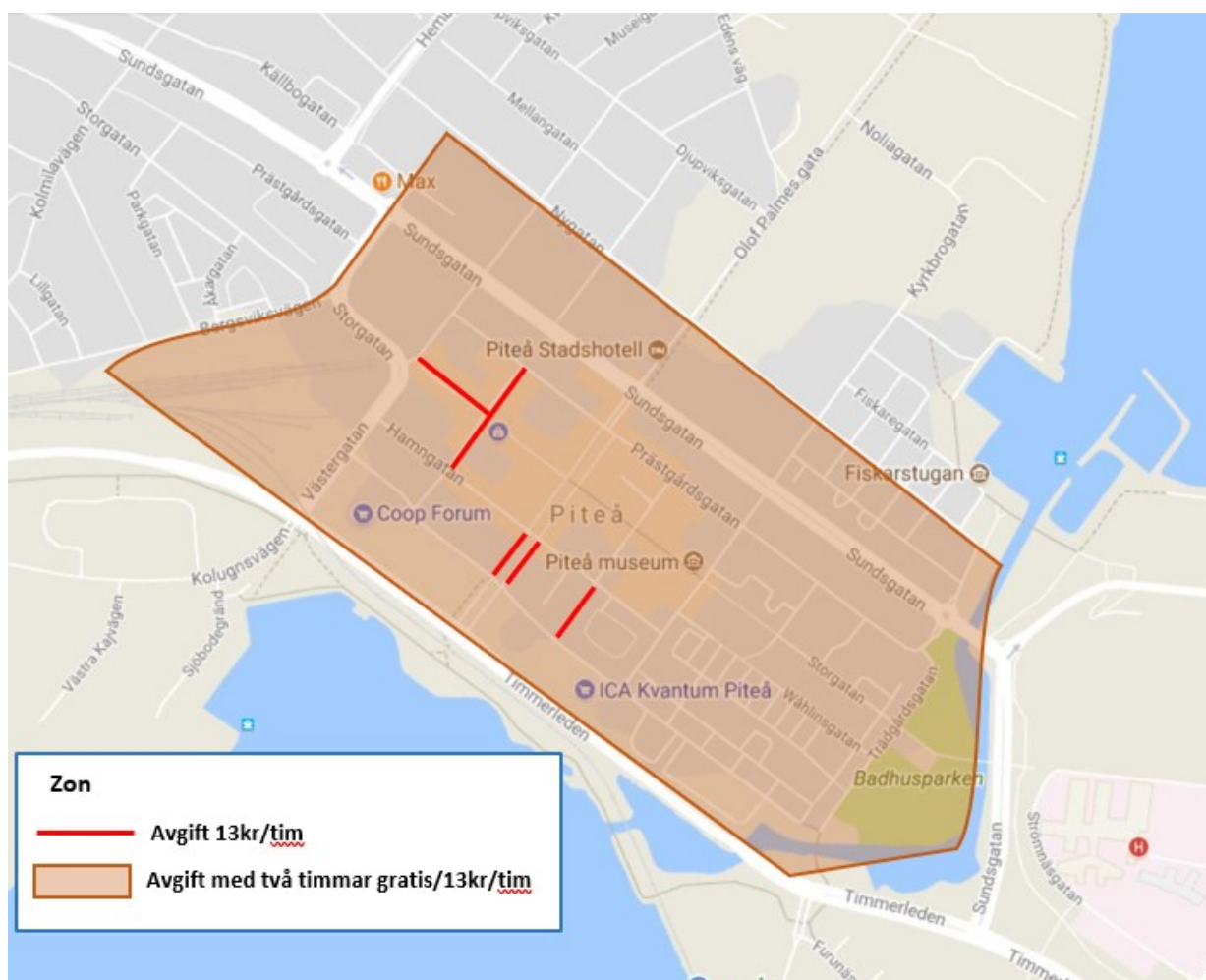

Bild 3: Zonindelning

4.2 Avgiftstabell

Parkeringsavgifter	Avgift ink. moms
Taxa 1: Vardag utom vardag före sön- och helgdag klockan 08–18, vardag före sön- och helgdag 09–15	15 kr/timme
Taxa 2: Vardag utom vardag före sön- och helgdag klockan 08–18, vardag före sön- och helgdag 09–15	Avgiftsfritt 2 timmar/dygn, därefter 15 kr/timme
Taxa 3: Vardag utom vardag före sön- och helgdag klockan 08–18, vardag före sön- och helgdag 09–15 (<i>Alternativ utanför centrum</i>)	Avgiftsfritt 2 timmar/dygn, därefter 10 kr/timme
Taxa 4: Vardag utom vardag före sön- och helgdag klockan 08–18, vardag före sön- och helgdag 09–15 (<i>Alternativ utanför centrum eller där lägre taxa förordas i stället för 2-timmar gratis</i>)	10 kr/timme
Taxa 5: Avgift alla dagar mellan klockan 00–24	Avgiftsfritt 2 timmar/dygn därefter 15 kr/timme
Taxa 6: Avgift alla dagar mellan klockan 00–24	15 kr/timme mellan 08–18 (09–15). Övrig tid 5 kr/timme
Taxa 7: Avgift alla dagar mellan klockan 00–24	15 kr/timme mellan 08–18 (09–15). Övrig tid 5 kr/timme. Dygn 150 kr
Parkering inkl. motorvärmare	
Taxa 8: Avgift alla dagar mellan klockan 00–24.	15 kr/timme 08–18 (09–15) övrig tid 3 kr/timme
Taxa 9: Avgift alla dagar mellan klockan 00–24.	3 kr /timme 1 och 2 därefter 18 kr/timme mellan 08–18 (09–15). Övrig tid 3 kr/timme
Samåkningsparkering	
Taxa 10: Avgift alla dagar under perioden 15/10 - 15/4. Perioden 16/4 – 14/10 avgiftsfritt, elektronisk P-biljett erfordras	15 kr/dygn.
Taxa 11: Avgift alla dagar 00–24	15/10–15/4 15 kr/dygn 16/4–14/10 10 kr/dygn
Taxa 12: Avgift alla dagar under perioden 15/10 - 15/4. Perioden 16/4 – 14/10 avgiftsfritt, elektronisk P-biljett erfordras	20 kr/dygn
Taxa 13: Avgift alla dagar under perioden 15/10 - 15/4.	7 kr/dygn
Taxa 14: Avgift alla dagar under perioden 15/10 - 15/4.	10 kr/dygn
Taxa 15: Avgift alla dagar 00–24, parkering tillåten endast för fordon med särskilt utfärdat tillstånd.	15 kr/dygn

*) Ej betald avgift, parkerad utöver tillåten tid, ej följt parkeringsvillkor etc.

Felparkerings- och kontrollavgifter	Avgift
Förbud att stanna	700 kr
Parkeringsplats för rörelsehindrad	1 000 kr
Busshållplats	700 kr
Korsning	700 kr
Mot färdriktning	600 kr
P-förbud enligt lokal trafikföreskrift	600 kr
Övriga*	400 kr

Tillfälligt parkeringstillstånd	Avgift ink. moms
Tillfälligt parkeringstillstånd	300 kr/påbörjad månad.

Fordonsflytt	Avgift
Fordonsflytt	2000

5. Indexreglering av taxan

Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Konsumentprisindex (PKI) oktober månad året före det år taxan börjar gälla. Taxan började gälla år 2011.

Samhällsbyggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med den procentsats för PKI som är publicerad på Statistiska centralbyråns webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Samhällsbyggnadsnämnden ska delge Kommunfullmäktige beslut efter indexuppräknings.

Delegering av beslutanderätt för indexuppräknings av taxan

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2021-12-09, § 193, att delegera till trafikhandläggare att årligen indexuppräknings avgifter inom offentlig plats, dispenser och parkering enligt konsumentprisindex (KPI).

Samhällsbyggnadsnämnden ska delge Samhällsbyggnadsnämnden och Kommunfullmäktige delegationsbeslutet efter indexuppräknings vid närmast kommande sammanträde.

Antagen Kommunfullmäktige 2019-05-06 § 95

Reviderad av Kommunfullmäktige 2020-12-14 § 284

Reviderad av Samhällsbyggnadsnämnden 2021-12-09 § 193, indexuppräknings

Reviderad av Kommunfullmäktige 2022-03-28 § 47

Reviderad av Samhällsbyggnadsnämnden 2022-11-15, indexuppräknings (delegationsbeslut)

Reviderad av Samhällsbyggnadsnämnden 2023-12-12, indexuppräknings (delegationsbeslut)

Reviderad av Kommunfullmäktige 2024-12-16 § 281

Konsekvenser av förslagen i minoritetsåterremissen

Nedan redovisas vilka positiva och negativa konsekvenser som tillkommer om centumparkering har för låg avgift eller är helt avgiftsfri.

Konsekvenser:

Positivt:

- Billigt för bilisten

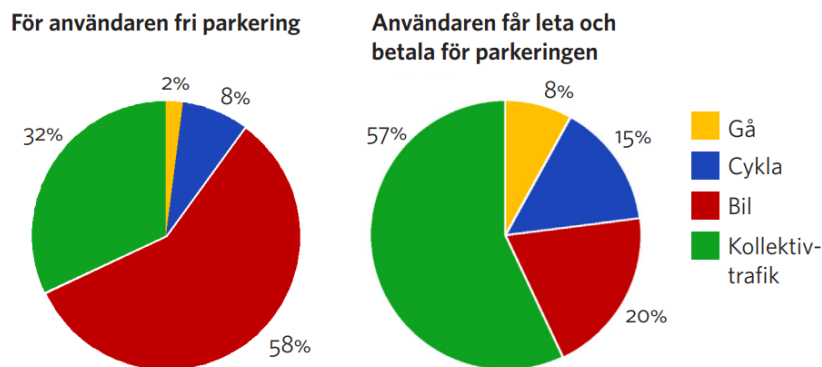
Negativt:

- Lägre eller ingen intäkt för parkering på gatumark, vilket ger stora intäktsbortfall. *Summan nedan är utifrån intäkter som genererats 2022 på de gatuparkeringar som idag har avgift.*
  - 10 min avgiftsfritt **150 000** kr/år
  - 30 min avgiftsfritt **360 000** kr/år
  - 60 min avgiftsfri parkering **1 050 000 – 1 150 000** kr/år
- Troligtvis kommer kostnaden för den upphandlade parkeringslösningen (P-app) att öka då avgiftsfri tid innebär mindre intäkter för leverantörerna. Deras intäkt är procentuellt på intäkterna
- Ruljangsen på parkeringarna kommer försämrats avsevärt beroende på hur länge den avgiftsfria tiden är. Men även om den avgiftsfria tiden endast blir 10 minuter som kommer fordon att parkera längre, får stå längre för samma peng. Är det avgiftsfritt dygnet runt kommer detta bli boendeparkering vilket innebär att handel tappas flera ”nära entréparkeringar”.
- När ruljangsen blir sämre ökar söktrafiken vilket innebär att utsläppen av skadliga partiklar och andra ämnen ökar.
- Billig parkering på gatumark missgynnar privata parkeringar. Parkeringsnormen kräver ett visst antal parkeringar vilket såklart medför kostnader för fastighetsägaren. Om då kommunen erbjuder avgiftsfria gatumarksparkeringar kommer detta att påverka hur en fastighetsägare kan få sina platser uthyrda. Parkering är dyrt att anlägga och om kommunen erbjuder billig parkering så kommer detta att påverka hur mycket fastighetsägaren kan ta i hyra för sin parkering. Sedan läggs resterande kostnad på yran av exempelvis lägenheten. Detta snedvrider parkeringsansvaret enormt mycket.
- Billigare för bilisten att ta bilen till centrum.
- Stökigt intryck av staden då avgiften ofta påverkar valet av färdväg.
- Sämre luftkvalitet i centrum då billig parkering oftast lockar till sig fler bilar, vilket kan generera krav från Naturvårdsverket och Länsstyrelsen om begränsningar på trafiken i centrum.

- Svårare att snöröja gatorna eftersom fordon står parkerade längre tid. På gatumark bör avgift gälla dygnet runt samt vara tidsbegränsade för att få fordon att parkera i parkeringshus istället.
- Kommunen får ökade kostnader för snöröjning då den behöver utföras vid flera tidpunkter på plaster där fordon parkerat länge eller under nattetid.
- Färre lediga parkeringsplatser vilket kan medföra större kostnader, exempelvis så kan efterfrågan om fler centrumnära parkeringar öka. Vilket är svårt när det redan idag finns begränsade ytor tillgängligt för detta ändamål.
- Negativt för de som bor på landsbygden då det riskerar bli färre parkeringsplatser.
- Färre som kommer att resa kollektivt samt gå och cykla vilket kan leda till ökade kostnader för bussresenären då kommunen kan tvingas höja biljettpriserna, se exemplet nedan.

Figur 2 visar exempel på skillnad i resmönster när parkering är avgiftsfri vid arbetsplatsen och när den har avgift.

Figur 2. Sex av tio personer med fri parkering (58 procent) åker regelbundet bil till arbetet. För de som betalar för sin parkering är motsvarande andel två av tio (20 procent). Källa: Skillnad i resmönster vid arbetsplatser, undersökning med 1600 personer i Kista, Stockholm (SATSA 2011).

- Fler halkolyckor när folk kliver i- och ur ett fordon under vinterperioden eftersom det kan bli svårare att snöröja och utföra halkbekämpning.
- Parkeringsnormen påverkas negativt vilket kommer att öka kostnaden för kommunen rejält eftersom efterfrågan på kommunala besöks-, arbetsplats- och boende parkeringar kommer att öka.
- Besökare till staden måste gå längre från en parkering eftersom de som jobbar i centrum och kommer först till staden tar de bästa platserna. Detta blir negativt för de som behöver använda bilen för att ta sig till centrum, exempelvis landsbygdsborna.
- Sämre framkomlighet i centrum eftersom avgiftsfri parkering oftast betyder en ökad trafikmängd.
- Riskerar att påverka folkhälsan negativt.

Ajournering för
utdelning av
Solanderstipendiet och
Piteåmedaljen
§282
23KS66

...

Bolagsordning AB
Furunäsets Fastigheter
§283
24KS721

...

Piteå kommun

Bolagsordning AB Furunäsets fastigheter

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Bolagsordning AB Furunäsets fastigheter	Bolagsordning	2024-12-16 § 283	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
	4	24KS721	2028-12-31
Dokumentinformation	Bolagsordning AB Furunäsets fastigheter		
Dokumentet gäller för	AB Furunäsets fastigheter		

Bolagsordning för AB Furunäsets Fastigheter Org nr 556472-3681

§ 1 Firma

Bolagets firma är Aktiebolaget Furunäsets Fastigheter

§ 2 Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att uppföra, förvärva, äga, avyttra, hyra ut och förvalta fastigheter samt, utan att det innebär spekulativ verksamhet, äga och förvalta aktier och andelar i företag vars verksamhet ligger i linje med bolagets ändamål.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolagets huvudsyfte är att allmänt främja näringslivet i Piteå kommun, genom att tillgodose småföretagarkollektivets behov av lokaler inom kommunen. Om det finns särskilda skäl får bolaget även tillgodose enskilda företags behov av lokaler, oavsett storlek på företaget.

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot att lämna stöd till enskild.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Piteå Näringsfastigheter AB.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige fastställer bolagsordning för bolagets helägda och delägda dotterbolag på alla nivåer.

§ 6 Bolagsstämmans kompetens

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade

- aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang
- Beslut om frivillig likvidation

- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission.
- Beslut om fusion av bolag, (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7 Aktiekapital

Aktiekapitalet ska utgöra lägst 1 000 000 kronor och högst 4 000 000 kronor.

§ 8 Antal aktier

I bolaget ska finnas lägst 10 000 aktier och högst 40 000 aktier.

§ 9 Styrelse

Styrelsen ska bestå av lägst 7 och högst 9 styrelseledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.

Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat. Samtliga ovan ska utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Uppdrag som ordförande och vice ordförande ska sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.

Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

- § 1.Mötets öppnande
- § 2.Val av sekreterare och justerare
- § 3.Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande
- § 4.Utseende av firmatecknare
- § 5.Övriga ärenden
- § 6.Mötets avslutande

§ 10 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse ska kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun ska regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål ska revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisorns granskningsrapport, samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse ska på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske med e-post eller, eller om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 14 Ärenden på årsstämma

På årsstämma, som ska hållas årligen under maj eller juni, ska följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning
7. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
8. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport
9. Beslut om
  - a. fastställelse av resultat-och balansräkningen för bolaget
  - b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
  - c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt ordförande och vice ordförande (när sådana val ska ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val ska ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val ska ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till stämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår ska vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Antagen av KF 2007-03-26 § 45

Reviderad KF 2012-12-17 § 133

Reviderad KF 2021-06-21 § 109

Reviderad KF 2024-12-16 § 283

Bolagsordning
Hedfastigheter i Piteå
AB
§284
24KS720

...

Piteå kommun

Bolagsordning Hedfastigheter i Piteå AB

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Bolagsordning Hedfastigheter i Piteå AB	Bolagsordning	2024-12-16 § 283	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	3	24KS720	2028-12-31
Dokumentinformation	Bolagsordning Hedfastigheter i Piteå AB		
Dokumentet gäller för	Hedfastigheter i Piteå AB		

Bolagsordning för Hedfastigheter i Piteå AB Org nr 556755-2509

§ 1 Firma

Bolagets firma är Hedfastigheter i Piteå AB.

§ 2 Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att uppföra, förvärva, äga, avyttra, hyra ut och förvalta fastigheter samt, utan att det innebär spekulativ verksamhet, äga och förvalta aktier och andelar i företag vars verksamhet ligger i linje med bolagets ändamål.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolagets huvudsyfte är att allmänt främja näringslivet i Piteå kommun, genom att tillgodose småföretagarkollektivets behov av lokaler inom kommunen. Om det finns särskilda skäl får bolaget även tillgodose enskilda företags behov av lokaler, oavsett storlek på företaget.

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot att lämna stöd till enskild.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Piteå Näringsfastigheter AB.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige fastställer bolagsordning för bolagets helägda och delägda dotterbolag på alla nivåer.

§ 6 Bolagsstämmans kompetens

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan

- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang
- Beslut om frivillig likvidation
- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission.
- Beslut om fusion av bolag, (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7 Aktiekapital

Aktiekapitalet ska utgöra lägst 1 000 000 kronor och högst 4 000 000 kronor.

§ 8 Antal aktier

I bolaget ska finnas lägst 10 000 aktier och högst 40 000 aktier.

§ 9 Styrelse

Styrelsen ska bestå av lägst 7 och högst 9 styrelseledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.

Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat. Samtliga ovan ska utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Uppdrag som ordförande och vice ordförande ska sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.

Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

§ 1.Mötets öppnande

§ 2.Val av sekreterare och justerare

§ 3.Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande

§ 4.Utseende av firmatecknare

§ 5.Övriga ärenden

§ 6.Mötets avslutande

§ 10 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse ska kommunfullmäktige i Piteå

kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun ska regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål ska revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisorns granskningsrapport, samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse ska på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske med e-post eller, eller om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 14 Ärenden på årsstämma

På årsstämma, som ska hållas årligen under maj eller juni, ska följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning
7. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
8. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport
9. Beslut om
  - a. fastställelse av resultat-och balansräkningen för bolaget
  - b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
  - c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt ordförande och vice ordförande (när sådana val ska ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val ska ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val ska ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till stämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår ska vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande

direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Reviderad KF 2019-05-06 § 100

Reviderad KF 2021-06-21 § 106

Reviderad KF 2024-12-16 § 284

Bolagsordning Nevatko

AB

§285

24KS718

...

Piteå kommun

Bolagsordning Nevatko AB

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Bolagsordning Nevatko AB	Bolagsordning	2024-12-16 §285	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen		24KS718	
Dokumentinformation	Bolagsordning Nevatko AB		
Dokumentet gäller för	Nevatko AB		

Bolagsordning för Nevatko AB Org nr 556797-5171

§ 1 Firma

Bolagets firma är Nevatko Aktiebolag.

§ 2 Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att uppföra, förvärva, äga, avyttra, hyra ut och förvalta fastigheter samt, utan att det innebär spekulativ verksamhet, äga och förvalta aktier och andelar i företag vars verksamhet ligger i linje med bolagets ändamål.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolagets huvudsyfte är att allmänt främja näringslivet i Piteå kommun, genom att tillgodose småföretagarkollektivets behov av lokaler inom kommunen. Om det finns särskilda skäl får bolaget även tillgodose enskilda företags behov av lokaler, oavsett storlek på företaget.

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot att lämna stöd till enskild.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Piteå Näringsfastigheter AB.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige fastställer bolagsordning för bolagets helägda och delägda dotterbolag på alla nivåer.

§ 6 Bolagsstämmans kompetens

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)

- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang
- Beslut om frivillig likvidation
- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission.
- Beslut om fusion av bolag, (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7 Aktiekapital

Aktiekapitalet ska utgöra lägst 100 000 kronor och högst 400 000 kronor.

§ 8 Antal aktier

I bolaget ska finnas lägst 1000 aktier och högst 4000 aktier.

§ 9 Styrelse

Styrelsen ska bestå av lägst 7 och högst 9 styrelseledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.

Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat.

Samtliga ovan ska utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Uppdrag som ordförande och vice ordförande ska sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.

Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

§ 1.Mötets öppnande

§ 2.Val av sekreterare och justerare

§ 3.Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande

§ 4.Utseende av firmatecknare

§ 5.Övriga ärenden

§ 6.Mötets avslutande

§ 10 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse ska kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun ska regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål ska revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisors granskningsrapport, samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse ska på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske med e-post eller, eller om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 14 Ärenden på årsstämma

På årsstämma, som ska hållas årligen under maj eller juni, ska följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning
7. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
8. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport
9. Beslut om
  - a. fastställelse av resultat-och balansräkningen för bolaget
  - b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
  - c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt ordförande och vice ordförande (när sådana val ska ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val ska ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val ska ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till stämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår ska vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Reviderad KF 2019-05-06 § 101

Reviderad KF 2021-06-21 § 105

Reviderad KF 2024-12-1-6 § 285

Bolagsordning Mallita i
Piteå AB
§286
24KS719

...

Piteå kommun

Bolagsordning Mallita i Piteå AB

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Bolagsordning Mallita i Piteå AB	Bolagsordning	2024-12-16 §286	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	2	24KS719	2028-12-31
Dokumentinformation	Bolagsordning Mallita i Piteå AB		
Dokumentet gäller för	Mallita i Piteå AB		

Bolagsordning för Mallita i Piteå Aktiebolag Org nr 559256-4164

§ 1 Firma

Bolagets firma är Mallita i Piteå Aktiebolag.

§ 2 Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att uppföra, förvärva, äga, avyttra, hyra ut och förvalta fastigheter samt, utan att det innebär spekulativ verksamhet, äga och förvalta aktier och andelar i företag vars verksamhet ligger i linje med bolagets ändamål.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolagets huvudsyfte är att allmänt främja näringslivet i Piteå kommun, genom att tillgodose småföretagarkollektivets behov av lokaler inom kommunen. Om det finns särskilda skäl får bolaget även tillgodose enskilda företags behov av lokaler, oavsett storlek på företaget.

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot att lämna stöd till enskild.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Piteå Näringsfastigheter AB.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige fastställer bolagsordning för bolagets helägda och delägda dotterbolag på alla nivåer.

§ 6 Bolagsstämmans kompetens

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan

- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang
- Beslut om frivillig likvidation
- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission.
- Beslut om fusion av bolag, (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7 Aktiekapital

Aktiekapitalet ska utgöra lägst 1 000 000 kronor och högst 4 000 000 kronor.

§ 8 Antal aktier

I bolaget ska finnas lägst 10 000 aktier och högst 40 000 aktier.

§ 9 Styrelse

Styrelsen ska bestå av lägst 7 och högst 9 styrelseledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.

Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat. Samtliga ovan ska utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Uppdrag som ordförande och vice ordförande ska sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.

Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

§ 1.Mötets öppnande

§ 2.Val av sekreterare och justerare

§ 3.Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande

§ 4.Utseende av firmatecknare

§ 5.Övriga ärenden

§ 6.Mötets avslutande

§ 10 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse ska kommunfullmäktige i Piteå

kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun ska regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål ska revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisorns granskningsrapport, samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse ska på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske med e-post eller, eller om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 14 Ärenden på årsstämma

På årsstämma, som ska hållas årligen under maj eller juni, ska följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning
7. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
8. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport
9. Beslut om
  - a. fastställelse av resultat-och balansräkningen för bolaget
  - b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
  - c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt ordförande och vice ordförande (när sådana val ska ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val ska ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val ska ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till stämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår ska vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande

direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Antagen i KF 2021-06-21 § 101
Reviderad KF 2024-12-16 § 286

Bolagsordning Norrfab i
Piteå AB
§287
24KS717

...

Piteå kommun

Bolagsordning Norrfab i Piteå AB

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Bolagsordning Norrfab i Piteå AB	Bolagsordning	2024-12-16 § 287	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	4	24KS717	2028-12-31
Dokumentinformation	Bolagsordning Norrfab i Piteå AB		
Dokumentet gäller för	Norrfab i Piteå AB		

Bolagsordning för Norrfab i Piteå AB Org nr 556755-2491

§ 1 Firma

Bolagets firma är Norrfab i Piteå AB.

§ 2 Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att uppföra, förvärva, äga, avyttra, hyra ut och förvalta fastigheter samt, utan att det innebär spekulativ verksamhet, äga och förvalta aktier och andelar i företag vars verksamhet ligger i linje med bolagets ändamål.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolagets huvudsyfte är att allmänt främja näringslivet i Piteå kommun, genom att tillgodose småföretagarkollektivets behov av lokaler inom kommunen. Om det finns särskilda skäl får bolaget även tillgodose enskilda företags behov av lokaler, oavsett storlek på företaget.

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot att lämna stöd till enskild.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Piteå Näringsfastigheter AB och övriga delägare motsvarande respektive ägares del i aktiekapitalet.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige fastställer bolagsordning för bolagets helägda och delägda dotterbolag på alla nivåer.

§ 6 Bolagsstämmans kompetens

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Om ärende till bolagsstämma återfinns under § 5 måste detta underställas kommunfullmäktige för beslut.

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang

Sid 3

- Beslut om frivillig likvidation
- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission.
- Beslut om fusion av bolag, (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7 Aktiekapital

Aktiekapitalet ska utgöra lägst 1 000 000 kronor och högst 4 000 000 kronor.

§ 8 Antal aktier

I bolaget ska finnas lägst 10 000 aktier och högst 40 000 aktier.

§ 9 Styrelse

Styrelsen skall bestå av lägst 3 och högst 4 ledamöter med lägst 0 och högst 4 suppleanter.

Kommunfullmäktige utser lägst 2 och högst 3 styrelseledamöter samt ev suppleanter för dessa, ordförande och vice ordförande i styrelsen.

Minoritetsaktieägaren utser 1 styrelseledamot samt ev suppleant för denne.

Samtliga ovan ska utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Uppdrag som ordförande och vice ordförande ska sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.

Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

§ 1.Mötets öppnande

§ 2.Val av sekreterare och justerare

§ 3.Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande

§ 4.Utseende av firmatecknare

§ 5.Övriga ärenden

§ 6.Mötets avslutande

§ 10 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande

direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse ska kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun ska regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål ska revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisorns granskningsrapport, samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse ska på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske med e-post eller, eller om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 14 Ärenden på årsstämma

På årsstämma, som ska hållas årligen under maj eller juni, ska följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
  2. Val av ordförande vid stämman
  3. Val av sekreterare
  4. Upprättande och godkännande av röstlängd
  5. Val av två justerare
  6. Godkännande av dagordning
  7. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
  8. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport
  9. Beslut om
    - a. fastställelse av resultat-och balansräkningen för bolaget
    - b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
    - c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
  10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
- Sid 5
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt ordförande och vice ordförande (när sådana val ska ske)
  12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val ska ske)
  13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val ska ske)
  14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till stämmans avgörande
  15. Stämmans avslutande

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår ska vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Antagen KF 2008-06-23, § 154

Reviderad KF 2012-12-17, § 233

Reviderad KF 2021-06-21, § 107

Reviderad KF 2024-12-16 § 287

Bolagsordning
Nordbostäder i Piteå AB
§288
24KS725

...

Piteå kommun

Bolagsordning Nordbostäder i Piteå AB

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Bolagsordning Nordbostäder i Piteå AB	Bolagsordning	2024-12-16 §288	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	2	24KS725	2028-12-31
Dokumentinformation	Bolagsordning Nordbostäder i Piteå AB		
Dokumentet gäller för	Nordbostäder i Piteå AB		

Bolagsordning för Nordbostäder i Piteå AB

§ 1 Firma

Bolagets firma är Nordbostäder i Piteå AB.

§ 2 Säte

Styrelsen skall ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Piteå kommun uppföra, förvärva, avyttra, äga, hyra ut och förvalta bostäder och lokaler.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolaget ska i allmännyttigt syfte främja bostadsförsörjningen i Piteå kommun och erbjuda hyresgästerna boendeinflytande och inflytande i bolaget.

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika och ett förbud att lämna stöd till enskild.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla AB PiteBos dotterbolag Nordbo i Piteå AB.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

§ 6 Bolagsstämmans kompetens

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen.

Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget

koncerninterna beslut om omstruktureringar)

- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang
- Beslut om frivillig likvidation
- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission
- Beslut om fusion av bolag (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7 Aktiekapital

Aktiekapitalet skall utgöra lägst 25 000 kronor och högst 100 000 kronor.

§ 8 Antal aktier

I bolaget skall finnas lägst 250 aktier och högst 1 000 aktier.

§ 9 Styrelse

Styrelsen skall bestå av lägst 7 och högst 9 styrelseledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.

Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat.

Samtliga ovan skall utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Uppdrag som ordförande och vice ordförande skall sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.

Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

- § 1. Mötets öppnande
- § 2. Val av sekreterare och justerare
- § 3. Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande
- § 4. Utseende av firmatecknare
- § 5. Övriga ärenden
- § 6. Mötets avslutande

§ 10 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse skall kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun skall regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål skall revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisors granskningsrapport, samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse skall på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma skall ske med e-post eller, om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 14 Ärenden på årsstämma

På årsstämma, som ska hållas årligen under maj eller juni, skall följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning
7. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
8. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport
9. Beslut om
  - a. fastställelse av resultat- och balansräkningen för bolaget
  - b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
  - c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt ordförande och vice ordförande (när sådana val skall ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val skall ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val skall ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till stämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår ska vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Antagen av Kommunfullmäktige 2022-09-26, § 105

Reviderad av KF 2024-12-16 § 288

Bolagsordning
Nordfastigheter i Piteå
AB
§289
24KS724

...

Piteå kommun

Bolagsordning Nordbo i Piteå AB

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Bolagsordning Nordbo i Piteå AB	Bolagsordning	2024-12-16 § 289	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	2	24KS724	2028-12-31
Dokumentinformation	Bolagsordning Nordbo i Piteå AB		
Dokumentet gäller för	Nordbo i Piteå AB		

Bolagsordning för Nordbo i Piteå AB

§ 1 Firma

Bolagets firma är Nordbo i Piteå AB.

§ 2 Säte

Styrelsen skall ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Piteå kommun uppföra, förvärva, avyttra, äga, hyra ut och förvalta bostäder och lokaler.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolaget ska i allmännyttigt syfte främja bostadsförsörjningen i Piteå kommun och erbjuda hyresgästerna boendeinflytande och inflytande i bolaget.

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika och ett förbud att lämna stöd till enskild.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Piteå Kommunföretag ABs dotterbolag AB PiteBo.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige fastställer bolagsordning för bolagets helägda och delägda dotterbolag på alla nivåer.

§ 6 Bolagsstämmans kompetens

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)

- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang
- Beslut om frivillig likvidation
- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission
- Beslut om fusion av bolag (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7 Aktiekapital

Aktiekapitalet skall utgöra lägst 25 000 kronor och högst 100 000 kronor.

§ 8 Antal aktier

I bolaget skall finnas lägst 250 aktier och högst 1 000 aktier.

§ 9 Styrelse

Styrelsen skall bestå av lägst 7 och högst 9 styrelseledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.

Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat.

Samtliga ovan skall utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Uppdrag som ordförande och vice ordförande skall sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.

Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

- § 1. Mötets öppnande
- § 2. Val av sekreterare och justerare
- § 3. Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande
- § 4. Utseende av firmateknare
- § 5. Övriga ärenden
- § 6. Mötets avslutande
- § 10 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse skall kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun skall regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål skall revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisors granskningsrapport, samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige. Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse skall på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma skall ske med e-post eller, om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 14 Ärenden på årsstämma

På årsstämma, som ska hållas årligen under maj eller juni, skall följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning
7. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
8. Framläggande av årsredovisningen, koncernredovisningen, revisionsberättelse, koncernrevisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport
9. Beslut om
  - a. fastställelse av resultat- och balansräkningen för bolaget och koncernen
  - b. dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
  - c. ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt ordförande och vice ordförande (när sådana val skall ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val skall ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val skall ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till stämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår skall vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Antagen av Kommunfullmäktige 2022-09-26 §104

Reviderad av KF 2024-12-16 § 289

Bolagsordning
PiteEnergi Handel AB
§290
24KS722

...

Piteå kommun

Bolagsordning PiteEnergi Handel AB

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Bolagsordning PiteEnergi Handel AB	Bolagsordning	2024-12-16 § 290	KOmmunfullmäktige
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	5	24KS722	2028-12-31
Dokumentinformation	Bolagsordning PiteEnergi Handel AB		
Dokumentet gäller för	PiteEnergi Handel AB		

Bolagsordning för PiteEnergi Handel Aktiebolag, Org nr 556527-9964

§ 1 Firman

Bolagets firma är PiteEnergi Handel Aktiebolag.

§ 2 Säte

Styrelsen skall ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Föremålet för bolagets verksamhet är att bedriva handel med energi till invånare och företag inom, i huvudsak, Piteå kommun och att bedriva elproduktion samt att uppföra, äga och driva härför erforderliga anläggningar.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolagets ändamål är att främja kommunens utveckling inom området energiförsörjning.

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika och ett förbud att lämna stöd till enskild.

Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla Piteå Kommunföretag ABs dotterbolag Aktiebolaget PiteEnergi.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

§ 6. Bolagsstämmans kompetens

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang

- Beslut om frivillig likvidation
- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission.
- Beslut om fusion av bolag, (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7. Aktiekapital

Aktiekapitalet skall utgöra lägst 5 000 000 kronor och högst 20 000 000 kronor.

§ 8. Antal aktier

Antal aktier skall vara lägst 5 000 aktier och högst 20 000 aktier.

§ 9. Styrelsen

Styrelsen skall bestå av lägst 7 och högst 9 ledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.

Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat.

Samtliga ovan ska utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Uppdrag som ordförande och vice ordförande ska sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.

Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

1. Mötets öppnande
2. Val av sekreterare och justerare
3. Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande
4. Utseende av firmatecknare
5. Övriga ärenden
6. Mötets avslutande

§ 10. Revisorer

För granskning av aktiebolagets årsredovisning jämte räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse skall kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun skall regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål skall revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisors granskningsrapport samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige.

Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse skall på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13. Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske med e-post eller, om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra och senast två veckor före bolagsstämman.

§ 14. Ärenden på årsstämma

På årsstämman, som ska hållas årligen under maj eller juni, skall följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd.
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning.
7. Prövning av om bolagsstämman blivit behörigen sammankallad.
8. Framläggande av årsredovisning, revisionsberättelse samt lekmannarevisorns granskningsrapport.
9. Beslut om
  - a) fastställelse av resultat- och balansräkningen för bolaget.
  - b) dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen.
  - c) ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorer och lekmannarevisorer med suppleanter.
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande (när sådana val skall ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val skall ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val skall ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till bolagsstämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15. Räkenskapsår

Kalenderår skall vara bolagets räkenskapsår.

§ 16. Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av

verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Antagen KF 1999-09-13 § 125
Reviderad KF 2012-03-19 § 47
Reviderad KF 2012-12-17, § 233
Reviderad KF 2021-06-21 § 102
Reviderad KF 2024-12-16 § 290

Bolagsordning
PiteEnergi Elnät AB
§291
24KS723

...

Piteå kommun

Bolagsordning PiteEnergi Elnät AB

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Bolagsordning PiteEnergi Elnät AB	Bolagsordning	2024-12-16 § 291	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	2	24KS723	2028-12-31
Dokumentinformation	Bolagsordning PiteEnergi Elnät AB		
Dokumentet gäller för	PiteEnergi Elnät AB		

Bolagsordning för PiteEnergi Elnät Aktiebolag, Org nr 556245-9825

§ 1 Firman

Bolagets firma är PiteEnergi Elnät Aktiebolag.

§ 2 Säte

Styrelsen skall ha sitt säte i Piteå kommun, Norrbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Föremålet för bolagets verksamhet är att distribuera ledningsbunden energi samt att uppföra, äga och driva härför erforderliga anläggningar.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Bolaget ska som ett led i övrig kommunal verksamhet inom energisektorn verka för en säker elförsörjning till sina kunder. Bolagets syfte är att främja en god elförsörjning, en långsiktigt ekonomiskt och miljömässigt hållbar eldistribution i kommunen samt verka för en ändamålsenlig nätverksamhet. Bolaget får endast bedriva elnätsverksamhet inom bolagets koncessionsområde.

Bolagets avgiftsuttag regleras av Ellagen (1997:857). För avgiftsuttaget gäller således inte den kommunala självkostnadsprincipen. Självkostnadsprincipen gäller inte heller i den verksamhet som gäller upplåtelse och försäljning av fast eller lös egendom eller annan egendomsförvaltning. I övrigt ska bolaget i sin verksamhet följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen, innebärande bland annat att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika och ett förbud att lämna stöd till enskild.

Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla Piteå kommuns dotterdotterbolag Aktiebolaget PiteEnergi.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Piteå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande av fullmäktige krävs, ska bolaget samråda med i första hand koncern-VD och koncernstyrelsen samt i andra hand kommunstyrelsen.

§ 6. Bolagsstämmans kompetens

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- Beslut om kapitaltillskott, nyemission, villkorade och ovillkorade aktieägartillskott, driftbidrag m m (undantaget koncerninterna beslut)

- Beslut om ställande av säkerheter
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelse och VD om ej revisor tillstyrkt sådan
- Beslut om förvärv av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar och förvärv av lagerbolag)
- Beslut om försäljning av bolag, del av bolag eller bolags rörelse (undantaget koncerninterna beslut om omstruktureringar)
- Beslut om bildande av bolag, stiftelse eller annat väsentligt företagsengagemang
- Beslut om frivillig likvidation
- Beslut om fondemission, nedsättning av aktiekapital, delning eller fission.
- Beslut om fusion av bolag, (undantaget koncerninterna beslut)
- Beslut om att fastställa ägardirektiv som fullmäktige bestämt ska gälla för bolaget

§ 7. Aktiekapital

Aktiekapitalet skall utgöra lägst 1.000.000 kronor och högst 4.000.000 kronor.

§ 8. Antal aktier

Antal aktier skall vara lägst 10.000 aktier och högst 40.000 aktier.

§ 9. Styrelsen

Styrelsen skall bestå av lägst 7 och högst 9 ledamöter samt lägst 0 och högst 2 styrelsesuppleanter.

Kommunfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Av dessa ska 7 ledamöter vara politiska mandat. Utöver dessa 7, kan kommunfullmäktige utse en till två styrelseledamöter som är externa och som har speciell kompetens att tillföra bolaget. Eventuellt utsedda styrelsesuppleanter ska vara politiska mandat.

Samtliga ovan ska utses för tiden från årsstämman som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige sker intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Uppdrag som ordförande och vice ordförande ska sammanfalla med mandattiden för styrelseledamöterna.

Dagordning vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämma enligt nedan:

1. Mötets öppnande
2. Val av sekreterare och justerare
3. Fastställande av kommunfullmäktige vald ordförande samt vice ordförande
4. Utseende av firmatecknare
5. Övriga ärenden
6. Mötets avslutande

§ 10. Revisorer

För granskning av aktiebolagets årsredovisning jämte räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor och en suppleant.

§ 11 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse skall kommunfullmäktige i Piteå kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

§ 12 Insyn

Kommunfullmäktige i Piteå kommun skall regelbundet informeras om bolagets skötsel. För detta ändamål skall revisionsberättelse, inklusive lekmannarevisorns granskningsrapport samt verksamhetsberättelse årligen anmälas som särskilt ärende till kommunfullmäktige.

Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelse skall på begäran tillställas verksamhetsberättelse med därtill hörande årsredovisning. Kommunfullmäktiges ledamöter äger rätt att närvara vid bolagsstämma.

§ 13. Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske med e-post eller, om behov föreligger, brev med posten till aktieägarna tidigast fyra och senast två veckor före bolagsstämman.

§ 14. Ärenden på årsstämma

På årsstämman, som ska hållas årligen under maj eller juni, skall följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare
4. Upprättande och godkännande av röstlängd.
5. Val av två justerare
6. Godkännande av dagordning.
7. Prövning av om bolagsstämman blivit behörigen sammankallad.
8. Framläggande av årsredovisning, revisionsberättelse samt lekmannarevisorns granskningsrapport.
9. Beslut om
  - a) fastställelse av resultat- och balansräkningen för bolaget.
  - b) dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen.
  - c) ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorer och lekmannarevisorer med suppleanter.
11. Fastställande av kommunfullmäktige valda styrelseledamöter, ordförande och vice ordförande (när sådana val skall ske)
12. Val av revisor och revisorssuppleant (när sådana val skall ske)
13. Fastställande av kommunfullmäktige vald lekmannarevisor samt lekmannarevisorsuppleant (när sådana val skall ske)
14. Övriga ärenden, vilka i behörig ordning hänskjutits till bolagsstämmans avgörande
15. Stämmans avslutande

§ 15. Räkenskapsår

Kalenderår skall vara bolagets räkenskapsår.

§ 16. Firmateckning

Bolagets firma tecknas av de personer, två i förening, som styrelsen utser eller av verkställande direktören, i angelägenheter som ankommer på denne enligt aktiebolagslagen. Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör, att teckna bolagets firma.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Piteå kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Piteå kommun.

Antagen KF 2023-03-20 § 125

Reviderad KF 2024-12-16 § 291

Återrapportering av
uppdrag att utreda
behovet av mötesplatser
för ungdomar och ta
fram förslag på hur de
kan mötas

§292

23KS783

...

Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas

KS beslut 2024-03-04

Kommunstyrelsen återremitterar ärendet till Kultur- och fritidsnämnden för att:

• Redogöra för erfarenheter från den av ideella krafter startade ungdomsgården Malmgatan 5

Malmgatan 5 startades av en grupp frivilliga från olika kristna församlingar i Piteå med Kustkyrkan (som tillhör Evangeliska fosterlandsstiftelsen) som huvudman. Under perioden 31 oktober-23 - 31 maj 2024 hyrde de lokal på Malmgatan 5. Öppettiderna var kl 19-23 på fredagar och lördagar. Verksamheten har fyllt en efterfrågan om en centralt belägen kravlös mötesplats. De har haft ca 40–100 besökare per kväll, vissa ungdomar stannar hela kvällen, medan andra tittar in en kortare stund för att kanske spela pingis eller sällskapspel. Fältassistenter och områdespolisen har ofta varit och besökt Malmgatan 5 och de upplever att verksamheten har en positiv inverkan på de ungdomar som besöker den.

I utvärderingen från Malmgatan 5 till Kultur & Fritidsnämnden 2024-03-30 skriver de att många av ungdomarna som besökte ungdomsgården var de som annars skulle ha drivit runt på stan, en observation som bekräftas av fältassistenter. Enligt Malmgatan 5 består besökarna av både killar och tjejer, både svenskfödda och med utländsk bakgrund. De har gjort bedömningen att många av dessa ungdomar är i riskgrupp för att hamna i problem av olika slag som psykisk ohälsa eller utanförskap. Malmgatan 5 upplever att de har nått den målgrupp de riktat sig mot.

Malmgatan 5 har bytt lokal och är i skrivande stund under uppbyggnad på Hamnplan 9 och kommer öppnas på nytt under hösten 2024. Kommunen går in och stöttar med 60 000 till lokalhyra för 2024. Malmgatan 5 söker aktivt sponsorer till verksamheten och samarbetar med näringslivet.

• Redogöra för perspektiv från andra delar av kommunens verksamheter exempelvis fältassistenter och kommunens samordnare för brottsförebyggande arbete.

Ordet mötesplats är brett begrepp som inte enbart bör räknas som en fast lokal med fyra väggar, men det kan konstateras att det finns få fysiska platser i Piteå Kommun som har fasta öppettider på kvällar och helger som specifikt riktar sig till ungdomar.

Bland kommunens enheter som arbetar med ungdomar råder det en samsyn om att mötesplatser för unga är viktiga. Eftersom ungdomar inte är en homogen grupp behövs det en variation av mötesplatser och också en geografisk spridning i kommunen. Platser där ungdomar väljer att träffas är också säsongsbetonade; Kaleido, bibliotek, sporthallar och Lindbäcksstadion besöks frekvent vintertid. Medan bad-, lek- och grillplatser på naturområden är naturliga ställen att ses under sommaren. Initiativet Äntligen Fredag! ger stöd till föreningar runt om i kommunen som vill skapa aktiviteter för unga på kvällar höst/vår. PÅPP-pengar finns att söka för unga som vill arrangera för unga oavsett plats och årstid.

Fältassistenter ser ett stort behov av mötesplatser för ungdomar i kommunen men lyfter också fram att det redan finns många olika kommunala, privata och ideella aktörer som gör bra fritidsaktiviteter för Piteås ungdomar.

Kommentar från kommunens samordnare för brottsförebyggande arbete angående behovet av mötesplatser likt en ungdomsgård, är att en sådan plats bör vara en fördomsfri arena där de unga kan komma med sina och personalen hjälper dem med problemlösning utifrån samhällets värderingar. Personal som möter ungdomarna behöver kontinuerlig kompetenshöjning. Av den anledningen behöver personalen vara tillsvidareanställda, inte timanställda.

Enligt samordnaren är en risk med mötesplatser för ungdomar att de som redan är utanför eller har problem inte kommer till mötesplatsen, insatserna blir ofta bara till de unga som inte har det största behovet. En annan aspekt är att alla ungdomar inte har ett behov av att mötas, men att alla har ett behov av att bli sedd, hörd och bekräftad. Det behöver finnas fritidsaktiviteter för alla ungdomar och alla uttryck behöver få ta plats och kosta pengar.

När det gäller att utreda frågan om ungdomsgårdar påtalar samordnaren att det är viktigt med ett kunskapsbaserat förhållningssätt som utgår från en lokal lägesbild och använder evidens- och erfarenhetsbaserade metoder. Ett exempel som fungerar mindre bra enligt samordnaren är kortsiktiga projekt utan uppföljning. Kontinuitet och långsiktighet är viktigt för att skapa varaktig förändring. Om en verksamhet (som är kunskapsbaserad) införs våga håll i och håll ut.

Ett perspektiv från Piteå kommuns ungdomskonsulenter är att ungdomsgårdslänkande aktiviteter inte enbart ska ses som en brottsförebyggande insats utan att de ska riktas till alla oavsett intresse, geografisk plats och social situation. Kring aktiviteterna byggs en delaktighet och gemenskap som i sig har ett egenvärde. Ungdomskonsulenternas erfarenhet är att det aldrig kan finnas nog med olika mötesplatser för unga. Alla har rätt till en meningsfull fritid och nyckelordet är mångfald.

• Redogöra för förslag på hur kommunala lokaler, exempelvis uppehållsrum, skulle gå att använda som ungdomsgård och uppskatta insatser och kostnader för detta.

Upphållsrummen på kommunens sex högstadieskolor skulle kunna fungera som ungdomsgårdar eller platser för ungdomsgårdslänkande aktiviteter. Innan coronapandemin gjordes det provperioder med kvällsöppet uppis på Sjulnässkolan och Solanderskolan med positiva resultat. Det finns flera förutsättningar att ta hänsyn till när det gäller konceptet kvällsöppet uppis men den enskilt viktigaste är att rektor på respektive skola är positiv till satsningen och de eventuella kostnader det medför. När konceptet kvällsöppet uppis testades byggde det på att även elevråden på respektive skola var delaktiga och drivande.

Alla skolor har inte samma lokalmässiga förutsättningar. Några har inte egen ingång och andra kräver ombyggnation för att säkerställa att man inte kan ta sig in till övriga delar av skolan där ingen har uppsyn. En lösning på detta är att sätta upp dörrar, jalousi eller liknande avgränsningar för att kunna nyttja uppehållsrummen på kvällstid. Men sådana ingrepp på lokaler påverkar ventilation och brandskydd och kan medföra kostnader utöver själva avgränsningen. En satsning på kvällsöppet uppis i anpassade lokaler är positivt eftersom det skulle skapa helt nya förutsättningar för ungdomsgårdslänkande aktiviteter i ungdomarnas närmiljö. En anpassad lokal som känns lättillgänglig sänker trösklarna för att exempelvis ordna ett PÅPP-projekt där unga anordnar för unga. De anpassade lokalerna kan även användas av Skol IF, utomstående föreningar och andra aktörer med verksamhet för unga.

Christinaskolan uppehållsrum skulle fungera utan åtgärder om ingång sker via biblioteksentrén. Pornässkolans uppehållsrum är tillfälligt inhytt i en baracklösning då skolan är under ombyggnation. Pitholmsskolan, Hortlaxskolan, Sjulnässkolan, och Solanderskolan skulle behöva avgränsande insatser för att anpassa lokalerna för ungdomsgårdslänkande aktiviteter. Utöver skolornas lokaler finns det även sporthallar som skulle fungera för ungdomsgårdslänkande aktiviteter tex. Hortlax sporthall.

I samråd med fastighetsförvaltningen har ett prisförslag tagits fram som ger exempel på vilka kostnader det kan medföra att anpassa uppehållsrum. Prisförslaget utgår från Pitholmsskolan och kostnaden uppgår till ca 200 000 kr. Respektive uppislokal har olika förutsättningar varför kostnadsbilden mellan skolorna kommer att variera. Utöver anpassningen av lokaler tillkommer förstås kostnader för personal som ska bemanna. Den kostnaden är avhängig verksamhetens öppettider.

För att besvara denna fråga utförligt kan det behöva definieras om det är en permanent ungdomsgård som åsyftas i frågeställningen eller regelbundna ungdomsgårdslänkande aktiviteter.

• Redogöra för om Malmgatan 5 skulle vara ett alternativ för kommunal ungdomsgård genom sammanslagning med exempelvis fältassistenter och musik- och dansskolan.

Malmgatan 5 skulle inte vara ett alternativ för en kommunal ungdomsgård med hjälp av fältassistenter och Musik- och Dansskolan.

Enhetschefen på Individ- och familjeomsorg påtalar att risken med att låsa upp fältassistenternas arbete på en geografisk plats med fasta öppettider är att det enbart gynnar ett fåtal av Piteås ungdomar. Fältassistenternas uppdrag bygger på att vara mobila och verksamma ute i fält dvs. hela kommunen. I ett uttalande av fältassistenterna påpekar de vikten av att tillhöra socialtjänsten för att kunna genomföra sitt arbete.

De anställda på Musik- och Dansskolan har uppdrag som ligger långt ifrån ungdomsgårdsverksamhet. Lärarna undervisar i musik och dans mestadels dagtid och åker runt bland skolorna i kommunen. Det finns inget utrymme eller medel för Musik- och Dansskolan att utöver sitt ordinarie uppdrag även driva en helt annan verksamhet som en ungdomsgård.

Satsningar på fritidsaktiviteter för ungdomar från civilsamhället är alltid ett välkommet initiativ men deras verksamhet kan inte byggas på kommunala anställda med redan befintliga uppdrag. Om kommunen väljer att stötta Malmgatan 5 med en permanent resurs bör det vara med en särskilt anställd fritidsledare eller exempelvis en samordnare.

Kommunen bör då se över om det ska ges liknande stöd till andra aktörer från civilsamhället som också arrangerar regelbundna ungdomsgårdslänkande aktiviteter likt Malmgatan 5. Detta för att säkerställa likvärdiga möjligheter i hela kommunen och för alla aktörer. Exempel på dessa är Rosvik ungdomarna, Långträsk byaförenings aktiviteter i Logen, Kustkyrkan i Jävve Föreningsaktiviteter via Äntligen fredag, Öppna hallen med PIF, Tallhedkyrkan i Bergsviken, Skol IF, Stoff Kulturförening.

• Redogöra för möjliga samlingsplatser för motorburen ungdom.

Motorburen ungdom möts precis där de vill, en parkering, en utsiktsplats eller kanske vid

bilbesiktningen i Öjebyn. Fältassistenterna berättar att det går i vågor vilka platser som är populära att träffas på och att det kan handla om korta stunder eller hela kvällar. Exempelvis en bivack vid Igeltjärnsberget är en vanlig mötesplats för ungdomar som kör skoter.

Utifrån en snabb kartläggning som gjordes med anledningen av motionen 21KS315 Motorgård för bilburen ungdom, finns det ingen förening som är villig att ta sig an uppdraget att sköta en motorgård för unga i Piteå. PMS (Piteå Motor sällskap) är den enda motorinriktade föreningen i Piteå som har ungdomsverksamhet men bedriver detta endast sommartid. De har ungdomsverksamhet i form av rallycross, folktrace, gokart och motocross. Ingen mekar med sina motorer i föreningens lokaler på Haraholmen det gör medlemmarna hemma i eget garage. I samtal med föreningen visade de inget intresse för motorgård för unga. Övriga motorgårdar i kommunen drivs i privat regi. I samband med tidigare nämnda motion så tillfrågades även rektorn på Strömbäckskolan om användandet av fordonsprogrammets lokaler som eventuell motorgård, med negativt svar. Detta kopplat till att skolan fått klagomål från boenden i närheten om att motorburen ungdom, framförallt med EPA-traktorer vistas där på kvällarna och stör.

Det finns flera initiativ med evenemang riktade mot motorburen ungdom. Exempelvis företaget Phojanen Ström som arrangerat "Psykbra epaträff" med deltagande av ungdomsmottagningen och fältassistenterna. Det delades ut pris till deltagande epor, tips och råd kring mekade men man uppmärksammade också psykisk ohälsa. Rosviks ungdomar och Pite Streetcruisers är andra som också har haft Epa-utställnings-tävlingar.

En fysisk motorgård med plats för unga att meka kräver särskild åtanke. En aktivitet som sker på ungdomars fritid behöver inte ta hänsyn till arbetsmiljöverkets regler kring arbete för minderåriga i tung miljö. Detta tar inte bort faktumet att riskerna och miljön är densamma. Vikten av att ha välutbildad personal på en motorgård är ytterst avgörande, oklart om exempelvis en förening kan bistå med det. Om det hade varit en utbildning, arbetsplats eller praktik hade det varit strikta bestämmelser om vad ungdomar får och inte får göra som minderårig.

Ett bra exempel på mötesplats för motorburen ungdom är Mekverkstan i Råneå, där utgick de från en lagerlokal som de anpassats för arbetet med bilar. Lokalen samnyttjas inte utan används enbart som ungdomsgård. De gjorde inköp för exempelvis, garageport, billyft och verkstadsgolv. Verksamheten har byggts upp under tid och var ett ungdomsinitiativ från början. Det finns alltid två anställda på plats som har relevant utbildning och ansvarar för att säkerhetsreglerna efterföljs. Mekverkstan har öppet 2 kvällar i veckan och drivs helt av Luleå Kommun.

Ung 2.0

En forskningsstudie om ungas fritidsvanor och fritidsbehov med avseende på inkludering och attraktiv livsmiljö i Piteå kommun

Åsa Wikberg Nilsson & Mats Jakobsson
Luleå tekniska universitet

LULEÅ
TEKNISKA
UNIVERSITET

UNG 2.0- En forskningsstudie om ungas fritidsvanor och fritidsbehov med avseende på inkludering och attraktiv livsmiljö i Piteå kommun

FÖRFATTARE: Åsa Wikberg Nilsson & Mats Jakobsson
Vetenskaplig rapport, Luleå tekniska universitet
2023

ARBETSGRUPP

Anja Lundström, ungdomskonsulent, Kultur, park och fritidsförvaltningen (Piteå kommun)

Annika Nordstrand, förvaltningschef, Kultur, park och fritidsförvaltningen (Piteå kommun)

Elisabeth Lundman, ungdomskonsulent, Kultur, park och fritidsförvaltningen (Piteå kommun)

Liv-Jenny Sandberg, doktorand i Design (LTU)

Mats Jakobsson, universitetslektor i Arbetsvetenskap (LTU)

Micael Jonsson, avdelningschef, Kultur, park och fritidsförvaltningen (Piteå kommun)

Åsa Wikberg Nilsson, professor i Design (LTU)

FORSKARGRUPP

Åsa Wikberg Nilsson, professor i design (LTU)

Mats Jakobsson, universitetslektor i arbetsvetenskap (LTU)

Liv-Jenny Sandberg, doktorand i design (LTU)

Innehåll.

Introduktion

Bakgrund	5
Syfte och mål	5
Kunskap	6
Ungas ambitioner, intressen och värderingar	7
Attraktiva, inkluderande och hållbara livsmiljöer	8

Metod

Datamaterial och analys	13
Inkluderande designmetodik	
now-wow-how	14
Genomförande	15
0 Förberedelsefas	15
1 Now- Kritikfasen	15
2 Wow- fantasifasen	16
3 How- Implementeringsfas	17
Etiska överväganden	17

4 Resultat

18

Vad tycker unga om sin fritid?	19
Vad gör de unga på fritiden?	22
Hinder för att delta i fritidsaktiviteter?	24
Medlemskap i föreningar och fritidsaktiviteter	25
Fritidsaktiviteter, hälsa och droger	27
Deltagande aktiviteter/Workshops	31
"Vad en gör"	31
Personas	33
Bilden av Piteå	37
Piteå växer	42
Attraktiva Piteå	44
Framtidens Piteå	45

Diskussion

48

Sammanfattande diskussion av resultat	49
Diskussion av resultaten i förhållande till teorin	49
Diskussion kring jämställdhet och mångfald	51
Avslutande diskussion	51

Referenser

54

Bilaga 1 "Vad en gör"	
Bilaga 2 "Attraktiv livsmiljö i Piteå"	

Introduktion

Den här rapporten beskriver en forskningsstudie utförd under 2022 med deltagande ungdomar i Piteå som syftar till att utforska deras fritidsaktiviteter och hur dessa påverkar ungdomars upplevelse av inkludering och en attraktiv livsmiljö. Studien utgår från ungdomars deltagande i - och upplevelser av - befintligt tjänsteutbud i Piteå kommun och deras tankar och idéer om framtidens tjänsteutbud. Genom att undersöka olika aspekter av fritidsaktiviteter och inkluderande design syftar studien till att bidra med kunskap om vad inkludering och attraktiv livsmiljö för ungdomar kan vara i Piteå.

BAKGRUND

Piteå ligger mitt i landets mest expansiva region där investeringar på över 1 000 miljarder är på gång. De stora investeringarna som sker just nu kommer att bidra till att både Piteå och regionen kommer att växa med fler företag, fler människor och fler bostäder. Behovet av bostäder i kommunen ökar och nya stads- och naturnära bostadsområden byggs med gång- och cykelvägar, vatten, avlopp och annan infrastruktur.

Regeringen har gett Trafikverket i uppdrag att påbörja planeringsarbetet för sträckan mellan Skellefteå och Luleå av Norrbotniabanan. Piteå kommun arbetar för hållbar samhällsutveckling och omställningen till ett hållbart samhälle, både för människor och för planeten. Arbetet för ett Piteå för alla har pågått under lång tid och år 2020 utropade Piteå kommun sig till en MR-kommun. Mångfaldsarbetet är en del i arbetet mot de globala målen Agenda 2030. Den utveckling som nu sker i Piteå och i regionen kommer att påverka såväl den enskilda pitebon som näringslivet och exempel på frågor som behöver ställas är var vi ska bo och var vi ska arbeta. I arbetet med att finna svar på dessa frågor behöver både pitebor och näringsliv involveras. (Piteå kommun, 2022)

Kultur- och fritidsnämnden i Piteå kommun har identifierat ett behov av att uppnå ett tjänsteutbud för ungas fritid som matchar deras behov och som ligger i linje med kunskap om attraktiva livsmiljöer. Med anledning av detta initierades ett uppdrag av att undersöka ungas behov, jämföra mot befintligt tjänsteutbud och genomföra ett arbete av att identifiera utvecklingsbehoven i det befintliga tjänsteutbudet mot behoven. Ett viktigt fokus i uppdraget har varit att identifiera aspekter av mångfald- ett Piteå för alla- vilket innebär ett tjänsteutbud som är inkluderande gällande exempelvis kön, etnicitet, funktionsvariation och socio-ekonomi, men även geografi i kommunen.

SYFTE OCH MÅL

Baserat på ungas erfarenheter och intressen behöver fritidsutbudet vara relevant och anpassat till deras kulturer och intressen (Gay, 2000; Ladson-Billings, 1995). Traditionellt har ungdomar många gånger fått hålla till godo med det som erbjuds. I det här arbetet har syftet i stället varit att ge ungdomarna makten och möjligheten att faktiskt påverka hur dagens fritidsutbud i Piteå rimmar mot deras intressen och tankar om ett attraktivt Piteå. Målet med forskningsstudien är att med stöd av analys av enkätdata samt en samskapande designprocess presentera en kartläggning av ungas fritidsaktiviteter i nuläget, deras förslag på framtida tjänsteutbud för ett attraktivt framtida Piteå, samt en normkreativ analys av deras intressen och tankar.

Kunskap

I det här kapitlet presenteras olika teoretiska perspektiv som ligger till grund för förståelsen av ungas fritidsintressen och framtidsdrömmar. Vi har använt sociologi-, inkluderande design- och normkritiska perspektiv som ger oss möjlighet att förstå hur olika samhällsliga faktorer påverkar ungas livsvillkor och möjligheter.

Sociologiska teorier ger en förståelse för hur ungas fritidsintressen och framtidsdrömmar är relaterade till deras sociala omgivning och hur de påverkas av olika samhällsliga strukturer. Inkluderande designperspektiv ger en förståelse för hur designprocesser kan anpassas för att ta hänsyn till olika behov och förutsättningar, med syftet att skapa ett mer jämlikt samhälle. Normkritiska perspektivet bidrar med en förståelse för hur normer och förväntningar påverkar ungas val och möjligheter, samt hur det kan begränsa deras framtidsdrömmar. Genom att använda dessa teoretiska perspektiv syftar vi till att ge en bredare och djupare förståelse för ungas fritidsintressen och framtidsdrömmar och hur de påverkas av olika faktorer.

UNGAS AMBITIONER, INTRESSEN OCH VÄRDERINGAR

Det är viktigt att inleda med att påtala att ungdomar inte är en homogen grupp. Unga består av individer med en mängd olika sociala och kulturella förståelser och erfarenheter baserad på vilka olika grupper och sammanhang de deltagit - och deltar - i. Dessa erfarenheter formar i sin tur deras olika ambitionsnivåer, intressen, värderingar och uppfattningar (Archer, DeWitt, & Wong, 2013). Enligt detta perspektiv formas ungas ambitionsnivåer av 1) strukturella krafter såsom social klass, kön och etnicitet och 2) olika inflytandesfärer såsom hem/familj, skola, hobbies/fritidsaktiviteter och TV/andra medier. Höga ambitionsnivåer kan bidra till att bygga motståndskraft bland unga från missgynnade bakgrunder, exempelvis dämpa effekterna av fattigdom (Flouri & Panourgia, 2012). Det finns dock rapporter om negativa resultat förknippat med unga från missgynnade bakgrunder som strävar högt, men som saknar studieresultat och/eller resurser för att nå sina ambitioner (Croll, 2008; Yates, Harris, & Staff, 2011). Ambitionsnivå kan ses som ett socialt konstruerat fenomen där relationen mellan ungas egenmakt (agency) och sociala strukturer kan studeras (Archer, DeWitt, & Wong, 2013). Ur ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv är det även intressant att utforska och förklara könsbundna (OECD, 2012), socio-ekonomiska och etniska (Archer & Francis, 2007) mönster i ungas ambitionsnivåer.

Ungas intressen, ambitionsnivåer, värderingar och livsval kan ses ur ett 'Bourdieuanskt' perspektiv, dvs. inte som ett individuellt kognitivt baserat val, utan som något som formas som en social ordning av de sammanhang, grupper, utbildning, hemmiljö och relationer unga har i och till samhället (Bourdieu, 1986; 1990; 1992). Det medför en möjlighet att utforska reproduktionen av ojämställdhet och ojämlikhet i strukturer och sammanhang, samt att utforska ungas möjligheter, privilegier och makt i samhället. Enligt Bourdieu formas en persons *habitus* – sätt att vara – av uppväxt och sociala plats i samhället, vilket i sin tur formar individens förståelse och engagemang i sociala sammanhang. Detta kan i sin tur påverka personens uppfattning av exempelvis universitetsstudier som något som är "naturligt" och självklart eller som inte är för "sådana som oss" (Reay, 2004). Det bör noteras att Bourdieu menar att en persons habitus är föränderligt, det vill säga att barns habitus inte enbart är en spegling av deras föräldrars livssyn och deras uppväxtvillkor i övrigt, utan är beroende av individens egen ambition att tillägna sig annat kulturellt kapital. Detta kan ske genom egna aktiva val och/eller signifikanta andra människor som tillför andra perspektiv och så vidare. I relation till det innevarande forskningsprojektet om unga i Piteå skulle det exempelvis vara kunna vara att lärare i skolan, fritidsledare och fritidsaktiviteter är centrala för att ge unga en mångfald av perspektiv och andra möjlighetsutrymmen. Habitus kan därmed ses som en persons benägenhet att sträva efter förändring. Habitus är internaliserat och individuellt, men kan utforskas både kvantitativt och kvalitativt på gruppnivå för att urskilja mönster. Om likheterna i ett empiriskt material är stora kan det antas att personerna har liknande habitus (Hovden, 2008).

Bourdieu beskriver även begreppet *field* – socialt område, kontext, strukturer eller sammanhang – som det individuella sociala tanke- och handlingsutrymme där vissa interaktioner, transaktioner och mentala modeller råder. Bourdieu beskriver sociala fält som en individs mentala ’möjlighetsutrymme’, där personens möjlighet att se sig själva i ett större sammanhang, exempelvis i förhållande till habitus skapas och återskapas.

Enligt Bourdieu (2010), tillkommer även *kapital*, i form av kulturellt kapital såsom kvalifikationer, beteende och kunskap. Bourdieu skildrar att unga från de högre sociala skikten lyckas bättre i skolan än de från de lägre sociala klasserna, vilket kan förklaras som att de har högre kulturellt kapital, de kan föra sig, använder rätt språk, vet hur de ska bemöta lärarna och så vidare. Socialt kapital är tillgång till kontakter, nätverk och personliga relationer. Familj, vänner och bekanta spelar roll för människors positionering i samhället, och ju högre socialt kapital desto enklare är det att få ett bra arbete till exempel. Till denna kategori hör även ekonomiskt kapital som innebär möjligheter för dem som har tillgång till det. Bourdieu (1994) beskriver även symboliskt kapital som egenskaper som ges värde inom ett en viss grupp eller visst område. Det kan beskrivas som ett flytande kontextuellt värde som innebär att vissa saker ger högt symboliskt kapital i vissa grupper. Habitus, field och kapital påverkar i sin tur personens *praktik*, dvs. i det här fallet bilden unga har av sina möjligheter att forma sin framtid och de livsval de gör som ett resultat av denna uppfattning.

ATTRAKTIVA, INKLUDERANDE OCH HÅLLBARA LIVSMILJÖER

Begreppet attraktiv livsmiljö kan definieras som den sociala livsmiljön för människans uppväxt och plats i samhället, samt den fysiska miljöns gestaltning och innehåll (Wikberg Nilsson, o.a., 2022). För att analysera en specifik livsmiljö med avseende på begreppet attraktivitet behöver människors beteendemönster, värden och upplevelser identifieras och utforskas. Utformningen av en viss plats och dess ”erbjudanden” har enligt det här perspektivet stor påverkan på människors upplevelse av att vara inkluderade, vilket i sin tur påverkar om de upplever platsen som attraktiv eller ej. Sveriges *Politik för gestaltade livsmiljöer* beskriver att väl gestaltade och funktionella livsmiljöer, med framträdande estetiska och konstnärliga värden och beständiga material, ökar trivseln och därmed människors livskvalitet.

Livsmiljön, och särskilt boendet, har en grundläggande betydelse för människors hälsa och välbefinnande (Sveriges Regering, 2018). God design kan bidra till tillväxt, hållbarhet, innovation och starkare gemenskaper (Design Council, 2022). Målet för Sveriges politik för gestaltade livsmiljöer är hållbara städer med inkluderande och tillgängliga stadsmiljöer som erbjuder alla människor en attraktiv och grön livsmiljö. För att åstadkomma en attraktiv livsmiljön behövs en närhet som gör det enkelt att leva sitt vardagsliv (Nilsson, Segerstedt, Sjöholm, & Wikberg Nilsson, 2022). För unga kan detta exempelvis innebära att ha nära till skola, fritidsaktiviteter och sociala sammanhang/vänner. Detta innebär i sin tur att närhet

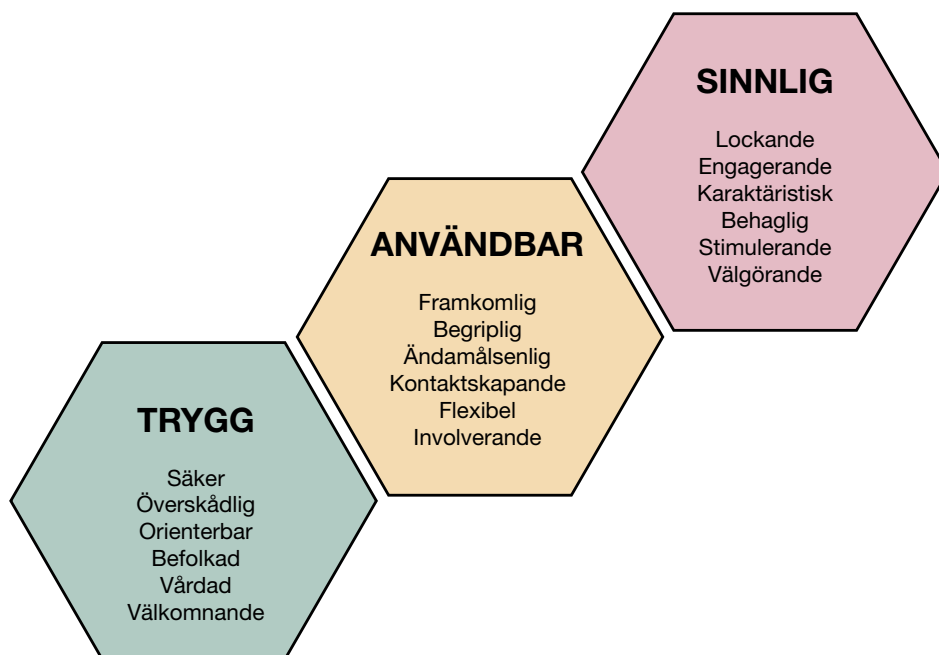

Bild 1. En attraktiv livsmiljö består av den sociala miljön i kombination med den fysiskt gestaltade miljön och dess erbjudanden. Illustration: Åsa Wikberg Nilsson

behöver formas på ett sådant sätt att både unga och andra människor kan leva klimatsmart, hälsosamt och tryggt. Den fysiska gestaltningen i form av arkitektur och design bör enligt regeringens proposition bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle, där unga såväl som andra människor bör ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma livsmiljön (Sveriges Regering, 2018).

Grundläggande behov när det gäller livsmiljöer är att ha trygghet i form av bostad och ekonomisk försörjning av något slag. För unga är detta något som förväntas tillgodoseas av föräldrar och i andra fall av samhället. För en ökad form av attraktivitet finns det behov av samhällelig service i form av skola, vård, barn- och äldreomsorg samt enkelt tillgängliga transporter eller andra möjligheter till förflyttningar såsom kommunal trafik och gång- och cykelvägar. För ungdomar handlar detta primärt om enkel tillgång till skola och användbara kommunikationssmedel såsom transporter. Förutom detta upplevs livsmiljön mer attraktiv om det finns tillgång till sinnliga upplevelser i form av grönska och andra aktiviteter som förhöjer livskvaliteten, som till exempel parker, sportanläggningar, fritidsutbud, naturområden, attraktioner och olika event (Wikberg Nilsson et al., 2022; Nilsson, Segerstedt, Sjöholm, & Wikberg Nilsson, 2022).

För att åstadkomma ett fungerande och attraktivt samhälle bör både den sociala och den fysiska livsmiljön utforskas. En god livsmiljö kräver samverkan och samskapande mellan många olika parter och aktörer, såväl kommunala tjänstepersoner som medborgare, över generations- och kulturgränser. Begreppet kultur kommer från det latinska ordet 'cultura' som betyder odling. Det innebär odlandet

av de kunskaper, färdigheter, seder, normer och värderingar som mänskliga samhällen bygger på. Kulturer omfattar såväl språk, maktstrukturer, näringar, konst som idrott. Det omfattar även religion och andra livsåskådningar (Perälä & Weintraub, n.d.) Grupper av människor skapar kulturer på olika sätt och på olika nivåer, det kan exempelvis vara en viss familjekultur som överensstämmer eller skiljer sig från en hel civilisations kultur. I en attraktiv livsmiljö behövs kulturmöten i form av aktiviteter och processer där människor, grupper, organisationer och samhällen kommunicerar och ömsesidigt påverkar varandra över kulturgränser.

Representation och mångfald förs generellt fram som viktiga delar i demokratiska samhällen. Representation innebär att få möjlighet att göra sin röst hörd men även behovet av att kunna identifiera sig själv, exempelvis att se förebilder som liknar en själv eller bilder på reklampelare eller kommunens webbsidor som olika individer kan identifiera sig med (Region Kronoberg, 2018). Mångfaldsbegreppet innebär i det här sammanhanget behovet av att lyssna av fler än bara de som är flest eller ”skriker högst”. Både representation och mångfald relaterar till *sociala normer*: idéer, föreställningar och förväntningar på vad som anses vara högt värderat och ” normalt ” i ett visst sammanhang, en viss grupp eller i ett samhälle i stort (Wikberg Nilsson, 2022).

Sociala normer kan fungera både uppbyggande och nedbrytande. Uppbyggande normer bidrar till social gemenskap i en grupp eller ett samhälle. Nedbrytande normer innebär orättvis maktfördelning, ’ockludering’, som betyder hinder eller blockering, samt exkludering eller rent av diskriminering. Ett normkritiskt perspektiv kan beskrivas som bredare jämfört med jämställdhets- eller jämlikhetsansatser, då det syftar till att utveckla kvalitativ förståelse av ett visst fenomen på ett djupare plan än att bara räkna ”hur många” i ett visst sammanhang. Vanligen behövs en första normkritisk fas som syftar till att förstå ett fenomen i en viss kontext, till exempel kopplat till diskrimineringsgrunderna, följt av en normkreativ fas där lösningar på identifierade problem utvecklas (Wikberg Nilsson & Jahnke, 2018).

Intersektionella perspektiv kan adderas för att förstå privilegier, möjligheter och maktstrukturer i en viss grupp eller i ett samhälle i stort (Crenshaw, 1989). Det innebär i korthet att flera aspekter samverkar för att skapa privilegier och möjligheter i en grupp eller ett samhälle. De som är inom normen kan addera flera normaspekter för att öka sina möjligheter och sin makt, medan de som är utanför normen begränsas i stället om flera aspekter adderas, se bild 2. Ett exempel kan vara en ljushyad medelålders man som pratar svenska och är heterosexuell vanligen har större möjligheter jämfört med en mörkhyad ung kvinna som inte talar svenska och som har en funktionsvariation. Det kan jämföras med Bourdieus (1992) beskrivning av kapital, utifrån att normer i en grupp eller i samhället i stort påverkar att den inre cirkeln bidrar till högre kulturellt, socialt och symboliskt (och många gånger ekonomiskt) kapital än den yttre, oavsett habitus. Här kan field – det sociala möjlighetsutrymmet – även påverka individens förmåga att

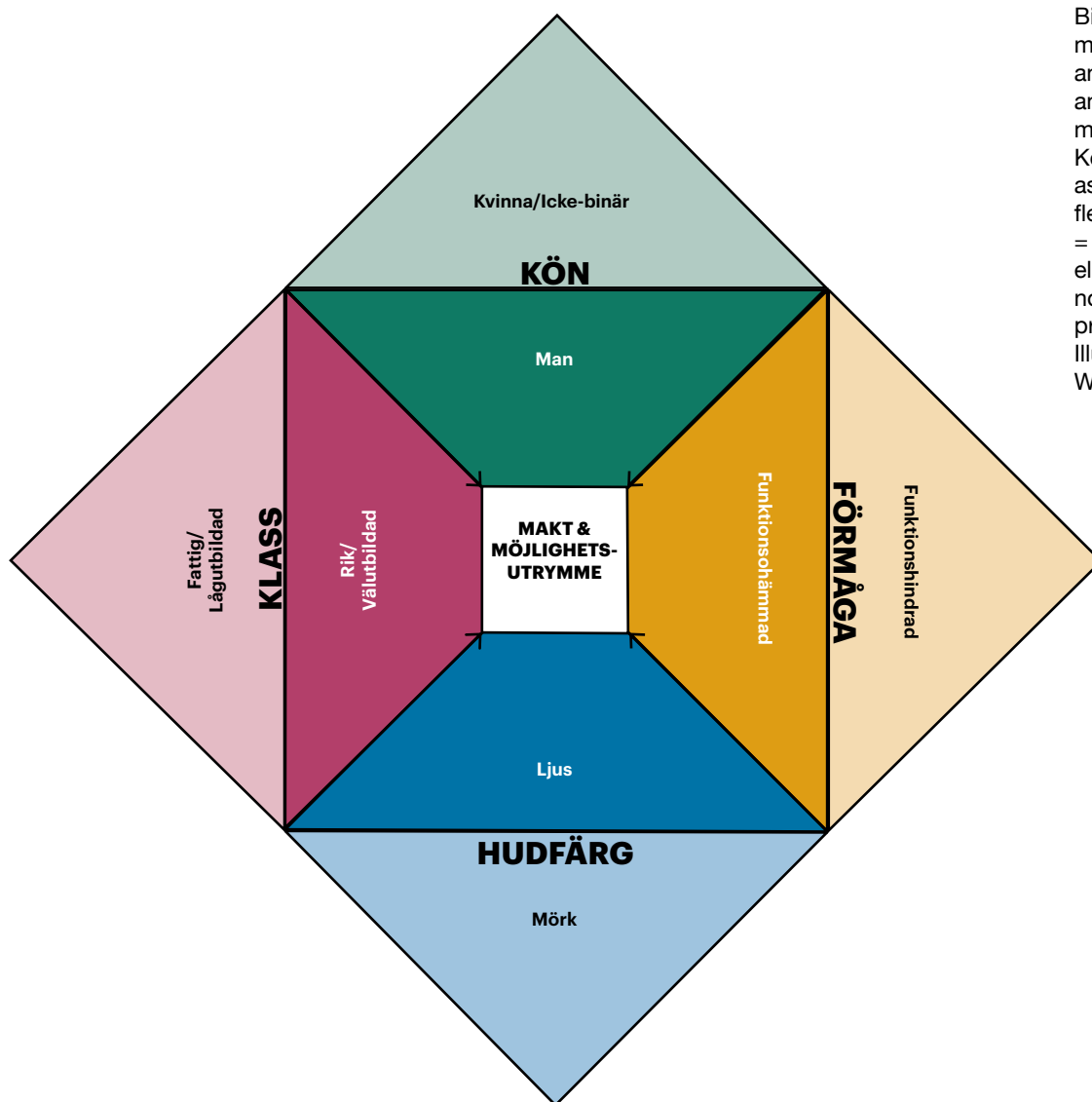

Bild 2. Intersektionell matris som kan användas för att analysera makt- och möjlighetsutrymme. Kombinationer av fler aspekter ger antingen fler (inom normen = mörkare fält) eller färre (bortom normen= ljusare fält) privilegier. Illustration: Åsa Wikberg Nilsson

se sina egna möjligheter och privilegier. Ett socialt hållbart samhälle handlar om kapaciteten samhället har att upprätthålla goda funktionsnivåer för de människor som lever och verkar där. Studier om platsers sociala hållbarhet visar på behov av förståelse för den lokala kontexten, där såväl historien, sociala mönster, arbetsmarknad, demografiska trender som det lokala genuskontraktet behöver beaktas för att kunna uppnå en social hållbarhet (Segerstedt, 2020; Jakobsson & Segerstedt, 2014). *Genuskontraktet* är i korthet ett begrepp som innebär olika förväntningar på kvinnor respektive män, vilket bidrar till segregering och hierarki i vissa grupper eller i samhället i stort (Hirdman, 1988). Det som räknas som 'manligt' värderas traditionellt högre än det som värderas som 'kvinnligt', vilket innebär en hierarki och olika möjlighetsutrymmen för människor. Segregeringen innebär att män och kvinnor traditionellt har ansetts lämpliga för olika områden och ägnat sig åt olika saker. För att åstadkomma jämställdhet kan sådana stereotypa föreställningar analyseras och utmanas.

Metod

Det här kapitlet beskriver projektets genomförande i form av analyser av data från enkäter, samt deltagande inkluderande designmetodik (co-design) med generativa sessioner i form av now-wow-how workshops och normkritiska och normkreativa aktiviteter. Arbetsvetenskap LTU har genomfört analysarbete av befintlig enkätdata. Designgruppen LTU har utvecklat material, genomfört och gjort efterföljande analys av de generativa designsessionerna med unga. Deltagarna var ungdomar i årskurs 7-9 från Solanderskolan, Hortlaxskolan och Christinaskolan, utvalda för att representera olika demografiska områden i Piteå kommun.

DATAMATERIAL OCH ANALYS

Datan omfattar de ungdomar som går i årskurs 7 och årskurs 9 i Piteå kommun under hösten 2018 och 2022 och består av totalt 1524 ungdomar, se tabell nedan.

Tabell 1. Visar underlaget för enkätanalyserna.

	2018	2022
Flickor	377 (47%)	354 (48%)
Pojkar	410 (52%)	368 (51%)
Annan	7 (1%)	8 (1%)
Totalt antal som besvarat enkäten	794	730
Antal elever i Piteå kommun i åk 7 och 9 enligt Skolverket	910 (87%)	957 (76%)
Svarsfrekvens	87%	76%

Antalet elever som har besvarat enkäten är något färre (64 elever) i 2022-års undersökning jämfört med den som genomfördes 2018, samtidigt har det blivit fler elever (47elever) i årskurs 7 och årskurs 9 mellan åren 2018 och 2022. Detta innebär att svarsfrekvensen är lägre i 2022-års undersökning med 76% jämfört med undersökningen 2018 där den var 87%. Trots dessa skillnader mellan åren så kan ”täckningsgraden” beskrivas som hög, det vill säga att svarsfrekvensen är hög i förhållande till den population som undersöks. Det finns heller inga systematiska bortfall i data för bägge åren med hänsyn till årskurs och kön. I 2022-års undersökning saknas svar från en skola (Rönnskolan), ett bortfall som har marginell betydelse för de resultat som kommer att presenteras eftersom endast 5 elever från denna skola besvarade enkäten 2018. Sammanfattningsvis kan data från bägge undersökningarna i allt väsentligt betraktas som representativa för ungdomarna i årskurs 7 och 9 åren 2018 och 2022.

Den analys som presenteras i resultat är beskrivande och genomförs med korstabeller och procentjämförelser och där frågan är om det finns eventuella samband genomförs signifikanstestning och i vissa fall regressionsanalyser för att kontrollera för flera olika ”variabler” som kan tänka vara av betydelse. I de fall detta har genomförts beskrivs det i texten. I analysen hålls inte årskurser eller skolor isär utan resultaten redovisas för samtliga elever i nämnda årskurs för hela Piteå kommun med undantag för kön, där resultaten redovisas för flickor respektive pojkar. De elever som angett en annan könstillhörighet redovisas inte. Anledningen till detta förfaringsätt är etiska för att värna eleverna integritet.

INKLUDERANDE DESIGNMETODIK NOW-WOW-HOW

Den kvalitativa delen av studien har utförts som *samskapande generativa designsessioner* (Sanders & Stappers, 2008). Det är ett tillvägagångssätt som ger ungdomarna möjlighet att uttrycka sina egna intressen och önskemål, vilket i sin tur speglar deras kulturer, värderingar och idéer. Deras intressen och önskemål kan därmed ses som ett socialt konstruerat fenomen som kan utforskas utifrån hur det möjliggör och skapar struktur i ungdomarnas liv. Den övergripande designmetodiken *Framtidsverkstäder* – ursprungligen future workshop och senare förenklat till designmetoden now-wow-how – har använts i projektet. Den är specifikt användbar för deltagare som inte har tidigare erfarenhet av kreativt utvecklingsinriktat framtidsutforskande, exempelvis unga och ungdomar. Det bygger även på en kritisk designtradition av att använda design strategiskt för att utveckla demokratisk och social förändring (Ehn, 1988; Bannon & Ehn, 2012; Ehn, 2017). Design användes därmed i projektet som ett strategiskt verktyg med syfte att förstå och förbättra ungdomars fritidsliv, öka inkludering och bidra till en långsiktigt hållbar och attraktiv utveckling av livsmiljöerna i Piteå kommun.

Ytterligare ett lager som har adderats är *normkreativ design* (Wikberg Nilsson & Jahnke, 2018; Crenshaw, 2018). Kortfattat innebär det ett första steg av att använda kunskap om sociala normer och intersektionalitet för att kritiskt granska vem som är involverad och vem som inte är det. Det andra steget innebär att kreativt använda förståelsen av sociala normer kring exempelvis kön, hudfärg, funktionsvariation och sexualitet till att skapa mer inkluderande samtida eller framtida lösningar.

Att involvera unga och ungdomar kräver egentligen inte andra forskningsmetoder jämfört med vuxna, men det finns en del etiska och metodologiska utmaningar som behöver övervägas (Alminde & Warming, 2019). Dels handlar det om hur deltagarna informeras så att de förstår vad det innebär att de är med i en forskningsstudie och hur deras material kommer att användas. Dels handlar det om att säkerställa att materialet de arbetar med är utvecklat för dem och tilltalar dem i form av material som är roligt och kreativt att ta del av. Under de senaste årtiondena har mer demokratiska och inkluderande designmetoder utvecklats, något som är speciellt viktigt när det gäller tidigare marginaliserade grupper som exempelvis barn och unga (Alminde & Warming, 2019).

Framtidsverkstäder är ursprungligen en metod utvecklad vid the Institute for Social Inventions i London, med syfte att ge fler människor en möjlighet att vara med och påverka sin framtid och förbättra sin livskvalitet (Jungk & Mullert, 1987). En framtidsverkstad består av en grupp människor som samlas för att gå igenom faserna 0) förberedelsefasen, där temat bestäms och material att arbeta med förbereds, 1) kritikfasen, som består av att identifiera problem och frustrationer i nuläget utifrån deltagarnas erfarenheter; 2) fantasifasen, som handlar om att komma på bästa möjliga lösningarna på problemen oavsett om de är realistiska eller ej och som gärna bygger på deltagarnas hopp och drömmar. Det senare är viktigt för

att komma bort från resignation och alltför pragmatiska lösningar som inte löser problemen. Mottot för denna fas är att tänka bortom verkligheten och att utveckla sitt kreativa och innovativa tänkande kring vad lösningarna kan vara. Den tredje och sista fasen 3) implementation går tillbaka till det pragmatiska tänkandet och utvecklar en handlingsplan för att implementera lösningarna på de identifierade problemen. För att underlätta kommunikationen av designmetoden har förenklingen now-wow-how utvecklats (Wikberg Nilsson, Erikson, & Törlind, 2021).

GENOMFÖRANDE

Aktiviteterna genomfördes med två workshops våren 2022 med 28 deltagare från Hortlax och 22 deltagare från Solanderskolan, samt två workshops med 22 deltagare från Christinaskolan under hösten 2022. Deltagarna var ungdomar från årskurserna 7-8-9 primärt från elevråden, som vid detta tillfälle var engagerade i ett parallellt demokratiprojekt, samt med ytterligare deltagare utvalda av skolorna själva.

Det bör påtalas att två workshops per skola är i minsta laget. Baserat på *human rights youth participation model* bör aktiviteterna helst omfatta involverande aktiviteter över längre tid (Nicholas, Hagen, Rahilly, & Swainston, 2012), vilket inte var möjligt i detta fall, dels utifrån skolornas möjlighet till deltagande vid uppstarten av undervisning efter en pandemi (covid-19), dels utifrån projektbudgeten och vad som var möjligt att göra inom ramen för densamma.

Även tidpunkten för genomförandet är viktig mot bakgrund av corona-pandemin där deltagarna från Hortlax- och Solanderskolan precis öppnats upp när aktiviteterna skedde under våren och därmed inte haft möjlighet till socialt engagemang under två års tid. Aktiviteterna på Christinaskolan genomfördes på hösten och deltagarna hade därmed kunnat vara med på en mängd aktiviteter under våren-sommaren som de tidigare inte haft möjlighet till under pandemin.

I projektet genomfördes som tidigare nämnts två generativa sessioner per skola med flera ingående aktiviteter, beskrivna i kommande stycken samt i resultat.

0 Förberedelsefas

- **Samråd:** Ämnet för aktiviteterna bestämdes i samråd med Piteå kommun vid ett antal förträffar.
- **Praktiska arrangemang:** Piteå kommuns ungdomskonsulenter ansvarade för de praktiska arrangemangen med att kontakta skolorna, boka tider och få dem att välja ut deltagare.
- **Material:** Designgruppen utvecklade innehållet i workshopparna, de ingående aktiviteterna och materialet för ungdomarna att jobba med.

1 Now- Kritikfasen

- **Ung 2.0:** Vid workshoptillfället introducerades deltagarna till projektet och syftet med det som ett demokratiskt och inkluderande projekt där deltagarna har möjlighet att vara med och tycka till om och påverka sin framtid.

- **Design:** Introduktion till designmetodikerna now-wow-how och syftet med att använda den för att utforska vad unga tycker och tänker kring fritidsutbudet i Piteå kommun.
- **Fritidsaktiviteter/"Vad en gör":** Deltagarna fick till uppgift att skriva ner på post-it lappar vad de gör på fritiden en vanlig vecka. De fick sedan till uppgift att skriva ner vad de skulle vilja göra men kanske inte kan, dvs. identifiera problem och frustrationer de upplever i vardagen kopplat till fritidsaktiviteter. Deltagarna fick även markera var i Piteå de utför sina aktiviteter på en karta och eventuella utmaningar kopplat till detta.
- **Personas:** deltagarna fick till uppgift att diskutera ett antal personas, fiktiva karaktärer, utifrån vilka de var, vad de gör på fritiden och vad de skulle vilja göra på fritiden men som de kanske inte kan, samt beskriva vad och varför. Deltagarna använde sju olika fördefinierade mallar för de olika personaskaraktärerna.
- **Namnge karaktären:** deltagarna fick till uppgift att rita Piteå som om det vore en person, en levande karaktär med en viss livssituation, vanor, intressen etcetera. Deltagarna ritade och skrev på A3 papper.
- **Avslut och hemläxa:** aktiviteten avslutades med att deltagarna uppmanades att ta reda på vad andra vill, till nästa gång skulle de ha pratat med minst 20 andra "unga" om vad de vill kunna göra i Piteå.

2 Wow- fantasifasen

- **Upstart och hemläxa:** Workshopaktiviteterna inleddes med att deltagarna fick presentera sin "hemläxa" utifrån vad de identifierat kring vem som vill göra vad och varför, tex. Sara 15 år vill ha bungy jump för att det inte finns idag, eller Ahmed 14 år vill rida, men det kostar för mycket pengar.
- **Piteå växer:** Aktiviteten omfattar att utforska hur ungdomarna tänker kring morgondagens Piteå? Var vill de bo i Piteå, varför där? Om det fanns ett helt nytt bostadsområde i Piteå, hur skulle det se ut, vem skulle bo där, vad skulle det finnas att göra där? Deltagarna uppmanades att rita och beskriva på A3 papper individuellt eller i mindre grupper.
- **Attraktiva Piteå:** i denna aktivitet uppmanades deltagarna att diskutera, rita och beskriva på A3 papper i mindre grupper utifrån områdena natur och rekreation, ett levande kulturliv, ett rikt föreningsliv, samt kloka och hållbara satsningar på barn, ungdomar och familjer. Kategorierna valdes utifrån Piteå kommuns hemsida som genomfört en medborgarundersökning kring dessa kategorier.
- **Följ sina drömmar:** Aktiviteten omfattade att tänka framtid, med det inledande framtidssceneriet att om 20 år kommer Piteå kanske se helt annorlunda ut, eller också inte. Deltagarna instruerades med att tänka bortom det som de tror är möjligt, med syfte att utveckla sina tankar och idéer om hur Piteå borde vara. Ibland kan det vara svårt att tänka vad den bästa av världar kan vara, då kan det hjälpa att tänka på den värsta av världar. Deltagarna uppmanades av

den anledningen att i mindre grupper rita, klippa från tidningar och beskriva en *dystopi*: det värsta möjliga framtida Piteå för dem, hur det skulle se ut, vad som kan göras, vem som bor där, vem som inte bor där etc. samt beskriva en *utopi*: den bästa möjliga framtida Piteå, vem som bor där, vad de gör, vem som inkluderas etc. Materialet var olika slags veckotidningar, papper och pennor.

- **Inkludering:** utifrån sina framtidsbilder av Piteå uppmanades deltagarna sedan att beskriva vem som inkluderas eller exkluderas i deras dystopiska och utopiska framtidsdrömmar. Materialet var den intersektionella matrisen med kategorierna kön, etnicitet, klass, språk, ålder, funktionsförmåga och sexualitet.
- **Rösta:** deltagarna uppmanades sedan att lägga ut sina framtidsbilder av Piteå på borden och rösta på de olika idéerna och förslagen med prioritet 1) stjärna, prioritet 2) triangel och prioritet 3) cirkel.

3 How- Implementeringsfas

Implementeringsfasen var inte en del av detta projekt. Traditionellt omfattar den att deltagarna utforskar och planerar för hur de visionära idéerna kan utvecklas till realiserbara lösningar.

ETISKA ÖVERVÄGANDEN

I datamaterialet har analyser av de elever som uppgett annan könsidentitet än flicka/pojke undantagits för att värna dessa elevers integritet. I de deltagande workshopaktiviteterna har deltagarna uppmärksammats på att de är med i ett forskningsprojekt, att de har rätt att vara anonyma och att de har rätt att veta hur materialet kommer att användas till att kommunicera projektet, skriva rapport och artiklar. Samtliga gav sitt medtycke till att vara med. Vi fick tillåtelse att ta bilder under workshopparna, och uppgav att deras ansikten skulle anonymiseras i de fall vi använde bilderna. I presentationen av resultaten har de deltagande skolorna och deltagarna anonymiserats för att varken individer, skolor eller områden i Piteå ska gå att utläsa och eventuellt påverka dem i negativ riktning. I analysen av materialet och presentationen av densamma har fokus varit att visa på övergripande mönster bland unga i Piteå och inte på enskilda individer. Av den anledningen är övriga etiska överväganden inte nödvändiga.

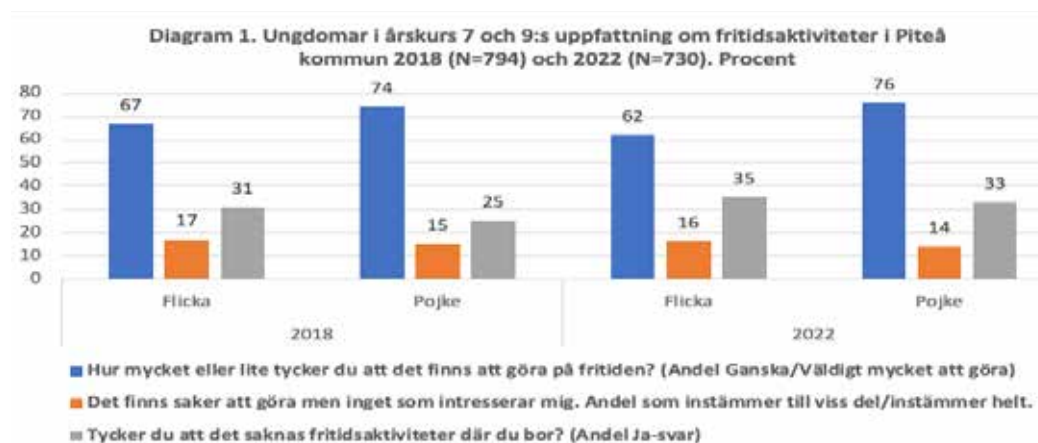
Resultat

I det här kapitlet presenterar vi resultaten från vår utforskning av ungas framtidsdrömmar och fritidsintressen med fokus på inkluderande design. Genom att ta reda på vad unga människor förväntar sig av sin framtid och vad som intresserar dem i deras fritid, avser vi att förmedla resultat som är tillgängliga och meningsfulla för alla. Vi har använt en kvalitativ inkluderande och samskapande designmetodik där unga människor i årskurserna 7-9 deltagit i generativa sessioner för att få en djupare förståelse av deras önskemål och behov. Resultaten visar på en bred variation av framtidsdrömmar och fritidsintressen, men även på vikten av inkluderande design som tar hänsyn till olika förutsättningar och behov.

VAD TYCKER UNGA OM SIN FRITID?

I diagram 1 nedan framgår hur eleverna i årskurs 7 och årkurs 9 uppfattar sin fritid med avseende på vad som finns att göra och om det saknas fritidsaktiviteter där de bor, åren 2018 och 2022.

Av diagram 1 framgår att cirka 7 av 10 elever anser att det finns ganska mycket eller mycket att göra på fritiden både år 2018 och 2022. Däremot finns det relativt tydliga skillnader mellan hur flickor och pojkar uppfattar detta, där de förstnämnda i mindre utsträckning anser att det finns något att göra. Vid en jämförelse mellan åren så är det relativt oförändrat bland pojkar där ungefär lika stora andelar för respektive år anser att det finns något att göra. Bland flickor har denna andel minskat från 67 till 62 %, dvs minskat med 5 %, en skillnad mellan åren som är nära att vara statistiskt signifikant. Skillnaderna mellan hur flickor och pojkar anser att det finns något att göra har således blivit större mellan 2018 och 2022 där den 7% större andelen bland pojkar 2018 växt till att vara 13% år 2022. Denna skillnad är signifikant.

När det gäller den andra frågan om att det finns saker att göra men inga aktiviteter som är intressanta är det relativt små andelar som anser det både bland pojkar och flickor och det finns inga signifikanta skillnader mellan kön och mellan åren.

Det finns däremot finns det ett par signifikanta skillnader när det gäller frågan om man tycker att det saknas fritidsintressen där man bor. Både bland pojkar och flickor har andelarna blivit större bland de som tycker att det saknas fritidsaktiviteter om man jämför mellan åren. Bland pojkar är den större andelen som tycker detta signifikant större år 2022 jämfört med 2018. Andelen har också blivit större bland flickor, men är inte signifikant. År 2018 var det signifikanta skillnader mellan flickor och pojkar där de förstnämnda ansåg att det saknades fritidsaktiviteter där man bor. År 2022 finns inte dessa skillnader mellan kön utan man saknar fritidsaktiviteter i ungefär samma utsträckning, dvs drygt 30 % av eleverna saknar fritidsaktiviteter, oavsett kön.

I enkäten fick eleverna också möjlighet att själva beskriva vad man saknade för

aktiviteter på fritiden i en öppen fråga med tillhörande kommentarfält. Omkring 150 av eleverna, relativt jämnt fördelat mellan pojkar och flickor, hade lämnat kommentarer i 2022 års undersökning. En rad olika aktiviteter tyckte man saknades, bland annat annat relaterat till idrott, till exempel basketplan, fler möjligheter att rida, aktivitet kring ”mekande” och motorsport men också ökad tillgänglighet till befintliga aktiviteter. Det som dock var det önskemål som oftast förekom både bland pojkar och flickor hade att göra med *sociala mötesplatser*, dvs ställen där ungdomar i samma ålder kan träffas för aktiviteter och ”hänga”, gärna i anslutning till någon annan aktivitet. De två första citaten nedan kan möjligtvis tolkas som representativa för flickor vad gäller mötesplatser:

”Mer ”häng-platser”, så att man typ kan sitta inne med kompisar och spela kort eller liknande” (Respondent enkät)

”Mer grupper där man kan vara med folk och umgås, kanske att man har någon aktivitet som man gör tillsammans eller bara sitter och pratar om livet typ” (Respondent enkät)

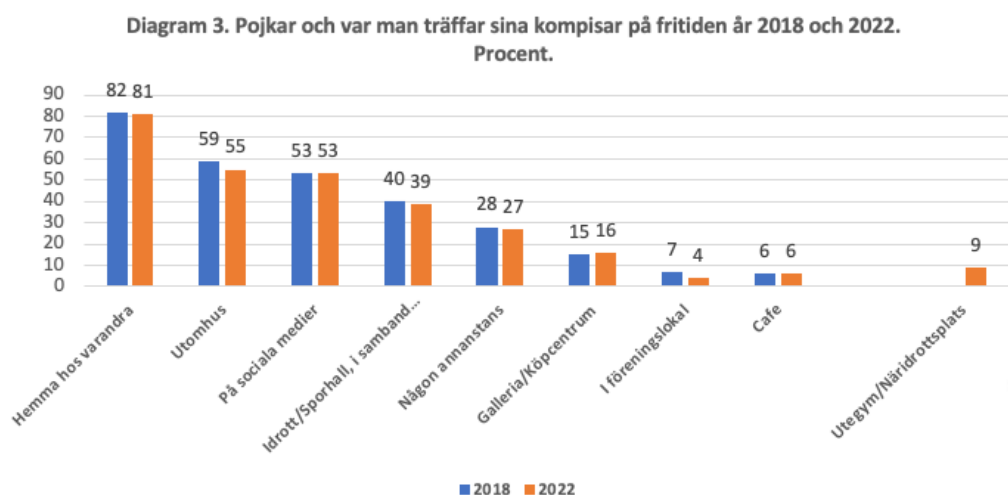
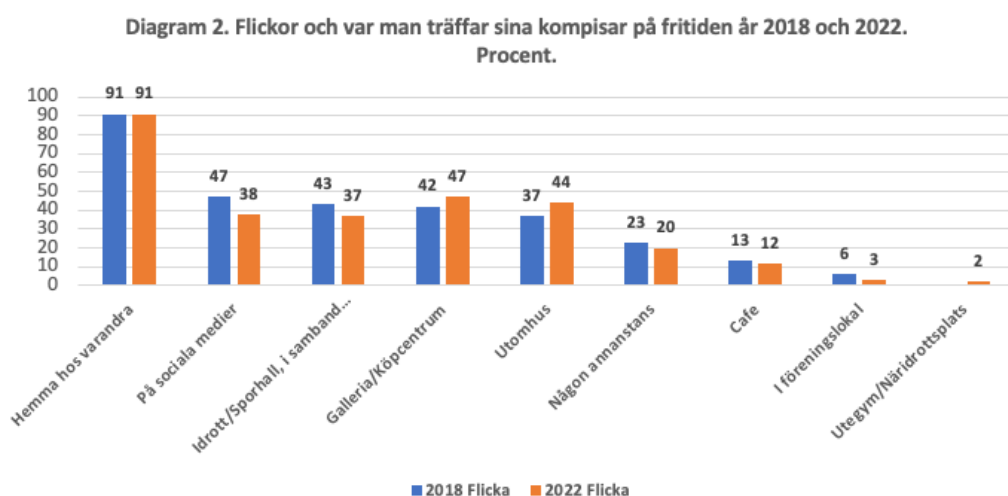
Önskemålen bland pojkar följde ett liknande mönster som bland flickor och det längre citatet nedan kan sägas representera önskemål bland pojkar avseende mötesplatser:

”Det finns 1 museum i hela Piteå, helt värdelöst, där har det inte skett någon förändring på det över 7 år. Om det då ska finnas ett alternativ om museum i blanketten så kan man ju ändå inviga ett innan man frågar om man går på ett. Det finns ingen fungerande ungdomsgård i hela Piteå, Kaledio ja, men känner eller vet till inte till en enda person som går dit veckovis. Till skillnad från andra städer så finns det massor av olika klubbar, ungdomsgårdar eller annat för folk att gå på sin fritid förutom hemma. Där man kan gå med vänner, pyssla, läsa, socialisera, plugga eller inte vet jag men fatta grejen. Samtidigt klagar hela jävla Piteå kommun på att ungdomar är på stan och ”hängar” som om det vore en ungdomsgård, såklart tycker jag också att detta är ett stort problem och att stan inte ska vara en ungdomsgård. Istället för att göra insändare i PT och skicka mass-mejl till alla föräldrar i hela stan och säger att ”stan och Max området inte är någon ungdomsgård”, såklart det inte är det och hållet inte med i det. Men man kan ju ändå ha någon självinsikt och göra någonting åt problemet. Gör mer ungdomsgårdar, kom med mer förslag att göra saker, som museum, ungdomsvänliga ställen m.m. Istället bara för att klaga på allting. Så det finns sjukt mycket i denna kommun som saknas, b.la intelligens på kommunhuset. /15 år” (Respondent enkät)

Önskemålen om sociala mötesplatser bland ungdomarna i årskurs 7 och årskurs 9 väcker i sin tur frågan om var unga träffas och umgås och om detta har förändrats mellan 2018 och 2022. I diagram 2 och 3 nedan framgår detta, mötesplatserna är rangordnade utifrån vilka som är vanligast bland flickor och pojkar.

Både bland flickor och pojkar är det vanligast att man träffas hemma hos varandra, i synnerhet bland flickor, vilket är oförändrat mellan åren. Däremot skiljer sig det signifikant mellan flickor och pojkar där de förstnämnda träffas i en galleria/köpcentrum och på café i större utsträckning samt. Pojkar träffas utomhus, på sociala medier och ”någon annanstans” i större utsträckning än flickor. Bland pojkar är det små skillnader mellan åren med avseende var man brukar träffa sina kamrater, alternativen utomhus och föreningslokal har dock blivit mindre vanliga som mötesplats. Bland flickor finns en del förändringar där man möts i mindre utsträckning på sociala medier och i idrott/sporthallar i samband med aktiviteter och i föreningslokal. Däremot har gallerier/köpcentrum blivit vanligare som mötesplats.

Sammanfattningsvis så kan resultatet tolkas som att en dryg tredjedel av ungdomarna inte är helt nöjda med vad som finns att göra för ungdomar i deras ålder och detta är vanligare bland flickor jämfört med pojkar. Det man verkar saknar i första tycks vara sociala mötesplatser dit man ”kan gå med vänner, pyssla, läsa, socialisera, plugga”. Möjligen avspeglas detta i att andelen flickor som träffas i galleria/köpcenter eller utomhus har blivit större.

VAD GÖR DE UNGA PÅ FRITIDEN?

I detta avsnitt presenteras vilka aktiviteter som ungdomarna anger att de gör på sin fritid med jämförelse mellan åren. Avsikten är att belysa eventuella skillnader mellan pojkar och flickor samt förändringar mellan åren. I diagram 4 och 5 framgår vilka de vanligaste fritidsaktiviteterna är rangordnade utifrån hur förekommande de är bland flickor och pojkar.

Diagram 4. Flickor i årskurs 7 och 9 i Piteå kommun 2018 och 2022. Vilka fritidsaktiviteter utövar man, andel som utövar minst en gång per månad till flera gånger i veckan. Procent.

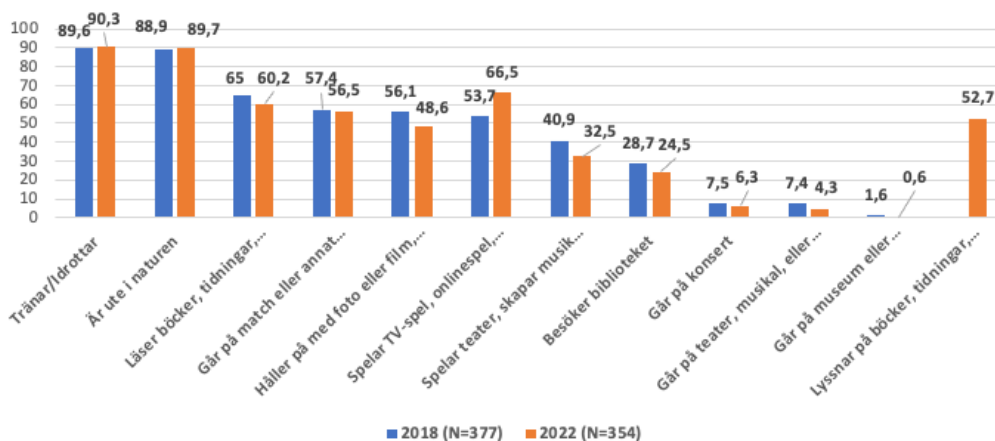
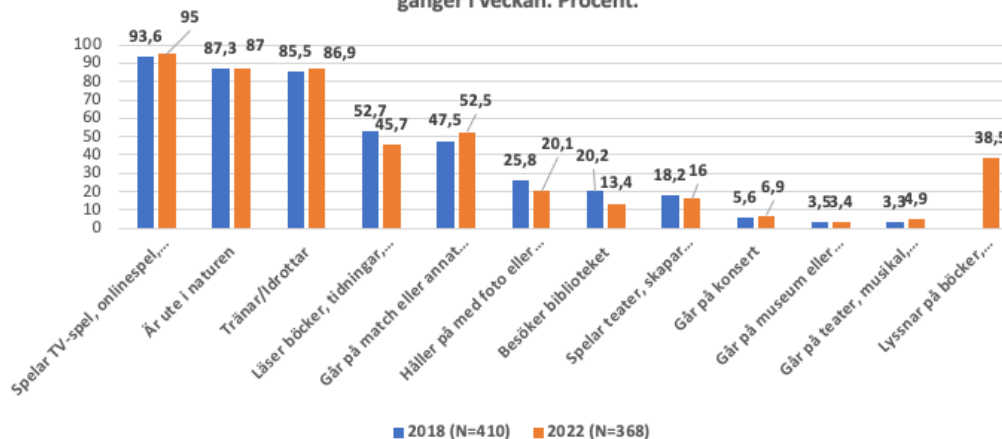

Diagram 5. Pojkar i årskurs 7 och 9 i Piteå kommun 2018 och 2022. Vilka fritidsaktiviteter utövar man, andel som utövar minst en gång per månad till flera gånger i veckan. Procent.

När det gäller vilka fritidsaktiviteter som högstadiellevorna anger finns tämligen påtagliga genusmönster där flickor generellt i något större utsträckning anger att de har en fritidssysselsättning de utövar minst en gång per månad. Denna skillnad blir tydligare avseende olika aktiviteter där kulturellt skapande och kulturella aktiviteter är betydligt vanligare bland flickor jämfört med pojkar (statistiskt signifikanta skillnader). Pojkar anger i signifikant större utsträckning att de spelar Tv-spel, onlinespel eller dataspel. Den mest genusneutrala fritidsverksamheterna är idrott/träna och att vara ute naturen. Vid en jämförelse mellan åren framgår

att flickor anger att de spelar data/tv/onlinespel i större utsträckning medan de skapande aktiviteter som att skapa musik och spela teater blivit mindre vanligt. Både bland pojkar och flickor har det blivit mindre vanligt att läsa böcker och tidningar vilket möjligen har ersatts av att lyssna på böcker och tidningar (frågan om denna aktivitet ställdes inte i 2018-års undersökning). En annan aspekt är hur ofta unga utövar sina fritidsaktiviteter vilket redovisas i tabell 2 nedan.

Tabell 2. Antal aktiviteter, aktivitetsfrekvens bland flickor och pojkar i Piteå kommun 2018 och 2022.

	2018		2022	
Aktivitetsindex	<i>Flicka</i>	<i>Pojke</i>	<i>Flicka</i>	<i>Pojke</i>
0-3 aktiviteter	23	29	7	8
4-5 aktiviteter	41	46	18	33
6 eller fler aktiviteter	36	25	75	58
Aktivitetsfrekvens ¹¹	28,6	27,8	28,0	27,1
N=	377	410	354	368

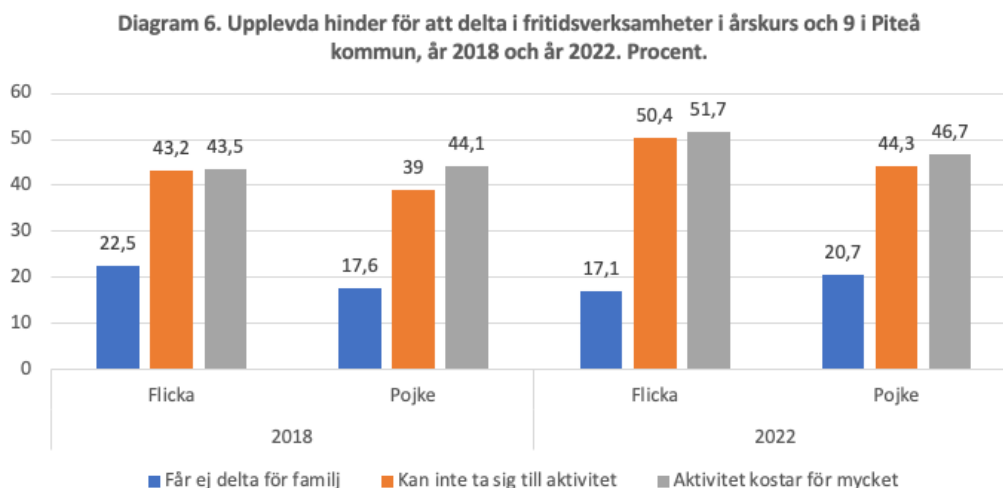
Av tabell 2 framgår tämligen markanta skillnader mellan åren. Både pojkar och flickor anger fler aktiviteter i större utsträckning där skillnaderna är signifikanta mellan 2018 och 2022. Andelen som anger alternativet ”6 eller fler aktiviteter” har fördubblats bland både pojkar och flickor, där flickor anger det i signifikant större utsträckning jämfört med pojkar. Detta skulle kunna tolkas som att ungdomarna blivit mer aktiva på sin fritid. Detta motsägs dock när hänsyn tas till aktivitetsfrekvensen. Både bland pojkar och flickor är den högre år 2018 jämfört med 2022. Detta innebär att eleverna var utövade färre aktiviteter 2018 men gjorde det oftare jämfört med 2022.

Vid en multivariat regressionsanalys med fritidsaktivitetsindex ovan som beroende variabel för år 2022, så är kön, medlemskap i förening, om unga oroar sig för föräldrars ekonomi samt att de anger att de inte kan delta i aktiviteter på grund av att kostar för mycket faktorer som ger signifikanta skillnader. Kön genom att flickor ökar aktivitetsutövandet vilket också gäller medlemskap i föreningar. Oro för föräldrars ekonomi och att aktiviteten kostar för mycket minskar aktivitetsutövandet.

1 Aktivitetsfrekvens är ett ”grovt” mått på hur ofta elever utövar en aktivitet. Index är konstruerat så att frekvenserna (antal gånger man utövar en aktivitet, tex dagligen, flera ggr/vecka) för utövade aktiviteter summeras för respektive elev, index kan anta värden mellan 5-66, ju högre värde desto fler gånger utövar man aktiviteten. Skalan 11-55 beror på att svarsalternativen summerats för eleverna för respektive aktivitet, tex 1 ”Aldrig”, 2 ”Någon gång per år”, 3 ”Någon gång i månaden”, 4 ”En gång i veckan” 5 ”Flera gånger i veckan”. Tex om en elev angett 1 dvs ”aldrig” i samtliga frågor får denne värdet 11 på index. Om eleven svarat 5 dvs ”flera gånger i veckan” får eleven värdet 55 i index.

HINDER FÖR ATT DELTA I FRITIDSAKTIVITETER?

Av föregående avsnitt framgick således att en del av ungdomarna upplever hinder för att utöva fritidsaktiviteter. I enkäterna för bägge åren så ställs frågor om vilka hinder som ungdomarna säger sig ha för att kunna delta i aktiviteter, se diagram 6 nedan.

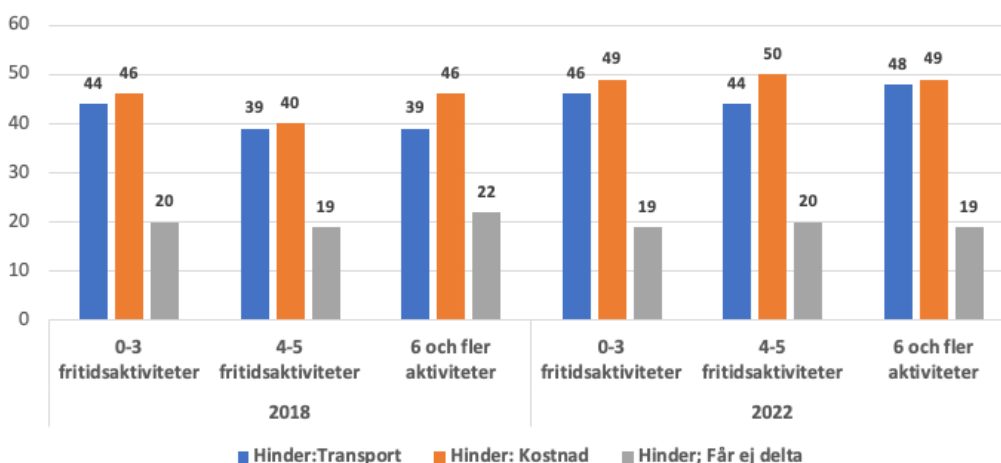

När det gäller upplevda hinder för att delta i aktiviteter finns inga statistiskt signifikanta skillnader mellan pojkar och flickor med undantag för ”får ej delta för familj” i 2018 års undersökning där flickor i signifikant större utsträckning anger detta. Denna skillnad är dock inte signifikant i 2022 års undersökning samt att det är pojkar som anger det hindret i större utsträckning. Det vanligaste hindret både bland pojkar och flickor är att en aktivitet kostar för mycket, följt av att inte kunna ta sig till en aktivitet. När det gäller dessa hinder så har de blivit vanligare bland både pojkar och flickor i 2022 års undersökning, särskilt bland flickor där andelarna är signifikant större jämfört med 2018.

I 2022 års undersökning så anger barn som oroar sig för föräldrarnas ekonomi i större utsträckning hindren ”ta sig till aktivitet” och ”aktivitet kostar för mycket”. Skillnaderna är signifikanta och skulle kunna tolkas som att det finns socioekonomiska skillnader mellan barnen som påverkar deras möjligheter att delta i fritidsverksamheter. Det behövs dock flera variabler som inte är tillgängligt i detta datamaterial för att göra en sådan analys, tex föräldrars utbildningsnivå, inkomst och vilken utsträckning de yrkesarbetar. Däremot finns inga signifikanta skillnader med hänsyn till om barnen har utländsk bakgrund eller ej.

Utifrån elevernas svarsmönster avseende hinder uppstår två frågor, den första är om upplevda hinder leder till att man deltar i färre aktiviteter och den andra är vilka hinder som tycks vara mer begränsande än andra för att kunna delta. Diagram 7 i kommande stycke syftar till att belysa dessa frågor.

Diagram 7. Hinder för fritidsaktiviteter och aktivitetsgrad fritidsverksamheter i årskurs 7 och 9 i Piteå kommun, år 2018 och år 2022. Procent.

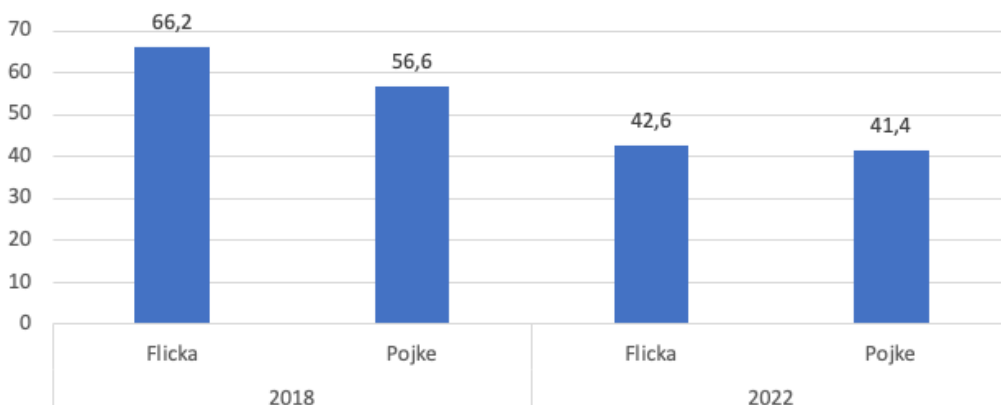

Oavsett vilka hinder man upplever eller inte upplever så finns inga signifikanta skillnader med avseende på antal fritidsaktiviteter man utövar vilket gäller både 2018 och 2022. Det finns inga signifikanta skillnader mellan hindren för deltagande så att något hinder är mer begränsande än något annat. Detta kan tolkas som att trots angivna hindren så är eleverna ändå tämligen aktiva på sin fritid, oavsett om man upplever hinder eller ej. Däremot kan det vara så att man inte kan göra vissa aktiviteter som man skulle ha gjort i stället om möjligheter och inte hinder funnits.

MEDLEMSKAP I FÖRENINGAR OCH FRITIDSAKTIVITETER

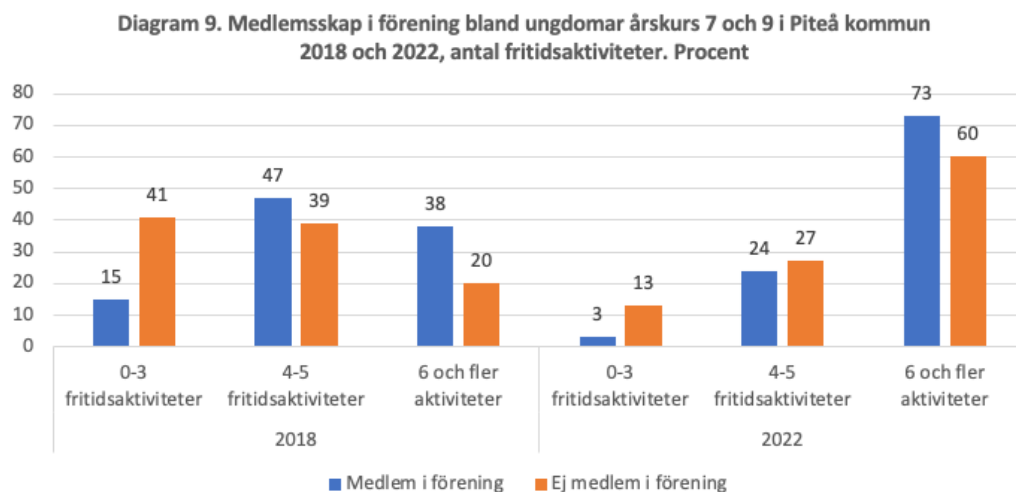
Signaler från bl a olika idrottsförbund lyfter fram farhågor att både medlemskap och aktivitet inom föreningar har minskat till följd av den pandemi som varit och med de restriktioner för socialt umgänge som den medfört. När det gäller ungdomar i högstadietålder i Piteå kommun så tycks nämnda farhågor besannas. I diagram 8 framgår hur medlemskap i föreningar förändrats mellan 2018 och 2022.

Diagram 8. Medlemskap i förening bland elever i årskurs 7 och årskurs 9 i Piteå kommun år 2018 (N=794) och år 2022 (N=730). Procent.

Det är en påtagligt mindre andel bland både flickor och pojkar som anger att de är med i en förening när åren 2018 och 2022 jämförs. Bland flickor har andelen minskat med nära 24 % och bland pojkar med drygt 15%. År 2018 var det signifikanta skillnader mellan pojkar och flickor med avseende på medlemskap i föreningar vilket förändrats till 2022 där andelen som är med i föreningar är i stort sett lika stor.

En följdfråga är således om de mindre andelarna som säger vara med i någon förening också är av betydelse för i vilken utsträckning som ungdomarna är aktiva på sin fritid. Diagram 9 belyser detta.

Bland eleverna är det signifikanta skillnader mellan de som är medlem i en förening och de som inte är det med avseende på hur många fritidsaktiviteter man säger sig utöva minst en gång per månad, där de förstnämnda i betydligt större utsträckning har fritidsaktiviteter vilket gäller både 2018 och i synnerhet år 2022. Denna utveckling kan uppfattas vara paradoxal eftersom andelen som är med i en förening har minskat. Förklaringen är att ökningen av antalet aktiviteter mellan åren har ökat generellt bland eleverna oavsett om man är med i en förening eller ej. Ökningen av antalet aktiviteter är något större bland ungdomar som inte är med i någon förening jämfört med de som är med i en förening. Oavsett dessa förändringar så är aktivitetsgraden högre bland ungdomar som är med i en förening jämfört med de som inte är det, både när det gäller antalet aktiviteter man anger att man gör, men också hur ofta man utför aktiviteten, se tabell 3 i kommande stycke.

Tabell 3. Kön och antal fritidsaktiviteter i årskurs 7 och 9, 2018 och 2022, i Piteå kommun (medelvärden).

	2018		2022	
Aktivitetsindex	<i>Flicka</i>	<i>Pojke</i>	<i>Flicka</i>	<i>Pojke</i>
Antal aktiviteter/ Föreningsmedlem	5,3	4,8	7,6	6,8
Aktivitetsfrekvens/ Föreningsmedlem	29,9	29,5	29,0	28,5
Antal aktiviteter/Ej medlem	4,2	3,9	6,7	5,7
Aktivitetsfrekvens/ Ej medlem	26,1	25,6	26,7	25,3
N=	377	410	354	368

Utöver det som nämnts att de ungdomar som är med i en förening har fler aktiviteter som man gör och att man gör dessa oftare så framgå en intressant skillnad mellan åren. Aktivitetsfrekvensen är aningen lägre år 2022 bland både pojkar och flickor vilket gäller både ungdomar som är föreningsmedlemmar och ungdomar som inte är det. Sammantaget innebär detta att ungdomar är lite mindre aktiva på sin fritid år 2022 jämfört med år 2018.

En reflektion är att några vanliga exempel på fritidsaktiviteter saknas i frågeformulären, till exempel ridsport, aktiviteter relaterade till motorintresse, att besöka fritids/ungdomsgård. Möjligen hade fler frågor med exempel på aktiviteter eller en öppen fråga om ”andra fritidsaktiviteter” kunnat ge ytterligare insikter i ungdomars fritidsutövande.

FRITIDSAKTIVITETER, HÄLSA OCH DROGER

Att ha en aktiv fritid med möjligheter att utöva aktiviteter som dagens unga är intresserade av och tycker om brukar ur ett hälsoperspektiv på barn och ungdomar beskrivas som hälsofrämjande faktorer eller skyddsfaktorer mot ohälsa och användning av tobak, alkohol och droger. I detta avsnitt redovisas hur ungdomarna tycker att de mår och vilka hälsobesvär de anger de har samt vilken betydelse som fritidsaktiviteter kan för deras hälsa för åren 2018 och 2022. När det gäller fritidsaktiviteter som skyddsfaktor mot att använda tobak, alkohol och droger redovisas resultat för 2018 års undersökning. Anledningen är att frågor om tobak, alkohol och droger inte ställdes i 2022: års undersökning. När det gäller hur ungdomarna uppfattar sin hälsa så framgår detta av diagram 10 och 11 i kommande stycken.

Diagram 10. Flickor, självskattad hälsa och besvär i årskurs 7 och 9. År 2018 och 2022.

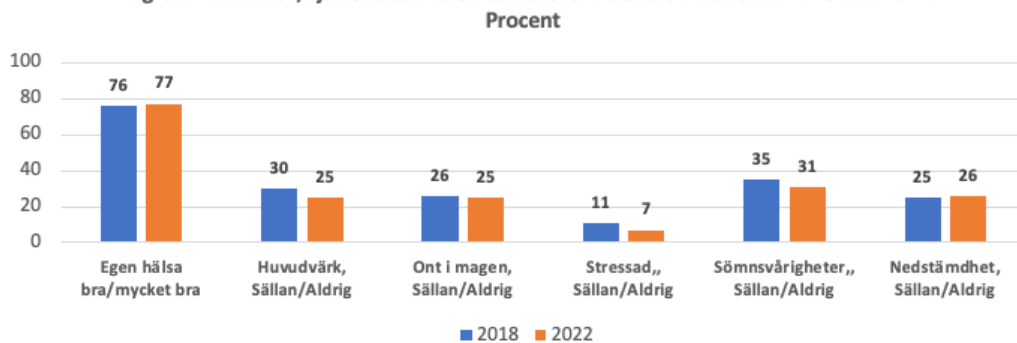
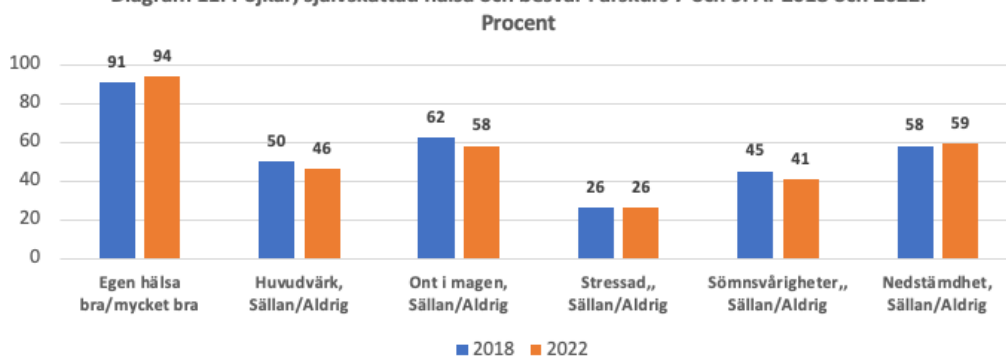

Diagram 11. Pojkar, självskattad hälsa och besvär i årskurs 7 och 9. År 2018 och 2022.

Både bland pojkar och flickor är det små och inte statistiskt signifikanta förändringar för enskilda hälsoindikatorer vid en jämförelse mellan år 2018 och 2022. Det finns dock en svag trend att hälsobesvaren blivit fler både bland pojkar och flickor avseende att ha huvudvärk, ont i magen och sömnsvårigheter genom att en mindre andel anger att de sällan/aldrig har det. Däremot är det en systematisk skillnad mellan pojkar och flickor genom att det är signifikanta skillnader i samtliga hälsoindikatorer både 2018 och 2022. Flickor anger i mindre utsträckning den egna hälsan som bra eller mycket bra samt i betydligt mindre utsträckning en frånvaro av andra hälsobesvär jämfört med pojkar.

Frågan är då om fritidsaktiviteter kan ha någon hälsofrämjande effekt bland ungdomarna. Tabell 3 i kommande stycke syftar till att belysa denna fråga.

Tabell 4. Antal fritidsaktiviteter och hälsobesvär, ungdomar i årskurs 7 och årskurs 9, år 2018 och 2022. Piteå kommun. Procent.

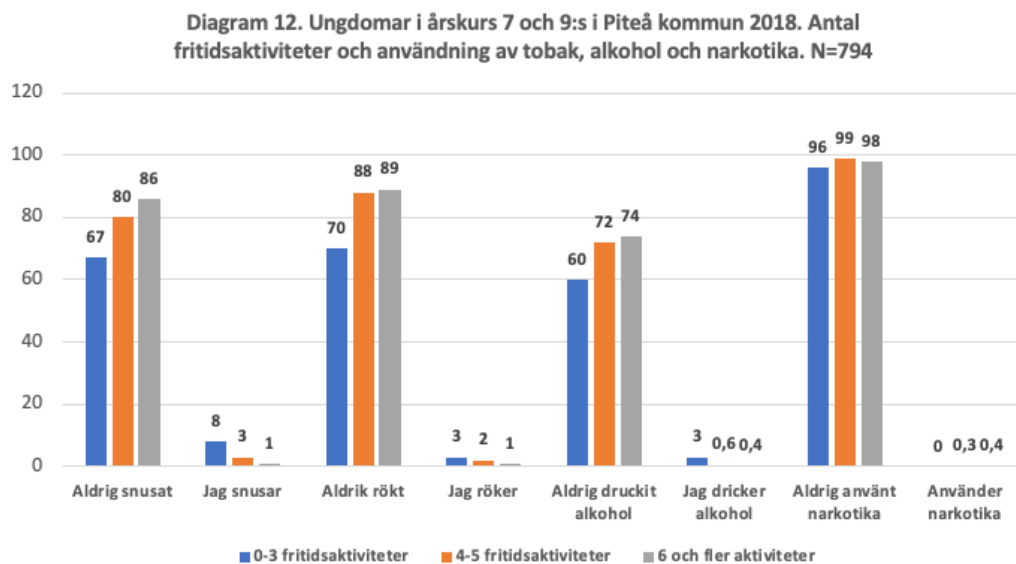
Aktiviteter antal	2018			2022		
	0-3	4-5	6 och fler	0-3	4-5	6 och fler
Hälsa: bra/mycket bra	84	86	90	77*	86	85
Huvudvärk: flera ggr/vecka, dagligen	15	11*	15	21*	12	13
Ont i mage: flera ggr/vecka, dagligen	8	8	12	19	4**	14
Stress: flera ggr/vecka, dagligen	39	32**	38	38	30*	37
Sömnsvårigheter: flera ggr/vecka, dagligen	26	17**	28	21	24	25
Nedstämdhet: flera ggr/vecka, dagligen	18	16	28**	27	16	20
N=	205	347	242	53	189	488

Av tabellen framgår att det inte är några signifikanta skillnader avseende av hur unga skattar sin hälsa undantaget år 2018 där de med 0-3 aktiviteter anger hälsan som bra eller mycket bra. När det gäller olika besvär finns signifikanta skillnader avseende huvudvärk, stress, sömnsvårigheter och nedstämdhet i 2018 års undersökning. I 2022-års undersökning finns signifikanta skillnader mellan antal aktiviteter och huvudvärk, ont i mage, stress och nedstämdhet. Resultatet kan tolkas som att få (0-3) eller många (6 och fler) fritidsaktiviteter är av betydelse och kan leda till hälsobesvär. Minst hälsobesvär anges av elever med 4-5 aktiviteter. Detta mönster är likadant om man kontrollera för kön, det vill säga att mönstret är detsamma för pojkar och flickor, men besvaren är färre för pojkar och de anger hälsan som bra eller mycket bra i större utsträckning.

Sammanfattningsvis då resultatet som framgår i tabellen läggs samman till en helhetsbild så framträder ett mönster som kan tolkas som att fritidsaktiviteter kan vara hälsofrämjande. Sambandet är dock inte linjärt så att fler aktiviteter leder till en bättre hälsa. Utfallet kan snarare tolkas som att det gäller att ha "lagom" många verksamheter för att må bra, att inte ha någon fritidsaktivitet eller att ha för många aktiviteter tycks öka risken för att uppleva någon form av hälsoproblem. En annan aspekt och som kom fram i diagram 10 och 11 är de systematiska skillnaderna mellan pojkar och flickor med avseende på att uppleva sig ha en bra eller mycket bra hälsa och frånvaro av hälsoproblem, där pojkar verkar må bättre och anger sig vara utan hälsoproblem i större utsträckning. Sammantaget så implicerar analysen att det finns genusaspekter som sannolikt behöver fördjupade och multivariata eller intersektionella analyser där flera olika faktorer kan vägas samman för att få en bättre förståelse för dessa skillnader.

Fritidsaktiviteternas betydelse som hälsofrämjande faktorer kanske inte var helt uppenbara genom att ju fler aktiviteter som ungdomarna har desto bättre mår man. När det gäller fritidsaktiviteternas betydelse som skyddsfaktorer mot tobak, alkohol och droger så är effekten av antal fritidsaktiviteter tydligare, vilket framgår av diagram 12 nedan.

I diagrammet framgår antalet fritidsaktiviteter som varje enskild elev säger sig ha och om man avstått eller använder tobak, alkohol eller narkotika. Det är signifikanta ($p=0,001$) skillnader mellan antalet aktiviteter och i vilken utsträckning man provat på eller avstått från alkohol och tobak, som innebär att ju fler aktiviteter man deltar i desto mindre är sannolikheten att man testat eller använder tobak och alkohol. När det gäller narkotika finns inga signifikanta skillnader med hänsyn till antal aktiviteter vilket beror på att ytterst få har provat på eller använder narkotika. Vid kontroll för pojkar och flickor kvarstår detta mönster. Det finns emellertid en skillnad mellan pojkar och flickor där de senare avstått från tobak i större utsträckning jämfört med pojkar, i synnerhet avseende snus. Fritidsaktiviteter kan således tolkas som att vara skyddsfaktorer som minskar risken för att använda droger.

DELTAGANDE AKTIVITETER/WORKSHOPS

Den här delen omfattar en beskrivning av aktiviteterna i now-wow-how workshopparna samt resultaten av desamma.

”Vad en gör”

En av now-aktiviteterna omfattade att beskriva fritidsaktiviteter utifrån ”vad en gör”, dvs. vad ungdomarna gör på fritiden i nuläget. Deltagarnas nuvarande beskrivningar av fritidsaktiviteter har delats in i kategorierna natur & rekreation, kulturliv, föreningsaktiviteter, samt aktiviteter för barn, unga och familj. Utgångspunkten för kategorierna är en indelning som Piteå kommun själva använder sig av i förhållande till attraktiv livsmiljö, samt att det lämpade sig väl utifrån identifierade teman i det empiriska materialet. En sammanställning av materialet finns även i bilaga Vad en gör- fritidsaktiviteter i Piteå.

Natur & Rekreation

Ungdomarna har uppgett att de ”gymmar”, ”åker skoter”, ”går promenader”, ”springer”, ”går ut med hunden” och ”badar” på sin fritid. Någon ”campar” och någon ”grillar någon gång ibland”. Tennis, padel, badminton, poker och vattenskoter är andra aktiviteter som uppgetts. På sommaren badar en del och på vintern är det skoter som gäller för några andra. Se bilaga 1 för alla svar.

Kulturliv

Deltagarna uppger att de går på teater, målarkurser, graffitikurser, är med i teater-, dans- och jazzgrupper, sjunger i kör och ”är på Kaleido” på sin fritid. I den här kategorin skiljde sig skolorna väsentligt åt. En av de deltagande skolorna har uppgett många olika aktiviteter i denna kategori, en av andra skolorna har inte uppgett någonting alls som kan härröras till denna kategori och en av skolorna har endast uppgett en aktivitet i form av teater.

Föreningsliv

Gemensamt för alla deltagande skolor är att de allra flesta av deltagarna är engagerade i olika organiserade aktiviteter i form av fotboll, innebandy, handboll, ridning, hockey eller simning ibland i kombination med egna sportaktiviteter i form av att ”gymma”, ”springa” eller ”gå på promenad”. Några hade även flera aktiviteter varje vecka och uppgav både att det var lagom mycket aktiviteter och att det var ”mycket matcher på helgerna”. Några har uppgett att de har fler än 8 aktiviteter per vecka, vilket kan ses som i överkant.

Barn, unga och familjeaktiviteter

Den här kategorin var tveklöst den med flest aktiviteter för deltagarna. En stor del av deltagarnas fritid ägnas åt att ”hänga med kompisar”. Flera uppgav att det innebär att ”köra epa”, ”ströga”, eller i vissa fall att bara ”parkera på Coop” eftersom det kostar för mycket pengar att köra omkring. Epa-kulturen tycks utbredd och ha ett högt socialt kapital i denna grupp, där det ekonomiska kapitalet tycks vara

lägre, flera uppgav att det kostade för mycket med bensin eller att gå och shoppa eller fika på stan. Några uppgav att "hängandet" både kan ske hemma hos kompisar som på stan eller skolan samt att det i vissa fall kunde innebära att åka till en annan stad som Luleå eller Älvsbyn. Sociala medier, att titta på strömmade serier eller youtube samt att spela olika former av spel är högt utbrett i denna grupp. Tiktok, Snapchat och Instagram är några av de sociala medier som många tycks använda, några i kombination med att spela spel som exempelvis Fifa, Fortnite, GTA eller Rocket league allt från en till sex timmar per dag, vilket uttrycktes som "gameing alla dagar i veckan" av en deltagare. Det sociala kapitalet i dessa aktiviteter är inte uppenbart, det tycks vara socialt accepterat att spela och att använda sociala medier och så vidare, men det är inte tydligt utifrån denna studie om detta ger ett kulturellt kapital, dvs. är högt värderat av gruppen. En förklaring kan vara att det är normaliserat, det är "det man gör" och att det därmed har varken högt eller lågt värde. Deltagarna har även uppgett att de tränar sin hund en till två timmar per dag, några lagar mat eller bakar någon gång varje vecka, andra uppgav att de mest sover eller "chillar". De lyssnar en hel del på musik, sjunger eller "softar" rent allmänt. Några få har uppgett att de "pluggar" på sin fritid. På en av de tre deltagande skolorna uppger några att de "festar" eller dricker alkohol varje vecka. Om detta är en del av ett socialt kapital på just denna skola, eller något de andra deltagarna inte ville uppge, kan inte avgöras inom ramen för denna studie.

Bild 3. Visar aktiviteter under workshopparna på en av de deltagande skolorna. Foto: Åsa Wikberg Nilsson

Personas

En av now-aktiviteterna var en variant på den normkreativa designmetoden 'Namnge karaktären' (Alves Silva, Ehrnberger, Jahnke, & Wikberg Nilsson, 2016), i det här fallet utformad som att utifrån en bild av en fiktiv person, inom designmetodik beskrivet som en så kallad 'persona' (Wikberg Nilsson, Erikson, & Törlind, 2021), beskriva den personens familj, skola, fritidsintressen, var i Piteå hen utövar sina intressen samt vilka drömmar personen har. Metoden syftade till att förstå hur deltagarna uppfattar andra personer och vilka normer som råder inom gruppen i stort. Deltagarna fick diskutera och beskriva utifrån fördefinierade mallar med en illustration av en person, samt fält där de kunde beskriva personens namn, skola, vad de gör på fritiden, vad de vill göra på fritiden och personens drömmar.

Persona A

En persona var visualiserad som en person med ljust hår och ljus hudfärg med grå tröja och keps bak-och-fram med ett epa-traktormärke i bakgrunden. Den här personen har de flesta tolkat som att det är en ung man. Det här tycks vara en person som de flesta "kände igen" och kunde relatera till. Personen har i de allra flesta fall getts en normativt vanlig familjesituation av mamma, pappa och syskon. Hans främsta fritidsintressen beskrivs av deltagarna som att "ragga", "ströga på stan" och "festa på coop-parkeringen". Drömmarna är att "gå fordons på Strömbacka", "köpa egen bil och fixa den" samt att "få jobba som mekaniker på en verkstad". Det här tycks vara en persona som ligger högt inom ramen för det kulturella, sociala och det symboliska kapitalet, dvs. en person som värderas ha stort socialt nätverk, många kompisar och görandes "rätt" saker som att festa, åka epatraktor och "ströga" som tycks högt värderat inom denna grupp.

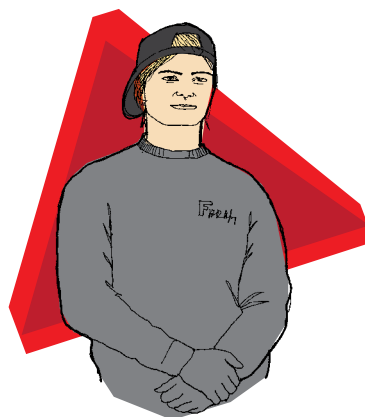

Bild 4. Persona A.
Illustration: Åsa Wikberg Nilsson

Persona B

En persona var visualiserad som en ung stark person med ljus hudfärg, stolt kroppshållning, runda kroppsformer och långt rosa hår som håller i en kettlebell. Den här personen har de flesta av deltagarna tolkat som en tjej. Någon har uppgett att

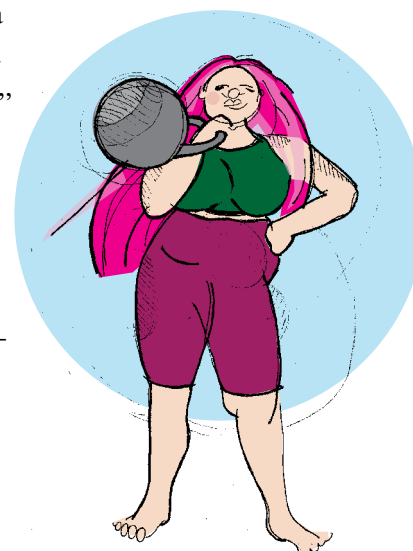
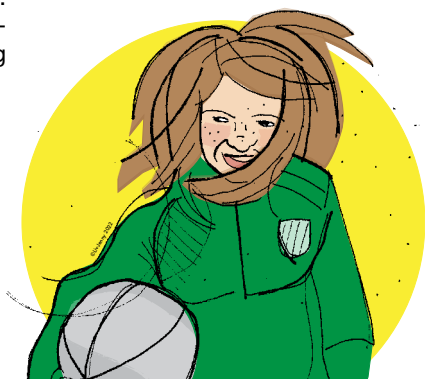

Bild 5. Persona B.
Illustration: Liv-Jenny Sandberg

hon har en ”milf-morsa”, vilket är en vulgär sexuellt anspelande akronym. På en av de deltagande skolorna förekom uppenbart misogyn uttalanden kring denna karaktär. Flera av deltagarna på alla skolor har uppgett att hon har en icke normativ familjesituation i form av två mammor. Det kan ses som positivt att deltagarna erkänner homosexuella familjesituationer, men kan även ses som mer negativt i att de upplever att denna persona avviker från normen och därmed anses behöva avvika i ytterligare aspekter. Några har uppgett att hon är mobbad och att hennes dröm är att få kompisar och hjälp att våga gå till skolan. Detta kan tolkas som att deltagarna har erfarenhet av att det finns avvikande personer som mobbas på denna skola, eller att det är något de uppfattar sker för avvikande personer, något som inte kan fastställas i denna korta studie. Deltagarna tycks dock uppfatta att personen har lågt kulturellt, socialt och symboliskt kapital vilket kan tolkas som att det kan vara svårt att avvika från normen kring hur ”en ska se ut” i Piteå.

Bild 6. Persona C.
Illustration: Liv-
Jenny Sandberg

Persona C

En annan persona var visualiserad som en person med ljus hudfärg, grön tröja, lite lagom halvlångt rufsigt hår och hållandes en boll i ena armen. Denna persona har alla deltagare tolkat som en idrottsintresserad tjej, som antingen spelar fotboll eller basket eller både och. Familjekonstellationen beskrivs som normativt traditionell i form av mamma, pappa och småsyskon. Hon uppges ha drömmar om att ”åka utomlands”, ”spela i Luleå basket” eller ”bli fotbollsproffs” eller i vissa fall ”att lämna Piteå”. Hon vill ”bilda familj”. Deltagarna tycks anse att denna persona har ett godkänt kulturellt, socialt och symboliskt kapital, vilket kan tolkas som att det är accepterat att vara idrottsintresserad tjej, vilket är positivt, och att vilja lämna Piteå, vilket kan ses som mer negativt ur ett Piteå kommunperspektiv.

Bild 7. Persona D.
Illustration: Åsa
Wikberg Nilsson

Persona D

En persona var visualiserad som en person med ljus hudfärg i grön tröja, med kort mörkt hår eller uppsatt hår, hållandes i en spelkonsol och görandes segertecken mot en rosa bakgrund. Den här personen har många av deltagarna tolkat som en homo- eller transsexuell person, med en normativt traditionell familjesituation av mamma, pappa och syskon, med några undantag av skilda föräldrar som har nya traditionella familjekonstellationer.

Det är en person som exempelvis beskrivs av deltagarna som att mest “vill bara vara hemma och spela tv-spel”, “odla i trädgården” och “vara med sin pojkvän” och som drömmer om att “bli en känd youtuber” men som det beskrivs “inte kommer att lyckas”. Det här kan beskrivas som en person med lågt kulturellt, socialt och symboliskt kapital, trots att hen spelar tv-spel som många har uppgett att de själva gör, och trots att drömmarna är att bli känd, vilket borde ha högt kulturellt kapital inom denna grupp. Det uppfattat homo- eller transsexuella kan därmed sägas slå igenom och överträffa de saker denna person gör eller vill göra, med resultatet att personen blir lägre värderad.

Persona E

En annan persona var visualiserad som en person med halvlångt ljus hår och ljus hy, i mörk tröja och hållandes i en bok. Denna persona har alla deltagarna uppfattat som en ung kvinna, med en traditionell familjekonstellation. Hon beskrivs gilla att läsa, gå promenader, filosofera, plugga och baka kakor. Hon sägs mest vara i centrala Piteå på biblioteket eller på caféer. Hon drömmer exempelvis om att “gå humanistisk linje på gymnasiet”, “bli författare eller konstnär”, “flytta till New York” eller “åka till Italien på semester”. Det här är en karaktär som ligger någonstans i mitten av det kulturella kapitalet, det är uppenbart inte det som är högst värderat av denna grupp men det är ändå någotsånär accepterat att läsa och plugga. Det sociala kapitalet är svårare att utläsa ur materialet i denna studie, det kan vara så att personen är mycket ensam, det vill säga har lågt socialt kapital, men det kan även vara så att personens ekonomiska kapital är högt och ger en fördel till det sociala kapitalet.

Bild 8. Persona E.
Illustration: Liv-
Jenny Sandberg

Persona F

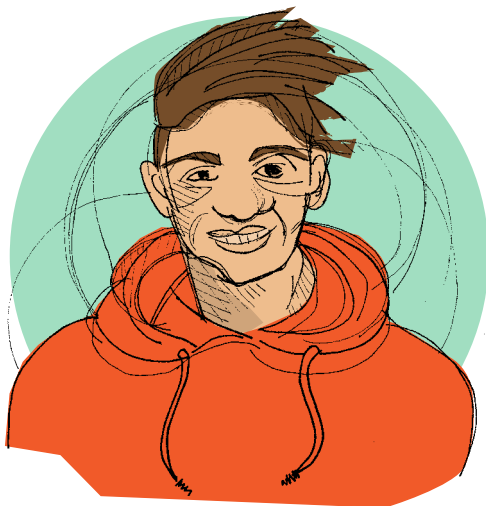
Denna persona var visualiserad som en person med kort ljus hår, ljus hy, iklädd blå huvtröja och byxor sittandes i en rullstol med en basketboll i händerna. Denna person har av deltagarna tolkats som en ung man, som av flera beskrivs ha en traditionell familjekonstellation med mamma, pappa och syskon och även ett husdjur i flera fall. Några beskriver att han endast har en förälder. Han “spelar datorspel” och “kelar med

Bild 9. Persona F.
Illustration: Liv-
Jenny Sandberg

katten” på fritiden, “ser på tv”, “är mest hemma eller på bakgården”. Några har beskrivit att han “går i specialskola” och “är mobbad”. Han drömmer exempelvis om “att kunna gå” eller om “att starta en youtube-kanal för att lära personer programmera”. Sammanfattningsvis kan det tolkas som att den här personen har lågt kulturellt och socialt kapital, där det kan tolkas som att funktionsvariationen är det som ger ett lägre värde i ett socialt sammanhang.

Bild 10. Persona G.
Illustration: Liv-
Jenny Sandberg

Persona G

Den sjunde och sista personen var en visualiserad som en person med kort mörkt hår och lite mörkare hudfärg, i röd huvtröja och med ett leende på läpparna. Deltagarna har tolkat personen som en ung man med en traditionell familjekonstellation, där några dock beskriver det som att han har “skilda föräldrar” eller “endast en mamma”. Beskrivningarna av den här karaktären skiljer sig åt mellan skolorna. På en skola har personens fritidsintressen beskrivits av några av deltagarna som att “spela Minecraft och fotboll”, “rappa och vara med vänner”, dvs. vad som kan anses vara ett tämligen accepterat kulturellt, socialt och symboliskt kapital. På en av de andra skolorna beskrivs den här personen i tämligen rasistiska ordalag, samt där det enda personen beskrivs göra på fritiden är “att supa och slåss” samt “att hänga på Max”. Någon beskriver att “han har inga drömmar om framtiden för han kommer inte att leva så länge”. Om det här ska tolkas som erfarenheter som deltagarna har av personer med mörk hudfärg, eller som stereotypa föreställningar deltagarna har med sig som en del av sin habitus -uppväxt/sociala plats och field – tanke och möjlighetsutrymme – kan inte utrönas av materialet i den här korta studien.

Bilden av Piteå

En av now-aktiviteterna var en variation av designmetoden ”Namnge karaktären” (Alves Silva, Ehrnberger, Jahnke, & Wikberg Nilsson, 2016). I det här fallet innebar det att skapa en fiktiv men levande karaktär med livsstil, vanor, intressen etcetera som om Piteå vore en person. Syftet med aktiviteten var att analysera uppfattningen av Piteå och tolka hur deltagarna uppfattar staden. Totalt bestod det utvecklade materialet av 64 bilder av varierande uttryck och detaljgrad, samt där deltagarna själva valt att skriva eller visualisera ”Piteås” utseende, livsstil, vanor och intressen.

Genomgående uppfattade de flesta av deltagarna Piteå som en mansperson (57/64). Det är en person som beskrivs ”köra epa”, ”festa”, ”feströka”, ”punda på stan”, ”ha hus”, ”ha skilda föräldrar”, som ”snusar och handlar på Ica”, har ”kepa” (keps på rikssvenska) och som många ser som en person som bär en Norrlandströja. Han beskrivs vara ”dryg”, ”har inga fritidsintressen” utom att ”åka skoter”, gillar att ”äta palt” och ”spela musik”. Det ska ses i relation till uttrycket ”det är hit man kommer när man kommer hem” som Piteå har som motto, och till vilket flera av deltagarna även hänvisade.

Det kan inte utrönas i den här korta studien om det är det här som ”man vill komma hem till” eller om det uttrycktes som en provokation, det vill säga ”är det verkligen hit man vill komma hem”?

De få kvinnliga Piteåkaraktärerna (7/64) har inga gemensamma drag: en beskriver att det är ”en person som har en man”, dvs. traditionell familjekonstellation, en annan att det är ”en person som älskar vinter och att köra skoter”, vilket kan tolkas som ett accepterat kulturellt och symboliskt kapital. Se exempel av bilden av Piteå i bild 11-14.

Familj:

Farsgubben
 Morson
 Smäglin

Fritid:

kära 740
 skoter
 (ockelbon)

Sporter?

lämpskidor ibland

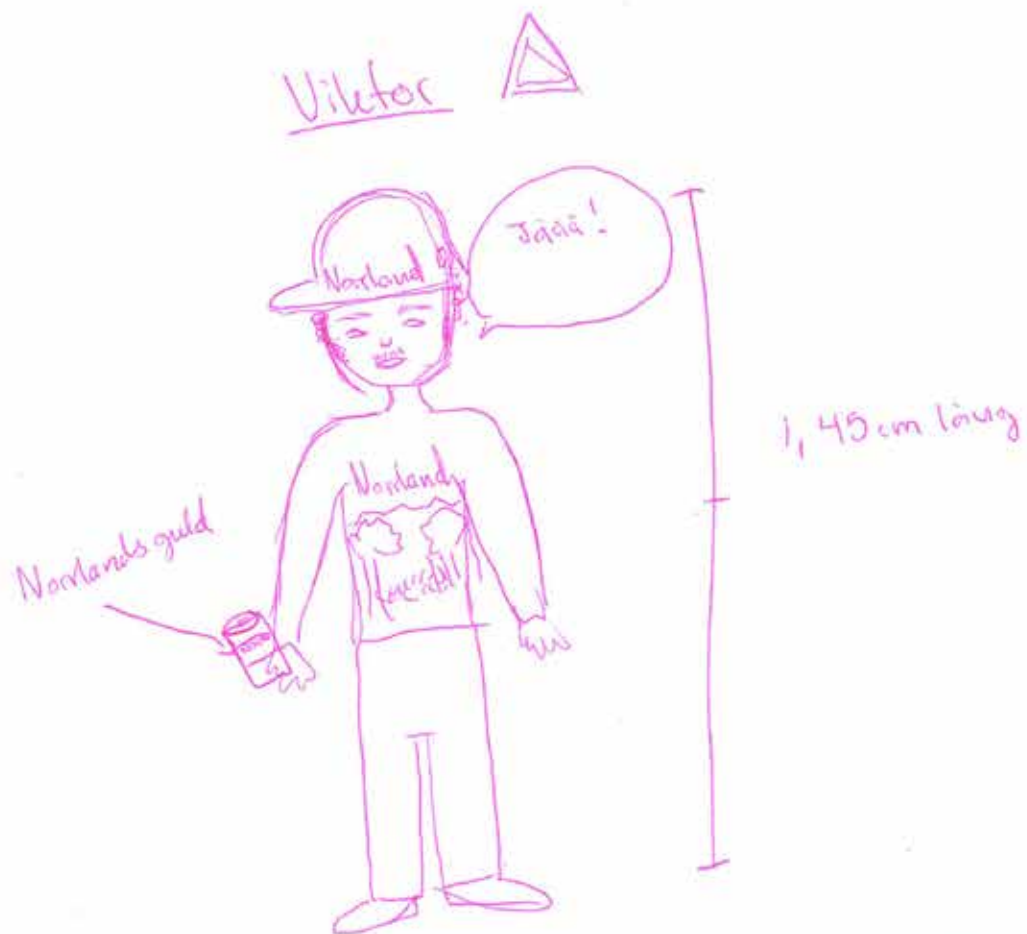
Något annat?

Tog kortet utan ett
 plugga
 epa säklart?

Bild 11. Bilden av Piteå. Illustration: Deltagare i studien

Bild 12. Bilden av
Piteå. Illustration:
Deltagare i studien

- kort, liten
- ensam
- norrlandstfixerad
- epa laggbare
- 15 år
- Hybrid
- Pratar mycket

Fritidsintressen

- Inte många
- epa traktor
- snusa

Viktors familj

- Mamma
- Pappa (som jobbar på bar)
- Bror
- syster

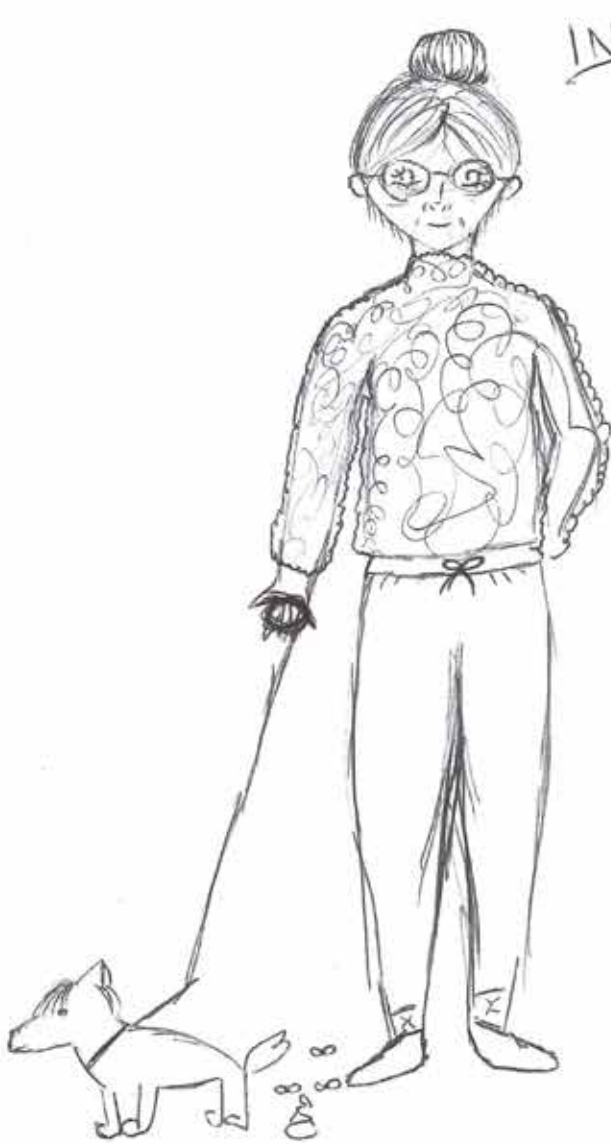
Sporter

- skoter! (men utan kort sikelart)

Fordon

- Epa traktor

Bild 13. Bilden av Piteå. Illustration: Deltagare i studien

INGER♡

Inger gillar allt!

Bild 14. Bilden av Piteå. Illustration: Deltagare i studien

Piteå växer

En av de första wow-aktiviteterna omfattade att fundera över framtidens Piteå och hur ungdomarna tänker kring Piteås utveckling och morgondagens boende. Aktiviteten omfattade att rita och skriva en berättelse. Frågeställningarna omfattade:

- Var vill du bo i framtidens Piteå? Varför där?
- Om det fanns ett helt nytt bostadsområde i Piteå, hur skulle det se ut?
- Vem skulle bo där? Vilken ekonomi har de boende? Vilka hus finns där? Vad skulle finnas att göra där?

Ungdomarna har visualiserat och beskrivit att de vill bo vid vatten men ändå ha nära till stan. Några vill till exempel ”bo i ett fint hus, med pool, städare och stort skafferi”, medan andra beskriver att de vill ha ”ett nytt bostadsområde i stan, där folk som har svårt att få bostad i stan ska kunna komma in lätt utan lång bostadskö”. En deltagare beskriver att hen vill bo i:

”Ett nytt lägenhetsområde med billiga och ekonomiska lägenheter för yngre, där folk inte stör sig över höga ljud, och att det är flera unga personer då kanske man får en gemenskap med sina grannar, men det är viktigt att lägenheterna är ganska billiga eftersom att unga människor inte har så mycket pengar. Och billigare parkeringar”. (Deltagare 2022)

Många har beskrivit att de vill bo i centrum, men många har även uppgett specifika bostadsområden utanför centrum, exempelvis nämns Hortlax, Nötön, Fårön och Djupviken. Någon har beskrivit att de vill:

”Att man har utökat småbyarna till lite större byar, jag tycker även att man borde utöka t.ex. Djupviken med att inte bara ha hus och villor, utan att det ska finnas lägenheter så att om man vill ha nära till vattnet ska man inte behöva bo i stan för att man inte har råd med ett hus på Djupviken”. (Deltagare 2022)

Flera beskriver att de vill att det ska finnas bussar 24/7, dvs. dygnet runt och att de vill ha ett större utbud av affärer och aktiviteter, exempelvis tunnelbana och spårvagnar, fler universitet, gratis parkering i hela staden och lekparker runt om i kommunen som är stora och roliga. Några har beskrivit att de inte vill bo i Piteå i framtiden ”eftersom det är svintråkigt” eller eftersom ”det inte finns tillräckligt mycket”. En av ungdomarna beskriver att:

”Om det fanns ett helt nytt bostadsområde i Piteå så skulle det vara stort, lyxigt, praktiskt, miljövänligt och fint. Det skulle ligga nära centrum men ändå i naturen, det skulle vara en blandning av hus och lägenheter och vara nära skogen. Det skulle finnas badplatser och parker. Jag tror att alla åldrar skulle vilja bo där. Husen och lägenheterna skulle vara stora och öppna. Dom skulle vara lyxiga men ändå mysiga” (Deltagare 2022).

Syftet med aktiviteten var att förstå vad dessa ungdomar uppfattar som en attraktiv livsmiljö och vad de anser att den skulle bestå av. Boende är ett av de grundläggande behoven för en attraktiv livsmiljö och genom att fråga ungdomar om deras syn på framtidens boende kan en del problem även i det nuvarande bostadsutbudet identifieras. Exempelvis har flera av deltagarna uppfattat att det kan vara svårt att få bostad och att det är dyrt att bo, vilket tyder på en viss medvetenhet hos dem, men kan även ses som att det är en del av deras livssituation, exempelvis att deras familj eller andra närstående diskuterar problem med ekonomi.

Positivt är att övervägande del av deltagarna tänker sig en framtid i Piteå, oavsett om det verkligen blir så eller ej i framtiden. Det är även positivt att det både är centrala Piteå och de omgränsande byarna som lockar, vilket tyder på en viss lokalpatriotism som går bortom urbaniseringsnormen. Det kan inte utläsas av det insamlade materialet att det är något visst område som står högre i kurs än andra, förutom att centrala staden tycks locka många. Det senare är dock något som både är en del av urbaniseringsnormen, samt något som ofta attraherar unga en viss tid av livet.

Attraktiva Piteå

En av wow-aktiviteterna omfattade att beskriva vad en attraktiv livsmiljö är för deltagarna själva, uppdelat på kategorierna natur & rekreation, ett rikt kulturliv, ett rikt föreningsliv samt kloka och hållbara satsningar på barn, ungdomar och familjer. Dessa kategorier är hämtade från Piteå kommuns webbsida under kategorin ”Vad vill du med Piteå?” (Piteå kommun, 2022). Syftet var att ta del av deltagarnas tankar kring vad de vill ha i Piteå, styrt mot kategorier som kommunen redan använder sig av. Det visade sig dock att kommunens språk var en utmaning, deltagarna hade svårt att förstå vad exempelvis begreppen rekreation och kulturliv omfattar, men efter förklaring av dessa begrepp kom de i gång med att beskriva sina tankar om framtida aktiviteter i ett attraktivt Piteå.

Natur & Rekreation

Förslagen omfattar att bygga ut Vallsberget, bygga fler utehockeyplaner på vintrarna, skapa nya trygga promenadstigar, lekplatser, agilitybanor, bygga bättre ishallar, höghöjdsbana och fler sittplatser utmed gångstigar/vandringsleder med fina utsikter. Hinderbana och cykelbana i skogen och gångstig bredvid skidspåret är ytterligare förslag inom kategorin. Att se till att det är renare i stan och i skogen och bättre utegym är ytterligare idéer uttryckta av deltagarna.

Ett rikt kulturliv

Förslagen omfattar teaterkurser och grafittikurser, danssalar, konserter och musikevent. Det är flera som vill ha mera event av olika slag, nöjesfält som Liseberg eller Gröna Lund. Andra uttrycker det som mera kultur över lag. Flera beskriver att de vill ha mer event som Piteå dansar och ler, musikaler, musikevent. Några beskriver att de vill ha konstparker, museum, mer teater, musik och bild på Kaleido, bokklubbar och foto- och målarkurser.

Ett rikt föreningsliv

I den här kategorin omfattar deltagarnas förslag mer pengar till PHC och PIF så fler personer kan komma och spela, att fler sporter kan samarbeta, nytt ridhus, ny ishall, innebandyhall, bättre skyttebana, lasergame, jump yard och gymnastik/cheerleading hall. De beskriver även att de inte vill att killar och tjejer ska jämföras inom sport och ett behov av fler bollsporter för nybörjare.

Barn, unga och familjeaktiviteter

Den här kategorin har många förslag. Det omfattar exempelvis allt från förslag på mer och bättre busstider, gratis bussar, elsparkcyklar i stan, till att det ska finnas stora lekparker centralt där ungdomar kan vara. Det finns inget genomgående tema i förslagen, utom möjligen ett mer generellt ”fler ställen där man kan chilla med kompisar” och en önskan om fler restauranger av typen McDonalds och Tacobell.

Framtidens Piteå

En av aktiviteterna omfattade designmetoden ”Följ sina drömmar” (Alves Silva, Ehrnberger, Jahnke, & Wikberg Nilsson, 2016). Aktiviteten introducerades som att om 20 år kommer Piteå se helt annorlunda ut, eller också inte. För att nya idéer ska kunna utvecklas är det nödvändigt att frigöra sig från vad vi tror är möjligt. Ibland är det svårt att tänka hur det skulle kunna se ut i den bästa av världar, då kan det hjälpa att tänka vad som skulle vara den värsta av världar. Uppgiften var indelad i två steg och bestod i att välja ut en specifik plats i Piteå och:

1. *Tänka normkritiskt och pessimistiskt:* Hur ser det ut? Vad skulle vara det värsta framtida Piteå du kan tänka dig? Vem gör vad? Vem exkluderas? samt
2. *Tänka normkreativt och optimistiskt:* Hur ser det ut? Vem använder vad? Vilka inkluderas?

Deltagarnas dystopier omfattade att det inte finns nog med kultur, inga musiklinjer på gymnasiet, inget PDOL (Piteå dansar och ler är ett populärt musikevent sommartid) längre, ingen sport, musik eller dans. Andra har beskrivit det som att SD har makt i Piteå, att det är osäkert och otryggt på kvällarna, hög kriminalitet, ångestfyllt, eller som att endast vita, rika, vuxna män gynnas av samhället. Några har beskrivit det som att det inte är många som bor i Piteå för att det är väldigt förorenat och de som bor här är väldigt sjuka, att det är krig, smog och höga betonghus med gallerstaket. Det är ångestfyllt och det är pandemi.

Utopierna omfattade att det finns ett rikt utbud av gymnasielinjer att välja på, att det finns comic-cons, gameing och popkulturaktiviteter, äventyrsparker, natur, vattenparker, gröna lund, tunnelbanor och spårvagnar. De har även beskrivit det som att alla har det bra, är delaktiga oavsett vad. Det finns hjälp till alla, det är en stor och utvecklad stad med mångkultur, där det finns något för alla, alla får vara med, familj och vänner är viktiga och alla är välkomna. Piteå har satsat på grön energi, det är större men även mer lokalt. Det är en plats där personer inte blir behandlade annorlunda på grund av kön eller etnicitet, det är minskad kriminalitet. Materialet exemplifieras i bild 15-16.

DYSTOPI

- skräp överallt
  - smutsigt
  - kriminalitet
  - krig
  - avgas
  - ingen sport, musik, dans
  - Corona till baka och varre
  - Apkopper
  - Dåligt med mat.
  - många har flyttat härifrån.
  - höga bensin och matpriser.
  - dåligt med jobb
  - dåligt med vänner
  - Super varmt/kallt
  - 99% män
  - Heterosexuell
  - normal storlek
- ~~skräp~~
~~smutsigt~~
• ungd mun
• andra språk
• Fattig/lågutbildad.
• blandade etniciteter.

**CORONA-
TIDER**
överlever du

Bild 15. Visar en dystopisk framtidsvision utvecklad av några av deltagarna i workshops.

UTOPI

- bra natur. Jordens mest bra.
- ökad befolkning
- Grön energi,
- mer därt
- PhC i SHL PIF i Allsvenskan
- mycket jobb
- nyordet bände
- bättre skola
- bra väder
- mycket fönster
- på husen
- billig bensin
- Tunnel bana
- boka El bil
- Jämn ställt
- minskad kriminalitet
- nöjhetsparken
- kvinnor/ide binär
- LGDTQ + och hetro
- blandad funktionsförmåga
- medelålder/ung dommar
- suenska
- Österrika
- ljus by

50/50

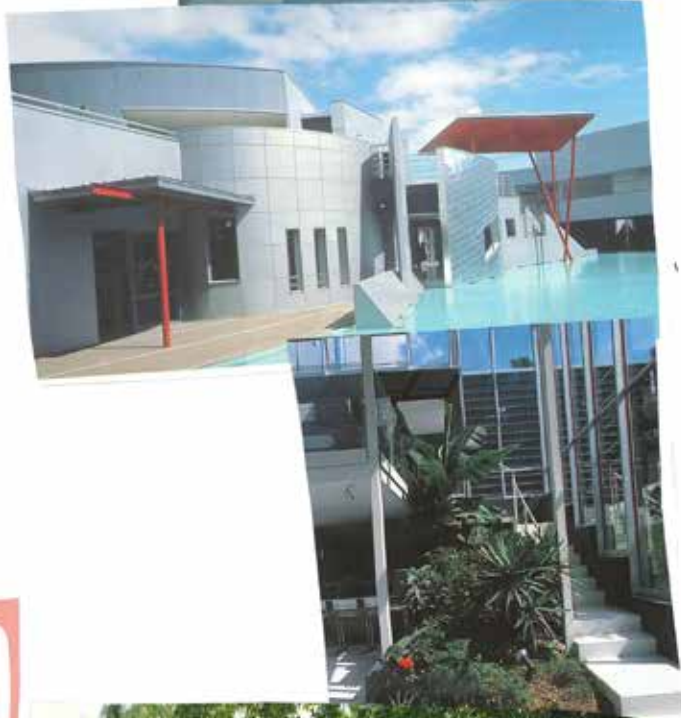

Bild 16. Visar en utopisk framtidsvision utvecklad av några av deltagarna i workshops.

Diskussion

I det här kapitlet diskuteras resultaten från forskningsstudien av ungas framtidsdrömmar och fritidsintressen. Genom att undersöka ungas önskemål och behov, syftar vi till att bidra med kunskap om som är anpassad till deras livsvillkor och möjligheter. Vi presenterar våra huvudfunna argument och analyser och jämför med tidigare forskning och teoretiska perspektiv. Resultaten belyser vikten av inkluderande design och hur det kan bidra till att skapa ett mer jämlik samhälle för unga. Vi belyser hur ungas fritidsintressen och framtidsdrömmar kan relateras till deras sociala omgivning och samhällseliga strukturer. Dessutom diskuteras hur det finns begränsningar och utmaningar kring ungas valmöjligheter och möjligheter och hur det kan påverka deras framtidsdrömmar. Slutligen presenteras våra rekommendationer för vidare forskning och utvecklingsmöjligheter med avseende på ungas önskemål och behov i förhållande till en attraktiv livsmiljö.

SAMMANFATTANDE DISKUSSION AV ENKÄTRESULTAT

Resultaten från denna beskrivande analys av hur de i enkäten deltagande ungdomar i årskurs 7 och årskurs 9 i Piteå kommun åren 2018 och 2022 kan sammanfatta i följande punkter:

- Det är relativt småskillnader mellan åren med avseende på hur nöjda man är med sin fritid, 7 av 10 elever tycker att det finns något att göra medan omkring en tredjedel anser att det saknas fritidsaktiviteter. I kommentarer i enkäterna efterlyser unga framför allt sociala mötesplatser.
- Det finns skillnader mellan pojkar och flickor i flera aspekter, dels var de träffas och umgås med sina vänner där flickor gör det oftare i offentliga miljöer som på café och gallerior/köpcentrum, vilket blivit vanligare mellan 2018 och 2022. Vanligast är dock att umgås hemma hos varandra
- Flickor har generellt fler fritidsaktiviteter jämfört med pojkar både år 2018 och 2022 och sysslar delvis med andra kulturella och skapande verksamheter jämfört med pojkar. Både bland pojkar och flickor är träning/idrott och att vara ute i naturen vanligaste aktiviteterna, bland pojkar också data/tv-spelande.
- Både pojkar och flickor anger att de har fler fritidsaktiviteter i 2022: årsundersökning jämfört med 2018, å andra sidan utövar man inte aktiviteterna lika ofta som eleverna 2018.
- Både bland pojkar men framför allt bland flickor upplever en större andel hinder att för att kunna delta i fritidsaktiviteter vid en jämförelse mellan 2018 och 2022. Det hinder som blivit vanligare är att "inte har råd". Detta beror sannolikt socioekonomiska faktorer.
- Andelen ungdomar som anger att man är med i en förening har minskat påtagligt bland både pojkar och flickor, fortfarande är dock ungdomar som är med i en förening mer aktiva på sin fritid jämfört med de som inte är med i en förening.
- Fritidsaktiviteter kan beskrivas vara hälsofrämjande om dessa utövas i "lagom" utsträckning, inte för sällan och inte för ofta. Fritidsaktiviteter kan också tolkas som skyddsfaktorer avseende att använda tobak, alkohol och droger.

Det finns resultat som implicerar att fler och mer djupgående analyser skulle behöva göras som tar hänsyn till flera bakgrundsfaktorer än som varit möjligt i denna studie. Framför allt handlar det om att integrera genus och socioekonomiska faktorer i en sammanhängande analys.

DISKUSSION AV RESULTATEN I FÖRHÅLLANDE TILL TEORIN

Som tidigare nämnts handlar Bourdieus (1986; 1990; 1992;1994) teorier om hur olika sociala faktorer – såsom ungas föräldrar och deras livsval, uppväxtvillkor, kultur, bakgrund och erfarenheter – påverkar unga personers val och handlingar. Dessa teorier kan ses som relevanta för design genom att de kan hjälpa till att förstå hur olika människor upplever och interagerar med exempelvis olika pro-

duktioner och tjänstesystem, och hur detta i sin tur påverkas av olika sociala faktorer. Design ses här som ett område som kan användas som strategisk utvecklingskraft, där designers samskapande arbete tillsammans med unga kan stödja såväl utveckling av ett nytt och annorlunda tjänsteutbud, som att utveckla stadens byggnader, miljöer och hela tjänste/stadssystemet i stort. Utgångspunkten i Bourdieus teorier är att barn föds in i en social position, via sin föräldrar, som i sin tur konstitueras via föräldrarna tillgång till - och kombination av - kapital. Att använda dessa teorier för strategiskt utvecklingsarbete är därmed ett sätt att ta hänsyn till ungas olika förutsättningar.

Bourdieus begrepp är användbara för att förstå hur olika individer har olika förutsättningar och kunskaper om tjänsteutbudet, i form av exempelvis olika fritidsaktiviteter, och hur detta kan påverka deras upplevelse och användning av dessa. Detta kan i sin tur kan stödja såväl designers som kommunerna själva att utveckla tjänsteutbudet för att bli mer användarvänligt, inkluderande och tillgängligt för en bredare grupp av människor. Bourdieus teorier om *habitus*, dvs. föräldrar och deras livsval och den individuella erfarenhetsbakgrunden, påverkar ungas handlingar och val. Det kan därmed vara användbart för att förstå hur unga interagerar med både platsen Piteå och dess tjänsteutbud på olika sätt. Genom att även beakta unga utifrån ett *normkreativt designperspektiv* (Wikberg Nilsson & Jahnke, 2018), ger kommunen ett underlag för att skapa lösningar som är anpassade för en mångfald av ungas olika behov och preferenser.

Ungdomarnas sätt att vara formas av deras uppväxt och sociala plats i samhället, det medför att vissa saker hamnar inom deras 'möjlighetsutrymme' (Wikberg Nilsson, 2022), dvs. vad de ser som möjligt för dem att göra både nu och i framtiden, samt hur benägna de är att sträva efter förändring. En person som inte ser sig ha några möjligheter till förändring kommer kanske därmed inte heller sträva efter det. Det bör nämnas att detta varit en kort studie. Mot den bakgrunden är det vissa deltagare i studien som inte ser sig som de som kommer flytta från Piteå och som har låga ambitioner, givet att höga ambitioner i det här fallet innebär att få bra studieresultat. Det finns andra som uppger att de kommer flytta från Piteå och att de har höga ambitioner. Det ska dock inte sättas lika-med-tecken mellan dessa enheter, det kan inte utläsas av aktiviteterna eller materialet, och det ska även sägas att de flesta av deltagarna i studien är någonstans mitt emellan dessa motpoler.

När det gäller kapital tycks det råda en kultur av att det är högt värderat bland vissa att inte vilja "plugga" samt att "åka epa-traktor" eller "ströga" som ungdomarna själva uttryckte det (även om det snarare handlade om att parkera epa-traktorn på coop-parkeringen eftersom de inte har råd att åka runt). Några deltagare uttryckte att jobba på Assi/Kappa som den enda möjliga framtiden i Piteå. Det fanns undantag och framför allt på en av skolorna var det bland några av deltagarna ett högt kapital att i stället vara med i olika former av teater-, dans- och musikaktiviteter.

DISKUSSION KRING JÄMSTÄLLDHET OCH MÅNGFALD

När det gäller förståelsen av jämställdhet och jämlikhet var det tydligt i vissa av aktiviteterna att de som värderas högt – och kan ses som inom den sociala normen – är de som åker epa-traktor, samt i något lägre grad de som ägnar sig åt någon slags sportaktivitet som exempelvis fotboll eller olika ”gameing-aktiviteter” som datorspel. De som värderas lägre är de som faller utanför den sociala normen i form av funktionsvariation, homo-/transsexualitet eller annan hudfärg.

Det finns en allmän ambition att vara inkluderande, vilket primärt kom fram i aktiviteten ”Framtidens Piteå”, men diskussionerna och vissa uttalanden i aktiviteten ”Personas” visar att det finns en del att arbeta vidare med när det gäller sociala normer, genusmedvetenhet, jämställdhet och mångfald. Kroppar som inte är inom normen av smal ung tjej uppmärksammades till exempel och uttrycktes nedvärderande åsikter kring, liksom personer som uppfattades vara homo- eller transsexuella. För personen i rullstol ”finns ingen framtid i Piteå” som en av deltagarna uttryckte det.

Det var fler unga tjejer som beskrev att de tillbringar mycket tid på sociala medier som snapchat, instagram eller tiktok och fler unga killar som beskrev att de spelar olika former av datorspel. Det fanns dock ingen tydlig lägre värdering av de aktiviteter unga tjejer gör jämfört med de aktiviteter unga killar gör som kan utläsas utifrån aktiviteterna eller materialet. Både unga tjejer och killar var engagerade i olika sportaktiviteter. En deltagare uttryckte att det bör finnas fler mixade sportaktiviteter och att killar och tjejer inte ska jämföras inom sport, det framkom dock inte om detta var utifrån egna erfarenheter eller ett allmänt inkluderingsperspektiv. Fler studier behövs för att utreda om olika sportaktiviteter värderas olika av unga och vad detta innebär utifrån exempelvis ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv.

Utifrån ett socio-ekonomiskt perspektiv beskrev några att det var dyrt med ridning och att det var långt till stallet. Flera har också uttryckt ett behov av billigare bensin, gratis bussar, gratis skolskjuts samt bussar dygnet runt, vilket relaterar till ekonomiska problem. I aktiviteten Framtidens Piteå var det flera som beskrev ett behov av billigare bostäder vilket kan visa att det är något som diskuteras hemma vid köksbordet eller bland ungdomar i allmänhet. Utifrån den här korta studien kan dock inte mer sägas kring ungdomarnas socioekonomiska situation, det bör utredas i fler studier.

AVSLUTANDE DISKUSSION

Mot bakgrunden av denna studie har Piteå kommun ett viktigt vägval att göra när det gäller vilka fritidsaktiviteter för unga som bör satsas på. En möjlig väg framåt är att satsa på sådant som är inom kulturen av att ”ströga”, dvs. åka epa-traktor, exempelvis motorgårdar och andra aktiviteter kopplade till den kulturen. Sportkulturen är stark i Piteå och är även uppskattad av de deltagande ungdomarna. En möjlig konsekvens av att endast ha ”ströga och sport-aktiviteter” för unga är dock att fler

av de som inte är inom dessa kulturer kommer stärkas i sin ambition att inte vilja stanna kvar i Piteå.

Om ambitionen i stället är att ha ett Piteå för alla är rekommendationen att satsa på mångfalden, att arrangera fler aktiviteter som är kopplade till kultur, estetiska och sinnliga värden och rekreation för att motverka eller balansera det andra, samt att möjliggöra för fler att bredda sina fritidsaktiviteter utanför de traditionella och etablerade sport- och strögaområdena. Ett sätt att göra det är att ha olika aktiviteter kopplade till skolan, så att fler ges möjlighet att se nya möjligheter och framtidsval.

Avslutningsvis behövs mer forskning kring ungas livsvillkor och möjligheter och fler studier där samskapande av lösningar sker tillsammans med unga. Exempel skulle kunna vara ytterligare studier där de här eller andra unga är delaktiga i att utveckla tjänsteutbudet hela vägen fram tills dess att nya aktiviteter, platser och/eller event finns på plats i Piteå, samt fler studier som undersöker mönster i intersektionella faktorer både på individ- och gruppnivå.

Att resultaten av den här studien på något sätt tas vidare och förverkligas är viktigt såväl för ungas ambition att vilja stanna kvar i Piteå – det vill säga en attraktiv livsmiljö i Piteå – som för deras förståelse och engagemang i demokratiska och samhällsprocesser.

Referenser

- Alminde, S., & Warming, H. (2019). Future workshops as means to democratic, inclusive and empowering research with children, young people and others. *Qualitative Research*, 20(4), 432-448.
- Alves Silva, M., Ehrnberger, K., Jahnke, M., & Wikberg Nilsson, Å. (2016). *NOVA - metoder och verktyg för normkreativ innovation*. Stockholm:Vinnova.
- Archer, L., & Francis, B. (2007). *Understanding Minority Ethnic Achievement*. London: Routledge.
- Archer, L., DeWitt, J., & Wong, B. (2013). Spheres of influence: what shapes young people's aspirations at age of 12/13 and what are the implications for education policy? *Journal of Education Policy*, 29(1), 58-85.
- Bannon, L., & Ehn, P. (2012). Design: design matters in participatory design. i J. Simonsen, & T. Robertson, *Routledge international handbook of participatory design* (ss. 37-63). London: Routledge.
- Bourdieu, P. (1986). *Distinction: A social critique of the judgement of taste*. London: Routledge & Kegan Paul.
- Bourdieu, P. (1990). *The logic of practice*. Cambridge: Polity Press.
- Bourdieu, P. (1992). *Language and symbolic power*. Cambridge : Polity Press.
- Bourdieu, P. (1994). *Praktiskt förnuft: bidrag till en handlingsteori*. Uddevalla: Daidalos.
- Bourdieu, P. (2010). *Sociology is a Martial Art*. New York: New Press.
- Crenshaw, K. ([1989] 2018). Demarginalizing the intersection of race and sex: a black feminist critique of antidiscrimination doctrine, feminist theory, and antiracist politics. i K. Bartlett, & R. Kennedy, *Feminist legal theory* (ss. 57-80). New York: Routledge.
- Croll, P. (2008). Occupational Choice, Socio-economic status and educational attainment: a study of the occupational choices and destinations of young people in the British household panel survey. *Research paper in Education*, 23, 243-268.
- Design Council. (2022). *Design Economy: People, Places and Economic Value*. London: Design Council.
- Ehn, P. (1988). *Work-oriented design of computer artifacts*. Stockholm: Arbetslivsinstitutet.
- Ehn, P. (2017). Scandinavian design: on participation and skill. *PDC '17 Participatory design Conference* (ss. 41-77). Aarhus: CRC Press.
- Flouri, E., & Panourgia, C. (2012). *Do Primary School Children's career aspirations matter? The relationship between family poverty, career aspirations, and emotional and behavioral problems*. London: Center for Longitudinal Studies; Economic & Social Research Council.
- Gay, G. (2000). *Culturally responsive teaching: theory, research and practice*. Teachers College Press.
- Hirdman, Y. (1988). Genussystemet - reflexioner kring kvinnors sociala underordning. *Tidskrift för genusvetenskap*, 3, 49.
- Hovden, J. (2008). *Profane and sacred. A study of the Norwegian journalistic field*. Bergen: University of Bergen.

- Jakobsson, M., & Segerstedt, E. (2014). *Mot en gruvlig framtid? Malmfältare om stadsomvandlingen i Kiruna och Gällivare*. Luleå: Luleå tekniska universitet.
- Jungk, R., & Mullert, N. (1987). *Future workshops: how to create desirable futures*. London: Institute for Social Inventions.
- Ladson-Billings, G. (1995). Towards a theory of culturally relevant pedagogy. *American Educational Research Journal*, 32(3), 465-491.
- Nicholas, M., Hagen, P., Rahilly, K., & Swainston, N. (2012). *Using Participatory Design Methods to Engage the Uninterested*. PDC'12 Participatory Design Conference (ss. 121-125). Roskilde: ACM.
- Nilsson, K., Segerstedt, E., Sjöholm, J., & Wikberg Nilsson, Å. (2022). *Attraktiv livsmiljö i norr*. Luleå: Luleå tekniska universitet.
- OECD. (2012). *PISA in focus 18: are students more engaged when schools offer extra-curricular activities?* Paris: OECD.
- Perälä, M., & Weintraub, D. (n.d.). *Begreppet kultur*. Hämtat från Utbildningsstyrelsen: <https://www.opf.fi/sv/vad-avses-med-kultur>
- Piteå kommun. (den 1 12 2022). *Piteå växer*. Hämtat från Piteå kommun: <https://www.pitea.se/invanare/Kommun-politik/Paverka-din-kommun/Aktuella-dialoger/vad-vill-du-med-pitea/>
- Piteå kommun. (den 1 12 2022). *Vad vill du med Piteå?* Hämtat från Piteå kommun: <https://www.pitea.se/invanare/Kommun-politik/Paverka-din-kommun/Aktuella-dialoger/vad-vill-du-med-pitea/>
- Reay, D. (2004). It's all becoming a habitus: beyond the habitual use of habitus in educational research. *British Journal of Sociology of Education*, 25, 431-444.
- Region Kronoberg. (2018). *Att synas på lika villkor. En handbok för normkreativ text och bild i region Kronoberg*. Växjö: Region Kronoberg.
- Sanders, E. B.-N., & Stappers, P. J. (2008). Co-creation and the new landscapes of design. *Co-design*, 4(1), 5-18.
- Segerstedt, E. (2020). *Small town, big move: constructions of place in straitening mining communities*. Luleå : Luleå tekniska universitet.
- Sveriges Regering. (2018). *Politik för gestaltad livsmiljö*. Stockholm: Sveriges Regering.
- Wikberg Nilsson, Å. (2022). Design som strategisk utvecklingskraft. i E. Arnell-Szurkos, *Kunskap för framgångsrik inkludering* (ss. 16-24). Stockholm: Akademikerförbundet SSR.
- Wikberg Nilsson, Å., & Jahnke, M. (2018). Tactics for norm-creative innovation. *She:ji The Journal of Design, Economics, & Innovation*, 4(4), 375-391.
- Wikberg Nilsson, Å., Erikson, Å., & Törlind, P. (2021). *Design: process och metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Wikberg Nilsson, Å., Eronen, M., Sjöholm, J., Hidman, E., Molnar, S., Andersson, L., Haugen, K. (2022). *En plats att leva på: handbok för samskapade, inkluderande och attraktiva livsmiljöer*. Luleå: Luleå tekniska universitet.
- Yates, S., Harris, S., & Staff, J. (2011). Early occupational aspirations and NEETs: a study of the impact of uncertain and misaligned aspirations and social background on young people's entry into NEET status. *Journal of Social Policy*, 40, 513-534.

"Vad en gör"

Natur & Rekreation

gymma	köra vattenskoter	tennis	gymma	gymma	golf
sporta	rida	poker	badminton	padel	springa
Hundträning ca 1-2 h/dag	Promenad 3-4 dag/vecka	gymmar 2 ggr/vecka	Gymmar 2 ggr/vecka	Springer 2h/vecka	Springer 2 h/vecka
skoter	grillning	bada	Bada 3 h/vecka	jaga	Skoter varje helg/vintern
Cykla	Bada	Bada	köra skoter	Tälta	Utflykter
Bada	Bada/sola	Bada varje dag på sommaren	fiska	Badar	
gymma	gymma	Scooter	Bada	promenad	
rida	sport	Cykla	Promenera	promenad	
gymmar varje dag	Springa	Cyklar	Campa	Bada på sommaren	

Kulturliv

teater	målarkurs	grafitti kurs	grafitti kurs	kör
beats dansstudio	kaleido	cosplay event	orkester	skrivargrupp för unga
tonårsgrupp tallhedsskolan	Teater	Bio	ION teater	
sjunga	teater	Bio	jazzgrupp	

Föreningsliv

fotboll	fotboll	fotboll	hockey	fotboll	Simträning
fotboll	basket	hockey	hockey	Idrotta 4 h/vecka	Golf 3 h/dag
träna 7h/vecka	fotboll 3 ggr/vecka	handboll 1,5 h 3 ggr/vecka	tränar	sport 6-7 h/vecka	Fotboll 3 ggr/vecka
boxning	gym och boxning	bowling	tränar 5 h/vecka	tränar	Åker skidor varje dag
Bågskytte 4 h/vecka	Body pump 1 ggr/vecka	träna	badminton	fridrott/kamp sport 2-4 ggr/vecka	Slalom 4 dgr/vecka
hockey (träning 4 h match 3 h/vecka)	tränar	snowboard	Fotboll 3-4 ggr/vecka	Fotboll 1 h/vecka	Simträning 4 dgr/vecka
fotboll	tränar ibland	gymmar	yoga 2 h/vecka	Matcher 2 ggr/vecka	
rida	Styrketränar 2 h/dag 5 dgr/vecka	Fotboll 30 min	Spelar fotboll 8 ggr/vecka	Fotboll	
Simträning 4 dgr/vecka	Tränar 4 ggr/vecka	Innebandy 2h/vecka	Matcher 2 ggr/vecka	Fotboll 4 ggr/vecka	
Sportar	Gympass 2 ggr/vecka	Friddrott 2-4 ggr/vecka	Kampsport 2-4 ggr/vecka	ridning	
bowla	stallet	stallet 28-35 h/vecka	Innebandy	Hockey 3 ggr/vecka	
sportar	fotboll	rider häst 2 ggr/vecka	Innebandy 3 ggr/vecka	Simträning 4 dgr/vecka	
bowla	sporta	sport 3 dgr/vecka	simträning 4 dagar/vecka	Fotboll 3 ggr/vecka	

Barn, unga och familjaktiviteter

spela datorspel	sociala medier 6h/dag helg 10 h/dag	Spelar datorspel ca 1-3 timmar/dag	Instagram 1 h	Spelar TV/Datorspel 4 h /dag	rasta hund
youtube 2-4 h/dag	spelar dator	spela	mobilen	spelar dator	skriva
Kolla serier	GTA	köra FI	serie/film/youtube 1-2 ggr/dag	gameing alla dagar i veckan	sola
tiktok 5 h	spela datorspel varje dag	TV spel 2 dgr/vecka	kolla film/serier	kolla film/serie 2 h/dag	tälja knivar
Netflix 4 h/dag	spela	kolla film 1 ggr/vecka	köra hyper i stan	Film 2 h	Sticka/virka
Kör epa 2 h	Köra epa	åka epa	köra moppe	Åka epa	kang
vänner	chilla hemma	vara med kompisar	vara med vänner	vara med vänner	Städa
är med vänner	är med vänner	Kompisar	träffa kompisar mest på skolan	hänga med kompisar 3 ggr/vecka	Åker buss 5 h
jobba	plugga	plugga	plugga - sällan	plugga sällan	Skriva 4 h/vecka
plugga	plugga	plugga	sofa	Sova	Spela instrument 28h/vecka
sova 7 h/dag	sova 8 h/dag	sova 10 h/dag	Sover varje dag	Sover 8 h/dag?	Läsa 10h/vecka
äta godis	laga mat	Bakar	Lagar mat	äter 5 h	Läsa böcker
stan 10 h/vecka	stan 4-5 h/vecka	köpa saker	köpa saker	Fika i stan 1 ggr/vecka	film 2 h/dag
Shoppa 1 ggr/vecka	färga håret	läsa	sminka	rasta hunden	köra bil
ute 1-3 h/dag	Musik	rita	spela tv-spel 6h/dag/helg	se film 1,5 h/dag	kompisar
spelaktiviteter	sociala medier tiktok, snapshot	Spelar datorspel ca 1-3 timmar/dag	Tiktok varje dag 2-3 h	Fifa 1 h/vecka	Kompisar
kolla serier	Kolla FI (finns inte i Sverige)	spela	Ser film 1-2 h/dag 2-5 h/helg	spelar dator	telefonen
tiktok	serier/film	spela datorspel	Sociala medier (tiktok, snap, instagram, telefon, musik)	film/serier	köra epa tills pengarna tar slut
Tiktok	tiktok	Film 2 ggr/vecka	Rocket league 1 h/vecka	spela spel 2 dagr/vecka	titta på serier
Rocket league	Köra moppe	ströga	ströga	kör epa 1 h/dag	kör epa

Vara med kompisar	Vara med kompisar 2 dgr/vecka	vara med vänner ofta	Vara med kompisar 6 dgr/vecka	är med kompisar 4 ggr/vecka	vänner och familj
pluggar 1 dag/vecka	pluggar 4 h/vecka	läxor 1-3 h/vecka	pluggar	plugga	läxor
sova	Sova dagtid 6 h/dag helg 11 h/dag	sover	sova	sova	Chillar väldigt ofta
Äter	Äta mat 3 ggr/vecka	äta mat	Äta mat	Äter	Äter mat 1-2 h/dag
baka	baka någon gång	Baka	baka 1 h/vecka	laga mat/baka 1 ggr/vecka	Festar 2 h/vecka
sociala medier	Spelar datorspel ca 1-3 timmar/dag	Kodar programvaror 30 min/dag	chilla	sova varje dag	läxor
skrolla instagram	Serier 1 ggr/dag	GTA	kompisar	äta	baka 1 ggr/vecka
spela	ser film/serier	Spela spel	jobba	är i stan	shoppa 2 ggr/månad
spela varannan dag	spela spel	spela dator	plugga	djur	musik
Fortnite	bröderna fluff	se film	sova 8 h/dag	film 1 h/dag	disney +/netflix
Åka epa	Köra epa	Road trips	äta	Titta på TV varje dag	Fortnite 20 h/vecka
vara med vänner	är med kompisar 8 h/helg	Vara med kompisar	Dricker 3h	Serier 5 ggr/vecka	Fifa
Vara med kompisar	vara med kompisar	vara med kompisar varje dag	spela musik	snaphopt 7 dgr/vecka	Datorspel 10h/vecka
plugg - sällan	Pluggar 10h	pluggar någon timme /vecka	shoppar	Läser böcker alla dagar	är med familjen
Sover 7 h	sova	Sover 1-2 h/dag vardagstid 8-10 h/dag på helg	rita 1-2 h/vecka	Läser	plugga
film 1-5 h/dag	ser på serier	pluggar	gå på stan ngn gng/månad	baka	plugga
Chillar 24 h	sociala medier	laga mat 2h/vecka	Sover	kompisar 3 h/vecka	Lyssna på musik
Äta mat	Köra moped alla dagar	Äter	vara med kompisar	Är med kompisar 5 h	Festar aldrig
dricka monster					

Attraktiv livsmiljö i Piteå

Natur & Rekreation

Bygga ut Vallsberget	Mer utehockeyplaner	ett spa	bygga ut ice arena	nya promenadslingor	lekplatser	agilityb
ridturer genom skogen	badmöjligheter	bättre pris på gym för alla under 25 år	gratis spa 1 ggr/mån	mer gångstigar i skogen	lekplatser	lustiga
fin utsikt	filmvisning utomhus	mer växtlighet	gratis spa	hinderbana uppe i träden	cykelpark i skogen	mer va
bättre gräspkaner för fotboll	åka slalom	promenadvägar	fotboll	träning	cheerleading	laser ta
Boda borg	Alcatraz	billjard	låna skoter	Boda borg	Gokart	Alcatra
Bättre badhus	Bättre slalombackar	Bättre badplatser	Bättre badplatser - utomhus	Bättre badplatser i Öjebyn	En stor vattenpark	Bättre i sjö
Sandstrand 30 grader	Mer vatten	Strand	Strand	Pool/Vattenpark i Öjebyn	Stor vattenpark utomhus	Hoppto vattnet

Ett rikt kulturliv

mer danssalar	en julkör	sommarkör	muskaler oftare	kända artister har spelningar i Piteå	mer konstparker	museu
prova-på dag för idrotter	PDOL	mer dans	mer teater	mer musikevent	mer ställen man kan måla och rita på	drejkun
graffittikurs	graffittivägg	teaterkurs	målarkurs	ION teater	teater och dans	musik dansläg
teater	fler danser som förr i tiden	danssal	Piteå revyn varje helg	fler konserter	piterevyn fler gånger per år	musike

Ett rikt föreningsliv

Mer pengar till PHC så fler personer vill komma och spela här	och PIF	simklubb	politiskt positiva klubbar	Fler F17 lag i fotboll	en gymnastik/cheerleadinghall	basket
sporter kan samarbeta satsa på	damhockeylag	bilförening där man får lära sig om bilar	basketlag	boxningslag	stötta föreningar mer	inte ja och tjej sport
ungdomsidrott så folk vill komma hit för att satsa på sport	fotbollsturnering	innebandsturnering	Hockey för nybörjare	Volleybollturnering	Basket	simbas norma
fler udda sporter	Nolla LF arena för hockey	nytt ridhus	ny ishall nära stan	paintball	Jump yard	fotbolls
Fotbollshall som Arcus	Större och finare innebandyghall	Fotbollshall som Arcus	Innebandyhall	Bättre skyttebana pilbåge/gevär	Laser game	pingistu

Kloka och hållbara satsningar på barn, ungdomar och familjer

fritidsgård för 13-15 år, 16-18 å och 10-12 år	ungdomsgård	Ungdomsgårdar nära där alla bor (även för 18-20 år)	gratis bussresor till musikskolor	billigare priser för ungdomar	leos lekland	gokart
gratis filmvisning	ungdomsrabatter på hyra och bensin	A-traktorer får gå 50 km/h	gratis bussar för unga och äldre	större familjer får rabatt på ICA	billigare mat, besnin, snus, buss och konserter	skolskj
köpa en guess väska	gratis buss på kvällen	gratis elsparkcyklar	kunna handla på ICA Maxi	åka gratis buss	alma	matättn (palt)
Ställen där man kan chillar med kompisar	Vara med min kompis som bor i Stockholm	Tågstation	Tågstation	McDonalds	Tacobell	KFC i P
zoo	Nöjespark med berg-och dalbana	bussar ut till mindre byar på sommaren	Escape room	Beach buggy	Tacobell	Mer/bä busstio
fler butiker	fler aktiviteter	LAN	Disco	klassresor/utflykter	övernattn på skolan	ungdon
Donken	matlagningstävling	Donken	Donken	Tvspelsturnering	teknikens hus	nöjespa
shopping	Leos lekland	Kittletälitet ska ta bort 18-årsgräns	gratis bussar	fler ungdomsjobb	äventyrsbad	Mer aft
Donken	Nöjespark	parkering för epor vid Nolla	Fler caféer i Öjebyn	Plats där man inte står någon	tankkort för unga	gratis b senare

kanor	utsmycka badhusparken	mer händelser	bussar som går senare på kvällen och är säkra	säkrare att vara i stan på kvällen	park med café	stor lekpark
huset	mera slalombackar	bättre ishallar	mer spa	äventyrsbad	höghöjdsbana	
dringsleder	renare i stan och i skogen	bättre slalombackar och skidspår	gångspår bredvid skidspåret	bättre utegym	många sittplatser	
ng	paintball	seriöst gym i stan	promenad	hundpark	fler restauranger i stan	
z	Boda borg	Escape room	hundpark	fler restauranger	Utomhusbad	
badplatser -	Bättre utegym nära stan	Utegyim nära stan	Utomhus Äventyrsbad	Utomhus Äventyrsbad	Större Äventyrsbad med mer kanor	
m vid	Utomhusbad	Större äventyrsbad	Nöjespark	Hopptorn vid stränder	hotell i skogen	

m	Teater, musik och bild Kaleido	Dans- och teatergymnasium	ett fast nöjesfält som Grönan eller Liseberg	15+ spelningar musik	festivaler som PDOL även på vintern
s i stan	mer event	mera festivaler på vintern	testa på graffiti	foto/målarkurs	debattklubbar
och ger	mer kultur	Pysseställe	ha kvar PDOL och PSG	bokklubb	Teater ION förening
event	nyare och fräschare instrument	Konserthall	fler aktiviteter och bättre reklam för dem	mer cruising	satsning på Kaleido

	bowling	basket	slalom i Käbdallis	mer pengar till ridskolor så de inte är så dyra
trora klubb er inom	satsa mer på ungdomssporter	bättre fotbollsplaner och ishockey	brottningsarenor	golfbanor
sång im	LF arena för hockey	fotbollshall för allmänheten Nordlunda	inlinesbana	crossbana
hall	volleybollplan inomhus	mer bollsporter för nybörjare	Hockeyrink Djupviken	Mixat basketlag
arnering	Större simhall	Inomhushall för fotboll	Bättre sporthallar	Stallet

	lasertag	paintball	aktiviteter i stan	vara i roligare lekpark	lekparker	ungdomsgårdar för gymnasiet
uts	arkadhall	mer cykelvägar	fler lärare	tivoli	fritidsgård i stan	Aktivitetscenter som ex. Boda borg
ingstävling	isa	fler bussar	gratis buss	gratis elsparkcyklar	gratis mensskydd	fritidsgårdar för olika åldrar
iteå	Glassbar	McDonalds	Längre öppettider på Coop i stan	Elspark-cyklar	Elspark-cyklar	ungdomsgårdar för högstadiet
ttre er	Bussar till havsbadet året om	Elsparkcyklar	Elsparkcyklar	Mer klädaffärer	Mer klädaffärer	
ngård	nattbad	stor lekpark centralt	gröna lund	veka med spa eller moppeparad	Blitema	
ark	Mer aktiviteter typ PDOL	Godis i Uppis	fler artister	fler bussar	Normal butik i stan	
ärer	Längre öppettider på coop och ica	fler affärer	fler konserter	fler anordade ungdomsaktiviteter	fler aktiviteter	
bussar och bussar	gratis buss till byarna	fler heljobb för ungdomar	fler moppeparkeringar	IKEA	ungdomsgård	

Samarbete aktiv fritid och skola

Ett samverkansprojekt mellan Utbildningsförvaltningen och Kultur, park och fritid för en aktiv fritid i anslutning till skoldagen. Projektbeskrivningen är framtagen i samverkan mellan kultur och fritid samt representanter för högstadieskolorna i Piteå.

Inledning

Barn och unga blir alltmer stillasittande, endast två av tio barn når rekommenderad mängd fysisk aktivitet per dag. Idrottsrörelsen bidrar till fysisk aktivitet med sin organiserade verksamhet men de når inte alla unga. Det finns många som vill vara aktiva men inte inom idrottsrörelsen utan på ett mer kravlöst sätt. Skolan har en viktig roll att skapa förutsättningar till daglig fysisk aktivitet. Genom ett samarbete mellan idrott, fritid och skola ska fler unga stimuleras till en aktiv fritid i anslutning till skoldagen. Kan också inkludera kulturaktiviteter.

Bakgrund

Kroppen är gjord för att vara i rörelse. Det är genom att vara fysiskt aktiv som skelettet stärks och muskler byggs. Fysisk aktivitet bidrar också till minskad risk för sjukdomar och ökar det psykiska välbefinnandet. Alla behöver röra på sig varje dag men det är extra viktigt för barn som växer och behöver bli starka. WHO rekommenderar att barn ska ägna sig åt måttlig till hög fysisk aktivitet minst 60 minuter per dag. Dessutom uppmanas barn och unga att röra sig mer intensivt tre gånger i veckan. Aktiviteter bör anpassas efter barnets fysiska kapacitet utifrån ålder, sjukdomstillstånd och funktionsvariation.

Skolverkets läroplaner normerar och ger riktlinjer för hur barn och ungas rörelseförmåga ska utvecklas. I förskolans läroplan anges att barnen ska få förutsättningar för att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom att delta i fysiska aktiviteter och vistas i olika naturmiljöer. Därigenom ska barnen få möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. I läroplanen för grundskolan anges att skapande och undersökande arbete samt lek är väsentliga delar i det aktiva lärandet. Skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. Aktörer inom förskola och skola har möjligheter att främja fysisk aktivitet genom att utforma och anpassa ordinarie verksamhet och aktiviteter så att de stimulerar alla barn och elever till mer rörelse och minskat stillasittande. Insatser inom förskola och skola kan nå alla barn, oavsett socioekonomiska förutsättningar, och har på så sätt en viktig kompensatorisk roll.

Kultur- och fritidsnämnden har genomfört en studie kring ungas fritid "Ung 2.0" i samarbete med Luleå tekniska universitet med syfte att uppnå ett utbud för ungas fritid som matchar deras behov och som ligger i linje med attraktiva livsmiljöer. Ett viktigt fokus i uppdraget var att identifiera aspekter av mångfald, vilket innebär ett utbud som är inkluderande gällande exempelvis kön, etnicitet, funktionsvariation, socioekonomi och geografi i kommunen. Studien resulterade i en rekommendation till Piteå kommun att satsa på mångfald, att arrangera fler aktiviteter som är kopplade till kultur, estetiska och sinnliga värden och rekreation, samt att möjliggöra för fler att bredda sina fritidsaktiviteter utanför de traditionella och etablerade sport- och ströga områdena. Ett sätt som lyftes är att ha olika aktiviteter kopplade till skolan så att fler ges möjlighet. Kommunfullmäktige har därtill gett Kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas. Samarbetsprojektet tar därmed avstamp från WHO, Skolverket, liksom politiska uppdrag inom Piteå kommun.

Skol IF

Skolidrottsförbundet strävar efter att erbjuda barn och unga mer rörelse, glädje, gemenskap och inkludering. Men också att ge barn och unga ökade kunskaper i föreningskunskap, demokrati och ledarskap. Ett Skol IF är ungas egen idrottsförening vars verksamhet sker i anslutning till skoldagen. Skol IF ger unga möjlighet till en enkel, rolig och billig aktivitet.

Syfte

Bilda ett centralt Skol IF ”Piteå Skol IF” dit Piteås högstadieskolorna kopplas med syfte att:

- Bidra till en mer aktiv fritid för unga.
- Erbjuder likvärdig verksamhet på samtliga högstadieskolor.
- Fylla kommunala lokaler som normalt står tomma denna tid.
- Öka rörelseaktiviteten hos elever och sprida glädjen att röra på sig.
- Genom goda mentorer utbilda elever i föreningslära/ledarskap i en demokratisk och stark anda av vi-känsla med god värden som grund.
- Fånga upp nya ungdomar som kan slussas vidare till föreningslivet.

Framgångsfaktorer

- Se varje individ och utgå från individen behov och tröskel.
- Involvera ungdomarna i processen.
- Frigöra personal som mentor och ledarstöd.
- Stärka varandra med goda exempel.
- Involvera det lokala föreningslivet.
- Arbeta långsiktigt
- Löpande utvärdering utifrån överenskommen plan och grundvärden

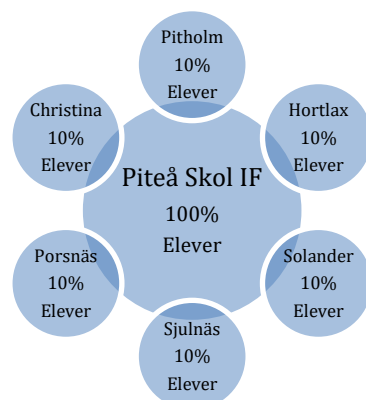
Mål

Långsiktiga mål är att erbjuda aktiviteter som är kopplade till rörelse, kultur, estetiska och sinnliga värden på varje högstadieskola, i anslutning till skoldagen, hela året.

Arbetsätt

Steg 1; 2023-10-01 till 2024-12-31

Projektledare 100% anställs med uppdrag att skapa ett Skol IF samt en hållbar organisation för genomförande av framtida aktiviteter. Finansieras från Kultur, park och fritids medel avsatta för att skapa fritidsaktiviteter för unga. Samtliga sex högstadieskolor avsätter resurs motsvarande 10% som knyts till Skol IF och ingår i arbetsgrupp för arbetet.

Arbetsuppgifter

- Förankra tanken kring Piteå Skol IF inom Piteå kommun och bilda förening.
- Bygg upp en hållbar organisation centralt och på högstadieskolorna.
- Bygg upp en hållbar struktur som även möjliggör aktiviteter som är kopplade till kultur, estetiska och sinnliga värden och rekreation, i enlighet med Ung 2.0 rekommendationer.
- Ta fram en informationsplattform ex hemsida och Instagram.
- Arbeta fram innehåll i utbildning och plan för genomförande riktat mot tänkbara ledare (elever åk 8) av skol aktiviteter.
- Arbeta för att säkra kommunal finansiering från 2025.
- Etablera kontakt med tänkbara aktörer från näringsliv, organisationer och föreningar för samarbeten och bidrag till extern finansiering.
- Starta upp ”prova på aktiviteter”.
- Avslutas med utvärdering och en färdig plan för fortsatt arbete.

Steg 2; 2025-01-01 tills vidare

Piteå Skol IF är en egen förening med egen organisation och ekonomi. Drivs med ett kommunalt bidrag (1 mkr?) som täcker kostnader för personal, lokalhyra och administrativa kostnader. Skolan avsätter fortsättningsvis minst 10% per högstadieskola som resurs i Skol IF. Alla högstadieelever erbjuds gå med i Skol IF (låg medlemsavgift som kan bekostas av skolorna eller eleverna själva). Eleverna involveras och är drivande i utbud och genomförande av aktiviteter.

Arbetsuppgifter

- Utbilda elever i åk 8 som blir framtida ledare i Skol IF
- Stödja skolornas organisation för genomförande av aktiviteter på respektive högstadieskola.
- Genomföra centrala aktiviteter dit alla högstadieelever inbjuds.
- Utveckla arbetet för att skapa en aktiv fritid i anslutning till skoldagen.

§ 53 Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas

Diariernr 23KFN64

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner förslag till återrapportering och skickar den vidare till Kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beviljade Piteförslaget och gav Kultur- och fritidsnämnden i samband med detta i uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas.

Kommunstyrelsen 2024-03-04 Återremitterar ärendet till Kultur- och fritidsnämnden.

Föreliggande ärende utgör redogörelse av återrapporteringen.

Beslutsunderlag

- Återrapportering av uppdrag att utreda behovet av mötesplatser för ungdomar och ta fram förslag på hur de kan mötas

Paragrafen är justerad

Motion (SLP) (SJV) -
Översyn av antalet
anställda i Piteå kommun
§293
24KS297

...

Skol och Landsbygdspartiet

****Förslag till översyn av antalet anställda i Piteå Kommun****

****Bakgrund:****

Det råder en ökad oro för att den offentliga sektorn i Piteå, liksom många andra kommuner i Sverige, närmar sig en kritisk tröskel där tillväxten inte längre kan upprätthållas utan att riskera en systemkollaps. Politiker och tjänstemän har uttryckt en hög grad av oro och har argumenterat för att befolkningstillväxten är avgörande för att upprätthålla välfärden och för att möta påstådda kompetensbrister.

En närmare granskning av statistiken visar att mellan 2019 och 2023 ökade befolkningen i Piteå endast med 63 invånare, medan antalet anställda ökade med 144 personer under samma tidsperiod. Detta skapar en diskrepans som väcker frågor kring eventuell överetablering och ineffektivitet inom kommunen.

Det är viktigt att notera att när det talas om kompetensbrist antyder det att kommunen redan anställt individer som inte har den nödvändiga kompetensen för att utföra sina uppgifter effektivt. Detta kan indikera ett problem med rekryteringsprocessen eller med den interna utvecklingen av personal.

****Förslag:****

Vi föreslår att en noggrann översyn genomförs för att identifiera och eliminera eventuella överflödiga befattningar och uppgifter inom kommunen. Det är viktigt att skilja mellan de uppgifter som är lagstadgade och de som inte är det för att säkerställa att kommunen fungerar effektivt och uppfyller sina skyldigheter gentemot medborgarna.

För att genomföra denna översyn på ett objektvt och kompetent sätt rekommenderar vi att en extern konsult anlitas. Detta kommer att bidra till att minimera risken för intressekonflikter och förutfattade meningar som kan uppstå om utvärderingen genomförs internt.

Sammanfattning:

Det är av yttersta vikt att Piteå Kommun tar itu med eventuella ineffektiviteter och överflödiga kostnader för att säkerställa en hållbar och effektiv offentlig sektor. Genom att genomföra en noggrann översyn och vidta åtgärder för att optimera personalresurserna kan kommunen förbättra sin verksamhet och möta de utmaningar som ligger framför oss.

hemställer härmed

att en genomgripande översyn av kommunens verksamhet görs för att särskilja lagstadgade kommunala uppgifter från sådana som inte är lagstadgade utifrån den allmänna text som beskrivs i motionen

att en extern konsult anlitas

2024-03-19

Anders Nordin Skol och Landsbygdspartiet

Johnny Åström Sjukvårdspartiet

Politiskt anförande

Vi har tagit del av motionen om en översyn av antalet anställda och uppgifter i Piteå kommun med syfte att identifiera och eliminera eventuella överflödiga befattningar. Att hantera kommunens resurser effektivt och bibehålla en hög kvalitet i välfärdsuppdragen är en central fråga. Samtidigt måste vi komma ihåg att det redan finns etablerade processer och strukturer för att följa upp och utvärdera verksamhetens effektivitet och behov, vilket gör att en ytterligare extern översyn skulle vara överflödig.

Kommunen arbetar kontinuerligt med verksamhetsuppföljningar, internkontroll och personalplanering för att säkerställa att resurserna används på bästa sätt. Vi har också system för att identifiera kompetensbehov och säkerställa att rätt person är på rätt plats. Att anlita en extern konsult för en bred översyn skulle innebära en betydande kostnad, vilket inte är försvarbart med tanke på att kommunen redan har de verktyg som behövs för att bedriva en effektiv och hållbar verksamhet.

Mot denna bakgrund föreslår vi att motionen avslås, eftersom Piteå kommun redan har de strukturer som behövs för att säkerställa en effektiv och resurssmart organisation.

Kata Nilsson (S)
Kommunalråd

§ 319 Motion (SLP) (SJV) - Översyn av antalet anställda i Piteå kommun

Diarienum 24KS297

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige avslår motionen om översyn av antalet anställda i Piteå kommun.

Reservation

Helén Lindbäck (KD), Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M), Eva Nordlund (SLP) och Magnus Häggblad (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamöter Anders Nordin (SLP och Johnny Åström (SJV) har lämnat in en motion om översyn av antalet anställda i Piteå kommun och yrkar:

- att en genomgripande översyn av kommunens verksamhet görs för att särskilja lagstadgade kommunala uppgifter från sådana som inte är lagstadgade utifrån den allmänna text som beskrivs i motionen
- att en extern konsult anlitas

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-05-27, § 131 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Kommunledningsförvaltningen delar motionärernas oro för kommunens framtida hållbarhet och vikten av en effektiv kommunal organisation. Däremot vill förvaltningen betona att ökningen av antalet anställda i Piteå

kommun inte är ett resultat av ineffektivitet, utan snarare en direkt konsekvens av växande behov.

Kompetensförsörjningen för Piteå kommun, liksom för alla andra kommuner, regioner och företag, är den största utmaningen vi står inför. Det handlar både om att på kort och lång sikt säkerställa att verksamheten har tillgång till medarbetare med rätt kompetens. Grunden till denna problematik ligger i den demografiska utvecklingen, där diskrepansen mellan inflödet på arbetsmarknaden och de som utträder har ökat kraftigt. Det finns helt enkelt för få människor i arbetsför ålder att anställa.

Det är därför inte korrekt att påstå att Piteå kommun har problem med rekryteringsprocessen eller anställer individer med felaktig kompetens. Problemet ligger i stället i att det saknas tillräckligt många människor i arbetsför ålder för att täcka behoven. Sambandet mellan antalet medborgare och antalet anställda är inte en enkel proportion, utan anpassas efter de växande behoven i kommunen. Enligt en jämförelse mellan 2020 (den tidigaste tillgängliga statistiken) och 2023 är nettoökningen av medarbetare 70 personer, den största ökningen procentuellt är inom fastighet- och serviceförvaltningen (ökning med ca 6 %) vilket kan förklaras med det avtal som finns avseende leverans av mat till Luleå kommun.

Utbildningsförvaltningen har ökat andelen medarbetare med ca 4 % vilket framförallt är kopplat till ökade behov inom grundskolan (8,6 % ökning) och förskolan (6,9 % ökning), några av förklaringarna till detta är att de har fler barn med särskilda behov vilket genererar fler anställda, haft tillfälliga statsbidrag pga. Covid, fler medarbetare som valt att ej arbeta heltid (det blir fler "huvuden").

Att minska personalstyrkan skulle riskera att försämra kvaliteten på viktiga tjänster, särskilt inom områden där efterfrågan stadigt ökar. Kommunens uppdrag är att säkerställa att invånarna får den vård, omsorg och service de har rätt till, och detta kräver anpassning efter verkliga behov.

Vidare anser vi att en långsiktig lösning för Piteå kommun handlar om att attrahera fler invånare genom att vara en trygg och attraktiv plats att bo och leva på. Detta inkluderar inte bara samhällsservice av hög kvalitet utan också att skapa levande miljöer där människor trivs och vill stanna kvar – "livet mellan husen."

Sammanfattningsvis avråder vi därför från förslaget att genomföra en extern översyn av kommunens personalstyrka i detta läge, då vi ser att behoven

snarare kommer att öka än minska. Fokus bör ligga på att säkerställa rätt kompetens och på att skapa en stark, attraktiv kommun där både befintliga och nya invånare kan leva tryggt och med hög livskvalitet.

Yrkanden

Helén Lindbäck (KD), Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M), Eva Nordlund (SLP) och Magnus Häggblad (SD): bifall till motionen

Cristian Bergvall (S) och Anton Li Nilsson (C): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Motion (SLP) - Översyn av antalet anställda i Piteå Kommun
- Politiskt anförande

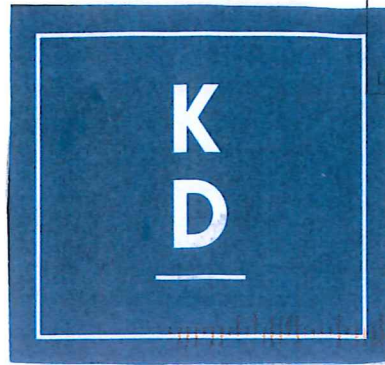
Paragrafen är justerad

Motion (KD) -
Äldreomsorgen behöver
fler medarbetare

§294

23KS720

...

Motion från Kristdemokraterna

Äldreomsorgen behöver fler medarbetare

Det har varit känt sedan mycket länge att vi står inför en stor demografisk utmaning när Sveriges befolkning förväntas passera 11 miljoner invånare 2028. Andelen äldre-äldre (80+) förväntas öka med 50%, 255 000 personer fler jämfört med år 2018 (Källa SCB). Även i Piteå förväntas en ökning av antalet äldre.

Idag är det alldeles för få unga som väljer att läsa Vård- och omsorgsprogrammet. På Strömbackaskolan går just nu 14 elever i åk 1, 15 elever i åk 2 och 13 elever i åk 3. Detta gör att vi får alldeles för få utbildade undersköterskor, bara cirka 14 per år vilket är långt ifrån behovet.

Piteå kommun var dock tidigt ute med att erbjuda gymnasieungdomar sommarjobb med förhoppningen om att fler unga skulle kunna tänka sig att arbeta inom äldreomsorgen. Problemet är att erbjudandet vänder sig till dem som redan påbörjat en gymnasieutbildning, varav de flesta inte valt Vård- och omsorgsprogrammet.

Därför måste vi börja betydligt tidigare med att skapa intresse för vårdrket. Ett sätt kan vara att låta elever i högstadiet som snart ska välja gymnasielinje testa på yrket under ett par-tre lov dagar med handledning. Provjobba på äldreboende, inom hemtjänsten och LSS under lovveckor med en liten ersättning. Detta har fallit väl ut i Kiruna kommun under höstlovet 2023. Av över 50 sökande elever fick 25 möjligheten att provjobba. En bra möjlighet att väcka intresse för att gå Vård- och omsorgsprogrammet. Samt för elever att se om de har fallenhet för vård och omsorg, detta givande och viktiga arbete där man gör skillnad för andra människor.

Därför föreslår jag:

- att det görs en utredning om det är möjligt att låta högstadiel elever under handledning provjobba inom vård och omsorg under lov dagar.

Helen Lindbäck
Gruppledare Kristdemokraterna

Politiskt anförande om motion, Äldreomsorgen behöver fler medarbetare

Jag ser positivt på motionens förslag att låta högstadieelever provjobba inom vård och omsorg under lovdagar. Att väcka intresse för vård- och omsorgsycket i unga år är ett värdefullt steg för att säkerställa framtida kompetens inom äldreomsorgen, som står inför stora utmaningar när antalet äldre ökar.

Genom att erbjuda unga möjligheten att testa arbetet inom äldreomsorgen under handledning kan vi bidra till att fler får upp ögonen för yrket och även förhoppningsvis locka fler till vård- och omsorgsprogrammet. Denna satsning, som andra kommuner har prövat med goda resultat, ger elever en chans att upptäcka ett meningsfullt arbete där man verkligen gör skillnad för andra människor.

Jag anser att detta initiativ har stor potential att stärka rekryteringen till vårdförk och föreslår därför att kommunfullmäktige bifaller motionen om att utreda möjligheten för högstadieelever att provjobba inom vård och omsorg under lovdagar.

Kata Nilsson (S)
Kommunalråd

Motion (M) - Ändring av
utbetalning
omställningsstöd enligt
OPF-KL18
§295
24KS379

...

Motion kommunfullmäktige Piteå

ÄNDRING AV UTBETALNING OMSTÄLLINGSSTÖD ENLIGT OPF-KL18

Bakgrund:

Piteå kommuns fullmäktige har för ett antal år sedan antagit OPF-KL18 vilket är en föreskrift som reglerar bland annat omställningsstöd för vissa förtroendevalda i kommunen. Omställningsstödet betalas ut när en förtroendevald med minst 40% tjänstgöringsgrad har tjänstgjort i minst ett år. Stödets utformning och villkor beskrivs i OPF-KL18 som har antagits av kommunfullmäktige.

Nu har det visat sig att när detta omställningsstöd betalas ut till exempelvis ordföranden i vissa nämnder slutar, så belastar utbetalningen den aktuella nämnd som den förtroendevalda har tjänstgjort för. Detta kan handla om ganska stora pengar, och under några års tid dessutom.

Konsekvensen blir att en nämnd, exempelvis BUN eller Socialnämnden, belastas med stora kostnader i sin budget som istället hade kunnat nyttjas för utbildning till våra unga, lön till lärare, socialtjänst, äldreomsorg etc.

Jag finner detta helt orimligt. Då det är kommunfullmäktige som har tagit beslut om att anta denna riktlinje, så är det också rimligt att kommunfullmäktige tar ansvar för utbetalningar som följer av densamma och inte lägger kostnaderna på nämnderna.

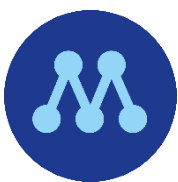
Jag yrkar därför att:

- Piteå kommuns fullmäktige snarast beslutar om att utbetalningar av omställningsstöd till förtroendevalda som avslutar sin tjänstgöring, eller annan utbetalning enligt OPF-KL18, inte ska belasta enskild nämnd.
- Återbetalning till drabbade nämnder sker från gemensam pott i KS eller annan finansiering, retroaktivt från 2022.

Motionen behöver inte behandlas i sin helhet, utan den kan behandlas varje punkt för sig.

Moderaterna i Piteå 2024-04-27

Håkan Johansson

Politiskt anförande Motion (M) om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF- KL18

I denna motion, från Håkan Johansson (M), föreslås en förändring av redovisningen och finansieringen av omställningsstöd för förtroendevalda. Kommunledningsförvaltningen har rekommenderat att motionen avslås, och jag vill här förtydliga varför detta beslut är välgrundat och i linje med kommunens principer.

Omställningsstöd är ett viktigt instrument för att underlätta övergången från politiska uppdrag till arbetslivet för våra förtroendevalda. Det är dock avgörande att vi säkerställer att redovisningen av dessa kostnader sker transparent och enligt vedertagna kommunala redovisningsprinciper. Enligt dessa principer ska kostnaderna bokföras där de uppstår, det vill säga inom den nämnd där det politiska uppdraget varit aktuellt.

Motionens förslag om att överföra kostnader till en gemensam pott i Kommunstyrelsen skulle inte bara frångå dessa principer, utan även skapa otydlighet och potentiellt försvåra en rättvisande ekonomisk redovisning. Förvaltningens yttrande lyfter tydligt fram att en korrekt redovisning är av största vikt, inte minst för förtroendet gentemot medborgarna.

Det är också viktigt att påpeka att ett retroaktivt åtagande för att ersätta redan belastade nämnder från 2022 skulle innebära en komplicerad delning av resurser, vilket skulle kunna skapa ekonomiska och administrativa utmaningar.

Med det sagt vill jag betona att vi alltid är öppna för dialog om förbättringar, men dessa måste ske inom ramen för principer som främjar tydlighet och transparens i våra ekonomiska processer.

Kata Nilsson (S)

Kommunalråd

§ 322 Motion (M) om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18

Diarienumr 24KS379

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige avslår motionen om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheter till annan hantering för utbetalning av omställningsstöd enligt OPF-KL18. Uppdraget återredovisas till Kommunfullmäktige under 2025.

Reservation

Karl-Erik Jonsson (M), Håkan Johansson (M) och Helén Lindbäck (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Håkan Johansson (M) har lämnat in en motion om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18 och yrkar att:

- Piteå kommuns fullmäktige snarast beslutar om att utbetalningar av omställningsstöd till förtroendevalda som avslutar sin tjänstgöring, eller annan utbetalning enligt OPF-KL18, inte ska belasta enskild nämnd.
- Återbetalning till drabbade nämnder sker från gemensam pott i Kommunstyrelsen eller annan finansiering, retroaktivt från 2022.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-05-27, § 134 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Bestämmelserna av omställningsstöd enligt OPF-KL 18 gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare.

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Det kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Kommunens ekonomiska redovisning är av intresse för många aktörer i samhället och kommunen är en stor lämnare av statistikuppgifter. Dessutom ska kommunens räkenskaper vara rättvisande. Enligt kommunala redovisningsprinciper så ska intäkter och kostnader bokföras inom den verksamhet där de uppstår.

Kostnader som har samband med förtroendevalda och det politiska uppdraget bokförs enligt den rådande redovisningsprincipen inom respektive politisk nämnd.

Yrkanden

Karl-Erik Jonsson (M) och Håkan Johansson (M): bifall till motionen.

Cristian Bergvall (S): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

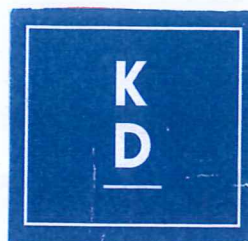
- Motion (M) - Ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18
- Politiskt anförande Motion (M) om ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18

Paragrafen är justerad

Motion (KD) – Bidrag
och möjlighet till
körkortsutbildning för
elever på vård- och
omsorgsprogrammet
§296
24KS111

...

Motion från Kristdemokraterna

Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på Vård- och omsorgsprogrammet.

Idag är det alldeles för få unga som väljer att läsa Vård- och omsorgsprogrammet. På Strömbackaskolan går just nu 14 elever i åk 1, 15 elever i åk 2 och 13 elever i åk 3. Detta gör att vi får alldeles för få utbildade undersköterskor, bara cirka 14 per år vilket är långt ifrån behovet. Därför behöver olika åtgärder prövas för att öka antalet utbildade undersköterskor som är beredda att arbeta i Piteå kommun. För att skapa så goda förutsättningar som möjligt och för att få fler elever på Vård- och omsorgsprogrammet att kunna börja arbeta direkt efter studenten där bil behövs bör möjliggöras för eleverna att kunna ta B-körkort som en del av utbildningen. Behovet av körkort inom hemtjänst och hemsjukvård är självklart och undersköterskor behöver vara mobila och flexibla för att kunna tillgodose medborgarnas behov av vård- och omsorg. Att få nyexaminerade undersköterskor med körkort blir en stor resurs och möjliggör att man kan ta alla jobb som är lediga, även på landsbygden. Det skapas goda förutsättningar för att snabbt komma ut på arbetsmarknaden efter studenten.

Kriterier som föreslås för att få körkortet delvis betalt och som en del av utbildningen föreslås till exempel att vara:

- ⌘ Godkänt körkortsprov, teoretiskt och praktiskt
- ⌘ Fullständig yrkesexamen från programmet
- ⌘ Förbinda sig att arbeta inom yrket ett visst antal år åt Piteå kommun

Därför föreslår jag:

- Att det görs en utredning om det är möjligt att låta elever på Vård- och omsorgsprogrammet få bidrag och kunna ta körkort som en del av utbildningen.

Helén Lindbäck

Helén Lindbäck, Kristdemokraterna

Politiskt anförande om motion, Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på Vård- och omsorgsprogrammet

Jag uppskattar motionens intention att stärka vård- och omsorgsprogrammet och därmed öka attraktiviteten och rekryteringen för arbete inom äldreomsorgen. Ett körkort är utan tvekan en viktig tillgång för arbete inom hemtjänst och hemsjukvård.

Trots detta stöter förslaget om körkortsutbildning på juridiska hinder. Enligt Skolverket och Transportstyrelsen får körkortsutbildning endast erbjudas inom vissa yrkesprogram, och vård- och omsorgsprogrammet är inte inkluderat. Att införa ett körkortsbidrag särskilt för dessa elever innebär också juridiska utmaningar, då bidrag till en enskild elevgrupp kräver lagstöd och riskerar att bryta mot likställighetsprincipen.

Även om vissa kommuner erbjuder körkortsbidrag till vårdelever är det juridiskt problematiskt att villkora stödet med anställning i kommunen, särskilt om inte alla elever erbjuds anställning. Jag ser positivt på kreativa insatser för att stärka kompetensförsörjningen inom vård och omsorg, men med hänsyn till rådande lagstiftning är detta förslag svårt att genomföra. Därför föreslår jag att motionen avslås och att andra lösningar för att öka attraktionskraften för vård- och omsorgsprogrammet övervägs.

Anton Li Nilsson (C)

Ordförande Barn- och utbildningsnämnden och 2:e vice ordförande Kommunstyrelsen

§ 323 Motion (KD) – Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet

Diarienum 24KS111

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen om utredning i fråga om bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet.

Reservation

Helén Lindbäck (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamoten Helén Lindbäck (KD) har lämnat in en motion om bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på vård- och omsorgsprogrammet och yrkar

att det görs en utredning om det är möjligt att låta elever på vård- och omsorgsprogrammet få bidrag och kunna ta körkort som en del av utbildningen.

För motion, se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-02-12 § 22 att remittera motionen till Kommunstyrelsen för beredning.

I motionen anfördes sammanfattningsvis följande. Idag är det alldeles för få unga som väljer att läsa vård- och omsorgsprogrammet. Olika åtgärder behöver prövas för att öka antalet utbildade undersköterskor som är beredda att arbeta i Piteå kommun. Behovet av körkort inom hemtjänst och hemsjukvård är självklart och undersköterskor behöver vara mobila och flexibla för att tillgodose medborgarnas behov av vård- och omsorg. Om nyutexaminerade undersköterskor har körkort möjliggör det att de kan ta

alla jobb som är lediga, även på landsbygden. För att skapa så goda förutsättningar som möjligt för elever att börja arbeta direkt efter studenten föreslås att det möjliggörs att elever på vård- och omsorgsprogrammet kan ta B-körkort som en del av utbildningen. Kriterier för att få körkortet delvis betalt och som en del av utbildningen föreslås till exempel vara; godkänt körkortsprov, fullständig yrkesexamen, förbinda sig att arbeta inom yrket ett visst antal år åt Piteå kommun.

Av körkortsförordningen framgår att övningskörning i gymnasieskolan endast får ske i utbildning på nationellt program. Skolverket och Transportstyrelsen har i sitt myndighetsövergripande stödmaterial rörande Förarutbildning inom gymnasieutbildning och kommunal vuxenutbildning konstaterat följande. Körkortsutbildning är inte det primära uppdraget för gymnasieskolan. Endast elever som har ett tydligt behov av traktorkort eller körkort och yrkeskompetensbevis för sin framtida yrkesroll har möjlighet att tillgodogöra sig dessa kunskaper och färdigheter inom gymnasieskolan. Vidare anger Skolverket och Transportstyrelsen följande: ”Inom följande tre nationella program får förarutbildning erbjudas:

- fordons- och transportprogrammet, inriktning transport,
- bygg- och anläggningsprogrammet, inriktning anläggningsfordon (endast körkortsbehörighet B), och
- naturbruksprogrammet (endast traktorkort).

...Det är endast inom ovan angivna nationella program och endast inom angivna utbildningar som förarutbildning får erbjudas. Lokala (egna) kurser i trafik kunskap eller liknande inom gymnasieskolans nationella program är inte tillåtet.”

Det är således inte möjligt för kommunen att låta elever på vård- och omsorgsprogrammet ta körkort som en del av utbildningen.

Det noteras att det finns ett antal kommuner som idag erbjuder elever på vård- och omsorgsprogrammet stöd i form av bidrag till körkortskostnaden. I något exempel har kommunen villkorat bidraget på så sätt att bidrag endast ges till den som tar examen från en vårdutbildning och börjar arbeta för kommunen, men i flera fall ges bidraget utan krav på att eleven efter slutförd utbildning ska börja arbeta hos kommunen. Någon kommun har valt att ge bidrag till körkortskostnaden i form av ”stipendier” till alla elever som väljer att gå vård- och omsorgsprogrammet.

Om kommunen skulle ge ett bidrag till körkortskostnaderna till elever på vård- och omsorgsprogrammet, skulle det innebära att ett enskilt understöd ges till eleverna i denna grupp. Som grundläggande kommunalrättslig princip (kommunallagen 2 kap 1 §) gäller att kommuner inte får ge understöd till enskilda om det inte finns stöd i lag för det, eftersom det inte anses vara ett allmänt intresse att ge stöd till en enskild.

I praxis har dock den allmänna kompetensregeln i 2 kap 1 § kommunallagen ansetts omfatta en rätt för kommuner i egenskap av arbetsgivare att ge sin tjänstemän särskilda förmåner, exempelvis ekonomiska bidrag, om det behövs för att underlätta att anställa och bibehålla lämpliga befattningshavare. Detta eftersom det är ett allmänt intresse för kommunen att de kommunala verksamheterna bemannas av lämpliga befattningshavare.

När det gäller stipendier har det i vissa fall godtagits att kommunen lämnar sådana till elever inom ramen för den allmänna kompetensen. För att det ska vara fråga om stipendier krävs dock att stipendiet ”syftat till att uppmuntra eleverna till bildning och att kriterierna är kopplade till detta ändamål”. Om kommunen skulle ge bidrag till körkort till alla som går på vård- och omsorgsprogrammet skulle det svårligen kunna betraktas som ett stipendium, och skulle istället anses vara ett enskilt understöd till eleverna i denna grupp.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Det är inte möjligt för kommunen att låta elever på vård- och omsorgsprogrammet ta körkort som en del av utbildningen. Att gå vidare med vidare utredning i den del som avser att låta elever på vård- och omsorgsprogrammet ta körkortet under utbildningen är således inte relevant.

När det gäller stöd i form av bidrag till körkortskostnaderna, är det ett enskilt understöd som enligt huvudregeln kräver stöd i lag för att få lämnas. Kommunen har dock en i praxis erkänd kompetens att vidta åtgärder som behövs för att underlätta att anställa och bibehålla lämpliga befattningshavare. Om bidrag till körkortskostnad ges till elever på ett visst program utan samband med att denne sedan börjar arbeta hos kommunen, skulle det dock vara svårt att kunna påstå att stödet behövs för att underlätta att anställa och bibehålla lämpliga befattningshavare. Samtidigt kan det inte anses oproblematiskt om kommunen skulle ställa krav på eleverna att de ska

börja på kommunen efter avslutad utbildning. I vissa fall är det kanske kommunen som väljer att inte anställa en viss elev. Vidare är det inte säkert att ett stöd till elever på vård- och omsorgsprogrammet men inte till elever på andra program skulle vara förenligt med likställighetsprincipen.

Sammantaget anser kommunledningsförvaltningen att ett bidrag till körkortskostnader till elever på vård- och omsorgsprogrammet bara för att de är elever på det programmet är problematiskt ur ett juridiskt perspektiv. Kommunledningsförvaltningen föreslår därför att vidare utredning av bland annat de ekonomiska konsekvenserna av vad ett sådant stöd skulle innebära, inte ska genomföras. Kommunledningsförvaltningen föreslår att motionen avslås.

Yrkanden

Helén Lindbäck (KD): bifall till motionen.

Anton Li Nilsson (C): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Motion (KD) - bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på Vård- och omsorgsprogrammet
- Politiskt anförande om motion, Bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på Vård- och omsorgsprogrammet

Paragrafen är justerad

Motion (MP) - Sänkning
av hastighetsgränsen vid
förskolor

§297

24KS414

...

Motion till Kommunfullmäktige i Piteå

Införande av hastighetsgräns på 30 km/h även vid förskolor.

Piteå kommun har i sin "Plan för rätt fart", antagen av kommunfullmäktige den 2022-03-18, definierat olika hastighetsgränser för att uppnå säkra trafikmiljöer, framförallt för oskyddade trafikanter. I planen framgår att hastighetsgränsen 30 km/tim är aktuell vid skolor och förskolor. Trots detta saknas hastighetsgränser på 30 km/tim vid vissa förskolor, vilket utgör en risk för barns säkerhet i närliggande trafikmiljöer.

Ett tydligt exempel på detta är Pilens förskola på Strömnäs, som ligger i ett villaområde med omgivande vägar utan vägrenar och en hastighetsbegränsning på 40 km/tim. Särskilt Södergatan utgör en risk för barnens säkerhet på grund av hastigheten. På vintern blir det dessutom extra trångt och osäkert för föräldrar som promenerar, sparkar, eller cyklar med sina barn.

Förslag till beslut:

Kommunfullmäktige föreslås besluta att:

Införa en hastighetsgräns på 30 km/tim vid alla förskolor i kommunen som är belägna vid vägar där Piteå kommun är väghållare.

Ge uppdraget för genomförandet av detta förslag till Samhällsbyggnadsnämnden att snarast införa de nya hastighetsgränserna vid samtliga berörda förskolor.

Mats Dahlberg

Miljöpartiet de gröna i Piteå

Politiskt anförande Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor

För att värna om våra yngsta kommuninvånarens säkerhet och trygghet stödjer vi motionen om att införa hastighetsgränsen 30 km/h vid förskolor där detta är möjligt. Piteå kommuns "Plan för rätt fart" pekar redan ut 30 km/h som riktlinje för att skapa säkra trafikmiljöer vid skolor och förskolor. Tyvärr saknas detta skydd vid vissa förskolor, vilket medför risker för barnens säkerhet, särskilt i områden där föräldrar promenerar eller cyklar till förskolan.

Genom att sänka hastighetsgränsen till 30 km/h kan vi förbättra säkerheten och skapa en mer trygg miljö för barn och föräldrar i trafikmiljöer nära förskolor.

Därför föreslår vi att motionen bifalles och att Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att utreda vilka förskolor som saknar hastighetsgräns till 30 km/h samt införa denna hastighetsgräns där det är motiverat och genomförbart.

Patric Lundström (S)
Kommunalråd

§ 324 Motion (MP) - Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor

Diarienumr 24KS414

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige anser motionen Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor, färdigbehandlad.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige ger Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda vilka förskolor som idag inte har 30 kilometer i timmen och om det är möjligt att införa 30 kilometer i timmen på dessa platser. Uppdraget ska utredas och genomföras under 2025.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktigeledamot Mats Dahlberg (MP) har lämnat in en motion om sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor och yrkar att:

- Införa en hastighetsgräns på 30 km/tim vid alla förskolor i kommunen som är belägna vid vägar där Piteå kommun är väghållare.
- Ge uppdraget för genomförandet av detta förslag till Samhällsbyggnadsnämnden att snarast införa de nya hastighetsgränserna vid samtliga berörda förskolor.

För motion se bilaga.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-05-27, § 132 att remittera motionen till Samhällsbyggnadsnämnden för beredning.

En ändring av en hastighet som avviker från de generella hastighetsgränserna som finns inom och utanför tätbebyggt område ska alltid motiveras utifrån trafiksäkerhet, framkomlighet och miljö, för att klara en eventuell överklagan till Transportstyrelsen. Att generellt säga att en hastighetsgräns kan sänkas eller höjas är inte möjligt eftersom beslutet måste ta hänsyn till olika bedömningar för att hastighetsgränsen ska efterlevas och hållas vid en eventuell överklagan. Ibland behöver vägen anpassas till den hastighet som önskas vilket ofta innebär att vägen behöver byggas om. En hastighetsgräns ska även följa kommunens hastighetsplan i den mån det är möjligt.

Skolhastigheten 30 kilometer i timmen ska användas i den mån det är möjligt även vid förskolor. Däremot kan det finnas platser där det inte är lämpligt med 30 kilometer i timmen. Exempelvis om en skola eller förskola ligger intill en större trafikled eller likande kan man naturligtvis inte räkna med att hastigheten 30 kilometer i timmen kan användas. Här behöver man troligen hitta andra trafiksäkerhetshöjande åtgärder så som säker avlämning på förskoleområdet eller säkra gång- och cykelvägar till och från förskolan.

Skillnaden mellan en skola och en förskola är att till en förskola har man alltid en vuxen som följer barnet, medan man till en skola förespråkar att barnet ska ta sig själv till och från skolan. I Piteå är det åtminstone två förskolor som idag inte har hastigheten 30 kilometer i timmen. Den ena är Pilens förskola på Strömnäs och den andra är Strömnäsbackens förskola.

Kommunens hastighetsplan medger 30 kilometer i timmen vid skolor och förskolor där det är motiverat utifrån framkomlighet, trafiksäkerhet och miljö. I övrigt endast i särskilda skäl. Utifrån att kommunens hastighetsplan medger 30 kilometer i timmen vid förskolor bör Samhällsbyggnadsnämnden ge Samhällsbyggnad i uppdrag att utreda vilka förskolor som inte har 30 kilometer och utreda om det finns möjlighet att sänka hastigheten till 30 kilometer i timmen där det idag är högre hastighet.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-10-23, § 121:

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige bifaller motionen för de platser vid förskolor där det är möjligt att sänka hastigheten till 30 kilometer i timmen.

2. Samhällsbyggnadsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda vilka förskolor som idag inte har 30 kilometer i timmen och om det är möjligt att införa 30 kilometer i timmen på dessa platser.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Kommunledningsförvaltningen stödjer Samhällsbyggnadsnämndens förslag att bifalla motionen och utreda vilka förskolor som skulle kunna inför hastighetsgränserna 30 kilometer i timmen.

Yrkanden

Claes Danell (S), Håkan Johansson (M) och Karl-Erik Jonsson (M): motionen bedöms färdigbehandlad samt att uppdraget utreds och genomförs under 2025.

Helén Lindbäck (KD): bifall till motionen

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Claes Danells (S) förslag.

Beslutsunderlag

- Motion (MP) - Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor
- Politiskt anförande Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor

Paragrafen är justerad

Motion (SLP) - Mätning
av förekomst av
narkotika i avloppsslam
§298
24KS394

...

Skol och Landsbygdspartiet

MÄTNING AVLOPPSSLAM AVSEENDE FÖREKOMST AV NARKOTIKA

2024-05-01 motion

Bakgrund: Rapport från Kommunstyrelsens möte 2024-04-29 där

Utvecklingsstrateg Linda Lasu och Bo Hedlund, polisen föredrog ärendet "Lägesbild Piteå", Kartläggning av brott.

Gällande narkotika så avviker Piteå starkt från riksgenomsnittet avseende "beslag" på ett negativt vis. Om det beror på en ökning av narkotikakonsumtionen i Piteå eller om Piteå är ett nav för vidaretransport av narkotika till andra städer inom och utom landet vet man inte. Narkotikakonsumenterna göder gängkriminaliteten. Ett förebyggande arbete för att stoppa ökad konsumtion av narkotika med de följder detta för med sig kräver mer bakgrundsfakta.

Jag föreslår därför att man genomför en mätning i avloppsreningsverket Sandholmen, 35 000 personer anslutna, avseende förekomsten av narkotika. Övriga 16 avloppsreningsverk kan man, utifrån bedömning av behov, också göra analyser på. Analyserna kommer vara polisen behjälplig i att bekämpa narkotikahandeln.

Även små kommuner gör mätningar. Gnosjö kommun med 9 246 invånare har utfört mätningar där det finns reningsverk med minst 1000 anslutna hushåll. Sammantaget för Jönköpings län har det uppmätts högre halter och antal doser under 2023 i jämförelse med mätningarna som genomfördes 2022.

Hemställer härmed att

mätningar avseende förekomst av narkotika görs vid lämpliga reningsverk

Anders Nordin 2024-05-01

Politiskt anförande om motion, Mätning av avloppsslam avseende förekomst av narkotika

Vi vill aktivt motverka narkotikakonsumtion och dela uppdaterade lägesbilder, särskilt med tanke på att narkotikabeslag i Piteå ligger över riksgenomsnittet.

Piteå kommun har därför i dialog med berörda aktörer, inklusive polisen, undersökt möjligheterna och utmaningarna med att mäta narkotika i avloppsslam vid Sandholmens reningsverk. Samtliga aktörer betonar dock svårigheten med att dra tillförlitliga slutsatser från provsvaren, särskilt då olika kommuner tillämpar varierande mätmetoder. För att resultaten ska vara användbara och leda till konkreta åtgärder krävs noggranna och enhetliga mätningar vid rätt tidpunkter – en komplex process som är svår att genomföra på lokal nivå.

Därför föreslå jag att vi inväntar statens kommande uppdrag till Länsstyrelsen i Norrbotten, att genomföra enhetliga narkotikamätningar i samtliga kommuner i länet, där Piteå kommun deltar. Där man genom länsövergripande mätning kan säkerställa en mer enhetlig och evidensbaserad metod, vilket ökar möjligheterna till konkreta och jämförbara resultat.

Jag föreslår därför att motionen avslås.

Kata Nilsson (S)
Kommunalråd

Interpellation (V) -
Stödinsatser för sjuka i
ALS
§299
24KS690

...

Svar på Interpellation: Stödinsatser för sjuka i ALS

1. Hur ser handläggningen ut på socialförvaltningen för patienter med ALS och andra sjukdomar med snabbt förlopp?

Socialnämnden handlägger och beslutar både om insatser via Socialtjänstlagen samt insatser via LSS. LSS är en rättighetslagstiftning där man behöver ingå i någon av de tre personkretsarna för att ha rätt till insatser via lagstiftningen. Insatser via socialtjänstlagen är möjliga att söka för alla oavsett diagnos eller behov. Försäkringskassan utreder enbart rätten till LSS insatser.

Vad gäller frågan hur handläggningen ser ut för patienter med ALS och andra sjukdomar med snabbt förlopp samt om det finns rutiner och riktlinjer för att korta handläggningstiderna så beror svaret på vilket lagrum insatserna är sökta inom. Är insatser sökta i form av SoL insatser så går handläggningen fort utifrån att man då inte behöver läkarintyg, ADL bedömning eller liknande för att tillstyrka personkrets tillhörighet. Det innebär att insatser som söks inom ramen för Socialtjänstlagen handläggs snabbt och kan vanligtvis verkställas snabbt.

Om insatserna söks via LSS tar handläggningen längre tid då man behöver styrka personkretstillhörighet genom läkarintyg och ADL bedömning som Regionen ansvarar för att tillhandahålla. Om detta finns i ansökan när den görs prioriteras snabb handläggning av ärendet hos våra handläggare, framför allt för personer som har en progressiv sjukdomsbild. Saknas detta behöver ansökan kompletteras med detta vilket ofta innebär att handläggningstiden blir längre då det är regionen som behöver tillhandahålla detta. Vad gäller LSS-lagstiftningen delar vi dessa utmaningar med behov av läkarintyg och ADL-bedömningar då detta regleras i lagstiftningen med Försäkringskassan och är därför inte något vi kan förändra med rutiner eller riktlinjer. Däremot har vi som socialförvaltningen möjlighet att erbjuda SoL insatser utan detta.

2. Har förvaltningen rutiner som tar hänsyn till sjukdomens snabba förlopp som innebär att den enskildes hälsotillstånd vid ansökan sannolikt inte är detsamma som månaden efter ansökan?

På frågan om socialförvaltningen har rutiner som tar hänsyn till sjukdomens snabba förlopp vid en ansökan så blir svaret likt ovanstående. Ges insatserna inom ramen för SoL så anpassas insatserna efter den enskildes behov i tid och omfattning. Ges insatserna inom ramen för LSS styrs det av de uppgifter som framkommit i läkarintyg och underlag men gäller det personlig assistans finns det möjlighet att kunna ansöka om utökning av tid.

All handläggning av ansökningar sker i enlighet med Förvaltningslagen (2017:900) och handläggarna prioriterar ärenden utifrån den enskildes

individuella behov och situation. Det finns inga särskilda rutiner för handläggning av personer med specifika diagnoser. Enheten har som mål att alltid hålla utredningstiderna så korta som möjligt för den enskilde utan att riskera rättssäkerheten, detta enligt Förvaltningslag (2017:900) 9 § men har under utredningsprocessen kontinuerlig dialog med den enskilde som ansöker om insatser för att hålla sig uppdaterade om tillståndet skulle förändras under utredningsprocessen. När det dröjer med underlag, har handläggarna som vana att påminna och efterfråga underlagen så att handläggningsprocessen inte ska bli allt för lång.

3. Om sådana rutiner saknas, finns det ett behov av sådana rutiner?

Förvaltningen gör bedömningen att det inte finns behov av sådana rutiner

Redovisning av
obesvarade motioner,
medborgarförslag och
piteförslag samt
beslutade
medborgarförslag och
piteförslag
§300
24KS587

...

Rapport - MOTIONER

Ärenderubrik	Motionär	Inkommen
Motion (SLP) - Rätt till politikerutbildningsarvode, dnr 23KS556	Skol och Landsbygdspartiet	2023-09-08
Motion (SLP) - Förbättring av parkeringsautomaterna vid Coop och ICA, dnr 23KS581	Skol - och Landsbygdspartiet	2023-09-14
Motion (SLP) - Ärendebehandling i nämnd före förvaltningsutlåtande, dnr 23KS646	Skol och Landsbygdspartiet	2023-10-16
Motion (SLP) - Utskick av material till möten ska nå mottagaren 14 dagar före mötet, dnr 23KS647	Skol och Landsbygdspartiet	2023-10-16
Motion (SLP) - Likabehandling fjärrvärme, dnr 23KS648	Skol och Landsbygdspartiet	2023-10-16
Motion (V) - Öka stödet till studieförbunden, dnr 23KS671	Vänsterpartiet	2023-10-24
Motion (SLP) - Interpellationen Dess innehåll, dnr 23KS674	Skol och Landsbygdspartiet	2023-10-25
Motion (KD) - Äldreomsorgen behöver fler medarbetare, dnr 23KS720	Kristdemokraterna	2023-11-10
Motion (V) - Skolskjuts till och från fritidshem för barn i anpassad skola, dnr 23KS725	Vänsterpartiet	2023-11-13
Motion (SLP) - Krisledningsnämnden för krisberedskap och civilt försvar, dnr 23KS763	Skol och Landsbygdspartiet	2023-12-01
Motion (SLP) - Löner för anställda och arvoderade i Piteå kommun och dess bolag, dnr 24KS86	Skol- och Landsbygdspartiet	2024-01-04
Motion (KD) - bidrag och möjlighet till körkortsutbildning för elever på Vård- och omsorgsprogrammet, dnr 24KS111	Kristdemokraterna	2024-01-11
Motion (SLP) - Förtydligad och förbättrad demokrati, dnr 24KS200	Skol- och Landsbygdspartiet	2024-02-12
Motion (V) - Minnesgåva daglig verksamhet, dnr 24KS239	Stina Carlsson (V)	2024-03-04
Motion (SLP) - Halkkörning för hemtjänstpersonal, dnr 24KS269	Anders Nordin (SLP)	2024-03-15

Rapport - MOTIONER

Ärederubrik	Motionär	Inkommen
Motion (SLP) (SJV) - Översyn av antalet anställda i Piteå kommun, dnr 24KS297	Skol och Landsbygdspartiet	2024-03-22
Motion (SLP) - Särskild fullmäktigeberedning för motioner, dnr 24KS364	Skol och Landsbygdspartiet	2024-04-22
Motion (SLP) - Generellt undantag mot förbudet att elda trädgårdsavfall på tomten, dnr 24KS365	Skol och Landsbygdspartiet	2024-04-23
Motion (M) - Ändring av utbetalning omställningsstöd enligt OPF-KL18 , dnr 24KS379	Moderaterna	2024-04-29
Motion (M) - Inför utmaningsrätt i kommunal verksamhet, dnr 24KS380	Håkan Johansson (M)	2024-04-29
Motion (SLP) - Vid anordnade av offentlig majbrasa så räcker det med att informera om plats och tid till Räddningstjänsten, dnr 24KS381	Anders Nordin (SLP)	2024-04-29
Motion (SLP) - Mätning av avloppsslam avseende förekomst av narkotika, dnr 24KS394	Anders Nordin (SLP)	2024-05-03
Motion (SLP) - Skyddat boende i kvinnojourens regi, dnr 24KS395	Anders Nordin (SLP)	2024-05-03
Motion (MP) - Riktlinjer för skötsel av vägkanter för att gynna pollinatörer, dnr 24KS413	Mats Dahlberg (MP)	2024-05-13
Motion (MP) - Sänkning av hastighetsgränsen vid förskolor, dnr 24KS414	Mats Dahlberg (MP)	2024-05-13
Motion (MP) - Färdmedelsneutral reseersättning för förtroendevalda, dnr 24KS417	Mats Dahlberg (MP)	2024-05-13
Motion (MP) - Kemikalieplan, dnr 24KS420	Mats Dahlberg (MP)	2024-05-14
Motion (SLP) - Klimakterieutbildning för anställda, dnr 24KS526	Anders Nordin (SLP)	2024-07-16
Motion (M) - Marknadsdagar Rådhusorget, dnr 24KS549	Håkan Johansson (M)	2024-08-12
Redovisning av obesvarade motioner, medborgarförslag och piteförslag samt beslutade medborgarförslag och piteförslag , dnr 24KS587	Kommunledningsförvaltningen	2024-09-02

Rapport - MOTIONER

Ärenderubrik

Motion (SLP) - Digital parkeringsskiva, dnr 24KS699

Motionär

Anders Nordin (SLP)

Inkommen

2024-10-25

Motion (V) - Förbättra boendesituationen för våldsutsatta kvinnor, dnr 24KS747

Stina Carlsson (V)

2024-11-11

**Återredovisning obesvarade
medborgarförslag och
medborgarförslag beslutade
i nämnd.**

Piteå kommun

Obesvarade Medborgarförslag

Alla inkomna medborgarförslag är besvarade.

Medborgarförslag besvarade i nämnd

 Bifall Avslag Färdigbehandlad

Anmald	Rubrik	Beslutad av	Beslut	
2023-01-30	Medborgarförslag - Spara på kostnader angående avloppssystemet	Kommunstyrelsen	2024-11-04	
2022-12-12	Medborgarförslag - Anslå bussturlista för lokaltrafiken i busskurerna	Samhällsbyggnadsnämnden	2024-02-21	
2022-09-26	Medborgarförslag - Städning vid återvinningsstationerna	Kommunstyrelsen	2024-10-07	
2022-09-26	Medborgarförslag - Byte av kommunvapen	Kommunfullmäktige	2024-09-16	
2022-09-26	Medborgarförslag - Cykelhus på Munksundsskolan	Kommunfullmäktige	2024-09-16	
2022-09-26	Medborgarförslag - slutför strandpromenaden, Öjebyn	Kommunfullmäktige	2024-09-16	
2022-09-26	Medborgarförslag - Trevligare infart till Piteå via Timmerleden	Kommunfullmäktige	2024-09-16	
2022-09-26	Medborgarförslag - Hedra Sven-Erik Meyer	Kommunfullmäktige	2024-05-27	
2022-09-26	Medborgarförslag - Namnsätt väg från Västra kajen till Hallgrensvägen	Kommunfullmäktige	2024-05-27	
2022-06-20	Medborgarförslag - Gammalsvenskby i stället för Kandalaksja som vänort	Kommunfullmäktige	2024-09-16	
2022-02-21	Rådhusorget utveckling	Samhällsbyggnadsnämnden	2024-06-25	

Beskrivning	Status	Inskickat
Munksund 5 Diariennr:24KS87	Avslag	2023-12-30 15:42:18
Plättar och ärtsoppa tillbaka i skolan Diariennr:24KS191	Avslag	2024-02-08 19:43:53
Elverk till alla bya föreningar i Pite kommun. Diariennr:24KS93	Avslag	2024-01-08 22:33:43
Jag önskar en ny överfart/gångtunnel för gångare cyklister från öjebyn till backcity vid ca Willys. Diariennr:24KS693	Avvisat	2024-10-22 13:51:54
Fortsättning av Gång- och Cykelväg Diariennr:24KS657	Avvisat	2024-10-04 08:43:30
Parkeringsproblematik på Storgatan Diariennr:24KS631	Avvisat	2024-09-26 11:53:36
Förbättra information om motionsspår Diariennr:24KS616	Avvisat	2024-09-17 09:00:29
Folkomröstning Diariennr:24KS574	Avvisat	2024-08-29 09:09:45
Norrbotniabanan Diariennr:24KS568	Avvisat	2024-08-26 09:11:15
Snabbspår för stadsplanering Diariennr:24KS565	Avvisat	2024-08-22 11:35:51
Dikesröjning och klippning av gräsytor. Diariennr:24KS537	Avvisat	2024-07-25 14:47:15
Exempel på restauranger pitebor vill/behöver Diariennr:24KS513	Avvisat	2024-06-29 11:06:56
Gemensam skolbal Strömbacka/Grans Diariennr:24KS477	Avvisat	2024-06-09 17:14:53
Bilfritt Rådhusorg sommartid. Diariennr:	Avvisat	2024-05-31 15:07:39
Trafiksäkerhet - Sätta upp speglar i korsningen vid Badhusparken Diariennr:24KS441	Avvisat	2024-05-27 18:08:42
Bättre villkor för vården Diariennr:	Avvisat	2024-05-10 19:11:09
Utveckling av boendemöjligheter, satsa på bostadsrätter inte fler hyresrätter. Diariennr:24KS339	Avvisat	2024-04-15 17:30:17
Pendlarparkering vid E4 Rosvik Diariennr:24KS182	Avvisat	2024-02-07 14:05:55
Tillåt användning av elstolpar för motorvärmare dygnet runt vid Öjebyns Simhall. Diariennr:24KS178	Avvisat	2024-02-06 20:15:16
Förslag gällande minskning av arbetsbelastningen gällande personalbehovet ordinärt boende. Diariennr:24ks281	Avvisat	2024-03-14 08:16:08
Föräldrapenning/ föräldraledighet Diariennr:24KS230	Avvisat	2024-02-28 14:11:23
Starta fritidsbank Diariennr:24KS216	Avvisat	2024-02-19 16:20:11
Tider för allmänheten i fotbollshallen på Nolia Diariennr:24KS196	Avvisat	2024-02-10 16:01:02
Vi vill ha Fritidsbanken till Piteå! Diariennr:24ks192	Avvisat	2024-02-08 21:27:23
Återvinningsstation öjebyn Diariennr:24KS183	Avvisat	2024-02-08 04:17:03
Större busskurer i Rosviks centrum Diariennr:24KS90	Avvisat	2024-01-05 12:57:22
Belysning kring strandpromenaden Öjebyn Diariennr:23KS699	Avvisat	2023-11-01 21:39:28
Cykelväg Haraholmen Diariennr:23ks702	Avvisat	2023-11-03 09:34:12
Cykel gångvägar tillsyn Diariennr:24KS430	Avvisat	2024-05-20 22:50:54
Bondövägen behöver rustas upp för att klara trafiken som kör där. Diariennr:23KS737	Bifall	2023-11-20 18:13:19
Nytt centrumnära badhus Diariennr:24KS126	Färdigbehandlat	2024-01-17 09:56:26
Månadskort/årskort till bussen skolungdomar Diariennr:23KS730	Färdigbehandlat	2023-11-13 19:02:00

Mötesgård för alla åldrar Diariernr:	Inskickat	2024-11-06 22:02:08
Önskar att man kan öppna trafik förbi badhusparken ner mot centrumområdet Diariernr:24KS685	Publicerat	2024-10-21 16:38:16
Hundrastgård till Rosvik Diariernr:24KS677	Publicerat	2024-10-20 17:34:51
Post från kommunen ska gå digitalt ? Piteå I Tiden ? Diariernr:24KS613	Publicerat	2024-09-13 09:57:46
Munkberga som familjebostäder. Diariernr:24KS527	Utreds	2024-07-17 09:06:20
Asfalterad Tennisplan i Rosvik Diariernr:24KS529	Utreds	2024-07-17 21:44:12
Lekpark till Munksund Diariernr:24KS518	Utreds	2024-07-04 13:16:44
Dövblindas rätt till kommunikation i Piteå kommun Diariernr:24ks341	Utreds	2024-04-16 14:44:14
Säker gång- och cykelväg till Böle skola Diariernr:24KS315	Utreds	2024-03-28 13:09:32
Trädfällning på kommunal mark Diariernr:24ks283	Utreds	2024-03-13 20:46:55
Nytt badhus Diariernr:24KS92	Utreds	2024-01-08 20:51:39
Utegyms för alla! Diariernr:24KS548	Utreds ej, för få röster	2024-08-12 07:55:59
Gång- och cykelbro till Fingermanholmen Diariernr:24KS560	Utreds ej, för få röster	2024-08-18 20:52:38
Röjning efter gångvägen från Småbåtsgatan mot Norrstrand Diariernr:24KS546	Utreds ej, för få röster	2024-08-06 18:45:46
Laga och ev. Flytta skateboardramper runt om i kommunen Diariernr:	Utreds ej, för få röster	2024-08-01 14:10:05
Bastu på Stor-Räbben Diariernr:24KS544	Utreds ej, för få röster	2024-08-05 20:20:18
Badbrygga södrahamn Diariernr:24KS535	Utreds ej, för få röster	2024-07-23 17:08:28
Trappor ner till vattnet i centrala stan & utveckla kanalområdet. Diariernr:24KS538	Utreds ej, för få röster	2024-07-25 14:58:38
Lekpark vid munksund båthamn / början av kärleksstigen Diariernr:24KS517	Utreds ej, för få röster	2024-07-04 13:05:11
Badstranden på Norrstrand Diariernr:24KS522	Utreds ej, för få röster	2024-07-08 12:50:15
Linjesträckning Buss 2 Diariernr:24KS463	Utreds ej, för få röster	2024-06-03 09:40:18
Trafiken i Piteå på Hamnplan Diariernr:24KS462	Utreds ej, för få röster	2024-06-02 18:31:59
Cykelpump stationer runt piteå. Cykelstaden Piteå. Diariernr:24KS474	Utreds ej, för få röster	2024-06-06 16:30:09
Riva parken mitt emot Kalles. Diariernr:24KS457	Utreds ej, för få röster	2024-05-31 10:29:16
Byta ut trästolparna som finns på bryggan nedanför Strömbacka strand. Diariernr:24KS443	Utreds ej, för få röster	2024-05-28 15:56:25
Utegyms centrala Piteå Diariernr:24KS464	Utreds ej, för få röster	2024-06-04 07:15:55
Inför Kompiskortet - för dig med funktionsvariation. Ta med en kompis gratis på olika aktiviteter. Diariernr:24KS431	Utreds ej, för få röster	2024-05-21 07:57:46
Luftföreningar på Prästgårdsgatan Diariernr:24KS416	Utreds ej, för få röster	2024-05-12 01:41:50
Ny lekpark i Munksund vid Munksund båthamn Diariernr:24KS412	Utreds ej, för få röster	2024-05-10 20:49:30
Synliggör LANDSBYGDEN bättre på Piteå kommuns hemsida Diariernr:24ks383	Utreds ej, för få röster	2024-04-29 13:44:24
Hantering av invasiva växter Diariernr:24ks362	Utreds ej, för få röster	2024-04-20 10:12:01
Sensorer för att effektivisera slamtömningen. Diariernr:24KS324	Utreds ej, för få röster	2024-04-06 09:58:06
Förbättra vägen till bredviksbergets återvinning! Diariernr:24ks372	Utreds ej, för få röster	2024-04-23 20:21:44
Återbruk av Nyckelgömmor som inte har någon funktion då ett nytt nyckelsystem introduceras Diariernr:24KS325	Utreds ej, för få röster	2024-04-09 19:35:37

Vinterstig på Grisberget för gående vintertid. Diarienummer:24KS305
Drift och förvaltning av alla vägar inom kommunens gränser Diarienummer:24ks288
Securitas endast på betal fria parkeringar Diarienummer:24ks282
Namnbyte av lokalen Ladan Diarienummer:24KS225
Motionsspår Lomtjärnen Diarienummer:24KS197
Simhall/kallbadhus med anslutande solbryggor Diarienummer:24KS201
Sälj båten Munksund 5 som skrot eller till spekulant Diarienummer:24KS140
Figurer/Djur efter eljusspåret på eljusspåret Grisan Diarienummer:24KS98
Ny GC väg Furunäsbacken Diarienummer:23KS773
Gratis lokaltrafik mellan 10.00-14.00 Diarienummer:23KS747
Gratis broddar till alla över 65+ Diarienummer:23KS736
Gratis anslutningsbussar Diarienummer:23KS724
En fin sittbänk under fåröbron Diarienummer:24KS437

Utreds ej, för få röster 2024-03-22 18:19:40
Utreds ej, för få röster 2024-03-17 19:36:18
Utreds ej, för få röster 2024-03-13 17:48:05
Utreds ej, för få röster 2024-02-25 09:31:01
Utreds ej, för få röster 2024-02-11 15:25:03
Utreds ej, för få röster 2024-02-12 20:58:19
Utreds ej, för få röster 2024-01-26 09:28:55
Utreds ej, för få röster 2024-01-11 10:33:04
Utreds ej, för få röster 2023-12-04 13:54:39
Utreds ej, för få röster 2023-11-26 13:31:26
Utreds ej, för få röster 2023-11-20 15:38:12
Utreds ej, för få röster 2023-11-12 07:22:36
Utreds ej, för få röster 2024-05-24 00:05:41

Fyllnadsval av
ordförande och vice
ordförande - Gemensam
Kost- och servicenämnd
Piteå och Luleå
kommuner 2023-2026
§301
22KS418

...

Val av ledamot och
ersättare - Gemensam
Hjälpmedelsnämnd

§302

24KS575

...

Val av ombud och
ersättare - Årsstämma för
Piteå kommunföretag
AB PIKAB 2025
§303
24KS716

...

Motion (MP) - Förbud
mot användning av
lustgas i berusningssyfte
§305
24KS781

...

Motion till kommunfullmäktige i Piteå

Förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte

Jag hoppas att denna motion kan behandlas skyndsamt. Även om ett nationellt förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte förväntas träda i kraft den 1 januari 2026, kan vi inte vänta hela 2025 på att vidta åtgärder. Om Miljöpartiet hade haft initiativrätt i kommunstyrelsen hade vi nyttjat den för att få till en snabbare hantering, men vi är nu tvingade att lyfta frågan via fullmäktige istället. Piteå kommun har möjlighet att redan nu agera för att skydda våra ungdomar. Genom att införa ett lokalt förbud visar vi handlingskraft och tar ansvar. Ett kommunalt förbud sänder också en tydlig signal till barn och unga att lustgas är oerhört farligt. Den ökande användningen av lustgas som berusningsmedel gör att åtgärder krävs omgående.

Lustgas har under de senaste åren blivit ett allt större problem som berusningsmedel, särskilt bland unga. Enligt uppgifter från Giftinformationscentralen har antalet samtal om lustgas relaterade skador ökat markant. Under 2020 mottogs totalt 18 samtal om lustgas, medan det fram till oktober 2024 redan inkommit 932 samtal. Användning av lustgas i berusningssyfte innebär allvarliga hälsorisker, såsom nervskador, köldskador och psykiatriska problem, och den är dessutom en kraftfull växthusgas.

Lustgasens ökade tillgänglighet har även kopplats till kriminella nätverk. Trots att en nationell lag om reglering av lustgas är under utarbetande och förväntas träda i kraft senast den 1 januari 2026, kan vi inte vänta på att åtgärder ska vidtas. Under tiden saknas tillräckliga regleringar som ger polisen verktyg att agera. Flera kommuner, som Vallentuna och Nacka, har därför infört lokala förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte på offentliga platser och inom skolområden. Detta har bidragit till både ökad trygghet och tydliga signaler om att användning av lustgas i berusningssyfte är oacceptabelt.

**miljöpartiet
de gröna**

Förslag till beslut

"Att kommunfullmäktige beslutar att det i Piteå kommuns allmänna lokala ordningsföreskrifter införs ett förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte på offentliga platser samt inom förskole- och skolområden."

Piteå 3 december 2024

Mats Dahlberg

Miljöpartiet de gröna